

Engentius seruus seruatorū dī. Aile
de in dño filie hild. pposita in
monte beati Robti. salutem &
apostolicā benedictionē. Quamur
o filia. & sup id qd exiit pot miram.
quia deus iam in tēporib' noua mira
cula ostendit. cū te spū suo ita pfudit.
qd dicit multa secreta uideri itelli
gere. & proferre. Hoc a quibda ueridi
cū psonis ita ēē pceptum. qui se fatentur
te & uidisse & audisse. S. quid nos ad hec
dicere ualemus. qui clauim scientie ha
bentes ita qd claudere & aperire possum.
& hoc prudēt facere p stulticia negli
gim'. Congratulamur igit grē dei &
gratulam' & dilectionē tue. hoc admo
nentes ut seras qd deus sup'bis resistit.
humilib' aut dat grām. Grām aut hāc
que in te ē conserua & custodi. ut ut ea
que in spū pferenda senseris. prudēt
pferas. quaten' illud audias. ap' os tuū.
& adimplebo illud. Qd aut insinuasti
nobis de loco illo que in spū tibi p'uidi
sti. hoc pmissione & benedictione nra &
epi tui fiat. ita qd ibi regularit' cum
sororib' tuis uiuas. scdm regula scī Be
nedicti **sub clausura loci tui**

Quoniam par. ego paup'cula **aplic' hild.**
forma scripsi tibi hec in uera uisi
one in multico spiramine. sic deus uoluit
me docere. O fulgens par in tuo nomine
tu uenisti in terram mām sic d's pdestina
uit. & uidisti de scriptis ueracū uisio
nū sic uiuent lux me docuit. & audisti
ea in amplexib; cordis tui. Hē finita est
pars sēpturē hui'. s; tam eadē lux n' reli
quit me. s; in anima mea ardet sicut
cā ab infantia mea habui. Unde nunc
mitto tibi litteras istas in uera admoni
tione dei. Et anima mea desiderat. ut
lūm de lumine in te luceat. & purus ocu
los tibi infundat. & spm tuū exsuscitet
ad opus sēpturē istius. quatin' anima tua
inde coronet qd deo placet. quia multi
prudentes de terrenis uiscerib' spargt

hec in mutatione mentū suarū. ppter
paupere formā que edificata ē in costa.
& que ē idocta de philosophis. Tu ergo
par pegrinor'. audi illū qui ē. Fortissi
mus rex in palacio suo sedet. & magnas
columnas corā se stantes habuit aure
is cingulis pinctas. & multis margar
itis & preciosis lapidib' ualde ornatas. S.
regi hinc placuit qd parūā pennā teti
git ut in miraculis uolaret. & ualidus uen
tus illa sustinuit. ne deficeret. Hē iterū
dicit tibi qui ē lux uiuent in supernis
& in abyssu lucens. ac latens in absconchi
to audientū cordiū. Prepara sēpturā
hanc ad auditū me suscipientū. & fac
illa uiridē in fūco suauis gustus. & ra
dice ramorū & uolans foliū cont' thia
bolū. & uiues in eternū. Caue ne spernā
hec mystica dei. quia sunt necessaria in
illa necessitate que absconsa latet. & que
nondū apte apparet. Odor suauissimus
fit in te. & n' fatigeris recto itinere. S; &
ille qui loquit' & n' fileat. hec dicit ppter
imbecillitate illorū qui ceci sunt ad uiden
dū & sicuti ad audiendū. & muti ad lo
quendū. in nocturnis insidijs mortife
ri laquei latrocinantū morū. Quid
dicit. Gladius radiat & circum. occidet
illos qui prauē mentis sunt. O qui in
tua psona es fulgens lorica & prima
radix in nomis nuptis xpi. & in duas
partes diuisus. in partē scilicet hanc qd
anima tua iterata ē in multico flore
uirginitatis. & in partē hanc qd ramū
es ecclie. audi illū qui acutus ē in nomi
ne. & fluit in torrente. tibi dicentē.
Oculū de oculo n' abietas. & lūm de lu
mine n' abscondas. s; sta in plana uia ne
de causis illorū animā accuseris que in si
mū tuū posite sūt. nec pmitte eas in la
cū pditionis dimergi p potestate con
uiuantū platorū. Gemma iacet in
uia. s; ut suis ueniens. & illa ualde ele
gantē uident. pedē suū porrigit. cāq;
leuare uult. & in sinū suū ponere. S;

subito aquila uenient. ipsam geminā in
 pit. & eam in tegmen alarū suarū inuol
 unt. & in cancellos palatii regis portat.
 Et eadē gemā ante facie regis multū ful
 gore dat. Unde atrege ualde diligit. Et
 rex ppter amorē eadē gemē. aquile illi an
 rea calcamta dat. & eam ob probitatē suā
 ualde laudat. Hē tu qui es in uice xp̄i
 sedens in curia ecclesiasticē cathedre melio
 rē partē tibi elige ut aquila sis ut sum
 supans. & ut in animab' tibi cōmissis can
 cellos ecclie ornes. quaten' in aureis calci
 antis in supiora uenient. te ipsū alieno
 subripas. Nam oculus uiuent. uidet &
 dicit. Qui sapit & discerunt quāq; crea
 turas. qui & eal om̄s exsuscitat. uigilat.
 Ualles plangunt sup montes. & montes
 cadunt sup ualles. Quom'. Subditi nu
 dati sunt de disciplina timoris dei. & ido
 uentati sūt rabie uertices montū ascen
 dere platos iculare. & ipsoz temeritas non
 accusat p̄tana opa sua. S; dicunt. Vtilis
 sū. ut sim p̄lati utilitate. Et om̄ia p̄la
 torū opa habent idigna. quia eos sibi ex
 cellentiores se dedignant. qm̄ subditi
 iam sūt nubes nigre. & in femoribus
 suis n̄ sunt acerneti. s; dispugunt om̄ia
 istruta agri dicentes. qd' hec uilia sūt.
 Et hoc faciunt. quia uenenosi sūt p̄ in
 uiciā. Papp homo magnā stulticiam
 habet. quando uestimta sua scilla sunt
 semp in aliu aspiciens. considerans quē
 colore uestimentū illi habeat. nec suū
 a sorde abluat. Montes autē transiunt
 clauum ue ueritatis. & corū uicera n̄
 sunt parata uolare ad montē mirre. Ido
 obtenebrare sunt stelle diuersa nube.
 Luna stat. Stelle clamant. qd' luna ce
 dit. Sol illas p̄mit. quia nulla earū cla
 rescit. s; in turbine implicatē sūt. Unde
 o pastor magne & post xp̄m nomina
 te. p̄be lum montib; & uirgā uallibus.
 Da p̄cepta magistris. & disciplinā subdi
 tis. montib' iusticiā cū oleo sparsis. & ual
 libus ligaturā obedientie mixto bono

odore. & fac illi recta uicera ut n̄ appareat
 uiles soli iusticie. Puros oculos tuos fac.
 ut ubiq; oculos habeas. Mens tua puro
 fonte riget ut cū sole splendeat. & agnū
 miteris. Paupercula forma tremat qd'
 in sono uerborū loquit ad tam magnū
 magistrū. S; om̄is pat. antiquis m̄
 & p̄iator magnificū dicit hec. Unde
 audi. De sumo iudice dirigit ad te. ut
 grauel & impios tyrannos et adieci. &
 ate eicias. ne stent in magna irratione
 sua in tua societate. Eto autē misericors
 publicis & priuatis erumpis. quia d̄s
 n̄ spernit uulneratos. nec sp̄nit dolores
 uentū se. Unde o pastor om̄i' audi
 hec sup laborantes in fatigatione mil
 toz. Lix dicit. Musica dei serunt uis
 cū sup uniuersū sedm̄ meritū illius.
 Multi tam homines uolunt habere ser
 uitiū p̄ zelū suū & pignoniā morū
 suoz. s; iudiciū meū nesciunt. Quapp̄
 in estimatione sua supra modū mem
 unt. ut lupi p̄da sapientes. Ideo quā
 homo dignus sit ppter scelera sua iudicari.
 tam in non placet qd' homo submaxip
 si uult habere iudiciū sedm̄ arbitriū suū.
 Et hoc nolo. S; tu unāquāq; causā discer
 ne sedm̄ materna uiscera m̄e dei. qui a se
 n̄ separat mendiciū & egeriū. qm̄ plus iust
 miam quā sacrificiū. Hanc igit' magri
 uolunt abluere magritudine p̄tin p̄tione
 suā. s; ipsi sūt polluti & sordi in fossa ra
 centes. Illos erige. & ad uia pusillos. Tu
 enī qui es pastor populorū audi ut u
 uas in eternū. Lix uiuent dicit. De au
 daei populo qui sibi terrores inuenit in
 uia erantū marū. Dñi quida habuit
 marmorea ciuitatē. & uenatores uen
 entes ciuitatē illā inspiciebant. uolentes chi
 p̄gere recta istruta eius que in flore illo
 apparuerūt. quē uirginea mens inuenit.
 Et ecce mons magnus & exelsus ualde
 elegans & expositis lapidib' factus contra
 orientē apparuit. supra quē quocūq; edi
 ficiū ad orientē stabat de lignis & lapidib'

... edificatiōem factū. Tunc uen
 ... quāsi de medio orientis.
 ... in eodē edifi
 ... tam
 ... populi
 ... corpore
 ... ualle corā p̄
 ... aduendebant q
 ... Et ecce sup
 ... mar morē
 ... lapidib' qui
 ... itaba
 ... op̄tūm be
 ... pendebat. & i
 ... dūstinebat. S;
 ... uenient
 ... Tunc
 ... uenerunt
 ... facta ē u
 ... signati. Et qui
 ... hoc n̄ potuer
 ... p̄manserūt. sic
 ... baptisimū
 ... Qui ante signat
 ... non t
 ... suscipiebāt.
 ... diciten
 ... ad illos qui
 ... societate cor
 ... parte si
 ... multiplicat sp̄
 ... sicut femina fo
 ... Et uir n
 ... sup eadē ech
 ... supra marmor
 ... aliud posuit. I
 ... ad dno istruta ecclias
 ... om̄ipotens enī pat. ill
 ... causis separ
 ... anle
 ... uol
 ... in filio
 ... tamen monti
 ... m̄
 ... m̄

omnis edificationis factū. Tunc uenerūt
 multi riuuli quasi de medio orientis. in
 idem edificium fluentes. S; & in eodē edificio
 fortissimus odor boni uini erat. s; tamen
 eū aqua mixti. Et multus populus iudē
 edificium corrūt. in eo curuo corpore am
 bulans. S; alii in quadā ualle corā p̄dicto
 monte stabant. & illos adtendebant qui in
 eodē edificio curui ibant. Et ecce supra
 eundē montē etiā aliud marmoreū edifi
 cium candidissimū & integri lapidis quasi
 magni curui contra aquilonē stabat. in
 lucidissima ampulla plena optimi balsa
 mi uelut ignis ardens pendebat. & ieuus
 pauimento multū oleum distillabat. S; tam
 uentus de aquilone interdū ueniens bal
 samū & oleum illud cōmouit. Tunc mul
 ti ex populo in idē edificium uenerunt. qui
 & oleo illo spargebant. & balsamo illo in
 frontib; suis signabant. Et facta ē uox de
 celo dicens. Isti sunt signati. Et qui hoc
 in signati sunt. signū hoc n̄ potuerunt
 abluere. s; ita signati p̄manserūt. sicut &
 illi qui in xpo renati sunt baptismū suū
 conseruare debent. Qui autē signati erāt.
 ad illos qui signati n̄ fuerunt non transi
 bant nec societate eorū suscipiebāt. quia
 si hoc fecissent facti & iudicē dicerentur.
 qui n̄ signati n̄ fuerunt ad illos qui sig
 nati erant transibant & societate eorum
 suscipiebant. & inde optimā partē sibi
 elegerunt. sicut stella multiplicat splen
 dore suū in nube. & sicut feminea forma
 coronatur in uirginitate. Et uir mag
 nus aurea zona p̄cinctus sup̄ eadē edificia
 stans. dextrū brachiū supra marmoreū
 edificium. & sinistrū sup̄ aliud posuit. In
 intellectus iste. ad duo iūstrūta ecclēsiasticę
 dignitatis est. Omnipotens enī pat̄. iūstrū
 ut nobilē partem a secl̄arib; causis separatā.
 & in secretis suis corā deo fortit̄ ardentē.
 quā quidā insidiatores despicientes. uolūt
 destruere rectitudinē eius que in filio dei
 manifeste apparuit. S; tamen mons iusti
 cę expositus in multis iustificationib; in

ortu ueritatis ascendit. in quo utilit̄ insti
 tutio ad dñm tendens & tam hominibus as
 sistenti surgit. lumen utilitatis hominibus
 prebent. ita ut etiā plurima doctrina & o
 dor reclarū scripturaz de uigore ueritatis
 ad ipsū fluat. quā quidā eorū in diuersa
 sine ratione multociens refundunt. Quapp̄
 & multi in ea curui ^{in pragmatice} ambulānt. ita ut etiā
 aliqui terrens ihiantes. turpitudine illoz
 imitentur. S; etiā in eodē monte iusticie
 p̄dicta pars in secretis suis coram deo ar
 dens. in integritate sua ut diabolo resistat
 exurgit. optimā partē in deo habent. &
 in exemplo suo miām ostendens. s; tam
 multe temptationes a diabolo emisse. op
 timā partem illam & miām iquietant.
 Multi autē homines ad eandē partē tñ
 seunt & uerā miām consecuntur eū opti
 mā partē sibi eligunt. unde & corā deo
 signati dicuntur. Et qui signū hui partē
 suscipiunt. in eo sicut & in baptismo suo
 fortit̄ p̄manent. Quapp̄ ad illos qui idem
 signū non habent socialit̄ non descendūt
 ne inanes uelut facti efficiantur. & qui
 signū eundē partē non habent. ad eundē
 ordinē socialit̄ ascendunt. & ita in plurimis
 bonis multiplicant. Qd̄ & ille ostendit qui
 aurea zona p̄cinctus. demonstrat se eē dñm
 & hominē. utrosq; scilicet illos & illos regens.
 eū brachio fortitudinis sue. illos p̄regit. ita
 ut in eo fortit̄ ardeant secularia abicientes.
 & brachio mansuetudinis sue. illos regit. ita
 ut utiles in diuina p̄tectione sint. eū lumen
 ueritatis proximis suis utilit̄ prebent. Hē
 tu qui es pater populoz. discerne in p̄spicu
 itate uerba hec. a summo iudice tibi directa
 p̄ necessitate certantū. quia supbia uult op
 primere humilitatē qd̄ eē non debet. uelut
 iconueniens eēt si luna uellet pugnare eū
 sole. splendore suū cupiens similem facere
 splendori ipsi. Unde p̄t hanc ineptam
 conuenientiā. fons aquarū clamat ad te
 imitatorē eius. Per me uiuū & acutum.
 comprime atq; corrige nigros insidiatores
 & furuos speculatores qui in plumbum

uertuntur in tortuosos peccatis. & qui de aq
lone aspiciuntur in nequicia diaboli. & qui
se conuincit porrigunt ad caput platorū
suorū p̄ mimetate iniquitatis. Fuga ergo
illos de pastoralis cura. que pena de canibus
portat. Et quāuis quidā plati sunt obum
brati p̄ uicissitudinē morū. tam non deest
aliquos eorū p̄pter quosdā subditos abici.
Ideo aspice hęc p̄ purissimū oculū. ut n̄
deficiat honor tuus qui p̄ nom̄ suū tan
git illū qui fuit & ē rēctus & iustus pa
rans uas suas in omnib' ministrans suis. ea
p̄uidendo ante iusticia dierū antiquoz.
Ipsē faciat pueros oculos tuos qui n̄ sper
nit pupillum & pauperē. quia moni
mur re & thurū es p̄ uallib' sordidi pu
teri. Audi ergo illū qui semp̄ ingratū uicē
tribus oculis. & qui non ē reclusus p̄pter
peccatas que sunt pars carnis eorū qui assi
milantur simulacris quasi dū sint p̄ pro
spitate suā. Tu autē qui uis habere pote
statē honoris magni montis in palacio
regis. dilata iusticia suū ad illius hono
rem. Hoc deest te. p̄tē clarū nom̄ tuū.
Hunc ergo aspice in igneū datorē. qui
infundit bonū intellectū hominib'. S; & q̄s
homo potest sonare contra uocē illam que
tonit̄ ascendens sup̄ celos. & que abyssum
supant or nans ea p̄ regmen mater ne u
riditatis. Et que ale uentorū possunt p̄
uelocitate suā. cur rere sup̄ uocē illam.
Hum̄ potest uox hęc parūā pennā facere
uolare sic. ut nullus gladius contra eandē
pennā se possit mouere. Potest. Hunc
tu o imitator excellē p̄sonē fons uiuus
clamat hęc ad te. quia p̄sonā tuam non
deest ut habeas oculos ecorū & uestigia in
p̄reorū morū. & fur tuā rapinā demudat
altare dei. Et cur hoc faceres. S; qui hoc
facit. non pot̄ soluere corrigiā calciamēti
dominici cor̄pis. Ideo o cuncti. castigatē
uos. Ergo autē o pater. in loco celitus in osten
so iuxta uerba benedictionis tue scdm̄ re
gulā sc̄i Benedicti sub clausura eiusdē lo
ci cū sororib' meis maneo. & hoc me tā

uiente quā defuncta semp̄ obseruari de
sidero. **Anastasi p̄p̄i hildegardis.**
A dilecte filie in x̄po. salute & aplicam
benedictionē. Exultamus in dño filia &
gratulamur. qđ nom̄ x̄pi de die in diem
glorificat̄ in te. ita ut & admirantes di
camus. Quis similis tui in fortib' domine.
Quis similis tui. Magnificus in sc̄itate.
terribilis atq; laudabilis. & faciens mira
bilis. Audiuimus enī & iudicimus multa
de te. Deimus etiā qđ pie memorie p̄
decessor̄ n̄r̄ cui ad nut̄ tendū sponiam
x̄pi p̄ diuinā grām successimus. te multo
affectu diligit. amplexus ē & auduit. Cur
& nos uestigia secuti. scribere tibi studu
imus. & rescripta tua uidere desideramus.
querentes illa que deus que deus in te opa
tur. quāuis nos in bonis claudicemus. in qđ
tam lassitudine cor̄pis quā mentis n̄r̄
sustinamus. cū nos ad celestia p̄ negligē
tia n̄r̄ā sur̄sū non erigimus ut uix debe
remus. Occultorū autē cogitor. & nolun
tate & possibilitate n̄r̄ā nouit. Admonē
mus igit. rogamus. & obnox tibi iun
gimus. ut cū sororib' tuis p̄ces ad dñm
fundas. quatin' p̄ iur̄tate ipsius ad iusti
ciā nos erigere ualeamus. ita ut p̄ hoc e
terna p̄nuā adipsamur. ad illa in p̄sē
ti uita anhelare non deficientes. Pax t
bi & omnib' tuis sit. **Hildegardis.**
Op̄sona que es p̄cellens ar̄matina & mon
magistationis ualde ornate cūctat̄
que constituta es in desponsatione x̄pi.
audi illū qui non icipit uiuere. nec lassa
tur in defectione. O homo qui in oculo sci
entie tue lassus es ad refrenandū magno
quia sup̄bie in hominib' in sinū tuū posuisti.
cur n̄ renocas naufragos. qui de magnis
casibus suis surgere non possunt nisi p̄
adutor̄ tuū. Et quare n̄ abscedis radice ma
li. que suffocat bonas & utiles herbas. dat
cē gustū & suauissimū odore habentes.
filia regis sc̄i licet iusticia. que in sup̄mis
amplexibus ē. & que tibi cōmissa fuerat. ne

gigis. Tu enim p mittis hanc filia regis sup
 tera pster in quia diadema & decor tunc
 eius semdit p ruitatione dner soru mo
 ru hominu illoru qui in similitudine ca
 ni latant. & in similitudine gallinarum
 que in noctibus mictu cantare tenupant. i
 epta exaltatione noctu suar u emittunt. Is
 ti sunt simulatores in noctib suis ficta pace
 ostendentes. s; int se in cordib suis frenden
 tes uelut canis qui ad sodales sibi notos can
 dam sua mouet. s; probu mltre qui in domo
 regis utit e dentibus suis mordet. Cur pra
 uos mores in hominib inseri qui in tenebris
 stipiente sunt. ad se queq; noema colligentes.
 sicut gallina que in nocte clamans sibmet
 terrore incutit. Qui sic faciunt. in radice
 utilitatis non sunt. Audi ergo o homo illu
 qui acuta discretionone ualde amat. qua
 ut maximu uti timentu rectitudinis in
 stant. qd cont malu pugnet. Hoc tu
 n facit cu malu non eradicas qd bonu sus
 focare cupit. S; malu se supbe attollere per
 mittit. & hoc facit ppt timore illoru qui pes
 simi iudicatores sunt in nocturnis iudicis.
 plus amantes pecunia mortu qua pulcra
 filia regis scilicet iusticia. Omnia aut opa que
 deus opatus e. lucidissima sunt. Audi o homo.
 Nam supmis pat. ante exortu mundi in
 secreto suo itonuit. Omni fili. Et glob mun
 die exortu e. hoc qd pat itonuit excipiens.
 dner sus tam speciebus creaturar u adhuc
 in obscuro latentib. In ipso aut qd ser ip
 ta e dixit. deus fiat. dner se species creaturax
 poellerunt. Sic p uerbu & ppter uerbu pa
 tris. omis creature facte sunt in uoluntate
 patris. Deus aut omnia uidet. & omnia pno
 ut. S; malu nec surgendo nec cadendo. qe
 qua p se facere aut creare aut opari pot.
 quia nichil est. s; tantu fallax optio & con
 traria opinio coputatur. ita qd homo ma
 tu opatur cu hoc qd contrariu est facit.
 Quis aut deus filiu suu in mundu. ut dia
 bolus qui malu amplectendo cognouit &
 hominu suggestit suparetur peum. & ut
 etia homo qui p malu pierat redimeret.

Quapp deus spernit puer sa opera. uidelicet
 fornicationes. homicidia. rapinas. seditiones.
 tyrannides & simulationes iniquoru hominu.
 quia p filiu suu contriuit. qui spolia tarta
 rei tyranni omno dissipit. Unde tu o ho
 mo qui sedes in principali cathedra dm con
 tempnis quando malu amplecter is ita qd
 illud non abies s; oscularis. quando ipsum
 sub silencio in prauis hominib sustines. Et
 ideo omis terra turbatur p magna uicissi
 tudine erroru. quia qd deus destruxit
 homo amat. Et tu o roma uelut in extre
 mis iacens conturbaberis. ita qd fornicudo
 pectu tuoz sup quos hactenus stetit. Lan
 quiescet. qm filiam regis uidelicet iusticia
 non ardenti amore s; quasi in torpore dor
 mitionis amas. ita ut eam ate expellas. im
 & ipsa ate fugere uult. si non reuocaueris
 eam. S; tam magni montes maxilla adu
 toru tibi adhuc pbeunt. te suu erigen
 tes & magnis lignis magnaru arborum
 te fulcientes. ita qd non tota in honore tuo
 uidelicet in decore desponsationis xpi omi
 no dissipaberis. quia aliquas alas ornamenti
 tui habeas. usq; du ueniat nix moru dner
 soru iritionu. multa insania emittentiu.
 Caue ergo ne ad ritu paganoru te comisce
 re uelis. ne cadas. Hunc audi illu qui uiuit.
 & non exterminabit. Munchus modo e in
 lasciuia. postea erit in tristitia. deide in
 terrore. ita ut non curent homines se oc
 cidi. In omib his sunt mictu tempora petu
 lantie. & mictu tempora contritionis. & in
 terdu tempora fulguris & tonitruu dner
 saru iniquitatu. Oculis eni fir ut. nasus ra
 pit. os occidit. Pectus aut saluabit. ubi au
 rora uelut splendor primi ortus appare
 bit. Que u secuntur in nouo desiderio. & i
 nouo studio. dicenda non sunt. S; ille qui
 sine defectione magnus e. modo paru ha
 bitaculu tetigit ut illud miracula uideret
 & ignotas litteras formaret. ac ignora lin
 gua pmeret. atq; ut multimoda s; sibi o
 sonante melodia sonaret. Et dictu e illi.
 Hoc qd in lingua desup tibi ostensa. non

nota dissimulatio
peccatoru

apostolus

rente qua defuncta
 ero. In ista p
 natalis eps sermo
 dilecte filie in xpi
 reductione. Scilicet
 tulamur. qd non
 rificat. ita ut
 ut. Quis simul em
 simulis tu. Quod
 ribus atq; landab
 Audiamus eni
 Semper eni qd
 lor in eu ad m
 p dnu qm facit
 tu dicit. amplex
 uelut qd secun
 & rescripta tua
 entis illa que de
 uant nos in boni
 alitudine corpi
 tamul. cu nos ad
 am firu non er
 f. Oculoru aut
 possibitate m
 qd. rogamus. &
 s. ut cu sororib
 si. quatu p m
 d erigere ualeam
 pma adpiscamur.
 i anhelare non
 mmib' tui sit. s;
 psona que ei p
 magnitudine m
 militata ei in
 illa qui non
 i defectione. O
 tue lassit ei ad
 iupbie in homin
 renocati nam
 s; sint surgere
 oru. Et opare
 suffocari bonu
 tu & fratellit
 regis scilicet
 xpi e. & que

secundum formam humane consuetudinis praelit.
 quoniam consuetudo haec tibi data non est. ille qui
 vitam habet. ad aprum sonum hominum expositi
 re non negligat. Tu autem o homo apparentis
 stitutus pastor. surge & curre citius ad in
 stitiam. ita ut coram magno medico non accu
 seris quod omne ipsum a corde non exiteris nec
 oleo unxeris. Ubi autem voluntas crimina nescit.
 & ubi homo desiderium non rapuit. ibi
 homo omnino in profundum iudicium non cadit.
 si culpa huius ignorantie per flagella tergitur.
 Ergo o tu homo sta in recto itinere & deus
 saluabit te. ita quod in stabulum benedictio
 nis & electionis te reducat. & in eternum
 iuyes.

Adrianus papa. Hildegardi.
Adrianus episcopus seruus seruorum dei. huius.
 dilecte in christo filie propositae sancti robori.
 salutem & apostolicam benedictionem. Gaudemus
 filia & exultamus in domino. quod honestatis
 tuae optimo ita longe lateque diffundit ut
 multis fias odor vite in uita. & a turba
 fidelium populoz in tua precoriam exclametur.
 Que est ista que ascendit per desertum tanquam
 uirgula ferrea. Unde cum animam tuam usque
 adeo estimemus diuini amoris igne succen
 di ut ad bene operandum exhortatione aliquid
 non idigeas. superuacuum diximus exhor
 tatoria tibi uerba multiplicare. animamque
 tuam uirtute diuina sufficienter innixam. aliquid
 uerborum suppositione fulcare. Veritatem
 quia & ignis aura flante fit gaudior. &
 neque equus calcatur ibi irruetur. ad cuius
 id tue religionis diximus proponendum. ut
 uideat. a memoria tua non exidat. quia
 non incipienti si proficienti palma debetur
 & gloria dicente domino. Vincenti dabo edere
 de ligno uite. quod est in paradiso dei mei. Co
 gita itaque filia quoniam ille serpens qui primum
 hominem a paradiso deiecit. magnos prodece
 cupit ut iob. & deuorato iuda. ad eribram
 dos apostolos expetit potestate. & quia scilicet
 multos esse uocatos. paucos autem electos. ita in
 tra numerum paucorum te collige. ita usque ad
 finem in sancta conuersatione persiste. ita creditas
 dispositionem tue sorores salutis operibus istruere.

ut cum eis pariter ad illud gaudium ualeas pre
 tante domino puenire. quod nec oculis uidetur.
 nec auribus audiuit. nec in cor hominum as
 cendit. De cetero autem commonitoria uerba
 de te audire desideramus. quia spiritu miracu
 lorum dei imbuta dicitur. unde plurimum
 gaudemus. & diuine gratie gloriam damus.

Qui uita uiuentibus. **Hildegardi.**
 dat. dicit. O homo anima duricia letens.
 & fortitudine leopardorum paciendum sus
 tinebis. & naufragium in captiua predarum
 senties. quoniam omnibus huius dactis et in fatiga
 tione ad te currerentibus. Habet autem intelli
 gibile intellectum contra sensum moris ho
 minum. in quibus estuando frenabis capillos
 currerentium equorum. qui non desistunt cur
 rere ad semitas predarum. Si tam in rando
 contra te ipsum. ichmal te mitti. quasi ad pro
 bitate quorundam hominum. ubi celas loculos
 aliquorum qui mortui sunt phari in planis
 tuit. Unde pacieris pugnam seueritatis phar.
 si destrues mobilia reliquarum illorum. quam
 fouea uadunt per asperitatem suam. At tam
 ueniam habes fortissime clausi que non uadit
 uident ad anima in forma iarchi. In pec
 tore ergo tuo quere saluationem aquarum ne
 in turbine uadat si ut in mansuetudine
 requiescat ad languorem & luorem illorum qui
 pueri sunt maceratione dimerorum milne
 rum. in hoc imitant saluatore tuum qui te re
 demit. Si hoc graue pondus magisteris quod
 portas non est indignatione dei. ubi ena
 moret ut sorum & pardorum. & mitti nene
 num aspiciam tibi & subsequenter te occurret.
 si gladius dei illos occidet. ita dum inter
 illos bonus dixi surgat. Hunc autem moneo
 te. ut subiectis tuis frenum imponas. nec eos
 malum aduersus te loqui sinas. Unde & ne
 ra lux tibi dicit. Quare non percutis nequissi
 mos seruos qui tibi occulte insidiantur sic
 aramee que pungunt. Vigila ergo stre
 nue. quod postulat causa in moribus populi
 in hoc tempore. Omittissime patet memoria
 te quod homo in terra est. & ne timeas quia
 deus derelinquat te. quoniam lumen illius

[Marginal notes in red and black ink, partially obscured and difficult to read.]

in dicitur. Alexandro aplice. hildegardis.

Quoniam & gloriosa persona que pri-
 mu constituta est per uerbum dei per quod
 omnis creatura rationalis & irrationalis in
 genere suo facta est tibi specialiter idem
 uerbum clauis regni celestis per nichilum
 humanitatis sue scilicet ligandi atque sol-
 uendi potestate concessit. Tu quoque excel-
 lentissime patris materia omnium spiritalia-
 tum personarum existis. que tuba iusticie dei
 sonant in ecclesia que uariis ornamentis cir-
 cumiuncta fulget. dum alii alius bona ex-
 empla uitae sanctorum imitando prebent. quod
 & siquid recte agunt deo non sibi adtri-
 buunt. & de bonis imitatoribus suis gau-
 dent sequentes priores sanctos qui carnem
 suam domabant. & se ipsos cum manifesta in-
 gloria celestis milicie contra uicia diaboli
 pugnantem roborabant. & cum bona uo-
 luntate uelut angeli in deum aspiciabant.
 Sic & tu o matris patris benigni patris imita-
 re qui penitentem filium & ad se reuertentem
 saginatum uultum propter illum occidens cum
 gaudio suscepit. & sauciati ex latronibus
 uulnera uino lauit caligine confusa. aspice
 te correptionis & pietatis matris designat.
 & stella matutina que solem diem percucit
 rit esto in ecclesia que diu scismatis caligi-
 ne confusa lumine iusticie dei caret. Et
 tu ergo secundum uelum dei corripe & oleo
 matris penitentem unge. quoniam deus magis uult
 misericordiam quam holocaustum. Hunc o misericordissime
 pater ego & sorores ^{meae} genua nostra coram patre
 na pietate tua flectimus. orantes ut digne
 tuis paupertate partipere forme respicere. que
 nunc in magna tribulatione ^{sumus} quod abbas de
 monte sancti dyssibodi & fratres eius privilegi-
 is & electioni nostre contumaciter quia semper
 habuimus. de qua semper magna cautela
 prudentium nobis ne aliquatenus nobis tol-
 latur quia si nobis timoratos & religiosos
 quales querimus non concederent religio
 spiritalis omnino in nobis destrueretur. In
 de domine in propter dominum adiuua nos. ut uel
 electionem matris obtineamus uel alios ubi

possimus qui nos secundum deum & utilitatem
 matris peccent libere queramus & accipiamus.
 Hunc iterum rogamus te piissime pater ne
 petitionem nostram & etiam nuncios istos despicias
 aliquid qui per fidelem amicum nostrum moniti te peten-
 tes ad nos diuertent ut. & hoc quod apud te ob-
 tinere querunt facias. quatenus post finem
 huius uite que ad uesperum iam declinat.
 in indeficiente luce peruenias & dulcem uocem domini
 audias. Euge serue bone. quia super pauca
 fuiti fidelis super multa te constitua in
 in gaudium domini tui. Inclina ergo supplica-
 tionibus nostris aurem tue pietatis & nobis &
 illis clara dies sis. ut ex indulgentia tue
 largitatis communit domino gratulemur. qua
 tenus & tu in eterna felicitate semper gau-
 deas. *Responsus Alexandri ad uerendum p.*

Alexander seruus seruorum dei dilecto
 filio proposito sancti andree in coloma
 salute & apostolica benedictione. Ex parte
 dilecte in christo filie nostre hildigardis prio-
 rille montis sancti roberti in binga & sororu
 eiusdem loci ad matrem audientiam noueris
 peruenisse. quod cum magistrum tibi & propositum
 de monasterio sancti dyssibodi sicut consueue-
 rant elegissent abbas ipsius loci que de perso-
 na monasterii sui facta fuerat concedere
 noluit. si eandem personam eis remittit adhuc al-
 signare. Unde quoniam predictis sororibus in his
 que ad salutem pertinent animarum diligent-
 conuenit prouideri. discretioni tue per apos-
 tolica scripta mandamus. quatenus utraq;
 parte cum super hoc fueris requisitus. ad tua
 presentiam conuocet. & rationibus super electione
 propositi hinc inde diligentius intellectis. cau-
 sam ipsam iusticia mediantem decidas. & si
 predictae sorores de illo monasterio propositum
 habere non poterunt. facias ut saltem de
 alio habeant competentem. *henricus archieps*

Henricus dei gratia mogontine *hild.*
 sedis archieps. hild dilecte magistre
 de monte beati roberti confessoris gratiam
 suam cum paterno affectu. Cum multa bona
 & admiranda miracula de te audimus.
 pigritie nostre reputandum est. quod

te tam sepe non uisitamus ut possemus. S; plurimum negotiis impediti. animi ad ea que eterna sunt uix aliquando & tarde sustollere ualemus. Ut aut ad id ueniamus ad qd̄ intendimus. notū tibi facimus. qd̄ iuncti quidā religiosi cuiusdā nobilis ecclesie nobis note ad nos puenierunt. ob nre rogantes quatinus soror illa quam petunt que apud te in religioso habitu manet. eis scdm electionem suā concedatur in abbatissam. Qd̄ & nos auctoritate p̄lationis & paternitatis nre. tibi mandamus & mandando iungimus. ita ut in p̄senti eam querentib; & desiderantibus ad magistrū suū respentes. Quod si fecerit grām nrām decepti plus quā hactenus experta fuerit senties. sin aut eade tibi iterū fortius mandabimus. nec cessabim; dū p̄cepta nra in hoc facto compleas.

Per spiritum **R**esponsum **Hildegardis**.
fons qui non ē fallax s; uultus. dicit.
He cause que de potestate huius puelle sūt allate apud deum iudicē sunt. qm̄ ego alt̄ & pfundus ac circumens. qui sum isciens lux cal̄ nec constitui nec elegi. s; facte sūt in conuienti audacia ignorantū cordū. Om̄s fideles audiunt hec in capite aurib; cordis. & non in aurib; que foris audiunt ut pecus qd̄ sonū capit. & non uerbum. Sp̄s dei in zelo suo dicit. O pastores plangite & lugete in hoc tempore quia nescitis quid facitis. cū officia in deo constituta constituta dissipatis in facultates pecunie & in stulticia prauorū hominū timore dei non habentū. ubi & maledicta. malicioſa & minantia uerba nra n̄ sunt audienda. Surge nre hoc in supbe clare. non sē in deo ex tēte. s; in penis p̄sūptionis flagitiose uoluntati nre. S; & ille q̄. oho ē dicit. Audi q̄ in multis seruitutis me negligis. Celum de iltione dñi apertū ē. & nunc iuncti sū dimissi sunt. Tu aut surge quia dies tui breues sunt. & reminiscere quia nabucho donosor cecidit. & qd̄ corona ipsi p̄nt. Et alij multi ceciderunt. qui se reme-

re in celum exaltauerunt. Ach tu cum quare non erubescis in altum te sparge te. cū debeat ēē in putredine. Hunc ergo tabidi erubescant. Tu uero surge & maledictionē relinque. ita fugiendo. **Arnol**

Arnoldus dei grā **dus archiepe. hild.**
mogontine sedis archiepe. hild. deo dicare uirginē & magistrē in monte beati rotri confessoris grām suam. cū paterna dilectione. Scimus quia sp̄s ubi uult. & que uult ispuat. arduens unicusq; dona sua prout uult. Hoc aut dictum. mch̄i hesitantē de te. Nam quid mirū ē si ille inspiratione sua te docet. qui quondam agricultores & siccomoros uellicantes prophetas constituit. & asinā humana uerba p̄ferre fecit. Dona ergo dei resutare non debemus. nec ualemus. Rogamus aut dilectionē tuā ut p̄cibus tuis ad dñm nobis succurras. quatenus dies nri in timore & amore creatoris nri saltē sint. ita ut in bonis consummati uitā in longitudine dierū p̄petue felicitatis habere mereamur.

O pater. uiuent **Hildegardis**.
lumen hec uerba m̄ ad te dicit.
Quare faciē tuā abscondit a deo. qm̄ in perturbatione racunde. mentis tue. Nam multa uerba ame non p̄fero. s; scdm qd̄ ea in uiuenti lumine uideo. ita qd̄ sepe illa que menti mea non desiderat. & que etiā uoluntas mea non querit in ostenduntur. s; illa multociens coacta uideo. Posco tamē a deo ut auxiliū suū tibi non sit quasi exiliū. & anima tua sit deuota in pura scientia. respiciens in speculū saluationis. ut in eternū uiuat. Splendidum etiā lumen gr̄e dei ate nunquā abscedat. s; m̄ia dei te protegat. ita ne antiqui fidiator te decipiat. Hunc aut̄ oculis tuis in deo uiuat. & uirtutis anime tue n̄ areſcat. Lux uiuent tibi dicit. Cur non es fortis in timore meo. Et quare uelam habes quasi in tunicā exercitib;. ita ut sup̄ ando deicias qd̄ tibi conſtat nri ē. S; hoc nolo. De oculo aut̄ cordis tui inquietā

mentē absterge. & de te ipso & de populo tuo iniusticiam abscide. quia tempus vel torū in morib' hominū nunc istat. ita qd nec in disciplina nec in districtione timoris dñi sunt. Tu tamē ne formides eos ad bonū coercere. qm si pp̄ hoc tribulationē & angustia sustinueris. ne paucas. quia filius dei eadē passus ē. Surge ergo ad dñm. qm tempus tuū cito veniet.

Cristianus dei **Cristianus archiepe. hild.**
 gratia maguntine sedis archiepe. hild. dilecte magistre sororū de sō robto in pm gis. deuotionē gr̄e sue. tam cū pater no qm cū filiali affectu. Plurimū negotiū impediti p̄ pauca tibi scribim'. cū tamē dilatato corde toto mentis animū ad piam dilectionē tuā. nihil emul'. Et quia diuino spū te inspiratā cognoscimus exhortatoria uerba tua deū decimus. qm dñi terreno regno exteri seruire conamur. celestē regē multociens interius negligimus. Igit' & orationib' tuis ac sororū que apud te sunt nos cōmittimus. ita ut p̄ illas aduerti tur' bimb' & peccat' hui' scilicet in quib' multū fatigamur. deo succurrere clement' eripiamur. Hos autē uobis in omib' necessitatib' ur̄is adde. ac in omib' p̄desse. prout deus donauerit. pro certo sciat'. **R. esponsum hildegar. di.**

Mistica uisio tibi dicit. O tu p̄sona plati omis. in uice xpi ab ipso constitutus es. que ad hunc om̄is potestas a deo ē. Deo autem nullus similis iuentus ē. Ipse pat' omnū ē. qm ab ipso om̄ia p̄cedunt & ob hoc ea regit. & sacerdos in sacerdotali officio ē quia p̄ purū sacrificiū qd homo factus ē hominem liberat. In uirginitate nāq. illo sacerdos ē. qd scriptū ē. Iurauit dñs & non penitebit eum. tu es sacerdos in eternū scdm ordinem melchisedech. Deus quippe in semetipso p̄destinauerat homo fieri sine om̄i maculofitate peccati. & sine om̄i idugentia emendantis peccati. & sine om̄i commixtione & diuisione que in homine cū peccatis sunt. quatenus ita malū uinceret ut in melchisedech p̄figuratū ē. Tu autē o homo qui nunc in die es.

antequā nos adueniat cū plus operari non possit. stude ut in uera potestate populū tuū p̄cepta dei doceas. & in uera iusticia eum regā sicut deus eum regit. & p̄ magmū studium in m̄ia eum habeas. qm deus p̄ semetipsum eū liberat. Tali enī modo. magistratus. domi natio. & potestas a deo ē. S. & de m̄amona in iquitatis amicos p̄ m̄iam tibi fac. quatenus cū defeceris in eterna tabernacula te suscipiant. Hunc o pat' & magister p̄ xpm paup̄ casā formā de uero lumine tibi hęc scriben tē audi. ut omnibus in necessitate positis qui ad te confugiunt auxilū porriges. quatenus p̄ gaudia illud qd eis impendit in gaudia eternorū tabernaculorū suscipiaris. & in eterna beatitudine ad quā deus te creauit in eternū uiuas. **hildegar. Ad archiepm Cristianū.**

Omnissime pat' & dñe qui in uice ihu xpi sup oues ecclie pastor constitutus es. summo deo & paterne pietati tue gr̄as humilit' agimus. pro eo qd litteras paup̄tatis n̄re misericorditer suscepisti. & qd p̄ nobis tribulatis & angustiat' in m̄ia tua litteras ad platos n̄ros maguntinā mittere dignatus es. & etiā p̄ dilectis uerbis solite clementie tue quibus p̄ domnū hermannū ecclie scōrū apostolorū in colonia dechanū ita consolare & letificare sumus. qd in om̄i tribulatione & angustia n̄ra sicut filie ad te dilectū patre secure confugimus. Unde bone dōne nos famule tue que sedemus in tribulata tribulationis & angustie in spū humilitatis pedib' tuis p̄uolunt. causam intollerabilis doloris n̄ri in p̄ua ueritate lacrimabiliter tibi ap̄tinuit. ea fiducia qd ignea caritas que deus ē tibi ispirat ut cū paterna pietate lam̄abilem uocē qua in tribulatione n̄ra afflicte ad te clamant' misericorditer exaudire digneris. Om̄is pater cū plati n̄ri maguntini mortuū iuuenem ante mortē suā ab anno dñi absolutū & omnib' xpiane fidei sacramentis munitū sicut etiā ante in litteris tibi inuatu apud nos sepultū a cimiterio n̄ro eicere nos iussissent. : uel a diuini uos cessare ego ad uerū lumen ut soles aspexi. & in illo deus in p̄ceptis ne unquā uoluntario con

72, 13

14

suspensione diuorū una tecū sacer comen-
 tus sustinet. tanto arctius uobis condolē-
 quanto euidentius innocentiā uāam in hac
 parte ppendere ualeimus. Verū quia consta-
 bat ecclesie sepultū apud ecclesiam uāam de
 functū. in uita sua excoꝛmunicatiōis sen-
 tentiā ienturū. dum adhuc eidē ecclesie de
 absolūtiōe ipsius incertū extitit. nobis ite-
 rum p̄p̄ statuta scōrum patrū non euitan-
 da. clamorē cleri dechnare. & scandalū ecclesie
 dissimulare piculōsū nimis fuit. donec ido-
 neo testimonio bonorū uirorū. in facie ecclesie
 illū absolūtiū fuisse cōproberetur. Promde
 ur̄e ut dignū ē afflictioni ex t̄mo corde
 cōpatentes. ecclesie magistricē rescriptimus.
 in hunc modū. ut si bonorū uirorū ueraci
 assertiōe de absolūtiōe p̄fati defuncti ei
 ostensū fuerit. diuina uobis officia celebra-
 ri p̄cipimus. rogantes & obnixē sc̄itati ur̄e
 supplicantes. quatinū si ex culpa n̄ra uel ignora-
 rantia uos in hac parte molestauim. petenti-
 ueniam. non subtrahatis m̄am. & patrē misē-
 ricordiarū p̄ nobis exorare dignemini. ut sa-
 nos & sc̄olmes nos ur̄o sc̄o conspectu & ecclesie
 magistricē resp̄ntet ad honorē dei & ecclesie
 ur̄e. & salutē anime ur̄e. Conseruet uobis do-
 minus sanitatē & sc̄itatem. **herwig^{us} bremis^{is}**
hildegardis magistricē archieps^{is} hildeg^{ardis}.
sc̄i uobis in x̄po. h. bremensis archieps^{is}
 & richardis abbatis se frat. id quod ē loco so-
 roris & plus quā sororis obediētiā. Notifico
 tibi sororē uāam illam meā. immo tuā. meā
 corpore. tuam anima. inuicē se carnis uā-
 itasse. & honorē quā ei contulerā paritūpen-
 disse. dū ad regē terrenū irem. regi celorū
 dño suo obedisse. & sc̄e & pie confessam fuis-
 se. & unctam oleo sc̄o post confessionē. &
 habita plena xp̄ianitate. & claustrū tuum
 ex toto corde lacrimabiliter desiderasse. seq;
 dño p̄ matrē eius & iohannē cōmittens. &
 signo crucis tercio signato trinitatē & uni-
 tatē & unitatē confitens. in p̄fecta fide dei
 & spe & caritate. certū sumus. in kalendas
 nonens obit. Rogo ergo te si dignus sum
 quantū possū. quantū te dilexit eam diliga

& si in aliquo deliquisse uideretur. cum ex ea
 non fuerit si ex me. saltē lacrimas eius quā
 pro recessu claustrū istius effudit. quarum
 multi testes sunt attendas. & nisi mors im-
 pediuisset. iny habita licentia ad te uenisset.
 & quia morte detenta ē. me p̄ ea uenturū
 si deo placet scias. S; deus qui remunerator
 omnū bonorū ē de bonis que sibi exhibuisti
 sola int̄ om̄s & sup̄ om̄s tam cognatos quā
 amicos. de quib^{us} deo & in gratulabat. hic
 & in futuro ad omnē uoluntatē tuā te re-
 muneret. Sororib^{us} tuis de om̄ib^{us} benefactis
 suis gr̄as referat. **Responsū hildegardis**
Uiu in primo die te uidit. & oculos tibi
 ad uidendū cum uolantib^{us} pennis om̄is
 creature dedit. & qui hominē speculum in
 plenitudine omnium miraculorū suorū fecit.
 ut scientia dei in illo clareat sicut scriptū
 est. qm̄ dñs estis & filij excelsi om̄s. alle ad te
 aspiciat. & te ad ipsius uoluntatē dirigat.
 Homo tangit dñm qui nec inictū nec finem
 habet ubi racionalitas in homine dñm imi-
 tatur. & scientia boni & mali dñm ostendit.
 Sic ē rota eternitatis. Ipse etiā deus faciat
 ut mali illud fugias qd̄ in primo die icept
 & bona uoluntate caret. & qd̄ dñm semper
 contēdit. faciat etiā uite fenestras que in
 celesti ier̄lm̄ luceant. que sunt pulcra edi-
 ficia in uirtutib^{us}. & faciat te uolare in am-
 pleribus caritatis dei. sicut ille dixit que d̄s
 pfuderat. Qui sunt hi qui ut nubes uolant.
 & quasi columbe ad fenestras suas. Et iterū.
 Ergo parpucula forma. uidi in te lam̄ salua-
 tionis. Hunc p̄cepta dei imple que gr̄a ipsius
 tibi dat. & que sp̄s sc̄s te docet. S; & in sp̄u
 militici domi tibi dico. Tu es laudabilis p̄sona
 que necessaria ē hominū. habens in altissimo
 deo successiōē qd̄ ē pontificale officū. ideo
 oculus tuus dñm uidet. sensus tuus iusticiā
 eius itelligat. & cor tuū in amore dei arde-
 at ut anima tua non deficiat. f; ita in sumo
 studio edificare turri celestis ier̄lm̄. & deus
 det tibi adiutricē uidelicet dulcissimam
 matrē uāam. Esto etiā lucida stella
 lucens in tenebris noctū prauorū hominū

& uelox certans currens ad fontē aque uivē.
 Respice quia in hoc tempore multi pastores
 sunt cæci. claudi & raptores pecunie mortis.
 suffocantes iusticiā dei. s; deus sciens omnia.
 fecit ubi pastoralis cura utilis ē. Ideo fidelis
 homo non circueat querens plationē. Quā
 si querit iniqua mente sua potestare
 magis uoluptate appetens quā uoluntate di
 ūspiciens. lupus rapax in psona sua ē & anima
 ipsius nūquā querit spiritalia. s; ibi simo
 ma ē. Unde & in spū tibi dico. Quā mag
 nū miraculū ē in saluatione animarū: homi
 nū illorū qui in platione absq; simonia sūt.
 quos deus ita ūspicit qd̄ glā eius in ipsis non
 obumbrat. s; facit in ipsis uelut fortis bella
 tor qui hoc studet ne ab ullo superet. s; ut
 uictoria ipsius stabilis sit. Hunc audi. Sic fa
 ctū ē in filia mea R. quā filiam meā nomino
 quia plena caritas in anima mea fuit ad ip
 sam. qm̄ uiuens lux in fortissima uisione do
 cuit me ipsam amare. Audi. Deus eam in hoc
 zelo habuit. qd̄ uoluptas sc̄i illam amplecti
 ū potuit. s; contra eam pugnavit. quāuis
 ipsa uelut flos in pulcritudine & decore in
 simphonia huius sc̄i appareret. S; dū ipsa
 adhuc in corpore uiveret. audiui de ipsa i
 uera uisione dici. Uirginitas in regali
 thalamo stat. Ipsa enī in uirginea uirga in
 sc̄issimo ordine societate habet. unde filie sy
 on gaudent. S; tam antiquus serpens uolu
 it eam abeato honore retinere. p̄ altam gene
 rositate humanitatis. s; sūmus iudex traxit
 hanc filia meam ad se. abscidens de illa omnē
 humanā glām. Unde anima mea magnā fi
 duciā habet in ea. quāuis mundus pulcrā
 formā & prudentiā ipsius dū in corpore ui
 ueret diligeret. S; deus illam plus dilexit. Id
 circo noluit d̄s amicā suam dare inimico ama
 tori. id ē mundo. Hunc tu uocare sedens in ui
 ce xpi. p̄fice uoluntate anime sororis tue. qm̄
 postulat necessitas obedientie. Et ut ipsa sem
 per sollicita fuit p̄ te. ita & tu nunc esto pro
 anima ipsius. & fac bona opa sc̄m̄ studium
 ipsius. Unde & ego abicio de corde meo dolo
 rem illū. quē in fecisti in hac filia mea. Deus

concedat tibi p̄missiagra sc̄m̄ uorem gr̄e sue.
 & beatā remunerationē in futuro seculo.

Renoldus dei gr̄a coloniensis archiepe
 coloniensis archiepe. hūc. Incer me. ar
 denti in domo d̄ni de monte sc̄i robr̄i. in p
 rectione dei celi cōnotari. Sibene ualeat. &
 omnia que circa uos sunt dirigit a d̄no. con
 gaudemus. s; & nos meritis uis ualeant.
 Quia enī uti iam diu disposuimus ad uos mi
 nime uenire ualimur. in quantum aspiciamus
 possumus nos uobis cōmittimus. manus n̄ras
 in uias d̄am̄. fidem fidei coniungimus.
 totū nos uobis cōmendamus. Preterea librū
 quē ipsa diuino spū ūspirata scripsisti. remo
 ta om̄ occasione quia nec uolumus nec pos
 sumus eo carere. si iparatus sine non. p̄ p̄en
 tū portitorē nobis transmittere non dubi
 tetis. ubi d̄m̄ temptare uolumus. s; ubi mi
 tabilia eius uidere desideramus. **R. responū**

In uera uisione hec uidi. Audi. **hildegardis**
 ergo. Quendam hominē in ualle quidā mag
 ni montis iudeo stantē. qui optionē in gal
 tu anime sue habet. Et idem homo mittit
 optionē quā habet in altitudine eiusdem
 montis. & aer ipsius montis illam suscipit.
 ita qd̄ inde igneū colorē accipit. sicut oleū
 qd̄ ab igne accenditur. S; m̄m̄de. auel que
 ab imundis separtate sunt ueniunt. & aerem
 illum in alas suas suscipiunt. & idē celere in
 uolatu suo fiunt. Qd̄ nobilitissimū pat̄ fami
 lial iudē. dicit. Unde uentis. Que
 respondent. Quidā alernus homo in ualle
 montis stans. suauissimū uentū in altitudine
 ipsi ad nos misit. & inde ueloces facti simus
 ad uolandū ad te. Et idem pat̄familial ad
 eas dicit. Iste homo quāuis alonge stet. ame
 tam p̄t̄ cur sū quo nos ad me misit.
 uolo illū amare. Qui aut̄ bene uult ingla
 re. hunc intellectū p̄cipiat. Deus multoties
 p̄pter orationes sc̄m̄ de lupis agnos facit.
 sicut etiā de publicanis iustos. Unde & qui
 omnia nouit. dicit. Hic ne d̄m̄ in sp̄m̄
 latronū amet. & ne ipsū in uam̄tatis nomi
 nes. ita qd̄ d̄m̄ tantū in uerbis inoel & non
 in opib;. Qui in in uerbo loquit. illi respon

concedat tibi p̄missiagra sc̄m̄ uorem gr̄e sue.
 & beatā remunerationē in futuro seculo.
 Renoldus dei gr̄a coloniensis archiepe
 coloniensis archiepe. hūc. Incer me. ar
 denti in domo d̄ni de monte sc̄i robr̄i. in p
 rectione dei celi cōnotari. Sibene ualeat. &
 omnia que circa uos sunt dirigit a d̄no. con
 gaudemus. s; & nos meritis uis ualeant.
 Quia enī uti iam diu disposuimus ad uos mi
 nime uenire ualimur. in quantum aspiciamus
 possumus nos uobis cōmittimus. manus n̄ras
 in uias d̄am̄. fidem fidei coniungimus.
 totū nos uobis cōmendamus. Preterea librū
 quē ipsa diuino spū ūspirata scripsisti. remo
 ta om̄ occasione quia nec uolumus nec pos
 sumus eo carere. si iparatus sine non. p̄ p̄en
 tū portitorē nobis transmittere non dubi
 tetis. ubi d̄m̄ temptare uolumus. s; ubi mi
 tabilia eius uidere desideramus. **R. responū**
 In uera uisione hec uidi. Audi. **hildegardis**
 ergo. Quendam hominē in ualle quidā mag
 ni montis iudeo stantē. qui optionē in gal
 tu anime sue habet. Et idem homo mittit
 optionē quā habet in altitudine eiusdem
 montis. & aer ipsius montis illam suscipit.
 ita qd̄ inde igneū colorē accipit. sicut oleū
 qd̄ ab igne accenditur. S; m̄m̄de. auel que
 ab imundis separtate sunt ueniunt. & aerem
 illum in alas suas suscipiunt. & idē celere in
 uolatu suo fiunt. Qd̄ nobilitissimū pat̄ fami
 lial iudē. dicit. Unde uentis. Que
 respondent. Quidā alernus homo in ualle
 montis stans. suauissimū uentū in altitudine
 ipsi ad nos misit. & inde ueloces facti simus
 ad uolandū ad te. Et idem pat̄familial ad
 eas dicit. Iste homo quāuis alonge stet. ame
 tam p̄t̄ cur sū quo nos ad me misit.
 uolo illū amare. Qui aut̄ bene uult ingla
 re. hunc intellectū p̄cipiat. Deus multoties
 p̄pter orationes sc̄m̄ de lupis agnos facit.
 sicut etiā de publicanis iustos. Unde & qui
 omnia nouit. dicit. Hic ne d̄m̄ in sp̄m̄
 latronū amet. & ne ipsū in uam̄tatis nomi
 nes. ita qd̄ d̄m̄ tantū in uerbis inoel & non
 in opib;. Qui in in uerbo loquit. illi respon

debo / qui aut in proverbiis in loquitur
 illi alienis su. Nam contumacia deleo. &
 contradictionem illorum qui me contemp-
 nunt per memetipsum contero. Ve ne malo
 iniquorum spernentium me. Hoc audi o homo
 si utinere vis. Alioquin gladius meus pec-
 tui te. Hunc aut o pastor populi tui. ego
 paupercula scripta ueracium uisionum istarum
 tibi misit sicut petisti. nichil humani ige-
 nis. & proprie uoluntatis mee. continentia.
 f. que idem hanc compositione sua & e-
 fide uerbis manifestare uoluit. quom sibi
 placuit. cu nec ipsu qd tibi nunc scribo
 igitur meo nec ullo humano arbitrio. sed
 supra ostensione copositu sit. **Archiepiscopus uia**

Enuauentis ecclesie dei gratia uentis. **hild.**
 minister & archiepiscopus licet indignus.
 hild. sorori & magistre de seo rubro in prin-
 cipal. quequid ualeat peccatoris oratio. & pr
 huius carnis trophaei ad amplexus celestis
 sponsi cu prudentibus uirginibus introire.
 Ego peccator in ualle lacrimarum positus mul-
 tis scilicet turbis & procellis attritus. intus ti-
 more. foris pugnas passus. obnoxie tua pos-
 tulo dilectione ut pro me pces fundere dig-
 neris. quatenus diuina misericordia sue pietatis uisice-
 ra super me apertat & ab omnibus tribulationibus
 clementer eripiat. quia & imperator per seculum
 matre quam nunc in ecclesia est nobis uim inferre
 conatur. Demensile & enim debet caritas tua
 uirgo deo digna quia cum eam apud moxon-
 riam in curia eiusdem imperatoris. sancti oratio-
 nis tui attentius me commendam. pro eo ut
 per tuam intercessionem status uite mee perfectum
 haberet in domino. & felicem consumationem. Unde
 etiam pollicita est paruitati mee. ut acceptis
 litteris meis. secundum quod dominus dignaretur tibi
 renelare non graueris in rescribere. huius
 pollicitationis debitum. requirit paruitas
 mea a tua scititate. Vale uirgo dei. & mem-
 to mei. Quequid tam illud est quod rescribis.
 pone sub sigillo. **R. responsu hildegardis**

Oru piona que in uice filii dei uiuentis
 ei. statum tuum nunc uideo uelut du-
 os parietes quasi angulari lapide conuine.

tos. quorum aliter ut candida nubes apparet. aliter
 aliquantum umbrosus. sic tam quod nec candor
 ille huic umbrositati. nec eadem umbrositas
 huic candori se intiniscet. Parietes isti labo-
 res tui sunt. animo tuo conuincti. ubi ex altera par-
 te intentio & suspitria tua per angustam uiam
 ad dominum in candore anhelant. & ex altera cir-
 cuitus laboris tui aliquantum in umbrositate
 te ad populum tibi subiectum punit. ita tam
 quod candorem intentionis tue. uelut domesti-
 cum habes. & umbrositatem scilicet tui laborum
 uelut quoddam tibi alienum inspicis. nec hec sibi
 intinisceri permittis. & ideo fatigationem in
 animo tuo frequentem habes. Hanc intentionem
 tuam ad dominum. & laborem tuum ad populum non
 habes uelut unum. sed cum bona intentione ad
 celestia anhelas. & cum populum in deo peruas
 in una mercede contingi possint. sicut &
 christe celestis thesauri. & tam ad populum se incli-
 nant. ut scriptum est. Dilectus & filius excelsi omnis.
 Dilectus in celestibus. & filius excelsi in penetra-
 tione populi. Tu ergo par. labores tuos fonte sa-
 pientie perfunde. que due sicut hauserunt qui
 regalibus uestibus circumdate sunt. uidelicet cari-
 tas & obedientia. quam sapientia cum caritate
 omnia ordinant plurimos & multos educendo
 ut dicit. gratia celi circumdare sola. & quia deus
 homini per obedientiam preceptum dedit. Uelut
 tu quidem caritatis est. quod uultu dei in angeli
 eo ordine aspicit. sed uestimentum obedientie
 circumdare humanitatis dominus est. Iste puella
 ad ianuam tuam pulsant. & caritas ad te dicit.
 Tecum manere desidero. & uolo ut intellectum stra-
 ti tui ponas. & in diligenti amicitia me ha-
 beat. Hanc quando uulnera cum misericordia tangis
 & tergis in lecto iaceo. & quando simplices
 & bene uiuentes cum beniuolentia in deo re-
 nel. in diligenti amicitia tua su. Sed & obe-
 dientia ad te. tecum maneo. propter ligaturam
 legis. & preceptorum dei. Ergo strenue & in for-
 ti in me tene. non ut uillicum. sed ut carissimam
 amicum. Nam initio baptismi me suscepisti
 & in aliqua pergressionem tua me tenuisti. sci-
 licet in disciplina subiectionis & in platione
 ubi preceptis dei obedisti. Caritas enim ma-

& talis esto ne tota urbi destruat: & non dis
 siabit. Species columbe te docet. & uerbum
 dei non caret in te scientia. Hinc ergo uigi
 la. & in uirga ferrea construnge. doce. &
 miltnera tibi commissorū inque. & in eter
 nū uiues. **Berhardus habimbergensis epe. hild.**

Berhardus dei grā habimbergensis ecclie
 epe licet idignus. hild uenerabili soro
 ri & magistre de sēo robto deuote dilectionis
 obsequium. & eterne beatitudinis meritiū.
 Supra fauente grā tue scitatis p̄comū carū
 quaq; aurib; populorū dulcit resonat. ita ut
 uere possimus dicere. quia xpi bonis odor
 simus deo. S; & qm̄ dñs de celo p̄spexit sup
 filios hominū. ut uideat si quis intelligat
 aut forte habitante in te requirat. hui; bo
 ne opinionis tue fragrantia odorati. ad
 dñm qui in te ueneratur. & consulit. ex toto
 occurrimus. Qd̄ enī malis prestitisti. in i
 m̄ non denegabis. Nam cū de curia impera
 toris p̄te transiremus. quia spū sēo imbuta
 es tue caritati exponendū cōmissim. in patre
 manet eternitas. in filio equalitas. in spū sēo
 eternitatis equalitatisq; conexio. qd̄ & nē
 scdm̄ qd̄ deus tibi uelauit expositū uidere
 desideramus. Dñs tecū sit. ut & nos orationi
 bus tuis adiuuentur. **Responū hildegardi.**

Quoniam est & que melius latet. dicit. O pastor
 non arescat in dilecti fluento odorū
 ualliam. quod ē inredo que p̄benda ē stultis
 mentib; que non habent ubera matre
 nē que sugant. Que hec n̄ habent. deficiūt.
 Prebe ergo tuis lampade regis ne in asperitate
 dissipantur. & surge iuuenis in humine. hē
 o pater. ego paup̄cula ad uerū lum̄ p̄spexi.
 & scdm̄ qd̄ tibi in uera uisione iudi & audiui
 qd̄ tibi exponi petisti ita expositū non uer
 bis meis. s; ueri luminis cui nunq̄m ullis
 defectus ē. in hunc modū transmitto. In
 patre manet eternitas. Hoc ē. Eternitati pa
 tris nec abscedendū nec addendū ē. quia
 eternitas manet in similitudine uerū. que
 nec incipit nec fine habet. Sic in patre est
 eternitas ante omnē creaturā. quia semp̄ &
 semp̄ eternitas fuit. Et que ē eternitas.

Deus ē. Eternitas autē non est eternitas. nisi
 in p̄fecta uita. Ideo deus uiuit in eternitate
 Vita autē non p̄cedit de mortalitate. s; uita
 ē in uita. Arbor enim n̄ floret. nisi de uiri
 ditate. nec lapis ē sine humore. nec ulla cre
 atura sine ui sua. Ipsa etiā uiuent eterni
 tas. non ē sine floriditate. Quom̄. Verbu
 patris. omnē creaturā in officio suo p̄stat.
 Et sic pat̄ in fortissima ui sua ociosus non
 est. Unde deus pat̄ nominatur. qm̄ om̄ia
 ab eo nascuntur. Et ideo etiā in patre ma
 net eternitas quia ipse ante principū pat̄
 fuit. & eternus ante icceptionē fulgentiū
 opum. que om̄ia in p̄sencia etermitatis
 apparuerunt. Qd̄ autē in patre manet.
 hoc ita non ē. sicut causa in homine ē.
 que aliquando dubia ē. aliquando preteri
 ta. aliquando futura. aliquando noua. ali
 quando uetus. s; semp̄ stabile est qd̄ in patre
 ē. Pater claritas ē. & illa claritas splendore
 habet. & splendor ille ignē. & unū sunt.
 Quisquis hoc in fide non habet dñm n̄ uidet.
 quia de eo abscedere uult qd̄ ē. qm̄ deus di
 uidendus non ē. Opa etiā que deus condi
 dit. itegritate proprietate nominū suorū n̄
 habent. quando homo illa diuidit. Cla
 ritas ē pateritas ex qua om̄ia nascunt
 & que om̄ia circūdat. quia de ui ipsi sūt.
 Nam & eadē uis hominē fecit. & in ipsū
 spiraculū uite misit. S; & homo in eadē
 ui efficacē effectū in se habet. Quomodo.
 Caro de carne & bonū de eo qd̄ bonū est in
 bona fama emittit. & in bono exemplo in
 alio homine augetur. Ita & carnalit̄ &
 spiritalit̄ in homine sunt. quia aliud de
 alio p̄cedit. Homo utilia opa sua ualde di
 ligit. quia de scientia sua in actu sunt. sic
 & deus uult ut sua uis p̄ om̄ia genera se of
 tendat. quia opus eius sunt. Et splendor
 oculos dat. & splendor ille filius ē qui ocu
 los dedit cū dixit fiat. Tunc om̄ia in uiuen
 ti oculo corporalit̄ apparuerunt. Et ignis
 hec duo uocabula penetrat qui dñs ē. quia
 possibile non esset. ut claritas splendore ca
 teret. Et si uis ignis decet claritas n̄ claret

24, 25

305

ceret. nec splendor fulgeret. In igne enim
 flamma & lumen latent. alioquin ignis nō
 esset. In filio equalitas. Quomō. Omnis creaturę
 ante eum in patre fuerunt. ipso eas in semet
 ipso ordinante. qualis postea filius pfectus in o
 pere. Quomō. Scilicet sicut homo qui in semet
 ipso scientiā magni opus habet. qđ p̄ea in
 uerbo suo p̄fert. ita ut illud in bono r̄umo
 re p̄cedat. Pater ordinat. filius autē opatur.
 Nam pater omnia in semet ipso omnia ordina
 uit. & filius ea in ope cōpleuit. Et lūm est de
 lumine ante eum in eternitate qđ erat in p̄n
 cipio. & hoc ē filius qui ex patre splendet. &
 p̄ que omnis creaturę factę sunt. Et etiā filius
 tunicā induit de homine quē de limo for
 mauit. que ante corporalit̄ non apparu
 it. Sic deus omnia opa sua corā se ut lumen
 uidit. & quando fiat dixit. unū qđq; scđm
 genus suū tunicā iduit. Tunc deus ad opus
 suū se idm̄uit. & sic in parte ista equalitas
 etiā ad hominē in filio dei manet. qm̄ ipse
 humanitatē iduit. sicut & opa dei corpora
 sua iduerunt. Deus em̄ omnia opa sua p̄sci
 uit que parauit. unde in humilitate huma
 nitatis ad hominē se idm̄uit. quia diuini
 tas tam p̄fecta ē. qđ nichilo in homine non
 pareret qđ contra bonū pugnat nisi hu
 manitatē iduisset. qm̄ omnia p̄ ipsū facta sūt
 & sine ipso factū est nichil. Omnis enim res iū
 sibilis & palpabilis atq; gustabilis p̄ ipsū fa
 cta sunt. & has om̄s in aliqua necessitate ho
 minis p̄uidit. quascūq; scilicet ad amplexionē
 caritatis. quascūq; ad timorē. quascūq; ad disci
 plinā. quascūq; ad cautelam cuiq; cause. Et
 sine ipso factū ē nichil. Hoc nichil. sup̄bia ē.
 Ista em̄ opinio ē que in se respicit. & que in
 nullū confidit. Nam ipsa uult qđ deus non
 uult. & semp̄ hoc cōputat qđ ipsa constitu
 it. & tenebrosa ē. quia lūm ueritatis desper
 it. & icēpit qđ p̄ficere non potuit. unde ni
 chil ē. quia a deo nec facta nec creata ē. Ipsa
 in primo anglo icēpit cū ille fulgorē suū in
 sperit. & opinionē inuit. & non uidit de quo
 eundē fulgorē haberet. s; in se ipso dixit.
 dñs ēē uolo. & aliū nolo. Sic gl̄a eius ab ip

so emanat & eam p̄didit. & p̄ncipi gelhen
 ne factus ē. Tunc deus alio filio suo gl̄am
 illius dedit. qui in tam robusta ui factus ē
 qđ om̄s creaturę ipsi assunt. & qui etiam
 in tam forti ui constitutus ē. ut gl̄am illa
 p̄ omnia non p̄deret. In illa em̄ maledictio
 ne qua diabolus dñm noluit. stulticia in ho
 mine deo in honore simul ē defiderant.
 scilicet ut deus ē. s; tam illū amore qđ dñm
 ēē scuit. n̄ amittit. Unde materia diaboli
 om̄ino tenebrosa ē. quia claritatē dei ēē no
 luit. Adam autē claritatē dei ēē uoluit. s; i
 societate eius ēē defiderant. unde p̄fectus
 in materia sua ē. qm̄ aliquid in diuino ē.
 s; tam plenus multis miseris ē. In sp̄u sc̄o
 eternitatis equalitatisq; connexio. Sp̄s sc̄s ignis
 us ē. & non extinguibilis ignis qui in dñi
 p̄ flagrantia apparet. & in dñi extinguat.
 Ipse em̄ sp̄s sc̄s eternitatis & equalitatis p̄
 fundit & connectit. ita ut unū sint sicut
 homo manipulū constituit. quia si man
 pulus n̄ constitueret manipulus n̄ ē. sed
 disperget. & sicut faber duas uires et̄n cū
 igne in unū coniungit. Unde ē sicut uerba
 tiliū ensis. qui unūq; uibrat. Sp̄s sc̄s eter
 nitatis ostendit. equalitatis accendit. ita qđ
 unū sunt. Sp̄s sc̄s ignis & uita in eternitate
 & equalitate ista ē. quia deus uiuit. Sol em̄
 candidus ē & lūm eius flagrat. atq; ignis in
 eo ardet qui totū mundū illuminat. & in
 tota apparet. S; quilibet causa in qua nulla
 uis ē mortua ē sicut absens ignis ab arbo
 re aridū ē. quia ueritatē non habet. Sp̄s
 sc̄s em̄ est solidam̄tum & unificatio. Nam
 eternitas. non ēē eternitas sine sp̄u sc̄o. Equi
 litas quoq; non ēē equalitas sine sp̄u sc̄o.
 Et sp̄s sc̄s in ambobus est. & unū in diuini
 tate unū deus ē. Racionalitas etiā tres ui
 res habet. scilicet sonum. uerbū. sufflatū.
 In patre filius ē ut uerbū in sono. sp̄s sc̄s
 in utroq; ut sufflatū in sono & uerbo. Et
 he tres p̄sone ut p̄fatu est unū deus sūt.
 In patre eternitas quia nullus ante illum.
 & eternitas non icēpit. sicut opa dei prin
 cipū habent. In filio autē equalitas. cum

filius de patre iniqua abscessit. nec pater fi-
 lio caruit. S; in spū scō conuexio quia fili-
 in patre semp manfit & pater cū filio. qm
 spē scs in eis ignea uita ē & unū fiunt. Et sep-
 tū ē. Spē scs replent orbem terrarū. hoc ē.
 Om̄s creature que uidentur & non uidentur.
 spū itali uita non carent. & qual homo non
 cognofcit. intellectus eius querit donec cognos-
 cat. Ham de uiriditate flores. de floribus
 fructus pomorū sunt. Nubes etiā citi sunt
 habent. Luna quoq; & stelle cū igne fla-
 grant. ligna p uiriditate flores educunt.
 aqua tenuitate & uentū mundando & ri-
 uulos educendo habet. Terra etiā hūmilita-
 tē cū fudore habet. Ham om̄s creature ha-
 bent qd uidentur & qd non uidentur. Quod
 uidentur debite ē. & qd non uidet forte &
 uitale ē. hoc intellectus hominis querit ut
 cognofcat. qm illud n̄ uidet. He sunt uires
 opum spē scs. Et hoc qd continet om̄ia. Qd
 est hoc? homo continet om̄ia. Quomodo.
 Dominando. uendo. uibendo. hoc deus
 illi scdm se donauit. Scientiā habet uocis.
 hoc ē rationalitas. que cū uoce sonat. Uox
 ē corpus rationalitas anima calor aeris
 ignis. & unū fiunt. Ideo quando rationali-
 tas dictando creando p uocē auditur. om̄ia
 opa ipsius pficiunt. & p hoc adē ei creare.
 quia ut iubet sic erit. Ideo om̄ia opa dei m-
 amia non fiunt. Ham si quispiā ual plenū
 pecunia haberet. magnū gaudiū inde te-
 neret. S; si in uase nichil eēt. p minimo
 illud haberet. In prauis opibus iūntatē ē.
 & fugiunt ignē spē scs. Tunc adē eis delec-
 tatio peccandi. de suggestionē diaboli. Cū
 aut homo praua opa sua p nichilo cōpu-
 tari cognofcit. & tamen ab eis reuerfionē
 facit. similit ē pegrino filio qui post fa-
 mē suam panis patris sui recordatus ē. &
 dixit. Pater peccam in celū & coram te. in
 celum quia in rationalitate celestis sū. &
 coram te quia te dñm scio. Tunc diabolum
 repudiat. & dēno dñm sūū. dicit. Inde
 om̄ia uicia diaboli confunduntur & om̄s
 celestes ar. mome. mirantur. quia quod m-

utilitate lutum prius cōputabant.
 in principali utilitate columpnā nubi
 postea uident. quia que inha uident
 postea pulcritora eligunt. qm om̄ia
 uicia diaboli in utilitate p nichilo com-
 putant. In ipsis enim prauis opibus
 utilitas non ē. s; utilitatē in bonis o-
 pibus faciunt. hec sunt opa spē scs.
 Hinc o pastor & pater populorū. ds
 tibi det ut ad lumen illud puenias ubi
 scientiā uere beatitudinis accipias. **Epē**
Ginter us dei grā **spirentis. hū.**
 spirentis ecclesie minister & epē?
 hū? magistre de monte scs robbi in pñ
 pñ. salutem eternā in xpō. Qd hominis
 odor est tam remotis quā tuus. & de
 spū scō solamen om̄ib; te querentibus
 diuine pietatis grā referimus. Unde
 & certū habere debet dilectio tua qd
 honore & utilitatē ecclesie tue libenti-
 animo uidemus. & modis om̄ib; quib;
 uoluntatē nrām in p̄iectū eiusdem
 ecclesie tue. effectui mancipare poterim;
 libentē faciemus. Rogamus autē intime
 scitātē tuā quaten; p dilectione nrā dñm
 p nobis impellat. & orationibus tuis cū
 nobis placabilem facias. & scias omnia
 ambiguitate remota. qd si deus uita
 nobis concesserit. non carebis honesta
 remuneratione. Ham iustū ē ut orati-
 om̄i tuarū suffragia nobis impendas.
 sicut & nos de necessitate tua sollicita-
 mur. Rescripta quoq; tua ad nos de-
 sideramus. **Hildegar. v. s.**
Iux summe inspirationis. o homo tibi di-
 cit. Admonitionē spē scs que in
 te ascendit. non abicias ate p malam
 consuetudinē opum tuorū. quia deus
 requirit te in te qd olim adtendit p ditam
 onem reducere. quando criminata homi-
 nū absterfit. Et antiquus illudor consu-
 sus ē. cū eum fortissimus bellator sup-
 auit. Deus p fenestras aspicit ad te. quia
 pius & misericors ē. Hoc nullus homo
 derideat. p nullam opinionē uolunta-

tis sue. Audi. hanc causam admonitio
 nis dei noli abscondere a te. ne deus te p
 cutiat p flagella sua / qm̄ nult in re
 lo suo hanc inimitabile causam pster
 nere. qd̄ sodales ipsius p socios suos ipsū
 in ostensione sua derident. Unde ar
 cum admonitionis sue. ubi. demon
 strant quia nullus ei resistere possit
 Unde tu homo qui multa ingredine
 insolutus es. surge citius post ruinam
 & edifica in celestibus. ut ingri & sor
 didi erubescant in tua exaltatione
 cū surgis an ingredine tua. quia ani
 ma tua uix uiuit p̄t opa tua. Tu
 enī aspicias quasi pfiguram ad aliam
 uitā. que itentio fulget in te sicut au
 rora lucis. Mens tua erubiat & excutit
 se in magnis tormentis. ubi p̄gras natu
 ra te affligit in tortuosis desideris
 hunc humore euade. Audi homo. Ille
 quidā terrā habuit que magnā uim
 in se ostendit. quando aratim ipsā
 euerit. ita qd̄ multo germine pro
 tulit quēq; fructū qui in ipsa semina
 batur. Tunc placuit uiro huic ut i
 terra illa hortū aromatū faceret. &
 in eo crederent aromata in suauissimo
 odore ad medicinā uulnerū & cicatri
 eū. Et terra illa melior effecta ē. quā
 prius fuisset. Hunc tu o homo elige.
 quid in his duab' partib' tibi utilius sit.
 fundamentū enī celestis ierlm̄ positum
 ē primū de istis lapidib' qui in mag
 nis casibus uulnerati erant. & in cicatri
 cib' uiciorū polluti. qui postmodū cri
 mina sua opprimunt in penitencia.
 faber mundi. fundamentū istud primū
 de rugosis & ipolitis lapidib' posuit.
 Et lapides isti. totā ciuitatē dei susten
 tant. Ideo fuge laseniā hui' mundi
 in naufragio imunctie. & esto simi
 lis sarchio & similis topazio. & uelox sic
 cerius haurire in lingua purissimū
 fontē. & uiuere in eter nū.

Ep̄e wormaciensis. hildeg. ar. vi.

Cū tractus dei grā wormaciensis ecclie.
 Adignus licet ep̄e. hild' dilecte. foro
 ri de monte sc̄i robr̄i cū heu parua ora
 tionū exhibitione. suauē in omn̄ obsequio
 deuotionē. Deo grā agimus qui te lucet
 nā clarissimā aureo candelabro iposuit
 & lucis sue. claritatē longe lateq; p te in
 domo sua clarescere fecit. Quapp' soror
 & filia dilectissima. ex radis quib' te solē
 iusticie idubitant illuminari credimus.
 nubila intus int' que. nos opprimunt ex
 icongruenti tribulationū turbine & di
 uersitatū cogitationū inundatione. depel
 li obnoxie exoramus. Purissima quāde sc̄i
 tati tue necesse haberemus istuare. si
 phycal uerborū tibi eā non obstitisset.
 inua aut uoce p̄sente latore tibi p̄sen
 tialit' loquimur. & responsū admonitio
 nis tue toto corde exflagitamus. *Respon*
Tu p̄sona es sedens sup *sc̄m hildeg. ar. vi.*
 cathedram xp̄i. & uirgam ferreā in ma
 nu tua habes ad regendū ones suas. Aspi
 ce ad solem iusticie & ad plurimas stellā
 que sunt genera uirtutū. ut n̄ deficiat
 in cibo uite quia uonit pastor ē qui sem
 per in bonis opibus floret. & qui in re
 ta uirtutate oues suas pascit. hoc tibi
 ille det qui in prima die sonuit. & in
 cui uerbo om̄s creatura p̄cessit. & qui
 in nouissimo die tuba canet. ita qd̄ om̄s
 filios hominū suscitabit. Nam quidā
 homines uiste uiuentes tabernaculum
 dei sunt. quia deus in eis habitat. homo
 enī edificū dei ē in quo ipse mansione
 habet. qm̄ ignea animā in illū misit. que
 eū racionalitate in dilatare uoluit. que
 admodū murus latitudinē domus con
 p̄hendit. S; & qui p̄cepta dei in opib'
 suis iustificatus ē in quib' legē dei non
 neglexit. celestē ierlm̄ edificat. qui uero
 scdm̄ carnē opatur & non scdm̄ sp̄m̄.
 de sc̄a edificatione cadet. Qui n̄ propri
 etatē uoluntatis sue. de se abiecit. celest'
 te edificū cū margaritis & perolis lapi
 dib' & optimo auro ornat. Tu itaq; te

calem fac ut lapis preciosus fiat. & in summa
iherosale orneris. *Epe constantiensis. hilb.*

Constantiensis ecclesie dei gratia episcopus. quam
uis iustis & idignis. hild' sponse xpi
de cenobio sci robbi in pingis. itine carita
tis augmentu. & utriq; uite felicissimu
cur sum. fama sapientie tue longe lateq;
diffusa. a non multis ueridici in relata. ad
id desideriu me puocant. ut de remotis
partib' solaciū atq; subleuam tuū querere
& me p'ribus tuis comendare. Durū nāq;
est. ut qui uite sue moderamina nescit te
nere. iudex fiat uite aliene. Quappr dilec
tionē tuam sincera deuotione depono. qua
tenus apud dñm orationib' tuis in succur
tas. & rescripto tuo me munias. quia tam
propria uoluntas mea quā cura terrena
fere omib' modis a seruitio dei me abitra
bit. *Responsum hilvegardi.*

Iustissima lux dicit. O homo mentē tuam
argue que pforat consiliū antiquorum
platorū. quos non tetigit uentosa mens
uamitatu. Quasi ē estimatio tua. qui non
erubescit ambulare in tenebris p gustum
opis tui. Nam reuelatio illi cui mehi docuit
tū ē. ostendit p uentē oculum qd' arcus
reli dei temeritati hominū minatur.

Cur non iudex tibi sit māmona iniquitatis.
in quo te excusēs. Quia opatū ueniunt in
causis suis. & querunt artā uiam & angus
tā. tu u' labia tua moues p magniloquos
sufflatus morū cordis tui. & ad indignatio
nē illos reducis. Unde dirige te a tenebris
in uias rectas. & illumina sensum cordis tui.
ne tibi dicat pater omnium. Quare p stulti
ciam ascendis columpnā. quā non fecisti.

Nam dies obsecratur illi qui non opatur
in uis recti iteris qd' tu p'caue. Surge q
citius & ambula recta itinera ante quam
sol tibi occidat & ante quā dies tui defici
ant. *Epe urdunensis. hilvegardi.*

Adelbertus dei gratia urdunensis ecclesie
minister & episcopus quamuis idignus. hild'
matri sue carissime de monte sci robbi. in
fionib' dei delectari p'sentib' & eternis. be

nedicta gra dñi de loco scō suo. que te sibi
ueneris annis tuis mancipauit familia.
Ergo aut tanquā si cecus iter uidenti mon
strare uelit. caritati tue suggero ut grām
illam cū humilitate cognoscas. adren
dendo pphetiā illius antiqui balaam.
qui licet nouissima sua in contatū po
pulo dei dixisset. memorabile tam est
in uisione sua cū dixit. Qui cadit. & sic app
untur oculi eius. humilitatē pfecto in ui
sione significans. Doctor quoq; gentium
dixit. ne magnitudo reuelationū extol
lat me. & cetera. Nec itaq; magis fiducia
mei affectus ad uos dicta sunt. quā p'sup
tione doct' me. Porro non itis qd' ad
uos in p'senti uenire non possū. licet pro
pe uos sim. tam iaduersitatib' meis uos
fidam patronā in orationib' ur'is expeto.
& sororū ur' collegi ancillarū dei suffra
gus adiuuari postulo. Inuē qd' scriptū
ur' m habere non merui. qd' nunc saltem
metear oro. *Responsum hilvegardi.*

Qui pater es in persona tua & pastor i
ppositione animarū. extende brachiū
tuum ne inimicus homo sup'seminet uiza
ma in agro tuo. Promide ergo hortum
illum que diuinū donū plantauit. &
cane ne aromata illi sint arida. si ab eis
pitredine abscede. & eam foras mitte. que
utilitatē illorū suffocat. Et sic fac ea u'
rescere. Nam quando sol rachos suos ab
scondit. mundus etiā gaudiu suū subtra
hit. Et dico. Non obscura hortū tuū in
tedio silentis. si in uero lumine cū discre
tione corripe ea que corripienda sunt.
Illumina quoq; templū tuū p benuolen
tiam. atq; in turbulo tuo ignē accen
de mirram iponens. ita ut fumus ei
ascendat ad palaciū uidentis dei. Et
in eternū uiues. *Epe leodicensis.*

Rudolfus dei gratia hilvegardi.
leodicensium episcopus.
hild' famule xpi de scō rubro
in pingis. regi regū incessantē seruire.

& beatitudinis apphendere. In maxima mentis & corporis fluctuatione constitutus tibi scribere disposui. quia clementia dei nimis indigeo! quia innumeris malis me offendisse & irritasse non abnego. Quia igitur dulcissima soror ueraciter deum tecum esse nominatim admones & rogo pro misericordia ipsius scitatem tuam. ut omnino michi fluctuanti & ad te confugium facienti. manum porrigas. Cuius tamen namque tibi sit pro negligentia amere mouenda deuotus precibus implorare. & quicquid ex deficiente & inueniunt lumine tibi ostensum fuerit. ad excitandum somnolentiam meam in rescribas. Concedat clementissimus deus ut scriptis tuis certissimam parte consolationem percipias. & ut necessitatis tue obtentu uel ultimam eternam quietis sortiar mansionem. *hildegardis.*

Omnium lux dicit. Illic scripturarum directe sunt ad excelsum montem. ubi flores & preciosissima aromata cresunt. & ubi suauissimus uentus uolat ualidum odorem in eis faciens. & ubi rose & lilia splendidas facies ostendunt. Idem mons dum non apparuerat propter umbras ceciuentis aeris. quia etiam filius altissimi mundum nondum illustrauerat. Tunc sol uenit de aurora montem hunc illuminat. & omni populo uiderunt aromata illius. Et dies ualde ornatus est. & dulcis rumor ortus est. Operatores nunc plangendum & lugendum est. quod in nostro tempore mons iste uigerrimis nebulis reclusus est. ita ut uolunt odor ex eo non redoleat. Tu autem esto pastor bonus. & nobilis in moribus. Et sicut aquila in solem uidet. sic recordare & respice ubi possis pigros & peregrinos ad patriam reuocare. & aliquod lumen huic monti conferre quatenus anima tua uiuat. & ut amantissimam uocem illam audiat de summo iudice. euge serue bone & fidelis. & ut anima tua in hac parte fulmine. sicut miles in pho fulget cum sociis eius ipsi congaui-

dent. quia uictor exiit. Unde tu o pessor populi. pugna in bona uictoria. & sic errantes corrige. & pulcras margaritas de putredine abluere preparans illas summo regi. & sic mens tua assidue in bono studio ambulet. has margaritas ad montem istum reuocare. sic eas domum dei instruit. Deus te precat. & animam tuam de eterna pena liberet. *epif.*

Godefridus anima uictor. *hildegardis.* fauente gratia traiectionis episcopi. inuicem sue. singulari sue. speciali sue. sorori uel magistre sororum de seo robusto. salutem ab eo qui mandat salutem in iacob. Soror carissima ex quo primo te cepi in christi caritate diligere. nunquam memoria tua super me & famulum dulcem in animo meo potuit exidere. Cogit enim me in tuam dilectionem intrare. que habitat in te. que operatur pro. que militare peccatis illi sponso reddit te. que ternaliter saluat omnes sperantes in se. Et quoniam caritas diffusa est in corde tuo. rogo te in caritate qua in omni habundat. ut omni diligentia omni conamine studeas deum pro exorare. quatenus in hoc seculo oneribus peccatorum meorum merear alleuari. In te illud producat ubi est felix eternitas. eterna felicitas. iocunda tranquillitas. sine fine uenientia.

Sicut fons. sic tua rescripta desidero. *epif.* **O**mnis persona a deo. *R. espositum hildegardis.* sumpta & uocata est. quatenus factum ipsum operis eum imitando. quoniam deus omnia edificat. regit. & iungit. Omnipotens enim est per uerbum suum mundum creauit. que etiam regit. & omnia in aqua sanctificat peccata hominum abluendo. Deus namque omni creaturam creauit & eas gubernauit. & hominem cum illis profudit. que ad mundum faber uasa sua pro igne elegantia facti. Sed deinde per larum deum in obscuram noctem pro inobedientia in caum de se declinauit. & ob hoc homines in peccatis & in oblivione quasi deus non esset uigilant. Tunc deus omnem terram per aquas diluuii de criminibus peccatis hominum inuolauit. & sic facti & lex. & propheti fuerunt. *epif.* **H**ominis autem filius dei uenit. que non dece-

bat ut in tacito tempore addeat. in quo mil
 la iusticia ueniret. sicut etiam homo crea
 tus non e. ante qua omis creatura eu osten
 debat. S. & filius dei uenit. ut totu mun
 du p obedientia p crisma baptisimat & p
 penitentia redimeret. Hunc tu pastor p
 uide ne in puerili tempore qd am nescit
 sis. s. esto in tempore iustoru & scou. & in
 ostensione pphetaru. in opib' tuis iusticia
 apphendent. sicut & deus omnia p uict an
 te qua illa oparetur. & scdm ipiu populu
 tuu regē. Tu etia populo admittoru in
 uice xpi pbe. ne sis sicut tuba que sonat
 & non opatur. s. esto bonus odor in tutu
 ut in eternu uiuas. Et die. Exaltabo te
 deus meus rex. & benedicā nomini tuo in
 scdm & in scdm seli. Nam quando itelligit
 qua in episcopali cathedra es. in omib' iust
 tuis am lauda in bonis opib' eu exalta. &
 pcepta eius populo sine recho iterando rumi
 na. p fide enim osculare. & in bonis opibus
 enim amplectere. In bona etia conuersatio
 ne am tuu ipiu ostende. & in iudicis suis
 enim ut iustu regē magnifica. ita ut po
 pulu tuum recte regas. & cu mia iniquas.
 & noxiale crimen post te non trahas. scili
 cet ne manus pro iusticia accipias. & sic i
 uoca nom ipius. ut in omib' his timorem
 ad ipiu habeas qm rex e. & hoc omib' dieb'
 intz tue facies. quousq; in hoc selo uiuas. q
 tenuis pea in infinito selo in eternu uiuas.

Epe bragentium. hildegardis.
H dei gra bragentiu munitur iustis
 & epe licet indignis. hild' spone
 xpi & magist' de sed' robto in p'ngit. quale
 cumq; misericordiu orationu suaz. cu omni
 deuotione. Dnm am in m magnificando
 glorificamus. cu spu illuminata plurimoz
 tribulationib' consolando & subleuando
 subuenis. & fructu boni opis eode spu coope
 rante in multoz m'itib' multiplicat. sicut
 etia p plurima terraz spacia de te refert
 audiuimus. Vnde scital tua nonerit. quia
 magru desideru me nobis te uidere. atq;
 colloquio tuo p'f'm in xpo. s. magna dif

ficultas locoru hoc fieri impedit. Et qm
 caritate tuam plurimoz necessitatib'
 subuenisse pceptimus hac fiducia anima
 ti dilectione tuam imploramus. quaten'
 nobis in tribulationib' mundanis quas
 satis orationib' tuis subuenias & bona
 consilia porrigas. quia ex quo nomen
 tuu & gram axpo tibi collata audiuim'.
 memoria tua in cordib' nris semp ha
 buim'. & ut eade gra que de uero lumi
 ne e apud te semp maneat exoptamus.

Vox uite. **R. esponsu hildegardis.**
 & salatus dicit. Quid e hoc qd ho
 mo manducat & non uult scire que sit
 uua que de terra alio m' fudauit post
 pemptione populi. cu deus nam exter
 sit & exetribauit in aliu modu. quam
 prius homo illa derideret. Hoc est
 qd homo lenis e p uicissitudine moru
 fuoru. & p tempora lucis & tenebraru.
 Nam homo m'it'u se aliquantulu in p
 spitate erigit. m'it'u in piculo cadit.
 In his utriq; homo n' ispicit amplexus fi
 liz regis scilicet iusticie & ueritatis. s. am
 putat corona de capite illius cu pastor fu
 git n' defendens ecclesiam xpi. quia arma
 sua in fortitudine n' tenet. s. in morib'
 suis sicut lasciuus puer qui nullu sollici
 tudine habet uidet. Homo qui illud fa
 cit. desiderat sic manducare & uiuere p
 uoluntate suam sicut natura hominis
 postulat cibū. & n' uidet acutis oculis suis
 ubi discretio sit que de sapientia fudauit.
 que in hac uua itelligitur. Cu enim adam
 in ortu mundi obedientia derisit tem
 pora temporu pierunt usq; ad effusione
 aquaru ubi deus terra de horribili uic
 tate terfit. & aliam itam dedit. ubi noe
 nobilissimu germi obedientie in uines
 ptulit qd adam fugit p simplicitate mo
 ru suoz sicut lasciuus puer. S. in noe
 terra tunc uiu. ptulit. ubi etia post eum
 sapientia surrexit in saluatione. Hunc
 o tu homo qui circuis in morib' tuis p pla
 teas uicissitudinu tuoz. & non audent

intueris aspiciens in medietate tuam
 & alterius. surge respiciens in solem in
 recta moderatione & lumen n̄ fuge il
 lud abiciens p̄ austeritate ueritatis
 quaten̄ non erubescas quando summi
 rex requirit opa tua in sacello tuo &
 in eternū iunet. *Epe ierosolimitanorū*
A dei gr̄a & ordinatione *hiloris ar. di.*
 ierosolimitanorū seruus & iustit̄ epe
 hild̄ dilecte filie & magist̄e de monte
 sc̄i robr̄i in pm̄ḡis. sc̄licet in mogun
 tino episcopatu. humillimā orationē
 & salutē in x̄po. Amultis p̄ longa terra
 spacia partes m̄as aduenit̄. & gemit̄
 sua ad sepulchrū d̄ni flectentib; multo
 cients p̄cepim̄ qd̄ diuina uir̄ tuis uite & p̄
 te opterit. unde ipsi gr̄as idefessas pro ut
 possimus humilit̄ offerim̄. Ad te igit̄
 filiā dilectissimā sermo nobis iam d̄ni
 fuit. s̄. quia in̄m̄entis hactenus absit
 it. desiderū m̄m̄ frustra penitus p̄cessit
 Hunc uero q̄m̄quidē post longa tempo
 rū curricula oportunitas se obtulit.
 p̄ p̄sencia scripta te cunctasq; sorores tu
 as tibi ut audio in x̄po subiectas. alloqui
 congruū duximus. Inde ē qd̄ si qua dul
 cia uerba. p̄m̄m̄is angustis quib; alidue
 p̄m̄m̄ur nobis adēnt. q̄m̄ ex altero lat̄e
 re iudicis malignorū sp̄ritum. ex altero gla
 dio paganorū ip̄ugnauit. te ut x̄pi spon
 sam. ut x̄pi archam̄ semp̄ iuentā. ex tolle
 re dignū existimarem̄. S̄. n̄ opus ē lau
 dib; humanis attolli quā diuina gr̄a lau
 dib; concessit anglicis admisceri. & illas
 felices dicemus que de die in die dulcissi
 mus alloquis tuis in̄esse ac faciat̄ meren
 tur. felices & em̄ illas hant̄ incongrue d̄re
 rimus. que speculo diuine candidationis
 in̄re. brauiū cur̄ suis in meritorū suorū
 ad̄no cotidie p̄pe affectant. felices igit̄
 m̄m̄m̄. felices quib; obrem̄nerationē ce
 lestiū terrena cuncta iūnt̄. & aquib;
 despiciunt. calcantur. ustipendit. quicqd̄
 in hac uita ceteris mortalib; dulce. delec
 tabile. atq; prestabile uidetur. Ecce uere

filie ierlm̄ in quib; non ē inuenta macula in
 quib; mundus nichil qd̄ diligit̄ habet. que
 etiā p̄culdubio secuntur agm̄ quocūq; te
 rit. Hunc aut̄ o filia ad te reuertent̄. con
 solationē tuam celitus tibi ostendā humilit̄
 requirimus. ac nos orationib; tuis cunctasq;
 sororū tuaz cōmendam̄. quaten̄ nobis in
 cellis mundanaz. extrarū fluctuantib; pie a
 pud illū inueniam̄. cui thalamū post hū
 uite terminū intrare desiderat̄. faciat
 d̄ni o dilecta. ut uideas bona ierlm̄ om̄ib;
 chebis uite tue. *Responsū hiloris ar.*
A uens lux hec in miraculis suis dicit
 Prima radice in die apparuit. & mon
 tū ramis floruit. atq; dual uas constru
 it. Altera uas plena edificiorū erat. in quib;
 aquile & alia uolatilia habitabant. alta aut̄
 magne optationis plena fuit. in qua gigan
 tes cucurrerunt. q̄m̄ cont̄ aquilas uas. &
 cetera uolatilia pugnabant. s̄. eis p̄ualere
 non poterant. Tunc sol p̄cessit. & meremo
 brachio suo aureos elyptos habuit. & contra
 gigantes illos pugnauit. Nam casus primū
 angli auita ceciderat. & p̄ea casus ade in
 paradisi carebat. & idem adam in sugges
 tione diaboli cū om̄ib; filiis suis ambulauit.
 S̄. sol in topazio & saphiro emicuit. qd̄ est in
 m̄ia & caritate. que uerbū dei incarnat̄ p̄
 tulit. Sol aut̄ equalit̄ fulsit sicut m̄icio
 p̄cesserat. & ita p̄mansit. ut om̄ino nulla
 umbra uicissitudinis sup̄ illū cecidit. uel
 ti in primo anglo. in adam. & in suggestio
 ne diaboli factum fuerat. Et ideo dicit̄ ē.
 Tu es sacerdos in eternū. sc̄dm̄ ordm̄ melch̄
 sedech. Nam in topazio m̄ia. & in saphiro
 caritas intelligenda ē. quas uirtutes sacer
 dos iste uelut uestim̄tum sacerdotale p̄
 hominē iduit. Hunc tu op̄at̄ qui es in me
 sacerdotis hui;. anima tua fluat sicut aq;
 que de petra in uirtga moysi effluit. na qd̄
 uerba tua incredulis corchib; potū saluationis
 dent. atq; dies que in anima tua lucent erit
 in anima tua sollicitū m̄ia. que ad d̄m̄ tendit.
 S̄. cū mens tua in turbidē terr̄ p̄t̄ inessit

... & aliorū adm̄te
 ... in am̄e con
 ... magis n̄ allemb
 ... inale fiducia tu
 ... et de p̄p̄ta. Et
 ... de m̄ia em̄ despecta. Et
 ... de benec. h̄ves.
 ... de benec solo nomine uocari
 ... magist̄e sororū in mo
 ... in sp̄u contri
 ... oratio. Ben
 ... om̄i benedicti
 ... in quon̄ quo in
 ... trahatur etiā
 ... multorū d̄
 ... dignati
 ... gamato ma
 ... si non me
 ... cū sine
 ... m̄iam pa
 ... fidei
 ... d̄si
 ... ut or
 ... imple
 ... consolat
 ... necessaria
 ... d̄
 ... que nulla latet cog
 ... tui p̄bit̄ tui
 ... desiderio.
 ... hiloris ar.
 ... h̄ves. Et d̄
 ... uidi qua
 ... que fuit pura
 ... erat. oculi
 ... ip̄ius qua
 ... humer
 ... simile sardio. Et
 ... amica regni
 ... Et ue
 ... ad ramiā cor

Leo

44

rudinem laborū tuorū & aliorū columba te
p̄fundet. & simplicem turrim ante conspec
tū dei te faciet. Pugnam uero quam intus
& exterius in utroq; scilicet homine pateris.
Acus temporū tuis circa te hoc in allembit
ut eam sustinere possis. inde fiducia tuam
in ipsū pone nec de mīa eius despera. Et hoc
faciens. in grā dei ad uitā uiuif. **Cpe de**

Henricus dei **beuer.** **h. u. u. e. a. d. i.**
grā de beuer solo nomine uocatus
ep̄e. hūc dilecte magistre sororū in monte
sc̄i robbi de p̄ngū. si quid in sp̄u contrito &
humiliato ualet peccatoris oratio. Benedic
tus dñs qui benedixit te omni benedictione
sp̄iali. ita ut in odore unguenti quo unxit
te deus unctione mīe sue. trahatur etiā p̄ te
in longinquis partib; mundi multorū deuo
tio. Nam manifesta dei circa te dignatio. in
peccatori ac turbib; sc̄i grauiato magna
ē consolatio. quāuis ate corpe s; non mente
plurimū remoto. Confidimus enī sine du
bio meritis ac p̄bitis tuis xp̄i mīam parere
cunctis. auxilium orationū tuarū fidelit̄ que
rentis. Nos igit̄ p̄prie conscientie diffiden
tia. nullā in actib; n̄ris adipiscende salutis
habentes confidentiā. p̄ caritatē sc̄i sp̄e te
obsecramus in remotis regionib; ut orationi
bus tuis indulgentiā peccatis n̄ris implores
aditio. Preterea quantulācūq; consolationē
seu admonitionē saluti n̄re necessaria nobis
rescribere n̄ pigeat tuam dilectionē. Ipse
aut̄ qui omnia pot. & quē nulla latet cogita
tio. sc̄dm beneplacitū suū p̄bitis suis iustis
facere dignetur cordis n̄ri desiderio.

Responsus Hildegardis.

Uuens h̄c ostendit n̄r hec. Et dixit.
Die ad hominē illum. Vidi quasi p̄m
eram formā uirtutis. que fuit pura scien
tia. facies eius ualde clara erat. oculi eius
uelut iacinctus. & idumita ipsius quasi pal
lū sericū. Habebat quoq; sup humeros
suos ep̄iscopale palliū. simile sardio. Et hec
aduocauit pulcherrimā amicā regis inde
licet caritatē. dicens. Mem̄ meū. Et ueni
entes pulsabant ambe; ad ianuā cordis

tui dicentes. Tecū habitare uolumus. Caue
ergo ne resistas nobis. s; esto fortis ad re
sistendū uicis & sc̄larib; causis. & inuictis
simib; illorū uentorū qui in turbibus
sicut malus fumus ascendunt & ut aque
que in tempestatib; uolant. hec sunt igni
etudines mentū hominū in inuicidia.
& in aliis similib;. Silentū non habe in
tedio. s; uox tua sit sicut tuba resonans i
cerimonis ecclie & oculi tui sint puri in
scientia. ita qd̄ non sis piger tergere te
ab indigno puluere oneris tui. Hamplen
es quietis noctū. Et p̄suasio sup̄bie. sic lo
cuta ē tibi. Re abluas te. S; nos hoc nolū
mus. Nolūmus aut̄ ut queq; tenebrosa
de te abstergas. & non sis timidus de mul
tis terroribus inimicorū tuorū qui nec
recte nec bene loquuntur de te. Omnes da
nobis habitaculū in corde tuo. & p̄ncem
te ad palaciū regis nobiscū. **Cpe tuorū. h.**

Arnoldus dei grā tremorū ecclie hūm
ecclie humilis electus. dilecte in xp̄o
cognate sue. hūc de sc̄o robbi. salutē & di
lectionē ab eo qui ē salus & dilectio. Ami
cicia cognatione celestis ē. quia semū ei n̄
obē. s; confert. & ubi uera ē stare nescit. s;
in aliquo crescit. & p̄ficat cottidie. Cū aut̄
ab iuente etate ih̄us ueri amoris uos am
plexati simus. inuicem car uos aduolato
rē plus uero amico diligenti cū dicat pro
pheta. Oculū aut̄ peccatoris. non ip̄ingu
et caput meū. frat̄ n̄r̄m p̄positū sc̄i. In
dixit hic adulatorē n̄r̄m rep̄ntamus. nos
aut̄ uerū amicū itelligi uolumus. Quia
ū p̄uentū n̄r̄m gaudū n̄r̄i materia esse
scimus. ideo p̄ dei grām p̄spere nos reclus
se uir dilectioni significandū diximus.
S; quia nichil ē beatum alicui qd̄ ip̄e pro
pena rep̄ntat. coram deo & uobis dicimus.
qd̄ dignitas ad quā uocari sumus. cont̄
mām teste deo uoluntatē nūquā ut fieri
solet nos allegit. nūquā p̄mulsit. & ideo
hoc quia n̄ra iſc̄ia. n̄ra fragilitas suam
deflet insufficientiā. suam deplangit in
dignitatē. S; quia nescimus cui uocatio

ne simul ad tale ministerium. hoc maxime
anxietate nobis infligit. Si ex deo esse scire
mus. crederemus quod qui cepisset in nobis
opus bonum & proficeret. cum necessitate ma-
gis quam ut rite ad sacerdotium promoveri
propinamus. Et scimus quod deus in loco suo
suo apud nos salutem operatus. obsessam misere-
ricorditer liberando. visitauerit plebem
suam. Unde ut modum liberationis obse-
se nobis rescribat. & sepius in uerbum lum-
aspiciendo. sepius nobis aliquid salutaris
gracie preteritas uias impietatum. & ut man-
uam ad petram refugium pro nobis impellendo
exemplo moysi leueit. dum nos contra ama-
lech in ualle mundane miserie pugna-
mus. attentissime rogamus. Cum autem hec co-
ram abbate sancti eucharistii fidei & dilectionis
conferberent. ipse optulando dulcedine
sua uerba nostra concludit. Nolimus ergo
ut ipsius rescriptum uerbum nobis transmitta-
tur.

R. esponsum hubeo sardis.

Quia arbor est a deo constitutus. que ad
modum patulus dicit. Omnis potestas a deo est
quia secundum summum magistrum per uocationem
nominis sui omnis potestas nominata
est. unde in illa arbor inuidiam honoris
nominis sui habet. Quod autem absque deo est
& quod sinistra operatur tibi non assistit ne in caden-
te in orbo superbie cum primo angelo scilicet
satana. qui contra dominum honorem sursum
rapere uoluit cadas. que multi secundum
tumentem suam rapiunt. non curantes quoque
modo eis ille conferat. Istud coram deo
nichil est. quoniam sine ipso factum est nichil. &
sic deus occidit quicquid ipsum non tan-
git. Ob hoc ergo sollicitus esto. ut per pre-
cepta dei que sicut folia arboris multi-
plicata sunt. populo testimonium quantum
per gratiam ipsius potueris prebere. Multe
& enim tribulationes oneris tui uelut pau-
per te constringunt. quia diuicie &
multa pecunia celestia non amant. ideo
propria uoluntate hominum deus abstra-
hit. quatenus ad celestem patriam suscipiet.
Unde decet ut pauper pauperem diligat.

& diuici diuites cognoscat. quia sapientia
pauperi anulum dat. & diuiti iantram negat.
Propter sacerdotale enim officium tuum. tibi stud-
adest. Iusticiam tuam non abscondit in corde
meo. ueritate tua & salutare tuum dixi. Quod
dicitur. Iusticia dei se non abscondit. si
timera sua dilatat nec ea curare erubet
cit. Uulnera quoque non abscondit. malum
bono proponendo. uelut iusticia uitam &
gehennam esse. & in utraque parte curru-
dum esse dicit. In hac fallacia iusticia se non ma-
rat. nec multiplicibus uerbis iusticia ostendit.
si ipsa tota conculeat. Veritas quoque. opera que
sine deo operantur non laudat. si in pugna
concedere illa ut probus miles se preparat.
Iusticia dei scitum tibi sit. & ueritate ipsius
quasi lorica iduere. ita ut coram deo bene ar-
matus & non fugiturus pro societate nana-
tus appareat. & discere ut uerba iusticie fugat.
Discere quoque. uulnera peccatorum cum penitentia
inactare. que ad diuici sumus medicum saluta-
re exemplum uobis ad saluandum populum reliquit.
Tu namque. qui in ueritate beati uiri prelati ne-
tionem nominis sui positus. qui impius diabo-
lum non adtendit. qui ideo impius nominatus
est quia nullum bonum amauit. uide ne in the-
sauris pecunie glorieris que in fine maledic-
ta. quia post tricesimum annum uelut post an-
num unum deficit. si exulta in monte syon ubi
ad iudicium altissimi eternale in eternitate
est. & omnis spiritus laudat dominum. Tu etiam diuici
mones esto de quo fenestralia iacula in iudicio
iudicio iusticie dei contra aduersarios tuos
uolitant. Curare quoque. in alteritudine legis
& iusticie dei sicut capricornus. ne per uoluntate
terris cadas. & sitis tui de latere ecclesie
surgant & postulent a te cibum iusticie. &
ideo bona doctrina discere. quatenus prece sara-
rent. Ego autem ut uisisti ad terram unum asper-
& uix iceptionem bonorum optime aspicere po-
tuit. Tu quidem bona opera studiosius operare ut
postea per gratiam dei plura scribam. & fideles
amicus anime tue esto. ita ut in eternita-
te uiuas. In illa autem que obsessa sunt de qua
queritis. multa mirabilia uidimus. que

... per prece non possunt. si co-
... sufflati de die n
... liberata est. & en
... non cognouit
... corpus qua
... Epe colon
... hila
... dilecte
... hila
... illi mi
... exopta
... diuersi
... collocat
... caritas o
... animo
... in h
... uidendi
... & tenu
... in terra
... pe
... ne
... & pe
... de
... & notifie
... & pella
... in
... ad celestia tena
... nouit i
... in
... fidei eccle-
... congra
... regimine
... comie
... bone m
... dei qd p
... pro ut d
... in sap
... uerid
... hila
... hec
... den
... qd
... se
... In uida se
... an
... qd eade n

modo p scripta pferre non possumus. / si cog
nomimus qd diabolus sufflatus de die in
diem usq. ad recessu suu defect. & eade mu
tier a fatigatione diaboli liberata e. & ena
isimutate qua ante in se non cognouit te
occupata e. si nunc uires tam corpis quam
anime plena sanitate recepit. **Epe colomen**

Philippus dei gra colomen su. **hilveg.**
suu archiepe. / hild forori dilecte di
uino spiramine imitabilis fuisse. illu moles
tib' gloriose uidere. cui amplexib' exoptat
ingret' iherere. Quauis locoru diuersitas
mutu aspectus & desiderabile colloca
tio subtrahat gram. quos xpi caritas con
iunxit. semp tam tenebit. animoz mem
tas. / inde e ma' desideratissima qd in hoc
anno dñi transitus tue & gra te uidendi diu
desiderata occurrat. egritudo & temitas
tui corpis. cor meū & multoz in terra ma
te in xpo amplectentiu turbauit & peulit.
semp exoptantiu uite tue sospitate. uereq.
salutis eternitate. Complacuit ergo & dig
nu diximus pcuri certosa. reddi de sta
tu tuo. & maxime iudicare & notifica
ri tibi. qd turbu' & peullis selarum
cortiche ita p'urbamur. / qd etiā uix ah
quando nris oculos ad celestia lenare co
naumit. S; quia plurimoz nouit idus
tria te p'futam diuini karissimatis mune
re de quo gaudet conio fidelis ecclie. &
nos pmodulo nre discretioni congratula
mur. scientes homine carnis regimine de
gente. & iuxta apli uoce. in celo conuerlan
te. Tali igit' dote dotata. quasi bone mar
garite inuentry. ex occulto dei qd p'ami
iquas. nobisq. comonitoria. p'ro ut deus
tibi donauerit transmittat. qm in sapien
tia & thesauro abscondito iuxta ueridicu
non e utilitas. **Salute. hildegardis.**

hildegardis.
n multico spiramine uere uisionis. / hec uer
ba michi & audiu. Ignea caritas que dens e
tibi dicit. Stella que sub sole luget. / qd no
men in parte sua habere pot. / lucida scili
cet nominat. / qm p solem alij stellis ampli
trahatur. S; quom deeret qd eade stella

lum suu ita absconderet. qd alij muno
ribus stellis minus luceret. Si eni hoc fa
ceret. gloriosu nom suu non haberet. sed
reco nomine nominaret. / quia quauis lu
cida diceret. lumen eius tam non uide
retur. Oles etiā qui ad plium sine arma
tuta uenerit. ab inimicis suis certissime
conculcabit. quia corpus suu lorica n
circudederat. nec capiti suo galeam im
posuerat. nec clipeo se texerat. unde &
in magna confusione capietur. Tu aut
qui lucida stella p episcopale officiu ap
pellari. & qui de nomine suu sacerdotis
radia. lum tuum qd uerba iusticie sunt
subditis tuis non abscondas. / qm in corde
tuo sepe dicit. Si ego in subiectos uerbis
terrerē molestū me haberent quia eos
supare non ualeo. utinā annucia eorū
tacens retinere possem. Itaq; sic dicere y
facere / tibi non expedit. S; quid. Ter
ribilibus uerbis p'p' episcopale nom &
corporis tui nobilitate eos ut rapiens ac
cipit non terreat. nec piculosis uerbis ue
lut claua illos percutiat. / si uerba iusticie
eū mīa eis misce. & ipsos eū timore dei i
ungue. proponens eis quā piculosa ani
mabus & felicitati eorū iniusticia sit. Cer
tissime. certissime certissime. hoc in audi
ent. te. Per squalidos aut & instabiles more
te illis non admisceas. nec quid cuiq; place
at seu displiceat ispicias. qm si hoc feceris.
minor ceteris coram deo & hominib' ap
parebis. Nam talia. psonam tuā non de
cent. Uide etiā qd munda animalia que
ruminant macerant. si pabulo eorū
cibus porcorū p quā ipsi pmguescunt ad
misceret. Sic & tu si squalidis moribus
& societati peccatorū te adiungeres pol
lueris. p qd nefarij gauderent. pfecti
uiri turbarent dicentes. Ah ach. ue. ue.
qualis epe n' est. p recta timera iusticie
nobis non luget. Populu aut tuū ab ini
mica ifidelitate corripe & auerte. itane
lorica fidei nudus sis. & de scripturis scis
uā iusticie illi ostende. & galeam spei ca

46, 47

pti tuo. & sentu uere defensionis collo
 tuo impone. quaten in omib' erumpunt
 & piculis defensor ecclie. quantu pualet
 exulat. Lum quocq. ueritatis sic tene.
 ut probus miles in malicia mea que ue
 ra caritas su appareat. & in naustrago
 mundo & in duris bellis uiquitatis stre
 nuus & fortis sis. quaten lucida stella in
 eterna felicitate fulgeas. Hunc o tu pat
 qui in pastoralis nomine es. paupratem
 hominis hec scribentis non dedigneris
 qm ista non sedm me nec sedm altum
 homine dictam nec pnti. si ea hoc in
 ser ipsi que ad hinc ipsa in uera uisione
 uigilans mente & corpore uidi & au
 didi. quia ut aliqua ad te scriberem
 uisisti.

Cum adus impator. hildeb.
Aum adus diuina fauente gra rex
 romanoru. hild' deo dicte tur
 gum & magistre sororu de sco robto i
 pingit. salute & gram sua. Quia rega
 li culmine impediti ac diuersis turbi
 mb' & procellis quassati. te uisere pro
 uelle nro non possumus. lictis tam
 nr'is te adire non omittimus. Nam
 ut audiuim. reuera sup habundat in
 te confessio sume laudis p scimomam
 uite innocenti. & p magnificenti spe
 desup mirifice in te uementis. unde
 quamuis selare nra agamus. ad te pro
 peramus ad te confugimus. ac oratio
 nu & exhortationi tuaz suffragia
 humiliter querimus. qm longe aliter
 uiuimus qua debeamus. Pro certo aut
 fecit qd tibi & sororib' tuis in omni
 causa. & in omni necessitate uia pdesse
 & ad ee ubiq. propiciabim. Unde & filiu
 meu que in sup'itate desidero e. orati
 onib' tuis sicut & me ipsu attentius co
 mendo.

Cum adus impator. hildeb.
Qui uitam dat omib' dicit. Bea
 ti sunt qui candelabro summi
 regis digne subiacent. & quos deus in
 magna pudentia procurauit. ita
 ut eos de summo suo non abscidat. In illo

o tu rex pmane & squalore de mente tua
 abice. qm deus omne qui eum deuote &
 pure querit conseruat. S; & regnu mi
 ita tene. & tuus iniquaq. iusticia pmi
 de. ut supno regno alienis non fias.
 Audi. Tu in quadam parte a deo te auer
 tis. & tempora in quib' es uelut in malle
 bri psona leuia sunt. & etia in contraria
 iusticia que iusticia in uinea dm destrui
 ere temptant. se iclant. Post ista uero
 peiora tempora ueniunt. in quib' ueri
 istabelite flagellabunt. & in quib' catho
 licus thronus in errore mouebitur. & ideo
 nouissima eoz uelut cadaner in morte blas
 phemie erunt. Unde & hic dolor in uinea
 dm simugat. Et post hec fortiora prioru
 tempa surgent in quib' iusticia dei aliq
 tu erigetur. & in quib' iusticia spiritali
 populi ad eiciendu notabit. si tam puca
 ri & exacerbati ad contritione acriter in
 du audebit. S; deinde alia tempora ista
 bunt in quib' diuitie eccliaru disipent.
 ita qd etia spiritali populus uelut alapis
 lacerabitur. & a locis suis & de patria sua
 expelletur. Unde plurimi eoz ad solitudi
 nem transibunt. paupem uita in multa
 contritione cordis deinceps habentes.
 & sic deo humiliter seruietes. Prima &
 eni hec tempora ad iusticia dei sunt signa
 lida. sequentia uero tedia. Que aut de
 inde supuenient ad iusticia se admodu
 cu erigent. si que postea iungent quasi
 uersus cuncta diuident. & diuicias sibi
 p malu congerent. S; que illa sequent
 signu uirtilis fortitudinis ostendent.
 ita ut omis pigritari ad prima. uero
 ram iusticie cum timore nexuncta &
 sapientia curat. & principes concordia
 am unanimiter habeant. eam quasi in
 phator sicut uerit' contra errantia
 tempora maximoz erroru eleuantes.
 quos deus destruet & exterminabit
 sedm qd ipse nouit. & ut sibi placet.
 Et uer' ille qui omnia nouit. tibi o rex
 dicit. hec tu homo audient. te ipsum

... tua compece & te corrig...
 ... illa purificat uenia...
 ... amplius n' erubescas...
 ... hildeb. car...
 ... romanoru n' im...
 ... hild' de pna...
 ... omi boni. Hori factum...
 ... nobi cu mg...
 ... ad pletia man...
 ... am in manu tenemus...
 ... pro honore regni...
 ... Quip' dilecto...
 ... ut cu...
 ... ad onipotent' dm...
 ... quaten in ter...
 ... ad se com...
 ... obtinere ualeamus...
 ... qd sup omi ne...
 ... naq. nme...
 ... adtendim...
 ... mche...
 ... hildeb...
 ... drigim...
 ... qd...
 ... scilicet...
 ... itab' in e...
 ... uallet respiciet...
 ... Et miza...
 ... mch...
 ... qd...
 ... magis...
 ... qui in magno...
 ... n...
 ... que uallet...
 ... que...
 ... Hinc o rex solite...
 ... obtinbr...
 ... qui in magne...
 ... H. apores & erran...
 ... Oti rex cu h...
 ... & semli...
 ... nom glori...
 ... u...
 ... summi rex...
 ... qd officiu tuu

anobis tua compescet & te corriget. qua
temis ad tempora illa purificatus uenias. in
quibus de factis tuis amplius non erubescas.

Fridericus dei gratia romanorum imperator & semper augustus. donec hild de pingetua gratiam suam & omne bonum. Horum factum scitasti tunc quoniam ea que preceperunt nobis cum regem hunc manentes. te ad presentiam nostram uenire rogauimus. iam in manibus tenemus. sed nos tam omni conatu pro honore regni laborare non cessabimus. Quapropter dilectionem tuam quam intime admonemus. ut cum sororibus tibi commissis ad omnipotentem deum precibus pro nobis fundas. quatenus in terrenis negotiis nos laborantes ita ad se conuertat. ut gratiam ipsam obtinere ualeamus. Certum autem debet habere quod super omnino negotio tuo ad nos per te directo. neque amicitiam neque odium alicuius persone attendemus. sed solum iusticie respectu equitate iudicare proponimus. *friderico imperatori. hildes.*

A summo iudice. hec uerba dirigitur ad te. Valde admirabile est quod hanc personam homo habet necessariam. scilicet que tu rex es. Audi. Quondam uir stabat in excelso monte & in omni ualles respiciebat. quid quisque faceret in eis uident. Et iuxta manum tenens queque recte amidebat. uidebat quod erat aridum ut uiride esset. & quod dormiebat ut ingularet. Sed & iuxta hoc uisus pena stuporis abiit. qui in magno stupore erant. Cuique. uide uir oculum suum non aperiret. uenit magna nebula que ualles illas tetigit. sicut & corui & alie uolucres queque circumposita dissipabant. Hinc o rex sollicitus pende quia omnes regiones sunt obrumbrate cum fallaci turba illorum. qui in ingredine peccatorum iusticia delent. Raptores & errantes uiam deum destrunt. O tu rex. cum sceptrum nunc perquis & peregrinos & famulos mores regis. Tu enim habes nomen gloriosum quod rex es in israel. Valde gloriosum est nomen tuum. Vide ergo quando summus rex te considerat. ne aculeris quod officium tuum

recte non diiudicaueris. & ne time erubescas. Quod absit. Manifestum est quod iustum est ut peccator predecessores suos in bono imitetur. quia iugiter sunt torpentes mores illorum prelatorum qui in laicitia & in putredine currunt. Hoc fuge o rex. Sed esto armatus miles diabolo fortiter repugnans ne te deus dissipet & ne terrenum regnum pro hoc erubescat. Deus liberet te de eterna perditione & tempora tua non sint arida. & deus te protegat ut uiuas in eternum. Auariciam abice & abstinentiam elige. quod summus rex ualde amat. Nam ualde necesse est. ut in causis tuis prouidus sis. Video enim te in multitudine uisionum. in pluribus turbis & comminationibus uiuentem ante oculos multos. Sed tamen adhuc tempus regnandi habes in terrenis materis. Caue ergo ne summus rex persternat te propter acritatem oculorum tuorum. qui non recte uident quomodo iuxta recte regendi in manu tua habeas. Vide etiam ut talis sis. ne ne gratia dei uite deficiat.

Philippus comes Flandrie. hildes.
Philippus flandrie & bromensis comes domicelle. hild ancille christi salutem & plurimam dilectionem. Quia nouerit scitis me paratum esse ad faciendum quecumque scitis nobis placeat quia scia conuersatio uita & uita honestissima sepius sine meis commisit aut uis omni fama finauit. Quamvis enim peccator sum & indignus. tamen christi seruos & amicos toto corde diligo. & omnimoda ueneratione libent honoro. illi scripture memor multum ualet assidua uisus deperatio. Unde est quod ad pietatis uite gratiam merito presentium latore fidelissimum seruientem meum qui pro me misero peccatore uobiscum loquatur. cum ego tam multo libentius ad uos uenirem. & uobis locutus fuisset quod desideravi. sicut tot & tanta sunt negotia mea que singulis diebus emergunt quod ad hec uacare non

potentia. Instat etiam iam tempus quo aggredi
 debeam iter ierosolimitanum ad quod
 quod opus in magno apparatu super quo
 consilium ut in in intimare dignemini
 litteras vestras. Credo enim quod ad uos sepi
 puenit fama nominis mei & actuum meorum
 & multa dei miseratione indigeo. unde
 & uos maxima precum instantia suppliciter
 exoro. ut pro me miserissimo & indig
 nissimo peccatore apud deum intercedere
 uelitis. Rogo etiam humiliter ut in qua
 tu uobis concesserit diuina misericordia iniqui
 tatis a deo quid in expectat & litteris
 uestris per latorem presentium in remittentis
 consilium uestrum. quid & quomodo faciam.
 ut nomen christianitatis temporibus meis
 exaltetur. & diuina sarracenorum feruas de
 primatur. & si uelle in erit in terra illa
 morari uel reueri. iuxta id iudicet
 quod de statu meo forsitan audistis. & di
 uina reuelatione cognouistis aut cog
 nitura estis. Valete in christo soror dilecta
 & scitote quod multum desidero audire
 consilium uestrum. & quod maximam in uestris
 orationibus habeo fiduciam. *Philippo comi*

O fili dei quia in *Flandrie. hildes.*
 ipse in primo homine te plasma
 uit. audi uerba que uigili mente & cor
 pore in anima mea uidi & audiui. cum
 propter sollicitam inquisitionem tuam ad uerum
 lumini aspexi. Deus preceptum ad eum in paradiso
 dedit. & post per uariationem eiusdem pre
 cepti eum qui consilio serpentis consensit
 rat uulso iudicio de paradiso expulit.
 Eum uulso quoque iudicio homines qui eum
 omnino obliuioni tradiderunt. ita quod
 eum nec desiderabant nec querebant
 per diluuium dimersit. ubi illos qui eum
 amabant & querebant. a diluuiio per ar
 cham saluauit. Sed misericordissimus agnus sci
 licet filius dei in sanguine suo quem in
 cruce pendens effudit omnia criminum &
 peccata que homo per ueram penitentiam
 cognoscit saluat. Hunc autem adrende o
 fili dei ut patris oculo iusticie. in deum

uelit aquila in solem aspicias ita ut ab
 proprietate uoluntatis tue. iudicia tua
 uista sint. ne a summo iudice qui preceptum ho
 mini dedit quem etiam in misericordia per penitentiam
 ad se uocat tibi dicatur. Quare primum
 tuum sine iusticia mea intemisti. homines
 quoque qui iudicio rei sunt. illos secundum scrip
 turas scripturam qui columpne ecclesie erant cum
 lege & cum timore mortis construxerunt. in
 omnibus tam adrendens maledictionem ho
 minis istius qui homicidium in terra sua per
 traxit. Tu etiam pro omnibus negligentis &
 peccatis ac per omnibus uulstis iudicis tuis cum
 signaculo crucis ad deum unum confinge. qui
 uita & ueritas est. & qui etiam dicit. nolo mor
 te peccatoris si. ut magis conuertat & in
 uat. Et si tempus aduenit quod fideles
 fonte fidei destruerent laborant. te est qui
 tu per adiutorium gratie dei potueris eis redire.
 Ego enim in anima mea in deo quod sollicitudo
 quam de angustis anime tue habes. amo
 re que in mane oritur similitudo est. Unde spe
 ses te in pura & uera penitentia ardente
 solem efficiat. ut eum queras & ipsi soli ser
 uias. ita ut in summa beatitudine in eternum
 uiuas. *Abbas Bernardus clareuallensis abbas.*

Dilecte in christo filie hildes. *Abbas Bernardus*
 clareuallensis uocatus abbas. si quid
 potest oratio peccatoris. Quod de misericordia gratia
 te longe aliter quam misericordia se se conscientia ha
 beat quida sentire uidentur. non nisi me
 ritis. si stulticie hominum imputandum est.
 Ad dulcedinem autem pie caritatis tue scribere
 properaui. quamuis id breuitatis omnino. quam
 uellem negotiorum multitudo copellat. Con
 gratulamini gratie dei que in te est. & in eam
 tanquam gratiam habeas. & toto ei humilitatis
 & deuotionis affectu studeas respondere am
 monemini. sciens quod deus superbi resistit. hu
 milibus autem dat gratiam. Quod in nobis est. hortamur
 & obsecramus. Ceterum ubi inter uos
 eruditio est & unctio docens de omnibus quod
 uos aut docere possumus. aut moneri.
 Dixeris enim celestia secreta rimari. & ea que
 supra homines sunt spiritu sancto illustrante

... deo roganti magis & suppi
 ... in memoria habet
 ... qui nobis spiritali
 ... Ham cum sp
 ... confidam quod n
 ... & subuenire. Qu
 ... illi. Illos etia
 ... ut conforteris
 ... dirigaris ac
 ... in e
 ... pro te claudite
 ... qua a deo.
 ... bene confortari imel
 ... *hildes & ar. vi*
 ... tibi dico. Dene
 ... in magis hon
 ... el illier
 ... amore filii dei.
 ... pugnanda m
 ... seueria e
 ... que ap
 ... qua non uideo ex
 ... pluf
 ... ab itanti
 ... magna que lingu
 ... me doc
 ... Certissime
 ... in tua bonitat
 ... que mihi a
 ... de tua pie
 ... in anima tua se
 ... qm ea qu
 ... hunc mod
 ... intellig
 ... & d
 ... in m
 ... tangit. & a
 ... coherens docet
 ... tam n
 ... in simplicitate
 ... quia homo
 ... magnitudine cu
 ... in anima mea

amoscere. Unde rogamus magis & supplici-
 ter postulamus. ut nri memoria habeas
 apud dñm. & eor parit qui nobis spiritali
 societate in dño uncti sunt. Nam cū spē
 tuus deo coniungitur. confidim' qd' nobis
 multū prodesse ualeas & subuenire. Multū
 enī ualet deprecatio iusti assidua. Nos etiam
 pro te assidue oramus. ut conforteris ad
 bona. struaris ad mēiora. dirigaris ad p-
 mansura. ita ne hūi qui spem suam in dñm
 posuerunt desperando pro te claudicent.
 s; ut in pfectu benedictionis quā a deo acce-
 pisse cognosceris. bene confortati imelius
 & melius pfaciant. **HILDEGAR. VIS.**
 In spū mīsericordiā dei tibi dico. O uenerabi-
 lis pater qui mirabiliter in magnis honorib'
 uirtutis dei ualde metuendus es illicite stul-
 ticie hui' mundi. uergillo scē crucis cū excel-
 so studio in ardenti amore filij dei. capi-
 ens homines ad bella pugnanda in xpi-
 ana milicia contra tyrannor' seruiciā. quod
 sū ualde constricta in uisione que apparet
 in spū mīsericordiā. quā non uideo extero-
 rib' oculis carnis. Ego misera & plus quā
 misera in nomine femineo ab infantia mea
 uidi mirabilia magna que lingua mea
 non potest proferte. nisi qd' me docet
 spē dei qualiter ea dicam. Certissime & mi-
 tissime pater audi me in tua bonitate in-
 dignā famulā tuam. que nūquā ab in-
 fantia mea secuta uixi. & de tua pietate
 & sapientia itellige in anima tua scdm
 qd' doctus fueris in spū scō. qm' ea que tibi
 de me dicta sunt. scdm hunc modū sūt
 Scio enim in textu mīori intelligentiā
 expositionis psalterij. euangelij. & aliorū
 uoluminū que monstrantur in hac
 uisione que pectus meū tangit. & anima
 meam sicut flamma cōburens docens me
 hec profunda expositionis. s; tam non do-
 cet me litteras in teutonica lingua quas
 nescio. s; tantū scio in simplicitate legere
 non in absensione textus. quia homo sum
 in docta de ulla magistatione cū exteri-
 ori materia. s; intus in anima mea sum

docta. unde loquor tibi de te non dubi-
 tant. s; de sapientia & pietate tua conso-
 labor. pro eo quia multa scismata sunt
 in hominib'. sicut audio homines dicere.
 Nam etiam monacho que seruitata sum
 in conuersatione probatoris uite hec p-
 mū dixi. & illa omnia secreta mea mon-
 strauit. & consolatus ē me. ita qd' hec mag-
 na & timenda sunt. Solo pater. ut p-
 amorē dei in orationib' tuis mei recor-
 deris. Ego ante duos annos te in hac uisi-
 one uidi sicut hominē in solem aspiciere
 & non timere s; ualde audacē. & plora-
 ui qd' ego tantū erubescō & iaudax sum.
 Bone pater & mitissime pono me in ani-
 mā tuam ora pro me. quia magnos la-
 bore in hac uisione habeo. quaten' qd'
 uideo & audio dica. Et mīdū in magnū
 itit' mutab' de hac uisione in lectū pro-
 lter nor quia taceo. ita qd' non possum
 me erigere. Ego cū merore coram te
 plango quia mobilis sum cū motu in
 torculari arbore in natura mea. orta
 de radice surgente in adam qui factus
 est exul in pegrinū mundū de suggesti-
 one diaboli. Hunc aut' surgens? curro
 ad te. Ego dico tibi. Tu non es mobilis
 s; semp erigens arbore. & uictor in a-
 nima tua es. non tantū te ipsū solum.
 s; etiā alios homines in saluationē eri-
 gens. Tu etiā aquila es aspiciens in solem.
 Oro te p sermitatē patris. & p eius uer-
 bū admirabile. & p suauē humore con-
 punctionis scilicet spm ueritatis. & p
 scē sonitū p que sonat omis creatura.
 & p ipsū uerbū de quo ortus ē mundū
 & p altitudinē patris qui uerbū in sua
 in uiriditate in uerū uirginis misit.
 unde illud carne sicut circūducit
 mel fauo fixit. ut non octose in uerbis
 meis torpeas. s; ea in cor tuū pone. ita
 ut non cesses dum transias p foramen
 anime tue ad dñm pro me aspiciens. qd'
 ipse te uult. Vale uale in anima tua. &
 esto robustus in certamine in deo. aō.

O A dā abbas de ebra. *hildegarde*.
 ñe & matri sue dilectissime h.
 magistre sororū de scō Rv
 bio in pinguis. frat adam abbas licet
 idignus de ebra. modicū id qd ē. Cū
 primū noticiā nominis ur̄i suscepi.
 gaudius sum gaudio magno. Adanēt
 deus gaudium meū cū mat̄i benigno
 & mirabili dixerit uos ut uideretur
 facies & audiretur uox uīa in terra
 nīa. nichilq; qd uir sperare poteram.
 mutua concessit colloquione. De qd
 aut me uobis dixi anxium confido uos
 non imemore esse. & quia dicitur dicitur
 sa sentiant. alii istud alii illud. si bonū
 ē & salus apud dñm benedictus deus.
 si piculū orate dñm ut bonū michi &
 salutē anime tribuat. & omne piculū
 excludat. Nunc ū litteras mitto. & nun
 cū n̄m dño impatori p causa uīa.
 & spero p grām dei nos exaudiri. &
 ubiq; ser uerū n̄r̄i idiguerit. para
 ti erimur seruire uobis. Exoramus
 quoq; ut p nobis orate dignemur. q̄a
 uere in turbine sumus p̄ sollicitudi
 ne fr̄m nostrorū. ut sp̄e sc̄i gr̄a que
 multa mirabilia sp̄u prophético in uo
 bis opatur. aspiciat etiā & nos. & man
 at. Rogamus etiā. ut & nos scrip
 tū ur̄is consolari & p̄minire digne
 mini. *Responsium hildegarde.*
In uera uisione spe uigilans corpore.
 hec uerba audiuit. Qui ē dicit. Sol mi
 cat. & radios suos emittit. Quicū aut
 uir amicus solū hortū habuit. in quo
 multa aromata & multos flores in
 magno studio plantare desiderabat.
 & sol in igne radiorū suorū calorem
 sup aromata & flores misit. & ros &
 pluuia illū hūmore uiriditatis dede
 rant. Tunc ab aquilone tortuosa ma
 go nigri crimb; & horribili facie
 exiit. & ab oriente pulcherrimū ui
 uentis candidis crimb; plena amabili
 facie p̄cessit. & ad ipsū hortū uenit.

runt. Et tortuosa imago ad uenien
 illum dixit. Unde uenis. Qui respon
 dit. Ab oriente ad hortū huius sapien
 tis uiri uenis. quia magnū desiderū
 ueniendi ad illum habui. Tortuosa ma
 go dixit. Audi me. Periculosus uentus
 grandis. ignis. & pestilentia sup hortū
 illum ueniunt. & eum arefacient. Sed
 uiuentis ille respondit. Non sic non sic
 erit quia hoc nolo. si purissimū fontē
 educā. & hortū illū irrigabo. Et tor
 tuosa imago respondit. Wach wach hoc
 ita possibile ē. uelut si locusta durū la
 pidem transforat. Et sic imago illa in
 dolo suo hūmē sup hortū illum idixit.
 & aromata & flores illius arefacere
 uoluit. S; p̄factū uiuentis officinū suū in
 cytharis suis colens. illud non uidebat.
 Et cū deide hoc uidisset in magno sono
 solem aduocauit. ut in signo tam uen
 ret. & de uero uiriditate elatis sup hortū
 illū adduceret. De ita cornu ebri uentis.
 & cornu de ceruo sumptū tollens. tortu
 osa imagnē illam ad terrā p̄ca p̄sternit.
 Et tunc ad uirū illū cui p̄dictū hortū
 erat dixit. Amodo in te ita negligenter
 non confidas. quoniam hortū tuum tanta
 munitione circūdes. ut ingererent. mel
 in tempestatib; eum non arefaciant. Nō
 o tu par qui p̄ximam uocationē in me
 xpi ei. hec uerba ad te dicta intellige. An
 di ergo. Gr̄a dei uelut sol micat. & dona
 sua sic intellū emittit. uno uidehet in
 in sapientia. altero in uiriditate. tercio in
 hūmiditate. Sapientia aut in pinguem
 naturā cadit. uiriditas ū magnos labo
 res subtriat. & hūmiditas in dñm ama
 ritudinē uadit. S; tu uir amicus gr̄e
 dei. hortū populi habes. in quo p̄ uicem
 xpi multa bona desideria & bona opa stu
 diose plantare debes. Et gr̄a dei in uiriditate
 donorū suorū efficacā bone uoluntatis sup
 desideria & sup opa illa emittit. & rose
 ac pluuia fontis aque uine uirescere facit.
 S; a diabolo uicia in inquietudine nanc

... magis
 ... a deo aut uiriditate
 ... plena uerimole
 ... ad
 ... mecia a uiriditate
 ... S; ille
 ... ad populi amica d
 ... magnū desiderū edifi
 ... habent. Et mecia
 ... R. n. m.
 ... cū multa u
 ... uiriditate
 ... Et uir
 ... qm in
 ... em
 ... defendet
 ... tachynam
 ... si frag
 ... ualeat si
 ... uicia in doli suis frigida
 ... popul
 ... ita qd bona desideria
 ... sunt e
 ... famul
 ... hoc mi
 ... ita u
 ... quid sunt. Qui cū
 ... rader
 ... circūsp
 ... illoz
 ... quatenū hoc in
 ... emise populū
 ... humanitati
 ... mecia illa ad co
 ... S; & ad illum su
 ... dicit. P̄ hec admo
 ... non confidas. si p̄uid
 ... ut tuos in om̄i
 ... & moueat. ne di
 ... uiciis eos p̄ neglic
 ... quali pulcher
 ... in tanto fulgore spl
 ... ut eam p̄fecte ū
 ... Et pallū candidū
 ... habebat. Calcan

glie & in strepitu pietatis uisito magister
 rio resistens exiunt. a deo aut uirtutes
 in contemptu secularium cum plena benignolen-
 tia subiectionis in caritate procedunt. ad
 populū illū uementes. At uicia a uirtuti-
 bus querunt. ad quod uenerunt. S; ille
 respondit quod a deo ad populū amici dei
 uenerunt. quia magnū desiderium edifican-
 di in eo hostiā laudis habeant. Et uicia
 dicunt. ut uerba hec audiant. R. uina
 magna. & ita ac sceleratio cum multa in-
 quietudine sup populū illū irruent. ita
 quod in ministerio dei fatigabit. Et uirtu-
 tes respondunt. Non sic eueniet. quoniam in bo-
 nis non cessabimus. s; uirtus fons emana-
 bit & populū hunc misericordia sua defendet.
 At uicia diaboli dicunt tachumantes.
 quod hoc ita possibile sit. uelut si fragili-
 tas in carnem fixa durare ualeat sine
 ruga. Tunc uicia in dolis suis frigidam
 nebulam nebulā ignorantie populo
 hunc inducunt. ita quod bona desideria &
 bona opa illius iam in defectu sunt cum
 in se ipsū confidit. S; uirtutes famularū
 in laudibus suis deo exhibentes. hoc uisito
 dei iudicio dei fieri permittunt. ita ut ho-
 mines intelligant quid sint. Qui cum ad
 se ipsos in humilitate uirtutum redeunt.
 eade uirtutes magno studio circūspecti
 omni gratiam dei tenent ut in tribus illoz pas-
 sionem xpi imponat quatenus hoc in ad
 ad primam laudem dei eundem populū ad-
 ducat. Et sic diuinitatem & humanitatem
 filii dei adtendentes. uicia illa ad contri-
 tionem prosterunt. S; & ad illum sub quo
 populū iste ē dicunt. P. hec admonitū
 proprius uirtutibus non confidas. s; prouide ut
 ad gratiam dei fugias ut tuos in omnibus
 modis ita munitas & moneas. ne diabo-
 licis insidiis diuersis uicis eos per negligē-
 tiam euertant. Uidi etiam quasi pulcherri-
 mam puellam in tanto fulgore splendi-
 di faciei fulgentē. ut eam perfecte intue-
 ri non possem. Et palliū candidius ni-
 ue & clarus stellis habebat. Calciamētis

quoque uelut de purissimo auro idue-
 batur. Solem aut & lunā in manu
 dextera tenebat. & eos suauiter amplex-
 tebatur. In pectore etiā eius tabula
 eburnea erat. in qua species hominis
 saphirini coloris apparebat. & omnis
 creatura puellam hanc diuinam nomina-
 bat. S; & ipsa ad speciem que in pectore
 suo apparuit dicebat. Tecum principium
 in die uirtutis tue in splendoribus icon-
 ex uero ante luciferum genui te. Et an-
 dui nocē in dicentē. Puella hec quā
 uides caritas ē. que in caritate habita-
 culū habet. Cū deus mundū creare
 uoluit. declinauit se inuicissimum amore
 omnia necessaria prouidit. quicquid enim
 patris filio suo hereditate prouidat. & sic
 in magno ardore omnia opera sua dispo-
 nit. Tunc creatura in his speciebus & in
 formis suis creatorem suū agnouit. quoniam
 caritas in principio materia eisdem cre-
 aturæ sic fuit. ubi deus dixit fiat &
 facta ē. quia omnis creatura quasi in re-
 tu oculi per illam formata ē. Que in tan-
 to fulgore splendide faciei fulget. ut
 eam perfecte intueri non possit. quia
 ipsa timore diuinum in tanta puritate
 ostendit. quod mortalis homo eam ad
 finem perducere non poterit. Et palliū
 candidius niue & clarus stellis habet.
 quoniam sine simulatione in candida ino-
 centia cuncta comprehendit cum splendi-
 dissimi operibus in se. Calciamētis quoque
 uelut de purissimo auro idueit. quia
 hec uirtutes habet que in optima par-
 te electionis dei sunt. Solem aut & lu-
 nā in manu dextera tenet. & eas suauiter
 amplectitur. quoniam dextera dei omnis creatu-
 ras complectitur. & quia etiā dilatata
 ē in gentibus in regnis. & in omnibus bonis.
 Unde etiā scriptū ē. Dixit dominus domino
 meo. sede ad dexteris meis. In pectore quoque
 eius tabula eburnea ē. quoniam in scientia
 dei integritas. s; in uirgine maria semp
 floruit. ita quod in ea species hominis

habitu sibi. scientiaq; diuina. incerta
 & occulta sapientie sue nobis manifestant.
 introducunt in cubiculu suu. ad flores rosar.
 & lilia conualliu. ad florida rura montiu
 eternoz. Iena eius sub capite uro. & dex
 teta illius amplexatur nos. ita ut nec acit
 dicere ualeatis. dilectus meus in & ego illi.
 In omib' hui' deū effusū nom' ur'm. & ideo
 adolescentule dilexerunt nos. & nos cur r'm
 in odore unguentoz uroz. rogant & d'm
 ut & dona nature & munera gr'e sue uo
 bis conseruare dignetur. sibi ad gl'am.
 uobis ad coronā. nobis ad gaudium. mult
 tis in exemplū. Oramus quoq; & humili
 p'ce deposc'm. ut n'ri etiā memor esse
 dignemur atq; in aduentu sponsi n'ri
 mām sibi paritātē cōmendare. ut sic
 de opinione scitatis ur'e letamur & gau
 deamus. sic intercessione ur'a mereamur
 gaudū & exultationē p'pe. Si quid
 de sermicio n'ro p'pe dignamur letantē
 amplectimur. faciemus quoq; sicut & in
 fecim' & ad omnē scām uoluntatē nrām
 subsistere parati sumus. **Responsū**

Qui ē dicit. Serena hildegaris:
 Hic uidet stabulū & statutū pran
 diū cuiq; congregationis. que officium
 in ministerio suo habet. cibū refectionis
 in recta moderatōne distribuens. ne fide
 lib' sibi adherentib' leticia anime. desit. pas
 toralis uillicus debet fortissimis mentib;
 gladiū in uagina dare. & suauissimis mo
 rib' sagittas in pharetra ostendere & ca
 paci beniuolentie aromata medicinarū
 tribuere. Nigri aut' tyranni. flagella
 occisionis portant. Probis miles sine tecto
 derisionis pugnat. & suauis sensus suffici
 entia in cōmuni bono labore captat. & e
 pulantes mores in reuerentia p'nechi s't
 in omib' uirtutib'. ita ut famē habeant
 uillicia p'ficere. S; sensuū & a nobile ma
 tre mia pegrini. simplices oues que in a
 tris domus regis sunt. inquilat. heu
 heu qui sic in occasione stanuūt. a domo re
 gis nisi peniteant pegrini sūt. quia oues

d'm dispunt. Tu aut' o pastor letam facie
 in miseria paupū qui pusillanimes sunt
 habe. non ualentes arari tū discipline. ap
 phendere. Boni ū & beniuolentia habentes.
 sint tibi in symphonia spē sc'i. Cane etiā
 ne torpescat in lumine. s; intellectus tuus
 turglet. & non sit duplex in sono. ita ne
 aliud dicet mētū quā sonat extū. Qui
 hoc faciunt. in tenebris facie suā obnubi
 lant. S; si p'tea in tremore timent. qm
 in corde suo hoc non capiunt qd' in facie
 sua ostendunt. eripiunt ab infidelitate &
 cūsi in penituchine. Tibi aut' o homo refec
 tio fiet in cinctura femorū tuoz. ubi ue
 rū desiderū in manib' tuis habes. cū the
 saurū uere pecunie non negligis. Terra
 tibi dormit. qm naufragiū mundi te nō
 ledit. In fine temporis tui. deus suscitabit
 te. Ipse in magno honore te consti
 tuit. Oserue bone illū laudabis. & ipse in
 eternū saluabit te. **Dōne hildegaris.**

Dilecte in dño **abbas sc'i Anastasii.**
 & deuotissime sorori hild' dei grā
 magistre in cenobio sc'i Robti. frat. E. sc'i
 Anastasii uocatus abbas. salutē & orationes.
 Gloria deo. quia bonis odor xpi es & ap
 tuos. & apud n'ros. Bonū nom' xpi & be
 nedict' & laudatur p'te. & qui scificat
 in te. Glorificat enī & portas in corpore
 tuo xpm digne dignā uocatione qua uo
 cata es te ipsa faciens. & copando gr'e que
 data ē tibi. in domo d'ni omib' te exhibens
 uas in honore. Et qm familiare xpi orga
 nū & receptaculū spē eius es. humili p'ce te
 poscimus. ut in spū & ueritate orel pro me
 & his qui cure nr'e cōmissi sunt. ut qd' ce
 pit in nobis p'ficiat. & uelle & p'ficere pro
 bona uoluntate sua. ut & nos cur sū boni
 certaminis in xpo consumemus & glori
 emur simul in laude eius. De cetero rogo
 ut spē qui reuelat archana & occulta sa
 pientie sue idicet tibi. quid in expectat
 in portando obedientie xpi onere. scilicet
 p'seruare an quiescere. ut uacē ipsius con
 templatione. Quicquid sup hoc reuelatū

59

60

facit tibi ne abscondas tibi. quia paratum cor meum deus. paratum cor meum ut faciam voluntatem tuam. Librum quem scripsisti ut scribatur nobis & consilio & adiutorio tuo opus habemus. & bona tua voluntate. De siderantibus enim quam maxime habere illi. & aspicere mirabilia dei in illo. Preterea obnix rogo ut rescripto litterarum tuarum infuam & consolentur. in labore & patientia per christum ab uberibus consolationibus christi per nos. Valeat. Salutate sorores vestras & orate per nos.

Responsum Domine hildegaridis. Quis dicit tibi ob homo. Mens tua desiderantem surgit per opinionem bonorum operum & te erigit in altum plura desiderans quam opereris. Sed aliquando ipsa mens tua decipit te eribitendo causas tuas. sic dicendo. hec optima sunt. que tamen non operis ad presentem. Unde & ipsa causa quam in manu in propositione tua habes. sic te erigit. Pice ergo sustentatione omnis tui & da ei precepta. scilicet magistri prebendo. & preterea ungentum medici exhibendo. quia utilis tibi est. ut in hoc labore unguis alius per doctrinam tuam in subiectione ministrantibus. quia te ipsum in voluntate tua exerceas. Nam si te subponeres technum te uallaret. ita ut mens tua areficeret. Ideo unguis super gregem tuum prebendo ei bona exempla que desiderat anima tua. ne mens tua in irratione reducatur. Nam ille qui in alto stat & in ualle clamat. mitem in utroque. nescit quo uadat. Propterea sta in humilitate. uant deo adiuuante bona opera exerceas que cepisti. & permane in uestigiis christi. nec te ipsum decipias. & in eternum uiues.

Abbas de keithheim. hildegardis. untratus de keithheim abbas licet in dignis. scilicet dicitur hild. in claustris sancti roberti in brinigo. platea. deuotas orationes cum humili obsequio. Ex quo primis signis uirtutum tuarum mat. scilicet & speciale munus a deo tibi collatum audire potui. quantum corporali presentia tibi incognit

tam te tota mentis affectione dilexi. Congraudeo ergo gratie tue. quia dilectum que quefuit anima tua inuenire mentis. & non necesse habes uagari per gratias sodalium. quoniam qui in illis pascitur requiescit in tabernaculo tuo. implens horum tuum copia diuersarum delicias. Minor tamen diuina carissima quia cum sis quasi quidam riuulus ab ipso fonte bonitatis emanans. diffundens beniuolentiam tuam in omnes qui desiderant seire & audire magalia dei pre. cur in tantillo in magna cordis anxietate laborant. insecta pietatis claudas. & misericordiam quod ex caritate magis quam ex presumptione desidero tamen morose mansuetas. Obsecro igitur cum omni deuotione. ut ad ipsum sponsum que quiescit in cubili cordis tui. qui tui precionibus aure clementie sue libenter inclinat per me intercedas. & ut ipso petat quantum tibi manifestet. ut in in utilius sit omni pastoralis cure deponere an dicit ferre. quia in eo ualde timor & memetipsum obhoni trado. Sed in hoc sciam te exanctam. si responsum tuum inde habuero. Vale deo cara.

Responsum hildegardis. Iuxta acuta uidet & dicit. O homo pulcherrimus es per dubietatem mentis tue. quasi non possis stare. Et quare hoc. Video operam tua. Ipsa enim tangunt me. Sed tamen agnitione rebellium. Quare ergo erubescis ante altare meum aspiciere ad sanctum artem meum. ut ornes illud uelut tempus quod uiuentes oculos habet. O omnes. ubi pastor bonus agnos suos lenam super humeros suos. Ipsi enim oues per uias rectas non ambulant. debet eas mitis pastor lenare per sollicitudinem animi sui & corrigere & ungere. ac docere in bonis operibus. Et sicut manus operatur in brachio. sicut etiam brachium monetur in sapula. sic pastor ouibus suis exempla in manu bonorum operum porrigit. & medicinam in brachio adiutorij. & solutionem diuersorum uiciorum per ligaturam crucis uelut in

...prelatis. Nam uere p...
...sua remittenda sunt.
...corde sui & gustu qui
...flama impere ori
...anch planctu dolo
...coramini. qd est in com
...in pulera forma homini
...regitate pr
...manus summi artu
...posint te in ortu
...flagrant mens homini
...optone uoluntati
...criminosi decep
...p gustu i
...enit eus puat icatu
...scillimu dom
...nunc femur eus
...faciente. Sic terigit
...fer pentis. que
...uenis suis. l
...in rupe de
...flama ab ore dia
...cibu opata e. Et q
...colta fecit. ideo dia
...fuggessit. ita u
...mam duceret in
...ebullentiu p m
...qua magna cr
...antiqui p
...aculator rei
...abscisus ab omi beatus
...prectus e. ideo cogit
...corde sui. ut hon
...in contrariu peccatu
...relinquit colte. unci
...ibi perit in hu
...Iugeat ergo rei
...ppter hec crim
...peccat p gustu opi
...sentit.
...factura dei e. S; crimina
...non sunt in ulla
...cur abscis qe
...ach ach o ho imagno st

humero potestatis. Nam uere penitenti
 b; uicia sua remittenda sunt. Diabolus
 enim uim cordis sui & gustu gutturis sui
 & flagrantē flāmā uiperi oris sui euo
 mit. O homo! audi planetū doloris in ef
 fusione criminis. qd est in contagione
 carnis in pulera forma hominis. Plan
 ge o uirginitas. ueguitatē primum ort
 tu. Nam manus summi artificis for
 mauit te! & posuit te in ortū uolup
 tatis. S; flagrans mens hominis decept
 eū in uana optiōne uoluntatis sue. p
 supbiā consiliū criminosi deceptoris.
 Unde ipse expulsus ē p gustū iobedien
 tie. Et sic uenit eius puaricatus ē. cum
 pri latius eius p scissimū donū pfora
 tū esset. At nunc femur eius pollutū
 ē ueneno sudante. Sic tenet homo
 gustū gutturis ser penit. quando ef
 ficiunt in uenenosis uenis suis. Unde &
 ptea fornicatus ē in uipero desiderio!
 qd ē flagrans flāma ab ore diaboli. Hē
 iobedientia cibū opata ē. Et quia dē
 femnā de costa fecit. ideo diabolus de
 ide homicidiū suggessit. ita ut omia
 opa sua p aliā uiam duceret in reuela
 tionē peccatorū ebullientū p uim cor
 dis sui. O homo quā magna crimina
 facis! in similitudine antiqui p ditoris.
 Quom. Pessimus enī accusator retro de
 rectus ē! & absesus ab omī beatitudine.
 Et quia retro pectus ē. ideo cogitauit
 in malignitate cordis sui. ut hominē du
 ceret retro sū in contrariū peccatū. Sic
 homo formā relinquit costē. unde &
 formatio hominis ibi perit in hūmo
 di effuso semine. I. uigeat ergo terra &
 tremiscant celestia! ppter hec crimina.
 Nam eū homo peccat p gustū opis sui!
 n̄ relicta formatione costē. sentit aliqñ
 tūtu qd factura dei ē. S; crimina ista
 retro iecedentia non sunt in ulla crea
 tionē! quia homo qui ea facit. se hominē
 ēē non uidet. O homo! cur abiect qd fac
 tura dei es? Ach ach o ho imagno studio

deus te formauit. s; tu in multa crimina
 te inuoluit. S; deus uerū p filiū suū te ad
 se reduect. Unde p penitentiā surge! &
 cito curre ad me. Hunc o tu miles esto
 robustus & armatus p uias planas. & ibi in
 trichitā fac ubi ariditas est. & cura eme
 turā remū illoy qui tecū sunt! & uerere
 te ipsū in bonis opib; ut cor tuū illumine
 tur in sole. & non fatigeris in recto itinere!
 cont te ipsū bellans. Ergo pastorale curā
 non relinque! quia pigmentarius qui in
 rigūū & bene olentē hortū habet. ut
 deat ut ortus ipsius utilitatē fructuū af
 ferat ut n̄ deficiat. Nam cū oculis tuis
 uideat & cū scientia tua iugilet. quare
 dormis sicut lassus in cinchione recte pu
 dentie oculis tuis. Curre ergo sollicite in
 bona prudentia ne talentum tuū iselicit
 abscondas. qm̄ tibi non pdest ut abicias
 alligationē illā qua ligatus es. dū duos o
 culos uel unū aut aliquā partē uiuendi
 sub tua custodia habes. Si aut nullū ocu
 lum uiuendi in tuis uides s; semp clau
 dicationē. tunc fuge & abstine te a uilli
 catione tua. **hildegardis. Abbas de hir**

Sanctissime dñe ac matri **sama.**
 sue hild. O. abbas i dignus de hir
 sama. orationē eū obsequio. Audiam quide
 & apud curenen. quanda aqua uenā ui
 no effluere. & te bona mat apud alaman
 nos igredientiū & egredientiū uenā. req;
 specierū simū & rebus sicut pupille uisū ēē.
 hauris enī mea dñā & effundis & in formas
 specificas! & practicas in theorā uis & mo
 tus existis. Ea prop̄ in impetū fuit diu
 & ē. diligere te. honorare te. mutari te.
 seruire tibi tuisq; & in omib; uerbo uel
 ope tuis & tuaz ēē. orationib; in quantū
 michi fas ē & obsequis. Rogo te mea ma
 ter & dñā. memento mei in tuis scissimis
 orationib; dilige humillime te diligen
 tē. recognosce in xpo te reuerentē! & lit
 teras in rescribe in deo rogata. **Respon**
o dilectissime pat̄ sū hildegardis.
 & in amore xpi frat. illa in deo

64, 65

circūdatā tam magna claritate ut uix
 uidere possim si olla sit. Si & ibi uideo ali
 quantūlū amari gustus. contritū tam
 magna contentione & postea turbine
 qui tam ad p̄mū dei p̄destinat. Vigila
 ergo strenue. quia causa populi in mori
 bus in hoc tempore talia postulat. Omi
 tissime pat̄. ego paup̄cula forma in uera
 luce non uideo. ut omnino de officio tuo
 mouearis. Memorare aut̄ quia homo es
 in terra. & ne ualde timeas. qm̄ deus in
 te diuersa non requirit. Tu enī in p̄sen
 tia dei es sicut fumus mirre & thuris. in
 de mons syon querit ut sis esca in domo
 iacob. S; si quis colūpnā que totā domū
 sustentat absciderit. domū deicit. Qua
 p̄p̄ p̄ septē fenestras p̄spice considerans
 ubi accipiet ueniat. & caue ne ille te de
 cipiāt. P̄ce ergo oues tuas in mansuetudi
 ne correptionis. quia dies salutis a te non
 fugit. & n̄cū em̄s eris. Eto quoq; specu
 lum uite in oculis uite.

Purior sc̄i Emme
 religiosissime **ramm. hildegardis.**
 xp̄i ancille hild. a. idignis pu
 rior cenobij sc̄i Emmetamm̄ rarisponde!
 p̄sentantia in om̄ib; bonis ap̄atre luminū
 collatis. Ḡras agimus d̄no deo n̄ro qui ec
 clesia suā mirifice ornauit te ei donando.
 Per te enī om̄s uult magnifice gloriant̄
 & hactenus desperati beatifice iustificant̄.
 quia sperant se p̄ te posse reconciliari xp̄o.
 Unde & p̄sentia; littera; lator ut asserit
 de salute sua desperans. nuper in miserias
 suas conquestus ē. obsecrans ut eum ad pre
 sentia tue beatitudinis cū uiteris cōmen
 dantiss; dirigerē. Idcirco o famula xp̄i
 pietati & cōpassioni tue eum cōmendo. sup
 plicat̄ rogans ut p̄ amore dei omnipotentis
 pro saluatione eius totis uirib; cū om̄ib;
 tibi obedientib; laboreis. In sup̄ o deo dilecta
 almitati tue supplico. ut me & om̄s in cō
 missos assiduis orationib; tuis digneris cō
 m̄dare xp̄o qui ē retributor & retributio
 laborū sc̄orū suor̄. Valeat. **hildegardis.**

Quoniam dicit. O homo ubiq; circūsp
 cere debes. ut abigas iudicatōres
 om̄i tuas. Hinc etiā ut insipical cicari
 ces uulnerū illoz. quia multē nebulę
 circueunt in spiritali populo. Et he ne
 bule uicis plene sunt. Quas cū diaboli
 uiderit. ad illum festinant p̄suationem
 suā cū irrisione mittit. & cū diuersis
 modis cū uolantib; iaculis ubiq; monet.
 Nebule iste sunt moleste. & irradialita
 tes in uicis que penas habent & n̄ epu
 las. quia ubi hec sunt ibi tristitia ē. &
 tarta uictoria. & aride uene in eisdē ho
 m̄ib; cū requirūt peccata sua iniqui
 etudine m̄tis sue. semp̄ aspicientes ad m̄
 felicitatē uelut saluari non possunt. cont̄
 dicentes etiā glorie dei n̄ tam sic quasi
 deus non sit. Sed quedā nebula scientiā
 ipsoz comprehendit. hec illi suggerit
 cū fallacib; uerbis. S; ipsi tam̄ repugnan
 tes sciunt ea sic non ēē. s; tamē illa in
 scientia sua ita percipiunt. sic audens
 hominis turpissima uerba caput. que
 tam̄ mala ēē cognosceret. Pene iste sepe
 martires faciunt. ubi homo uicia con
 non p̄ficiat in opib;. Hunc o tu homo
 qui in opib; tuis ad speculationē po
 situs es. ispicce in oculo scientie tue
 iste nebule in oculi tuo sunt. & cū m̄ia
 & consolatione ungue homines in his
 pens laborantes. S; epulancia crimina
 corrige in uirga discipline. ne in lacū
 uadant. Nam in conscientia tua fulget
 lumen gladij. s; tam̄ in morib; tuis tur
 bines sunt. Tu aut̄ ad uerū lum̄ aspi
 ce. & uiues.

Hildegardis beatissime
 sc̄imonialis femine. E. solo nomi
 ne nuenburgensiu si in abbat. quequid
 utriusq; homini ualeat optare afficit.
 Quia fama sc̄itatis uire emiclor. m̄tes
 dulci rumore respicit. ad uicenda face
 utam animū in in ardentissime p̄uoca
 ut. Hinc in estate p̄terita. sup̄p̄ ad
 uaticū. nec arreptu us ad uos prope

...bolles tempelant' ter
 ...stantū ire non p̄m̄
 ...interis ad uos d̄rexi
 ...ad uos responsionis accep
 ...m̄m̄cū iēria euenerit
 ...terū replicabo. P
 ...frater m̄tatis a no
 ...aride gracial a
 ...m̄stantib; p̄ciū
 ...Quia enī
 ...sc̄arū turbu
 ...sc̄arū & orati
 ...ut in his op̄ma &
 ...peccato. Et licet
 ...p̄cipue tam̄ e
 ...ut a d̄no saluari n
 ...sp̄m̄ uis p̄cib; exo
 ...uma p̄stantior o
 ...uol uolstantū
 ...quod p̄gnis
 ...ualeam & uiri n
 ...p̄ p̄sentū latorē
 ...ueniendi ad uos in n̄
 ...domec si uita comel f
 ...ualeat. **Respor**
 ...ma in **hildegare**
 ...m̄titudine ē que fixu
 ...habet. & illa hac & ill
 ...de turbine & nigred
 ...aquarū nubes sepe tu
 ...p̄ ignea spera suā or
 ...dubitando hab
 ...bella morū hominū
 ...non uis m̄tes f
 ...portat. quia in for̄tūli
 ...cū timet em̄s cor
 ...si d̄rexit inimicos meos.
 ...arma abiecit. itat
 ...p̄p̄ irrisione hominū
 ...m̄tū in probitate belli n̄
 ...cū magis nudū te no
 ...in for̄m̄tib; iacet.
 ...contendit sup̄are ua
 ...m̄tū hominū. S; n̄ sic
 ...ma etate d̄ns uillos &

tam. h' belloꝝ tempestatiꝝ territus tē
 temporis instantiū ire non p̄sumsi. Hun
 cū tamē cū litteris ad uos dixi. p̄ quē
 mehil adhuc responsionis accepi. Et ne
 hoc ex nunciis icuria euenerit. in eis
 continentia iterū replicabo. Primū
 de consortio fraternitatis a uobis sus
 cepte. ex itimo corde gracias ago. dei
 de uis p̄tib' & in instantib' p̄iculis apud
 dñm inuari deponco. Quia em̄ in re
 gmine positus sc̄larū turbuū in
 pellor. ad portū sc̄larū & orationū iūre
 confugio. ut in hui' p̄omia & sup oīa
 non succumbā peccato. Et licet hec stu
 diose deponcam. p̄cipue tamē expleto
 uite cursu. ut a dño saluari merear
 & corpore & spū uis p̄tib' exoro. In
 qual' p̄sentia una p̄stantior cetis im
 minet. pro qua & uos instantiū dñm
 exorare peto. Aliquod pignus salutis
 p̄ qd̄ p̄perari ualeam & uis memori
 am habeā. p̄ p̄sentū latore trans
 mittite. Memendi ad uos in n̄ deerit
 affectus. donec si uita comel fuerit
 ope compleā. **Responsum**

Mens tua in **hildegardis:**
 similitudine ē que fixurā in
 immarū habet. & illa hac & illac dis
 tribuit. S; de turbine & nigredine
 ignis & aquarū nubes sepe turbat.
 usq; dū sol p̄ ignea sperā suā omnia p̄
 foret. Tu redimū dubitando habes. &
 p̄t uaria bella morū hominū labo
 rare n̄ uis. Nam nouus miles gaudet
 cū arma portat. quia in fortissima ui
 miles nominat. cū immet erit cont' eū
 phant. s; si dixerit inimicos meos supra
 re n̄ possū. & arma abiecerit. stultus
 nominat p̄t irrisione hominū. qm̄
 arma illius in probitate belli n̄ fulmi
 nam. Tu em̄ magist' nudū te nomina
 sicut coluber in foraminib' iacet. cū p̄
 armaturā n̄ contendit supare uarie
 tare tempestatiū hominū. S; n̄ sic erit.
 Nam in prima etate dñs uillos & pro

curatores in om̄i possessione constituit.
 qui rationē sibi darent. Cū em̄ uillos
 dona accipit. arma & sagittas ad se col
 ligat. in armis scilicet iabidos scriptu
 ris. & in sagittis impios & dolosos & fur
 tuos imbrendo cū parabolis ceteris. sc̄p
 turarū. S; si int̄im tempestas magna
 cū nigredine ignis & aque & ira & obli
 uione & transgressione p̄ceptoꝝ dei occur
 rerit. cedat usq; dū tempestas illa atte
 nuat. & adhibeat medicinā cū sole scrip
 turarū. ut sc̄ptū est. quia miām uolo &
 n̄ sacrificiū. Misericordia orationē pos
 tulat quā deus diligit. & quā sp̄c s̄c̄s i
 ter nos & nos igneam faciat. quatenus
 nos in celestē ierusalē p̄ducatur. aōi.

Hildegardis. Abbas sc̄e Marie.
Domine sue hild. sc̄e religionis ho
 noꝝe p̄surgenti. h. sc̄e Marie. in
 uisū dicitus. abbas. qualicūq; oratio
 nū p̄cū officii. & sc̄m debite seruitu
 tis affectū. Mallemus p̄sentie uis lo
 qui quā absentie scribere. si aut tēp̄is
 nobis uacaret. aut me longinquitas
 n̄re non obsisteret uoluntati. Si qui
 de uis sc̄larū alloquū licet breuissi
 mū aliquando nacti sumus. & idcirco
 crebro uos audire uellem. quia tunc
 placebat quicquid audiuim'. hac ū oc
 catione nunc scribendi uobis fiducia
 concepimus. qd̄ utriusq; nobis in xpo
 dilectus lator p̄sentū sicut in plerisq;
 cenobis fecit. sic etiā paup̄cū n̄is
 orationib' cū apud nos moraretur uis
 beatitudinē cōmendauit. & se in min
 cio id nos flagitare asseruit. Memoria
 igit' uis quāuis mehil simus & facim'
 & faciemus. nosq; cū n̄is om̄ib' uis in
 tercessionē mereri. humiliato corde &
 corpore supplicamus. Per ipsū aut' eū
 deuote uis aquo & arā sp̄c acce
 pit. hoc singulare ac secretū mun'
 a uobis experim'. quaten' familiarita
 te impetrandi obtinere studeatis a dño
 ut int' cetera reuelationū karismata

ē dicit. O homo...
 cerit debet. ut...
 p̄. Iude em̄...
 rti illoꝝ. quā...
 r in spiritali...
 is plene sunt...
 ad illum...
 ritione...
 uolantib'...
 de sunt...
 is que...
 ubi hec...
 oria. & arde...
 i requirit...
 n̄is sic...
 rehit saluari...
 tā glorie...
 sit sed...
 phendit. hoc...
 uerbis. S; ip̄i...
 ca sic non...
 a ita...
 in pulsimā...
 i sc̄e cognoscat...
 acunt. ubi...
 in opib'. Hanc...
 ubi tunc ad...
 p̄ce in oculo...
 e in om̄i...
 ione imago...
 nant. S; ep̄...
 i uirga...
 Nam in...
 ach. s; tamē...
 Tu aut' ad...
 es. **Abbas**
 garchi beati...
 iomalis femine...
 uirgentiū...
 om̄i ualer...
 a sc̄larū...
 uore respic...
 mū in m̄...
 in estate...
 cer arripim' ad...

67, 68

69

70

nre conditione humilitatis uobis in
 firmare dignetur. uidelicet utrum in
 hoc officio honoris & oneris. plationi
 & piculi anime salute mereri me p
 uiderit. uel ab hoc absoluto utile in fo
 re pspexerit. & siquid reuelationis
 sup hac re acceperitis p eundem p sentiu
 latorē scripto id continente. melicia
 mām consolari uiam n pigeat carita
 te Nam & nos mām salute firmus ut
 diximus. atq; ut in reuelationū mag
 nitudine necessarie humilitatis augm
 tū uobis dñs subministrat exoptam.
 quatenus lampade quā accensa accepistis
 celitis. tali ad homines custodiat lum
 ne ut ideficienti oleo xpo quē expecta
 ti cū uenerit in gloria. possitis occur
 rere. **R. sponsū hildegardis.**
In speculo uere uisionis uidi te ualde
 turbidū sicut myxā nubē. cū piculo
 sus aer in impleto uento ifusionis
 magne pluuie mouet. Sic sunt cogi
 tationes tue p inquietā mentē tuā in
 hac re quā amplexus es in medio cor
 dis tui. Et audiui uocē de te dicentē.
 Vir qui cū aratro & bubus in arida
 terra laborat. dicens ad se ipsū. hunc
 magnū laborē sustinere n possum
 quia durus m ē. Et ita uadit ad in
 aquosa loca ubi tam sūt molles flo
 res sine labore hominū crescentes. q
 etiā p intiles herbas suffocant. & di
 cit. aratrū dimittā & has intiles her
 bas auferā. que utilitas in hoc ē. Ne
 tu homo uide utrum ille pbior sit la
 borans cū utilitate aratri in terra.
 aut cū eradicatione intiliū herbarū
 in florib. S; ego hanc causā quā req
 rui intile tibi eē uidi. Unde te ipsum
 cū officio tuo coerce. apphensio aratro.
 Deus aut succurrat tibi in omib ne
 cessitatib tuis. & n finat te inutiliter
 laborare. **Abbas scī wysibodi hildegar**
Cuno abbas de monte **Idi.**
 scī wysibodi licet indignus. hild

dne & matri sue dilectissime. de mon
 te scī nobis. gra dei tantillū qd ē.
 Quia uariis hinc ide prepedentis oem
 patiomib p aliquod temp sup sedi im
 sere. salutare uos & alloqui. accepta ne
 oportunitate temporis. eo me attentius
 orationib uris cōmitto. quo me pro
 dolor iuuetari potius in angusto de
 lecti quā in aliquo pfectu iusticie re
 cognosco. S; qm scitas uia in eo qm
 n fallit nec fallit plurima secreta
 spū uidet. peto ut si qua de patrono
 nro beato wysibodo deus uobis reue
 lauerit in apiat. quatenus cū frīb
 meis illi ex hoc deuotissimas laudes
 referre n differā. S; & quia negligen
 tia que in me ē. nulla mee possibilitatis
 manu de me exentere possit. suffragi
 tam urm quā ceterarū filiarū dei no
 bificū conuersantū deuoto corde re
 quiro. & non solū paritatis mee plonā
 uerū etiā cōmissos in fratres & locum
 urm orationib omnū urm cōmendō.
 sicut etiā cū apud uos sū uia uoce
 sepius facere soleo. **R. sponsū hilde**
Omnia stulticia **gardis.**
 in homine illo ē qui se ipsū n cor
 rigit. s; querit quid in alieno finit.
 & crimina illa que in eo inent non
 celat sedm modū in impetu decem
 rentū aquarū. Qui hoc facit. audiatur
 responsū istud a deo. O homo quare
 dormis in sonitu gustus bonorū qm
 que corā deo quasi symphonia sonat.
 Et cur petulantia lasciuie n abnegat.
 p scrutiniū domus cordis tui. S; in
 maxillis meis me piculis quando mbra
 mea repudias in uulnerib suis. ubi
 ad me n aspicias errantē onē ad quā
 reportantē. Et ideo de domo cordis
 tui m respondebis. & de ciuitate quā
 feci. & quā in sanguine agni ablu
 Et quare n times frangere hominē.
 quē non creasti. Tu n inguis eē. ita
 ut nec eū regas nec celas. s; in manu

... illi corrigi. Hanc tem
 ... ade. s; dens qui te cu
 ... non mlt. Hec ergo itell
 ... panti. ut tibi scribe
 ... de beato wysibodo sub cui
 ... uidere & intelligere. hec
 ... ipe audim. uidi. & i
 ... hanc. Omniū adu
 ... forma pcellit ardu
 ... ubi uiuent altit
 ... hndē o dūbode
 ... tunc flore omni
 ... ut primū fur rexu
 ... dugati dei in qua d
 ... que in excel
 ... columpna. tu
 ... altit
 ... dūbode m
 ... tam itas a longe u
 ... armati qui
 ... ciuitatis
 ... lapidib. aso
 ... proliatū fut
 ... semine m
 ... fieri ppr amori
 ... mē. tu afflictu
 ... columbu
 ... odor
 ... emicant deo. O c
 ... pspiciā uita
 ... certam alme co
 ... dño. In tua enī
 ... luce puri
 ... p uā salutis. Tu
 ... hūm dei. & t
 ... p fūmū ar
 ... hūmne p
 ... m itice lau
 ... p silū hom
 ... ante dñ
 ... rore laudantes.
 ... uita & o beata p
 ... dūbodo gl
 ... medest ierusa
 ... in forma pul

etate illu corrigis. Hunc temp' defici
 endi tibi adē. s; deus qui te creavit te
 pedere non uult. hec ergo itelligē. Quā
 aut o pat' petisti. ut tibi scribere si ali
 qua de beato vsibodo sub cui' patroci
 mo ei. uidere & itelligere. hec de ipso
 in uisione spē audim. uidi. & itellexi.
 scdm modū hunc. Omirū admirandū
 qd' absconsa forma p'celit ardua in ho
 nestā statuta. ubi uiuens altitudo pro
 fert mistica. Unde o disibode surgēs
 in sine succurrentē flore omnū ramo
 rū mundi ut primū surrexisti. Et
 o uiriditas digiti dei in qua deus con
 stituit plantationē que in excelsis resplen
 dit ut statuta columpna. tu gloriosa
 et in p'paratione dei. Et o altitudo mon
 ti que nūquā dissipaberis in discreti
 one dei. tu tam stas a longe ut exul
 si n' est in potestate armati qui te rapi
 at. S; & o p'sul uere ciuitatis qui in
 templo angulari lapidū ascendens
 in celū. in terra prostratus fuisti p'p
 t' d'm. tu pegrinus a semine mundi de
 siderasti exul fieri p'p' amorē xpi.
 O mons clausē m'itū. tu assidue pulcra
 faciē apuisti in speculo columbe. Tu in
 abscondo latuisti iebriatus odore florū.
 p' cancellos scōz emicans deo. O culm in
 claus' celi qd' p'p' p'spicuā uitā mundū
 uendidisti. hoc certam alme confessor
 semp habens in d'no. In tua enī mente
 font' unius clarissima luce purissimos
 riuulos eduxit. p' uia salutis. Tu magna
 turris ante altare sūmū dei. & hui' tur
 ris culm obumbrasti p' fumū aroma
 tū. O vsibode. in tuo lumine p' exem
 pla puri som' imbra mirifice laudis edi
 ficasti i' d'no par' tū' p' filū hominis. In
 alto stas non erubescens ante d'm uiuū.
 & p'p' uiridi rore laudantes d'm ista
 uoce. O dulcis uita & o beata p'seueran
 tia. que in hoc beato disibodo gloriosū
 lum sēp edificasti in celesti ierusalem.
 Nunc sit laus deo in forma pulcre

tonsure uirilit' opante. & supm cives
 gaudeant de his qui eos hoc modo imi
 tantur. Tu aut o pat' qui hec ame paup
 cula forma petisti. talē te in conspectu
 dei fac. ut cū tempus in hoc sēlo tibi
 defecerit. temp' tuū in cōmunitate feliciter
 plonget. ita ut in saluatione iustorū
 appareas. **Hildegar' abbassē vsibodi. h. l. s.**
Hildegarthi dilecte matri sue supra
 omnē p'ciositate amplectende. h.
 filius ei' & p'nsor oculis beati vsibodi
 heu n' ope s; nonmeren'. quicquid bono
 temporali ē melius. Cū totus mundus ue
 raci p'comio elamet uos scī spē ditatā cē
 turbulo. ego qui prim' debuerā cē. & alios
 ad beatitudinē uiam iuuate. huc usq;
 ierti redio delitui. s; nunc tandē timore
 & pudore correptus. his uerbis uos saluta
 re necessariū dixi. h. am quib' p'desse de
 bere. p'sse magis studeo. querens que mea
 sunt. n' que illoz. S; tam pondus d'ci &
 estus. in uinea d'm huc usq; quāuis repide
 portauit. & deo adiuuante donec q'ndoc;
 denariū p'cipā. p'seuerare decerim. Uerū
 nunc mat' mi in d'nicū nuptis spū itale
 uinū omīno defecit. quia feruor monas
 tice religionis pene deperit. qm mater
 ihu tibi non ē. nec ipse ihc nec discipuli
 eius aduocant. & ideo omnia aduersa con
 tra nos grassant. Itaq; non ē opus longa
 uos p'rahi uerbositate. p'sertū cū ipius
 sum sermone atq; scientia. Scio mat' mi
 seio. qd' a planta pedis usq; ad uerticē non
 ē in me bonitas. Consolationis g' uirē sēp
 ta humilitati mee dirigite. ut nomen
 ur' in habeat in syon liber eterne uite.
Salute. **R. espositum hildegar' p'is.**
In spiritali uisione que a deo ē. hec uerba
 audiui. Valde necessariū ē homini qui
 animā suā in desideris ipsi' inuenire uult.
 ut mala opa carnis p'dat. & beatā scienciā
 habeat qm uiuat. ita etiā ut anima eius
 d'na & caro ancilla scdm qd' p'salmista
 dicit. Beatus homo que tu erudieris d'ne.
 & de lege tua docueris eū. Et quis ē homo

74, 75

matri sue dilecte
 rober. qm deo
 carit' hinc
 ub' p' aliquo
 lutare uos
 etate tempore
 ub' n' u' cōmū
 necitari potui
 tā in aliquo
 o. S; qm scilicet
 nec fallit p'p' m
 let. p'co ut si qua
 to vsibodo dicit
 in ap'at. quā
 i ex hoc deuotissim
 n' differā. S; qm
 in me ē nulla me
 e me eximere poss
 in quā crederet
 mueriamē deo
 non solum parit
 ā cōmūssos in h
 ationib' omnū
 ā cū apud uos in
 cere solo. **R. d'p'**
 agna stulticia
 i homine illo ē qm
 querit quid in
 na illa que in o
 sūm modū in m
 aquaz. Qui hoc fac
 ā stud' a deo. O
 in somnū qualis
 ā deo quali symph
 petulantia saltem
 mū domus corā
 i meū me potui
 p'udial in multitudine
 n' aspiciet erantē
 ante. Et ideo de
 respondebit. & de
 qua in sanzime
 re n' timet hanc
 n' creasti. Tu n' m
 eū regat nec cōs

iste. Scilicet ille qui corpus suum sicut an-
 cellam & animam suam sicut dilectissimam do-
 minam habet. Nam qui etiam ferus est in im-
 pietate tanquam ut fuis & ferocitate illam
 recusans ad solē iusticie qui pnis & ele-
 mens est anhelat hic deo placet. ita ut illi
 super precepta sua constituat. dāns uirgam
 ferream in manus ipsi ad erudiendum oues
 suas ad montē iure. Hunc audi & discere
 ut in gustu anime tue super his erubescas.
 quia aliquando mores ut si qui in se ipso
 occulte murmurat habet. in cōtra etiam
 mores animi. quia non est prudens in causis
 tuis si rectorus. & etiam in aliis quibusdā reb'
 inutilis. ideo malicia ut si aliquando in im-
 pietate non proficiat. In cōtra etiam mores aliquorū
 uolatilium que nec de superioribus nec de in-
 finis sunt. ita ut ea superiora uincant. &
 infima illa ledere non possunt. Ad huiusmodi
 mores. nobilis pater respondet. he he. hanc
 uicissitudinem morū tuorū uolui. ut mens
 tua de iusticia mea murmuraret. sic quod
 rectum responsum de ea non queris. si quidā
 murmuratiōne in te abscondit secundum mur-
 muratiōne ut si. Cum autē bonū intelec-
 tū in te habes modicum oras. & iterū redm-
 icurris & orationē tuā non proficiat. si mā-
 quā corpus tuū sapit libentē facis. & eā
 a te totā non abscondis. Si & desideria tua
 ad me aliquando ascendunt in aliqua
 parte que non est ex toto scā in ope. sed
 tantū iaceat uelut in opinione fidei.
 Tales tamē aliquando de uicissitudine mo-
 rū suorū ut sonū intellectus ipsorū audi-
 re quid in semetipsis reputarent. ubi
 tamē inuiles inuenti sunt & ceciderunt. He
 autē mens tua non derideat opus quod deus
 fecit. quia nescis quando gladio suo te
 percussat. Ego autē pauperula in deo in te
 ingerrimus ignē contra nos accensū. si
 enim in bona scientia oblitiscere. ne grā
 dei & benedictio ipsi a te recedat in tem-
 pore officii tui. Dilige ergo iusticiā dei
 ut a deo diligar is. & fidelitē crede muta-
 bilibus ipsi ut eterna premia percipias.

Habbas capridonensis ecclesie. hildegar-
 di diligenti sponse xpi. si ancella deo &
 hominibus accepta. h. solo nomine
 abbas capridonensis ecclesie. detortū cū
 assidua oratione seruicū. Benedicenti
 deus. cui spēs dñi ubi multū sperat. & cor-
 dis nri penetrabilia dulcedine celestis armo-
 nie sic implere & pinguiscere conficitur.
 ut ad modū mirabile ac uenerabile uis
 equē & femur efficerit. Jam enim iam in
 quā uite optimo scitatis longe lateq; disten-
 sa quia magna uobis fecerit qui potens
 est facile aduertit. quāq; nos ancilla homi-
 lem respererit. dñi iandicta curabit. nob'
 illustrare curat non ambigit. Jam nos sibi
 sponsā immo & filiā rerū ille celestis ma-
 nu tenens allūpsit. & in uoluntate dñi
 cens in cubiculo intro duxit. ubi in
 dilecto nro. secreta ipsi anchore meruisti
 eaq; mortalibus excellentē emulare. hec
 uite conueniunt scitari. que ut relata cog-
 nouim' ab ipsis infantie cunabulis audisti.
 Audi filia & uide. & cetera. Et nos. Quan-
 ta audiuim' & cognouim' ea. Et hec. Sic
 audiuim'. sic uidiim'. Ut ergo in his sine
 uirtutis efficaciam ipse qui cepit in uobis
 proficiat. uotis omnibus expectim'. utq; & nos
 p nri supplicare cunctis peccatis. & aliqua
 de statu nro & ecclesie nre. uobis diuinitus
 reuelata in mare humillime deposim'.

Responsum hildegarde.
 homo declina a malo & fac bonū. qd
 homo in se habet qd semp in mente
 errat & millenarium numerū sibi proponit.
 que nequaquam proficit. sicut etiam acta non
 aspexit quid faceret. desiderans se similem
 deo esse. si tam illud malū non habuit. ut sibi
 honorē & potestatem habere inderet. Ohi
 li dei unāquāq; tempestate p fide abster-
 de. Adam enim cū deo in potestate & hono-
 re se simul gaudere estimabat qd mag-
 na uanitas fuit. & eum tam deū esse sci-
 uit. Sic etiam omni homini adē. ut se sibi
 habere sciat que creatorē & liberatorē sibi
 credit. & ob hoc etiam tu ad dñm conuige.

qm̄ cum in fide dñi ee scis. queadmodu
 scriptu e. Om̄s gentes quascuq; fecisti ue
 nient & adorabunt corā te dñe. & glori
 ficabunt nom̄ tuu. hoc e. Homo qui cū
 creaturis factus e se dñm habere scit. & ob
 hoc in bona fide sit. & studiose eū querat
 & adoret. atq; nom̄ eius glorificet. Hui
 eniq; cū homin assit ut ab illo malo de
 clinet qd̄ dñm ee dubitet qui ip̄m creauit.
 s; ip̄m qui enim creauit & liberauit amet
 & in illo p̄miū suū diligat qui ei bene
 facit. & non miter̄ diabolu qui creatore
 suū qui multa bona illi concesserat odio
 habuit. Diabolus dñm amando n̄ cogno
 uit. & ideo liberationē ab ip̄o n̄ querit
 s; illū sup se ee scit. In hac aut̄ actuali parte
 adam dñm n̄ recusauit. s; in multa uanita
 te similitudinē eius quesuit. Et diabolus
 oclū quo dñm odit in actū non iuenit. s; p
 consiliū suū eum deceptit. unde & millems
 artib; suis creuit querendo illū qui in fide
 dubitet. Cū millems enī artib; hōi bonū p
 hibet. quia cū homo bona facere anhelat
 tela sua ad ip̄m mittit. & cū toto corde
 dñm in caritate amplecti desiderat. noxia
 in molestia eū puolat ne hoc corā deo re
 ctū sit. & cū inuiditatem inuitū querit
 ille in suggestionē sua dicit ad ip̄m
 qd̄ nesciat qd̄ faciat. eniq; docet ut scdm̄
 p̄prietatē suā hanc legē sibi constituat qm̄
 ip̄e bene cognoscat. Cont̄ hec plū est ut
 scriptū e. Mille clipei pendent ex eo. om̄
 armatura fortū. hoc e. Primus em̄ cli
 peus confessio peccatorū e quā uetus lex n̄
 habuit un̄ etiā ceca fuit. & penitencia
 p̄r confessionē peccatorū ut bonis pastor
 uidet. palliū nuditatis ueteris legis e. &
 ideo sicut turris daniel collū eius exalta
 tū e in humanitate saluatoris de qua
 pendent om̄s armatura fortū. qd̄ sunt
 bene uiuentes in conuictione scdm̄ p̄
 ceptū legis & continentēs ac uirgines qm̄
 ex turre ista pendent. que om̄ia uetus
 lex p̄signauit & xpc̄ in incarnatione sua
 p̄ se ip̄m ostendit. & post ascensionem

sua p̄ discipulos suos & p̄ ceteros qui eos se
 cuntur usq; in nouissimū diē complebit.
 qd̄ sunt mille clipei qui pendent ex ea cū
 quib; bellū cont̄ antiquū serpentē qui in
 primo homine ceteros seduxit fit. ut cū
 homo in medio inimicorū suorū stat his se de
 fendat & ubiq; pugnet ne ab inimicis suis
 occidatur. queadmodū sponsus ad sponsā
 in cantibus loquit̄. Caput meū pleniū e rore.
 & cincinni mei guttis noctū. Qd̄ dicitur.
 Xpc̄ ih̄u qui caput omnū e. homines ue
 lut crines aduincti sunt qui delictis p̄ dñm
 eccl̄ie carnis & criminosis peccatis pleni sūt.
 quos illi eccl̄ia denuo regenerat. & ab imū
 do fetore pulueris peccatorū p̄ penitentiā
 & confessionē purificat. uelut etiā crines
 de rore & de guttis conueniunt & soluiunt.
 queadmodū etiā lana de puluere excutitur
 & mundat. Sic tu care fili dei fac. quia in
 eternū uiues & qm̄ lapis in celesti ierl̄m
 eris. ideo etiā acrit̄ limari debes.

Eluacensis abbas. hildegar. vi.

Hildegarth dilecte sponie xpi. a solo no
 mine Eluacensis die tus abbas. post ual
 lem lacrimarū. gaudia sup̄noꝝ annū. l. uen
 ter beatitudinē ur̄e saluationis officitū
 tanto terrarū spacio inuictō porrigimus.
 amplectentes in uobis magnalia dei. qui
 uos & purioris uite sc̄itate pollere fecit.
 ac spū prophete sup̄ om̄ne op̄monē uobis
 ididit. p̄sentia tangere. renouere p̄terita
 futura p̄uidere. ut diuini muneris noui
 tate duplicet̄ honorata. uere hominibus
 hui; temporis stupenda sitis ac ueneranda.
 Quis aut̄ enī nos orient. & iam rueni
 selo subposuit manū suā. qui talē ac tan
 tā int̄ nebulas seli nequā. n̄ā felicit̄ eta
 te dedit clarescere. cui inuicentū & ueniā
 peccatorū & remediū laborū. & consolati
 onē dolorū obrinere. atq; diuine dispositi
 onis secretū cognoscere gaudemus. Accu
 sat aut̄ nos conscientia n̄ā terret culpa.
 peccata redarguunt. Turbamur intus.
 foris p̄ictamur. Huiusquā nobis securitas.
 undiq; circūsonat hostis. Adextris frau

capitulum
 arch sponie
 im̄b; accepit
 pidonensis
 ratione sermo
 spe dñi ubi
 metalia dñi
 plere & p̄ng
 dñi inuicentū
 munit̄ dñi
 p̄p̄no sc̄itatis
 uagna uobis
 dicitur. qd̄
 exertit dñi
 curat n̄ ambig
 imo & filia
 si allipit. &
 uicentū ino
 uo. secreta ip̄i
 talib; excellē
 tenit̄ sc̄itatis
 b ip̄i sc̄itatis
 a & uide. &
 um & cognom
 m. sic uidim̄
 si efficacā ip̄i
 uotis om̄ib; exp̄
 imphicare curre
 u n̄o & eccl̄ie. n̄
 ta inuicentū
Responsium
 homo dectna
 homo in se habet
 & millenariū
 equa quā p̄fiet.
 it quid faceret.
 s; tam̄ illud
 n̄ & potestate
 inā quāq; temp
 adam enī cū dō
 simul gaudere
 uantitas fuit. &
 Sic etiā om̄i
 bere sc̄itatis
 fit. & ob hoc etiā

audientis amicus iudicatur: a sinistra truce
culentis inimicus obpugnat. De his & ali
is sup quib' matritate iram inimici nri
consulueri ut. diuinu oraculu consultat.
& quequid nobis de nra dei expectandū
sit. mat' scilicet rescribit.

Responsium hildegaridis.

Qui uidet nec inconstitutine mutatur
dicit. Tu homo nō habes alas no
landi que tempestates tolerant. & ad rectā
moderationē aeris p̄tinent. s; quasi colūp
na et in platea sine iuramento edificia. &
sine ascensu scale stant. ita ut luto pla
tee aspergaris. Nam lenis es. & non acur
in oculo correptionis ad arguendū prauo
& iniquos mores hominū. S; grā dei iſpi
cit te n̄ habentē clausurā duricie cordis.
s; tantū dormientē in corpore lasciuie.
ita qd' dñm n̄ adrendis. Ergo dñm tuum
sicut iusticiā non habes. s; in illū aspice in
probitate ut probus miles fortissime pug
nans armatus lorica & galea. Nunc enī
sunt tempora quasi in obliuione dei & las
sa in certamine xpi. s; fama uolat in m̄
dacijs p̄ inconstitutine uanitatū quasi dñm
uideant. s; tam nesciunt eū. Ubi ergo ho
mo ē? qui ambulet in recto itinere? Pau
ci sunt. S; qui ē dicit. Nullus hominū ua
let p̄ uocariū garritutis sine gladiū ul
tionis mee. de uagina sua p̄cipitant' edu
cere. ante quā ueniat temp' uoluntatis
mee in ultione. Tu ergo o homo surge &
clarifica animū tuū in me. ita ut inuig
lant' querat ubi me inuenias. & uides.

Heb. abbas de orulentrinnun. hildeg.
adigarchi spiritali matri & sorori
uenerande. h. abbas nomine de
mullenbrunnen. utinā merito p̄petuā
salutē a dño. Audiuim' de te bona oxpi
famula. audiuiim' & bonoz omniū largi
tori. grates exsoluim'. Ego igit' qualis
cūq; si sine spe exauditionis ad te septa
dirigo. & orationū tuar' aliqd' singu
lare suffragiū depono. Commissū enim
habent' arduū & anxū regimen iude

heer animarū. peto. quero. pulso. p̄
a dño adiuuari possibilitate & effici
felici. Non aut' tibi sit onerosū & effici
epistole tue scripta n̄ remittere. qd'
illuatur. confortetur. consolatur. or
pus meū & anima. Valere. R. spon

Prudens uir sum hildegaridis.
ueracis lucis dicit. O homo! ue
uerba audienda sūt. Homo qui ad in
tā transire uult. debet habere specula
tuā spectionē animi inuicem oculor'.
quia deus in talib' factis iugulat. Nam
cū uenerit in gumarā submersio ca
neret' cause diuersa et innumera. tunc
tunc homo frenet gustū meritis fac.
& tabescat in ipotabili facto duricie.
surgens ad aurora lucis id ē m̄mū que
mortē strauit. & squalida inſana gēne
ne contriuit. ubi eadē m̄a addit
crimina hominū. Sic habeat homo
nestras ad restitandū semetipsū in bo
no. S; tu qui generosus es in uoluntate
tua. adtende quia multa flumina uide
in te rixando in magno strepitu. Oſ
tis ligatura. torque m̄mā uoluptati
pullulantū uicior'. Sta quoq; in exem
plis tuis. flectens genua tua quādo
ipsū uicis. O uicis figura. apert' dā
sura mentis tue in pulcra facie. qd' dicit
te in conspectu sūmi regis. Cane enī ut
sis uehement' p̄subū p̄p' dñm uel
si n̄ mixeris uulnera dolentū caritatis.
Osculare aut' dñm in mente tua. & dēfice
ria tua n̄ erubescant in bona uoluntate
sua p̄ficere recta & iusta opa. Nunc sūt
tibi reſectio in labore tuo & frena in
selares causas. & facie animi tui deorum
fac' ita ut fenestre celestis ierusalē luce
p̄iant te. Deus n̄ derelinquet te. s; dabit
tibi reſectionē salutis. **Abbas de scō**

Ochale in habenberch. hildegaridis.
Domine hild' sūmo regi. dōp̄māte
& sororū de scō roberto magistro.
B. de scō ochale in habenberch. abbas in
meritis. quequid ualeat oratione & de

in amore ipsi qui sanguine p
nos redimere. nos ferre an
cuius collata p̄petuo custo
magnum. Magno aut' desider
plemū iram desiderant. ue
obstanti p̄p̄dicantib'. huc
p̄p̄dicat nāq; nūm. P̄ ipsū ergo q
dicitur iram quā irime
at. dñm tuū pro me implore
flagellū me sine quo me ter
tate me tangit. tate tempe
ut. & huc saluē. & in ſitu
& q̄m̄ memre mereat. Q
dñm in p̄p̄mo ut f
dñm me uocare dignat
meā uis mamb
dñm dñm. Scripta au
tate p̄p̄m̄ nūmū nol
responsium hildegaridis.
admonitione p̄destinati
populus iste audiat
lapis haurietur
interiorū dei. Hideo
uentione tua ut a
tam labore & angu
remetipso & in alijs h
tam fortit' fatige
facere possit. Hunc a
partē famulā te admo
uaga stremit & surge u
ipsi honeste in die
quarior homo in flagelle
modo fatigat. iterior tam
de fortissima u. q
nunc in eueniente re
Abbas 2. yvnel denis. hilde
garchi ancille dei de mont
uiri in p̄ngit. B. yvnel de
uicane abbas putus & cras.
oratio peccatoris. E' illo
tam multo tempore deside
ad of clamore uobis fac
& tribulationis quas cri
m̄m̄ in ſerunt. dñm me ad

notione. In amore ipsi qui sanguine pro
 prio nos redemit. nos feruere au **am**
 am. que etia uirta modulu ut in ut
 muna uobis collata ppetuo custodiat.
 obire flagitam. O agno aut desiderio
 cordis pscntia uiam desideramus. uerū
 peccator obstaculis ppedientib. huc usq;
 id adipsi nequimus. P ipsū ergo que
 amari. dulcedine uiam qua itime exo
 ram ut dñi miam pro me imploretis
 quateni flagellū mte sue quo me tetigit
 & cotidie me tangit. talit temperare
 dignet. ut & hic salute. & in futuro
 miam & gram inuenire mereat. Qd si
 pdestinatio diuina in pximo ut spero
 de his tenebris me uocare dignata fue
 rit. nolo animā meā uris manib. &
 orationib. cōmendari. Scripta aut
 solationi uite p pscntē nunciu nobis di
 rigat. **R. esponsū hildeg. ar. vi. s.**
 In ignea ammonitione pdestinatu ē qd
 una uoce populū iste auditur ut sit.
 qd de torrente lapide hauritur in ob
 scuritate misteriorū dei. Hideo enī te
 aliquando in intentione tua ut aurora
 rutilante. si tam laborē & angustia in
 terdu & in temetipso & in aliis haben
 te. ita ut inde tam fortit fatigeris q
 si ignores qd facere possit. Hunc aut no
 bilissimū patre familias te admonente
 audi. vigila stremie & surge in lumi
 ne. ut uirga ipsi honeste in die ferat.
 Nam si exterior homo in flagello dei
 aliquando fatigat. iterior tanto for
 tior exurgit de fortissima ru. que te
 sustentare uult in circueunte rota gra
 cie sue. **Abbas 2 wmielensis. hildegardi.**
Hildegardi ancille dei de monte sei ro
 berti in pingis. B. wmielensis
 solo nomine abbas patris & eius. que
 quid pot oratio peccatoris. Cōloquū
 urim iam multo tempore desiderans
 uolui ore ad os clamore uobis facere. de
 turis & tribulationib. quas erudeles
 psecutores in iferunt. dñi me ad nich

lum redigere contendunt. Licet enī con
 solationib. uerbor. uron factus sim sepe
 letior. obsecr. itatib. tam eor. eo qd non
 plene itellectui meo paterent. factus sū
 tristior. Unde nunciu huc ad uos mit
 tens. lacrimosis & miserabilib. petitioni
 bus aures uras pulso. ut pro capacitate i
 gemoli mei sup angustis que nobis in
 cumbunt uoluntate dei iquirentes. ali
 quod solaciū p litteras in remittatis. Val
 de enī pmeteo. ne mens mea tempesta
 te isolite tribulationis disp. gatur. & ne
 p fundo despatiois imergatur.

R. esponsū hildeg. ar. vi. s.
Lux inuenit dicit. Quenda hominē uidi.
 que quasi debile & claudū in pcellen
 tia magisterij dimisi. Quom. Qui in be
 cillitate carnis sue uelut naufragi nudi
 rebelles erant. hos ipse fugit ppter timo
 re belli. S. illū nunc uideo. sicut humi
 le & flebile pegrinū. Unde illū ispicio
 uelut filiū hereditatis uirga uerberatū.
 ppter iquietudine morū mentis sue. Nolo
 aut illū in primitiua eccliam restitue
 re quasi felice hominē. cū mors in tauro
 amergit. Hunc meternū uiue.

Abbas in salem. hildeg. ar. vi.
Oilectissime in xpo dñe & matri sue
 hild. unilif. G. minister frim in
 salem. si quid pot peccatoris oratio. Om
 nis qui amat xpm. hic etia spm xpi
 habet. & nemo pot dicere dñs ihc in
 spū scō. Tu ū mater dulcissima. specia
 a cetis xpi mbris dono scī spe. finem hui
 mundi uisitare missa es. Ses enī ueracit
 spe p te atq. in te sicut in organo suo lo
 quens aptissime agnit. reuelat. Demq;
 uidi & legi maxima factamta misteriorū
 dei. que p te in libro ate scpto. dñs scien
 tiar. idignis hominib. apient referant.
 Credo itaq. & certissime scio. spm uerita
 tis qui apatre deo filioq. peccit cont in
 clach spm qui apatre diabolo in pximo
 uenturus ē. p te loquendo coruscare. &
 choruscando fulgurare. Tecū igit sicut

116, 117

118, 119

115

cū sponsa & familia xp̄i & conscia secre-
 torū dei. p̄ anxietate cordis mei humilit̄ ac
 simplicit̄ uoluntate opinionis requiro.
 si tam̄ hic affectus & hoc desiderū n̄ est
 cont̄ ipsi uoluntate. Cōmuni fr̄m de sa-
 le consilio. abbate ipsi domus defuncto
 in parte electus sū. cū & ante p̄ multa tempo-
 ra eandē curā pastoralē tūc intulit in re-
 thembaselin administrasse. Deus qui
 occultorū cognitor est. ipse nouit. qm̄ &
 n̄tā & illā. amministrationē semp̄ omnino
 iustus habui & habeo. Quap̄t̄ queso sc̄i
 sp̄e uoluntate simplicit̄ querenti in sim-
 plicit̄ ipsa de hac re iſinues. scilicet ut si
 cautius & salubrius ē hoc onus abicere.
 digneris m̄ dicere. sin aut̄. & hoc p̄te ſci-
 re mereat. Quequid tam̄ uolueris. sigil-
 late. littere. m̄ at̄ p̄ latoreſ p̄sentū trans-
 misse referant. Vale mi d̄na in d̄no.

Responsum hildegaridis.

Sicutq; agrū uel omne p̄t̄ fide pro-
 curacionis suscepit. ipsa admittit
 re n̄ debet. s̄. sicut pat̄ familias ea regit.
 Qui enī omne suū relinquit & aliud reci-
 pit. p̄ceptorū dei p̄uicator nominatur.
 Tu aut̄ pastor. sc̄dm̄ pietatē patris. &
 sc̄dm̄ curā pastoris iustā correctionis ha-
 be. Pastor etiā furē sc̄faciat. Quom̄. fur-
 enī que uult aufert. & que non uult di-
 mittit. Sic quoq; multi pastores sc̄dm̄ p̄-
 priā uoluntate qđ uolunt eligunt. & qđ
 nolunt reprobant. Sepe etiā p̄fectos disci-
 pulos contempnit. & uagos atq; uanos req̄-
 rūt. Pius namq; pat̄ in om̄i dilectione fi-
 liū suū corrigit. & qđ bonū ē ipsi n̄ ab-
 strahit. In congregatione aut̄ tua. quos
 sc̄a p̄ bona opa & paciētiā t̄milantes sic
 aurora iudeo. s̄. maiorē partē p̄uicissitu-
 dine morū & p̄uacitate nebulosā. & p̄-
 p̄rietate suā in uerbis exultacionis auda-
 cē cerno. Hos admone & corripe. q̄ntū
 poteris. Deus enī uetus & nouū testam̄tū
 elegit. & ea filius suus reliquit. ut p̄ sp̄m̄
 sc̄m̄ reata lege uiuere docerent. Deus aut̄
 te uult. inde q̄ ne ab illo discedas.

Hildegardi marcat̄. p̄
 Abbat̄ sc̄o Euchar̄io. hildegaridis
 cide. b. p̄p̄ xp̄i serm̄
 & abbas de sc̄o Euchar̄io imertim. in
 uirginitatis p̄posito placere uirgini
 sponso. Audiuim̄ & nouim̄ famam
 uir̄e ut tunc. immo uirtutē que opa-
 tur in fictili uase uir̄o diuine pietatis.
 audiuim̄ & nouim̄ statiq; p̄phēcū
 illud expletū in uobis considerauim̄.
 bonū ē uir̄o cū portauerit ingū. &
 cetera. Uere multū & sup̄ uos extitit.
 quia qđ nos aggredi formidam̄. in-
 uirtu animo sup̄gressa sic in confine
 tudinē dixit. ut cū ap̄lo dicat̄. n̄
 aut̄ conuersatio in celis est. S̄. nos tūc
 tumultuantis sc̄i fluctuacionib; in-
 pediri. salutare sc̄itātē ināam p̄m̄ci-
 os m̄os diu sup̄scissim̄. in nullo tam̄
 refriguisse credendus ē ignis ille car-
 nalis. qui semel erga uos ardere cepit
 in cordib; n̄ris. Unde & in nullo n̄m̄
 beatitudo uir̄a memoriā mee p̄missa
 immitatis apud eum cū quo un̄ sp̄e est
 habeat. & idē p̄ nobis & p̄ loco n̄o age-
 re cōmissas uobis sorores iocellant̄ admo-
 neat. Admonitoria quoq; uerba n̄a
 desideram̄. & uos bene semp̄ ualere ex
 om̄ib; uiscerib; n̄ris exoptam̄. Valete.

Responsum hildegaridis.

Qui ē dicit. O homo. tu idm̄t̄ et
 torica fidei. & circūamicti enī
 gulo sc̄itatis. uelut homo facē suā in
 speculo uidet. n̄ habens in hoc plenum
 gaudium. quia m̄tū dubitat. n̄rū facit
 el p̄llera sit an non. Nam mens tua si
 m̄tis ē eclisico qđ a longe aspicit. &
 qđ nebula aliquādo regit. S̄. & p̄cepti
 es sicut sareina. quam portator in
 uenditione portat. Unde uide uir̄ū
 utilior sit bos an asinus. uir̄ichs terra
 an arida. nom̄ an p̄nom̄. mons an
 uallus. m̄t̄ inimicos hominis. Probat̄
 enī magis multo utilior ē cetera tur-
 ba. que admodū & aer utilis ē diuersis

Oper
 sine p̄uide
 in ma
 uir̄ū
 mat̄ia d̄n̄
 fama
 uir̄ne
 nec in b
 oscu
 Tu.
 amica
 pone. &
 sicut
 du
 collig
 m̄r̄e
 tua e
 sol f
 tempest
 apparet. **U. p. de**
 Euchar̄io. l
 uirgini
 sol
 salutē &
 qđ si quis p̄
 non
 in
 p̄
 fal
 mirandi
 qđ peccat
 parū
 qu
 ta
 g
 & dialerū
 exsup
 i
 n̄ dem
 fi
 de
 tibi se
 me me.
 tu
 q̄
 q̄

fructus in aliis suis pducens. Opera enim hominum parum valent. sine prudentia magistrum. Tu cave ne tabescas in magnitudine quadam velut oculum unum habes in te. si pbe lum tuum in matina dulcedine & vulnera eorum terge sine fama tyrannidum. qm bonus medicus vulnera hominum cum misericordia ungitur. nec in hoc tardat. Nam proprie omni sine osculum dedit. & in sanguine suo eam lavat. Tu autem o homo misericordiam scilicet pulchram amica regis in thalamum mentis tue pone. & suavissima caritate sententiam idue sicut purpuram & sicut diadema decoris dulcissima etiam aromata in sinu tuum collige. & in eternum vivas sicut mons muris & thuris. Vigila ergo portans onera tua cum claue remunerationis. ita ut cum sol super omnia sine turbine diversarum tempestatum radiat. ibi utiliter appareat.

Abbas de scō Eucharistia. hildeg.

Sancte & deo dicite virginem hildematri sine dilecte. In solo nomine abbas de scō Eucharistia. salutem & tantam de nominis affectionem. quod si quis presertim sciret. vel nichil. vel ea que non sunt scribita sciret. Satis ridiculosum videretur. si aquilas papilionem. si cernos pulicem. si leones lembicis missis litteris salutarent. Sic immo plusquam sic mirandum. vel ut verius dicam ridendo. quod peccator in divinis vel humanis artibus parum vel nichil valens. illi scribere presumpsit. quam deus cum mirabili castitatis progarina. tam alta & tam insigni miraculorum ingenii excellentia. ut non solum philosophorum & dialectorum. verum etiam antiquorum prophetarum exsuperat acuminem. Temerarie tam presumptioni matris pulcherrime solita benignitate non denegabit veniam. cum referendi causa fuerit familiaritatis audacia. At tibi scribendum & ad te sepe venendum non me me absterrebit difficultas. dum sermonum tuorum me invenit utilitas. tanto gratior. quanto major fuerit studio comparata. Grati

enim possidemus. que cum labore acquirimus. Unde divina matris te non moveat improbitas. quam unquam tibi corpus denegat infirmitas. copacienter admittit caritas. Inter alias ante premissas cum magno desiderio expecto. quas presertim latore mittere non differas. Sed & etiam quod tibi insu fuerit de negotio tibi commisso. rescribas. **R. espon**

De hildegarde.

In vera visione. michi & auditum hec. Quiddam viri hortum studioso colebat. si nebula superueniens illi arefaciebat. & vir ille eundem hortum icaltum dimisit. Postea eundem hortum fodiendo evertit. & rosas & lilia. ac alia bona aromata in illo posuit. Sed verum flores herbarum istarum de superueniente turbine commovebant. Tunc idem vir inter se dicebat. Agrum de horto isto faciam in quo triticum & hordeum seminabo. Hec tu qui patris nominaris. audi. Hortus iste vicium tuum erat. quod prima per vitia vicissitudine aliquantum nebulosum fuerat. sed postea per ammonitionem spiritus sancti illud ad meliorem partem convertisti. & in spiritu sancto velut in bonis herbulis delectabaris. Tedium tamen te vitium fatigavit. que ad modum turbo flores icinat. Nunc deo placuit quod agricola te constituit. ut cum magna sollicitudine undique circumspicias. & atrium recte in tertiam ponas. quam tibi non perderis. quod per tedium torpeas. hec secundum exempla sanctorum facies. & in eorum moribus mores patri discas. Bonos & rectos amas. malos autem & delinquentes corripe. & eos qui duri sunt ut lapides patienter tollera. nec cum duricia nec cum impetu ire sicut aquilo super eos cadat. sed ut omnia cum moderatione facias. Sic fac. ne gregem christi dissipas. Te ipsum quoque coberce. & secundum regulam doctissimi magistri vive. & de fortissimo viro instruere. qui aquas perduxit & eas in rivulos dimisit. & qui terram facit germinare & ponit feras florere. & qui montes exaltavit. & eos super vales posuit. & qui firmavit

cū om̄ib' ornam̄tis suis constituit. & qui
eduxit uentos flare. & ignē cū aere uo
lare. Idē uir etiā beatus ē. quia om̄is
beatitudo ab ipso pcedit. & uir nomi
natur qm̄ om̄ia creauit. & om̄ia que
uir tuosa & fortia sunt uir h̄c protu
lit. Ergo sensū tuū riuulū aquarū sc̄p
tūz & conuersatione scōz & quom̄ ui
uebant imbue. & corp' tuū phibe ne
diuicias diaboli. s; uirtutes p bonam
doctrinā faciat germinare. atq; mon
tē uirtutū ascende. & hoc p humilita
tē facito. & in fratrib' tuis flores uelut
de arborib' pducito. Esto quoq; sol p
doctrinā. luna p differentiā. uentus
p strenuū magisteriū. aer p mansue
tudine. ignis p pulcrū doctrine ser
monē. hec in pulcra aurora icipe. &
in rutilante lumine ea pfice. in quib'
etiā strenue p̄siste ut in eternū uiuas.

Abbas bosonius uille. hildegaridi.
Oei gr̄a w. licet indignus bosonius
uille abbas. hild dilectissime sue
ac deo dicatē uirgin. illud qd̄ felicit
simū in uita eterna ē. Qm̄ in tribula
tionū peccatū. portū salutarē om̄ibus
ad te confugiētib' gr̄a dei te donauit.
idcirco & nos p̄clitantes manus ad te
supplicēs extendere n̄ dubitamus. Pre
senti q̄ litteraz cautione tibi iſimiam'
qd̄ ecclesiam nr̄am que p dei m̄iam an
ni multas in magno honore habita
ē. iam peccatis nr̄is exigentib' detestan
dus ifamie rumor asp̄serat. Nam qui
dā ex nr̄is icentores maloz suggeren
te eis qui bonus semp̄ ifestus ē diabolo.
domū nr̄am nos & totū conuentū qua
possiunt p̄turbatione granare n̄ desi
nunt. & ut totū concludam. egerat
hoc effrenata eoz supbia. ut uniuersū
peccata nr̄a latentia iam paruisse di
cant. huiusmodi q̄ oppressionis sarcinā
subleuationis causa deferentes ad te.
petim' humilit' ut sup hoc aliqd̄ con
solationis uerbu nobis rescribas. & an

te om̄ia ut orationib' tuis deo & homi
nib' nos reconcilies istant' rogamus
ualete. **R. esponsum hildegaridis.**
In uisione qua anima mea frequēt in
det uigilans aspicio in loco tuo tur
binē quasi in aliqua mensitudine tu
bil rutilantis & nigre ac turbide. &
ipsū locū ualde comōtū. S; in anima
tua tres colores uideo. primū in nigre
dine malicie & uacundie. sc̄dm̄ in fumo
gustus uirtutatis. tertiū in similitudi
ne rutilantis aurorē beniuolentie &
susp̄itū ad d̄m̄ anhelantis. Gloriosum
aut̄ lum̄ in aliquib' hominib' turbe
tue uideo ascendere. unde dens ip̄m̄
locū in auxilio suo sustentat. In autē
probe pastor agrū illū aspice qui in ple
nitudine fructuū a deo benedictū ē.
& sup̄ que nigra nebula uenit que cū
ualde ledit. & fructū suū peiorē pro
re facit. hoc ē redū & malignitas que
in corde illi sunt qui bonū sc̄t & ph̄
re potest. s; in utraq; parte sc̄t h̄c n̄
dij & malignitatis mentē suā occupat
& sic abono ope impedit. hū dei illa
fuge. & in fructuoso agro igne sp̄c sc̄i
operare. ante quā dies illa ueniat qd̄ p̄m̄
opari non uauerit. **Abbas sc̄i orasium**

in colonia. hildegaridis.
Deo amabili d̄ne hild. a. quib' sc̄m̄
minister sc̄i martini in colonia.
post cur̄tū uite p̄sentis paradysū pos
sidere eterne amenitatis. D̄nā d̄nā ut
uere credit a deo dilecta & benedicta.
om̄ia que puos uirtutū opatur anima.
uera p̄fecto ēē nom̄ & sc̄a. Nec etiā fal
lor quin quecūq; a deo peccatis impe
tare possit. uti fideles homines ab̄n
unt qui hoc in ueritate ph̄auerunt.
Vnde & ego certus. quantū audeo sc̄m̄
tē nr̄am rogo dei p̄ me peccatore clemen
tiā implorare. quatenus n̄ in m̄m̄i flu
ctuanti & in miseris laboranti. qd̄ h̄bit
solaciū consolationis impendere digne
tur. Siquidē angustus est in me iop̄.

nabitur sp̄e mens. & in me turbatū ē cor
 men. pro his que heu peccatis meis exi
 gentib' multis annis & nunc maxime
 pactor. & nemo p̄ter d̄m nosse poterit.
 em̄ oculis om̄ia nuda sunt & apta. Et
 quia tantū in solius dei cognitione sunt
 que erga me sentio. nec certe cuilibet
 mortalium si referrent essent credenda.
 quippe qui iēpta audiret ac ex̄ fide con
 struita. idcirco p̄ grām cooperatoris & p̄ter
 toris nr̄i sp̄e sc̄i obsecro. ut quicquid
 eo reuelante uobis innotuerit. uel sp̄e
 de me ostendere dignatus fuerit. pōia
 sicut se res habet scriptis tradita. p̄ hūc
 reuerentissimū dominū abbatē renun
 ciant. uti idē ipse rep̄misit. D̄na in xp̄o
 uenerabilis. utinā ad p̄sentia sc̄ntatis
 nr̄e qd̄ optatum habere uenire potu
 ille. & agere uobiscū facie ad facie. pro
 cul dubio que hactenus a scientia om
 nium abscondi. p̄ singula uobis expla
 nanda credere. Quid ergo. Hōm docen
 te sc̄ptura & fide xp̄iana tenente. ne
 mmi in carne constituto de dei m̄ia
 despandū ē. Quia sp̄e ductus. & p̄serti
 d̄m manifeste uobiscū ē sciens. hū sc̄p
 tiscansat miseriarū nr̄e uobis suggere
 re p̄sūpti. n̄ certū habens. p̄ nos quoda
 m̄ consolari. qd̄ & sum̄ope p̄cor si possi
 bile ē. Sp̄ontus ut xp̄e in suis uos p̄se
 uerant teneat amplexib'. **R. espon**
svoy hilve garvis.
De iuente lumine. hec uerba au
 diu. Tu fabro illi similis es qui
 multa uasa fundit. & ea fulgentia pig
 ne n̄ facit. hinc discē qd̄ opa tua fulgo
 re caritatis n̄ careant. s; discretionē ea
 circūfode. quaten' unūqd̄q; opū tuū
 rationale sit. Et hec quoq; in absti
 nentia & oratione ac in bona consue
 tudine sc̄orū fiant. qui de uiuo fonte
 uelut riuuli emanabant. & qui cibū
 hominib' dederunt que in gaudio de
 glūtate potuerunt. Si em̄ tribuli pro
 pane dant. comedū n̄ possunt. ita etiā

etiā si stridentia uerba p̄ magistrōs dis
 cipulis dicunt. ipsos n̄ edificant. s; in
 errore eos ducunt. Magister namq;
 uerba doctrine sue in mat̄na dulcedi
 ne cribare debet. ita ut discipuli gan
 dentes os suū ap̄iant. & illa deglutiant.
 Molendinū quippe grām mōlit. & hoc
 in multas uarietates diuidit. sic etiā
 plantatores ecclie ex ueteri & noua lege
 legalia p̄cepta sup̄serunt. Verus em̄ lex
 xp̄m d̄m nasciturū p̄phetando osten
 dit. s; ipse xp̄e uerbuū suū in omnē ter
 rā p̄dicando emisit. Molendinū namq;
 uetus lex ē. que in xp̄o omnē granum
 ueritatis p̄tulit. & pura farina que de
 om̄i strage cribatur uirginitas ē. que
 materies om̄is spir̄italis uite in ecclia
 exultit. & hec prole obedientie gignit.
 unde etiā obedientes filii osculum oris
 xp̄i sunt. Magister quoq; obedientes dis
 cipulos in amplexione caritatis & n̄ in
 offensione nr̄e habeat quia osculū dei
 & pane pure farine pascendi sunt. Ino
 bedientib' autē filiis. dura farina id est
 aspa correptio danda ē. S; his qui obe
 dientia omnino relinquunt. fur fures p̄
 ponende sūt. que animalia illa comēd
 que intellectu carent. Tu autē prouidus
 esto. & memoriā sc̄ntatis illorū qui man
 na manducauerūt tene. & de riuulis aque
 uiue bibe. & pacificus & timoratus esto
 in deo. quaten' in horto ipsi de uiridi
 tate aliorū bonorū pigmentorū floreas
 & stulticia illorū fuge qui solem que in
 dent relinquunt. & aliuū que nec uidēt
 nec inuenire possunt querunt. S; & no
 uos pigmentarios fuge. qui in proprie
 tate sua legē ponere uolunt. & non p̄ua
 lent. Hunc ergo icipe in eo qui ē. ut in
 illo firmaris qui erat & qui uenturus ē.
 In duab' uis a deo constitutus es. ita qd̄
 ipse in bona scientia te uocat. & amala
 scientia te p̄regit. In his em̄ uis fulgen
 tia opa. & multe passiones tribulatio
 nū & erumpnā sūt. quando temetip̄

sum p duas alas scientie boni & mali e
 tenat. Unde etia tres vires adtende
 quas deus homini posuit. scilicet in
 tellectu & sensualitate & corporis mo
 tione. que omnia ipsi scdm possibilita
 te sua nota sunt. In istis tribus virib⁹
 & in istis pdictis duab⁹ m⁹ deus te ha
 bet. Nam p spm dnm cu intellectu uidet.
 & p corpus mala cu sensualitate sentit.
 Bonu eni & malu scit. & spiritalis & cor
 poralis est. Gra dei in admonitione te
 uocat. & spe ses igne suo te accendit
 ut dnm diligas. & ut cu bonis opibus
 ad dnm ascendas. S; suggestio diaboli
 mtehu ab ammonitione dei te abstrahit
 & prohibet ne dnm diligas. & p icendiu
 suu te homine ee ostendit. & p hoc
 etia declarat impossibile tibi ee qd iui
 sibilita mtehu facias. Quanda eni nigra
 & mala uicilitudine suggestio diabo
 li ad homine flat. cu dnm negat. Cum
 eni diabolus dnm ee negat. se fallace scit.
 quia cu se ee scit. dnm ee nouit. Ipse aut
 in peccato nascentiu hominu aliqua
 parte habet. p qua multos in carne la
 cerat. Qui eni in corde suo dnm n ee di
 cit. celu & terra & omnia uiuentia que
 in deo & cu deo sunt. & se ipsu ee negat.
 Magna aut insipientia e qd homo qui
 se uidet & se scit. idubietate dicit non
 fui. quia etia paruus puluis absq; deo
 non e. S; cu homo in hac dubietate
 corpus suu supat. in spiritalib⁹ etia ne
 quitus diabolū occidit. unde pmiu &
 coronā corā deo & anglis eius. & coram
 omni celesti exercitu accipiet. Sufflatus
 quoq; diaboli multa illicita homini i
 fert. que bona scientia dicere erubef
 cit. Consiliū aut eius e qd uana gla
 homine adeat. sicut ibi fecit ubi mag
 nā ruinā edificauit. qua totā natu
 ratū hominis torrent circuire fecit.
 Incendiu quoq; suū e. qd homine que
 ad imaginē dei factū ee scit. ad pluri
 ma illicita puocat. unde etia in creatu

ris multa impossibilia ei ostendit. sicut
 ipse nulla possibilitate in eis habet. sicut
 de pñationes suas homini immittit.
 ut ipse malicia suā in optione pñat.
 & sic iter legis dei in irratione dicit.
 quaten⁹ inuis quisq; homo lege quasi
 deus p proprietate uoluntatis sue sibi
 ponat. Et hoc illi ualde placet. qm nec
 se nec aliu deo subditū ee uult. Tu aut
 o fili dei. deus qui te creauit p nicho
 riā malicie sue te uult. ut in oculo
 scientie sue appareas. qm te n deridit
 quet. Solem ergo p fide aspice. ut fide
 tus seruus sis. & in nocte hūā adtende.
 quando uicia te opprimere uolunt.
 ita ut timor dnm omnia in te transe
 at. & non lederis. s; in eternū uiues.

S Prepositus de ueteri. h. 1. 1.
 anctē ac uenerandē matris
 R. seruus seruorum dei de ueteri
 rege regū in decore suo uidere inter
 ra uiuentū. Gracia dei in labiis uis
 ee diffusa. probat manifestatio sps
 data uobis ad multorū utilitatē. h. 1. 1.
 illū qui ex deo e & deus e. spm sapien
 tie & itellectus accepisse nos credimus.
 qui ubi uult spirat. & cui uult in se
 retū. & que uult idurat. hec in sei
 enti. placuit his literis prudentiā
 urām consilere. immo prudentie nre
 auctore spm scdm ad discutiendā cali
 gine mentis mee p uos iuocare. Nam
 porto onus graue. pastoralis scilicet
 cure officii. qd usq; in fine portare in
 tante rei. nec uite merito. nec sapien
 tie doctrina congruenti. difficile e ac
 laboriosū. deponere u equo pñtiosū
 Obscuro g urām scitate. ut in hac flu
 ctuatione pusillanimitatē meā conso
 lemū. & quequid placuerit spm
 scō in rescribere dignemur.

Responsū hilde garbis.
 n mente tua cogitando exaggerat. qd
 de unoquoq; labore quiescere & desiste
 re uelis. & sic manū tuā ad opandū

ipsum magistri tui non le
 de de ueteri int te dicit. Q
 conuincendo aduersant. f
 uis. Tempus eni aliud te
 deo simile e quo illo ppo
 deo ad struendo ualde la
 pte in lacu proprietatis eo
 uado asperit. hoc etia
 deo scit in spiritali
 in contemplatione dei e co
 deo. qm omnia; peccate
 ma. col sine magistro e
 magister etia immaculatus
 uis. qui in humanitati
 uitate uoluerunt. & q
 uoluerunt. quia
 apparuit. S; quid u
 deo sit. & quale exemplū
 uis. adtende. Tu aut
 illū bonū in ipis pñ
 in te ipis respice. & e
 uoluerunt inde. ita u
 uoluerunt. nec tu eni illi
 qm n malicia diligit
 uis. nec ei in ullo com
 uoluerunt non audiatur
 eni dilectos & electos
 uis. a cunctis hominu
 uis. ipse etia respice
 uis. uisite dei. ut
 uis. in fimbriis aut
 uis. uisitate. hoc e. h.
 uis. tuo mansuetus &
 uis. quosq; in fimbriis.
 uis. hoc dilatando sap
 uis. in circūuentione uis
 uis. corripas. caritati
 uis. illa habent. ut cam
 uis. que ad hūc uenit in
 uis. sunt. A quo nam
 uis. uis. s; alius
 uis. similis e qui eu
 uis. uis. ut in blandi
 uis. omis col temperan
 uis. correptio e. m.

opus magistri tui non leuas. s; fren
 tib' dentibus int' te dicit. Omnia que in
 contumendo aduersant. sustinere n̄
 possū. Tempus enī istud tempori filioy
 ist' simile ē quo illor' p̄positi p̄cepta
 dei eos istruendo ualde laborabant. s;
 ipsi in lacū proprietatis cor' dñi contēp
 nendo aspexerūt. Hoc etiā nunc in fi
 liis ist' scilicet in spiritali populo qui
 in contemplatione dei ē contingit. S;
 filii ist' quomēnq; peccauerūt. deus
 nūquā eos sine magistro ē dereliquit.
 Magister etiā immaculatus nouissime
 uenit. qui in humanitate sua omnē
 iniquitatē uulnerauit. & qui sup' om̄s
 potentissimus fuit. quia nullus ei si
 milis apparuit. S; quid ille ab istis
 passus sit & quale exemplū magistris
 reliquerit. adtende. Tu aut' mita te di
 ces. Nullū bonū in ipsū p̄ficere possum.
 Unde in te ipsū respice. & quom' eos po
 tes & sustineas uide. ita ut nec ipsi te
 cū culpent. nec tu cū illis culpabilis
 sis. Qui ū iusticiā diligit & iniquitatē
 affligit. nec ei in ullo comunicat. etiā
 si a discipulis non audiatur. iustus est.
 Xp̄e enī dilectos & electos suos collegit
 quāntū a cunctis hominib; receptus.
 n̄ sit. In te ipsū etiā respice cū circū
 cūctione iusticie dei. ut scriptū est.
 In uentis in fimbrijs aureis. circūcū
 micta uarietate. hoc ē. In animo &
 in corde tuo mansuetus & mitis esto.
 & hoc quoq; in fimbrijs aureis fiat.
 ita ut hec dilatando sapient' facias.
 & cū circūcūctione iusticie subdi
 tos tuos corripias. caritate cū uarie
 tate illa habens. ut eam ubiq; spar
 gas. que admodū uenti in uirib; suis
 diuisi sunt. Aquilo namq; percutit
 & nullom' parit. s; alius uentus ali
 in aliquo similis ē qui eū sustinet.
 Alius ū uentus hui' in blandimento obui'
 ē. s; alius om̄s eos temperat. Aquilo
 enī firma correptio ē. in qua quēsa

na latet. s; quidā alius uentus cum
 seueritate & discretione sustentat. ut
 homo iuste corripiat. Uentus aut' qui
 ipis' delectator ē. hominē misericordē
 & piū ē docet. ita ut in se ipso aliū etiā
 hominē ē recordetur. & ita uentus iste
 oculus cordē uentor' ē. S; ardens uent'
 om̄s uentos istos cū caritate temperat. &
 diuidit ac disceruit. scilicet ne aquilo
 cū cadente morbo cadat. sic satan ceci
 dit s; ut in rectitudine p̄seueret. & ut
 ille uentus qui seuerus ē. in constantia
 iuste iudicē consistat. quom' scriptū ē.
 Irascentiam. & nolite peccare. hoc ē. Irata
 tis ēē debet. ne iniquitati societ' consentien
 do. & ne hominē odibili crimine totum
 conueniet. Unde & lenior uentus ille. pre
 dicto ardente uento temperatus. cū discre
 ta correptione p̄sistat. ut ille facit qui
 filiū suū cū uirga percutit. que tam' dili
 git. Tali in te ipsū tempera. diuide &
 discerne. in fide & in timore dei te corri
 pe. tunc uoculatrix inior' & obnubila
 tio inquietor' morū are fugabunt. & ig
 nis sp̄s sc̄i in te ardebit. **Nicolaus abbas**

Vin halelbrunnun. hildegar di.
 enerabili & in xpo multū dilecte
 matri dñe bild. de scō uobro. frat
 nicolaus diebus abbas in halelbrunnun.
 quicquid optari pot' felicis. uel sperari
 melius. Certus de uobis qd' uniuersis
 utiliora prouidere iocundū semp habue
 rit. precor attentus ut & in solito affe
 tu consulatis. Cur aut' tamēdū sc̄ntatem
 urām n̄ uisitaueri. credo uos n̄ latere.
 cū medullitus id desideraueri. Uerū qd'
 nequeo ope. mente pago. & trū ne hoc
 ita sit. non opus ē p̄ter uos alio teste. Hē
 ū simplex peto. quero. pulso ut in p̄ uos
 detur diuina consolatio. scilicet ut lit
 teris ur̄is p̄mouat. & sc̄is orationibus
 amalo eripiat. Nam deo nichil ē impos
 sibile. nec uobis hoc denegari sc̄m. Va
 lete. **R. esponsium hildegar di.**
Lux uera in lumine. dicit pos sapi

ri multa un...
 ipse multa possit...
 de p̄solatione...
 ut ipse maha...
 & sic nec legi...
 quaten' n̄m...
 deus p̄ proprietatē...
 ponat. Et hoc...
 se nec aliu' deo...
 o fili dei. deus...
 rīa miteri sue...
 scientie sue...
 quer. Solem ergo...
 hī seruus sit. &...
 quando uita te...
 ita ut timor...
 at. & non ledert...
S Propositi de...
 ancti ac uent...
 R. seruus ser...
 rege regū in decor...
 ra uimentū. Gracia...
 ē diffusa. probat...
 data uobis ad multo...
 illū qui ex deo ē & de...
 tie & intellectu accept...
 qui ubi uult spirare...
 reum. & que uult...
 emi. placuit hōi...
 urām considerare. com...
 auctore sp̄m sc̄m ad...
 gnē mentis nec p̄...
 porto om̄s grane. p̄...
 cure officii. qd' n̄...
 tante rei. nec int...
 tie doctrina congrua...
 laboriosū. deponere...
 Obsecro q' uentū sc̄nt...
 etuatiōne p̄sillam...
 lemni. & quicquid p̄...
 scō in referre. dicit...
R. esponsū hildegar di.
 n̄ mente tua cogit...
 de unoquoq; labor...
 re uelut. & sic m̄...

129, 130

entis. Necul lex officialia signa reliquit.
 & in auditione uerbi rectū habuit.
 nec laborare uoluit. de sic finita ē. Tē
 ecclesia in uerillo regis surrexit. & ean
 de legē in purissimo oculo obseruauit
 nec rectū habuit. s; libentē laborauit.
 Sic tu o probe miles fac. Et iterū. Eū
 ut phator exercitū suū educt. si uer
 illū suū aliquis uilis homo cadere p
 mittit. alius ut fortissimus illud ele
 uat & strenue portat. p̄t qd̄ dñi suū
 ipsū ualde amat. & magnū p̄mūm
 ei dat. Sic & tibi fiet. si in uice xp̄i stre
 mie cū eo laboras. Mens autē tua in q̄
 clam bona intentione ad dñm rutilat. s;
 quida uentis turbis euidā irritita
 tis te fatigat. quē tam sp̄e sc̄s ate abi
 ciet. Placet quaridā ciuitatū luculen
 te sunt. calciamta etiā quozdā homi
 nū putredine plena sūt. & iusticia cū
 iūquitate obnubilata ē. & p̄cepta legis
 cum p̄uacatione p̄ceptorū dei uiolata
 sūt. Quapp̄ pastores ualent & cinere se
 aspgant. quia constituti gradus ecclesie
 iam scire nolunt quid sint. Nam caput
 oculis caret. & pedes retinet non habent
 qm̄ flagicia sup̄flue iūquittatis hominū
 de manu dei n̄dū ad plenū purgata sūt.
 S; tam eadē mala n̄ post longum tem
 pus finient. & melior lux priorē lu
 cebit. Nunc autē quidā homines in du
 as partes cordis sui diuisi sunt. scilicet
 in alterā partē qd̄ cū elatione mentis
 omnia terre uolunt. in alterā ū quod
 oculo habent p̄fectū illoz qui in uia
 recta ambulant. Hos pessima diabo
 lica turba que cor mali nominat.
 acerrime & noxie fatigat. Et hoc ge
 nus malignoz spiritūū contradicere
 n̄ audet illud qd̄ deus constituit. s;
 unāquāq; causā aliene distrahit. ita
 ut qd̄ ipsi in p̄dicatione uolunt & eli
 gunt. hoc in estimatione sua bonum
 & sc̄m in deo eē dicunt. Et sic in mag
 nā irrationē populū ducunt. S; qm̄

hoc genus effugandū ē. In humilita
 te & stabilitate fidelitū hominū destrui
 tur. **Quidam abbates. hubeo ar. vi.**
B uellenallis. G. clari loci. A. clari
 fontis. R. caritatis. G. berhame
 dicti abbates. hūid. p̄lecte sponse xp̄i flo
 rere in grām & collaudare caritē. Can
 etoz spiritualū deo largitori h. arismani
 toto cordis iubilo gratū exsolunt. Aho
 nel. qui dignationis sue antiqua mira
 cula n̄o n̄ dedignat renouare in tem
 pore. Exquo facile aduertim. eus nos
 minime fraudari promissis. quib; nos
 olim consolatus ē dicens. Ecce ego no
 bificū sū. usq; ad consumationem sc̄i.
 his licet nos idigni inueniamur pro
 missis. est tam sic n̄ri cordis cooptate
 sp̄i sc̄o recognoscim̄ inflata p̄ordia.
 ut quāuis idiota condendi libros. aliaq;
 mira facienda. hisq; qui in p̄sentia
 sunt stupendi. celestis mirabilis aspiet
 armonia. & ante icogita mortalib;
 p uos fiant manifesta. Et quid mirū
 lam enī iam iquā ut uere xp̄i sponsa
 & imaculata intra sup̄ dilecto n̄ro cur
 leua sub capite n̄ro. & eius dextera am
 plexatur uos. qui uos in suū cubitū
 dixit. suaq; uobis secreta excellent re
 serauit. Ut in his uos confortet. sicut se
 dulo uobis optantes. quatenus aliqua
 nobis de n̄ro statu diuinitus uobis
 reuelari nobisq; insinuarē curēt. hūm
 militē deposcim̄. S; hec mulier p̄sent
 um latrē femina nobilis ē. & euidā
 amantissimi uiri uxor ē. hec deuoti
 one multa uenit ad te humilis & pe
 destis. cū in equis & multo comitatu
 posset uenire. Causa autē hec ē aduoc
 tus ei. Jam multo tempore herēsi p
 mansit. cū tam primū pueros genu
 erit. s; illis mortuis & alios n̄ gignēt.
 dolore uehementi afficiunt ipsa & ma
 ritus ei. hinc ē qd̄ ad te ancilla & fa
 miliare xp̄i confugit. habent fidu
 ciā qd̄ meritis & orationib; tuis obri

... ad
 ... fructū nem
 ... xp̄o. h
 ... ab marito eius r
 ... in hac periclon
 ... dñi. & qd̄ deside
 ... R. eipe
Chilpe
 ... que p̄ grām
 ... uocacione pa
 ... prima uocati
 ... tibi ei. qua
 ... exercitū.
 ... terra e
 ... scire qd̄
 ... sup̄
 ... illū re
 ... in seme
 ... dicit
 ... in domo patris
 ... ego autē he
 ... in gaudio ip
 ... dicit. ut in
 ... qd̄ deu
 ... reuocant. scilicet
 ... in saginato
 ... homo p̄ iobediētia
 ... reducā. S;
 ... in ualle
 ... in eis dñi mane
 ... dñi sequen
 ... etiā in p̄fund
 ... qm̄ filius dei r
 ... hominē port
 ... scilicet in
 ... humilitatē att
 ... p̄uenire. Caueat
 ... magro mont
 ... era sunt p
 ... morel in mala
 ... cogitand
 ... opando e
 ... n̄ parant. s; que
 ... ista milites dei
 ... quā aliqu

neat apud dñm ut possit adhuc fecunda
ri. & benedictū fructū ventris in prolis
percreatione exhibere xpo. Inde ē qd nos
ab ipsa & ab marito eius rogati. roga
mus te ut in hac petitione pro ipsi
stet apud dñm. & qd desiderant mere
antur obtinere. **R. E. S. P. O. N. S. V. O.**

Oh i l d e g a r d i s.
Opone que p gram dei in domi
nica vocatione pastoralis cure
estis. dicitur primā vocationē a de cū
deus illi dixit. ubi es. quando p iobedi
entiā p̄uaricator extitit. Tunc nom
illi quasi tenebrosa terra erat. s; deus ip
si uestitū dedit. sciens qd p̄t eum tu
meā humanitatis sūpturū ēēt. In q̄
etiā clara voce m̄e illū renocabat. qñ
do pegrinus filius in semetipso ad me
mortam suā rediit eū dixit. quanti mer
cemaris in domo patris mei habun
dant panib; ego aut hie fame peo.
& pater eius in gaudio ipsū suscepit.
Vos magistros decet. ut in primo oculo
claritatis uideatis. qd deus p alienam
mā adam renocavit. scilicet p osentū
humanitatis in saginato utulo. sic di
cens. homo p iobedienciā pierat. s; eū
p penitentiā reducā. S; & in excelsū
montē ascendite. & in ualle tabernacu
la facite. & in eis diu manete. Cū enī
sursū aspiciat dñm sequendo montē
ascenditis. & etiā in p̄fundā humilita
tē respicite qñ filius dei in humani
tate sua totū hominē portauit. & in
omib; opib; ur̄is scilicet in uobismetip
sis & in alijs humilitatē attendite. &
in ea diu p̄seuerate. Cāuete ḡ. ne ment
iā similis sit nigro monti ubi in ig
nitil carbomb; era frunt p artes fabroz.
hoc squalidi mores in mala consuetu
dine sunt. intēu cogitando. intēu de
siderando. intēu opando que iutilia s
que sc̄itatē n̄ parant. s; que lesionē las
cure faciūt. Ista milites dei fugite. &
luce illā aspiciete quā aliquantulum

gustastis. & ad sc̄itatē eū surgite. quia
nescitis quando finē accipiatis. Deus enī
rationalitatē hominū dedit. Nam p uer
bū dei. homo rationalis ē. s; irrationa
lis creatura uelut sonus ē. Sic deus om
nē creaturā in homine constituit. Ra
cionalitati aut̄ duas alas dedit. quarū
dextra ala bonā scienciā. sinistra aut̄
malā significat. In his homo ē. quasi
uolatus sit. & etiā uelut dies. & uelut
nox ē. Cū enī dies noctē in homine op
primit. homo bonus miles nominat̄
qñ in militari uirtute māsū superat.
Vnde uos o filii dei xpo p diē militem
in & in quiete mentis nebulā fugite.
que diē obnubilat. & etiā nocturnal in
fidias que p̄ propriā uoluntatē in dila
tatione cordis nimietatē loquuntur dech
nate. & estote dies que a cadente rore in
mane tangit. & que postea in placida
temperie temperatur. ita ut omnia in
discretionē probetis. & qd uobis & alijs
bona recte provideatis. In caernis ḡ
columbe cū pura simplicitate habitare.
ut uocē exultationis & salutis in taberna
culis iustoz habeatis. Nam deus uitale
uocē spiritaculi uite in rationalitatē po
suit. uocē scilicet exultationis que cū
bona sciencia dñm in fide uidet & cognos
cit. Et eadē uox. in bene sonante tuba
cū opib; beniuolentie sonat. Vox enī
ista amplexionē caritatis habet. ita qd
etiā humilitate mansuetos colligit. &
mā uulnera unguat. Caritas ḡ cū to
rente aqua sp̄e sc̄i fluit. uidelicet cū
pace bonitatis dei. humilitas quoq; hor
tū cū omib; pomiferis gr̄e dei parat. q
circulū omis uiriditatis donoz dei ha
bet. Oīa aut̄ balsamū sudat ad om̄s ne
cessitates que hominū astant. hec etiā
uox caritatis. in symphonia omnium
laudū salutis sonat. Ipsa quoq; p hu
militatē in excelsū sonat. ubi deum
uidet & ubi cū uictoria cont̄ supbiā
pugnat. Ista enī uox p m̄iam laeri

mabili & iocunda voce clamat. quia
 pauper & claudos ad se colligit. & quia
 sic ardentem de spu petit ut hec omnia bo
 nus opib' impleat. Ipsa em in tabernacu
 lis sonat. ubi sci p edificia illa fulminat
 que sibi in hoc seculo pparauerunt. Nos
 aut' o filii dei. uoci bonorum uos adiungite.
 ubi iusti sunt. & deus suscipiet uos qm uos
 iuste. & in eternu uiuetis. Qd u' matrona
 cu' adutorio fecundari petit. hoc in
 dei uoluntate & potestate e. quia ipse no
 uit ubi prole concedat. & ubi prole au
 ferat. qm n' scdm uisu hominu. s. scdm
 interi iudiciu iudicat. Ego em qm ro
 gatus p ipsa dm orabo. s. ipse faciat qd
 inde pie & misericordite fieri disposuit.

Abbas in Coerbuthe. hildegarthi.
Florib' uirtutu scaru redimite. h'it.
 gloriosissime ancille xpi de binga.
 E. humilis & indignus pursor firm in e
 berbuthe de pro studio boni propositi.
 denario diurno euangelico remunere
 tari. Gra's m'ialis referre n' cessabo
 deo. qui ure p'sone celsitudine tanq'
 lucerna ardentem & lucentem n' modico
 subiecta s. sup candelabr'u posuit. q'
 angelica uisitatioe & spe sui gra uel
 tra reuerenda scitate tueri ac consolari
 n' desistit. qui etia bona fama opinio
 nis ure n' solu in regione germanie. sed
 etia in uris atq. alijs mundi partib' lon
 ge lateq. uelut boni sicuti odor' resper
 sit. ut merito cu' aplo dicere possit.
 xpi bonus odor fuit deo in omni loco.
 Et nos congratulantes tanto pietatis
 ure culmini dicere compellimur. quam
 pulcra facta es in delicis filia principis
 exultabim' & letabimur in te. memores
 uberu tuoz sup uniu' in quib' nos iur
 mi inuenim' qd' fugam' & fortes quiq. ac
 robusti scdm a deo data uobis sapientia
 solidu cibū sumites dicere ir reprehensibi
 lit' possint. labia tua distillantia mir
 ra prima. & fauus distillant labia tua
 o sponsa deo dilecta. Cunitas em in mon

te uirtutu collocata abscondi n' potes
 tis. quia collupna immobile & icon
 culla in medio ecclie sue. dms uos con
 stituit. ut int' erumpnosa hui' mun
 di discrimina plebs sua suo sangui
 nis p'cio redempta p uos discat. quid
 appetere. quid cauere debeat. & exemptis
 bonaz uirtutu uraz instructa. de die in
 die pficiat. & de uirtute in uirtute
 n' sequit' ascendens. uidere possit deum
 deoz in syon. Obtemu q' p'ci uraz con
 ficiat. & si dignus n' sim corona laboru
 p'cipe. saltē sit in p'mu fugisse suppliciu
 um. Vir' q' orationib' studiose me com
 mendo. quia magnis peccatis sepi dei
 pietate offendi. Vale d'na dilectissima.
 & pro me idigno d'nm exora. uerba.
 a deo tibi datus saluta. **Responsium**
acuta que in incredulitate hildegarthi.
In contumelia maliciozor uerbor' ne
 munt. similia piculoso uento sit qm re
 pente ad cor hominis uenit. Et hec est
 tempestas p'nni angli. in quo ipse dm
 despexit. Sepe em uideo in felicitate
 hominis que deus ualde amat qd' he pe
 ne se illi obiciunt. quia inimicus felicitate
 illius cognoscat. & enim in hac tempesta
 te opprimere uult. ut cu' eo cadat. S. q'
 su de sinu dei rape n' ualeat. Aram an
 gustia & tribulatio illi ab element' occur
 runt. in illa tam tempantia qd' est cu' ob
 seruat. Sicut aut' ecclia noua gemina
 noue prolis in sanguine xpi suscepit.
 ita oportebat & decuit dote spe sci scilicet
 cet aqua sanguine xpi coniungi. quia
 etia tabes in sanguine cuiq. hominis e. s.
 & moneo te o pater familiar' in monte sy
 on. ut facias qd' sis tuba canens strentu
 in spiritali populo tuu gregis ut n' desi
 ciat in caritate & in obedientia. & in car
 nu uiuet. In temetipso etia uicis. cu
 los habe. ad aspiciendu iusticia & uer
 tate. ita ut anima tua semp maglet. ne
 in streptu hui' scilicet impediatur.
Richardus abbas in sprincherbach. h'it.

Richardus seruos dei ipsi
 humiliter indignus. h
 omni s' r' r' scilicet & de
 p'ndat. post hui' mun
 d'ne caritatis reipe com
 m'nti nel ipsi sane p'senti
 me uone nre scitidm ire
 te & loqui hec causa e. qu
 te. p me uentre quide
 carit' d'ci f'ator & amos
 m' amant' h'ec cogitando
 m'nti certa & ex quanto
 carit' nre p'sentia & collo
 co semp desideraueri. ipi
 carit' & apta sunt omnia.
 carit' & carit' d'ni religio
 m' dispensanda uel ad
 p'atorali constitutu
 tam m'nti qua cor p
 carit' quia ad hec disp
 m'ntanda. me satis
 carit' aspicio. dolere tan
 corpore mortis hui' ub
 magis desidero. Hunc
 m'nti feminas benedict
 care de causa mea ex r
 ro consistere. & an in r
 m'ntione & dispensa
 m'nti & desideru si r
 m'nti uelle cognoscere &
 m'nti q' sigillat' more o
 m'nti me queso causi
 m'nti facite. & meren
 m'nti & apello uro in d'ni
 m'nti s' uo h'it e
 m'nti m'nti dei. D'ns qu
 m'nti sibi subiecta. ei
 m'nti eliget d'ant illi
 m'nti ut omis scilicet por tet.
 m'nti qd' n' sit dign
 m'nti carere. tunc si d'ni s
 m'nti quia sibi placet in
 m'nti sibi n' comoneat
 m'nti illi humiliter obedia
 m'nti causa illius defect

Richardus seruos dei in sp̄t incheribach
 minister idignus. hild congrega
 tiom sc̄i robt̄i sc̄issime & deo digne dis
 pensatrici. post hui mundi terminū.
 sup̄ne ciuitatis recipe confortū. Quod
 litteris uel ipsi sane p̄sentū latori. pro
 me nunc n̄r̄ sc̄itudinū iteri p̄cepi assis
 tere & loqui hec causa ē. quia ego ipse p̄
 me atq; p̄ me uenire quidē uolens & n̄
 ualens dies fateor & annos n̄ pauco. hac
 ten̄ inmanū hec cogitando consūpsi. Hā
 quantū certe & ex quanto magnifice
 sc̄itatis n̄r̄ p̄sentia & colloctionē ab in
 icio semp̄ desideraueri. ipsū nunc ciu
 mada & apta sunt omnia. n̄ fallacit̄ s;
 uere & ueracit̄ d̄m̄ testificor. In felix q̄
 ego in dispensanda uel administranda
 cura pastoralī constitutus. uiribq; in
 mirū tam m̄tis quā corporis prorsus
 destitit. quia ad hec dispensanda uel
 administranda. me satis itale debileq;
 & ipare aspicio. dolere tantū & flere. &
 de corpore mortis hui liberari. magis
 ac magis desidero. Hunc itaq; sc̄issima
 & inter feminas benedicta p̄ uos d̄m̄
 querere de causa mea ex more d̄m̄
 cupio consilere. & an in tam ab hac ip
 sa occupatione & dispensatione potuit
 cessandū & desistendū si id liceret p̄ uos
 maxime uelle cognoscere & ueligiare.
 Litteris q̄ sigillatū more & clausū. hui
 rei tenorem me queso causa dei quanto
 cuius referre facite. & merens cor meum
 consilio & auxilio ūro in d̄no iustificare.

R. eponsoy hilde & ardis:
Andi iusticia dei. D̄ns qui possidet fa
 miliā sibi subiectā. cū aliquē de
 eadē familia eligit d̄ns illi locū sc̄ifica
 tionis ut omnis seculū portet. ita qd̄ tam
 ille se excusat qd̄ n̄ sit dignus omnis il
 lud sufferre. tunc si d̄ns suus eū in hoc
 n̄ audit quia sibi placet ut omnis illud
 ferat d̄m̄ suū n̄ cōmoueat. s; quantū
 p̄ualeat illi humilit̄ obediat. Qd̄ si p̄t
 ea in eadē causa ullus defectus alicuius

utilitatis p̄t̄ imbecillitatē sensus & sci
 entie illi subripuerit. ipsi n̄ oberit. quia
 d̄ns suus illud p̄uidebit. Hunc pat̄ &
 amice in uice x̄pi. respice ad sermonem
 istū. & audi. Os tuū celeste ē. & mens
 tua cū nube floret. Unde tachy rna ascen
 dat. & d̄m̄ d̄m̄ tuū adora. iduens lori
 cā & militans cont̄ uicia laseniā fugien
 do. & auariciā n̄ amplectendo. Et deus
 quē oeculte inuocat. in amore suo suscipi
 et te. **Abbas in rodenkirchun. hildegaris.**

S in rodenkirchun paup̄s plari ha
 bens officū. d̄ne & mari sue. h.
 de sc̄o robt̄o in pinguis. itime dilectionis
 & orationis affectū. Sicut multitudo fi
 deliū pelamat. n̄ est mirū qd̄ deus req̄
 situs auobis inuenit. cū & appareat uobis
 quia fidē n̄ fictā habetis in illū. Et quod
 mal̄ ē. eius fauore & gr̄a integritatē pueri
 cie ipsi consecratis. & ext̄ in sc̄itate &
 iusticia ut pote uas electionis haecenus co
 rā eo iuxitit. Et procul dubio qui uos
 talit̄ conuersari constituit. & qd̄ p̄cipu
 um ē. qui archana misterior suoz p̄ uos
 innotescit. dignā quoq; exauditioni iudi
 cat pro quib̄cūq; in nomine ei pecceri
 tis. Et certe que erga uos sunt. que & au
 diu & ex parte iudi absq; ulla ambigui
 tate diuina & sc̄a ē credo. & nulla ratione
 de his possū dubitare. cū sc̄ia nichil deo ēē
 impossibile. Deus n̄aq; sic p̄ uros prophe
 tantes. sic etiā p̄ sc̄as feminas secreta diu
 nitatis sue pandere aliquando uoluit.
 & potuit testante iobel. effundā iquit
 sp̄m̄ meū sup̄ omnē carnē & prophetab̄t
 filij uiri & filie uir̄. s; & sup̄ seruos & an
 cillas meas effundā de sp̄u meo. Porro
 legitur deborā. oldā. annā matrē samu
 elis. elisabeth matrē sc̄i iohannis bap̄tis
 te aliasq; mulieres deo deuotas sp̄m̄ pro
 pheticē habuisse & tam̄ coniugatas fuisse.
 quantomagis uos omnino carnis fragili
 tatē expertē a puerilib; annis pudicitia
 deo seruante. Inmisal gr̄as d̄na om̄ipo
 tenti m̄e. refero qd̄ tantundē ad beati

virtuti collata
 quia collata
 illa in medio
 bitur. ut ut
 si discernna
 ui peto ralemp
 ppetere. quid
 onas. uirtutū
 te p̄ficiat. &
 segunt ascenden
 cor in syon. Ob
 stit. & si d̄ignū
 epe. salte sit n̄
 m. Viri q̄ oratio
 uendo. q̄ma mag
 uetate offendi. u
 pro me id̄igno
 deo tibi d̄ns s̄ba
 ula que in ier
 in contumelia
 mit. sumha p̄
 me ad or̄ homin
 impet̄at p̄m̄i
 expect. Sepe enī
 omnis que d̄ns
 se illi obicunt.
 luit cognosce
 opprimere uir̄
 de simi dei r̄p̄
 n̄ha & tribulatio
 mit. in illa tam̄
 ruat. Sicut aut̄
 one profis in
 a oportebat &
 et aquā sanq̄m̄
 tiā tabel in
 moneo te o p̄
 n. ut faciat qd̄
 a spiritali pop
 iat in caritate
 n̄ uicet. In rem
 of habe. ad disp
 catē. ita ut ann
 in strep̄m̄ hui
 R. ich. arvis. abbas

tudinis ur̄e noticiā p̄tingere prome-
ritu. unde & maria viscera ur̄a humi-
lit̄ pulso. quaten̄ uerba consolationis p̄-
scripta ur̄a ad me dirigat̄. & multū in-
p̄cellū fluctuante. sicut & sepī uita uo-
ce fecistis. ita etiā & nunc in scripto ad
confirmatiōem memorię erigat̄.

Responso **hilvegaris.**
Oens tua nuces tibi similis ē. que ae-
riā nubē in qua sol fulminat t̄ns
cendit. & etiā m̄tū similis ē turbide nu-
bi que tempestatē portat. Nubea enim
nubes rediū uagantis m̄tis ē. aëria
aut̄ purā scientiā p̄ paciētiā que fidē
habet itendit. s; turbida turbulentiā
multe tristitię iniquit̄is m̄tib; portat.
Tu discē qđ nubes aërē illum ha-
bet qui nec frigidus nec calidus ē. &
de quo uicia aromata n̄ cresunt. Pu-
rus aut̄ aër rorē & planā temperiē &
pluuia dat. de quo uiridaria & flores
p̄ficiunt. S; turbida nubes aërē aq̄ui-
lonis habet. qui omnē uiriditatē a-
rescere facit. & de quo flores cadunt.
Ista tu fuge. & in puro aëre sta & p̄-
mane. & in uita quā nescis creatoris
tui merito. nec illū fugias cū eum ui-
dendo n̄ cognoscis. De uita etiā illa spē
tuus redolebat qui anima nominatus ē.
quando anima de ipsa p̄cessit. Anima
nāq; opa ponit & probat siue bona si-
ue mala sint. & eisdē opib; spē fortissi-
ma uir molendinū ē. Tu aut̄ edificii bo-
norū opum edifica ut eū circuitus anime
tue fuerit oculos edificii istud iueniat.
qđ si non iuenerit. in ruinā uadit. Un-
de quoq; strenne uigila. antequā umbra
obitus tui appropinquet. Igneus spē sc̄s
in hoc te adumabit. **Abbas de Flan-**

Sheim. **hilvegaris.**
Sancte & uenerande in xpo matris sue
dñe. hild. de p̄magna. h. de flan-
heim p̄positus licet idignus. multā ora-
tionis & obsequii deuotionē. Cōrdiā īspe-
ctor deus nouit. quā libent̄ sc̄itatē ur̄am

obsequiū honoratē. si ordinatione diuina
locū & facultatē acciperē. Interi ḡ accep-
ta sit uobis quēdo deuotio mea. & sicut
ductū uerbo rogauit orate pro me ad dñm
ut uobis reuēlet que circa me sūt. quan-
tus de bonis reddere gr̄as. de malis ū dig-
nus penitentię fructibus deo satisfacere
meritar̄ antequā moriar. Quicquid dñs os
tendit uobis de me. scripto n̄ significare
dignemini. & orationib; ur̄is me habere
te cōmendatū. familiarē & amplū uobis
scripsissem. si corporis īfirmitas n̄ obsta-
tisset. **Responso hilvegaris.**
Lux uiuens tibi dicit. ut strenne ui-
giles. & ne rediū in cophino m̄tis tue col-
ligas quasi alienus sis. ita sc̄ilicet uelut
possibilitatē loquendi n̄ habes. Deus
aut̄ uite requirit. qđ possibilitatē habes
as corripe omne tui. Unde te ip̄sū ac-
cusa quia dñm in purissimo fonte hōm̄
īspicis. s; tantū dicit. deus deus mens ad
uita me. & tam sic opando eum n̄ tan-
gēs. Obone miles nunc surge. quia gr̄a
dei ad te currit & in eternū uiuet. ita
ut uiuens lapis sis in celest̄ uersitale.

Abbas in hegenhee. hildegaris.
Hildigardi deo dilecte & sorori de
sc̄o Robto in pingui magist̄re ne-
nerande. Sw. frat̄rū in hegenhee. p̄lar̄
quātū idignus. donū scientię & sapien-
tię. & p̄petuę integritatis p̄mū. Ut pri-
mū ur̄e sc̄itatis famā audiri ad salu-
tandā eam nullis uobis litteris meis ma-
turam. S; quia utrū p̄sentie ur̄e allate
sint. an non icertū habeo. & ideo nouat̄
priorib; adiciens. multociens mittere n̄
cesso. quo usq; eas p̄sentie ur̄e exhibitas
esse cognouerī. Et nunc in hū nobis t̄ns
nullis litteris meis ad opē orationum
ur̄arū paup̄ ualde & egenis confugio. qđ
post figurā hominis nescio qđ de do-
nus altissimi acceperī. caligat̄ m̄tis. sicut
desert̄ auditus. iopia loquēte lingua
cōstringit̄. defectu uocis & deuotione
m̄tis in diuinis laudib; mutesco tarchi

... intellectus p̄cedit. mer-
... cupia am-
... uoluntate con-
... p̄uillanimit-
... contumētie con-
... accessit
... omib; accessit
... qđ r-
... necesse ē in p-
... uice m̄mū
... ē deus. & r-
... se faciet. peto in
... omnia mala tam
... enada. sū-
... r̄imicoz
... sup r-
... de multu
... Hum & r-
... Obsec-
... ur̄am f-
... de futu-
... hec aut̄
... p̄uiprio fecit. e-
... p̄ eum e-
... fam-
... dignū n̄
... adu-
... de
... m̄tis me cōmitti
... **hil-**
... Prima causa quā e-
... dedit. sc̄dā
... que in p-
... ita si oues tue
... n̄ audiri
... qđ recte
... r̄no. Nam si
... in
... et in recto dir-
... conuersionis
... tibi ex p̄cedit. i-
... r̄u
... coarctat. l-
... & ne tardes
... **vespera. hi-**

133, 139

140, 141

142

tate intellectus p̄cedit. memoria labili
 tate exiānt. supbia animi inflatur. na
 accendit. tristitia constringit. acci
 dia deicit. pusillanimitate & uere
 cundia contumelie confundit. Sed
 his malis om̄ib; accessit m̄ grauis &
 molesta infirmitas. quā nisi m̄ia dei
 p̄te euadā. necesse ē m̄ p̄ eum post mo
 diciu piculū uite imminere. S; q̄ap̄
 & misericors ē deus. & uoluntate ni
 mentiū se faciet. peto ut p̄ orationes
 uas hec om̄ia mala tam in corpore
 quā in anima euadā. sublatoq; ame
 uigo am̄ationis inimicorū meorū. ualde
 enim aggrauatū ē sup me iugū eorū
 m̄ aliquā partē de multitudine m̄iay
 suay impendat. Nam & m̄ seruauit
 benedictionē. Ubi obsecro etiā ut be
 nedicat. Peto etiā uiam sc̄itatē si tam
 petere audeo. ut de futuro statu uite
 mee me doceatis. hec autē om̄ia a uobis
 querere ea p̄sup̄tio fecit. quia hec om̄ia
 uobis possibilis eē p̄ eum qui in uobis
 habitat xpm̄ celebri fama diuulga
 uit. Vale d̄na. & dignū me d̄s faciat
 tā responsione quā adiutorio oratio
 nū uas. Nam uiuū & defunctū. sc̄is
 orationib; uas me cōmitto. **R. espon**

ux uiuentis uo h̄il pegarvis.
 dicit. Prima causa quā corde tuo sus
 tenuisti flumē dedit. sc̄da claritatem
 ostendit. tertia ū que in pastoralis cura
 ē optima ē. ita si oues tue uocē tuam
 audiunt. Qd̄ si te n̄ audiunt. p̄latio
 nē fuge. sic tam qd̄ recte rationē red
 das de talento tuo. Nam si non potes
 opari p̄ magistratōne in fratrib; tuis.
 cito similis eis in subiectione. S; dico t̄.
 Tu fatigatus es in rectio diuersitatis in
 consuetudinū conuersationis tue mentis.
 Vnde magis tibi expedit. ut angustia
 habeas pro alijs fratrib; tuis. quā te so
 lū in subiectione coerceas. Hinc q̄ in
 igneo datore. & ne tardes in iugli sen
 su. **Abbas p̄ uesera. h̄ilpegarvis.**

Venerabili & dilectissime in xpo
 sorori d̄ne h̄ild. frat̄ de uesera
 ra uidere d̄m deorū in syon. Quantum
 desiderū habēā quāuis peccator uiden
 di beatitudinē uiam. hinc estimari po
 test qd̄ longe posit. p̄sentia uiam sp̄u
 itueor. Quis enim eā uidere. ei colloqui
 n̄ appetat. que ut cetera sileam sp̄u dei
 itusa crebro celestia archana eructat.
 Huius gr̄a ad uos p̄sentia scripta dixeri.
 recepturus ut spero solaciū simul & con
 silū sup̄ curis quib; uerē coartor.
 Ecce enī ego qui p̄ me rationē reddere
 n̄ sufficio. aliorū multorū curā tremens
 ago. dei timore & amore firm̄ id extor
 quente. Cū autē p̄penderē me locū pre
 lati tenere quē factis implere n̄ possem.
 subito apprehenderunt me dolores ut par
 turientis. quippe cū longa fatigatio
 pene omnē scientie intellectū m̄ subdix
 it. Ne q̄ d̄m gregē p̄t̄ meā negligē
 tiā contingat piculati. cogitari curā
 susceptā derelinquere. & ad alterū lo
 cū me m̄sferre. Quapp̄ supplicat̄ p̄cor
 ut dubiā mentē consilio uro confirme
 ris. & que sit uoluntas d̄m sup̄ hac re
 m̄ scriptis uas remandate. hōm̄ humi
 litatē uiam qd̄ colloquiū m̄m̄ n̄ ab
 horretis. d̄no loquente cū publicanis.
 Ecce uas sup̄ hac causa expectamus
 iudiciū. qm̄ quicqd̄ d̄no sp̄nante m̄
 suggesseritis. id me subire p̄posui.
 Vos autem angustis meis compassa.
 tanto affectuosius d̄m exorate. Abyssus
 sus reuersa sollicitudinū continuariū
 erudat me. & pelagus curaȳ igen
 tū pene absorbet me. Miserere ergo
 mater. miserere filio adte de longe cla
 manti. atq; iam prolabente. consilio.
 oratione. quantoct̄ subleuare curato.
 Semp̄ ualeatis in d̄no. **R. respons uo**

Secreta h̄y h̄ilpegarvis.
 dicit. Tu exterrit̄ es quasi de nem
 to. & dormitas in ligno uiriditatis
 m̄tis tue. S; homo qui uiriditatem

interioris cordis sui habet. in excelsis pa-
 rietis edificat. Pastor autem qui ovile pas-
 cit. non habens intrinsecus adiutorium in
 necessitatibus omnibus suis; fatigatus fugit.
 illi pastoralis cura non perdetur. unde idem
 faciat se similem ovi & non pastori. Tu ho-
 mo es sicut undans in aquis qui non li-
 berat ne dimergat. & ubique prudentiam
 inspicit. si tam deficiat in viribus; non autem in
 voluntate. Unde & gratia dei ad te respren-
 det. *Abbas in eluestat. Hildegardi.*

Omnine sue & magistrix hild. frat-
 H. in eluestat iops & paup. una
 cum grege sibi commisso. penam virginum
 admitti collegio. Multis uos sepe pulsa-
 tu litteras. multa uos presentia pericio-
 ne comitem. nunquam a uobis uti promissis
 litteras extorquere potui. Nunquid quod
 credi nefas est. hoc generis mei non admit-
 tit uilis natio aut uilis persone abiectio.
 aut forsitan quod magis credi potest nulla
 meritorum intercessio. Sapientibus aut apostolis
 & insipientibus debitor sum. & ipsa ueritas.
 sumite paruulos uenire ad me. Nunquid
 apud te mater est persone acceptio. Absit.
 Hunc autem sepius ad te clamantem. uel semel
 me pauperem exaudi. & dominum nostrum promi-
 sero exora. quatenus seruulum in se confiden-
 tem. multis & uariis tribulationibus & an-
 gustiis circumdatum releuare dignetur.

Responsum hildegaridis.
 Serena lux que dat uerba ru-
 minandi. dicit. O homo! tu ha-
 bes fiduciam cogitandi in filium dei. Sed tam-
 dubital cibum illum frangere. que ipse
 comedere uis in dictante matris tua. Quo-
 modo & quare circum diuersa eribrando &
 undique aspiciendo. ubi inueniat res illa
 que in cermonia fit. Quare facis hoc?
 Deus edificat in quacumque bene & iuste o-
 pante causa. Surge ergo ad lumen. & in eter-
 num uiues. Nam deus habet sibi holocan-
 stium in uisum suo. Beatus est ille qui dominum
 semper tenet in omnibus causis suis. quia dia-
 bolus illum nunquam decipiet. Hinc ergo tu o-

homo. & esto uictoriosus in obumbrato
 mundo. *Abbas in selbolth. Hil-*

Hildigardi uene *DE GARO.*
 tabili omnipotentis dei familie.
 H. humilis & modice pulsor in selbolth.
 omni gratia diuine larguatis affluere. &
 post hec omnium regum domino ihesu christo in
 lecti thalamo copulari. Benedicta omni-
 potentis dei matris. que in his temporibus in
 quietatis. tanquam lampade fulgentem in
 tenebris te suis donauit fidelibus. conso-
 landis. famamque tue beatitudinis promul-
 tum temporis audientis. & iam ductu uera
 esse que dicebant cognoscentis. in tantum tue
 beatitudinis congaudeo & condelector.
 ut licet nulla sit in conspectu dei
 peticio mea. tamen quod stulticia & fatu-
 itas uideri potest. memoria tui semper
 habeo in orationibus meis. id petens. ut
 optans. ut collata tibi misericordia sue benefi-
 cia dominus in te semper custodiat. & custodi-
 enda in te semper magis ac magis adma-
 gnat. seorsumque suorum in eterna gratia te sociis
 faciat. Sed quam presentiam tuam cui magno
 teneor desiderio. corporaliter adire nescio.
 per presentes litteras in quantum ualeo sup-
 plex & humilis adeo. & almitatis tue pe-
 dit sepi sepiusque. aduoluo. quatenus per cala-
 mitatibus meis & miseris dominum omnipoten-
 tem attentius exorare non dedigneris. Hinc
 enim dubito. quomodo omnia que uolueris ap-
 habitatore sancti tui pectoris spiritum sanctum ob-
 tinere possis. Sed nec de hoc ambigo. In
 omnem statum meum. & omnia que circa me
 agunt. preterita. presentia. & futura. per
 sentes litteras ipso reuelante cognoscat.
 Unde si ullom uilitas paruitatis mee id
 petere presumat. pedibus scitatis tue. toto a-
 nimo & corpore submissis deprecor. ut pro
 eodem statu meo sine ammonendo de pre-
 teritis atque presentibus sine promouendo & cau-
 tum faciendo de futuris. & uite mee sine
 si id contrarium tibi non sit. per septima ma-
 ma mea letificare non dedigneris.

Responsum hildegaridis.

gratia dei dicitur te ad
 omni. & mens tua non est
 edificatione in qua est. Unde
 in omni tunc dicitur nesci quomodo
 quomodo. quomodo in bona
 in omni quasi famulatus
 in omni tunc est. quan-
 in omni habet in tribula-
 in omni pro constitutio-
 in omni quando etiam mens
 in omni uelut uisus sui. Pr-
 in omni nimentes oculos in
 in omni terra quasi te nesci
 in omni non habitat in illo h-
 in omni stare mult. si am-
 in omni nescit. & dat illi un-
 in omni fit tibi bona
 in omni in herde. I-
 in omni dicitur sine sue t-
 in omni audet dicere mat-
 in omni dicitur propositum licet
 in omni cui deuotissimi fan-
 in omni subreptione. oration-
 in omni uoluntate. Quas gratias
 in omni uelut nite conditio-
 in omni precari. que ad nihil
 in omni nec ibecillitati
 in omni adtendere uolun-
 in omni ueneris presentia co-
 in omni abhorrueris. & ru-
 in omni uoluntate nos letificare si-
 in omni tunc tanta molimina
 in omni nos sicut regis spor-
 in omni que ob ipsius sponte
 in omni dicitur audire. specialis lau-
 in omni sicut tu pulcra amice
 in omni oculi tui columbarum.
 in omni uoluntate uirtutum ca-
 in omni sicut uelut. sicut li-
 in omni & suauis odor x-
 in omni uoluntate celi in te
 in omni & scitatis copositi-
 in omni uoluntate peccatoribus spe-
 in omni dicitur uere mater
 in omni nobis uocans per

Gracia dei induit te ad aqua potari
 omni. & mens tua n̄ edificata ē in
 edificatione in qua es. Unde p̄uide castel
 lu m̄itū tue d̄scer̄ nens que & qualia sūt.
 opa tua. qm̄ m̄itū in bona itentione ad
 d̄m̄ aspici quasi sanus sis in anima tua.
 S; in mixta nube es. quando scissuram
 m̄itū tue habes in tribulatione suspirior̄
 & molestie p̄ constitutionē laboris
 tui. Aliquando etiā mens tua in altum
 nadit. uelut utilis sis. Proba q̄ te ipsū
 & habe uiuentes oculos in ope & p̄ster
 ne te in terā quasi te nescias & uiues.
 quia d̄s n̄ habitat in illo habitaculo qd̄
 in se ipso stare uult. s; amat domū illā
 que se nescit. & dat illi ungentū opti
 mū. Unde fit tibi bona & salutaris in
 ta. **Prepositus in herde. hilbe gar di.**

Hildegardi d̄ne sue beatissime &
 si audeo dicere matri carissime.
 h. in herde p̄positus licet idignus. &
 sc̄itatis eius deuotissimū famulus. cū suis
 omib; subiectionē. orationē. & deuotissi
 mā seruitutē. Quas gr̄arū actiones d̄na
 & mat̄ sc̄issima uirē condigne referre po
 term̄ pietati. que ad uisitationē nr̄i
 monasterij nec ibecillitatē nimā cor
 poris ur̄i adtendere uoluistis. nec diffi
 cultatē itineris p̄nitima cordis ur̄i dul
 cedine abhorruistis. & rur̄sū uerata
 uisitacione nos lenificare studuistis.
 Nescit em̄ tarda molimina. sc̄i sp̄e gr̄a.
 Proinde uos s̄m̄i regis sponsa dilecta &
 p̄electa. que ab ipsius sponsi clem̄tia dig
 na estis audire. specialis laudis p̄conia.
 Ecce igitur tu pulcra amica tua. ecce tu
 pulcra. oculi tui columbar. Nos iquam
 que multigentis uirtutū coronata ser
 uas. m̄e filias ierlm̄. sicut lilū m̄e spi
 ras bonis & suauis odor x̄pi redolentis.
 sicut luminare celi m̄e tenebras hui
 sc̄li. uite & sc̄itatis cōpositionis reful
 getis. nobis peccatorib; spei consolatio
 nē iegeritis. d̄u uirē materne uisitati
 onis gr̄am. nobis uociens p̄tenditis. Li

cet em̄ nos confortes publicani illius
 euangelici. oculos nr̄os ad celū leuare
 n̄ firmus digni. tam d̄m̄ p̄ organū oris
 ur̄i. uocem illi qui in uobis habitat.
 audire merem̄. d̄m̄ x̄pi. facti sumus
 sicut consolati. Proinde x̄po d̄no qui nō
 idignos p̄ uos consolari dignatur. hu
 milit̄ gr̄as referentes genua flectim̄.
 uos quoq; d̄nam & matrē nr̄am humi
 li p̄ce deposcim̄. quaten̄ qui nos in cubi
 culū m̄teriorū suor̄ introduxit. p̄ces p̄
 nobis peccatorib; dignemur fundere.
 quo ur̄or̄ meritor̄ intercessionē nos &
 a peccatis & ab hostib; element̄ dignet̄
 eripe. & de erumpnoso hui sc̄li nau
 fragio. ad eterne beatitudinis & secu
 ritatis portū unā uobiscū p̄ducere.
 Preueniat uos d̄ns in benedictionib;
 dulcedinis. & orantē p̄ nobis exaudiat pa
 ter totius consolationis. sc̄arū que uobis
 cū & sub ur̄o magisterio fidelit̄ ser
 uunt d̄no ih̄u x̄po commentū humili
 ter p̄ uos salutari. & ear̄ orationib; sup
 phet̄ nos cōmendamus. & res̄pta nr̄a
 om̄i deuotione desideram̄. **R. esponsum**

Hec dicit ille **hilbe gar di:**
 qui bonū & suauē intellectū homi
 nib; infundit. Snauissimū odor donoy sp̄e
 sc̄i. adē fidelib; hominib;. Ideo in quocūq;
 loco sc̄monia ē. ibi homo restaurari
 ad uitā in naufragio mundo pot̄. Unde
 o probe miles x̄pi. saluationē anime
 tue require. d̄m̄ animū tuū fons uiuus
 suam ifusione ifundit. quia dubietatē
 quas in animo tuo statuisti. securitatē
 in te n̄ opant. Ergo in loco tuo sta. ibi
 amans primū datū qd̄ tibi desup da
 tū ē cū anima tua in recludimē ue
 tata ē. qm̄ utilitati anime tue n̄ con
 uenit. ut aliā uicissitudinē queras. s; h̄ac
 fuge uagationē ne mens tua in tremo
 re confundat. Unde talis esto ut amic̄
 dei fias. cerimonias ipsi n̄ fugiens. &
 deus saluabit te. **R. esponsus in ha
 melen. hilbe gar di.**

omo. & esto uictor ubi
 so mundo. **Jobi**
 dilgardis uen
 rabili omnipotenti
 humilis & modic
 m̄i gr̄a d̄m̄e largi
 post h̄c om̄i regim̄
 est chalamo copul
 uocatis di m̄ia. que
 putatis. tanquā lam
 enebri te sint don
 andis. tamā q̄ tue
 si temporis audient
 ē que dicebant cog
 uatitudinē cogitand
 it licet nulla sit in
 uericio mea. tam qd̄
 tal uideri pot̄. memo
 habeo in orationib; m̄
 ptans. ut collata r̄i
 ia d̄m̄i m̄e temp̄ col
 nda in re temp̄ magi
 geat. sc̄oza. suor̄ m̄
 aciat. S; qm̄ p̄m̄i
 eneor desiderio. corp
 p̄ sentes literas in
 lex & humilis uel
 lib; sepi sepulq; ad
 mutatis m̄e & m̄erit
 ē attentū exorantē n̄
 m̄ dubio. quoniam
 habitatore sc̄i tui p̄
 mere possit. S; nec de
 om̄e statū m̄e. & om̄i
 agant. p̄terna. p̄m̄a
 sentes literas ip̄o re
 unde si illon̄ uelut p̄
 petere p̄mittit. p̄ob
 nimo & corpore s̄m̄
 eodē statū meo sine
 ritat̄ atq; p̄sentis s̄m̄
 tū faciendo de s̄m̄
 si id contrariū tibi
 mā meā lenificatē n̄
R. esponsus

148, 49

150

Hildegardi pinguentium gēme.
 xpi uere sponse. regulari qd;
 discipline iformate. A. in augustum
 regula in hamelen idignus puifor.
 deuore p̄cis n̄ abstinentia. Longem
 temp̄ti inuallo spiritalis carnatil. de
 mū corporis mei egritudo crebra. p̄
 sentia tua sepi adoptati. Nouisti enī
 filia xpi. dū tibi p̄sentia meā quonda
 exhibuerā. eximū corpori meo inhe
 rere languore. Quo n̄dū cessante die
 noctuq;. n̄ modice torqueor. Veluti &
 humana fragilitas diuine uisionis est
 ceca. si ob benefactorq;. irescencia in
 morbu seu temptationē iciderē n̄ noui.
 & gr̄a dei sū id qd sū. quia pondus par
 ui laboris tam in uigiliis quā in ora
 tionib; p̄ diuersis rebus omnipotenti deo
 exhibere n̄ cesso. sine laborū si licet
 sc̄issima ut remandes imploro. Et te
 matre filiarū tuarū pietatis auxilio fi
 sus in d̄m. opis postulatione inuincia
 eē deprecor. pietatis tue auxilium quero.
 p̄cibus tuis meū erui languore rogo.
 Multū enī ualet deprecatio nulli assidua.
 Ego ū peccator n̄ modicus in ifirmita
 te anime & corporis piculose obrutus.
 explicare multa nequeo. sc̄pta in uisen
 da queso mitti. & si qua sunt in diu
 nis agenda mitteris delegari. Vale
 mi domina. & pro me sponsū tuū exo
 ra. **Responsum hildegarbis.**

Qui ē dicit. Rex uidet scala. que
 obtenebrata ē in uicissitudine
 pestilentie. Et sol effulfit. & obtenebra
 tionē illa scidit. Et hoc regi placuit.
 & dixit. hec fugiua scala in fatiga
 tione ē. quia interdū ad archua scandit.
 & in d̄m obtenebrat. Talis ē mens tua
 o homo. In die sc̄sitationis animi
 tui ascendis in leto gaudio ad me.
 & iterū in nocua pestilentia colis caden
 tē morbu. quasi n̄ exquirenda sit cau
 sa salutis. Inpossibile ē. qd̄ em̄ in
 mobilis sit. Aspice ad me. & semp requi

quire ungentū medicine in die & in
 turbine. & in eternū uiues. Pura legē
 cole. & dubietatē fugē. & deus saluabit
 te. **Prepositus in wardenos. hildegarbis.**

Domine hild. sponsarū xpi que se
 in pingua uenerabili magister.
 B. in wardenos. placuit quibus idign
 orationē eū omī affectuose dilectioni
 obsequio. Caritas sine affectu. frigidus
 in simillima uidet. Nam sic ignis sine
 feruore ferrū ferro conglutinare n̄ ua
 let. ita & caritas sine affectu. nequaquam
 efficere pot. ut credentū sit cor unū &
 anima una in deo. Caritas uera. ipsa
 ē affectuosa. hec animā adherere deo
 facit. ut unū eū eo sp̄c efficiat. hec
 uelut unificū gluten m̄tes fidelū con
 necht. ut sint unū uoluntatis in deo.
 factū. gaudū eū gaudentib;. & hec
 eū flentib;. hec certē d̄no languere. re
 cordationē sc̄itatis uir̄e in suauitate sc̄i
 amoris iocunda in facit. Ipsa in celebra
 tione diuini officii. memoriā uir̄i cor
 di meo semp iusurrat. Ipsa etiā crebra
 suspiriū. affectū uir̄m in exoptat. Ex
 multo utiq;. tempore desiderari facit
 ad faciē uos uidere. & ore ad os loqui.
 & ad familiaritatē uir̄am p̄tingere. ut
 edificationē aliquā & consolationē a uo
 bis aliquādo habere possē. Nullis enī ifir
 mitis sū in anima mea. & em̄atione
 multa opus habeo. Igit̄ quia & in nobis
 & in dilectione qua uos diligo fiduciam
 magnā habeo. rogo ut quandoq; me
 uisitare n̄ negligatis. Qd̄ si fieri nequit
 p̄sentia corporali. eū placet ut nobis
 fiat hoc scripto. semp aut orationum
 uir̄arū subsidio. **RESPONSUM**
Qui n̄ filer. si acute **hildegarbis.**
 omnia respicit. dicit. Eū sapiens uir̄
 p̄ desideria sua in excelso monti cuncta
 tē edificat. decet ut in magno studio
 p̄caueat ne inimici ipsi edificū eū in m̄m
 tis terrorib; destruant. Audi q̄ o homo.
 Serua sollicite temp̄m tuū. ne inimici

posse destruat cum
 in pectore su
 quatenus peccata sua
 m̄tis sine. hec prob
 do accepit responsū ho
 m̄tis quātū in te habes. u
 Qu n̄ pallidam fac
 habuerit sic dicens. n
 quid alii sodales mei
 m̄tis n̄ ē. si in radio a
 uidet. Unde huc tale r
 nesci quid dicit.
 plange. & postea f
 possis terge. at
 denis peccatores
 spernit pen
 in deo uiue. &
 ambula. **Preposit**
hildegarbis.
 dei gr̄a dicitur p̄pos
 rector. forori hild
 m̄tis sc̄i robor. in sp̄
 uide. v̄tē p̄ op̄m
 maxime religios
 quā sc̄e dilection
 uideant. Unde p̄ gr̄a
 illa. grauel summo
 largitori. qui t
 uiderit inuit uir̄le.
 andā flagitia uel fa
 ad impendenda idig
 uisita simul & ay
 quā uir̄ib; uir̄is loqu
 p̄rabere sermonē n̄ a
 uir̄is & em̄tā uir̄am.
 uir̄is n̄ nobis ben
Responsum hildegarbis.
 ostendit in hec d
 homini n̄. O homi
 tabernaculi
 factū. ad cui
 pulant. Altera
 capillos habe
 domini. Et tibi die
 in sc̄ificationē fa

tu possint destruere civitate dei in te.
 Qui rutilat in pectore suo ppter timo-
 re dei. quaten' peccata sua plangat in
 vultu matris sue. hic probus miles e' &
 a deo accipit responsu hoc. O care fili!
 bonu gustu in te habes. ideo delector
 in te. Qui u pallidam facie in mente
 sua habuerit sic dicens. nescio quid sim.
 vel quid alij sodales mei sint. hic pro-
 bus miles n' e'. s; in recho animu suum
 deductit. Unde huic tale responsu do.
 O homo! nescis quid dicis. Primu pecca-
 ta tua plange. & postea fratres tuos
 quantum possis terge. atq; patientia
 habe. qm deus peccatores nos omis in-
 det. s; tam n spernit penitentia facien-
 tes. Idcirco in deo vive. & in eterna se-
 licitate ambula. **Prepositus in undereis**

R. dorf. hilve gar. vi.
 dei gra dictus ppositus in unde-
 reisdorf. sorori hild & magistru
 in monte sci robn. in spu fortitudini
 habundare. Vre pie opinionis deuotio
 multoz maxime religiosoz nites affe-
 cit. & quada see dilectionis suauitate
 idulcorauit. Unde p gra uobis diuin-
 tus collata. grates summo referim' bo-
 noz omniu largitori. qui femineo pec-
 tori robur imisit uirile. n solum ad
 deuitanda flagitia uel facinora. sed
 etia ad impendenda idigentib' neces-
 saria consilia simul & auxilia. S; quia
 occupatis aurib' uris loquimur. ilon-
 gu' ptahere sermonē n' audem'. R. o-
 gamus g' clemētia uram. ut auxiliu
 consolationis ure nobis benigne ipenda-
 tis. **Responsum hilve gar. vi. s.**

Qui e' ostendit m' hec dicens. Hic
 homini isti. O homo uideo te
 quasi ligneu tabernaculu de manib'
 artificum factu. Ad cui ianuā dux i
 magne pulant. Altera plena oculo
 lu' & nigros capillos habens. nomine
 timor domini. Et tibi dicit. Uolo te
 cu hostis in scificatione facere. Cede

ergo m. & cubiculu tuu uttabo. atq; bo-
 num gustu musco & aromatib' in te
 facia. O miles. caue ne sis tardus cu om-
 ni le tuo currere. & id uiuente oculo
 ad rectitudinē ducere. S; altera ima-
 go quasi tuba canens in candida nu-
 be uelut circulu hominis habet. & no-
 men ei fortitudo. Et ad te sic dicit. he.
 he. he. quare dormis in scientia tua.
 quasi rusticus in morib' suis qui li-
 bent' tacet nec militare uult in lori-
 ca. galea gladio & hasta. Resona g'
 quasi tuba p multas aquas. & n' file.
 & adiuuabo te cu sodalib' meis. & sta
 in pariete templi. nec sis formidolo-
 sus ppter iquietudinē uentoz. s; disce
 ut sis columpna in palacio regis. fu-
 ge quoq; duas linguas. que sūt uulne-
 ra anime. s; loquere ubiq; in uerita-
 te sedm similitudinē solis. & habita-
 cula nra libent' uite parabimus.

Prepositus in ualle di. hildeg.
Fridericus gra di in ualle dei ppo-
 situs licet idignus. hild xpo de-
 uote famule benedictione accipere a
 dno. & miām a deo saluari suo. Grās
 deo qua intmas psoluiū qd in ipso ua-
 letis. qd uir tutum decore floretis. qd
 dilecto ex dilecto cu commissis uobis so-
 rorib' toto corchis affectu imye estis.
 quia confidimus in dno quia apud
 ipsu nri memoriā habeatis. Multis
 aut' negociis ppeditis sū. qd uixta
 placidu nunciu n' misi. unde rogo
 ne grauet dilectio ura. nē p pntem
 latore soluere qd pmissis ut ex hoc
 mercede a deo acquiratis. Vos una cu
 sororib' imploro inuieris. ut apud
 xpm memores memoriis sitis.

Responsu hilve gar. vi. s.
Nunc tibi dico. homo qui uine
 am aut saxosu agru habet
 & int' se dicit. laboriosu e' hic labo-
 rare. & sic eos relinquit. rechosus la-
 borator e'. S; cu temp' fructuu ad

155, 56

157, 58

uenerit. An̄ eius ad ip̄m̄ dicit. Hade
ad campos & quere fructū in florib;
qui int̄m̄ florent & int̄m̄ arescunt.
S; ibi nichil iuent. Audi. Vinea sacer
dotale officii ē. s; qui uirgā correptio
nis in populo graui habet. hic saxosū
agrū possidet. Quē ita fatigant. int̄
se dicit. Illa uita & aliena uita & ista
uita. in melior ē. Et sic qd̄ hoc tempore
excogitat. hoc tēpore derelinquit. sicut
flos qui arescit. S; si tu ita faceres. tibi
dicendū cēt sicut uillico qui de uillica
tione sua corā dño suo diffamat ē. &
qui de abiectioe sua int̄ se cogitabat
ut uincūq; unū scriberet quā deberet.
unde dñs suus ip̄s dicit. filij hui mundi
di sapientiores filijs lucis in generatio
ne sua sūt. Pr̄m̄us anḡs cadens in pe
nitentia suspirare noluit. n̄ ut alij suspirēt p̄
mittit. Sacerdos aut̄ fringat se. & alios
festinet adiuuare. Hē hec p̄uide & insa
pientiori parte eū filijs hui mundi mane
q̄a si sedm̄ cogitationes tuas que uite no
lant faceres in utraq; parte deficerēs. &
in penitencia recordaretis quid reliquis
ses. Tu aut̄ eū populo isto mane. & cum
n̄ relinquas. ut in eternū iudicēs.

Prepositus in kappenberch. hild.

Domine sue reuerende uirgini &
sponse xpi hild. frat. H. platus ser
uoz dei in kappenberch. scē uirginitatis
& pie conuersationis. p̄m̄ū & coronā p̄
petuā. fama religionis & deo acceptę con
uersationis int̄ ubiq; in ecclia resp̄sa mul
tos sup̄ odore balsami ceterozq; odoram̄
toz delectat. quē & nos in cellulis quasi
in subitaneis canis extremi tandē odora
re cepim̄. Vnde & ego int̄m̄ omnū o
dorem tantū sequi cupiens. ad uos ueni
re disposui. s; in tanto turbine tēpestatū
& peccatū. quo rota ecclia nē quatit̄ &
turbat̄ impedit̄. reb' & corpori timens re
tardat̄ uenire n̄ potui. H. ego aut̄ p̄ eum
qui in uobis habitat xpm̄. ut p̄sentem
litteraz portitorē. fratē nr̄m dilectum

tanquā me ip̄m̄ p̄sentē audiatis. Ad con
silendū em̄ sp̄m̄ dei qui in uobis habi
tat de p̄senti statu ecclie nr̄e. etiam ad
uos direxi. Vos quidē qd̄ dei ē. qd̄ cari
tatis ē. qd̄ pietatis ē nobis communicare
n̄ dedignemini. ut uos p̄ eum qui in
uobis multos consolatur. consolari resp̄tem̄.
Vitra dulcedinē uitam. iculto sermone
amariuare n̄ p̄sumim̄. Obviam̄ autem
supplicantes uobis. ut n̄ pigret uos aliq̄
fr̄i p̄senti iudicare. & tandē p̄ panca in ex
trema unguila seculi reserbere. Cum
om̄ib' uobis ax̄po cōmissis. in xpo ualere
& mei p̄t̄ ip̄m̄ ad ip̄m̄ mementore.

Responsio hilde garbis.

In aliqua parte. in te tenebras uideo.
Quoni. Quia tor tuū implicatū ē in tenebra
que dubio circūfert̄ sicut molendinū. ita
dicendo. Que. uel qualis ē causa mea. Ad
ē tibi ut aspicias dñe qui p̄mo mane
in purissima aurora surgit. & p̄ca in
celsitudine tēpestatū circūdam̄. Sic
ē enī uita tua. Nam si semp̄ p̄speritatē
haberes canero similis eēs qui recte non
ambulat. un̄ p̄mittit te d̄s fatigari.
quia filij quem pat̄ amat eū uirgā p̄
cutit. hoc in. Veritas de terra orta ē
& iusticia de celo p̄spexit. hoc ē. Om̄nem
ueritatē d̄s p̄ hominē probat. que de
limo terre formantur. Terra que dura
& lapidea ē uix aratro sem̄atur. sed
bona & mollis terra in gaudio coluntur.
& in utraq; parte dens uerax ē. Duram
& asperum hominē cū labore frangit.
s; suauē & beniuoluū amplectit̄ osculo
caritatis qui om̄ia bona opa libent̄ ad
implet. Et gr̄a dei que om̄ia dura &
beniuola p̄ solem iusticie p̄frangit. om̄
nes qui ad ip̄m̄ p̄ suspiria cordis clamant̄
eū sciendo audit. quia sic d̄s iose conli
tuit. ut omnē terrā illuminet nec te
nebras sustineat. ita possibilitat̄ dei p̄
grām suā hanc recusat̄ amicitia. ne illa
respondeat. qui ip̄m̄ uocat. Ideo tor
ta tua ne timeas. quia locū tuū in dñi

... n̄ uideo. s; d̄s ligat
... unde ones q̄
... collige. que aut̄
... solita donec r
... Prepositus
... hild. v
... contemplatiō
... plebs. & p̄positus d̄
... si quid ualer
... suspiria
... o dore illeclis
... inquitare am
... almita
... hincq; aux
... p̄sumptio
... miseriaz ū
... confusiois exce
... uer ser
... Cū enī
... cor p̄q
... benigni
... fati ē fareri. dign
... condigne
... Ham sepi abhon
... quā cogitatio
... sp̄m̄ scō ren
... om̄ia recte a
... que n̄ ē necesse
... nos om̄ia. Erg
... cū sim pul
... denotione posco.
... liberatorem am
... scire faciat̄ an
... fidelitat̄ sim ad
... ad mortē. S; queſo. i
... hec p̄sumptio. C
... in uobis mansi
... scdm̄ fidē & h̄m
... ad om̄ia uo
... hild. v
... dicit. O
... uadit. uinc
... reuera facia
... sic psalmista d
... fac bonū. iquire

ptione n̄ uideo. s; d̄s ligatimā oneris
en̄ ita mult. unde oues qui ad te cur
re uolunt collige. que aut̄ te uolunt i
miseratione tolera donec te uocent. &
in eternū uiue. **Preposit̄ de sc̄o victo**

Hildigardie. hildegarde.

diuine contemplationis speculo.
6. abiectione plebis. & p̄posit̄ de sc̄o victore
in inoguntia. si quid ualent contriti &
humiliati cordis suspiria. Sup bono
nre opinionis odore illectus & in spē sa
luti ex p̄funda tiquitate animat̄. miseri
al meas in conspectu almitatis ure expo
nere & deplorare. hincq; auxilium & consili
um querere. pie p̄sūptionis sp̄u aggre
diar. Quantū enī miseriaz icideri. quan
tū ruboris & confusionis exaperi. q̄ntum
lacrimarū effuderi. uix sermone effari
potero. S; n̄ mirū. Cum enī tot flagiti
a & imundicijs animi corp̄q; meū pollue
rent. iustissimo & benignissimo dei iudi
cio si tam̄ fas ē fateri. dignū correctio
ne diuina. nec n̄ condigne passiones
sequerent̄. Nam sepi abominabili iū
rate tā factis quā cogitationib; lapsus
sū. que nos d̄na sp̄u sc̄o reuelante meli
scitis. Quapp̄ n̄ omnia recte agunt circa
animū meū. que n̄ ē necesse scribere.

Sp̄e enī docet nos omnia. Ergo ure sc̄ita
tis p̄ctib; aduolūt cū sim puluis & cinis
humillima deuotione posco. ut sup me
consolatorē & liberatorem animaz n̄raz
inocent̄ meq; sc̄re faciatis an in sit spes
salutis. an p̄destinat̄ sim ad uitā. aut
p̄scitū ad mortē. S; queso. ne reputet̄
m̄ in stulticiā hec p̄sūptio. Ceterū sp̄e
sc̄s qui habet in uobis mansionē. tri
buat uobis sc̄dm̄ fidē & humilitatem
meā respondere ad omnia uotis meis.

Valere. Responsū hildegarde.

ix in serenitate dicit. Om̄s ascen
dit. & in turbine uadit. unde memor
esto fili ut recta itinera facias in gustu
boni intellectus sic psalmista dicit. Deeli
na amalo & fac bonū. iquire pacē &

psequere eam. S; etiā bona ad te collige
quatenū anima tua n̄ deficiat. quia d̄s
iustos n̄ derelinquit. s; in sua pietate sus
cipit peccatores. Unde elige tibi rectas
uias & in eternū uiues. p̄rosq; oculos
in n̄re habe. ut illusio n̄ decipiat te.
Tu m̄ sp̄nas sedes & undiq; circūspicit.
& diuersas res ad te colligis. & beniuolen
tia in te manet. s; tam̄ in opib; tuis qui
dā defectus ē. Unde n̄ surge & ne redm̄
habeas ut de sp̄nis surgas ne te suffocet.
quia d̄s n̄ delectat̄ in ope illo qd̄ m̄ sp̄i
nas edificat. Ergo o fili dei cito surge.
antequā sol tibi occidat. **Prepositus**

in confluentia. hildegarde.

Hildigardi in xpo dilecte. s; statū q.
in confluentia p̄posit̄ quāms̄ imeri
tū. salutē in d̄no. Quia in om̄ib; tribula
tionib; meis semp̄ tuis consolationib; me
mercasti. & cuncta iam sūt impleta que
m̄ p̄dixisti. queso ut & n̄ misericordem
d̄m̄ in cunctis que me foris & int̄ p̄mūt
consolari deposcas. & si quid de me uidet̄
& maxime si abemigno ihu aliqua spem
in futura uita audeam sperare o dilectis
sima & amantissima t̄nseribas. De reliquo
aut̄ scias d̄m̄ quā t̄m̄ p̄ctib; me orare.
ut ante mortē meā a peccatis meis digna
penitentia me conuertā. Valere. **Responsū**

Qui factura digni dei est. hildegarde.

Quod corrige uicissitudinē morū tuorū
& n̄ extende te in uentilationē mentis
tue de qua te n̄ possis excusare. quia d̄s
omnia p̄ruget. Deus enī n̄ iubet ut iudi
cia sua sup te edisserā. s; ut pro te orem.
qm̄ quedā ante pacta opa parentū tuorū
nunc habent oculos ad uindictā. quia
d̄s etiā flagella sua aliquando extendit
ad tertiā & quartā generationē. Confi
de tam̄ in d̄no. qd̄ te liberet de manu
gladij inimicorū tuorū. De salute aut̄ ani
marū magis loquor quā de casib; homi
nū. & ideo multociens de his uideo. quia
sp̄e sc̄s n̄ effundit manifestationē in con
fusione criminū populorū. s; iustum

161, 62

163, 64

iudiciū. Deus te ponat in p̄dū uite. ut
in eternū uiuas. Et dico. Nullū pondus
in ponderib' ad equandū ē dieb'. m̄sib'.
annis. uel alijs temporib' que a deo ordi
nata sūt. Deus enī unus qui rex regū est
& cui iudicia iusta sunt irime exorand' ^o
ē. ut peccata peccatorū aboluat. p̄ oratio
nes illas que in deo exquisite sūt. quia mul
te occasiones se ipsas in iusticia decerpse
rūt. sicut idola p̄ strepitū incredulitatis
uoluerūt. qd̄ in irratione populos edipe
rūt.

Arnoldus p̄positus hildeg.

Hildegardi dñe & mari carissime
a. sc̄i Andree in coloma p̄positus
imeritus. semp̄ in dño ualere. Quantis
temptationū tribulationib' int' & exteri
angustiet anima mea. tam ex uerbis mee
p̄sentie quā ex reuelatione diuina caris
sima dñi nostri. Hunc ḡ quia deficio &
nullū p̄fectū quantū ad dñm in me uideo.
scripsi ad te dñam meā paratus facere.
quicquid in sine reuelatione diuina si
ue consilijs tui sapientia p̄cepis. Ne par
cas. nec celes. nec iniquitatē meā abscon
das obsecro. paup̄is anime mee. quantū
sicutq; timeo. & me totū in p̄fundū di
mergi patiesco. Quapp̄ int̄cede & ora
p̄ paup̄ere anima mea. ualens in xpo
mat' carissima. Vñs tecū. & cū omnibus
tuis.

Responsū hildegardis.

Lux que tota uiuit. dicit. O tu ho
mo. audi. Quēda uallis erat que int̄cū
aruit & int̄cū floruit nec stabilis fuit
in herbis que utilitatē p̄ferūt. s; pulcra
erat hominib' ad uidendū. & n̄ multū
utilis ad refectionē. Sic ē mens tua. Ham
cū temp̄sū inspiciat. ita qd̄ cogitas qd̄ non
sūt fortis in bona conscientia tua. mox
arescis quasi spem n̄ habeas. & cū p̄ea
surgit mens tua quasi mons mirre &
thuris. ad timorē ascendens uelut mo
tus sūt in temetipso rixando cū tre
more uires. Et tunc ita oras dicens.
Nimia sūt crimina mea. in uulnere
b' peccatorū meorū. S; deide tabescis in

propria uoluntate tua & properas ad sc̄la
ria. & n̄ p̄ficiat bona opa te in eis exercendo.
S; in tali opinione ē estimatio tua dicens.
Uolo bona opa facere. Bona autē opa sic
n̄ accipiūt formā daturatis in te. quia
in peccatis tabescis. Clama ḡ p̄ bona opa.
& d̄s suscipiet te. Audi. Vide ut ardeat
in malis. & ut uirescas in bonis. Clama
icipiendo dñm uidere in bona uoluntate.
& bona opa fac in p̄fectione. Qui boni
opatur dñm uidet. s; qui opinione boni
habet. ē quasi speculū in quo forma alia
fulget. s; forma illa in eo n̄ ē. Ideo sur
ge & icipe bona opa & fac ea in p̄fectio
ne. & deus suscipiet te. S; tu respondes.
Curā sc̄larē habeo. Que ē hec conuersio.
Ego ostendo tibi ut habeas m̄am. bonit
tatem. & uirtutē que conculcat sup̄bia.
& ut manū porrigas deficientib'. & in pe
nis dolorib' iacentib'. & parcas delinquent
tib' in te. ita ne pascas culturā idolorū
que ē auaricia. & ne uerbis facie dei
sc̄licet felicitatē quā d̄s alij dedit. ne p̄
iudiciā occidas. & uiues.

**Prepositus
erphodie hildegardis.**

Omine hild' sponse xpi dilecti. I
erphodie hec ichignis. deuore o
rationis & obsequij affectū. Grati. s; acto
nes sc̄itati ur̄e longe lateq; respice adue
gere n̄ cessamus. que tam dulci litterarū
salutatione quā plurimos saluat. Deside
rio namq; desideram uidere nos. & bonis
nihilis consolationis ur̄e uerbis quod
iocundari. & multus ur̄i p̄sentia flagri
tes p̄ uos letificari. immo corde orantib'
& optantib'. Diuina ḡ clemētia que tam
sc̄m tamq; magnificē op̄is in nobis ce
pit. diuinit' p̄ficiat. & eiusde bonitatis
ur̄e p̄ assidūam orationē ur̄am nos par
ticipes efficiat. Hunc ḡ litterarū latore sc̄i
heet familiarē in in amore dei & piet
tis ur̄e iter ad nos facientē. dilectiom ur̄e
fidelissime cōmendam. quaten' a nobis
clementer suscept. spe sc̄i p̄ os ur̄m loqu
tis uerba p̄ uos audire merant.

Responsū hildegardis.
Dei p̄cedit te. querens fa
de tuo in simplicitate. q
d̄sc̄at simplicitatē in ma in
tū p̄mot. sic etiā oculis
tū d̄sc̄at felicitatē boni
d̄sc̄at. & liberet te ab o
flagrantū inuicis. fac ḡ o
p̄urū. Nam quasi lassū &
d̄sc̄at. qui te creant. S;
d̄sc̄at. & ideo cessa a pec
catis n̄ mendicet te in p̄dior
p̄p̄ta. que que renocata
d̄sc̄at. quasi n̄ sit in si
d̄sc̄at in angustia & in do
d̄sc̄at. **Vermanni p̄p̄**
Hildegardi. om̄i gl̄a &
m̄sime dñe. h. de de
p̄positus & peccator
tū n̄ filius dilecti
d̄sc̄at. d̄sc̄at n̄s estuan
ur̄ loquat. s; sapien
tū magnitudinē ueret.
d̄sc̄at sc̄laritē concessū ē
& p̄ferre uelit. S; tel
d̄sc̄at. sedē inuent
d̄sc̄at. de te fecit armari
d̄sc̄at. d̄sc̄at d̄sc̄at appre
p̄p̄tor. exemplū es fa
d̄sc̄at. d̄sc̄at ēē assidue ti
d̄sc̄at. tuo consor
d̄sc̄at. reueneri. Tam dei
d̄sc̄at a desiderio meo. q
d̄sc̄at. d̄sc̄at te. Vnde e
d̄sc̄at in me. & quom̄ hoc
d̄sc̄at. deo ac d̄sc̄at
d̄sc̄at. d̄sc̄at d̄sc̄at denur
d̄sc̄at. d̄sc̄at obsecro. U
d̄sc̄at. d̄sc̄at. ac sic
d̄sc̄at. p̄cordial
Responsū hildegardis.
d̄sc̄at. hec uerba.
d̄sc̄at. d̄sc̄at p̄ ligatur
d̄sc̄at. d̄sc̄at inuicitudi
d̄sc̄at. d̄sc̄at a longe aspice

Responſuo hildegar. vis.
 ems p̄ndet te. querens ſacrificiū de cor
 de tuo in ſimplicitate. qm̄ ipſe uerax
 ē nolens duplicitate in una una que fidelis
 ē m̄ p̄ximof. ſic etiā oculus dei in ſimpli
 citate ſp̄icit felicitatē hominū. hoc tibi
 d̄s concedat. & liberet te ab om̄i tempeſta
 te flagrantū uicior. ſic q̄ oculū cordis
 tui p̄ntū. Nam quaſi laſſus & derelictus eſt
 de domo illi. qui te creauit. S; renocaberis
 m̄ alienos. & ideo ceſſa a peccatis tuis. qm̄
 deus n̄ uendit te in p̄dicatione. ſ; requirit
 te in p̄dita oue que renocata ē ad uitam.
 Cur dubitas. quaſi n̄ ſis in ſaluacione. Que
 re q̄ d̄m in anguſtia & in dolore animi
 tui. & mult. **hermanni p̄poſit. hildeg.**

Hildigardi. om̄i gl̄a & honore dig
 niſſime d̄ne. h. de domo in mo
 guntia p̄poſitus & peccator ſordidus. q̄
 quid ſeruus uel filius dilectiſſime d̄ne &
 matri ſue. Animi m̄s eſtuat. & ueretur.
 Eſtuat ut loquat. ſ; ſapientie & eloquen
 tie tue magnitudinē ueret. Tibi enī cu
 mulata felicitate conſeſū ē & ſentire ſapi
 ent. & proferre uulit. Stellantiū aucto
 ritas ſcripturaz ſedē inuenit in te. manet
 apud te. de te fecit armariū. Accedit ad
 hoc qd̄ diſcipline dotib; approbata decus
 ecclie. populor. exemplū eſt facta. Utinā
 in deſup. clarū eēt aſſidue tibi adherere.
 ſemp̄ audire te. tuo conſortio ſine m̄
 miſſione reſoueri. Tum deniq; n̄ eēm
 fraudat a deſiderio meo. quia ſemp̄ de
 ſideratu audire te. Unde quicquid ſibi
 diſplicet in me. & quom̄ hoc depellere ua
 leam ame ipſo. deo ac d̄no n̄ro donante
 tuis litteris inſigillatū denuntiare in dig
 nerū in digueris obſecro. Valeat in eter
 nū ſc̄itas tua. Valeant ac fideles p̄mane
 ant om̄s filie tue. p̄cordialiſſime ſorore
 mee.

Responſio hildegar. vis.
 ſtica dei. hec uerba p̄ferunt.
MO homo dei p̄ ligaturā legis. d̄s
 ſcit te in nigra meſſitudine aliquorū
 opum. S; tam a longe aſpicit uelut in

optuone. quaſi egredientē lucē. rutilan
 tis lucis. Cur re enim ut bona oya facias
 ſine contumelia duplicitatū duarū m̄x.
 ſcilicet ubi ſonus unius ē oris. alius m̄tis.
 Prouide etiā qd̄ d̄s te amet bona facien
 do. quia ipſe porrigit ad te manū p̄rech
 onis ſue. ſ; tu iſtirmus eſ & fugis. Cane
 q̄ ne abſcondas te a p̄reſione illa ne d̄s
 uirga ſua te p̄cutiat. qm̄ ipſe te requirit.
 Nam utmeta illa que currere noluit n̄
 recte p̄uidiſti. q̄ndo in celū aſcendiſti.
 S; n̄c in duab; partib; concenteris. ſcilicet
 p̄miſſione dei & diabolicis artib;. Et d̄s
 tibi funē ſolutū dimittit ut cognoscat
 quid ſis. ſ; tam̄ omnino n̄ caſes in foneā
 tructice. H̄c ora & confide qd̄ d̄s n̄ de
 relinquat te. & aurora cito ad te in libe
 ratione p̄cedet. **Prepoſit. de ſc̄o Symeo**

Beldericus ne. hildegar. vi.
 frat. de ſc̄o Simeone in treuitor.
 ecclia ſolo nomine p̄poſit. & ex numero ſup
 flumina babilonis ſedentiū & flentiū. h.
 filie syon. in ipſa d̄m deoz quandoq; uide
 re. Multor. relatu propriū q; corpi mei au
 ditu ſuauiſſimū tue beatitudinis odorem
 hauriens. letatus & admirat ſū in hiſ que
 dicta ſūt m̄. Letatus iquā. quia hoc tēpore
 nequiſſimi ſc̄i. uere in maligno poſiti talē
 ſibi ſp̄ontā ſp̄onſit ille ſpectioſus p̄ filiū ho
 minū elegiſſe cognoscit. admiratus ū q̄a
 ſolito & maudito caritate. ipſā & in hoc
 exilio dotare uidet. Quis enī unq̄m legit
 uel audiuit mulierē i doctā uel penitus
 illiteratā de p̄fundiffima abyſſo diuinoz
 archanon. tantal eructuationes exhalare.
 de fluminib; aque uiue tantā habundā
 tiā ſicientib; p̄p̄nare. Uere mirabilis d̄s.
 uere benedictus d̄ns d̄s. qui facit mira
 bilia magna ſolus. S; quid mirū. ſi racio
 nale & racionabile hominē organū ſuū
 quom̄ uult facit. qui etiā brutū animal
 magiſtrū magiſtri fecit. facit enī qm̄
 d̄s de quo ſc̄bit. oia q̄ruq; u. f. Precor aut
 tuā dilectionē. quaten; ipſa dilecto tuo
 p̄penſus & frequentū humilitatē meā

163, 63, 70

171

comendare studeat. eandem incassitudi-
 ne amē fidelit & idesinent sciens sibi re-
 pendit. **Responsoy hil**
Tu serue dei adtende. ut **de garvis.**
 breui tempore tuo ab iusticia mi-
 que mammona te diuertat. & in magno
 studio provide ut rubiginē peccatorū
 ate excutiat. ante qm̄ umbra mortis
 sup̄ ueniat cū plus opari n̄ possis. ne tē
 plangendo dicas. Que m̄ quia in negli-
 gentia inent̄ sū. Tu etiā patrefamilias
 adtende. qui a prima usq; ad uespam
 oparios in uineā uocauit. & alios cur-
 ociosi starent interrogauit. cui responde-
 bant. qd̄ nemo eos conduceret. A prima
 enī usq; ad uespam. An̄ oparios in uine-
 am uocauit alios cur ociosi starent in-
 rogat. qui se excusant quia nemo eos
 educat. Sepe enī homini contingit
 qd̄ a prima etate sua usq; ad uespam
 scilicet ad senectutē in obliuione dei ui-
 uat. & hoc int̄ se em̄dare tādū cogitat
 quo usq; p̄ grām dei r̄xando int̄ se dicit.
 Quare bona opa n̄ opabat. quia d̄s ama-
 lo me abstrahere n̄ phibuit. & ita in se-
 nectute sua p̄t̄ tādū peccatorū penitēre
 icēpit. Iste in iunerib; d̄m̄ uelut n̄ igni-
 tū fictile ual̄ apparet. qm̄ opari n̄ pot̄.
 & sic ipse primus ex merito suo p̄ grām
 dei mercedē accipiet. qm̄ p̄ etates postea
 militari n̄ pot̄. In puericia enī & in
 iuuentute & in matuta etate homo ma-
 tū sepe opatur. & p̄ea bonū. hoc in decre-
 pita etate eē n̄ pot̄. Idcirco oculos tuos
 ad uigilandū api & om̄s negligentias
 etatū istay; considera. & em̄da opando
 ut in eternū uiuas. **Prepositus in**

Bknerstethde. **hilpe garvis.**
 ualiscēq; p̄posit̄ dei grā in knet-
 stethde. uenerabili ancille xpi. h.
 spē sc̄i grā confortari. beatoq; sine con-
 sumari. Si fieri posset ut p̄sens eēm. al-
 ternanti sermone nobiscū agere posse.
 modis om̄ib; optare. Fa enī que circume
 sunt. que d̄ns solus nouit. p̄fusiori uobis

relatione expositur us eēm. que singula
 breuiandi grā p̄senti loco committere
 nolui. Graciā dilectissima quā pat̄ lum-
 nū a quo ē om̄e datū oprimū & omne
 donū p̄fectū desurtū. uobis p̄rogari in-
 ditumus. quia scilicet multū confidēt.
 caritatis ur̄e dulcedinē opus dixi p̄sen-
 tib; conuenire. supplicans attenti qd̄ p̄
 meis miseris diuinā clem̄tia deuotis p̄-
 c̄ib; implorare desistatis. In multis r̄nq;
 eam me offendisse scio. qd̄ me ipse n̄
 fecisse sentio. Quia q̄ in grā quā in uo-
 bis cognoui spem potiorem habui. ita
 le exultauit auxiliū exaudibilū ora-
 tionū ur̄ay; implorare. sperans me recep-
 turū a uobis q̄libet remediū consolatio-
 nis. qd̄ p̄ xpo p̄cor n̄ omittatis serui-
 uis. incedentes eisdē esse quo ordine
 magis placē offensā diuine maiestatis.

Valere in xpo semp. Responso
n multica uisione **hilpe garvis.**
 ad penionē uerbor; tuor; aspicebam.
 & audiu uocē ad te sic dicentem. Irberi-
 te assimilo que in estate grossos suos p̄-
 duert. & cui fruct; aturbim; & nebulis
 aliquantū lectur. & nerū ex rore cel; &
 puro etbere renouat. Isto enī modo mori-
 tua ē. quia cū fiduciā in aliqua p̄p̄ri-
 tate habes uelut grossos p̄ducent. ex in-
 cūlitudine morum tuor; quali ex m̄-
 bine fatigaris. & etiā ab illis qui subo-
 nere tuo sūt. sicut ex nebulis ledertis.
 tu ad d̄m̄ suspita. & dic. Ad te d̄ne lena-
 ui animā meā. d̄s meis in te confido
 n̄ erubescam. In te enī ē sp̄nactū ur̄e
 qd̄ d̄s itimute uiuificauit. & em̄ p̄mal-
 racionalitatis dedit. idō cū illis p̄ fidē &
 p̄ bonū desiderū ad d̄m̄ uola ad em̄ le-
 uando animā tuā. Ipsi etiā d̄m̄ t̄m̄
 cognosce. in cui; scientia frustra. & a quo
 principū sumpisti. unde cum roga-
 spiramine spē sin̄ bona sua te doceat. &
 de aduersis te liberet. Tu etiā in ip̄si con-
 de. ita ut om̄ia opa tua ante eum pone-
 re n̄ erubescas. & dic sicut filius patri

uno dicit cū delinque-
 ris sic in ipso n̄ obliu-
 scerit rogabo ut ab o-
 m̄ib; peccator; morū & ali-
 cūq; nobis occurrerit
 clemēt uos defendat
Prepositus in franken
Aldigardh in xi
 G. solo nomine
 ierth. post marthe la
 solatione. Desiderio de
 consp̄cere p̄sonā. si di-
 uis impediētib; min-
 dicit nobis d̄s p̄ littera
 dicitur. Hominis et
 nom̄ in m̄. p̄sonā m̄m̄
 ite sup̄ om̄ diligēt
 q̄ honorari. Am̄q; p̄
 die noctuq; in p̄e
 clemētia ur̄am. in
 om̄i diuine maiestati
 om̄i facere uelut.
 p̄p̄ri dicit hodie. B
 uita uisione. hec uer-
 ba m̄ & audiu. Prim
 ite p̄a uirora demud.
 in magna incūlitudin
 & sic a aquilo surgit
 uita facit. quia priora
 incūlitudine turbim; p̄
 de. a m̄ qui scientiā bo-
 n̄. p̄nde qui mores tu
 ita corā deo sint. ap̄net
 in d̄m̄ te p̄cciat. & ne
 in corpore tuo exierit a
 uolūto. & quo ibo. uel q̄
 quāda opa me tangun
 p̄ in molendinū cor p̄t
 ita etiā ne tremiscas. ei
 in d̄m̄. H̄de. qual
 p̄p̄ri uiue. **Preposit**
 Aldigardh sponse h
 xpi & magistre pi

172

xl m̄j

174

88, 89

suo dicit eū delinquent corrumpit. qđ p
tus sue in ipso n̄ oblitiscat. Ego aut̄ dñm
libent̄ rogabo ut ab omni iniquitate in
quertorū mōrū & aliorū criminū & p
culorū uobis occurrētū p grām suam
clement̄ uos defendat & liberet.

Prepositus in frankenforth. hildag.
Hildigardi in xpo dilecte dñe sue
G. solo nomine ppositus in franken
forth. post marthe labore. oaric con
solatione. Desiderio desiderati urām
conspicere psonā. s̄ diuersis negotiis
nos impediētib. m̄nc saltē facultatē
dedit nobis d̄s p litteras uos amplecti atq.
salutare. Nolimus etiā uos ignorare
nom̄ ur̄m. psonā urām. simulq. cū sa
lute sup om̄ diligētia uos amplecti
atq. honorari. dñm q. p uobis p posse
m̄o die noctuq. impellari. Rogamus
q̄ clementiā urām. ut mei peccatoris
corā dñm̄e maiestatis clem̄tia. men
tionē facere uelitis. Valere. quādiu i
sup̄m̄ dicit hodie. **RESPONSIV**

**ba uidi & audiui. Prima lux diei ruti
lat. p̄a aurora denudat. & etiā m̄tū
cū magna uicissitudine nubū impli
cat. & sic aquilo surgit & magna sus
piria facit. quia priora tēpora diei absq.
uicissitudine turbūm̄ pulcra erant. Un
de o uir qui scientiā boni & mali ha
bes. p̄inde qui mores tui & que opa
tua corā deo sint. apuericia tua ne re
lus dñm te peccat. & ne anima tua cū
de corpore tuo exierit dicat. Que m̄ q̄
ambulo. & quo ibo. uel quales dies m̄ s̄.
& qualia opa me tangunt. Ita scilicet.
que m̄ molendinū corporis mei exhibuit.
Cave etiā ne tremiscas. cū sup̄m̄ eius
tibi dixerint. Uide. qualis sit d̄s. Nē
in eternū uiue. **Prepositus in bunna.****

Hildigardi sponse **hildegarri.**
xpi & magist̄re p̄batissime so

rorū de scō robro in p̄magna. C. p̄positus
in bunna idignus. seruū cū om̄i de
uotione. Si dñm solus potens. solus bonus.
solus pius. solus misericors uoci culpā
peccatoris qđ fide teneo. aurē sue ma
iestatis acclinate dignat. idestesso cor
dis & oris mei clamore p uobis pulsat.
Testor nempe secretorū om̄iū cogito
rē dñm ex quo p̄mū de bonitate urā fa
ma p̄dente audiu. quā p̄modū in uo
bismetipsa probau. totus in urām di
lectionē promissus fugi. Nos quoq. omni
um eorū que abide haecenus uel bene
dixi. uel bene gessi. si dignamini parti
cipē statui. Idip̄m q̄ auobis & spero & q̄
dā debito. magis aut̄ p̄o di amore &
urā bonitate exigo. Postremo nec ignis
nec ferrū. nec aqua. nec alius cui libet
timoris aut̄ piculi instantia. s̄ nec ipsa
mors ur̄e integritatē dilectionis amine
mee aut̄ imminere in quoquā aut̄ sum
mouere ailloni potit. Valere. **Respon**

o homo qui sū **hildegardis.**
sc̄m̄ diligis. & illud in uolunta
te tua sc̄m̄ comprehensionē morū tuorū
habet. tēpestati similis es que raris p̄nta ē
& que etiā n̄ multū piculosa ē. hoc tale
ē. Sepe enī in reb̄ tuis alieni a consolatio
ne es. m̄tū etiā p̄ tectū & t̄sticiā. & per
dubū in om̄ib. causis tuis opp̄meris. Un
surgit. & dñm ist̄l̄ uoca dicendo. Proba
me dñe & tēpta me. ure renes meos & cor
meū. hoc ē. Proba me dñe p̄ fide & spem
ut fides m̄ sit oculus ad uidendū. & spes
sp̄entū uite. & tēpta me in bona obedien
tia ut abraha. quateni cont̄ uoluntatem
meā oper. ita ut ipsa p̄t̄ te derelinquā
& in p̄cepta tua itrem. & diligens amice
tuus fiam. P̄ hec om̄ia ure renes meos qui
ex peccatis quib̄ c̄cept̄ sum uundat. faci
ens ne me seducat. quia cont̄ me operor
s̄ ut semp in igne sp̄e sc̄i ardea. & de die
in die iusticiā tuā desiderē. & de ur̄e uite

in uirtute ascendā. O homo mens tua
etiā nubi similis ē. que grandine &
pluuia n̄ portat. s; que p̄ sole diuidit.
Tu enī p̄ securitate leuū uerborū &
morū nubē cū grandine sicut trā. &
itē sic pluuia n̄ habes. s; p̄ bona opa in de
siderio supnoꝝ claudicat. & ob hoc deside
riū tuū cū timore dī in bono ope purifi
ca. & hoc in dñm osculare dicent. Inclina
dñe aurē tuā & exaudi me. qm̄ moys &
pauꝝ sū ego. Cū enī p̄ osculū amoris dei
bona opa dñm tangendo facit. statū ipse
aurē suā in desiderū & orationē tuā i
clinat & cōplet sicut etiā p̄ auditū uer
bū sonat. In magna enī iopia es. & ad
uitorio dī idigēs. & etiā in magna pau
ptate. qm̄ bonū pficere tibi derit. s; dñs
in te hoc pficiat. *Quidā p̄positus hilde*

Omnine hild uere dī simis *gardi.*
te de cenobio scī robrī. G. plati
officiū habent. quicquid pauꝝ quis
peccatoris ualeat oratio. Qm̄ om̄s qui pe
stifero sauciat ueneno. certū more ad
uerū fontē id ē xpm̄ p̄perant. ueneni a
se reicit nocua. ego hūmādi icōmodis
onerat. ad fontē que dñs spū suo nobis
reuelare dignat ē recurro. remediū que
rent. Scire enī nos n̄ ambigo. q̄ cur si
uam iterierit pene om̄s ante habita
religio. quā ipudent locū ei occupauit
rit odiosa p̄sumptio. Igit̄ qm̄ ecclia in
aplica dignitate & nomine claudicat.
ad qd̄ caput suū respiciat ueracit̄ ig
norat. quia quisq; uagus idē exemplū su
ment. religionē bone conuersationis ab
horret. hū qui spū dī agunt. n̄ nim
me sollicitant. quis finis eorū in uolunta
te dei eē debeat. Quapp̄ ito bono con
silio ad nos confugio. simulq; efflagro.
ut quicqd̄ spū edocta. de hoc uel de me
ipso sentiat. in describere uelut. Hū
enī consiliū. in om̄ib; obedire parat̄ sū.

Responsuꝝ hildes ar di s.

Sin uisione quā ab ifantia mea uigi
lanti oculo in spū meo uidi p̄ aliam
tuā qm̄ in hoc seclō nata sum. in altū
aspeti. & hec uerba ad te dicere uidi
& audiui. Mens tua atq; similit̄ ē
qd̄ dura. aspa & molha euerit & di
uidit. Tu enī cognoscere. euertere &
diuidere illa adrd̄s que in tanta du
ricia sūt qd̄ ea p̄fringere n̄ potes. &
que in tanta aspitare sūt qd̄ te uulnera
rent si ea tangeres. & que in tanta mol
licie sūt qd̄ ea contereres. si illa dix &
aspe tangere uoluisses. Duricia nāq; q̄
asole iusticie claudicant. ecclia nunc
etrededit. qm̄ tu p̄forare n̄ p̄ualēs. n̄
ad dñm in corde tuo dic. Dñe qui om̄ia
nostri. in magistris mens tibi obedire
uolo. quādū catholice fidei me resistere
n̄ cogit. Aplica & enī potestas que nunc
in duas partes diuisa ē. p̄rietatē suā li
gare renuat. & p̄ncipes scī in tanta
aspitare sūt qd̄ te n̄ audiret si eis diceret
qd̄ in scientia tua multū habes. & aspi
p̄uili magistratōnū tantā mollicie n̄
sectant. qd̄ dubitaret uelut ignoraret
qd̄ cū ip̄s facere deberet. Magis nāq;
scā & iusta docere & bona exempla osten
dere debet. que ad m̄dū etiā xpc̄ fecit
ad que multi curiebāt & a quo multi
fugiebāt. Ipse tam̄ dilectos & electos
suos colligit. Vñ qui te p̄ obedientiā of
culant & p̄ caritate amplexant. in sumo
studio tene nec eos relinque. alios autē
dimitte quaten̄ cū p̄pheta dicas. Uer
tate tuā & salutare tuū dpxi. Tu q̄
spe tua ad unū dñm tende. quia ipse
eccliam suā non derelinquet. hec nāq;
spes ecclie ē qd̄ ipsa oculata fiet. & spes
ista secuta ē. qm̄ uis dolor dñm inuocat.
in quo plurime congregationes spū
taliū cōmonebunt. plurime quoq;
destruent. Ego ū aurora sicut splen
dore in te uideo. qd̄ studiū in bona

uoluntate bonorū opim
tū quocq; p̄r has & al
nōd̄ me dicitur remē. q̄
sp̄ndore in te obnubi
tū & fiducia habe q̄
ar. & in etermū uue
Abbatilla. hilde
delhecht gander
ecclie abbatilla q̄
dicit̄ matri de scō robrī
se uis. oscula spon̄i. Ar
no q̄ fructu cognita. n̄
per in oblationem. quia
dilectiō. dñe bonorū
uere. Hūto ḡ animali
dicit̄. qui bene dilectia
dicit̄. Tu itaq; xpi colu
si corde magna & m
m̄ malu. lux tenebr
n̄ facit. ita in a cord
dicit̄ & tu frequent
qm̄ comitat & amori
m̄ p̄p̄m̄tate ti
p̄ q̄ ut antiqui nutri
tū aruerit. qui qu
te floruit. cū me d
tū amore & dilecti
te te obrestor. p̄corq;
p̄p̄ meo locoq; in tu
m̄ orationes & obsec
are ad dñm. atq; nos cōm
qm̄ om̄i sororū tuarū. O
m̄tatis tue consortiū
qm̄ easdē sorores tua
qm̄ obneat. & cū aliq;
qm̄ m̄suerit. litteris tuis
qm̄ aliud uolueris in
qm̄ aut expedito te
qm̄ n̄ uos n̄ differā
qm̄ loquam. manu a
qm̄ epenit. sicq; ar
qm̄ secretas. quā in nobis
qm̄. Que habitas in h

uoluntate bonorū opum mte ē. tur-
 bne quoq; p̄t has & alias incertitudi-
 nes mte discurrentē. qui aliquando
 splendore mte obnubilat. hoc mi-
 nue & fiducia habe qđ in deo fui-
 aris. & in eternū uiues. *Ad theodis-*

Abbatissa. hilde & ar. vi.

Ad theodis gaudemhemmensis
 ecclie abbatissa quā idigna. h-
 dilectē matri de scō robto. libere spon-
 se ierlm. oscula sponsi. Arbor bona bo-
 no ex fructu cognita. nequaquā duci de-
 bet in obliuionem. quia fructificando
 dulcedinē. dulce bonorū cōmerit a-
 more. Bruto gāmmali uire inferior
 habebit. qui bene dulcia mmi bene am-
 plectit. Tu itaq; xp̄i columba n̄ seduc-
 ta. s; corde magna & munda. sicut
 bonū malū. lux tenebras. dulce ama-
 rū n̄ facit. ita m̄ a corde n̄ excidit.
 Vñ debes & tu frequent̄ mei recorda-
 ri. qm̄ constat & amoris & t̄me de-
 uotionis p̄pinq̄itate tibi coniungi.
 Holo qđ ut antiqui nutrimenti flos in
 corde tuo aruerit. qui quondā m̄
 me & te floruit. cū me dulcē educa-
 sti. Cū amore & dilecti sponsi tui ca-
 ritate te obtestor. p̄corq; ut prome-
 & grege meo locoq; m̄ tua p̄missione
 cōmissio orationes & obsecrationes tue
 fiant ad dñm. atq; nos cōmittas orati-
 onib; omniū sororū tuarū. Oro etiā ut
 fraternitatis tue consortiū sororū me-
 is apud easdē sorores tuas immo &
 meas obtineas. & dñi aliquis p̄ uos ad
 nos transierit. litteris tuis missis. id
 & si quid aliud uolueris in xp̄o ino-
 telcas. Ego aut̄ expedito tēpore si dō
 placuerit n̄ uos n̄ differā uenire. ut
 ore ad os loquam. manu ad manū
 qđ bonū ē openitur. sicq; antiqua sta-
 biliet societatis. quā in nobis confirmet
 dñs caritas. Que habitas in hortis aus-

culta. om̄sq; cohabitatrices tuas scilicet
 cet sorores meas ex me qm̄ t̄me saluta-
 & litteris cōmndationis me letifica.

R. sponsium hilde & ar. v. is.

Filia dei. in magna sollicitudine
 p̄ dñas tuas mens tua occupata
 ē. Nam p̄ quanda sollicitudinē tabescis qđ de
 uita tua despes. m̄ cū m̄tū sup̄ mon-
 tē cōfidentis fidei ad dñm ascendis. eum
 m̄rogas quasi nescias quid in ista du-
 bietate facias. S; tu cū pura fide bona
 opa opando in die p̄spicitis tue ambu-
 la. & deo qđ suū ē da. Nam solē uidet
 scilicet honorē illū quē dñs n̄ctū abstra-
 het are. & sc̄m̄ in suspirio & in timore
 legis dñi habes. sic lunā in nocte. In utq;
 q̄ parte sermens esto deo quia sacrifici-
 um tuū uult. & bona opa are in uita
 tua postulat anteqm̄ moriaris. Lux
 gr̄e dei opiat te. & unctioe m̄e sue te
 unguat. qua dauid unguebat cū pec-
 carā sua confitendo dñm uidit. Ipse
 unctioe uiriditatis spe sc̄i te unguat
 & bona ac sc̄a opa m̄te faciat p̄ deuotio-
 nē illā qua ueri adoratores dñm adorant.
 Tu p̄cepta dñi obserua. & in eternū uiues.

Abbatissa quedā. hilde & ar. vi.

Hildegardi amantissime dñe & in
 xp̄o matri dilectissime. G. abba-
 tissa licet idigna sororū ecclie. h-
 regē gl̄e in suo decore uidere. & cū eo
 gaudere penitit. Benedictus dñs qui mis-
 teria secretorū suorū mundo antea nūq̄m
 audita. tēporib; n̄ris mirifice p̄ te decla-
 rare dignat. fideq; m̄am p̄ te o mater
 sc̄issima cōfirmat. & sc̄am eccliam suā so-
 lito fulgentiorib; signorū suorū ut t̄mib;
 uelut quib̄da nom̄ solis radis iestabi-
 lit illuminat. Quis unq̄m ista audi-
 uit. Quis uidit talia. Ergo dicam̄ sin-
 guli. dicamus om̄s. benedict̄ dñs. Nil
 tū sc̄itatis ur̄e uidere & uerba ex ore
 m̄o diuina audire cupio ardentissime

179

180, 81

si quia hoc p tēpore & locorū istantia
p pſentia corpū implere n̄ ualeo. corde
& animo te semp uidebo. te semp ama
bo. Precor etiā sc̄ritatē tuā o mat̄ sc̄lissima
ut p me peccatrice & p congregacione
nr̄a t̄ mecū supplicante ad d̄m qui te p
calidubio exaudit int̄cedere digneris. Sci
as quoq; qđ memoria tua apud nos sc̄
p in benedictione erit. & nom̄ d̄m p
te magnificabit. Ora p nobis pulcherrima
mat̄ & d̄na. Sup̄ hec om̄ia rogamus.
tum p deo. tū p mat̄no affectu. ut nobis
consolationis tue lūtas nutrire in p̄xi
mo n̄ differat. X̄p̄e d̄m nr̄. in regno suo
nos rectū congregare digneris. *Respon*

Prouide *SVO HILDEGAR. VIS.*
ne tibi sit circueus mens instabi
litate in qua nubes saphir mei coloris
apparere n̄ pot̄. & que etiā lucē solis fre
quent̄ obtegat. Magnū etiā studiu ha
be ut in stabilitate stes. nec unāquaq;
uanā & stultā iquisitionē serueris. qm̄
qui hoc faciunt. a caritate x̄pi decepti
cadūt. sic etiā saphir mea nubes
perueniente mente instabilitatis obtegat.
Amplexionē x̄pi adtende. & om̄ia bona
ab eo quere. & illi opa tua manifesta. &
ipse tibi beatitudinē dabit. quia absq;
eo uana ē salus hominis. quia gr̄a &
salus n̄ p hominē s; p d̄m habet. ubi
s̄c̄e scripture que de diuino fonte fluit
mānas ad fugendas hominib; p̄bent.
Disce ḡ ut hanc uanitatē fugias. que
lucē solis obtegat. sc̄licet que hominē a
x̄po separat. tē in et̄nū uiuet. & a x̄po
coronaberis. *Abbatissa in wetherderfwm*

Hildigardi *Kele. hildegar. VIS.*
d̄ne & matri dilectissime. om̄i
laude dignissime. Q. di gr̄a dicta ab
batissa in wetherderfwmkele. cū om̄ib;
sororib; suis. filialē dilectionē & omnē
subiectionē. Qm̄ odore sc̄ritatis nr̄e lon
ge lateq; p orbē terre diffusū. di gr̄a

in tantū creuisse cognouim; ut iam
in toto mundo uirtutū nr̄arū signa
ab uniuersis eccl̄ie filiis digna uenera
cione cōmendant. nos quoq; licet idig
ne specialis dilectionis privilegio. ma
ritati nr̄e ascribi optantes. quantū
licet p nr̄i paruitate tante dignitati
nr̄e omnimodis ogaudem;. Quapp̄ d̄m
celsissima mat̄ sc̄ritatē nr̄am toto cordis
affectu imploram; ut nos filiorū loco re
cipe. ac sc̄ritatē nr̄e uirtutū con
fouere dignemini. quaten; nr̄is sc̄liss
mus opitulanti; meritis arrepte. me
studiu tandē contingere mereamur.
Ego aut̄ que ceteris n̄ meritis s; sola
nominis dignitate p̄stare uideor. ob
noxius p̄cib; sc̄ritati nr̄e singulari deu
otione me commito. orans ut pio orati
onū int̄uentu. ita om̄i in cōmilla
cū agere possim. qđ parit̄ cū illi
in et̄na uita consorti efficiar. Semper
optasse me sc̄ritore aliquid de nobis ac
cipe. p qđ nr̄i memoriā habere pos
sim. uidel; lūtas cōmunitatis quas
p d̄i amore libenti animo semp obser
uabo. Quedā etiā ex sororib; nr̄is
speciali dilectione nos cōplectentes. nr̄is
purissimis se p om̄ia cōmendat oratio
nib;. *Responū hildegar. VIS.*

Uuens h̄c dicit. Aridū stabulu
m̄i frangit. rectū fructū n̄ dabit. qđ
uultū modū inuolutionis sue n̄ habet.
Et sicca terra que saxosa ē. germinat
sp̄mas atq; alias inuiles herbas. Sic in
egrua abstinentia que n̄ habet uultū
modū & rectū statū p̄stet ut carit̄
hominis. quia n̄ datur ei uirtutal
uultū refectionis. Vnde etiā homo are
cit. Ubi hoc ē. certe ibi p̄bunt uolun
tates uirtutes sc̄licet humilitas & cari
tatis pulcher r̄imorū florū. qm̄ nimia
abstinentia caret uirtutū nr̄arū

si ibi crederent uentosa fama iustitatis.
 ubiq; surgunt multi ciuiles quasi sei sunt.
 & sei n̄ s̄. Qui in hac uanitate s̄ uacua
 diā habent & n̄ pacē. atq; in multis mo-
 rib; suis iuitiles s̄. Homo qui regalē ui-
 tā in spiritali habitu habere uult. tabel-
 eat in deliciosis epulis incongruoz ciboz
 de quib; laetitia surgit. & tabelcat in
 fortissimo uino in quo luxuria palpi-
 tat. & alia mouentia mala. nulla san-
 tate habentia. hec casti homines ani-
 mā suā diligentes fugiat. s; tam̄ uice
 to frumto utant. & in potus qui in
 igne caloris sui n̄ flagrat. Qd̄ homi-
 ni ad uiscendū dedit non aufero ei. s;
 horribiles cibos nescio. quia uanitas in
 eis ē. S; tam̄ p̄ incongruā abstinentiam
 nulla anima fugiat ad me. s; in recla-
 matura adherat m̄ homo. & illū reci-
 piā. Nec nullus homo certet in frenu
 dentū suoz. p̄ n̄ emerito p̄mo in opib;.
 quia do uincitq; uisā mercede scdm̄ me
 rita sua ut me amat. **Abbatissa in**

althena. hildegardis.

Domine & matri huius dilecte & ue-
 nerabili in xpo sueq; dilectionis
 itine. B. abba licet imerita de althena.
 & peccatrix penitēs. & ad pedes ihu cum
 uaria sedens. dilectū suū uidere ficitē.
 Congratulor uirē beatitudin omniū femi-
 narū dilectissima. que sicut in deliciis em-
 dentissimis probari pot. que diligit ani-
 ma uirā q̄ntū mortalib; possibile ē iuen-
 stis & iamā cū ipso in secreto cordis cu-
 biculo feliciter uacans. gustatis & uidetis
 qm̄ fratis ē dñs. Qd̄q; ita cō ppendo. ope-
 ret me equanimiter ferre qd̄ multo iā
 tēpore p̄ lūtas uirās uisitare me uobis
 tā deuotā neglexistis. Credo enī qd̄ si
 uel ad monitū acie mentis ab ituitu
 dilecti uiri reflectere. atq; pedē extra
 habitaculū quiesci mouere possētis. mi-
 nime omitteretis. quoniam sepi me p̄ mun-

erū uirū consolari faceretis. qui & me de
 statū uiri qualitate letificaret. & de meo
 uobis referret. Nam & si n̄ dabit̄ in dile-
 ctā faciē uirā ultra in hac uita uidere
 qd̄ sine lacrimis n̄ possū dicere. leta-
 tam̄ semp de uobis ero. quippe quā ut
 propriā animā statim diligere. Quapp̄
 oculo orationis uidebo uos. quo usq; p̄
 ueniam̄ illuc. quo & nos uincē eternitatē
 uidere. & dilectū uirū in facie ad faciē in
 decore suo mercamur amplecti. **Respon-**

Domine que sum hildegardis.
 magistra es in fulgore salientis
 fontis qd̄ ē in uice xpi. audi. Ecce uenit
 leo de tribu iuda. radix dauid. hoc tale
 ē. Filius splendor scē dimittatis uelut
 radix fortitudinis ē. & ipse tanq; leo
 rugit. q̄ndo imitantēs p̄mū anglin̄ i
 casu ipsi in infernū picat. ita qd̄ ibi om-
 nē iusticiā frendentib; dentib; ase de-
 pellat. Om̄s autē qui cū fide confitent̄
 & bono ope tangunt ad se trahit. & ob
 hoc omnia quasi leo uincit. Nunc audi
 me. admonente te. Deus om̄ib; uirā uirā
 instituit ut om̄s in ea ambularet. s; duo
 uiri in latere eide uirē stabant. & alē ad
 alterū dixit. In plateis tā libentē quā in
 uia ambulo. Et alē dixit. Ita & ego. Et
 p̄ ea respexerūt ad sp̄mas & ad tribulos.
 & illa desiderabat. Et dñs dixit eis. Ista
 me nolūt. neq; in uerillo meo pugnare no-
 lūt. ideo de me abscessi sūt. Et de oriente
 milites in armis ualde ornati uenerūt di-
 centes. Ista uia ambulare uolum̄. Et dñs
 illis penas enūdā architecti dedit. & che-
 rubim oculis suis ad illos uidit. At isti de
 lumine illi resplenduerūt. & de eodē lumine
 tā fortes facti sūt. qd̄ certamine boni p̄li
 facitari n̄ potuerūt. Alii autē uiri in breui
 tēpore fatigati sūt & ita pierūt. quia ei
 bo uirē p̄li n̄ sūt. Unde o cara filia dei ad
 illos militantes milites respice. quatenū in
 aliqua parte eū eis sis. & in etim̄ uites.

Abbatissa in Altwich. Hildegardi.

Beatę memorie hildę de sęo Robto
 Solo nomine abba in altwich tra
 iectensis ecclie, tēore chorū lumine lu
 minū illuminatū. Quia nullus hominū
 ualet mundani concupiscentis renūci
 are. & ad supnā patriā omī tentione
 anhelare. nisi ei desit sū datū fuerit xpi
 uitamine. ideo religioni urę itmare cu
 pio. qđ deo itigante. & spę sui grā coope
 tante ocepērī in animo meo. Dñs nr qui
 n̄ uult aliquā de oib' suis ēē erramē. s.
 sic bon' pastor cupit omis renouare ad sa
 lucē eēne mā. ispnauit cordi meo ut pu
 to. quaten' omis regimnis qđ grauit' por
 to derelinquā. & me solitudinē alieni cel
 lule ieludā. hñ itaq; ppositi mei uelle
 adiacet m' s; posse & consummare in dñi
 nrī ē potestate. Ergo que scio nos apud
 dñm tantū ēē meriti qđ ex spę scī reuela
 tatione cognoscere ualeatis qđ expediat
 homini facere. pptēa humilib' p̄tib' eroro
 pietatē mām. quaten' dñm p me uelut o
 fulere. si sibi placita sit conuersatio mei.
 ne me p hac sententia illa gregoriana
 denoret que dicit. Oculis fuerat eis uia
 ueritatē n̄ cognouisse. quā p̄ cognitio
 nē ab ea dederit decidisse. De cetō ualeatis
 in dño. & ea que postulauit pietas nra n̄
 renuat m̄ p p̄sentē portatore sc̄ptis desig
 nare. & quicquid grē dī p spm suū sc̄m uo
 bil' de hīl placuerit reuelare.

**R. respon
 nuera uisione sum hilve gardis.
 misterioy di. hec uerba audi. O silua de
 latere unri orta. & signata in edificatio
 ne di formata quare tabescit. ita quod
 mens tua in incassitudine nubū uolat
 quas tēpestas circūducit. sic qđ mēdum
 ut lux luceat. & mēdū obscurat. Sic est
 mens tua p strepitū morū illoy. qui n̄
 fulgent ante dñm. S; tu dicis. Uolo requi
 scere & locū requirere. ubi cor meū in
 dñi habeat. ita ut & anima mea ibire**

quiescat. O silua n̄ ē uale apud dñm ut
 omis tui abicias & omne tui relinquant.
 cū illud lumē habes p qđ illi luceat. ita
 ut ad pascua illud educas. Hē autē te ip
 sā coere. ne mens tua flagret p hanc
 dulcedinē que tibi ualde nocet in in
 cassitudine singularis uite. Tu ū mē.
 quia grā dī te uult. Cane g; ne te ab
 ipsa abstahas in uagatione m̄is tue
 Ds adiuret te. ut in pura sciētia ui
 uas.

Abbatissa in Kizingun. Hildeg.

Hildegardi singularis
 mei tui magistre spiritalū ur
 tutū saphiris distincte. S. in kizingun
 dicta abba s; sibi parū pficiens. ora
 tionis obsequiū idelicent. Audiat
 rogatuā tue sc̄itatis penitis p̄pētib'.
 ad sinū conuolō tue caritatis p̄luce
 cupiens ap te cōmendari. que p uerā
 luce ad illuminationē gentiū meri
 tū reuelari. Quis enī n̄ delectet in la
 rib' matris sophie. Quis n̄ sponte ap
 ponat aure celesti armonie. Aut quis
 n̄ optet audire scī spę organi. tot ur
 tutū rimulit p̄finitū. tot miraculor
 anaghitis multice itignitū. Bene quide
 sonus iste in omnē terrā exiit. cuius
 euphoniā spę qui a patre pcedit con
 dunt. Ergo elama in fortitudine. qđ
 annunciat pacē in latitudine. Et non
 ent ad te omis gentes. ult' flumina
 ethiopicē munera laudis offerentes. Hā
 & ego licet n̄ scđm brantū. scđm spem
 tam ut cetū curo ad stactū. quā uer
 ta illud apli. neq; uolentis. neq; curren
 tis. s; dī ē miserentis. I quisquis ampy
 bendit partē sc̄issime tue orationis
 quā gratis prestas omib' debitā p̄i
 mitatis & cū dilectionis. Adduco me
 cū nobile par mortale festinet lauda
 bile pfectissimā. sorore acceptabilem
 quā spū in generauit celestis par. non
 mui illi quā m̄ cupiens tui noticiā

concordia & omni lau
 ma. Somet uoy tua u
 quid salubri' sit uerū
 defici. in dñi tēra.
 mē enarta **Responū**
 sophia in mult
 dico. Anima r
 adeo inrecta inspirati
 Romē tibi omis labo
 insperit portare. ita
 uadit ad mortione d
 nē tui. Et si ulla sc̄m
 tū relinquant illas.
 p̄t. Anima tua in dō
 dñm in igneo datore a
 dñm & esto sollicita p
 dñm p̄ceptū dī atq; det
 s; sicut & dat in ampli
 quā mundū ulū e
 corde tuo habere deb
 ut te. ut uimū lapis
Abbatissa scē orat
 p grām humilit
 multamū scē o
 uolentē tantū bone. sp
 q̄. quicquid continua
 uentis opar' denotio. S
 dñi sermendi in adim
 dñi affectus m̄s uerū. t
 dñi uoluntate p r̄isti
 dñi expiat. Sc̄itatis can
 p̄pra mortū uoragme
 dñi uellat p̄sentia. p
 dilectionis cor meū nob
 consolat. O prandā u
 dñi oprantis felicit' ex
 dñi aseribo. s; grati
 dñi p̄sue eū suū opa
 dñi euclatis me nra n̄ ab
 dñi ea plenissime fruor
 dñi ad m̄ne dulcedinis suā
 dñi o aliqua familiarit'
 dñi. Sub eisdē carita

ueneranda & omni laude dignissima
mat' Sonet uox tua in aurib' meis. &
quid salubri sit uerū omni qd porto
deserā an durti ferā. in petenti durti
m' enarra. **Responsū hildegaridis.**

Osophia in mystica uisione tibi
dico. Anima tua confortetur
a deo. in recta suspiratione tanges dñm.
Bonū ē tibi omni laboris tui qd in dō
suscepisti portare. ita si oues nolunt
audire ad monitionē dī p magistatio
nē tuā. Et si ulla scintilla in eis chorū
cat n̄ relinquant illas. ne raptor eas ta
piat. Anima tua in dō clarescat. & dī
et tui in igneo datore ardeant. confide
in dño & esto sollicita p te & filia' tuis
scdm pceptū dī atq; deuotionē quā tibi
dō dedit & dat in amplexione caritatis
sue. quia mundū istū quasi pegrinū
in corde tuo habere debes. Deus adiu
uet te. ut uirtus lapis in celesti ierf'm
fiat. **Abbatissa scē orarie ratibone. h.**

Rp grām humil' dispensat p mi
nistrantiū scē orarie inferiori
monasterii ratibone. speciali amice sue
hild'. quicquid continua oratio. & edigne
seruiculis opat' deuotio. Si modus & loc'
nobis seruiculi in adiunt. eo tandē re
medo affectus n̄s uirt'. ut utriq; homi
ni ur̄i icolonitate p r̄simillas litteras
quocumq; expiat. Sciat' carissima q̄m̄s
p̄rupta montū uoragines fontū. me
de ur̄i auellat' p̄sentia. p̄fecte tam fidi
& dilectionis cor meū nobis adiungit
beniuolentia. Optanda ur̄i noticiā. &
in salute optantis felicit' exoptatā n̄ me
si meritis ascribo. s. gratitate pietati
dī qui p̄ns pie cū suis opat' fidelib'. At
tam credatis me ur̄a n̄ abuti amicitia
quia ea plenissime fruor cū p grām
dī ad m̄ne dulcedinis suauitate uoca
ta. cū eo aliqua familiar' audeo uel na
leo c̄ferre. Sub eisdē caritatis solacio

quiesco. ut certis litteris signis me facia
tis expuri. si iuxta petitionē meā & con
dictū memoria mei quicq̄m apud uos
pea ualuerit. In grā & licentia ur̄i qm̄
fidelit' q̄ amabiliter saluto sorores n̄ras
debiti famular' obsequio. que in sp̄u for
titudinis dī robur uirtutis resimntes.
utilit' p me steterit. & ut ita dicā bo
nis actib' ur̄is p̄cedentib'. in articulum
mortis rucntē saluā reddiderit. Valeat.

Responsū hildegaridis.

Osophia dī in formatione p̄m̄ homi
nis. ad patre tuū accede & in ip
sū ita aspice ut uoluntate ei' facias.
quia ipse te creauit. In p̄ximo enī tēpore
te castigando ammonuit. & adhuc mo
nebit ob aliquā causā quā in te uideo q̄
tibi bonū ē uitare. Unde in dñm semp as
spice & om̄s uias tuas illi manifesta. &
columba pietatis imitare. Ipsa enī unū
qdq; opus bonū testificat. & exiit' tristi
ciā laborū habet. In hoc enī discere ut
pura mentē habeas. & cū mens tua in
quietudine circuit multa comprehendē
do que p̄ficere n̄ pot'. in stabilitate sta.
& moderatōne discere. quia columba etiā
moderata & stabilis ē. Quando nāq; uehe
mens uia te fatigat in purū fontē paci
entē aspice. & ita mox finit'. & tēpelas
ac unda fluctuose aque cessabit. quia
columba paciens ē. S. cū in tectio ei' scilicet
qd' naturalis morio te concitat. exiliū
hui' uite adrende. & cū etiā ad aliā uitā
expectando anhelat. istud scdm tristi
ciā colibe factū. & itaqueq; uita alior
bonoz hominū collige & scdm exemplū
columbe uitae. ut in eternū uiuas.

Abbatissa ikoyfingum. hildegaridis.

Domine & sorori hild'. peccati ty
h. & solo nomine abba in koyfingum.
tūm scientie sub modio silentij n̄
occultare. Nuncij hui' in optima festinatio
ne p̄uenta. ut dñe & matri mehil polite

vobis scribere potui. quoniam potius vulgata
emittio verba ut dilecte sorori. Inquit
sic accipe. Celebre factum est in ore omnium
nolimus illud nolans quod propheta dicitur in
escā. in tuo quoque ore ut pote sapientis re
quiescere. O quam preciosus thesaurus iste.
Cave quod ne cum stulto glacial eum. Discurrere
aut festina. excita ecclesiam. immo prin
cipal ecclesie. quibus in petro dicitur. Simon non
potuisti una hora iugulare mecum. Virgam
enim ab aquilone super iniquitatem iugulante
te iudicasse & gaudem & contremiscimus.
unde & luctas tuas consolatorias recipe de
sideram. Vale in christo. ad ipsius invocationem
semper mei memor. ut gratie que in te est par
ticipari fieri mereat. **RESPONSUM**

Responsum in spiritu tibi ueraciter dico. **HILDEGARDIS:**
Anima tua custodi ne cum iniquitate con
quiescat. & corpus tuum cum iusticia dei circum
cinge. & hoc ante diem mortis tue facito
quia prope nullum remedium inuenire poteris
nisi quantum per gratiam dei & ornamentum operum
tuorum inuenieris. Decipit enim inimicus tuus cir
cuit. temptans quomodo anima tua iusticia
re possit. Ab illo te custodi per strictum bo
norum operum & per abstinentiam peccatorum. quia
dies tui longa tempora non habent. unum spiritus
sanctus in te ignem suum accendat. ut uerborum
istorum recorderis. Iterum tibi hanc parabola
dico. Arborem in hieme arescunt. & in
estate florent. & grossos suos produunt.
hoc animo tuo intendere quantum per priuari
cationem spiritualis uite in hieme sis. & per
mutationem morum tuorum in uiriditate spiritus
sancti que etas est festinant currere. & hoc in
floreis producit. & collige manipulos tuos
quoniam cibus possis. & tamen interius a peccatis te
custodi. quia in ueritate tibi dico. si gratiam
dei quesieris. ipsa a te non fugit. **Abba**

titilla in gerbestechde. hildegardis.
Quenerabili domine hild lucerne arden
ti & lucenti. R. gratia dei in gerbestechde
abba licet indigna. sic currere

in stadio. ut eternum comprehendat bra
uium. Quoniam restante apostolo iniquusque numerus
est altius. singulis ecclesie filiis plurimum est
gaudendum quod scilicet fama sanctitatis uite
ubique. proolans. odorem uirtutum uestrarum per
totam innotuit ecclesiam. qui etiam in partibus
uestris respirant. ad gratiarum actiones referen
das auctori totum bonum. nostra non modice ex
citauit corda. Unde ego ultima fidelium
participari cupiens meritis uestris. pro
quiritime ut assistentiam precum uestrarum inter
merer. Quam petitionem si exaudieritis.
orationem meam licet utilissimam promptis
simam uobis tam premitto. Preterea rogo al
mutate uestram deum amanda. ut aliquid
in de uerbis uestris transmittatis omnino deu
tione semper desiderandam. itaque quantum
memoria uestra tanto magis nos habere
dantur iugeat. quanto habet bonitas uestra nos
lenificat. **VALETE. RESPONSUM II**

Tu filia dei in **HILDEGARDIS:**
noctibus per quatuor elementa ascende.
que in die omnia opera compleant. Nox enim per
tenebras transiit. & dies gaudium per lu
cem profert. Septem enim dies diei eructat
uerbum. & nox nocti indicat scientiam. hoc
tale est. Deus dies illa est que non obscuratur.
& que per tempora temporum iniquum mutat.
& sibimetipsi diei seculi clarum lucem de luce
elegit. quia ipse factura sua integritate fe
cit. uidebitur hominem cum omnibus que sunt
assunt. Sed serpens ueniens mulierem per
eloquium affluit. & ipsa illud suscipit.
& se ad serpentem reclinat. Et quod a ser
pente gustauerat uero suo dedit. & in
tunc in ipso permansit. quia in omnia
opera plene perperat. hoc autem deus fieri non
uult. sed serpens per blanda & insidia
uerba mulierem decipit. Tali modo gustat
carum a serpente susceptum est. ideo ipse
lubricus & leuis ac fallax ut constituit
serpens est. Serpens namque hominum ma
ledictionem in fallacia abscondit. quoniam

in captatione ostendit
filiis. Et ut homo
mali habet. sic & serper
dictionem habet. Sed deid
& fortis leo in cubiculo
quoniam hoc dicitur. De
mali maria sibi elegit.
filiis brumantem perparan
per comparisonem gustat e
ut. & ita uerbum dei alie
est. Sic homo christus de die
& serpente decipit. qui
obtemperat. Dies enim sa
na noxialia noctis super
gustat carum que serper
omnem misit per emula
dicit. & hominem alie
tunc cum illi numerus se
est. Serpens etiam cum fi
lia malicia abscondit
est. & eos duobus esse fac
tore. ita quod ipsos sine
per decipit. Multi ta
magnam dicentes. Cre
pedit. non per peccatis me
est. uerborum martirium
est christi assimilatur. Pri
us nox supercheta fuit. &
dedit uero suo scientia
in filia dei per martirium b
dicitur fac. ita ut anima
dicit. **Abbas illa sancti Cur**
aldigardi hild
scitatis speculo. B.
cellarum christi in monte
episcopi comorantur. e
per gaudium. Gloriosa d
cella dei. Provide te uogo
per gratiam precum r
tunc dicitur tuum mutat
est. et oleo laticie per cons
est. per gemis perando

si expectatione ostendisset. confilio ei n̄
 dēntisset. Et ut homo scientiā boni &
 mali habet. sic & serpens doli & male
 dictionē habet. S; deīde uelox certius
 & fortis leo in cubiculo suo habuit.
 quom̄ hec diuideret. Vetus enī uirgi
 nale matia sibi elegit. in qua uerbo
 suo humanitatē p̄parauit. quia uir
 go cōmptionē gustus carnis n̄ cognos
 cit. & ita uerbū dī aliene homo factū
 ē. Sic homo xpc de die in diē possit
 & serpentē decept. qui hominē blas
 phemauerat. Hies enī salicet xpc om
 ma noxialia noctis sup̄auit. quia
 gustū carnis quē serpens blande i
 hominē misit p̄ em̄dātā penitentiā
 ablit. & hominē alienū in hoc m̄
 facit. cū illū m̄brū suū ad se colli
 git. Serpens etiā cū fallacia sua in
 qua maliciā abscondit multos sepe
 ledit. & eos dubios eē facit sic d̄m̄ nes
 ciant. ita qđ ipsos sine fide & sine
 spe discerpit. Multi tam̄ cont̄ hoc
 pugnant dicentes. Creator m̄s me
 n̄ p̄det. n̄ p̄ peccatis meis peā. Pugna
 hec. tortorib; martirū & dolori mul
 nerū xpi assimilat. Prima aut̄ mu
 lier nox sup̄dicta fuit & ipsa nocti
 scilicet uiro suo scientiā idicauit.
 Tu filia dī p̄ martirū boni op̄i te
 decorā fac. ita ut anima tua in dō cla
 rescat. **Abbatissa s̄i Ciriaci erphodie.**

Hildigardi **hildegarde.**
 sc̄itatis speculo. B. idigna abba
 ancillarū xpi in monte s̄i Ciriaci
 erphodie cōmorantū. et̄ne claritatē
 p̄fir̄m gaudis. Gloriosa dicunt de te
 famula dī. Proinde te rogo ut in onere
 peccatorū p̄gritate p̄cis tue porrigas
 manus. dilectū tuū imitando qui ma
 nus extendit leproso. Cognoui enī te
 unctā eē oleo leticie p̄ consortib; tuis.
 m̄ te flexis genib; p̄cando adiuo. ut

cū illa celestia & et̄na cōm̄phenderis. sc̄a
 sc̄oz ittaueris. meis edoleas miseris. sp̄o
 sū tuū & meū p̄ me paup̄cula exorando.
 & in gr̄am ei meos excessus reconcilian
 do. Quom̄ tu dilecta xpi caritatē habe
 res. si cōpati ifirmitatib; alioz derecta
 res. Sim qđ tue sc̄itati cōmendata & so
 rores que in cōmille s̄t. & ora ut pes n̄
 ster in tua recta. ut gradientes p̄fecte
 diē attingam leticie. Int̄pella enī qđ nos
 abscondit in abscondito faciei sue a con
 turbatione hominū. ut nos p̄gere
 dignet in tabnaculo suo a contradieti
 one linguay. detq; uelle & posse que p̄
 cipit. qui ueritatē in sem̄ custodit. fra
 t̄nitatis qđ n̄re plenitudinē sc̄itati n̄re
 designam. & ut n̄re p̄cis certitudinē
 habeam. it̄me exorā. Sc̄itatis n̄re gl̄a
 m̄geat. floreat ualeat. **R. espons vo**

O filia dī caritate **hildegarde.**
 xpi circūdata es. s; tam̄ cū ama
 ritudine corp̄i tui cōstringeris bellis.
 & rebellas cont̄dicendo diaboli. Constru
 ctionē populi cū quo es dō placidā ui
 deo. & in meliore parte stremie ascenden
 tē. & in bona c̄uerfatione plus edificari
 quā iustit̄ sit. Vñ anima tua exultet
 in dō. & in illo deuote p̄maneat. S; tam̄
 nescis nec cogitare potis umcula ligatorū
 distrūpe. eoz sc̄licet que in iūo irrisioni
 ambulant. Quom̄. Quidā homo ad mag
 nā turri aspexit ne se moueret. s; hoc
 phibere n̄ potuit. & in inquietis clamori
 b; clamauit. He. ue. Et ita in irrisionē
 ppli ductus ē dicentis. Quid p̄derit tibi
 semp̄ cont̄ eos bellare qui te nolunt.
 In excelsū montē aspice ad illū qđ dili
 genti caritate tibi respondeat. filiam
 quid tui. om̄ia que p̄ anima tua pos
 cis implebo. Vñ cessa de iqueta m̄re.
 & quietē tibi assume. Uideo enī in uero
 lumine. qđ hoc anime tue. utile sit.
 S; p̄uide ut terrā tuā in sollicitudine

habeat & eam n̄ c̄fringat. ne uiriditā
herbarū & aromatiū uirtutū p̄ aiatrū
laboris attrita germinare n̄ possit. Se
pe uideo. quia cū homo p̄ mimetariē ab
stinentiā corp̄ suū affligit qd̄ rectū in
illo surgit. & uicia redio se implicat.
plus quam si illud uisite pasceret. S. q̄
benuola anima caritatis iustitiatū est
tōdi ne freq̄nt̄ uideat hoc qd̄ carnem
impat̄ uulnerare. s. adhibe tuis recte con
stituta tempa unguentoz salutarū. ut ī
eternū uiuas. Video animā tuā in pu
ro lumine ualde rutilante. **Abbatissa**

in libboldes berge. Hildegardi.

Hildigardi sponse xpi in monte
sci Robti. v. humilis gubernatrix
sororū in libboldes berge. p̄ā in xpo
orationē. Q̄nto desiderio faciē tuā uide
re. tuoq; colloquio gaudere diu deside
ram & desidero. nouit seruator cor
dis & renū d̄s. nūqm̄ tam peccatis meis
impedientib; ad desiderij mei effectū po
tū puenire. Verūtā qm̄ sepe cogno
ui multos p̄ tuas lītās consolationem ac
cepisse. quib; tam faciē tuā uidere n̄ con
tigit. p̄p̄ta & ego peccatrix idē sperant.
consiliū tuū p̄ cartula p̄sentē querere
ausa sū. si forte diuina clemētia p̄ boni
tatē tuā consolari afflictionē meā dispo
suerit. Multiplex siquidē ē cordis mei o
ratio. qm̄ p̄ te alleuari totis uisceribus
meis exopto. **Responsū Hildegardis.**

Dies lucē clarificat. & nox tenebras
obumbilat. Si autē nox cont̄ diē
pugnare uellet. eū extinguere n̄ posset.
si uero dies noctē supare uellet. uincendi
eam possibilitatē haberet. Uerū lumē ē
asit. qd̄ d̄s in primo die hominū p̄m
dit. Nam pat̄ suū diligit qm̄ uis eum so
ral exire uideat. cū tam ille tēpus tem
porū peccandi n̄ q̄rit. quasi d̄s n̄ sit.
Deus animā tuā in uagatione mēt̄ tue
uidet. s. tamē mens tua illicita peccandi

que animā decerpunt deridet. Unde
uideo te sic rutilantē fulgore solis p̄m
spirationē sp̄s sc̄i nec omnino tangentē
exultū p̄ditionis. s. ad solē sicut aquila
aspicientē p̄ penitentiā que dulcissima
mat̄ ē. ideo d̄s te ualde amat. Hinc
in eternū uiue. **Abba q̄dā. Hildegardi.**

Hildigardi uenerabili & in xpo di
lecte. h. peccatrix & solo nomine
abba soroz in orationē. & omni
opū in laude dei t̄nfactor̄ seu futurorū
communōē. Sc̄m̄ dilectissima monit̄
uos. p̄uidā semp̄ extitisse. & in hoc n̄d̄m
defecisse. Unde rogam; ut lītās n̄rās be
magne recipiatis. & quid in eis contineat̄
uiciatis. Conquerim; eū uirē sc̄itū. qd̄
tēptationib; maloz spiritū multo cētū
t̄pugnam;. & in partes uarias ichnam;.
Et nisi dō adiuuante efortemur. ap
cellis eorū opprimim;. Eā p̄p̄t̄ n̄rām
sc̄itātē n̄rū & uerū & etiā tercio imple
ram; ut p̄ eterna remuneracione con
silio uirē bonitatis nobis subueniat̄. Et
quicqd̄ sup̄ hac re deliberauerim;. non
uina uocē. s. lītās p̄ p̄sentū latore re
nunciate. **Responsū Hil**

Ostia ade. in uera **veg. arvis.**
uisione sic docta sū. Quicq; hoc
facit. qd̄ uoluntates corporū suū re
linquit. hic abrahe qui patriā suā re
linquit. & uir sapiētū qui domū suā
sup̄ petā edificat assimilāt. homo enim
qui in hac t̄rena uita aliā uitā colit.
hui; uita anglica eē p̄batū. quā tēp
pestas hui; sc̄i eū n̄ mouet. nec t̄rorū
diabolice deceptionis p̄sterim;. S. sicut
abrahā patriā suā reliquit. & p̄ceptū
d̄i obediuit. sic iste carnalia desideria
sua derelinquit. & p̄ceptū d̄i p̄ elemo
sinas & orationes ac p̄ alia bona opa o
bedit. S. p̄uidendū ē ut homo in hui;
bonis stabilis sit. ne p̄ diabolu; seducat̄
qui p̄mū hominē decipit. & eū glā

sua despohauit. In omnib' quoq; bonis
 suis doctrine supnoz iudicij obedire
 debet. quoz lingue clauel celi facte st.
 Ds uictoria hui' plu' in te pficiat. ut
 ab ang'li lauderit. & sci inde gaudeat.
 & ut tu etiā in e'na gaudia recipiaris.

Abbatissa in vviuergoldesdorf. hild.
Omnne sue hild. pie matri ancil
 lae xpi apud beatu' Robtu' dno
 deo militanti. S. humilis ministra &
 ducta gubernatrix sororu' ap' vider
 goldesdorf deo & sc'e orarie sermentu'.
 immā dilectione & deuoti obsequiu'. Scio
 d'na quia om' me ure m'ia & ueritas.
 & hoc merito. quia m'ia que de celo
 ad trā filii d'i adduxit sup nos p'spex
 it. & supna sapientia sede suā in uobis
 parauit. Quapp' dulcissima obuxpe
 nobis supplico. ut dignemini a deo p
 quere. utru' sit ip' uoluntas. ut si
 tā saremā portē aut abiciā. quia plu'
 adhuc c'strictione obedientie q' dei
 amore p'seuerant. Idcirco si auderē.
 de loco magisterij libent' discederē.
 quia m' ualde durū eē uidet. ut oib'
 morib' alioz sermā & ut in uoluntate
 illoz p'maneā. & idō mercede aliqm
 me receptū nō spero. Valete. Sapien
 ti animo pauca sufficiant. **R. e'p'os'v'ii**

Homo qui talis **hildegaris.**
 ē in scientia qd' celū sustinere
 pot' multū ualet. & magnū domum
 d'i in illo ē. hic ē sensus. Nullus ho
 minū fugere debet. qm' ad hoc ualet
 ut cōgregationē scōz p' uirgā d'i susti
 neat. O'f'ha d'i domū ip' tibi hoc i
 spiret. ut lumē ei' diligenti' feras. Que
 da' enī natura hominis ē que in pri
 mo ortu ei' sic sum' ascendit. & hec
 dolorē & amaritudinē portat. &
 hinc multe cogitationes & timor atq;
 dubietas se ip'icat. hoc martiriū tu
 filia habet. & in eo angustia & timo

rē & dolorē in equitate uite sustinet.
 S. tam in hac parte. plurimi sci sicut
 martires ad d'm ueniūt. Ideo & tu con
 fide in d'm quia nō derelinquet te. &
 sp'e sc's dolorē tuū minuat. **hazecha**

Abbatissa de crouchedal. hildegaris.
Hildigardi sumi patris familias
 domus p'uide dispensatrix. h.
 de crouchedal. abba humilis & i'digna
 mat'na uenerationē. f'ihalē deuotionē.
 cū ea qua in xpo cōiuncte sum' caritate.
 Postqm' d'm desiderata p'sentia & affa
 bilitate urā dō opitulante merui rele
 uari. ap' uisillanimitate sp'e & tēpesta
 te priori aliquāsp' quieti. & quia uer
 ba urā nō ab humano i'gentio. s. a luce
 ueta que plus cetis hominib' uos illu
 minauit nō dubito p'cedere. cōsilio urō
 qd' p'positū facere. distuli adhuc p'ficere.
 Scire uos uolo d'na & soror carissima.
 quia sicut pri' uos uidere multū desi
 derati. nō min' adhuc desidero. & cū
 corpe nō possim. corde uobis semp' adhe
 reo. & quia certū ē caritate in uobis.
 uos in caritate manere. p' eā uos depeoz.
 ut qd' correptioni uel correctioni dig
 nū lux uiua p' sp'm suū de me uobis
 manifestauerit. scribere tū nō differa
 tis. **R. e'p'os'v'ii hildegaris.**

Omnia uidet dicit. Oculos ha
 bes ad uidendū. & ad e'rum
 spiciendū undiq;. Vbi l'urū uidet illud
 abluē. & qd' aridū ē fac uiride. & aro
 mata que habes fac sapore habere. Qd'
 si oculos nō haberes te excusare posses.
 S; oculos habes. & quare p' eas nō arcū
 spicis. Magniloquū habes in racio
 nalitate. Multociens enī alios in his
 diuicias. in quib' te diuicare nō cu
 pil' s. tam aliquādo sapient' p'feri q'
 dicis. Adtende q' qd' omis tuū recte
 portes. & collige bonū op' in sacculū
 cordis tui ne deficias. qm' in soluta

203,4

205,6

ria uita qm̄ requirit sonus uerbor-
tuoz n̄ ualeres quiescere p̄t̄ dimerfita
tes morū tuoz. q̄ma nouissima tua t̄
multo peiora fuerint priorib'. & etiam
tam gratia ut iactura lapidis ē. Imita
re enim turture in castimonia. & electā
uinea diligent̄ penita. ut dñi recta & pu
ra facie īspicias. *L. uenit abba in ba*

Hildegardi benberch. *hildeg.*
dñe & matri amabili. religione
ac dignitate uenerabili. L. uerit̄ idigna
abba in habenberch dicta. una cū om̄ib'
sibi cōmissis a deo. quicquid ualēt hūmi
lū uota. Beattitudinē uirē in xp̄o o gaude
mus q̄ntū p̄ modulo n̄ro ualem'. qd̄ dñi
qui uos p̄sentit & sibi p̄legit. n̄rū tem
porib' sp̄u p̄phete illustrauit ac reple
uit. Nos ḡ in hoc xp̄e p̄cipue letificauit.
qd̄ n̄ solum ad hoc uos ex femineo sexu
p̄uidit & p̄destinauit. uerū multos
grā sua p̄ doctrinā illuminauit. Qua
p̄t̄ gratel p̄maximas ipsi p̄ uobis refe
rimus. & humili supplicatione deposci
mus. ut que in uobis cepit clement̄ p̄
ficiat. donec ad et̄na p̄ducatur. Penitus
ḡ obnox ut nos in c̄sortiū fraternitatis
uirē dignemini recipere. & nos sc̄o cūen
tū uro studeatis cōmendare. & cōmo
nitorib' lūcū uirū nos c̄firmare. Valeat
dilectio uirā. *R. c̄ponsum hildeg.*

Omar. homo qui agrū illū
qui plenitudinē fructuositatis
habet n̄ fodit nec fructiferū facit de
linquit. q̄ma p̄ p̄mo patris familias
n̄ laborat. Quis em̄ bonē & asinū consti
tuit. S̄cilicet deus ad seruitutē homi
nis eos creauit. Et cur homo p̄pria uti
litate sua n̄ labore. cū ipse totū op̄ dei
sit. & cū d̄s ipsū uacūū n̄ constituit.
D̄s nāq; hominē firmam̄to simile fecit.
qd̄ solem & lunā ac stellas portat. qua
ten om̄i creature luceant. & tempa tem
pū ostēdāt. S̄; si hec oīa nūq; m̄be obre
geret.

creatura se finiri timeret. In filia dei
hunc agrū te cognosce quia p̄t̄ ben
uolentiam tuā ampliorē cū populo
habes. ita qd̄ ipse uerba & opa tua ca
pe pot. idō cū ipso laborare n̄ fugias.
nec p̄t̄ uacans oīa delinquas. q̄ma m̄
utiles herbe in ociositate sepe crescit.
Ostensione firmam̄to tibi enā p̄poni
ne lum̄i racionalitatis tue obngres
nequitas fallente diabolo abscondens.
quasi uix uiuas. & in om̄ib' h̄i filias
tuas in disciplina c̄stringe. q̄ma q̄
admisit puer timet qd̄ uirga p̄ccat.
ita magis ab om̄ib' timet. Afflictione
aut̄ in h̄i ne timeas. s̄; p̄ma tua mer
na uita cū ea auge. ita ut spiram̄na
sp̄e sc̄i in te fluant. *Abba in ueri mona*

terio moguntine ecclie. hildeg.
Omm̄e sine. hild. dō dicere magi
m. h. solo nomine abba sororū
in ueteri monastio moguntine ecclie.
post durā egritudine. celestis uite
beattitudinē. Si aliquantū dñā mea de
firmitate uirā oualuitis gaudeo. fin
aut̄ ex animo c̄deleo. En scribo uobis
ausu familiaritatis. petens ut m̄a cir
ca uos deuotionē adtendatis. & p̄ pecc
tis meis facie dñi placare studatis. Pre
cor em̄ uos in uinculo caritatis. ut p̄
p̄sentū lūcā. portitorē me cōmoncam'.
& recepto uro pro ut sp̄e sc̄s uobis do
nauerit me letificetis. *R. c̄ponsum*

Voluntas dñi *hilvegar. vs.*
quasi in signo mortis me strame
tat. uelut anima mea de hoc seculo fuit
sp̄uaret. s̄; grā dñi aliquantū me in no
uo dono n̄ crexit. Multa em̄ de u
uera uisione uideo dicent. Qui in nomi
ne meo uili dolenti succurrunt. illi in
parte mea qd̄ p̄mitti laudis ē succurrunt.
Uens tua flagrat quasi ignito oleo
aspsa sit. in dolendo uicū fatigat
uelut nescias quid facere possis. Vm̄

in deo & pondus tui
tū potes deuotissimū
erit ut in seruitute
Abbatissa in eloth
Hildegardi dñe
xp̄i melostat
na. p̄ hoc qd̄ itime qu
m̄ consequi illud p̄t̄
dictū dñe xp̄e em̄ odo
in om̄i loco. qm̄ n̄ ian
s̄; p̄ta substantia sac
er magnum. cui odo
m̄ in em̄cloz. it
d̄s & am̄ib' ut īfimi
militatis & affabitate
uolent. & patre in m̄
uobis glorificent. Igu
da uemā. & sustine
merere mee. s̄; mag
na. sine ut paulistū
in dolore apiam. & c
d̄re oblecto ancilla i
p̄chit̄ iportabile. qm̄
c̄m̄ sororū meā. ca
re aliqua picula que
quid̄ modice ualeā d̄
gressa fuerit ad m̄
om̄i in decore suo. r
ate petiti toto ex.

Responsū hi
filia dei. quādu
habuerit m̄ fit
in p̄millamitate ad
lo legē tuā obserua. qu
d̄ em̄ clamat & orat. h
in carna iusticie d̄i &
liberare. s̄; tam̄ casū ad
de hoc flagella peniten
tiam in hoc dubitet q
p̄ta penitentie celestis
p̄t̄. Nam quicūq; agr
deuotionē lacerat. sub
uicū n̄ nocebit. q̄

in deo & pondus tuū qm̄ p̄ uiribus
tuis potes deuotissime sufferē. & d̄s fa
ciat ut in seruitute ipsi p̄seneres.

Job. ancilla in clostat. hildeg.
Hildigardi dñe sue. O. familia
xpi melostat gubernatrix idig
na. p̄ hoc qd̄ tunc gultant. celeste do
m̄ consequi illud p̄fectūq. bonū. Bene
dictus ih̄s xps cui odor bonus estis dō
in om̄i loco. qm̄ n̄ iam odor balsami
s; ipsa substantia sacri in nos deflux
it unguenti. cui odor suauissimus
nom̄ ut in cunctoꝝ ita idulcauit cor
dib; & aurib; ut itimul om̄s ure hu
militatis & affabilitatis isigma com
m̄dent. & patre ut in qui in celis ē in
nobis glorificent. Iḡt mat̄ benedic
ta da uenā. & sustine n̄ modicū qd̄
isipientie mee. s; magnā isipientiā
meā. sine ut paululu corā te cordis
mei dolore apiam. & cū audieris con
solare obsecro ancilla tuā. Porto enī
pondus ip̄portabile. qm̄ uibeor torri
tudines sororū meā; corrigere. cū
nec aliqua picula que ubiq; ip̄ugnāt.
quāuis modice ualeā deuitare. Cum
q̄ egressa fuerit ad uidendū regē sa
lomone in decore suo. memor esto hor
que ate petiti toto ex animo. Valere.

Responsū hildegarde.
O filia dei. quādiu possibilitatē
habuerit int̄ filias ipsi labora
& in pusillanimitate ad dñm suspuan
do legē tuā obserua. quia labor tuus
ad dñm clamat & orat. homo enī qui
in cauet-na iusticie s; & in arca tua
laborat. s; tam̄ casu ade annuit. &
de hoc flagella penitentie querit. &
nullus in hoc dubitet quin p̄t fla
gella penitentie celestis ianua eū sus
cipiat. Nam quicūq; agrū corpus sui
p̄ discretione lacerat. subitanea p̄uen
tio simis illi n̄ nocebit. quia simphe

ma sp̄e sc̄i & leta uita eū suscipiet.
s; cauendū ē. ne homo p̄ immietatē la
boꝝ corp̄ suū occidat. s; inracionali
tate peccata phibeat. filia memor es
to qd̄ possibilitatē hominē creare n̄
habes. im̄ dñm lentē ora. ut meliore
uitā tibi det. & hoc dō acceptū ē quā
in immietate trilitie ipsū dep̄erit.
Deus te rēplū uite faciat. **Elisabeth**

magist' miconangia. hildig.
Domine hild uenerabili magist'
tre sponsay xpi que sūt in p̄n
guia. & humilis monacha & magist'
sororū que in schonaungia s̄. deuotas
cū om̄i dilectione orationes. Ḡra & con
solatio altissimi repleat nos gaudio. q̄a
mee p̄turbationi benigne cōpassa estis.
sic ex uerbis cōsolatoris mei intellexi
que de mei consolatione diligentē cōmo
nuistis. Sic enī uobis de me reuelatū fu
isse dixistis. fateor uere quāda p̄turba
tionis nubē me nup̄ in animo cēpisse
p̄t̄ iēptos sermones populi multa lo
quentis de me que uera n̄ sūt. S; mul
gi sermones facile sustinerē. si n̄ & hi
qui in habitu religionis ambulāt. sp̄m
meū acerbū contristaret. Nam & hines
cio quib; stimulis agitari. grām dñm in
me derident. & de his que ignorāt re
mere iudicare n̄ formidāt. Audio & q̄s
dā lētās de suo sp̄u sc̄ptas. sub nomine
meo circūferre. De iudicis die me pro
phetasse diffamauerūt. qd̄ certe unq̄m
facere p̄sūpsi. cū om̄iū mortaliū cogni
tionē fugiat eius aduentus. S; ei fame
occasionem uobis apiam. ut iudicetis
utū p̄sūptuose quicquā in hac re fece
rim aut dixerim. Sic p̄ alios audistis mag
nificauit dñs miām suā meū sup̄ qm̄
meruerim aut mereri ullatenū possim. in
tantū ut & celestia quedā in sacramenta
frequentē reuelare dignat' sit. Signifi
cauit etiā in p̄ anglm̄ suū frequentē q̄

tua uentura eēt sup populu suū in his
 dieb' nisi ageret penitentiā de ūqui
 tate suis. atq; ut palā hec annuncia
 re p̄cepit. Ego autē ut arrogantiā em
 tate. & ne auri x nouitatis uiderer
 in q̄ntū potui. omnia hec studiu occult
 tare. Cū ḡ solito more quadā d̄nica
 die eēm in m̄ris excessu. astitit in an
 ḡls d̄ni dicens. Quare abscondit aurū
 in luto. hoc ē uerbū dī qd̄ p̄ os tuum
 missū in terrā. n̄ ut abscondat. s; ut
 manifestet ad laudē & glām d̄ni n̄ri
 & ad saluationē ppli sui. Et hoc dicto
 eleuauit sup me flagellū qd̄ quasi in
 ira magna quinquies in amarissime
 iflixit. ita ut p̄ tridui in toto corpe
 meo ex illa p̄cussione languerē. Post
 hec apposuit digitū ori meo dicens.
 Fris tacens usq; ad horā nonā. q̄ndo
 manifestabis ea que opatus ē d̄ns tecū.
 Ego ḡ usq; ad horā nonā muta per
 mansi. Tunc significauit magist̄re ut
 afferret ad me libellū quendā que in
 stratu meo absconderā. continentē ex
 parte ea que fecerat d̄ns meū. Quem
 eū offerre in manus d̄ni abbas. qui
 ad uisitandū me uenerat. / soluta ē
 lingua mea in hec uerba. Non nobis
 d̄ne n̄ nobis. s; nomini tuo da glām.
 Post hec eū & alia quedā ipsi reuelas
 sem. que ^{sc̄pt̄o} sc̄pt̄o noliuerā. uidelicet de
 uindicta d̄ni magna. quā uniuerso
 mundo in breui sup uenturā ab anḡlo
 dixerā rogauit illū diligentissime
 ut uerbū illud apud se haberet abscon
 ditū. Precepit autē m̄ ut opā dare ora
 tionem. atq; a d̄no postulare ut daret
 m̄ intelligere utrū ea que dixerā silen
 tio regi ^{ueller} an n̄. Cūq; p̄ aliqd̄ temp' pro
 hac re orationem iustendo me afflixit.
 sem. in aduentu d̄ni in festiuitate
 sc̄e Barbare in prima uigilia noctis
 corruu in extasim. / & astitit in an

gelus d̄ni dicens. Ciama fortit & die
 heu ad om̄s gentes. quia totus mun
 dus in tenebras ē conuersus. Et di
 ces. Exite. / ille uos uocauit qui de
 t̄ia uos formauit. & dicit penitentiā a
 gite. / quia prope ē regnū dī. hoc ḡ
 sermone iudicatus d̄ns abbas. / ceptū
 diuulgare uerbū corā magistratib'
 eccl̄ie & uirū religiosū. Quorū quidā
 eū reuerentia uerbū exceperūt. quā
 dā ū n̄ sic. / s; sinistre locuti s̄t. factū
 ē ḡ ut multi apud quos sermo n̄re
 diffamat' ē. p̄ totū temp' quadrages
 male in timore magno p̄ penitentiā
 sese affligerēt. & elemosinis & oratio
 nib' iustiter. In tempe illo quidā nel
 cio quo uelo ductus. ad urbē coloni
 mā in p̄sona d̄ni abbas ipso nouit
 d̄s ignorante lictas direxit. / in quib'
 tribul' quedā cōminationes audien
 te om̄i populo lecte s̄t. Unde quāq̄m
 ab īspicientib' illud nobis sit. / pru
 dentes tamē ut audiri uenerent ser
 monē auāduerter. & penitentiē
 fructib' d̄ni honorare n̄ contempserūt.
 factū ē autē in quarta feria ante diē
 pasche. eū p̄t magnos labores corpis
 in extasim uenissem. apparuit m̄ an
 ḡls d̄ni. / & dixi ad eū. D̄ne. / quid sit
 de uerbo qd̄ locutus es ad me. / Qui
 respondit. Noli contritari neq; p̄u
 beris si n̄ in die quā determinat' ē
 euenerit que p̄dixi. qm̄ multorū sa
 tisfactione placatus ē d̄ns. Post hec i
 sexta feria circa horā tertiā cū gra
 ui passione ueni in m̄ris excessū. &
 ruit sup astitit in dicens. Uidit d̄ns
 afflictionē populi sui. / & auertit i
 dignationis sue irā ab eis. Cū dixit.
 Quid ḡ d̄ne m̄. / nonne ero in irri
 sione om̄ib' apud quos uerbū hoc
 diuulgatū ē. / Qui ait. Omnia que
 occasione hac euenerūt tibi patient

& bono uoluntate. Inā d
 dicitur. qui cū eēt toti or
 bonum irrationes sustinuit
 penitentiā tuā d̄ns probat.
 quā tū oratione rei nobis
 quā n̄ nos inuentā me
 quā cognoscant. / & alii ma
 quā purgare me faciat.
 quā nobis iugulauerit. alq;
 quā uerba rescribat.
 quā. / **Responsū hili**
 Ego paup̄cula & ficti
 n̄. / s; de serena l
 quā n̄ qd̄ d̄s sibi meriti
 quā sp̄s in inspiratione imbr
 quā in illo p̄iceret. / quia
 quā homo. s; in uisione p̄ce
 quā s̄t. herbe. ligna &
 quā sol quoq; luna &
 quā uindicta p̄cellerūt. / &
 quā p̄dixerūt. pecc
 quā s̄t. / que om̄
 quā sicut d̄s ea posuit
 quā n̄ n̄ cognouit. Ne
 quā scientiā hominū
 quā in suo se crexit. / &
 quā. / Deus em̄ illū sic īsp
 quā opa sua in illo p̄fice
 quā deceptor illū fecerūt.
 quā d̄ns illū iustit' cū
 quā ueni. d̄ni plus q
 quā. / Deh oue. Tunc or
 quā s̄t se in uicissitudi
 quā uenerūt. / sic & homo i
 quā p̄cepit. d̄ni. / Veni
 quā irragant. / ne ho
 quā d̄ns. / Abel bonus erat.
 quā. / Et multi mistic
 quā. / s; alii plurima pe
 quā n̄ ueni temp' illud in
 quā ut dictū ē. specio
 quā hominū. Tunc sol ut

& deuote sustinet. Ita diligenti animo aduertit. qui cum esset totius orbis creator. hominum transitiones sustinuit. Ne primam patientiam tuam dominus probat. Ecce anima mea totum ordinem rei nobis explicat. quatenus & nos innocentiam meam & abbatum nostrum cognoscatis. & aliis manifestare possitis. Obsecro autem ut & orationum vestrarum participem me faciatis. & per uos spiritus sanctus uobis suggesserit. aliqua in consolatoria uerba rescribatur. Gratia christi uobis. **ad. Responsu hildegar. ar. vi.**

Ego paupercula & fictile uas. hec non ame. si de serena luce dico. homo uas est quod deus sibi metipsum edificauit. & quod sua inspiratione imbutum. ut opera sua in illo proficeret. quia deus non operatur ut homo. sed in uisione precepti et omnia profecta sunt. Herbe. ligna & arbores apparuerunt. sol quoque. luna & stelle in sua ministrante processerunt. & aquae. pisces & uolatilia produxerunt. peccora etiam & bestie surrexerunt. que omnia ministrant homini sicut deus ea posuit. Solus autem homo illi non cognouit. Nam cum deus magnam scientiam hominum daret. homo in animo suo se crexit. & se a deo auertit. Deus enim illum sic inspererat. quod cuncta opera sua in illo proficeret. sed antequam deceptor illum fecisset. & crimine inobediencie illum infecit cum delectatione incongrui ueni. dum plus quereret quam deberet. Ach one. Tunc omnia elementa implicauerunt se in uicissitudine luminis & tenebrarum. sic & homo fecit in ministerio preceptorum dei. Deus autem quosdam homines irrogauit. ne homo ex toto derideret. Abel bonus erat. Cain autem homicida. Et multi mystica dei in luce uiderunt. sed alii plurima peccata fecerunt usque. dum uenit tempus illud in quo uerbum dei claruit ut dictum est. speciosus forma profusus hominum. Tunc sol iusticie processit.

fit. & homines cum bonis operibus illuminantur in fide & in opere. sic aurora primam precedit. & ceterae hore diei subsequuntur. usque dum nox accedat. Sic orationes elizabeth mundum mutat. Nam enim mundus lasus fuit in omni uirtutis uirtutum. scilicet in aurora. in prima. in tertia. & in fortissima sexta hora diei. Et ideo in hoc tempore necesse est quod deus aliquos homines irroget. ne instrumenta ipsius otiosa sint. dum diu o sollicitata filia. quia homines istos quos inspiratio dei ita imbutum. aliquotulum fatigat ambiciosa suggestio antiqui serpentis. Cum enim iste serpens eleganter gemma uiderit. mox rugit dicens. Quid est hoc. Et fatigat illa multis miseris flagrantis mentis super nubes uolare cupientis quasi dum sit. sic & ipse facit. Hunc iterum audi. Qui opera dei proficere desiderant semper attendant. quod fictilia uasa sunt. quoniam homines existunt. & semper aspiciant quod sint. & quid futuri sint. & celestia illi relinquunt illi qui celestis est. quoniam ipsi ex tunc sunt celestia nescientes. sed tantum mystica dei carentes sic tuba que solum sonum dat nec operatur. sed in qua alius spirat ut sonum reddat. Sed & lorica fidei induat mentem. mansueti. pauperes & miseri existentes. si erit etiam agnus ille fuit. cui sonus tube ipsi sunt. mores etiam simplices istantiae habentes. quia deus illos semper flagellat qui in tuba ipsi canunt. Prudens ne fictile uas illoz peccat. sed ut sibi placeat. O filia. deus faciat te speculum uite. Sed & ego que iaceo in pusillanimitate mentis mee plurimum fatigor in sollicitudine timoris. in tunc sonans aliquotulum uelut paruum sonus tube a uiuente lumine. unum deus uiuet me ut permaneam in suo ministerio. **Abba**

Supiori monastio Ratisbone. hild.
Venerande & in christo multum diligenti
 de matris hild. & de gratia si quod est.
 scilicet abba quamvis indigna. in supiori

monasterio rambone. orationes quas
 pot. cū sincere fidei & dilectionis affectu.
 Videre facie uiam dñi dilectissima mul-
 tū desiderat anima mea. & ad audien-
 da uerba oris ur̄i multo tempore ar-
 recte s̄t. aures mee. Pro magno etiā desi-
 derio meo aliquādo licet sc̄itate uiam
 salutauit. s̄. rescripta nulla recepi. Rogo
 ḡ atq. pedib⁹ ur̄is emm̄ puoluta hu-
 milit̄ dep̄cor. ut p̄ p̄sentē minorem
 saltē de duab⁹ inquisitionib⁹ in respō-
 dere dignemini. s̄. in delectet de re p̄
 qua iam maxime affligit̄ cor meū
 aliqd̄ piculū t̄m̄dū. uel de m̄ia dei
 p̄sumdū sit. Scire cupio consiliū ur̄m
 de cura in credita. quom̄ uel quādo ex-
 pediri possim de illa. Iterū atq. ur̄m
 caritatem uiam supplicet̄ ip̄lorans effla-
 gito. si qua sint in uobis insecta m̄e.
 ut maximā angustia cordi meo immi-
 nentē septis ur̄is releuare uos n̄ pige-
 at. **Responsū h̄ iloe v̄. ar. v̄.**
O filia ade. d̄s rationalitas illa est
 que nec uerū nec finē habet. &
 p̄ quā homo rationalis ē. & eadē ratio-
 nalitas in ip̄o animata uita ē que nūq̄m
 deficit. Nunc inde & adtende scriptu-
 ras que de radice spe sc̄i radicate sunt.
 & que etiā de rationalitate que d̄s ē sc̄p-
 te s̄t. Scriptura enī speculū ē. in qua d̄m
 p̄ fidē aspiciunt̄ quia aduersarius n̄r̄ in-
 gilat & n̄ dormit. idō aduersus eū cū
 illa pugnare debemus. & d̄m temptare
 n̄ debemus. s̄. deuote adorare. Diabolus
 nāq. hominē mutabile & diuersorū mo-
 rū eē sc̄it & uidet. & ob hoc in quietis
 morib⁹ pacificū quiescere n̄ p̄mittit. Se-
 pe homo in impetu a deo scire uult qd̄
 scire n̄ licet. & p̄ hoc seruitutē d̄i dimittit.
 uñ diabolus multū gaudet. quia
 in utiq. parte eum deficere uidet. Talis
 ū sc̄scuratio stulta ē sic illa que a falso
 p̄pheta querit̄. & in omib⁹ his d̄s non

temptari. s̄. adorari debet. Diabolus
 nāq. ex sc̄ntissima nequicia sua iacula
 in cor hominis sepe mittit. quib⁹ ip̄e
 d̄m confundit. Beatus aut̄ homo ea
 nec facere uult nec eis consentit. s̄. sic
 cū passione mortis in eis uiuit. Homo
 itaq. cū originali peccato naturaliter
 peccat. & deinde penitet. & illud p̄p̄t
 honorē d̄i dimittit. diabolo p̄fidē re-
 sistit. Deus etiā hominē illū qui maio-
 rē partē peccatorū suorū ip̄i offert in
 quā p̄det. s̄. alia partē minore illi re-
 mittit. Unde dulcissima filia. cura ē
 tradita in tali uirtute p̄uide. ne p̄p̄-
 tedū aut laborē eam dimittas. & in-
 de ut recte adtendas utriū bona an
 mala eccl̄ie loci illi cogitatio tua sit.
 quia magnū peccatum tibi adert. si
 istud recte n̄ adtenderis. Nam arbor
 que florib⁹ plena ē. pulcra ad uidentib⁹
 ē. s̄. cū fructus ei ad uescendū manu
 refert. multo utilior ē. Desideriū bene
 opandi mentē hominis uelut flores le-
 tificat. s̄. studiū op̄i sc̄licet cū fructū
 crescere incipit multo melius ē. cū aut̄
 homo bona opa p̄petrauerit. fructus
 maturi apparent. & bona opa ip̄i me-
 ternis pascent̄ cibū uite s̄ p̄stant. cum
 de hac uita migrauerit. Vñ bona fi-
 lia d̄i bona desideria tua in bonis op̄ib⁹
 p̄fice. ut cū anima tua de corpe tuo
 exierit. pulcherrimū p̄mū a deo tibi
 emicet. hec gr̄a d̄i te doceat. **Abbatissa**

H in nullum. **hil de v̄. ar. vi.**
 Aldigardi dñe & matri sue. a
 mantissime. I. abba licet in
 rita sororū in nullum. tamilla oratio
 nis. & seruitū cū itama deuotione. Quia
 de statu n̄ro qualit̄ in id qd̄ ante fuit.
 ab eo qd̄ heu frustra eē uoluit immutari
 fit. beatitudinē uiam accepisse fama
 fama currense n̄ ambigim̄. suffragiū
 orationis ur̄e eo nobis p̄p̄ntius & itanti

pp̄ d̄m imp̄m̄ depose
 fluctuanti animo labor
 ca nos facti ē. n̄r̄is hu
 impellim̄ & angustiam
 m̄ qua tribul̄ ē d̄s in
 filios hominū. idōq. d̄m
 ra quide. s̄. nūq̄m in illa
 d̄m̄. canit̄. annie ur̄e
 cuncti mortaliū ampli
 merenti sororib⁹ n̄ris to
 & rescripta n̄a toto corde

Responsū h̄
O famula d̄i. in cur
 p̄ peccatis tuis fuit
 melius. & bona opa opa
 m̄ sc̄ment. ubi p̄ra op
 p̄t̄. etiā illū adtende
 in diffamatus ē. & qui
 i sin scribendo minuit
 uo. Nam tibi officiū r
 cū. filias tuas p̄ aditū
 anima & in motu m̄e.
 cōgrua pluma sup
 & multū fructū puocat.
 & m̄m̄ prudentior filia
 p̄m̄ angust̄ erit. qm̄ ip̄
 abert. Et cū opa illa fi
 p̄macula p̄ morte tuā te
 uacit̄ in terra recte u
 quā pluma haberes. ge
 it. s̄. oī enī uñ germina
 uo re deficit. & cū rota qm̄
 licet que tam cunctosa ē c
 uo r̄i r̄i cū scientia sc̄e
 m̄ uere. & p̄ suspiria bor
 p̄ma habe. & felici oīue
 conclusionis p̄ bona opa r
 uo. d̄e mortis tue factio
 uñ uias. **Abba in loco sc̄i**
O mme ac matri h
 sine h̄id. cōmoran
 uo. c. solo nomine abba
 uo. colonicis eccl̄ie.
 uo. & debita seruitutē

pp̄r̄ dñi m̄p̄t̄r̄i d̄ep̄oſc̄m̄? quo nūc
 fluctuanti animo labore oner̄is q̄d̄ cir
 ca nos factū ē. uariis hinc idē morib;
 impellim̄ & angustiamur. Scimus & e
 nī quia tribul̄is ē d̄s̄ in c̄silis suis sup̄
 filios hominū. idōq; d̄iſt̄r̄ictiōnis d̄c̄m̄
 ta quidē. ſi nūq̄m̄ iuſta iudicia for̄m̄
 dantes. cauſā anime nr̄e & nobis cui p̄
 cunctis mortalib; ampli c̄fidimur & re
 uerendis ſororib; nr̄is totalit̄ cōmittim̄?
 & reſc̄pta nr̄a toto corde d̄ſideram̄. ſat.

RESPONSŪ HILDEGARDIS.
 famula d̄i. in circulo ſolis curre
 p̄ peccatis tuis ſuſp̄nando ad d̄m̄
 ambulans. & bona opa opare pri q̄m̄ dies
 tui iehment. ubi p̄ra opari n̄ poſſis.
 Illuſc̄i etiā illū adtende qui apud d̄m̄
 ſuū d̄ſſamatus ē. & qui debita debitor.
 d̄m̄ ſui ſcribendo minuit. & tu ſimilit̄
 facto. Nam ubi officiū tuū n̄ bene ſer
 uasti. filias tuas p̄ aduſtorū c̄ſitū tuū
 aduua & in motu nr̄e ſup̄ illas eſto.
 ſic congrua pluuia ſup̄ grām̄ aſcendit
 & multū fructū puocat. & p̄ penitentiā
 & m̄ām̄ prudentior filius lucis ſcilicet
 p̄dit̄is angſtis erit. q̄m̄ ipſi hoc facere
 noluer̄t. Et cū opa illa feceris. in etiā
 tabnaculo p̄ mortē tuā te ſuſcipiet. Nā
 ſi arari n̄ in terrā recte uerteris & con
 grua pluuia habereſ. germināſ terra
 c̄ſ. Roſ enī nr̄i germinare debuiſti.
 in te deficit. & cū rota q̄m̄ ſalutē tuā c̄
 dicit que tam̄ cineroſa ē circumſ. Nunc
 arariū tuū cū ſcientia ſc̄e ſc̄pturę in eo
 tuū uerte. & p̄ ſuſpiria bone iſtentioniſ
 pluuia habe. & felici c̄ſuetudine rore
 benedictioniſ p̄ bona opa retine. hec
 ante diē mortis tue factū. ut in eter
 nū uiuas. **Abba in loco ſc̄ar̄ uirginū.**

Domine ac mat̄r̄ **hildegardi.**
 ſue hild. cōmoranti in turre
 ierlin. C. ſolo nomine abba in loco ſc̄ar̄
 uirginū coloniēſis eccl̄ie. deuotiſſimā
 orationē & debita ſeruitutē. Quantū

congruēt beatitudinū nr̄e. uerbis n̄ poſ
 ſū exp̄mere. Licet enī a uobis cor pati diſ
 tingat̄ aspectu. tam̄ uobis it̄mo carita
 tis auſtr̄ingor̄ affectu. Deſidero enī uos
 uidere & dolorē quē in corde meo abſq;
 om̄i humano ſolacio ſero uobis exp̄licare.
 Illos autē que c̄ſit om̄i caritate plena. in
 loco mart̄is mee cupio uos habere. p̄
 d̄m̄ etiā ſp̄e meā in uos poſui. & a modo
 a uobis cupio ſolari & iuſtificari. Quapp̄
 moueat uos lacrime. moueat gemitus
 dolentiſ ſite. & m̄m̄toire mei & rogare
 d̄m̄ qui p̄ nobis paup̄ factus ē. ut dignet̄
 me liberare appetua pauſtate. & nel in
 ultimo loco etiā beatitudinū collocare.
 Valete. & om̄i c̄gregationē nr̄am̄ mei
 parte ſalutate. **R**ESPONSŪ HIL

Domiſ tuū in recto **de s̄ ardis.**
 itinere firmū porta. & oues
 tuas q̄ntū potes coherce. & hoc tibi me
 h̄ ē quā diuerſa uagationi nr̄i. quia d̄s̄
 in om̄ib; locis equalit̄ poteſtate ſc̄dm̄ opa
 hominū habet. Cū aduſtorio enī dei
 p̄hibe ate ne menſ tua in uagatione
 ſit ſimilit̄ diei qui p̄cedit aliquantuluſ
 in puro ſole. & aliquantuluſ in turbine.
 Menſ tua aliquādo in tanta amaritudi
 ne ē q̄d̄ eam̄ ſuſtinere n̄ poteſ. aliquādo
 etiā in laſſitudine. Nunc autē in puriſſi
 mo ſole & in recto calore ſurge. quia d̄s̄
 te uult. & te quaſi oculū aliis conſtituit
 q̄m̄m̄ quocūq; in uacilleſ. & idō ab illo
 n̄ recede. **Abba de didenk. uehū hū**

Hildigardi de ſc̄o h̄obro **degardi.**
 magiſtre. Annūq; hūmūſ gr̄a
 illuminate. I. de didenknehm̄ iuxta
 hūmūſ abba licet i digna. tam̄ illa tan
 te. & i digna digne. orationiſ ſtantiā &
 debite ſeruitutiſ p̄ſeuerantiā. Iſtā pietate
 & humilitate tanta c̄ſidens. ad uos miſi
 p̄ſentū latore haſ litteraſ eo tenore conſc̄p
 taſ. quaten̄ ſi liceat atq; oculos nr̄e pieta
 tiſ n̄ offendat. aliqua in cōmonitoria uer
 ba que animā meā edificet. & in fiducia

214, 15

216, 17

ad dñm pbeant. mat̄ amantissima breui
 septa remittatis. Me & enī ex hīs cortobo
 rari dñi p̄sentis aderatis. oportuno tēpore
 p̄posuisti. Prēta si amplius n̄ audeo roga
 re. utar tam p̄cib' cananee que responde
 bat dño in euglio dices. qd̄ etiā carelli e
 dunt de micis que cadūt de m̄sa dñorū
 suoz. Eādē fidi deuotione uos scđario ro
 go. ut de m̄sa ur̄a. id ē de uisione illa qua
 multa mirabilia frequent̄ uidetis. in ual
 de desideranti sup̄dictis firmari apponatis.
 Venitote. qd̄ pygamenū ea de causa uobis
 nup̄ t̄nsisti. Veritatem q̄ntū in uobis est
 supplicando dñm rogari. ut bonū qd̄ cepit
 in uobis. gr̄uita bonitate p̄seruetanti sine
 cōpleat. **Responsū hildegar. ar. vis:**
Requietā mentē p̄t̄ luteuata loca. & solli
 tudinē multax aquax que fluendo defi
 ciūt. habes. I. uulenta enī loca illis s̄. qm̄
 uicissitudinē pessimoz morū habēt. & aq̄
 que deficiūt. illis scilicet qui dñi & lapidei s̄.
 nec ritulū doct̄ne scē sept̄ne molliunt.
 S; tu int̄ te dicit. Que. uel quid ego sū. &
 quom̄ talia p̄ferre possē. Nē sapientis uiri
 fabulā audi. Quidā cauernatū locū fode
 re uoluit. s; cū ligno & ferro foderet. ig
 nis de quodā lapide in quē foderat euola
 uit. ita ut idē locus nullom̄ p̄fodi potu
 illet. In eādē loci latitudinē notauit.
 & cū magno labore aliq̄s cauernas in eo
 fecit. Et homo iste int̄ se dixit. Ego nal
 de laborati. s; qui p̄ me ueniet leui me
 laborabit. quia hec p̄parata s̄ inueniet. hic
 nēpe homo corā dño suo laudabit. quia
 opus suū longitudo & latitudinē mul
 to utilior ē. qm̄ opus in molli t̄ra que a
 tatro subuertit. Idōq; dñs suus. eum p̄
 fortissimo m̄t̄e cōputat qui exercitium
 suū bene sustentare pot̄. & alii agricolū
 qui fructū in tempib' suis dant cum p̄po
 nit. Quicūq; enī p̄ri laborauerit. labo
 rē illi qui eū subsequit̄ superminet. Fa
 ber enī mundi primo creare cepit. &
 p̄ca ministris suis scđm̄ ipsū opari dedit.

O filia di terrā tuā in remepta coher
 ce. ne sine fructuosa utilitate filioz a
 rescat. Cor etiā tuū inuicū collige nec
 illud in imoderationē iquetoz morū
 figat. ne filias tuas ate fruges. Et ito qd̄
 similib' bone t̄re que agrua pluuia fre
 quent̄ irrigat. quatenus bonas & dele
 tabiles herbas p̄ferat. Quom̄. Eū homo
 carnē suā moderate pascat. letos & man
 suetos mores habet. cū aut̄ in numerata
 te ciboz & cūmnoz uiuit. unūq; no
 cum̄ in se pullulare facit. S; q̄ p̄
 imoderatā abstinentiā corp̄ macerat.
 semp̄ uat̄is uadit. In om̄ib' his bona
 terra esto. quatenus filias tuas cū flent̄
 cōsoleris. & cū inuā surrexerit eas recte
 corripas. & cū tabide fuerit. p̄t̄ dñi
 cipline regulari subiaceat. Que aut̄ i
 obliuione se ate uerterit. has cū inho
 rialib' uerbis & uerbis eugli int̄ te &
 alios duos renoca. & si tunc t̄ n̄ obede
 rint. tu sumo magistro obediens esto.
 & memor esto iacob qui duos filios io
 seph cū benedictionib' cōmunit. Hūc
 & uicū boni studii tui osidera ut cū si
 duciali sine fumaris. & etiā p̄ma ahi
 mo magistro recipias. **Teigswich die**
Magistra in antur. naco. hildegard.
Magistra magistre sponsax xpi
 T. dicta magistra soroz amur
 nacentiū. sumis spiritib' quōdoq; om̄iq;
 in celestib'. De sc̄ntat̄is ur̄e opinione cele
 bris fama late puolant̄ quedā m̄na &
 stipenda aut̄ib' n̄r̄is uolunt. sumeq;
 religionis ac singularis p̄positi n̄r̄i excel
 lentiā exiguitati n̄r̄e cōmendant. Oho
 roz nāq; testimonio dicitur. de secretis
 celestib'. plurima mortalib' intellectu dñi
 ficilia & rata uobis dunt̄. ad scriben
 dū retulari. & queq; uobis agenda n̄
 delibatione humana. s; dō edocent̄ or
 dinari. Aliud q̄ qd̄da de ofiuerudine uia
 ad nos p̄uenit. utiq; uel m̄del n̄r̄is f̄s
 tis dieb' p̄ ornamento candidū quib̄da

uti nelammib' coronas e
 rretal caprib' eay desip n
 unay parte & retro ange
 fierat. in fronte aut̄ ag
 cent̄ implā. itup & dig
 sōs decorari amulū. que
 dunt̄ ad amorē sup̄m̄ spe
 m̄bi sit. ut sint mulieri
 cha se cōponentes. n̄ in to
 curo neq; margaritis au
 p̄tra & qd̄ hīs om̄ib' n̄ r
 nobis uidet. in consorcū
 cōtū spectabile. & igem
 qd̄ nos etiā plurimū ad
 uel tū uos hoc racional
 te. cū n̄ ignorat̄ ipsū dñi
 uo cōlla p̄ficatoref. modū
 uelle. ac beati petri
 hūc gemib' dixisse. m
 qd̄ non ē p̄sonax acce
 qd̄ ipsi n̄ inmemores. ad
 m̄bi n̄ multi potentes. i
 i p̄obita & contemptib'
 dūc̄ dñi. Om̄ia quippe p̄
 dūta. quib' cunctos spi
 u dormari odecet p̄pos
 d̄ n̄a etiā uita & sc̄a ēē
 n̄a nāq; o sponsa xpi i
 uat̄is ur̄e nouitas. ex
 uolūti longe icompabil
 q; n̄ modicam admittat
 uat̄. qd̄ nos tantillule. p̄
 uat̄. uolentes. de hac re
 uat̄. n̄r̄i exp̄ri cupiem
 uat̄ n̄r̄e placuit dñi rigere
 & deuotissime obsecrantes.
 uat̄ n̄r̄e talis religio ad
 uat̄ n̄a in primo n̄ dediq;
 uat̄. uat̄. & in orari
 uat̄ n̄r̄i estote. **R. esp**
 uat̄ n̄r̄i dicit. O uat̄
 uat̄ n̄r̄i habeat. quia n̄
 uat̄ n̄r̄i lasciuie serpen

uti uelamentib' coronas etiā decent con
 tertas caputib' eaz' desup' impositas. & hū
 utraq; parte & retro angelicas imagines
 inserat. in fronte aut' agni figurā de
 cent' impissa. insup' & digitos carūde q'
 v'ba decorari amulis. que omnia ut cre
 dim' ad amorē sup'ni sponsi ductis. cū
 iustū sit. ut sint mulieres cū uerecun
 dia se cōponentes. n̄ in uirtut' criminib' neq;
 auro neq; margaritis aut ueste p̄ciosa.
 p̄trea & qd' hīs omib' n̄ m̄m' mirandū
 nobis uidet'. in consortiū ur̄m genere
 tantū spectabile. & i'gentias intrudere.
 Qd' nos etiā plurimū admirantes. sci
 mus tū uos hoc rationabili causa face
 re. cū n̄ ignotatis ipsū dñm in primiti
 ua eccl'ia piscatores. modicos & paupes
 elegisse. ac beatū petrū conuersis p̄tea
 ad fide gentib' dixisse. in ueritate com
 pi. qd' non ē p̄sona acceptor d̄s. uerborū
 insup' apli n̄ imemores. ad chorinthios di
 centis. n̄ multi potentes. n̄ multi nobiles.
 s; ignobilia & contēptibilia hui' mundi
 elegit d̄s. Omnia quippe p̄cedentiū patrū
 instituta. quib' cunctos sp̄uales mari
 me iformari odecet p̄posse n̄ro p̄sectan
 tes. ur̄a etiā uista & scā ēē om̄ino scim'.
 Tanta nāq; o sponsia xpi uenerabilis. o
 suetudinis ur̄e nouitas. exiguitatis n̄re
 modulu' longe icompatibiler' excellit.
 atq; n̄ modicam admirationē nobis in
 curit. Igit' nos tam illule p̄fectib' m̄ris i
 tunc cōgaudentes. de hac rē tam aliquid
 a uobis certi expiri cupientes. luttas n̄ras
 sc̄ntati ur̄e placuit dirigere. humilit'
 ac deuotissime obsecrantes. quaten' em̄
 auctoritate talis religio adaugeat. dig
 nitas ur̄a in primo n̄ dedignetur nobis
 rescribere. Valere. & in orationib' ur̄is
 memores n̄ri estote. **R̄esponsum hui'**
Fons uinis dicit. Mulier **veg. aron.**
 intra cubiculu' lateat. ita ut magnam
 uerecundiā habeat. quia magna picu
 la horribilis lasciuie serpens in primā

mulierē sufflauit. Quom' forma muli
 eris fulminauit. & in prima radice radi
 auit. in qua formatū ē hoc. in q' om̄is cre
 atura latet. Quom' In duab' partib'. in
 altā parte scil' expte facture digiti dei.
 & in altā sup'ne pulcritudinis. O qm' mira
 res ei. que in sole fundamētū posuisti. &
 terrā supasti. Paulus em̄ apls qui in sū
 ma uolauit. & in t̄a tacuit. ita qd' n̄ reue
 lauit qd' absconsū fuit. hec attendit.
 Mulier que subiacet uirili potestati ma
 riti sui. illi cūuncta in p̄ma costa mag
 nā uerecundiā habere debet. sic qd' non
 debet dare aut reuelare p̄comū p̄priū
 uasculi uiri sui ad alienū locū q' ad illā
 n̄ p̄tinet. & hoc faciat in uerbo illo qd'
 dñator terre dixit. Qd' d̄s oim̄it. ho
 mo n̄ sepat. in irrisione diaboli. Audi.
 Terta sudat uiriditate graminis. usq; su
 eā hiemps supat. Ina enim pulcritudine
 floris illi aufert. & uiriditate sui floris
 regit. deiceps n̄ ualens se reuelare quasi
 n̄cū aruerit. quia hiemps illā abstulit.
 Ideo mulier n̄ debet se in criminib' suis sub
 leuare. nec ornare. nec erigere in ulla sub
 limitate corone & auri ulli rei. nisi in uo
 luntate uiri sui. scdm̄ qd' illi inrecta m̄su
 ra placuerit. hec n̄ p̄tinet ad uirginē. s;
 ipsa stat in simplicitate & in integritate pul
 cri paradisi. qui nūqm̄ aridus apparebit.
 s; semp in plena floriditate floris uirge
 p̄manet. Virgo n̄ habet regmen criminū
 uiriditatis sue in p̄cepto. s; in p̄pria uo
 luntate sua p̄sumā humilitatē se regit.
 qm̄ homo pulcritudine anime sue abscon
 det ne accipit eam p̄ supbiā rapiat. Ur
 gines in spū scō oim̄ete s̄t sc̄mone. &
 aurore uirginitatis. un' decet illas pue
 nre ad sūmū sacerdotē sic holocaustū
 dō dedicatū. Quapp' decet p̄ licentiā &
 reuelationē in multico sp̄uamine digiti
 di qd' uirgo candida uestē iduat. in cla
 ra significatione desponsationis xpi. u
 dens qd' itexte integritati mens ei soli

detur. considerans etiā quis ille sit cui
iuncta ē sic scriptū ē habent nomē ei
nomē patris ei scriptū in frontib' suis.
Et iterū. Secuntur agnū quocūq;
ierit. Deus etiā habet scrutiniū ser-
tationis in omni psona. ita ne minor
ordo sup' superiore ascendat sic satanas
& primus homo fecerit. qui alti u' la-
re uoluerit qm' positi eēt. Et quis ho-
mo congregat omnē gregē suū in unū
stabulū scilicet boues. asinos. oues &
hedos ita qd' nō dissipent se. Ideo & dis-
cretio sit in hoc. ne diuersus populus
in unū gregē congregatus. in supbia
elationis. & in ignominia diuersitatis
dissipet. & p̄cipue ne honestas morū
ibi dirūpatur. cū se inuicē odio dilaniāt
quādo altior ordo sup' inferiorē cadit.
& inferior sup' altiore ascendit. quia d's
populū suū in t'ra sicut & in celo discer-
nit. uidet anglos. archanglos. tronos. do-
minationes. cherubim & seraphim discer-
nent. Et hi omēs a deo amantur. s; tam
equalia nomina nō habent. Supbia p̄inci-
pes & nobiles in psona elationis amat. s;
cū ipsa iterum illos odit. Scriptū ē.
Deus potentes nō abiicit. cū & ipse sit potēs.
Ipse autē p̄sonas nō amat. s; opa que gustū
habent in illo. sic filius d'i dicit. Illius ci-
bus ē. ut faciā uoluntatē patris mei. Vbi
humilitas ē. ibi xp̄e semp' epulat. Et idō
necesse ē ut illi homines discernant. qui
plurū uanū honorē qm' humilitatē appetūt.
cū hec uidet que illi supiora sūt. Mor-
bida etiā omēs abiiciat. ne totus grex con-
taminet. Deus bonū iūtellectū hominib;
ifundat. ne nomē ipsorū deleatur. Bonū
enī ē ne homo montē apprehendat que
mouere nō poterit. s; in ualle subsistat
paulatī discens qd' cape pot. hec dicta
sūt a uidente lumine. & nō ab homine.
Qui audit. uideat & credat nū sint.

CAbba scē Giosesimō. Hildegars.
Carissime sibi in xp̄o sorori dñe. h.

a. abba qm'us idigna scē Giosesimō
in meti. salutē in uero saluari. Quia
de grā nr̄a & benignitā multū p̄-
sumū. nolū uos latere qd' in p̄culo
magno posite sum. cū multorū regere
animas cogimur. que nobis nō sufficiūt.
Inde ē qd' scitātē nr̄am rogāti attēti
& obsecram' in dño ihu. quaten' isemā
nr̄am lūctis nr̄is ofirmare & exhorta-
ri curetis. quid facere debeamus. nel
stare in obedientia nobis iuncta. nel ce-
dere. ut alia succedat & melius agat.
siquid dñs ihc idē uobis reuelat dig-
nabitur. Valere. & p̄ deo dñm p̄ me orate.
& beneplacitū nr̄m ih̄ cito rescribent.

Responsum hildegars DIS.
Mons syon altus ē. & umbra ipsius
in ualles extendit. altitudinē
ipsi sic ostendit. Atq; etiā montes in hac
p̄grina terra sūt p̄ quos ipsa firmat.
& qui p̄ populis ad itueniēdū p̄lari sūt.
In altitudine syon. & aliorū montū pla-
ti & magistri qui firmantū ecclie sūt
designant. & discipuli filie syon nominan-
tur. S; si mons iste caderet. nel si cū ali
destrueret. magna inuria eēt. hinc enī
quisq; qui in magisterio ē recte p̄uideat
quom' se ipsū deponat. & qm' p̄ alios de-
iciat. Nam sic montes plurimū ad de-
fensionē inimicorū suorū sūt. sic etiā q
in magisterio stant. p̄ doctrinā & obe-
dientia que eis in dō exhibet. defen-
sio multorū. ab insidijs inimicorū suorū ē.
Unde unusquisq; magist' qm' dñm uer-
ba doctrine p̄ferre pot. in grā corre-
tionis qm' de manu d'i accepit nō abi-
ciat. quia sepe latū lato abiicit. sicut
magist' p̄ discipulos. & discipuli p̄ ma-
gistrū abluunt. Prop̄ metū enī disci-
puloz se affliget. & auctorit' i qui
etorū discipuloz punit. & simū ma-
gistrū qui cū sic p̄cessit unct. Et
dicit. Precepta tua eis ostendi. Et etiā
Et etiā dicit. Qui habet aures audien-

de. michi. In his em' dñi
la. inestititū discipuli
p̄ rectū labori tui fi
ti plus xp̄i rectū labor
estitate illa qd' discipuli
nō possunt fugiūt. Clara
compellat nō obumbrat. q
habet. Illa adā ante cal
mū fallax deceptor ipi
gustione suā obumbrat
plaga sūt que animal u
plaga nana gsa ē. que
q̄ qd' nec meruit nec
qd' a dō donatū nō ē
hoc prim' deceptor doc
cū fecerat. & idō uana
querit. Seda autē ē qd'
uana peccare pot. & idē
uim' s; theaurizat. &
oblationē amplectend
cū uim' cū magnis dō
hinc morū edificat. ita
quā dō mortuus sit. &
cū qd' dō cū sciat. S; qu
q̄m homo de p̄dictis pe
destruit. ita scilicet qe
cū sint ut ei ostendant
oblationē ad homines fit q
sūt. Quanta supbia ē q
homo p̄p' carnē human
p̄ccatē se abstinere nō po
tuerunt eēt qd' a carnab
destrueret. hanc legē sup̄
cū sibi ponit. un' & nulli
sibi habet. Et sexta plaga
sūt sūt a creatura querit
ut ut ipsi unāq; rem
creatore suū in uer' sio
nō ab eo querit uelut ipsū.
p̄p' Septima ū plaga ē u
mū que diaboli adorat &
ne. Et illa septē uicia quat
habet in negocijs suis sup
uorū arborū habent. qu

di auctat. In his em dicitur. ne ppter nebu-
 la mensitudinis discipulas tuas. nec ppter
 ppter technu laboris tui fugias. Na mul-
 ti plus ppter technu laboris. qm ppter ne-
 cessitate illa qd discipulos suos uniere
 n possunt fugunt. Clata aut dies qua
 tempestas n obumbilat. gaudiu plenu
 habet. Ita ada ante casu habitit. s; p-
 mus fallax deceptor ipsa die ei p sug-
 gessionē suā obumbilavit. in qua septe
 plage fuit que animas uulnerat. Prima
 plaga uana glā ē. que hoc ad se colli-
 git qd nec meruit nec seminavit. &
 qd ei a dō donatū n ē sibi ostendit.
 hoc prim' deceptor docuit quia ipse
 idē fecerat. & idō uana glā dñm non
 querit. Secda aut ē qd homo sentit
 quia peccare pot. & idē delectationem
 carnis s thesaurizat. & de gustu ipsa
 delectationē amplectendo osculat. Ter-
 cia rumā cū magnis dolorib' in squa
 lida morib' edificat. ita qd homo uiuit
 quasi dō mortuus sit. & qd etiā uix spe-
 rat qd dō eū sciat. S; quarta fallacia ē
 p qm homo de pdictis peccatis se excusat
 & defendit. ita scilicet qd tam piculo-
 sa n sunt ut ei ostendant. atq; idō ita
 odiosus ad homines fit qd nemini con-
 fidit. Quinta supbia ē que dicit. quia
 homo ppter carnē humanitatis sue de
 peccatis se abstinere n possit. & idō in-
 ueniens ēēt qd a carnalib' desideris
 secederet. hanc legē supbia in temeri-
 tate sibi ponit. un & nullū respectū ad
 dñm habet. Et sexta plaga ē qd homo sa-
 lute suā a creatura querit. & ab ea postu-
 lat ut ipsi unaqmque rem ostendat. &
 ita creatore suū in trānsione habet & ni-
 hil ab eo querit uelut ipsū adiuuare n
 possit. Septima ū plaga ē idolatria ser-
 uilis que diaboli adorat & dñm otemp-
 nit. Et ista septe uicia quasi mulcīa s
 subdita in negociis suis sup numerū
 ramorū arborū habent. quia omnia hec

in transgressione comeditionis qd ada come-
 dit latuerūt. idōq; dō ad eū dixit. in q
 hora comederis morte morieris. Idēto
 dō hoc pceptū ei constituit. ne diabolo
 qd simile faceret. scilicet qd sine pcepto
 n ēēt sic ille eē uoluit. un nullus homo
 ppter primā suggestione diaboli qm ada
 suscepit in hac uita securus eē pot. Unde
 o tu filia di fortissima armatura septe
 donoz spē scī te circūcinge. cū quib' hec
 septe uicia tibi subicias. ne de ipsis plan-
 gens uulnereris & ut probus miles pfo-
 rissima bella ea supando surge. quaten'
 in eternū uiuas. Deus in speculo saluatio-
 nis te o filia uideat. *h. arceba. abba de eib'*
Amantissime dñe s. d. al. *h. y. de gardi.*
 hild. diuinarū ac uerissimarū
 uisionū sacratissimo munere diuinitus
 illustrare. h. de crōchdal solo nomine ab
 batilla. sup efferuentissimū pfecte cari-
 tatis donū. Eloquia uia mi dña. ab
 illa scilicet anima uia. ab illa celsitu-
 dine otemplationis urē tanqm de uer-
 tice etnoz collū defluentia in pfundis
 simā ceteraz conuallē animaz. quasi ym-
 ber sup herbā & quasi stille super
 gramina rigant eas. ifundūt eas & ger-
 minare eas faciūt germ sine spina ger-
 minare eas faciūt supnoz desideriorū
 uia gemina usq; ad tronū glē sum-
 mi di miro odore pfilentia. Opto q
 ego ancilla uia lurtal urē scitatis ineri.
 & alloquio dulcissime cōolationis urē
 tanq; lenis aure flatu refoueri. Na mi-
 mar & dña. omīs spē & securitas & refu-
 giū ac tutela mea in uia p dñm manūta-
 te dependet. idōq; ad uos solā recurro
 & me cōsilio & auxilio urō p xpm cō-
 mitto. Posco q iterū supplicet depcor-
 miscediter. quaten' p me dñm exoretis &
 qd m agendū sit. p plurib' excessib' meis
 quib' & in onere nominis m ipositi seu
 in aliis transgressiomb' delinq; ut sup de
 peccata sū benigne sinueris. Timeo em

a. abba qmū idigne
 in meri salutē in uero
 de grā uia & benedictio
 sumū. nolū uolū
 magno potē sumū. dō
 animal cogitū. que
 Inde ē qd sciatē uia
 & obiectam in dño
 nrām lūris nrī sfirmat
 ri curent. quā fieri dō
 stare in obediētia nrī
 dere. ut alia incedat
 siquid dñi sōc idē uolū
 nabitur. Valer. & p dō
 & beneplacitū nrī in
Responsum hō
 onis syon alim ē
 in ualles extrahit
 pte sic ostendit. hō
 regna terra sūt p quō
 qui y populū ad inuē
 n altitudine syon & dō
 & magister qui firmā
 designant. & discipuli
 er. S; si mons iste cadit
 strueret. magna sumū
 usq; qui in magister
 uoni se ipsū deponat
 rat. Nam sic manū
 ensione inuē sū
 n magister stant. p dō
 licentia que est in dō
 io multaz. ab hō
 Inde inuē sū. magis
 a doctrine pferri p
 uoni qm de manu dñi
 rat. quia sepe hō
 magis p discipulū
 gūtrū ab hō
 uiloz se affligit. & m
 toz discipuloz p
 gūtrū qui eū sic p
 dicit. Precipua ma
 Et enā dicit. Qm

T& ualde ptimeco / me offensa di icurre
 re. valete. **Responsium hilvegardis.**
 n uera uisione / hec uerba que p̄t ammo
 mitione magne necessitatis ardenti de
 fiderio ame querebaf. audiu. Ualde glo
 riosa laus ē. ubi fidele magistrum has
 acies habet. scilicet que cū clipeis & lori
 cis atq; alijs armis custodes turrif posi
 ti sūt ut cont̄ illos pugnet qui turrif
 ipsi destruere uolunt. & que ciuitatem
 suā probis militib' ita munuit. ne muri
 ipsius ab inimicis comprehendant. & ne of
 tū ei p̄fidis speculatorib' apiat. ipsiq; n̄
 mēfiant. Isti homines in beatitudine
 sūt. Qui aut̄ sic n̄ faciūt squalidiores rus
 ticis sūt. qui p̄ seiplos & p̄ pecora sua nullas
 suas sapient' p̄curat. ne in pascuis suis
 deficiant. De his dicendū n̄ ē. Que ē ista
 que ascendit p̄ desertū sicut iurgula
 sumi. ex aromatib' mirre & thuris. &
 uniuersi pulueris pigmentarij. Hec illud.
 Quā pulcri sūt gressus tui in calciamis.
 filia principis. hoc ē. Qui in exilio hui'
 seli qd̄ p̄ desertū itelligit uoluntati sue
 comēdit. & in opib' suis suspirando ad
 dñm ascendit. sic seprū ē. Ascen
 dit fum' aromati in aspectu dñi mor
 tificatione carnis s̄ eligit. un' & de fumo
 aromati. & de mortificatione carnis
 om̄s uirtutes in eo crescunt. quib' m̄q;
 saturat. In qui hoc facit. de supnis cui
 bus angloz & scōz dicit. Quā pulcri sūt
 gressus tui. id ē studiu in quo in ista mor
 tificatione ambulat. filia principis. S.
 ab ore p̄phete iste abiiciendus ē qui nec
 frigidus nec calidus ē. quia nec in tremis
 nec in celestib' quicquā laborat. s; eum
 locustis assimulo. que nec cū uolatilib;
 recte uolant. nec cū animalib' in terra
 recte ambulant. s; que similes turbini
 qui cito deficiat sine utilitate uadunt.
 O filia sacri nominis aures tuas ap̄t &
 diligenti corde p̄posita signa hui' para
 bolici sermonis audi. uidelicet quam

magna gla in summa laude de turrib'
 huius ciuitatis ita cilitate sunt. Turri
 ciuitatis ista. caritas cū concordia ē. Et
 quare turris nominat. Quia de altissi
 mo dō ipsa font saliens omne terrā cir
 cuent fluxit. qm̄ ipse d̄s om̄s creatu
 ras in plena caritate ita disposuit. ut
 nulla necessitas in eis sit. Unde dicit qd̄
 sc̄i homines in quib' caritas habitat in
 nulla necessitate deficiunt. quia corda
 eoz mansuetudine & pace uelut fluen
 ti odore balsami circūdant. quapp̄ &
 antiquis serpens eos discerpe n̄ pot. qm̄
 ut ferens odor ab odore balsami segre
 gat ē. ita diabolus caritate fugit. &
 cauernā se ab ea abscondit. Ubi autē
 sc̄i homines in quib' caritas n̄ habitat
 in nomine dñi congregati sūt ciuitas
 que sine turri ē. & pulcri domib'
 que sine celsitudine sūt assimilantur.
 un' in hac ofusione pecunia militie &
 regule quia firma habitacula n̄ habet
 despoliant. idōq; etiā sepe destruntur.
 qm̄ ut turris ciuitatē. ita caritas om̄s
 uirtutes ornat & sustinet. Om̄es car
 itatis qui in turri positi sūt. obedientia.
 fidel' & spes s̄. Obedientia clipeo carit'
 datur quia semp subdita ē. & fidel' lo
 rica idunt. qm̄ om̄ia bona que oculis
 nūq̄m uidit probat. Spes autē celi cū
 om̄ib' ornamentis suis p̄ fidē amplectunt'
 s; fidel' p̄ obedientiā dñm semp aspiciunt.
 ita faciens ut ei p̄cipit. Deus em̄ caritas
 ē. quia om̄e opus suū p̄m̄ ē. s; p̄ humilitate
 de celo descendit ut captiuos iud' li
 beraret qui caritate reliquerunt. quib'
 ipsū n̄ cognouerūt. hoc p̄ humilitate se
 cit. & idē exemplū nobis reliquit. Quom̄.
 Qñdo p̄pria uoluntate nr̄am in officij
 hui' seli relinquim'. p̄t uestigia ei am
 bulam'. qñdo autē in nomine ei in unū
 gregē congregamur. que adm̄m̄ ad as
 ta alia uolatilia congregant'. abrahā
 imitamur qui populu suū & regione

parte sue reliquit. atq;
 uoluntate sc̄m̄ p̄cipit d̄
 p̄ hominē p̄ hominē qu
 p̄cipit obedimus. in be
 sic delle multiplicamur
 abra. he. p̄ angm̄ suū r̄y
 om̄i rem sc̄m̄ incarnation
 p̄ nichilo nos coputantes.
 laborantes. Cū hoc faci
 probis militib' p̄ humilitate
 tū. probiq; milites sum
 hui' sc̄i supamus. & sicut
 & p̄cipit m̄m̄ p̄t a
 om̄is. & similia hom
 imche. anobis abiicimus.
 carit' similes nobis n̄ sp
 ulla malicia sup̄ eos uid
 et. & innocentes falsū test
 ut. h; probi milites sūt
 om̄i iudicij. custodit
 h; regule & conuersatio
 d̄ m̄dicit ochoris & iud
 n̄ p̄cipit. & ne oltū pa
 d̄ p̄cipit. qm̄ si hoc fi
 n̄ r̄d̄at. & inimici nr̄i
 om̄i secum ambulat.
 n̄ illi qui semp errant e
 n̄ hoc qd̄ hominis racio
 p̄cipit & eligit nolunt'. q
 om̄i & eligim' uirtuora &
 h; m̄dicatorē sūt qui cui
 hui' suat destrunt. quia
 qd̄ sc̄i mediet nr̄i in re
 maglando & in orando se
 om̄i ostanta s̄. repudian
 n̄ suū p̄ dō qui ipsos crea
 hui' sc̄i om̄e. n̄e auct
 hui' probis militib' uacua
 ciuitas tue obdormierūt.
 p̄t proprietate uoluntate
 uoluntate ducti sūt. qd̄ re
 n̄ tua ram aride sūt qd̄ in
 de somno tuo surge
 n̄ me scilicet esuenucl

patrie sue reliquit. atq; in aliena re circūfione scdm pceptū dī pfect. S; qñdo p hominē p hominē qui nobis simlis ē pceptis obedimus. in benedictionibus sic stelle multiplicamur uelut etiā dō abra he p anglin suū repmit. quia ali enā rem scdm icarnationē suā requiritm̄ p nichilo nos cōputantes. in spiritali uita laborantes. Cum hoc facim̄ turri nrām probis militib; p humilitatē undiq; muniti. probiq; milites sum; cū uoluptatē hui; scilicet supamus. & furorē nr̄ uincim;. & paupertatē nrām ppter amorē xp̄i toleramus. & inimicilia homicidia odij & iudicij a nobis abicimus. & cū alios peccatores similes nobis nō spiritus nec in uita iudicia sup eos iudicam;. & sup istos & innocentes falsū testimoniu nō qrimus. hi probi milites sūt. qui ciuitatē nrām undiq; custodiūt. ita ut murū scē regule & conuersationis nr̄e ab inimicis uideat odiosū & iudicosū moribus nō pfectat. & ne ostiū pacis p contūctio nē repuchet. qm̄ si hoc fit. clausula ostiū nr̄i reletat. & inimici nr̄i in ciuitatem nrām secure ambulant. Et ne simus cū illis qui semp errant corde sūt dicentes. hoc qd̄ hominis racionalitas nobis potuit & eligit nolum;. quia que nos potuit & eligit utiliora & meliora sunt. Ita iudicatores sūt qui ciuitatē nrām p iudicial suas destrunt. quia que de antiquis scilicet medicis nr̄is in ueritando. in uigilando & in orando siue in alijs uirtutib; sūt repudiant. & uoluntatē suā p dō qui ipsos creauit eligunt. O filia scimome; nē audi Turris tua sine probis militib; uacua ē. & custodes ciuitatis tue obdormierūt. & maxime ppter proprietatē uoluntatis sue in iā quositate ducti sūt. qd̄ turris & ciuitas tua tam aride sūt qd̄ uix osistunt. Itaq; de somno tuo surge. quia fines nauis tue scilicet cōsuetudo scē uersa

tionis nō rupa sūt. In magna enī stulticia riuores morū te occupantes qui tibi oueniat queris. si hoc t̄ n̄ expedit. quia sic in desertis habitaculis magni & parui & ceci mures sūt qui uestimenta hominū corrodūt. ita p hoc om̄s cōsuetudo scā dūctū. Maiores mures iquiete mentes impietatis sūt. parui ū stulticiā que a ueritate nocturnalis ē significant. ceci autē uanitatē hui; scilicet que a luce iusticie ceca ē ostendūt. In euanglio scriptū ē. Omne regnū in se ipsū diuisum. desolabit. Nunc aspice in quanto ardore sp̄s scī plantata sis. & qd̄ ministerio suo in te carere n̄ uult. & p̄mū regulā beati Benedicte cōsequi. magistroz diligenti corde adrende ut nō peas. s; ut in eternū uiuas. Vos autē o cuncti magistri p̄ndete ne stultis agricolis illis similes sitis. qui cū aratri p se ipsum recte ambulante uiderūt gaudiū habēt. cū autē curue iocedit rediū habent id recte uertere. Cauete etiā ne p̄familias uobis dicat. imiles m̄ estis. quia uilicationē nrām n̄ recte p̄ficiat. s; sollicite osiderate que necessitas. & que aduersitas subditorum sūt. & cū om̄i sollicitudine eas p̄gredite.

Sacerdos quidā. hiluē. arbi.
Hildigardi magistre sponsa; xp̄i dignissime. B. di grā licet idignū dī sacerdos & peccator. itine dilectionis & om̄m obsequij deuotā certitudinē. Te det me uite mee. quia replet sū amaritudinē. Et quia ppositū cui; conscia es uirgo scilicet expectando quosdā fideles amicos meos adhuc differo. uia mea ut ppheticū utar uerbis undiq; septa ē spiritus & materia. Veritatem flagella que p om̄ia erudunt isrl̄ penitus nō remio. s; quia cū temptatione puentū nō faciunt ne succūba & ad finē ppositi nō ueniā ualde p̄mesco. n̄ qd̄ ex consolatione tua qm̄ frequenter aspicio. plurimū osidens cor meū & inter peccata & erūpnas letificat. Quapp̄ uirgo deo deuota. nos om̄s p̄t d̄m adte

magna glā in similitudine
 huius ciuitatis ita dicitur
 ciuitatis istius. carnis
 quare turris nominatur
 mo dō ipsa sicut saltem
 euentus fugit. qm̄ p̄t
 ras in plena caritate
 nulla necessitas in eis
 scī homines in quib; caritas
 nulla necessitate desiderat
 cor manifestat. & p̄t
 et odore balsami caritatis
 antiquis serpens est dicitur
 ut ferens odor ab odore
 gat ē. ita diabolus caritatis
 cauerna se ab ea abhorret
 scī homines in quib; caritas
 in nomine d̄m congregat
 que sine turri ē. & p̄t
 que sine celsitudine sūt
 in hac ositione p̄t
 regule quia firma habent
 despoliant. idō. cui; serpe
 qm̄ ut turris ciuitatis
 uirtutes ornare & sustine
 tatis qui in turri p̄t
 fides & spes s. Obsecra
 datur quia semp iudicant
 rita idō. qm̄ om̄ia d̄m
 m̄q̄m uirtutē probat. Sicut
 om̄ib; ornantur sūt p̄t
 s; fides p̄ obediētiam d̄m
 ita faciens ut ei p̄t
 ē. quia om̄e op̄t sūt p̄t
 tantē de celo descendit ut
 beraret qui caritatis
 ipsū n̄ cognouit. h̄c p̄t
 er. & idē exemplū nobis
 Qñdo p̄t uoluntatis
 hui; scilicet reliquit
 bulam. qñdo autē in
 grege; congregantur
 ta alia uoluntatis
 imitantur qui p̄t

suspirantes sumope perim. querim.
 pulsam. quatenus a solitis p'cib' nullo
 modo desulas. donec locu certu habi
 tationis nobis. aut si id tibi reptatio i
 dm uideatur. saltē nē discretū religio
 nis ordinē misericordi d's tibi p nobis infi
 nuare dignet. Ita dm p te ordinasse n
 dubiu ēē nos credim. tu re expta es. Hi
 chil enī in t'ris fit sine causa. Et idcirco
 ficut animā meā occultoz dī iudicio ab
 angustis ex parte liberabas. ita nō omīs
 p dispositū in te a dō modū liberare a
 dubietatis errore debita p'carix n dif
 fugas. De cetero l'it'as tuas de his & aliis ue
 hemiter desidero. Preterea librū tuū trans
 scribere multū cupio. **Responsū hū**

Hec dicit sp'c. **A. aude** **ve c. ardis:**
 dignissimū ē & mirabile. qd pe
 grinus ad patriā festinat. O qm mag
 nus luctus & meror int' eues & notos
 illi qui cū ipso epulabant & iudebant tē
 orit. & o qm ualde erubescūt lasciu qd
 sodalis ipsoz reliquit uasculu qd cū ipis
 portabat. Respice qd in oculo uidentis i
 magno studio p'usis es. sic mitissimus
 pater ouē suā requirit. Socii qui in la
 titudine ociosi sedent. mutuā pacē ha
 bent. fortissimus aut' miles in magnis
 turbimb' ē. Ita in uia rectitudinis. & p
 para animā tuā ad pugnandu cū illis
 qui semp in legatione regis militāt. Vide q
 si aliquod uolatile serabronū a focus su
 is recederet. & in altū respiciens ad sole
 uolare iciper. omīs turba muscaz illaz
 irrueret in illud. uolens ipsū opprime
 re. s; sol rageret illud lumine sua ne ip
 sū ultra uideret. Et sic aufereret. Time
 omīs turba illa scandalizaret. & sic il
 lud probus miles efficeret. Deus manum
 suā tibi porrigat ut inuas in eternū.
 ubi sol n obscurat. **Sacerdos quidā**

Omnē hūc. reli **hilvegardis.**
 gione. sapientia. disciplina. mo
 rib'. postremo. omi utriusq; hominis

uir tute probatissime. ille fuit p omia
 ij. in sexta cū marta laborare. in sep
 tima redintegrari. in octana cū marta
 iocundari. Quom me d'na dilectissima
 ab aspectu & colloquio t're dilectissimi
 m omi mellis sapore gratioris tādū
 subtraxisse potueri. uel inter i l'it'as
 ut saltē uos uisitasse distuleri. mentē
 ipsū satis amittari nequeo. totūq; id
 paruitatis mee delictū deputo. Uram
 etiā pietatē hūmādi mea in conuicta
 te qd absit offendisse ualde timeo. &
 merito. quippe quē antea nec uoce nec
 habitu. nec facie. nedū etiā fama agn
 tā ut p'mū ueni qd factū p difficile ē
 grā urī benignissime recepisti. & sta
 tim urī colloquiū participatione quod
 magnū dūco recreare dignata est. Ne
 rū quia penitet. ignoscens. Amm em
 meus nūqm n prompt' fuit. facultas
 ū defuit. Promitto q si quid uere pro
 mittere possū. me si d's facultatē dede
 rit cōtinuus em'daturū. Interi aut' in
 orationib' urī. p deo mei miserimi
 peccatoris memor ēē dignemur.

Responsūm hilvegardis.
Qui uita ē. hec uerba ostendit
 dicens. Tu similis es aque que mo
 uetur in repellate. & que iterū dēic ma
 net in tranquillitate. Victoria tibi dicit
 habent' igrederet ad te s; tu cecidit me
 qūdo faciem mris tue abscondit. ita qd
 dubius es n habens uolantes pennas in se
 curitate. ubi n es in amplexione compe
 tuis mundi. O homo cito ueniet tibi re
 rector. si puluerē cineris are excutis di
 cent. Si n possū stare in sole. uolo tui
 me abstrahere de luto putueris. & ne
 meā abluere de uiscitudine mortuū
 hū' scilicet. Tunc columba clabit t' ingru
 tū. & uuluis tui teuge. Hē surge. & u
 ue in eternitate. **Monachus qdā. hilv.**

Omnē serenissime ac uere beate
 h. spū dūmne. misioni decorare.

monachorū sēi Benedic
 digni sacerdos. G. d'ne
 dicitur. cū omi humilita
 t' confidit in d'no i'el
 & fideles in dilectione a
 qui domū & pax ē electi
 sēi d'cta. p oī supne sapie
 t' relatione ueridica in
 & credo cōpleta. Qd em i
 tantū inno fidelissime
 uerbi impossibile n sit.
 fima qm timore uulga
 r' sēi t'nal reuelationes
 n dubitā. Scio itaq; in
 f'ctū tuā in d'no posim
 p' ill' genit'. & quia fidi
 t' acq' uenit. domū dū
 qm celestis solationis i
 t'p' d' acq' uenit. Nē ū
 m'ā. amphi' in te
 cū mortali'. idō n tēp
 t'endo. s; soli d' grām fi
 cūdo simplex rogo ut n
 uerū d'icē. unū ex meis
 uerū uere. Considera q
 p' ill' amittatis o'p'nal.
 q' p'cal meas te oro elem
 te. p delictis meis apud e
 & sēi t'nal p'cib' uita meā
 q' ueritas meas admone
 t'at' t'ue correptionis. Ua
 t'at' d' correptio tue. dul
 t' t' ego idignū me iudic
 t'at' amantissimo. s; cre
 t'at' t'ate are recipe cupio. t'
 q' uē cuncta p' t'ra p'sem
 p'cal' etiā tibi parere se
 t'ere nūqm uchi d'ē n dū
 d' nā p'sentia puenire. N
 t'at' p'cal' t'edere. p sola uer
 t'at' t'at' nūm iocundū i
 t'at' t'at' nūm iocundū i
 t'at' t'at' nūm iocundū i
 t'at' t'at' nūm iocundū i

226, 27

229, 29

monachoru[m] s[an]c[t]i Benedic[t]i i[st]i[m]i. q[ui]bus i[n] dignis sacerdotib[us]. deuote seruicij obediencie cu[m] om[n]i humilitatis subiectione. Qui confidit in d[omi]no i[n]teligent ueritate[m] & fideles in dilectione acquiescent illi. q[ui]n donu[m] & pax e[st] electis dei. Hec sacro scia dicta. p[er] os sup[er]ne sapientie edita. multo[r]um relatione ueridica inter fore cognouit & credo co[m]pleta. Q[ui]a eni[m] sacra s[an]c[t]i scriptur[is] testantib[us] inuenio fidelissime tenere. q[uo]d om[n]e uerbu[m] impossibile n[on] sit apud d[omi]n[u]m. Igitur fama q[ui]n r[ati]one uulgante agnouit. q[ui]n in scia tuas reuelationes n[on] uideri. uera ee n[on] dubitauit. Scio itaq[ue] in ueritate. q[uo]d q[ui]a fiducia tua in d[omi]no posuisti. ideo ueritate[m] ip[s]i i[n]tellexisti. & quia fideles illi in dilectione acquiescisti. donu[m] diuine reuelationis & sp[iritu]m celestis consolatiouis suscepisti. & pacem deo[r]u[m] ac acquisisti. Ne u[er]o quia omnipotentis dei misericordia. amplior in te e[st] inuenta q[ui]m in oculis mortalib[us]. ideo n[on] reprobando neq[ue] superbiendo. s[ed] soli dei gratiam simplicit[er] p[ro] te deprecando. simplex rogo ut memor sis illius uocis d[omi]ni. unu[m] ex meis pusillis nolite contempnere. Considera q[ui] ne licet me pusillanimitatis crepna. s[ed] p[ro] amore ihesu xpi p[ro]ces meos te oro deuote exaudias. & ut p[ro] delictis meis apud d[omi]n[u]m inuenias. & scis tuis p[ro]cib[us] uita[m] mea[m] subleues & ne glugential meas admonere digneris p[ro] licetis tue correctionis. Valde eni[m] m[er]ito e[st] op[er]abilis. correctio tue dulcissime caritatis. Ergo indignu[m] me uideo munere tue carit[er] amantissimo. s[ed] credulitatis mee mercede ate recipe cupio. Credo eni[m] p[ro] sp[iritu]m p[ro] que cuncta p[ro]terita p[re]sentia & futura p[ro]spicit. etia[m] tibi patere secreta mei cordis. Vere nu[m]quam uidi die[m] m[er]ito dulciore[m]. q[ui]m ut ad tua p[re]sentia puenire. Malle na[m]q[ue] in d[omi]ni pectus i[n]cedere. p[ro] sola uerbor[um] tuor[um] attentione. & nimis iocundu[m] m[er]ito e[st] atq[ue] op[er]abile. si uel tuas excellentissimas uisiones uel aliquas tue beatitudinis licetis me reuer[er]te p[er]cipere. Om[n]ip[ot]ens pater. p[ro] uirtute[m] sui

fili[um] d[omi]ni n[ost]ri ihesu xpi & p[ro] cooperatione spe s[an]c[t]i. i[st]eolome & longo tempore dignet[ur] conseruare. ad correctione[m] s[an]c[t]e sue ecclesie. **R. e**
Lux inuenit sponsum **hilve & arvis.**
 dicit. O homo. riuuli fluunt de me ad uiriditate[m] mentis tue. S[ed] mens tua e[st] ligata & etia[m] acuta. p[ro] uicissitudine moru[m] in te nebrofitate d[omi]ni uenti. Occulte etia[m] cogitationes tue in mente tua decipiunt te. & gustus opis tui mentu[m] tangit te. S[ed] multus desiderio[r] tuor[um] uidet ad me p[ro] gaudiu[m] ascensionis. q[uo]d n[on] diu potes in ope tuo cape. Valde bona sunt desideria. que turri edificant in altitudine suauitatis boni odoris. Unde gaudent angeli dei p[ro]p[ter] opa facture digni ip[s]i. que opa d[omi]n[u]m gustant r[ati]pendo cib[us] nequitie peccatoru[m]. Hunc tu o miles esto fortis in p[ro]p[ter]o q[ui]ndiu uiuis in corpe tuo. quia inimicus tuus n[on] fatigat. & pugna n[on] deficit. Talia sunt opa tua ut mirissim[us] pater sup[er] te gaudeat. & ut uerbu[m] ei[us] anima[m] tua[m] clarificet. & igneus amator ungentu[m] salutis e[st] ifundat & uiriditate[m] floris sapientie. **Baldewinus mo**
Amantissime ac nachus. **hilve & arvis.**
 desiderantissime d[omi]ne sue ac matris. h. Bald[us] peccator p[ro]p[ter] hanc uita[m] fragilem & caduca[m]. p[er]mitte gaudere cu[m] xpo d[omi]no. beatu[m] me fore exultimo. si licetis scitatis i[n]te[n]sio[n]e clolari p[ro]meruero. S[ed] quia prudentis medici e[st]. sepius uulneratu[m] homine[m] uisitare & carne[m] sup[er]flua[m] & putrida[m] resicare. ne p[ro]p[ter] modu[m] deterior fiat corruptio. si caute & diligent[er] recusa n[on] fuerit. rogo ut p[ro] amore p[ro]p[ter] redemptor[is] plagas uulneru[m] meoru[m] crebri i[n]spiciat[ur]. ut nullu[m] in eis p[ro] di[m]inuat[ur] & u[er]u[m] q[ui]siliu[m]. uestigiu[m] correctionis remaneat. O dulcissime mat[er] ac desiderantissima. iam diu desideram in baculo meo uenire ad uos. O dulcissima d[omi]na oculis cordis uos semp[er] i[n]teor. uobiscu[m] loquor i[n]te & conu[er]sor. Scio quia d[omi]no meo peccauit in ope suo. cognosco me peccasse. orate p[ro] me. Non q[ui]ro t[er]renu[m] lucr[u]m. n[on] remi transitoria. s[ed] gratiam dei

uirtute probantime
 l. m[er]ito cu[m] mar[ia]
 rima redintegrat
 iocundat. Quom[od]o
 ab aspectu & colloquio
 in om[n]i meliori sapore
 subterpente potuerit
 ist[is] salte uol[untate] d[omi]ni
 ip[s]i s[an]c[t]i amicitia
 paritatis mee delicia
 etia[m] pietate h[ab]uenda
 te q[uo]d abire ostendit
 merito. quippe que
 habitu. nec facie. no[n] e[st]
 ta[m] ut p[ro]p[ter] uen[er]e q[uo]d
 gra[m] u[er]i benignissime
 em u[er]i colloquio p[ro]p[ter]
 magnu[m] d[omi]no reuerat
 ru[m] qua p[er]mitte. igno[n]t
 mens nu[m]quam n[on] p[ro]p[ter]
 u[er]i deficit. Promitto q[uo]d
 mittere possu[m]. me si d[omi]n[u]s
 te q[ui]nto em d[omi]n[u]m
 rationib[us] u[er]i. p[ro] deo
 peccatoru[m] memor ee d[omi]n[u]s
Responsum
 in uita e[st] hoc
 dicit. Tu similitudine
 uerit[er] in reprobate. & que
 uerit[er] in tranquillitate
 abent i[n]gredere. ad h[ab]u
 p[ro]p[ter] faciem tuam ab
 dubius e[st] si habent uoluntate
 uirtute. ubi n[on] e[st] in am
 ut m[er]ito. O homo cor
 rector. si p[ro]p[ter] uenerit. curat
 uerit. Si n[on] possit stare. uol
 me abstrahere de uita p[ro]p[ter]
 h[ab]u[er]e s[an]c[t]i. Tunc aliam
 tu[m] & uoluntate tuam
 ne in e[st] uirtute. **Wol**
 omne seruicium
 h. sp[iritu]s d[omi]ni

mei. & salutē anime mee. Succurrite m.
 O quanti in sūt orationū vīz continuata
 p̄ficia. Ut ḡ a desiderio meo omnino non
 fraudaret. dñia mea satis facere in uolens.
 clientē hunc cū lictis istis ad uos mittere
 curauit. qui uos ut dñam & matrem. pro
 cōplectit amore. Consolationē uite p̄sen
 tis & p̄petuā beatitudinē cū sc̄is. tribuat
 uobis d̄s aōz. *R. esponsium hibe GAR. VII.*

Hec in uera uisione audiui. Quinq;
 opationes opus d̄i in homine habu
 it. Prima ē qd̄ homo format̄. sc̄da qd̄ spi
 rituū uite accepit. tertia qd̄ itelligit quia
 opari potuit. quarta qd̄ bonū opus susce
 pit. quinta qd̄ malū cognouit. Hec simili
 tudo. ad quēlibet hominē sic respicere po
 test. Prima uice itelligit. qd̄ homo crimi
 nū suor cū suspiriis meminit quia iūta
 fuit. sc̄da qd̄ a criminib' aliquētuū declinat.
 t̄tia qd̄ ea ostendo apit. quarta qd̄ pen
 tentiā agit. quinta qd̄ se malo alienū fa
 cit. Ideo tu o homo in hīs opib' que deus i
 homine opatus ē timido & tremido peniten
 tiā fac. qm̄ in aliqua parte opus ip̄i con
 truiti. In audientia enī sacerdotis qd̄ u
 ueris & possibilitatē habueris. aliquid
 laudis in gemitu & suspirio d̄o exhibebis.

Magist' de traecto. *hibe GAR. VII.*
 Hildigardus salue nobilis xpi sponsa
 susceptura icorrupte uite sponsa
 lia. Quis. qualis. quant'. quom'. unde sim
 scilicet. h. magister de traecto idign'. ex
 p̄senti latore habet cognoscere. Xpi bonis
 odor quasi ungentū effusū de te longe la
 teq; flagit' n̄rū idignū aurib' spirando
 iflauit. te supna uisitante gr̄a frequenti il
 lustratione splendoris diuini celsus ita de
 sup irradiari. ut n̄ nūqm̄ quazlibet causaz
 euentus & rerū exitus occulta dispensatio
 ne d̄i p̄finitos. p̄ inhabitantē in te ei gr̄am
 tibi ocedat contēplari. maxime cū hoc ē
 illant' flagitaueris reuelari. Qua de te
 ego humilis & delectus. uarus dolorib' ac
 multimodis aduersitatib' exagitat' in

mirū ineffabilib' p̄p̄ris reatib' id puocan
 tib' tuis me p̄s p̄tib' ex r̄imis comendo
 uiscerib' p̄ illū te restans qui te sibi p̄p̄
 reconfignauit p̄cio. ut tuis m̄l̄s laborib'
 me ei elem̄ti bonitati studeas cōplacere in
 defesso labore. Sū enī humiliat' m̄q;
 quaq; & m̄q; in fine curuatis. tanqm̄ ual
 p̄ctū. & a facie oculoz ei p̄ctū. quia cr
 cūdedert me mala quoz n̄ ē numerus.
 & cōphenderūt me iūquitate mee q;
 supgressē f̄ caput meū sicut onus gra
 ue. & sup hęc om̄ia sustinui. qui simul
 cūstaret & n̄ fuit. & qui solaret nec i
 uem. Unde nec iam quidē temeritate nec
 supflua curiositate. s; tanqm̄ in camino
 tribulationis excoctus. estuanti desiderio
 ex tuis cupitis rescriptis supplex & anhelus
 expecto refrigerari. desiderans. ex ip̄i d̄o
 supni dispensatoris de statu uel exitu
 meaz angustiaz p̄finitā sententiā am
 aduertendo exp̄re. qm̄ a te consiliū sa
 nitatis ex ip̄i iūp̄natione suscipe. S; an
 te om̄ia & p̄ om̄ia ardent' sitio ex te cer
 tificari. si tandē in cetu saluandoz me
 diuinitas p̄ordinauit cōputari. Hale
 gaude. uiue. & sit nom' tuū in libro uite.

**R. esponsium hibe GAR. VII.
Multicū spiram & uox sapientie. so
 nat. Deus eter nū ē. & in semetip
 so hoc ositū habuit qd̄ magnū opus fa
 cere uoluit. ita ut om̄ia miracula sua
 in illo p̄ racionalitate sonaret. Et in hoc
 antiquo cōsilio ualde delectabat'. quia op
 suū plurima edificia boni edificare debu
 it. Et sic d̄s hominē fecit. homo autē
 imago d̄i ē in qm̄ d̄s autēū spiraculū
 misit. qd̄ in se duas uias iūscientia boni &
 mali habet. Autā celū sustinet. altā malū
 ostendit. Iua celū sustinet. ita qd̄ d̄s ur
 tute potencie sue p̄ficat in autro spiracu
 lo hominis fulgentib' opib'. Ista autē tan
 git flatū ingredimus p̄m icipientis ma
 u' qd̄ cont' d̄m pugnare uoluit. Et in
 hīs duab' uis quinq; sensus hominis cū**

apertita scientia. itellec
 ad magnū honore cōput
 ordinis ad laudē d̄i post
 spectu em̄ affiluit. Hu
 di parue fenestelle in me
 do lumine in te appare
 rando bonū desiderat. in
 magno turbine occupatū
 cū clara m̄licia surgit. &
 om̄e. qm̄ gr̄a d̄i te tanq;
 sic cū in scientia secreti
 potes. Inclina amalo. & t
 te requirit. & in te quiesce

Bertolus sacer
Hildigardus d̄o fan
 homines hui ten
 C. & B. sacer d̄
 m̄ d̄m ḡm sic cepit
 more p̄sistere. & tene
 mentē qm̄ aspicit luce
 re. Exultauit & letu
 que dicta sūt nobis. sc̄licet
 d̄o nobis affinitā
 spectauit. & n̄cū itenu
 r̄m sim gr̄am d̄i p̄
 d̄m ip̄antē in se. Hu
 te legatū nos ē uisisti.
 d̄m. Merū quia mem
 d̄i d̄lecta quē ad m̄dū ad
 uel iūm̄m in quo uel
 uari m̄l̄res uersari euy
 p̄p̄am. idcirco te ma
 ri in oportunitatib; in t
 d̄m p̄ nobis impellare
 in post d̄m osidentū d̄
 cōp̄am. Nec ita du
 nos sup modū ḡuatos hi
 ur'. s; ut sc̄tas tua apu
 d̄m solationē aliquā
 p̄p̄am. nobis iūri
 d̄m obneat. De qua ē d̄b
 p̄m̄m iūmare. imo
 d̄m peticionis n̄re qu
 d̄m. uolūm cōmittere

sapientia scientia intellectu & uoluntate
 ad magnū honorē cōputati sūt. sicut etiā
 ordines ad laudē dī positi sunt qui in
 spectu eius assilunt. Hinc autē o serue
 dī parue fenestelle in meliore uia in splen
 dido lumine intē apparent. ita qd exop
 tando bonū desideras. in altā ū uia in
 nigro turbine occupatus es. Si tu o miles
 cū clata milicia surge. & turbine hunc
 nuce. qm̄ grā dī te tangit & mouet.
 sic etiā in scientia secreti tui intelligere
 potes. Declina a malo. & fac bonū. & dō
 te requirit & in te quiescet. **Cumradus**
 & **Bertoltus sacerdotis. hū deē.**

Hildigardi dō familiari. & sup
 homines hui' tempis admiran
 de uirgin. C. & B. sacerdotes idigni de
 ruit delingun sic cepit in dī timore
 & amore p̄sistere. & tenebras mundi p
 uuentē qm̄ aspiciet lucē icellantē illum
 nare. Exultauim' & letati sum' in hīs
 que dicta sūt nobis. scilicet legationem
 cōsolatoriā nobis affutimā. Et expectantē
 expectauim'. & nō dū itendisti nobis. Vñ
 cōsulati sum' grām dī p̄solantē. qui nō
 deseruit spantes in se. Hinc ū quia mit
 tere legatū nos t' uisisti. facti sum' sic
 cōsolati. Verū quia meminisse te cupim'
 dō dilecta quē admodū ad uicissitudinē
 hui' instrumti in quo uelut rudē ac de
 licati milites uersari cupim' recta spe
 p̄peramus. idcirco te mat' scā adueto
 re in oportunitatib; in tribulatione
 istantē p nobis impellare ut uas nras
 in te post dīm ofidentū dirigat supph
 er' exoramus. Nec ita dicimus quasi
 nos sup modū gnatos hui' facti peni
 teat. s; ut scitās tua apud misericor
 diē dīm cōsolationē aliquā quā nra pec
 cata p̄pediunt. nobis iur' mis ne defici
 am' obtineat. De qua t' diligenti' aliqd
 nō p̄sumim' iūnuare. imo m̄no iudi
 ci modū peticionis nre. qui scit qd cuiq;
 expediat. uolum' cōmittere. Ipse nāq;

at. Scit enī pat' n̄ celestis quid uobis ne
 cesse sit ante qm̄ petatis. qui singulis con
 grua medicamina suis tempib; nouit
 nec desinit exhibere. Hoc tamē sōsu libet
 exclamare. Ne ue t'rene cause. Quando
 corā uiuente oculo putas absconder se.
 De ceto p̄positū m̄m & sorores nras & om̄s
 tecū cōmanentes in dño salutam'. & ut
 nri paup̄i suoz memores sint deuote
 rogam'. **Responsum hū deē & arvis.**

Rex iuuent dicit. O fortissimi milites
 qui in uobismetipis cōdictionē uilim
 quim' cōdicitis audite. Quales illi sūt q
 in p̄grinatione uitā requirūt. & in exilio
 aliam sūt partē illi quā p̄t dīm reliq̄rūt.
 Manus enī opantiū diuitias s̄ semp p̄pa
 rat. O quanta ē scitās! que in mortifera
 peste uenentū conculeat. Vñ in euerfione
 peccati pulcher flos crecit. qui focus ē
 anglōz. Vos autē ofitu p̄grinationis cur
 rite. & transite. & multas diuitias uobis
 p̄parate. quia uiuentis oculus qui semp in
 speculū columbe aspiciet. uos uidet. Labo
 rate enī & ne fatigemini p̄t redū falla
 cis & prauū opū. qm̄ sol lucis uitā eternā
 uobis p̄parauit. & sollicite ad dīm currite
 quia dies ei' uenit. Et hominē illū q con
 strictus ē p̄t dubietatē suā in multis ua
 rietatib; sicut undans aqua multis pel
 lib; sinite sic. quasi arbore que n̄ ualet
 curuari sic uirga. quia uoluntas ipsius
 ad curā suā sollicite uidet. S; ipse hoc in
 se ipsū considerat. Si culpabile crīm in
 ipso n̄ estuat. curā sui habeat. Vos autē
 amatores mei. currite ad me quia gemi
 tū ur̄m uideo ut aurū lucidū & robur
 tū. & mentē nrām letā & desideria uen
 uolentē habentē. Initate q̄ pugnā. ut
 fortes uernaculi. Qui enī in exilio s̄ non
 possūt habere certā uictoriā in corpore
 manentes. s; fugere debent p̄tilentā
 naufragi mundi. & solidare columpnā
 m̄tis sue cū angulari lapide. Idō ofortis
 simi milites non fatigemini p uicissitu

mirā ineffabilis p̄p̄
 rib; tui me p̄t p̄t
 inscrib; p̄t p̄t
 reconfiguratur p̄t
 me et clem̄i bonam dicit
 defesso labore. Sū enim
 quaq; & nōq; m̄m
 p̄tū. & aface coloz
 cū dederit me mala que
 & cōphenderit me
 sup gressē s; caput meū
 ue. & sup hoc om̄a sub
 cūlaret & n̄ sūt. & qm̄
 nem. Unde nec iam quā
 supflua curuolitatē. s; tū
 tribulationis excedit dicit
 ex tui capitis relēp̄i sup
 ex p̄to refrigerari. dicit
 supnū dispensatorē de
 meaz angustiaz. p̄m̄ia
 aduertendo ex p̄t. qm̄
 nitatē ex ip̄i signatōe
 te om̄a & p̄m̄ia ardent
 rificari. si tantū in cō
 dūm̄tal p̄ordinauit op̄e
 gaude. uue. & s; n̄ nom
Responsum hū deē
Nudici spiram' & uo
 nar. Deni' euer' m̄
 sō hoc ofitū habuit qd
 cere uoluit. ita ut om̄a
 in illo p̄ractione uoluit
 antiquo cōtū ualde dicit
 suū plurima edifica dicit
 it. Et sic dō hominē dicit
 imago dī ē in qm̄ dō
 misit. qd in se dicit m̄
 mali habet. dicit cōtū
 ostendit. Ina cōtū
 tate potente sine p̄t
 lo hominē fulgentis
 gr̄e flatū ingreditur
 it. qd uo' dīm p̄p̄
 hū dicit n̄s quā

dñe instrumti. quia dñs requirit agnos
 suos int̄ lupos. **Sacerdos quidam**
Sacre dñi uirgini. h. **Hildegardi.**
 uenerabili sponse ihu xpi. b. dei
 gta in treuerensi ecclia qualiscūq; sacerdos
 quāuis sacerdotij dignitate idignus. se ip
 sū. Et si oculis corpaliū uos raro aspiciā.
 illa tam̄ nr̄e anime ammiraanda potentia
 que imaginatio dicit. cotidie uult̄ nr̄i
 serenitate in respiciat. & uocanda nr̄i re
 cordatione letificat. & ad dñi laudē me ex
 citat. qui in diebus nr̄is dignatus ē mani
 festa ostensione atq; euidenti exemplo p̄ uos
 declarare. qđ sacra sc̄ptura cotidie recolat.
 scilicet quom̄ sp̄s sc̄s castat̄ u lūm̄ animaz
 in antiquis patrib; atq; in sc̄is dñi apostolis
 hominib; idoctis inuabit̄ locutus sit. Vi
 det̄ enī in qđ uos cū petro uoce dauid di
 cere possitis. Qm̄ n̄ cognouit litteraturā / i
 troibo in potentia dñi. P̄ illa itaq; pie di
 uinitatis denūtiā que sacri nr̄i pectoris
 itima. clarissimū suū radis̄ iusitato in
 plustrant. uos obnoxie deprecor. ut nr̄a o
 ratione me miserū peccatorē adiuuare
 uelitis. Rogo etiā ut p̄ consolationē diu
 nā qua sup̄ne uisioni frequentē iuxta es
 tis. in solatoria uerba rescribati. & qm̄
 p̄cē possim quos sub regimine sacerdotij
 regere debeo benignē iuuētis. Valeat.

R. esponsum hildegardi:

Spe uertitatis in multico dono suo di
 cit. hominē in se uulnera haben
 tē. & ea cū oleo aspergentē. s̄ tam̄ insutū
 unū in uulnerib; suis sustinere n̄ ualentē.
 medicus cū m̄ia frequentē unguat. nec
 ferentē luore in illo eē sinat. quia lepra
 p̄ sūmū medicū abstergit. ubi se homo
 sacerdoti ostendit. S; multi ueniūt ad
 me cū uerboitate m̄tis sue. uolentes des̄
 citare cū uidentib; oculis que sit salus uul
 nerū suoz & uolunt me tangere p̄ lingua
 suā in diuersis uerbis sudantē. Inior
 mens eoz n̄ intelligit me. ita qđ educat̄
 consuetudinē eos absorberent in p̄uarica

rione antiquoz uiciorū ebrietati sue.
 S; dicunt. Amartudinē correptionis
 bibimus. & iūquitatē m̄am exterminū.
 Et ita nolunt relinquere malas uas
 suas. Certe hi debent ligari. ne possint
 se mouere p̄ sc̄lāres uas. qm̄ iūquitatē su
 as deserere nolunt. homo aut̄ qui semp̄
 cū dolore iūquitates suas deserit. ita qđ
 n̄ uult in forchda peccata sepius demergē
 n̄ est p̄dicto in ligandis s; in dolorib; suis
 suis unguendū. in quocūq; loco sit. Mag
 nis enim medicis uigilantes suscitāt. &
 dormientes corripit. & in malis suis p̄
 uerantes occidit. Ido o m̄i medice. in his
 diuibus parib; p̄uide que sit necessaria
 necessitas. **Sacerdos quidā. hildeg.**

Domine hild. marii spi
 tali. frat. s. ecclie fr̄m
 extimus. s; sup̄ om̄s peccator. forchib; obfus
 catus. cū martha dapel sp̄uales immulta
 re & cū maria gaudia uite celestis ambe
 lare. Gaudio gaudeo o mar̄ sp̄ualis. uos
 in conspectu dñi dñi nr̄i grām inuenisse.
 lampadēq; felicit̄ anime nr̄e p̄p̄t̄ ad
 uentū absq; teporis ulli fatigatione ig
 ne sc̄i sp̄s hactenus accensā habuisse. Vos
 ḡ o simula dñi quia cū prudentib; uirgi
 nib; castitatis integritate polletis. oculiq;
 contēplationis circa diuinā claritatem
 fixū uigēt̄ habetis pusillanimitatis me
 p̄catū denotio. ut faciē dñi qm̄ p̄u
 sitatū cauterie nimis exacerbati uis in
 strissimū orationib; p̄ me placare curet.
 Certus enī sū quia dñs nr̄i refugū & ur
 tū. uiam p̄ me libent̄ dignabit̄ exu
 dire deprecationē. & p̄ sua pietate blasph
 mie sp̄u p̄ que nimis itēp̄ anima mea or
 eūallatur longius fugato inq; p̄p̄t̄ uos
 uultificato. n̄ in eternū fluctuationem.
 S; & a largiflua nr̄a bonitate deprecō
 ut p̄ p̄sentē lit̄arū portitorē nr̄e sc̄tatis
 litat̄ paritati mee rescribati. H̄is sc̄i
 monialib; monastice religioni seruati
 cib; tot de me dicite salutationes & ora

nomel. quor̄ sūt in dom
 lionel. H̄alere. **R. espon**
Ment̄ tua ut alet̄ cur
 causā in qm̄ uacht
 m̄dit. Inueni enī tūm̄ oſe
 sc̄ia dñi ita imbut. qđ in
 m̄ita bona cape potes.
 si sūt. & de uiriditate &
 tere & de aere & aqua
 p̄sentia habent. l
 placet fiat dixit. in q
 ra in genere suo p̄cessit.
 Semel locutus ē dñs. duc
 potest dñi & tibi dñe
 uidet̄ inueniūq; iuxta e
 s; p̄ m̄ione suā om̄ia
 fecit quando fiat
 hoc itellexit. sc̄licet
 potest fuit. qđ dñi
 nr̄i & illi qui om̄
 p̄ incarnationē su
 uolenda s; qm̄ uincit
 quia ea p̄ penite
 cogitaret. s; qui ea nec
 uolere uult eicit. & eū
 uerone optin suoz. m̄ta
 qm̄ se uult exalt
 uerit. itant. & etiā p̄
 p̄structiā uane gl̄e in
 uult. Nam nullū.
 p̄t̄ enī prim
 sc̄tā & sapientiā h
 magna maliciā suā hom
 uolere uoluit & corrūt.
 homo p̄ gustū tibi lapſu
 dñi sc̄i sacrificiū p̄ peccato
 & homo cū p̄scientiā b
 uult peccatē recordat̄ ad
 penitentiā in deo dem
 oſit̄ die & nocte dñi
Udo parisiensis
 hild. eximie u
 parisiensis
 magister nomine.

tionef. quor fuit in domo dñi eterne man
fionef. Valete. **R. e s p o n s u m h i l d e s a r d .**

Ment tua ut alet circunt. & unā qm̄q;
causa in qm̄ uadit dñs pōit & di
iudic. Inicu em̄ tñi ofectati fuit. quia
grā dñi ita imbuit. qd̄ uirtutē & alia
multa bona cape potes. Quidā ū uento
fi fuit. & de uiriditate & humiditate
terre & de aere & aquis comprehensionē
p̄ sensualitatē habent. Deus autē ut sibi
placuit fiat dixit. in quo om̄s creatu
ra in genere suo p̄cessit quom̄ sc̄ptū ē.
Semel locutus ē d̄s. duo hec audiu. q̄a
potestas d̄i ē & tibi dñe m̄ia. quia tu
reddes unicuiq; iuxta opa sua. Ham
d̄s p̄ uisionē suā om̄ia creauit. & hoc
semel fecit quando fiat dixit. & in hoc
duo hec itellerit. scilicet quia mag
na potestas fuit. qd̄ d̄s homini legē
dedit. un̄ & illi qui om̄ib; dñat m̄ia.
quia p̄ incarnationē suā reddidit que
reddenda s̄. qm̄ unicuiq; peccata di
mittit. qui ea p̄ penitentiā uidet &
cognoscat. s; qui ea nec uidere nec cog
noscere uult eicit. & eū in rectā tetti
butionē opum suoz mittit. Primū em̄
angl̄m̄ qui se iuste exaltauit in lacrim
miseric. stravit. & etiā primū hominē
p̄p̄t̄ stulticiā uane gl̄e in carcerē huius
mundi misit. Nam nullū opus suū ua
cū ostendit. Ipse em̄ primus angl̄s mag
nā scientiā & sapientiā habuit. s; p̄p̄t̄
magnā maliciā suā honorē dñi suo im
pendere noluit & corruit. & sic remansit
s; homo p̄ gustū cibi lapsus ē. quāp̄t̄ fi
lus d̄i sacrificiū p̄ peccato illi se p̄buit.
Vñ & homo cū p̄ scientiā boni & mali se
multū peccasse recordat̄ ad dñm̄ suspiran
do. p̄ penitentiā in deo deuot̄ renascit̄. Tu
autē o fili die & nocte disc̄e. ut in et̄nū
uiuas. **V. d o p a r i s i e n s i s m a g i s t r i h i l d .**

Quē hild. eximie uirgin xpi /
V. p̄ p̄t̄ hild. eximie uirgin xpi /
dignus magister nomine & loco q̄ fun

git. orationē & quicqd̄ tante sc̄ntatis &
nobilitatis p̄sone dignū censet. Quia in
dñā ancilla te fecisti xpi. ipse te sup̄ te ele
uauit. & secreta t̄ uirginalis thalami ad
huc in carne posite reuelasse ex parte cre
dit. ut una ex hñs credaris de quib; canit.
Introduxit me rex in cubiculū suū. S; q̄a
p̄phetica & fidelis anima dicit & igemi
nat secretū meū m̄. & crechias rex qui cel
las aromatu & thesauros templi nunciis
babilonoz apuit. dñm̄ in hoc grauit̄ offen
dit. beati illi qui nos peccatores in tantū
p̄cellit ut celestia rimēt. in uis suis sp̄m̄
discretionis ex hñs qui p̄ temptationē ma
gis qm̄ p̄ reuelationē deo dante p̄uentū
p̄fecerūt p̄tolent. & iferi etiā apud homi
nes de uisionib; suis discant. que p̄ferant
uel que retineant. Sic nāq; dō donū ipsoz
p̄ humilitatē disponente. quedā sub si
gillat. nec ea p̄ferūt que apostolicā &
ecclasticā institutionē p̄moucant. hec p̄u
dent femina adtende. quia mulier in
mens dñm̄ ipsa laudabit. Dicit qd̄ eleua
ta in celestib; multa uideat. & multa p̄ sc̄p
tura p̄ferat. atq; modos notū carminis e
dat. cū nichil horū didicerit. Sup̄ his
nequaq; miramur. quia n̄ excedūt mim
diciā & sc̄mōniā tuā sine quib; talia
ab homine n̄ capiunt. Scire autē possum
quicquid ibi de sc̄is reuelat̄ inuat gl̄am̄.
quicquid hic ab eis agit. exigit humili
tationis formā. Hos autē qm̄uis ate longe
positi simus fidutiā inte habentes. qd̄a
ate petim. scilicet qm̄ plurimu ostendūt
qd̄ pater nitas & diuinitas d̄s n̄ sit. quid
ide in celestib; sentias. nobis exponere. & m̄s
mittere n̄ differat. Valeat dilectio tua.

Ego **R. e s p o n s u m h i l d e s a r d .**
paup̄cula forma / in fumo aroma
tū montis excel̄i dico. Sol lumine suo des
cendit. & multas indignationes uelitu
dñm̄ loqoz illustrat. Sic o tu magis in
magistracione multos riuulos in sc̄pturis
habes. quos int̄ alios int̄cū spargis. scilicet

rone antiquor...
S; dicitur. Amara...
bibimus. & uapores...
Et ita uolunt...
suas. Certe hi docent...
se mouere p̄ sc̄ptur...
al delerere nolunt. huius...
cū dolore uapores...
n̄ uult in forada p̄u...
n̄ est p̄dicto in huius...
suis inq̄uent. in quoz...
m̄s enim machin magis...
dormientis corripit. & m̄...
uerantē occidit. s; om̄...
diuini patris p̄m̄le que...
necessitat. **Sacerdos an**
Domine hild. magis...
tal. / fiat. s.
erimus. si sup̄ om̄ p̄u...
catū. cū martha d̄p̄e...
re & cū maria gaudia...
lare. Cauda gaudia...
in conspectu dñi d̄i...
lampadē. sc̄ptur...
uentū abiq; ap̄ortū...
ne sc̄i spē hactenū...
ḡ ostendit d̄i quia cū...
nib; calidat̄ inq̄uent...
contemplationis cura...
fixū uigil̄ habent...
p̄catū deuot̄. ut sc̄i...
ficatū carere n̄m̄...
stissimū orationis p̄...
Certū em̄ sū quia d̄i...
tū. utim̄ p̄ me...
d̄re dep̄ationē. & p̄...
me sp̄m̄ p̄ que...
cū allat̄ longū...
iustificat̄. n̄ in...
S; & a largit̄...
ut p̄ sc̄ntē...
tētā puritan...
monialib; monialib;
cib; cor de me d̄m̄

210, 41

442

me magnos & parnos. Valde tremisco.
 pp̄ humile forma. que in me e. Hanc au-
 di. Rex in solio suo sedet. & magnas colup-
 nas & valde elegantes in magnis ornam-
 tis corā se statuit. que sup̄ ornamta eboris
 erecta s̄t. & que omnia idūm̄ta regis imag-
 nis honorib⁹ ḡstabant. & ea ubiq; osten-
 debāt. Tunc regi placuit. & parnā pen-
 nā de trā lenavit. & illi p̄cepit ut nola-
 ret sic idē rex uoluit. Penna autē a se ip-
 sa n̄ uolat s; aer eam portat. Sic ego n̄
 sū imbuita humana doctrina. nec potenti-
 b⁹ uirib⁹. nec etiā estuo in sanitate corp̄is
 s; in adiutorio dī ofiō. Et dico. Quom̄
 in uera uisione edocta sū. quid pat̄ntas &
 diuinitas sit. qm̄ ate p̄cepti hoc plurimū
 necessariū eē. quaten̄ in uera fide robo-
 rent. Ad uerū lum̄ michi & dicitur uigilan-
 ter & apte iudendo. & n̄ p me in me re-
 quirendo qd̄ pat̄ntas & diuinitas d̄s e.
 quia homo potestāte hanc n̄ habet ut
 de deo dicat sic de humanitate hominis.
 & sic de colore facti op̄is de manu homi-
 nis. Vniens ḡ lux in secreto uerbo sapien-
 tię dicit. Deus plenus ē & iuger & absq;
 principio temporū. idō n̄ pot̄ diuidi
 sermone sic homo diuidi pot̄. qm̄ deus
 totū ē & n̄ alius. & idcirco illi nichil ab-
 strahendū aut addendū ē. Pat̄ntas
 etiā & diuinitas ille ē. qui ē ut dictū ē. Ego
 sū qui sū. Et qui ē plenitudinē habet.
 Quom̄. faciendi. creandi. p̄ficiendi. Qui
 etiā. enī dicit. qd̄ pat̄ntas & diuinitas n̄
 sit d̄s. hic nominat punctū absq; circū-
 lo. illū qui et̄nus ē negans. Et quicūq;
 negat qd̄ pat̄ntas & diuinitas d̄s sit
 d̄m negat. quia uult qd̄ aliqua uacū-
 tas in deo sit qd̄ n̄ ē. s; d̄s plen⁹ ē. & qd̄
 in dō ē d̄s ē. Deus enī nec excuti nec ex-
 cribari pot̄ sc̄dm̄ hominē. quia in dō
 nichil ē qd̄ d̄s n̄ sit. Et qm̄ creatura im-
 cū habet. ex hoc inuenit rationalitā ho-
 minis d̄m p̄ nomina. sic & ipsa p̄prietā-
 te sua plena ē nominū. Hē uerū audi

in p̄.

o homo paupercula formā in sp̄u ē dū-
 tē. Deus uult ut recta timeta faciat. &
 ut illi subiectus sis. & unius lapis sis in
 lapide angulari. & de ligno uite n̄ de-
 leberis. **Quidam Sacerdos. hilde.**

Hildigardi dilecte matri. frat̄.
 filialis dilectionis obsequiū. Om̄i
 dilecta quid facient ifantes. nullū q̄ cū
 lac p̄beant habentes. Paruuli penit̄ pa-
 nē. & n̄ ē qui frangat eis. Sol quoq; op̄
 posuit sibi mibē. ne p̄ t̄seat oratio. Quid
 faciet homo languidus. q̄rens salutē te-
 mediū. & n̄ inueniens solationis am̄ d̄m
 Ecclia sc̄ismate n̄lnerata ē. & uerba d̄i
 uisionis. ecce hic. ecce illic. qd̄ futurū ē
 in capite. iam p̄cūrit in corp̄e. & n̄ ē
 sanitas. ubi gladius iste p̄transiit. qd̄
 ḡ dies mat̄ honorata. Pat̄ntas inueniri pot̄
 que queri omnino necesse ē. Tandū meo
 cū de eē p̄ito. d̄i uulneris p̄ntādine ser-
 uo. Accede ḡ ad iaccessibile. m̄ ubi n̄
 patet om̄ib; accessus. die dilecto tuo quare
 obdormis d̄ne. foris stant querentes te.
 anima tua uulnerata caritate n̄ ē. s; d̄s
 sensuōis gladio p̄ussa ē. ueniat eis san-
 tās orationis tue ut sint unū. Et cū d̄m
 deris orationē tuā corā oculis d̄m ad nos
 regredere. & quid m̄ agnoueris inueta
 nobis. q̄ntū ille concesserit. cui sermone
 tio cū simplicib⁹ ē. habeo etiā ego animā
 sc̄dā multis uenerib⁹ diuisā atq; uulnera-
 tā. p̄ qua d̄m orare uelū. caritate tuā de-
 uotissime exoro. Hā a malignis sp̄itib⁹
 multociens tā occulte q̄m apte impugne
 qui me plurimū fatigant & seducere no-
 lūt. & qd̄ de his sentias rogo ut p̄ s̄p̄ta
 tua m̄ renuncies. **Salutē. Responsum.**

Animā tuā in duab⁹
 partib⁹ uideo. sc̄licet in altā ut ab̄en-
 dat. in altā ut maneat. s; d̄s n̄tē
 colligit sc̄dm̄ uoluntatē suā & non
 sc̄dm̄ tuā. & idō ualde
 Nam qd̄ a malignis
 gari dicit. hoc in humisimodū aduertita

...m̄. d̄rei enī sp̄e. in qu
 ...m̄. Prima pars in om̄i
 ...m̄. d̄m̄ p̄ntat. & p̄ h̄m̄
 ...m̄. Seda aut̄ pars in
 ...m̄. sic n̄tē hac
 ...m̄. in islanā trāc
 ...m̄. n̄ n̄tē in ostēnū
 ...m̄. errorē facit. & in
 ...m̄. p̄manet. & in uia
 ...m̄. commaciā homi
 ...m̄. cū alit̄ p̄ctis p̄
 ...m̄. d̄m̄ sitatē ē
 ...m̄. nec multū flagell
 ...m̄. lib̄tē n̄
 ...m̄. n̄ fuḡ. &
 ...m̄. suffert. & ip̄s̄ n̄
 ...m̄. ab̄itrah̄t. ut
 ...m̄. in maiore alt
 ...m̄. p̄mit
 ...m̄. sic ip̄s̄ rasque
 ...m̄. p̄cip̄tē ua
 ...m̄. s; fortitudinē & i
 ...m̄. o d̄o habet. Et u
 ...m̄. mandū
 ...m̄. cū hominib⁹
 ...m̄. quasi penas sustine
 ...m̄. ab homine
 ...m̄. fortitudinē &
 ...m̄. arr̄p̄uerit
 ...m̄. ac dicit.
 ...m̄. habebō. Vn̄
 ...m̄. qm̄ hec
 ...m̄. cū malo & bo
 ...m̄. H̄m̄ cū homi
 ...m̄. magnā stan
 ...m̄. hominib⁹. uelut
 ...m̄. quor
 ...m̄. h̄m̄ in p̄
 ...m̄. p̄ner ē
 ...m̄. n̄ loquar. s; in
 ...m̄. s; sic diabe
 ...m̄. ligat. S; in sc̄e
 ...m̄. h̄m̄ inuen
 ...m̄. d̄m̄

tibus uideo. Aerei enim spiritus in quatuor parte
 diuisi sunt. Prima pars in omni genere in
 ciorum incendium parat. & luxuriam hominem
 uentum facit. Secunda autem pars in omni in con
 stantia uoluntate sic uentus hac & illac spar
 gitur. & hominem in insanam iracundiam imit
 at. Tercia uero uelut in ostensione angustiarum
 & prophetie errore facit. & in multis modis
 uno statu permanet. & in uana gloria iac
 tantia & contumacia homines ledit. Sicut
 quarta pars cum aliis predictis partibus uersat
 & in multiplici diuersitate est. & non multum
 malefica. nec multum flagellosa in horro
 re est. sed cum hominibus libenter moratur. & pas
 sione ac eruce dominum non fugit. & quaedam bona in
 hominibus suffert. & ipsi in eiusdem boni
 moderatione abstrahit. ita quod suggest
 tione sua eos in maiorem altitudinem in
 montibus suis ascendere permittit quod proficere
 possint. & sic ipsos requiescere non sinit.
 Nam scitatem & precipue uanitatem non for
 midat. sed fortitudinem & stabilitatem in
 magno odio habet. Et ut potest filios
 propter pinguedinem manducant. sic in
 delectatione cum hominibus sepe commora
 tur. & quasi penas sustineat clamam
 do ululat cum ab homine fugatur. Cum
 enim homo fortitudinem & stabilitatem ac
 moderationem arripuerit. ab eo fugit
 clamat & ululat ac dicit. Ubi pascam.
 Et ubi cibos habebam. Unde quisque homo
 paucaat & timeat. quoniam hec pars maligno
 spirituum & cum malo & bono morari
 non formidat. Nam cum homo rectum in sci
 tate habuerit magnam uanitatem ingreditur
 & deo & hominibus uelut illusio erit.
 Sicut pars horum spirituum. quomodo fugari &
 ligari possit. Cum homo in prima etate quod
 si in prima hora cum puer est scitatem ince
 pit. de se ipso non loquatur sed magistros &
 doctores audiat. & sic diabolum reclamam
 tem & uulnere ligat. Sicut in secunda etate quasi
 in tertia hora cum homo iuuenis est. scitatem
 in taciturnitate dei timeat & taceat. &

in omni sollicitudine & perfectione quod bonum
 est requirit ne in superbia cadat. & sic diabolum
 occidit. In tertia autem etate uelut in sexta ho
 ra homo diu non taceat. sed amagistro in hu
 militate quod requirendum est requirit quoniam e
 tas illa in lasciuia non spargitur. & sic hoc ge
 nus demoniorum mortuum apparet. In quarta
 uero etate quasi in nona hora cum homo ad id spi
 ritat. & uultum amagistris & sapientibus requirit.
 quoniam tunc imbecillitas in calore uiriditatis car
 nitatis est. & deo gratias agat. Prima enim etas paci
 entiam fugit. sed ipsa in scitatem cum patientia
 tota sancta est. Secunda autem timorem dei sibi non esse
 necessarium estimat. sed necesse est ut timorem
 dei in scitatem habeat. Tercia uero etas timorem
 dei libenter habet. uero in scitatem leta fit. quia
 dubitatis sibi facile subicitur. Sicut quarta suspi
 ritia ad deum extendit. uero illi gaudia in
 omnibus adhibenda sunt ne deficiat. Primi an
 gels in prima etate uelut in puericia per las
 ciuam corrunt & perunt. in secunda autem quasi in
 iuuentute multi fideles & infideles in celum
 se erigere uolebant. & a semetipsis plurima
 in sermonibus proferebant uero occiderunt. & in
 tertia etate uelut in uirili fortitudine prophete
 uenerunt. & cum magno timore dei dixe
 runt. Non nos in his sumus. sed tu deus. Et sic per
 seuerauerunt. & omnem terram gaudio replene
 runt. In quarta uero quasi in plena stabilitate plu
 res uirtutes per inspirationem spiritus sancti per hominem
 in studio bonorum operum surgunt. & sic mun
 dus deficiat. Tempus autem hoc sanctum tempus
 habet. ut iudicium uniuersitatis pariat.
 Sicut tam omnia genera demoniorum magno
 studio errores in hominibus faciunt. quia
 timeat ut superent. Tu autem o homo qui
 iuuentili etate es in stabilitate sta. & uer
 ba philosophorum & sapientium & in spiritu sancto
 loquentium audi. ut in eternum uiuas. Sicut & hec
 uerba dic. Illa uis que me hominem creauit.
 libet me de aere spiritibus. & igne amor
 qui me deficientem uitam ostendit non finat
 Ropa mea cum illis misceri. **Hermannus de**
Wulstgarchi reuerentissime. charissime. h.

Accedat p[ro]p[ri]o fig[ur]a

Añe ac dilectissime matri. h. de scō Mar-
 tino moqumtine ecclie dechan' idigni. mo-
 duci id qd' ē. Necessariū m̄ n̄ ē scribere qñ
 ra ueneratione mens mea sc̄itati ur̄e sub-
 strata sit. qm̄ sincera caritate uos diligā.
 q̄ paratus subscribere uobis si dignata fue-
 ritis uti n̄ro qualicūq; seruitio. q̄nto de-
 fiderio sc̄ptis ur̄is sepi' solari cupiā. q̄ma
 splendor diuine sapientie qui uos n̄r̄ illu-
 minat. hec uobis reuelat. Ipse quide' p̄po-
 suerā m̄ uidere uos & ur̄is sermōib; so-
 lari. s; iſtimitate corp̄is p̄peditus sū. & ad
 p̄sens uenire n̄ possū. Cū autē data fuerit
 oportunitas deo uolente indebo nos. & qd'
 sc̄ptis a uobis querere iteri non possim.
 una uoce requira. Inim̄ rogo dilectissi-
 ma mat' ut oretis p̄ me creatorē & redēp-
 torē ur̄m. ut sic ad omnē uoluntatē suā
 uitā nr̄am cōponat. q̄ntē sibi ipsi in uobis
 cōplaceat. Etia' rogo. si qd' de seruitio n̄ro
 idigneritis p̄cipiat' quicqd' uobis uidet.
 S; & sc̄ptis ur̄is p̄ p̄sentē m̄nentū ur̄m con-
 solari cupio. Ds̄ nos oseruare & sp̄u sc̄o suo
 semp̄ illustrare dignet. om̄i m̄ ueneratio-
 nis officio colenda beatissima mat'. **R. e**

Oe nimio cibo **sponsū hildegaris;**
 & imoderato potu uini. imodera-
 ta uicia crescit. & caro hominis sepe lan-
 guescit. ita ut uix uiuere possit. Postea
 tedio peccatorū quo caro illi fatigata ē q̄si
 graui somno grauat. s; diabolus eū uerū
 ad peccatū excitat. & tēpora penitendi ei
 p̄ponit. & ita de torpore illo ad peccatū
 euigilat. & stuchiose eū peccare hortatur.
 Multi etiā homines p̄deceptionē diaboli
 penitentiā peccatorū suoz differūt. & sic
 in p̄ditione iuueniunt. Qñdo homo p̄ pec-
 catū suū suspirat cū laude angloz conci-
 nit. & cū bona opatur. sic sol fulminat.
 S; cū ipse hec ornām̄ta icipit. diabolus
 cū magna tēpestare desparationis sup̄ eum
 cadit. qui eū etiā malis oſilib; ad peccatū
 p̄ri excitauerat. homo autē ille publica
 nos & peccatores adtendat. q̄ntū peccauē

rit. & qualitē p̄ penitentiā surrexerunt
 & quom̄ p̄tea colūpna celi facti sūt uideri
 & ita lorica fidei & galea spei se idnat. &
 inimicos suos super. Tu autē serue dei inde
 qd' infantia tua delectose. & inueniunt
 cū peccatis gustus carnis uixisti. uñ mox
 fatigatio peccatorū t' sit. & bona opari in-
 pe. priquā umbra hui' uite are idemer.
 ut cū gaudio uoci respondeas t' sic dicent.
 Tu hortus in quo oculos meos pascerē
 debuisti. s; n̄ es. q̄ma imiles herbe & sp̄me
 & tribuli ibi creuerūt. que om̄ia uides uer-
 bal' suffocauerūt. Has cū acuta falce p̄ pe-
 nitentiā abscide. & filii illi qui in uento
 legūt imitare. qui in se reuerſus ad patē
 suū cucurrit. qui eū in gaudio suscipit
 & p̄ humanitatē suā eum osculabatur.
 Semen etiā fructuose uirtutū in boni-
 tatiū semina. & mulieri p̄dita dragmā
 querenti assimilare ut sup̄ te gaudium
 in celo fiat. quaten' gēma in celesti uita
 fiat. & in et̄nū uiuas. **Uenerabili & hildegaris.**

Uenerabili & **hildegaris.**
 dilectissime magist' hild' ual-
 culo diuine electionis aptissimo. O. dei
 grā id qd' ē. quicquid ualeat seruitus
 unica cū oratione assidua. Sp̄u & m̄te
 uos ualere exopto. & p̄ statu om̄i uerū
 uitāe deuotus p̄cib' die noctuq; p̄cib' dī
 p̄cūbo. Carissima si ordinatio dī uultu
 uita nos separuit. uolubile tam̄ uinculi
 dilectionis uolubilit' nos conglutinauit.
 Ipsi nāq; dilectionis uicissitudinē a uo-
 bis expoico. ut mei memoriā habeatis
 in orationib; ur̄is. & sc̄o ouentū n̄ro o-
 m̄detis. Quid plura. In fide nr̄am. am-
 mā & corp' meū amictāq; nr̄am cōgre-
 gationē cōmendo. Valeat in et̄nū bea-
 titudo ur̄a. **R. sponsū hildegaris.**

Ment tua ē quasi uallis quando
 mont' uite surgit. & iterū cari-
 tate te putas edificare. cū aliqñ causā
 cū contumacia dāpnat. Nam q' edax
 uulnus qd' in putredine fedat in ner-

beris' multierat. uenenti
 gonne edicit. Et hoc n̄
 ment' hominis illi. qui u
 cere uult. Bonis autē me
 magi. Hegligentia em̄
 tur uenit turbom'. & futu
 ra respicit. Nanc g' ite
 uelut. & que noema. qm̄
 creatur' habent similitu
 m̄m. Nam nolantia sūt
 uolentia. peccata ad el' i
 lue ad el' sapientia. Nerme
 hidor' ēre ciet. respiciūt
 caronit' hominū. iogru
 maligantē eoz. uenen
 canā. s; fere ad negligē
 hōre g' ad aquilonē. &
 uelut ut firmis in imbe
 a hominis aliqñdo ita
 in m̄duq; cretūspiciend
 uerua abstrahit in be
 n̄m̄ sc̄ientia sua. Et ill
 uelut lapidit. nec negli
 uerim'. Sol licet. Vñ h
 i' m̄a inquat. q̄ma fal
 uelut sua n̄ recte por
 ta dicit. Provideat g' h
 i. Qui sc̄iprūū habet. m̄
 Qui n̄ am̄ contēpuit co
 p̄dēt. Si n̄ p̄dēt. ad hoc
 queratur ne ille mor
 aut' p̄ semetip̄ū opet. & a
 ueniet. Venit ū que hon
 fuit homicida n̄ ē. s; si ca
 re cū ope semp̄ lugrat. &
 i. qm̄ hoc destructū ē qd'
Donach' qd' in mulenb
Hildegardi obitue spe
 garite preciose. h. si
 uenit in mulenbrunnu
 tempade. celesti sponso obitue
 p̄tata ē casta generatio cū
 ueritat' ē eū memoria illi.
 uera ē & apud homines.

216

217

217, 218

219

berib' uulnerat. ueneni mixtu san-
 guine educit. Et hoc n' pdest. Sic est
 mens hominis illi' qui in nulla re par-
 cere uult. Bonus aut' medicus. uulnera
 imgit. Negligentia eni hominis e' ue-
 lut uent' turbini. & furor ei' ut mag-
 na tempestas. Nunc g' itellige. que sint
 uirtus & que nocua. qm' quedā t'rene
 creature habent similitudinē opū ho-
 minū. Nam uolatilia sūt ad hominū be-
 nuolentiā. pecora ad ei' intelligentiā be-
 ste ad ei' sapientiā. Vermes autem quos
 sudor t're eicit. respiciūt ad multas cogi-
 tationes hominū. iogruū ū uermes ad
 malignitatē eoz' uenenoſi aut' ad ua-
 cundia. s' fere ad negligentia opū illoz'.
 Aspice g' ad aquilonē. & inde quom' tē-
 pestas ut fumus in nubel' ascendit. Sic
 opa hominis aliquādo iustitia sūt. S; ho-
 qui iudicq' circūspiciendo bene uigilat
 tonitrua abstrahit in beniuolentiā &
 in miti scientia sua. Et ille n' sit bellator
 in iactu lapidū. nec negligens in uento
 turbini. Sol lucet. Vñ homo quāq' rē
 cū mīa unguat. quia fabricator qui
 fundamenta sua n' recte ponit. iustitia
 sua dericit. Provideat g' homo qui sit ca-
 sus. Qui suspitū habet. ille tolerandus
 ē. Qui ū dñm contempnit' corripiendus ē
 si pdest. Si n' pdest. ad hoc oportuniū
 temp' queratur ne ille moriat'. homo
 aut' p semetipsū opet'. & animā suā il-
 luminet. Veni ū que homicidiū n' edi-
 ficat homicida n' ē. s; si causa illa euene-
 rit cū ope semp' lugeat. & ad dñm anhe-
 let. qm' hoc destructū ē qd' dñs edificauit.

Monach' qda' in mulenbrunnun. h.

Hildegardi obitue speciose & mar-
 garite preciose. h. solo nomine
 monachus in mulenbrunnun cū ardente
 lampade. celesti sponso obtinā ut. Oquā
 pulcra ē casta generatio cū claritate. in
 mortali ē enī memoria illi'. quia & apud
 dñm nota ē & apud homines. Ex hac tam

pulcra atq; beata generatione. te sumi re-
 gni filia regni clariorib' uirtutū idcirco
 patet exorta. quippe que in facie pclarī
 opū. formā pferis hominis iterioris. Latu-
 ritatis decore imaginat' similitudo ge-
 nitricis tue cū exemplo illi' lamā & lunū q'
 fisti. & stragulatā uestē opimū anime
 tue texuisti. Stragulata quippe uestis ichi-
 uat. cū uirtute caritatis multiplicib' in-
 terita figuris fidelis queq; anima uestit'.
 Resplendet in hac ueste regia humilitatē
 & obedientia pietas. & continentia. car-
 nis castimonia. & mētis scēmōia. demq;
 mille milia memoratis similia. hac uir-
 tutū uarietate circūamicta. a dextris su-
 mi regni intēū assistis. uelut illa pphetica
 regina. ubi iestimabile sapientie thesau-
 rum iuenisti. un' lucis etne candorē quasi
 de abyſſo mortalib' ostendisti. Audi g' fi-
 lia & uide & iclina ad me autē tuā. ut
 qua caritas in proximi dilectione consistit.
 p tue orationis auxilium. uemale sentia qe
 quid in me mni' iuenio pfectū. Indubitan-
 ter enī agnosco. te ab eo specialius audiri
 in cui' contēplatione sepi te stringit imo-
 rari. Rogo etiā salua grā tua soror &
 dñia ut aliquid de celesti admonitione
 in tñsimittas. ut p hoc tue scētatis me-
 moriā cordis mei oculis ante ponas. Quā-
 plura. Corpe absent. spū p'sent te salu-
 to obnyx orans ut mei peccatoris me-
 mēns. que gressū mētis cū aplo semp'
 in antiora extendit. Valeat. **hildegard.**

Umbra multioz' dī dicit. Ventus
 flat. & aer in uicissitudinē uadit
 & nubes cōplicant' ita qd' aliquādo tur-
 bide. nigre. candide. & pure s'. Sic tu
 omnes dī facis. Nam in seclari tristitia
 aliquādo es ut in flante uento & in uolup-
 tate multax' insidiarū diaboli qsi in uen-
 situdine aeris. atq; in iniquetis morib' tu-
 is uelut in nubib' se cōplicantib'. ita qd'
 mores tui intēū sūt. squalidi in turbedi-
 ne. extriti in nigredine. suauet' in can-

rit. & qual' p p...
 & quom' pta cōspira...
 & ita lorica fidi & op...
 unicos suos super...
 qd' mīa tua debet...
 cū peccatis gubn' car...
 fatigatio peccato...
 pe. p'ignā umbra...
 ut cū gaudio uos...
 In hortis in quo...
 debuit. s; n' ei' qm'...
 & tribul' ibi creat...
 bal' suffocauerit. h' cū...
 uentia abicade. & f...
 legit' uincere. qui m...
 suū cucurrit. qui cū...
 & p' humanitatē suā...
 Semen etiā fructuos...
 tūū semina. & m...
 querenti assimilare ut...
 in celo fiat. quare...
 fias. & in etnū uiu...
Uenerabili &...
 dilectione...
 celo dñne electionū...
 grā ad qd' ē. quicquid...
 unica cū oratione...
 uos ualere exopto. & p...
 nax' deuoti' p' d' dñi...
 p' cūbo. Carissimā si...
 uita nos sepunt. dō...
 dilectionis dō...
 spū nāq; dilectionis...
 bñ' exposito. ut me...
 in orationib' uis. &...
 mēdit'. Quia p'na...
 mā & corp' meū am...
 gationē cōmendat...
 uirtudo nra. R. qm'
Mentis nra ē...
 tate te p'nal' cōfir...
 cū contritacō...
 multū qd' in p'na...

dore atq; utiles in puritate. In audi.
 Quidam dñs in monte magno stabat. &
 seruos suos uocauit dicens. Debitū m̄ in
 reddere. Atq; eorūde seruoꝝ corā eo stabat.
 atq; ū sedebat. Et qui stabat respondit. Hic
 de longinqua regione exiit ueni ubi di
 uersa uicissitudinē morū in multis cri
 minib; & peccatis didici. Que qđ pcepta tua
 sic p̄terui. Vñ p̄ timorē amorū tui uiuo
 qđ in om̄ corde meo penitere uolo. S; tñ
 solē tuū. lunā & stellas in magnis hono
 rib; semp̄ amauit. Et dñs ei ipsi respondit.
 Serue bone. responsū tuū me circūcūte
 tota sic accipio dicens. Ego qui sine uicio
 & sine fine uiuo te in magnis honorib;
 sup̄ om̄ia que amasti ponere uolo nec
 mea possibilitas te odenabit. quia p̄ pe
 nitentiā uocasti me. Seruus autē qui se
 debat. sic dedignando respondit. Sol
 tuus me cōbussit. luna tua me tenuit.
 stelle tue cōpresserūt. capilli etiā capiti
 mei de rore tuo iuncti sūt. & pluuie tue
 sup̄ me iudauerūt. & idō ab his om̄ib;
 ipecht te iſpicere n̄ potui. uñ etiā nescio
 qđ dicere possi. Et dñs ei ipsi respondit.
 Nequissime serue qñdo solē lunā & stel
 las iſtitui. nū admittorū tuū idigni. Et
 quare n̄ erubescis. qđ me tam temere in
 responsū tuū tangis. Nam p̄ hoc meru
 isti ut manib; & pedib; tuis ligeris &
 in tenebras mittaris. usq; dñ om̄ia red
 das. At tu miles xpi. parabola istā ad
 tende. Vñ iste dñs ē qui in altitudine
 illa iuglat. qđ dñs ab om̄ib; iuocandus
 ē. hic homines in admonitione sua sic
 alloquit. De opib; ur̄is iudicari debent.
 S; quidā in diuino honore laborant.
 quidā autē in molestia reditū torpescunt.
 Et qui dñm honorat dicit. De suggestio
 ne diaboli in casu ade in pegrinationē
 cecidim; & in opib; ur̄is multa uicia
 contraxim;. Quā tñsgressionē flebiliter
 plangem;. Prop̄ glām nominis tui p
 mutim; qđ a peccatis ur̄is nos abstrine

re desideram;. Attam honorē tuū iusti
 cia & sēp̄ritas p̄ te data uenerati sumi
 in dilectione. Et dñs qui incomphensibi
 lis ē illos laudat. & sup̄ multa bona con
 stituit nec eos dāpnat. quia ipsi pen
 tendo iuocabant. Qui autē in redio di
 uinoꝝ torpescūt. dicunt. Honor tuus
 nos afflixit. iusticia tua nos iudicauit.
 multitudo sēp̄ritarū tuarū nos suffoca
 uit. uoluptatē m̄ris nr̄e uiriditas spe
 rui euerit. atq; effusio zelus tui nos fa
 tigauit. ita ut te in leticia iſpicere n̄
 possim;. nec nos excusare ualem;. Et dñs
 illos dicit nequissimos seruos ē. & qđ
 in iusticiis suis adiutorū eorū n̄ idigne
 rit. Dicit etiā cur n̄ erubescant qđ ip
 sū in temeritate uerborū suorū iudicant.
 uñ & ligandi sunt & in penas mittendi.
 Cū om̄ia uicia sua in semetipsis excu
 sant. Tu autē o miles xpi. hec etiā ad te
 ipsū iſtelligit. Nam seruus qui stabat.
 te significat. Cū enī in se lo fuit. pau
 ca bona fecisti. S; admonitio spe s̄ci te
 oculusit. & ad bonū te conuertit. Unde
 caue ne sedente seruo mittaris. scilicet
 ne dicas qđ in regula sic in sole ardeat.
 & ne magistrum quasi in lima contē
 nat. & ne de cōmunionē fr̄m tuorū ut
 in stellis fatigeris. & ne admonitionē spe
 s̄ci in irruitionē m̄ris tue quasi in rore
 dicas. & ne correptionē sicut in pluma
 dedigneris. s; dñm in bona uoluntate &
 uoluntate semp̄ amplectere. & amplectendo
 retine. & uiues. **Monach; de ebra.** *hild.*
Ommne & matris sue. *hild.* beatissime
 xpi oluē. T. peccator de ebra cultu
 cientis ordinis iustis monachus dñs ui
 uere. in dño q; mori. Hoscat dilectio
 ur̄a qđ idō p̄ncipaliter lītās uobis m̄ris.
 quia scitatis ur̄e satis digna excogitare
 nequim;. & etiā tremula m̄re. tali tamq;
 p̄sone quicquā scribere uix p̄sūp̄si. s;
 neq; me dignū ad hoc exultimam;. Pro
 idē si salua gr̄a ur̄a audeo genu flexo

remens orationib; ur̄is. in
 xpi me q̄m̄is sordidū cō
 uoluntate gr̄a p̄ modulo de
 mero ur̄i nr̄e; familie m̄
 me memor ero. & si corpe
 de & dilectione deo teste uo
 & memoria ur̄a me resi
 & hē uarie p̄ nobis s̄ci d
 cōmendat. atq; uerbi oſo
 lūm̄ dñm̄ ostentionē me
 dicit. Gr̄a spe s̄ci uobiscū fi
Ideo qđ dñs facit inā
 ur̄e n̄ abicondit. s; c
 & iſtelligit sic ipsi place
 uñ lūm̄ solationis dñi in a
 gna dñi corpū tui cū ipse i
 uerū. Hic etiā in tabnacul
 & qđ enī in eo obnubilata
 & in anima tua laudabil
 & debet. qm̄ uictor iſt
 uobiscū ē. S; iusticiū lū
 & p̄ncipaliter germinan
 & iusticiū p̄fert. s; lolū & c
 & multo cōtens h̄s iſt
 & p̄ncipaliter cū dā ue
 & iſtelligit. cū n̄ talis
 & dēbitari iſtelligit. & tan
 & n̄ lēit. Nunc audi. Qui
 & p̄ncipaliter nature
 & h̄s h̄s plenitudinē
 & iusticiā opa p̄ uoluptatē car
 & admonitio gr̄e dñi aliquē
 & p̄ contritionē m̄ris. aut
 & p̄ncipaliter iſtelligit & p̄ncipaliter
 & bona opa facit
 & dñs qđ rore de celo
 & in cū uicis. **Monach;**
 & dñs qđ ac dñi.
 & xpi. v. uelionenti
 & iusticiā forma mali. esca d
 & h̄s habentes regim̄ta. a
 & dñs. S; hoc p̄h dolor tē
 & dñs ma lapidē. qui me n̄
 & cōtelligit montē qui fi

temens orationib' uris. in uiscerib' ihu
 xpi me qmuis sordidū cōmittō. qmūq;
 coopante grā p modulo desidie mee po
 tuero urī urēq; familie in xpo libentissi
 me memor ero. & si corpe absent' sū. cor
 de & dilectione deo teste uobiscū sū. Dūc
 g' in memoria urā me reseruate. ac xpo
 & scē orarie put uobis cōfido assidue me
 cōmendate. atq; uerbis osolationū urā;
 scdm diuinā ostensionē me osolari stu
 dere. Grā spē scā uobiscū sit. **R. sponsū**

Ideo qd d's facie suā **hildegardis.**
 are n̄ abicondit. s; cū flagellū su
 si re ostingit sic ipsi placet. & etiā mag
 nū lum osolationū dī in animā tuā & i
 gaudiū corpis tui cū ipse uoluerit uen
 turū. Veni etiā in tabnaculo tuo uiuit.
 nec grā eius in eo obnubilata ē. in & ante
 dīm in anima tua laudabilis eris qmuis de
 hoc dubites. qm uictoriosus uir dño suo
 amabilis ē. S; & misticū lum dicit. Terra
 que pmguedine germinandi habet mul
 tos fructus pferit. s; lolū & ceterū intiles her
 be se multociens hī igerūt. Atq; dno aut
 quēda tempantia cuiusda uenti sup hanc
 terrā ascendit. cui n̄ talis ē. qd intiles her
 bas debilitari iducit. & tam uiles fruc
 tus n̄ ledit. Vane audi. Quida homines
 qui in pmguedine nature sine ad queq;
 idonei sūt. hinc plenitudini scientie qda
 intilia opa p uoluptatē carnis m̄miseret.
 S; admonitio grē dī aliquādo hos monet
 aut p contritionē m̄til. aut p trinitatē cor
 porali firmitatis & p similia ut mala
 dentent. & bona opa faciāt. hec ad te i
 rellige. Deus g' rorē de celo tibi infundat.
 & in etnū uiues. **Monachi qda. hild.**

Hildigardi scē ac dī amice sponsē
 xpi. v. wessionensis calamus con
 fractus. forma mali. esca diaboli. Scēptū
 ē. Non habentes regumta' amplexantur
 lapides. S; hoc peh dolor tēpore. ablati
 sūt de ma lapides. qui me iniquitatis obsis
 tant. cesserūt montes qui sup montes ca

dant. colles pfugos xpi optant. denudata
 sūt apud dīm turpia hominū facta. in suo
 cursu medū iter habentia. nulloq; me
 diante. certatī in lapide offensionis & pe
 trā scandali ipingūt. Ex quib' & in quib'
 in dīa ego despatul. cotidie hinc ipingel
 petre contrit' & contractul. adhuc de dī mīa
 spare psumo. P ipsā itaq; dī mīam uos ad
 uito ne me nobis intente abiciatis nec sper
 natis p cū qui p̄t' uos spm dignat' ē. Ob
 testor uos p p̄cū sanguinis ihu xpi dilec
 ti sponsū urī de cruce fluentis. p que uos
 subarauit. & sponsā allūpfit. uerbis p̄sen
 tū de me narantib'. p̄iat autel idmetis.
 & apud ipsū sponsū urī sollicitantel.
 quid sit qd me rociens ad se clamantē de
 pfundū nequitiā & de hūo fecit eripe de
 dignat'. Si spare ulter' i ueniā. si spm con
 tribulatū. & cor contritū in largiri uelit.
 dīa uenta p̄ce exquire. hūis mandant. qm
 dent' demanda. Vale. Iterū atq; itū hec ca
 de uerant' p xpm ne dimittatis aduuro.

R. sponsū hildegardis.
 multior dī. scribo uidendo. audiendo. &
 sciendo in uno m̄. Tu aut' ohomo similis es
 mihi que p̄gredit' & regredit'. & que in hac
 utraq; parte aliquitulu lucida ē. & p̄qm
 tam sol sepi obnubilat. ita qd diuū expe
 ctat' qndo luceat. Et scēptū ē. Quia ecce q
 elongat' se ate p̄bit. hoc ē. Qui die bone
 scientie habent. s; in alienā sciscitationē
 iurilitatis respiciūt. & in uarietates tene
 bray que auxiliū in racionahitate n̄ q̄rūt
 s; uane sūt arelēt. nec uiriditatē in deo
 habent. Adam em cū plenus inocentie
 scitatis fulgeret. in p̄uaricatione p̄cep
 tor dī put. cū diadema inocentie scilicet
 pulcherrime filie regis ab eo abscisū ē.
 Nunc m̄tē tuā ad bona restantia. & aspice
 in fonte aque salientis. & diuersas causas
 in aliena domo n̄ require. qm unaqueq;
 causa que utilis n̄ ē arelēt. qm addo plan
 tata n̄ ē. Mens tua sit in dō & in churte
 iusticie dei & in recto uicere. & d's sus

re desideram. dicitur
 cia & sepnas p m dū
 m dilectione. Et sū
 lū ē illos laudar. & sū
 stituit nec eos dūp
 tendo uocabant. Qu
 umoz torpescit. dicit
 nos affiget. uolunt
 multitudine sepnas
 ut. uoluptatē m̄tē
 tu curat. atq; dicit
 rigant. ea ut te m̄tē
 possim. nec nos excedit
 illos dicit nequissimū
 m uolunt' sūm aduuro
 ite. Dicit etiā cur n̄
 sū in temeritate uerbo
 uū & ligandi sunt & m̄
 dū omnia uicia sua in
 ant. Tu aut' o m̄tē xpi
 ipsū itellige. Nam ser
 te significat. Cū em
 ca bona fecit. S; aduuro
 deullit. & ad bonū te
 caue ne sedente seruo
 ne dicas qd in regūda
 & ne magnum quā
 nas. & ne de cōmmon
 m stellis tangere. & ne
 scī in uiriditē m̄tē tu
 ducal. & ne correptu
 dedignerit. s; dīm in
 optione semp amplexatur
 retine. & uult. **Monachi**
Qomme & m̄tē hū
 xpi olue. T. p̄cū
 cūntel ordūm am̄tē
 nere. in dīoq; uere hū
 urā qd idō p̄m̄tē
 qua scitari n̄tē hū
 nequim. & etiā m̄tē
 p̄lonē quicquā seruo
 neq; me dignū aduuro
 idē si salua qm m̄tē

capiet te. Unde labores quos p[ro] d[omi]n[u]m i[n]ce-
pisti & quos facis tibi sufficiat. S[ed] mente[m]
tua[m] & cogitationes tuas. quantum potes ad
d[omi]n[u]m dirige. Orationes meas ad d[omi]n[u]m semper
pro te fundam. *Canonius t[ri]dentis. hild.*

Paup[er] xpi paup[er]tate[m] in fragili sexu
mitanti hild. duntis xpi duntis
al exoptans. h. t[ri]dentis canonic. salu-
te[m] in d[omi]no qui mandat salute[m] in iacob. Sp[iritu]
d[omi]ni miro & iestimabili quoda[m] m[od]o in te loqu[er]
tis & p[ro] te scribentis. exp[er]im[en]tu[m] in me ipso
habere desidero. Abit ame ut ulla dubi-
tatio in me sit de te. quia sp[iritu]s d[omi]ni loquit[ur] in
te. s[ed] magis cu[m] admittantib[us] admiratio. &
cu[m] deuotis deuotio. me ad familiaris exp[er]
im[en]ti desideriu[m] mouet & puocat. In humi-
litate itaq[ue] supplico humilitati tue q[ue]renus
archana diuine reuelationis de statu meo
p[er]cipue scdm m[er]ito[r]e[m] homine[m]. in in multo
tue manifestationis ad doctrina[m] & cance-
la sp[iritu]s mei exhibeas. q[uo]d debes quide[m] ex pro-
misso. quia cu[m] in transitu meo uersus ro-
ma[m] ire. hec arua caritate[m] impettaueri. Sp[iritu]
d[omi]ni p[er]seueret tecu[m] a[men]. *hildegarde.*

hildegarde.

Ceus in arbore offensus e[st]. p[ro]pter malicia
osa uerba serpentis. Tunc in pulcra
formatione qua d[omi]n[u]s homine[m] creauerat.
bona scientia in ipso erubuit. p[ro]pter mala
concupiscentia[m] q[ui]n ille concupierat. Et ido
quasi in aliena uia d[omi]n[u]s illi clamauit. adam
ubi es. & uelitu[m] dedit ei sic in se ipso dice[re].
P[er] tunicam humanitatis mee. te requirere uo-
lo. Et p[er]ea in sca[m] humanitate[m] sua[m] homine[m]
denuo recreauit. ita ut cu[m] ceciderit. p[er] pe-
nitentia[m] in humanitate[m] d[omi]ni resurgat. Vn-
de tu homo uelocius surge. & in tunicam d[omi]ni te
ueloci inuolue. & a diabolo fuge. Et in effu-
sione orationis mee q[ui]ndo anima mea ad
d[omi]n[u]m aspicit. libent[er] p[ro] te orabo. Et unes.

wardus monachus s[an]cti vrsibodi. hild.

Hildigardi amantissime & in xpo
honorabili singulari[m] mat[er]i &
d[omi]ne. o. monachus & sacerdos idignus. id
q[uo]d e[st]. Si glari oportet. immo quia glo-

riari licet in d[omi]no. conuenit & me gra-
tulari n[on] in memet ipso. s[ed] in d[omi]no. q[ui] me
idignitati tale[m] apud u[er]am scit[er]e fami-
liaritat[is] gra[m] concessit. quale mea hu-
militas nec mereri potuit nec sperare p[otes]t
sit. Vn[de] primu[m] diuine miseracione[m]. de
ide[m] u[er]e dignatione[m] gratas ex i[st]o co-
de referes. eo q[uo]d tam p[re]sent[em] me benignu[m]
habueritis. qua[m] & absent[em] u[er]a salutatio-
ne dignu[m] duxeritis. denuntio benig-
nentie u[er]e q[ue]ren[te] om[n]is osorores u[er]as. d[omi]n[u]s
meas uice mea salutare dignemur. cap-
easde[m] comoneatis ut frat[er]nitatis & ora-
tionu[m] solaciu[m] q[uo]d in p[re]miser[is] nequaquam
memorie ipsa[rum] debeat. q[ui]n & ego q[ui]n
d[omi]n[u]s dignat[ur]. modis om[n]ib[us] feci & facio q[uo]d
e[st] teste deo sponendi. Confido eni[m] in d[omi]no
q[uo]d uita comite n[on] cessabo p[ro] uobis om[n]ib[us] de-
p[re]cans. ut gra[m] d[omi]ni que uos ta[m] large p[re]uenit
ingit uos p[er]sequat. & cont[ra]t sathan sub
pedib[us] u[er]is. ut & mea paruitas salute[m] q[ui]
n[on] mereor uobis exorantib[us] optinere uale-
at. De ceteris que uobiscu[m] secreti comiti. cu[m]
oportuna fuerit. sc[ri]pto me certificat en-
tabitis. Valete in d[omi]no semp[er]. *R. espouit.*

hildegarde.

Care fili parabola hanc
audi. qua[m] in uera uisione michi.
Queda[m] nobilit[er] & pulcra d[omi]na cubitulu[m] ex
auro ornata[m] habuit. que frequen[ter] d[omi]n[u]m
puellas elegantes uult[us] habentes secu[m] ha-
bitare elegit. Vult[us] aut[em] turbe d[omi]n[u]m h[ab]e-
udentes facie[m] ei laudauer[un]t. & cu[m] illa ha-
bitare uoluer[un]t. Quib[us] ipsa dixit. Mune-
ra que uobis placeant uobis dabo. quia
nec in nec uobis p[ro]desset. ut similes essem[us].
Nobilitate[m] eni[m] & pulcritudine[m] mea[m] mi-
p[ro]p[ter] & camb[us] & in irrationes dare nolo. S[ed]
queda[m] rugosa mulier rubea & nigra fa-
cie hunc nobili d[omi]ne assimilari uoluit.
& nobilitate[m] & pulcritudine[m] ipsi idig-
ne tulit. hec eade[m] rugosa mulier sup[er]
montib[us] ambulat. in regionib[us] & in
om[n]ib[us] locis currit. laude[m] & honore[m] q[ui]
rens. & nemo illi dat. s[ed] om[n]is dicitur.

ista ignota & idisciplin
& ab om[n]ib[us] abigenda e[st]. Q
ter merent[ur] de om[n]i a
get. que oculis pulcra ad
studebat ut ea ignota &
numb[us] in uisu & in audi
ca u[er]e cristallu[m] pulcra & n
agnu[m] solis p[ro]hibet. que de
debat ut hinc om[n]ib[us] dar
p[ro]p[ter] om[n]es artes suas in m
p[ro]p[ter] h[er]e s[ed] in prima
illu[m] ei adtende. s[ed] mulie
h[er]e h[er]e fuge. muliere ar
adte collige. Prima em
cu[m] puellis suis in delice
& laetitate. s[ed] rugosa r
& nigra facie[m] habent. a
p[ro]p[ter] p[ro] studio laetit
se se copiant. mulie
idolopha exultat que
hinc. & que cristallu[m] i
d[omi]na ad d[omi]n[u]m puenit. Q
sib[us] q[uo]d cu[m] h[er]e parte[m] ha
ua cristallo mureta p
p[ro]p[ter] rectionis d[omi]ni. deo ol
aldigardi caste ad
colombe in forami
tum. & ex famulis xpi
p[ro]p[ter] orationis deu
q[ui] p[ro]p[ter] ad etna[m] salute[m].
p[ro]p[ter] in co[m]m[un]i hominib[us] i
p[ro]p[ter] in qui uos arde
ad illuminatione[m] eccl[esi]e s
rubeo. & quam[is] fragilis &
cui tam u[er]e qua celesti t
hinc singulari p[ro]uilegio
hinc congaudeo. Carita
p[ro]p[ter] nolo q[uo]d die noe
cui uidere desidero. & all
p[ro]p[ter] in oratione mea fa
cui orpe quasi p[re]sent[em] u
p[ro]p[ter] u[er]e. Ergo p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] h[er]e
p[ro]p[ter] ut sponso u[er]o t
p[ro]p[ter] requiescit. in

Ita iqueta & idisciplinata a diabolo ē
 & ab omib' abigenda ē. Quēda etiā mu-
 lier meretrice de omī arte ad se colle-
 git. que oculis pulcra ad iudicandū fuit. &
 studebat ut ea ignota & mirabilia ho-
 minib' in visu & in auditu faceret. Pē-
 ca ū cristallū pulcra & nimis purā ad
 ignē solis posuit. que de sole sic accen-
 debat. ut lūm omib' daret. / mī etiam
 ipsa omī artes suas in moderatōne ha-
 buit. Nē fili mī primā mulierē & pu-
 ellā ei adtende. s; mulierē rugosā omī
 studio fuge. / mulierē autē meretricē
 ad te collige. Prima enī mulier carna
 ē cū puellā suis indelicet benignolentia
 & largitate. / s; rugosa mulier rubeā
 & nigra faciē habens. amor secularis ē
 quo turpi studio lasciuī homines ad
 inīcē se cōplicant. mulier ū meretrice
 philosophia exultat que omī artē i-
 stituit. & que cristallū id ē fide iuuent
 cū qua ad dñm puenit. Ego in dñm con-
 fido qđ cū his partē habeas. qm̄ in ig-
 nea cristallo mūnera passionis & re-
 surrectionis dñi. deo obtulisti. **Sacer**

Hilgar di caste. **dos qđā. hildeg.**
 columbe in foraminib' petre lati-
 tanti. E. ex famulib' xpi mīmū sacer-
 dos. itime orationis deuotionē. & que
 qđ spectat ad etnā salutē. Qm̄a di grā
 tix urā corā hominib' salubritē lucet
 patrē ur̄m qui nos ardentē lucerna
 ad illuminationē ecclie supposuit glo-
 rifico. & quāuis fragilis & peccator. scī-
 tati tamē ur̄e qua celestis sponsi amplexu
 bus singulari priuilegio theretis cor-
 dialitē congaudeo. Caritatē etiā ur̄am
 ignorare nolo qđ die noctuq; uos faci-
 cten iudere desidero. & assidue ur̄i me-
 moriā in oratione mea faciens. uos ab-
 sentē corpe quasi p̄sentē intēsu ample-
 ctor m̄te. Ergo p̄fectionē ur̄am humi-
 lit̄ dep̄cor ut sponso ur̄o sub cui' um-
 bra secure requiescitis. me iuxta ur̄ā

indicantē cōmendetis. ne p̄teriens tur-
 ba clamorē meū cōpescat. / s; orationib'
 ur̄i ad dñm adductus mereat illu-
 minari. & a cecitate cordis sanari. De
 corpe & de sanguine xpi in quib' tota
 spes fidelū ē. etiā docete me. & qualit̄
 in spū tam icorrectū quā correctū ad
 idē sacramētū sacerdotē accedentē uide-
 atis. m̄ in dñio manifestare curetis. Vñ
 qui in omib' & sup omīa ē. uobis fūm-
 dat ea que ecclie scē sue ad glām contem-
 unt. **Salute. hild. De corpe & sanguine xpi.**
 uera uisione iugulantib' oculis de sacra-
 mēto dñici corporis hec uerba uidi & audiui.
 Deus id qđ fuit p̄mansit. & qđ n̄ erat assūp-
 sit. Qđ ē. Diuinitas ut ante eū fuit. ita
 in et̄nitate p̄mansit. uelut rota diuisa
 n̄ ē. s; icarnatio filii n̄ dñi caro & sanguis
 apparuit. que ante eū in corde patris p̄-
 destinata latuit. Tempe autē illo quo p̄des-
 tinatū fuit. filius carnē iduit. & in fortu-
 dinali sue se p̄m̄xit. / que ad m̄dū sc̄ptū est.
 Induit ē dñs fortitudinē. / & p̄m̄xit se. Et
 ipsa idūm̄ta scē icarnationis anglis sim-
 phetari uirginis nūm̄tauit. in qua sim-
 dām̄tū humilitatis iuuent. sic d̄s illud po-
 fuit quia ancillā dñm se nominauit. ubi
 idē anglis ad eā dixit. Sp̄c sc̄s sup̄ueniet
 in te & uirtus altissimi obumbrabit tibi.
 Nam sp̄c sc̄s omī humane scientie sup̄
 excellentius cā uisitauit. alio scilicet m̄do
 se illi ifundens quā unquā ulli femine.
 in pariendo ifunderet. & uirt' altissimi
 illa obumbrant. qm̄ in calore suo ipsā
 ita delimit. ut ei omīne feruorē pecca-
 ti in dulcissima obumbratione sua ex to-
 to abstergeret. uelut homo p̄p̄ estū solis
 umbrā querit. Itaq; eadē uirt' altissimi
 que in ur̄o uirginis carnē opata ē. sup̄
 altare ad uerba sacerdotis oblationē pa-
 nis & uini in sacramētū carnis & sangui-
 nis conuertit. / uirtute sua illud fouens.
 Vñ & natural. passio. sepultura. resur-
 rectio ascensioq; filii sup̄m̄ patris in eodē

riari licet in dño
 rulari n̄ in memor
 i dignitati talē apud
 uaritati grām conu
 mital nec mereri p
 fit. Vñ primū dicit
 de uirē dignatione
 de referēt. qđ tam
 habuerit. quā & ab
 ne dignū dicitur. l
 lentie ur̄e q̄m omī d
 meas mee mea salu
 castē cōmoneant ut
 rioni solaciū qđ in p
 memorie ipsa depar
 dñi dignat. modū om
 est teste deo sponso
 qđ ita comit n̄ colla
 p̄cans. ut grā dñi que u
 uigrit uol p̄cipue. & u
 pedib' ur̄i. / ut & mea
 n̄ meror nobis cotum
 at. De ceteri que nobis
 oportumū fuerit. sc̄pt
 rabit. **Salute m̄dno**
Care fili paradisi
 audi. quā in uer
 Quēda nobilit' & pulcra
 anto ornatū habuit. q
 puellā elegantē m̄te
 bitare elegit. Quēda
 uidemēl faciē ei lam
 bitare nobilit'. Quēda
 ra que nobis placet. u
 nec m̄ nec nobis p̄dicit.
 Nobilitatē em̄ & pulc
 p̄b' & camb' & m̄ r̄
 quēda rugosā mulier
 cie hinc nobilit' dñi
 & nobilitatē & pulc
 ne tūte. h̄c eadē r̄
 montib' ambulat. in
 omib' locis currit. l
 reni. & nemo illi d̄

sacramto apparent. uelut circulus nū
mi dōnū suū ostendit. & hoc idō fit
quia uulnera hominū qui in p̄narica
tione adē uolunt in peccatis semp pec
cantes sūt. in uulnerib' & in sanguine
xp̄i sanent' abstergant' atq; unguantur:
& sic m̄bra ipsi efficiant'. & hoc usq; ad
nouissimū diē erit. Et iterū iudi' qd' si
etiā sacerdos p̄t multas p̄ntredines ei
carricū peccatorū suoz dignitate sc̄ita
tis caret. si tamē p̄ ligaturam superioris
magistri ligatus n̄ ē. uirtus altissimi
miracula sua in eadē oblatione opat'.
& om̄s qui idē sacramtū de manu eius
fidelit' accipiunt. quasi radio solis illu
minant'. si aut' ille fide & ope uisus ē.
anima ipsi sup̄ radiantē fulgorē solis il
lustrat'. S; om̄s qui p̄ consiliū antiqui ser
pentis illusiones & sc̄imata in hac sacra
tissima oblatione faciunt. similes p̄ditas
anglīs sūt. qui d̄m in honore suo unū ēē
negauerūt. cū similes illi ēē uoluerūt. Ita
& homines isti p̄rietatē uoluntatis suę p̄
sacramta hęc p̄ficere uolunt. quapp̄ e
tiā cū illis peunt. nisi p̄ confessionē pecca
torū & p̄ penitentia corū ac p̄ lacrimabile
uocē ad d̄m currant dicentes. ach ach q̄a
peccauim'. Tunc d̄s pat' suscipit eos. sic
illos suscepit qui filiū suū ignorant' uul
nerauerūt. hoc sacramtū resurrectionēq;
uite. sādūci qui p̄ om̄ia errant. hoc in
pterue errando negant. uelut homo il
le erraret qui carnē sine spū & sp̄m sine
carne hominē ēē diceret qd' nullom̄ esse
pot'. idōq; isti om̄ib' errantib' peiores sūt.
qm̄ cū minima creatura que a deo facta
ē solūm uno uocabulo n̄ p̄ficiat'. quom̄
homo qui omnē creaturā comprehendit.
uno uocabulo distingi posset. hiemps
enī arefcit. estas ū floret. s; tamē hiemps
estati uiriditatē suā retinet. donec ipsa
grossos suos in plenitudine p̄ferat. Sic sē
corp' & anima. Corp' deficit. anima aut'
in idēficienti una p̄manet. in quacūq;

parte sit. **Sacerdos q̄sa. h̄i uoc̄ carpi.**
One sue h̄i d̄: diuini luminis splen
dore radianti. H. idignus sacer
dos & magist' in lutheran' sc̄licet in do
mo hospitali. cū apparuerit gl̄a d̄m in
electis faciarī. Grām & beniuolentiā q;
multi in uobis ex p̄t sūt sepi' recolem̄
grās omnipotentī dō referimus. qd' m̄
fragili sexu muliere ab infantia uirib'
corp' destituta uirile animū. & uirtu
tib; n̄ pauca ad ornatiū conferre dig
natus ē. Adaugeat d̄ns grām suā in uo
bis & in om̄ib; que uobiscū sūt. & faciat
ut in spū beniuolentię memores s̄nt
apud d̄m & uirī & multoz qui sp̄e suā
in uobis posuerūt. Salutaria itaq; s̄
tatis uirē documta exoptam'. a uobis in
d̄re & statu uite n̄re diligēt' a uobis in
telligere. & quecūq; uobis d̄s sup̄ hoc re
uelauerit. nobis dignamini rescribere.
hoc scientes quia consilijs & monit' uirū
p̄ posse n̄ro obtemperare decreuim'. Hanc
nobis iunctū ē ut paup' b' seruamus
qd' sine grauedine tumultuantis ani
mi implere n̄ possumus. quapp̄ a nobis
sc̄ire desideram'. ut n̄ nobis uisū sit
ad claustrū n̄rū nos recludere an
in tumultu isto p̄seuerare. Deū nobis
apiat'. qd' sibi in hoc meli' placeat.
In uera uisione **R. opositū h̄i uoc̄ carpi.**
uigilantib' oculis in spū meo hęc uer
ba audiu. O fili qui forma d̄i es hanc
p̄positionē audi quā filius d̄i ad ill' d
ixit qui apud se hoc dixit qd' sibi
metip̄s elegerant. homo quidā des
cendebat ab ierlm̄ in iericho. hoc uisū
filius d̄i de primo homine dixit. Qm̄
cū p̄ r̄mōrē serpentis que p̄ mille
rē audiuit sensit qd' peccare potuit.
in optione sibi hoc elegit qd' primo
rē audierat. Mens enī quasi uir ē. &
optio quasi femina. s; q̄ndo homo a
liquā causā sibi elegerit. & cā p̄ opti
onē sibi attraxerit ipsā ualde amat

... & adam optionē ama
ere. m̄ dicit. quia mulie
ra sūt uelut m̄i electi
hoc fecerat de uisione p
& similit' tunc que defie
quoniam peccat' ē. tamē ei
uit. & in illa cogitatione.
credet similit' sūt. Et itē
qd' proprietat' uoluntatis e
discepit. quē ad h̄m̄ lano
tatis homines decipit dō
qm̄ etiā despoliamerūt cū
p̄prietat' ab om̄i gl̄a quā
p̄t uelut latrones homi
despoliamerūt eoz distribuit
homo qui felix erit. fugi
tatis sibi sibi elegerit. q
ma ē. quē ad h̄m̄ ade fin
i. audiat. Maxima qu
uit. & si sanari uult. ip
desp̄rio medicū q̄rere op
medicū ad h̄m̄ in p̄p̄rū
h̄m̄. ita qd' in scienti
p̄p̄rū. Quē nec sacra
p̄p̄rū & uoluntatis altari
uoluntatis obediētię abrahe
p̄p̄rū. leuare potuer
cū leuauit. S. marit
ē. qui totū in sacrat'io
p̄p̄rū. utri uigilantib'
u. om̄i occitare ade quā h
in habet. & iste adā cū m̄b
no uerū leuauit. In uult
d̄i & uirū ifudit. oleū in
in carnatione sua mortis
sibi ostendebat. unū au
tatis peccatorū illi iunxit
penitentia agere. appropm
p̄p̄rū. Et ip̄onens u
sibi d̄p̄rū in stabulū. Cor
uoluntatis ē. quia hominē in t
uoluntatis erit p̄tatur. q
quā q̄ndo hominē fec
creatur. sic etiā meatu

sic & adam optionē amavit qm̄ p̄ mul
 tē auduit. quia mulier ei sic admi
 ta fuit uelut m̄i electio. Quando ada
 hoc fecerat de uisione pacis descendit
 & similis hinc que deficiet factus ē. s̄
 q̄m̄is p̄gr̄m̄ eēt. tam̄ creatorē suū sci
 uit. & in illa cognitione. hinc que m̄dū
 crescit similis fuit. Et icidit in latrones
 q̄d proprietat uoluntatis ei fuit. que ipsū
 decepit. quēadmodū latro p̄ sibi dolo
 rati homines decipit donec eos capiat.
 Qui etiā despoliauerūt eū. scilicet eadem
 proprietat ab om̄i gl̄a quā in paradiso ha
 buit uelut latrones homines despoliantes
 substantiā eorū distribuunt. idō un̄q̄q̄
 homo qui felix erit. fugiat q̄d p̄pria uo
 luntat sua sibi elegerit. quia ipsū ita no
 cuit ē. quēadmodū ade fuit q̄d mulierē
 suā audiuit. Maxima quoq̄. uulnera ei
 facit. & si sanari uult. ipsū cū magno
 suspirio medicū q̄rere oportet. quia etiā
 transgressio adā in p̄gr̄m̄ationē hui ex
 istit. ita q̄d in scientia boni & mali
 uix uiuebat. Quē nec sacrificiū abel q̄d
 noe p̄ edificationē altaris p̄fect. nec mi
 nistū obedientie abrahe q̄d moyses p̄ le
 gē cōplebat leuare potuerūt. s̄ samarita
 nus eū leuauit. Samaritanū iste filius
 dī ē. qui totus in sacrario sp̄s sc̄i id ē in
 integritate ueri uirginis incarnatus ē si
 ne om̄i cecitate ade quā humana nati
 ra habet. & iste adā cū m̄bris suis de pu
 tō inferri leuauit. In uulnera q̄q̄. illius
 oleū & unū istudit. oleū uidelicet q̄ndo
 in incarnatione sua mortis sup̄ illū m̄a
 se illi ostendebat. unū autē q̄ndo pen
 tentiā peccatorū illi iunxit ut sc̄ptū ē.
 Penitentiā agite. appropinquabit eū
 regnū celoz. Et ip̄onens illū in unū
 suū. dixit in stabulū. Corpus ipsi q̄si
 unū ē. quia hominē in humeris suis
 in lignū crucis portauit. q̄d etiā osten
 dit. quia q̄ndo hominē fecit unū cū
 illo creauit. sic etiā incarnationē suam

uidit cū hominē formauit. & cū eandē in
 carnationē sibi admixit sic uoluit. ho
 mo cū om̄i creatura ipsū d̄m̄ & hominē
 aspiciendo cognouit. totūq̄. unūcūq̄ hōi
 p̄ tabnaculo uelut stabulū dedit. & in illud
 stabulū ipsū dixit. q̄ndo eū p̄ passionem
 suā liberauit atq̄. in m̄ia & penitentiā eu
 rauit. Et alta die pr̄tulit duos denarios. &
 dedit stabulario. In alta luce p̄ resurre
 ctionē suā incarnatus sc̄licet ap̄st̄is & cēt̄is qui
 exempla eorū secuti erant hominē reliquit.
 illi iungens ut & ipsi facerent. quēadmo
 dū ipse fecerat. & ipsi dno testam̄ta dedit.
 uidelicet q̄d noua lex fecerat. & q̄d ipse e
 tiā opatus erat. quia sic d̄s cū hominē fe
 cit unū cū illo creauit. ita homines i
 ueti lege primū in citatur s̄. uidelicet i
 uoluerib̄ atq̄. pecorib̄ dō sacrificauerūt
 s̄. p̄ea p̄ uictimā incarnationis x̄pi in sp̄u
 sc̄o iustificat ipsi immolauerūt. qm̄ incarna
 tionē ei p̄ nos cognoscim̄. diuinitatē ū i
 tueri n̄ possum̄. s̄. eam p̄ fidē amplectim̄.
 uelut etiā hinc unūcūq̄ sem̄. eternam
 aut̄ uitā in fide aspiciim̄. Corpa eū n̄a
 uidemus. s̄. animal nullom̄ inuenim̄. n̄
 q̄d solū sem̄. quia sine anima n̄ uitim̄.
 Sic etiā om̄ia opa s̄. quēdā sc̄licet obscura
 q̄dā manifesta. & ita quoq̄. creatorē om̄iū
 in humanitate & diuinitate ipsi habebi
 mus. Tali m̄ in duob̄ testam̄tis. d̄s incarnat̄
 suus hominē reliquit. ut ita eū eo agerēt
 quēadmodū ipsi ostenderat. uidelicet uul
 nera ei in m̄ia uniendo & in penitentiā
 mundando. & hoc usq̄. ad nouissimū diē.
 Tunc q̄q̄. cū redierit. mansionē et̄ne here
 ditatis om̄ib̄ dabit. qui in bona uoluntate
 hoc fecerūt. q̄d eis demonstrauerat. Hinc
 ortu uillicē dī sic fac. & caue ne mens tua
 tenebrosa sit sine sole. luna & stellis. ita
 sc̄licet ne sc̄dm̄ proprietatē uoluntatis tue
 hoc & illud ut tibi placuerit eligas. hoc
 illud bonū eē dicens. quia mens tua tunc
 tenebrosa nubes ē. s̄. in illū uerū samarita
 nū aspice. & sic ipse fecit. ita & tu fac in

parte sit. Sacre...
 dore radium...
 dos & magis in...
 mo hostiati. cū...
 electi factari. Gr̄m̄...
 mulier in nobis...
 gr̄as omnipotent...
 fragili seculi...
 corpus delicta...
 tibus. n̄ pauca ad...
 natus ē. Adauger...
 bus & in om̄ib̄ que...
 ut in sp̄u uenulenti...
 apud d̄m̄ & n̄i &...
 in uobis posuerūt. Sc̄...
 tatis uerē docuit...
 d̄re & statū n̄rē...
 religere. & quēdā...
 uelauerit. nobis...
 hoc scientes quā...
 p̄ posse n̄rō obtemper...
 nobis iunctū ē ut...
 q̄d sine grauidine...
 m̄i implere n̄ possum̄...
 scire desideram̄. ut...
 ad claustrū n̄rū...
 in tumultu alio...
 apiat. q̄d sibi in...
 uera uisione...
 uigilantiā...
 ba audim̄. O s̄c̄i...
 p̄positionē...
 dixit qui apud...
 metipsis elegam̄...
 cendebat ab uerū...
 filius dī de primo...
 eū p̄ rimore...
 rē audim̄ sc̄licet...
 in optione sibi...
 rē audierat. Quē...
 optio quasi...
 liquā causā...
 onē sibi...

inmulto ad qd' amagistru tuo constitut'
el. qm do placet ut mia egentib' impen
dat. & ut peccantes ad penitentia ducan
tur. hoc & tu fac quantum potis. ipsu ad
mittans qui eandem elemosina p peccatis suis
dat. ut in etnu uiuas. *Vibertus mo*

Excellentis & meriti naeb' h'itvag.
& nominis cu reuerentia in nomi
nande xpi famule. hild. frat. Vbertus. Ge
blacensiu frim ultimi. asponso uirginum
cu ipsi in etna beatitudine accipe coro
na gfe. Insolita & omib' pene scis hacten'
iaudita spe sci munera tibi o mat' uene
tabili p'rogata. nos ad quoscunq; sc'pta
tua ueniunt. g'fiderantes auctori mune
ris ex munerib' gras agim'. eo qd' & si illa
peccatis nris obstantib' imediate pepe n
merenti. p te tam cu tam sic uasi mundo
ifusa st. cu his redundat & distillat frequ
ter hauriam'. Vere eni ubera tua melio
ra nobis uimo fraglantia ungentis opti
mis. cu de contem'plationu cellar'is in que
rex etnu te ut sponsa sepe introduct'. ad
extiora regrediens uisionu scaru quas
reuelata facie int' amplexus sponsi tin
specularis participes nos exsc'ptis facien
do in odore ungentoz tuoz alacrit' cur
rentes pt te nos trahis. Quis eni uel uisi
ones ipsas uel uisionu expositiones legens.
n in his delectet sic in omib' diuitijs. &
de gustans qm suauis sit doctrina tua
catholica & sana n statim sup te exclamet.
fauius distillans labia tua. mel & lac sub
lingua tua. emissiones tue paradysus
maloz punicoz cu pomoz fructib'. Vere
mat' sca ugeta p'missu d'ni. flumina de
uentre tuo flunt nobis aque uiue dum
ad lertificanda ciuitate di. que e ecclia
facta est in ea fons ortoz puteus aquaz in
uentu que flunt impetu de libano. De
libano sane. quia n are s; p te flunt nob
de libano. de monte scilicet canctis candi
dato & conferto ut rutib' de monte. que
pat n solu sup colles. s; & sup sumoz. uer

ticei montu eleuauit. de monte coagu
lato & pingui qui te quoq; int' cetos mo
tel. un nobis auxiliu uenit de superiorib'
benedictionu suaz. inundationib' affluen
ter rigare n desinit. Nempe pr illa p
cui partu salute omniu assequim' impu
laris int' mulieres gra tua. qm & si uis
rie sororis aaron & moyfi uel del. boe
seni midith aliqua uel cantica uel phono
in sc'pturis ueniunt. tu multo maiore
in hac parte affluentia spe r'rorata uis
uisionu seu reuelationu d'ni multu su
mis contem'platorib' ut tempant loq'
nobis coeq'nda uideris. Et omnia da
idescunt & pdicanda circa gen' huma
nu benigni pietate redeptu qui p
eu quo mors intrauerat sexu in manu
ipfi uita restituit. & de qua manu pe
titer potus pditionis illatus nobis fue
rat. de hac eade manu in te salutarib'
doctrinis antidotus recuperationis nob
refundit. Ut aut te n perulant s; reue
rent' de cautela & pseuerantia sc'ptis
comonea. na de pfectu n idiget que ia
fastigiu pfectionis ascendisti. merito
mat'. quia thesauru tuu adhuc posuit
in uase fragili & reole. qm n minima
uel haritudines que facili impulsu re
fleunt. s; maxime & amose arboris
auctis int'itu eradican'. Respice dum
confidera petru. & noli aliu s'ape. s; tunc.
& q'nto maior es humilia te in omib'.
n ut qm n habes. s; ut qua habes gra t'
in fine itegra gseruet. Sento in uentre
pleno laqueis. pleno scandalis in qm de
ee picula. & cante donec puenas ierde.
In qm donec ratiocinatio que de talen
tis tibi creditis cora editore ponenda e
fuerit tinnata secana sis. & de accepit
q'fi de p'p'ris noli gloriari n sic sc'ptu e.
qui gloriat' in d'no gloriat'. Et licet int'
tus sen fortitudo pessima que in hum
bil uel in umbilico uentris lemathan
ee describit' iam e t'anda n sit. eo qd'

capit maligni id e p'ri
suggethorie caluanti pe
reone tami ad memoria
qm cauda draconis n soli
narrat. s; & t'ia parte stel
realit. De quib'la quoq; epi
n solu in ore s; & in candis
di habent. Nam cauda u
der petrib'. & in his nocent
lia ut que iam caput am
caudisti ne cauda feriar'
cu di p'fectione calcameu u
ab el euer uer fuit. Nec
sima loquar. ne me p'supio
ri qua n exremer uate do
tione qua habeo erga te r
ti qua occasione n acta rec
morat' sit. Et hec quide p
n p' mea qui it'p'it su
uol p'nter uerit & corri
di atone sup'pente mee. p
opent' di p'cor. ut me
nol op'ntate dignerit. &
long' memere n abnuat.
tanti in oratione obsecro
tanti p'ni redeptoris. ut
tanti uenia. de p'sentib'.
tanti uel cautela michi.
Quia n monachus de
uocatio uel facultas ad te
tu porrigit. ut de his que
pen ore ad os tecu confeta.
nol p' p'ntiu latrie famuli
no maglant dignerit iten
p'ol qm & p' alius necessitat
tatione spe ad militate e
sup his n agendu sit n cu
scant. Rogo etia ut int'ra
uol sc'ptis tuis responderet
Sore eni cupim' ego & mu
uol sit qd' apud nos de te
te quam id n facile p'sua
uoluer qd' p'p'ria uisione
uol & icheante a notat y

caput maligni id est principale luxurie
suggestione castitatis pede obrueris.
redire tam ad memoriam ex apokalypsi
quoniam cauda draconis non solum glebas terre
uerit. s; & tota parte stellas celi pro se
trahit. De quibusdam quoque equis ibi legitur quod
non solum in ore s; & in caudis potestate nocen
di habeant. Nam caudae equorum similes
serpentibus & in his nocent. Propterea mar
tina ut que iam caput antiqui serpentis
evasisti ne a cauda feriaris & quantum potes
cum diuinatione calcamen id est utte exitu.
ab eis tuere uertutis. Nec meruo sam &
si ita loquar. ne me presumptionis redarguas.
tamen quia non ex temeritate docere. s; ex deu
tione quam habeo erga te mouere intendo
tamen quia occasione non acta tecum ofabulando
imoratur sum. Et hec quidem per parte tua. Ce
terum per mea qui in xpo sum in limbo profundi.
& cui putruerunt & corrupte sunt cicatri
ces a facie insipientie mee. per dulcedinem om
nipotentis dei precor. ut me inter familiares
tuos computare digneris. & memoriam tuam
semper meminere non abnuas. & leuans prima
manus in oratione obsecro immensa benigni
tate per te redeptoris. ut de precibus ma
lis meis uenia. de presentibus emendatione. &
de futuris cautela michi offerre non more
tur. Quia non monachus claustralis sum. nec
in occasio uel facultas ad te comendandi ul
la porrigit. ut de his que ex te scire cu
pem ore ad os tecum confeta. oro ut ea que
tibi per presentium litterarum familiariter fugge
ro. uigilanter digneris intendere. & tam
per his quam & per aliis necessitatibus meis mani
festatione spe ad utilitatem exposcerem quod
super his in agendum sit non cuncteris signi
ficare. Rogo etiam ut interrogantibus
meis scriptis tuis respondere non graueris.
Scire enim cupimus ego & multi mecum an
uerui sit quod apud nos de te fama dissp
sit quamuis id non facile persuadi non possit
indelucet quod perquam uisiones tue. te ui
dente & ihericant a notarum septo ex

cepte fuerint amemoria tua dabant. ad
ut quod dixeris omnino non recolas. Scire etiam
desideramus utrum eadem uisiones latino dictes
eloquio. aut te illas tenuerunt preferent. ali
bas in latinum transferat. Scire & hoc nihil
omni affectamus. utrum elementa litterarum ab i
santia didiceris. & diuinas scripturas studio
lectionis an sola unctione magistra. que quis
uult de omnibus docere coopererit. Quia ergo fa
cile tua in dea diuina ut credo luce re
splendentem presentiam iterum nequeo. fac
me saltem per litteras audire uoce tua. quia uox
tua dulcis est mihi. ut uel in sic aliquid memori
ale tui habeam. in quo uelut in speculo red
dita imagine effigies in tue scitatis relu
ceat. & tam artiori quam frequentiori memo
ria pectori meo inideat. Unum ad honorem
& fructum ecclesie sue presentiam scitatis tue per
luciori tempore reuerenda matris icolime con
seruare dignetur. Salutat te domini abbas
& prior cum tota sibi commissa matre
geblacensi ecclesia per salutem tuam deo supplican
tes. & hoc ipsum uicissim a te per ipsius hierob
sectantes. Saluto te per cordiali ego qui habet
tibi scriptis epistola. & multi alii mecum. & ip
si orationum tuarum suffragia exposcentes.

Vale in xpo dea in semp carissima. h.
Hec uerba non de modo uisionis sue.
ame nec ab alio homine dico. s; ut ea in supna uisione accepi profero. O ser
ue dei per speculum fidei in qua deum cognosce
do intendis. & o fidei dei per formationem ho
minis in que deus miracula sua constituit
& signatur. quia sic speculum in quo quicquid
uident uasi suo imponit. ita rationalis a
nima corpori uelut fictili uasi immittitur.
quatenus per ipsa corpus uidendo regatur. & ut
anima per fidei celestia contempletur. audi
quod inefficiens lumini dicit. homo celestis
terrestri est. per bona quidem scientiam rationa
lis anime celestis. & per mala fragilis & re
nebrosus. & quanto se in bono cognoscit.
tanto amplius deum diligit. Nam si uultum
suum in speculo forchidatum & puluere spar

etiam mortui delectant
lato & pingui quoniam
tel. in nobis angelorum
benedictioni sua. in
ter rigare non desinat
cum partu saluati
laris inter mulieres quoniam
rie sororis aaron & mo
seu michi atque non
in scriptis inuenimus
in hac parte affirmat
uisioni seu reuelationi
mum contemplatorum ut
nobis coequanda michi
idelement & piam
mum benigni precant
eum quo mors inuenit
ipsum uita reseruit
titer potius peritiam
rar. de hac eadem matris
doctrina michi dicitur
reseruit. Ut autem te in
rent de cautela & piam
comonea. nam de piam
fastigium piam dicit
mat. quia chelam
in uase fragili & uide
uel harum dicitur quod
flectunt. s; magis
atentis inuenit
confideta perit. & uide
& quanto maior est
non ut quoniam non habet
in fine integra ob
pleno laqueis. piam
ce piam. & ante
Nunquam donec
tibi credunt omnia
fuerit immata
quoniam de piam
qui gloriar in
tut seu formidat
bis nel in uide
ce descriptum tam

sū aspexerit. mundare & tergere studet.
 ita etiā si se peccasse & uarietati uanita-
 tū se implicatū eē intellexerit gemat. qm̄
 in bona scientia se pollutū scit. & cū spāl
 multa plangat dicens. filia babilonis mi-
 sera. Qd̄ ē humana occupātia p̄ spū
 mā serpentis ē confusa. Ipsa etiā paup̄ &
 egenā ē qm̄ in speculatiua scientia ho-
 norifica opinione caret. scilicet qd̄ glām
 et̄ne uite qm̄ p̄ bonā scientiā gustat. a
 deo querendo n̄ desiderat. beatus aut̄ ille
 ē qui tenebit hoc qd̄ a deo uiuit. & cui
 scientia eū docet. quia d̄s eū creauerit
 & redemerit. & qui p̄ liberationē hanc
 qua d̄s ipsū liberauit omnē malā con-
 suetudinē peccatorū suorū conuertit. & om-
 nē miserā & paup̄tātē qm̄ in celestib⁹ di-
 uicū habet sup̄ petriā illā que firmamē
 tū beatitudinis ē picit. Nam cū homo
 litulentā putredinē se habere scit. & ne
 quaquā a gustu peccatorū se continē ua-
 let. nigert̄ tunc auel eū totū sordidant.
 s; tunc ipse p̄ rationale animā quā nec
 uidet nec cognoscit in d̄m credendo o-
 fidat. Et licet homo se sic eē & in infinita
 uitā uiuere sciat. se tam̄ conuincere n̄ pot̄.
 quin frequent̄ peccet. & idō o qm̄ mira-
 bilis & lam̄tabilis uox ē. qd̄ d̄s tanta ficti-
 lia uasa q̄ndoq; miraculis suis stellata fa-
 cit. cū tam̄ ipsa n̄ ualeant peccata desere-
 re. nisi quantū p̄ grām d̄i ipsū phibēt.
 Petrus nāq; securus n̄ fuit qui filiū dei
 se nūq̄m negaturū ardent̄ p̄misit. sic
 nec alij multi sc̄i qui in peccatis ceciderūt.
 qui tam̄ p̄tea utiliores & perfectiores facti
 sūt quā fuissent si n̄ cecidissent. O serue fi-
 delis ego paup̄cula feminea forma in uera
 uisione hec uerba iterū t̄ dico. Si dō pla-
 ceret ut corp⁹ meū sic & animā in hac ui-
 sione lenaret. timor tam̄ ex uite & ex cor-
 de meo n̄ recederet. quia me hominē eē
 scio qm̄uis ab infamia mea iclusa sim. Oul-
 ti aut̄ sapientes miraculis ita infusi sūt. ut
 plurima secreta aperirent. s; p̄t̄ uanam

glām illa sibi metipsis ascripterūt. & idō
 ceciderūt. S; qui in ascensione anime sa-
 pientia a deo hanterūt. & se p̄ nichilo cupi-
 tabāt. hi colupne celi facti sūt. sic & in pu-
 lo conuigrit. qui cetos discipulos p̄dicando
 p̄cessit. & tam̄ se quasi p̄ nichilo habebat.
 Iohannes quoq; euangelista miri hominū
 tate plenus erat. quapp̄ de diuinitate
 multa hauriebat. Et inde hoc eēt. he-
 go paup̄cula me n̄ cognoscere. Deni uol-
 uult ad glām nominis sui & n̄ t̄m̄ ho-
 minis oratur. Ego quidē semp̄ tremē
 timorē habeo. qm̄ nulla securitate uis
 possibilitatis in me scio. s; manus meas
 ad d̄m porrigo. quatenū uelut penna
 que om̄i grauectine uitū caret & que p̄
 uentū uolat ab ipso sustineat. nec ea que
 uideo p̄fecte scire possū quādiu in corpa-
 li officio sū & in anima uisibilis. qm̄ in
 his duob⁹ hominū defectus ē. Ab infamia
 aut̄ mea ossib⁹ & neruis & uenis meis n̄
 dū sfortatis uisione hanc in anima
 mea usq; ad p̄sentē tēp̄s semp̄ uideo cū
 iam plus quā septuaginta annorū sim. &
 anima mea p̄ ut d̄s uoluerit in hac ui-
 sione surtū in altitudine firmamū.
 in uicissitudine diuersi acris ascendit.
 atq; ut diuersos populos se dilatat. qm̄
 uis in longinquis regionib⁹ & locis am-
 remoti sunt. & qm̄ hec tali m̄ in anima
 mea uideo. idcirco etiā sedm̄ uicissitudi-
 nē nubū & aliarū creaturarū ea conspicuo.
 Ita aut̄ nec ext̄iorib⁹ oculis uideo. nec
 ext̄iorib⁹ aurib⁹ audio. nec cogitationib⁹
 cordis mei. nec ulla collatione qm̄q;
 sensuū meorū percipio. s; tantū in anima
 mea ap̄t̄ ext̄iorib⁹ oculis ita ut nūq̄m
 in eis defectū ext̄atis passa sim. s; maglam
 ter die ac nocte illa uideo. Et assidue i-
 firmitatib⁹ s̄stringor & grauib⁹ dolori-
 bus multociens ita iplicata sū ut nihil
 mortē iſerre minent. s; d̄s usq; adhuc
 me suscitauit. Lumen q̄ qd̄ uideo lo-
 cale n̄ ē. s; multo & multo nubū que

sic portat lucidior ē. ne
 nec longitūdinē nec lati-
 tudinem ualeo. & illud in
 uisū in nouitatē. & ut sol
 in aquis apparet. ita sepi-
 uisum. & quedā opa hon-
 ra in illo resplendet. Qu-
 hac uisione uideo seu die
 uisū illud uideri & andie
 & simul uideo. andie. scio.
 uisum hoc qd̄ scio disco.
 illud nescio quia idoc-
 t̄ in simplicitate lege-
 re. Et ea que scribo in ut
 audio. nec alia
 illa que audio. &
 uisum ea p̄feto quēdam
 audio. qm̄ sic philo-
 sopher in hac uisione n̄
 in uisione ista n̄ sūt sic
 uisum hominis sonat. s; i-
 uisum. & ut nubes in aet̄-
 uisum quoq; luminis form-
 uisum ualeo. sic nec sper-
 uisum possū. In eodē lum-
 uisum uisum in nomina-
 uisum uisum. & qm̄
 uisum p̄ferre n̄ ualeo.
 uisum om̄i tristitia &
 uisum auferit. ita ut t̄ u-
 uisum puelle & n̄ uerū
 uisum. S; p̄ assidua iſir-
 uisum aliquid redū habe-
 uisum que in ibi ostendunt
 uisum cū anima mea gusta-
 uisum in alios mores ita con-
 uisum om̄e dolōrē & tri-
 uisum trado. & que t̄ u-
 uisum & audio. hec anim-
 uisum haurit. s; illa tan-
 uisum manet. anima a-
 uisum caret p̄feto lumin-
 uisum luminis uocatu

sole portat lucidior ē. nec altitudinē
 nec longitudinē nec latitudinē in eo
 confiderare ualeo. & illud umbra uiuentis
 lucis in nominat. & ut sol. luna & stelle
 in aquis apparent. ita scripturę. sermones.
 uirtutes. & quedā opa hominū forma
 tā in illo resplendet. Quicquid autē in
 hac uisione uideo seu didicero. huius me
 moriā p longū tēpus habeo. ita qđ ali
 quādo illud uideri & audiri recordor
 & simul uideo. audio. scio. & quasi in
 mōtō hoc qđ scio discō. qđ autē n̄ in
 deo illud nescio quia idoceta sū. s; tantū
 litteras in simplicitate legere istructa
 sū. Et ea que scribo in uisione uideo
 & audio. nec alia uerba pono
 quā illa que audio. & latinis uerbis
 n̄ limatis ea pfero quę ad mōdū illa in ui
 sione audio. qm̄ sic philosophi scribūt.
 scribere in hac uisione n̄ docet. & uer
 ba in uisione ista n̄ sūt sic uerba que
 ab ore hominis sonāt. s; sic ffāma co
 ruscans. & ut nubes in aere puro mora.
 huius quoq; luminis formā nullom̄ cog
 noscere ualeo. sic nec sperā solis pfecte
 itueri possū. In eodē lumine aliā lucē
 que lux uiuens in nominata ē. mētū
 & n̄ frequentē uideo. & quādo & quom̄.
 illā uideā pferre n̄ ualeo. atq; in finē dū
 illa uideo om̄is tristitia & om̄is angus
 tia amē auferūt. ita ut tē uelut mores
 simplici puellę & n̄ uerile mulieris
 habeā. S; & p̄ assidua infirmitate quam
 uatior aliquādo redū habeo uerba & in
 siones que in ibi ostendunt pferre. s;
 tamē cū anima mea gustando illa ui
 det. in alios mores ita conuertor. qđ ut
 sup̄ dixi omnē dolōrē & tribulationem
 obliuioni trado. & que tē in eadē uisio
 ne uideo & audio. hec anima mea qđ
 ex fonte haurit. s; illa tamē plena & i
 exhausta manet. Anima autē mea nul
 la hora caret p̄fato lumine qđ umb
 uuentis luminis uocatur. & illud

uideo uelut in lucida nube firmantū
 absq; stellis inspicā & in ipso uideo que
 frequentē loquor & que interrogantib;
 de fulgore p̄dicte uiuentis lucis respon
 deo. In duob; itaq; modis scilicet corpis
 anime me ipsā nescio. & me quasi p̄ michi
 lo cōputo atq; in dñm uiuū itendo. & om̄ia
 hec illi relinquo. quatenū ipse qui nec finē
 nec ūctū habet in om̄ib; illis a malo me
 conseruet. Vñ & tu qui hec uerba q̄ris
 cū om̄ib; illis qui ipsā fidelit̄ audire de
 siderant p̄ me ora ut in seruitute dī p
 maneā. S; & tu o fili dī qui illū in fide
 q̄ris & qui ab ipso petis ut te saluet. at
 tende aquila duab; alis suis ad nubē no
 lantē. que tamē si in una ledit sup̄ terrā
 residet nec se leuare pot̄. cū se libentē ad
 uolandū eleuaret. Sic etiā homo cū duab;
 alis rationalitatis scilicet cū scientia boni
 & mali uolat. ita ut dex̄tra ala scientia
 bona sit. & sinistra scientia mala est. et
 mala bone ministrat. bonaq; p̄ mala acu
 rit̄ & regit. & in cunctis p̄ illā sapiens effi
 cit. Ocare fili dī d̄s alas scientie tue ad re
 eta utmeta eleuet. ita qđ si peccatū ex gus
 tu lambis. qm̄ sic natus es qđ sine peccato
 eē n̄ possis. opando tamē illud n̄ comedas.
 & tē bene uolas. Nam celestis armonia
 de homine sic faciente dō cantat illū lau
 dant quia ceterosus homo dñm tantū di
 ligit. qđ p̄r dñm se ipsū ex toto stēpuit.
 hoc in o probe miles in certamine hoc
 esto q̄tenus in celesti armonia eē possis.
 & ut t̄ a deo dicat. Tu es ex filiis isrl̄ qđ
 p̄ oculos cancelli & p̄ studū celestis deside
 rij in montē excehū aspicias. S; & om̄s
 qui in litteris tuis in t̄simillis notati sūt. p̄
 spm̄ sc̄m ita regant ut in libro uite scri
 bant. *It̄m scribitur monachus. hildeb.*

Matri sc̄issime hild. Gvmb̄ Gau
 diū qđ de uisione & collo cutione
 tua cū abbate n̄ro tēpore quadragesima
 li ad te pficiscendo diuinit̄ in idulcium
 crediderā ad temp̄ quidē in iudicia ut

glām. illa s̄bmerit
 occiderit. S; qui tu
 pietatē a deo habet
 tabit. in colūmne
 lo conagr. qui
 p̄cellit. & tamē
 Johannes quos
 tate pleni erant
 multa haurierunt
 go paup̄cula me n̄
 uult ad glām nomi
 mnis opatur. Ego
 timore habeo. qui
 possibilitatē in me
 ad dñm porrigo. q̄
 que om̄i gratiā
 uentū uolat. ab ipso
 uideo p̄fecte scire
 u officio sū & in
 huius duob; hominū
 autē mea ois & n̄
 dū s̄fortatū uisio
 mea usq; ad p̄sentē
 iam p̄sū qui se
 anima mea p̄ ut
 sione s̄rūtū in
 in uallitudinē
 atq; ut dicitur
 us in longinquis
 remoti sūt. & qm̄
 mea uideo uideo
 nē nubū & alia
 Ita autē nec
 ex t̄rorib; an̄
 cordis mei. nec
 sensū meo
 mea ap̄t̄
 in eis defectū
 ter die ac nocte
 firmitatē
 bus multatim
 more s̄rere
 me suscitatur.

pinto diaboli sublati ē. Nam cū colomā usq;
pessillimus. iter nrm̄ impediēte sathana
& p̄ uiquas carnalium p̄pinq̄on̄ suoz̄ sug-
gestionē p̄positū abbat̄ adte p̄tendendi
conturbante. uicū p̄gredi destitit. Sed
spero quia q̄d ablatū m̄ doleo. oportuno
ri tempe remotis om̄ib̄ impedim̄tis. gr̄a m̄
diuina restituet. Int̄im̄ tam̄ de q̄stionib̄
illis quas p̄ me fr̄es uillarensi ad te soluen-
das mittebat̄. quasq; ego renocat̄ ab itine-
re t̄ p̄ferendas dilecto m̄ Bald̄ cōmissi. q̄d
actū sit uehēm̄ scire cupio. utrū uideho
nec ne adte puenierit. Q̄d si puenierit. ob-
secram̄ om̄is nr̄e patris amici tui in sp̄u tu-
is affusi pedib̄ ut mare solutionis eaz̄ fidu-
cialit̄ ingredieris. autē sp̄e sc̄i uela cōmittere
n̄ p̄timeas. tali duce freta sine difficulta-
te placido portu mox adlapsura. De quib̄
etiā p̄cor ut cū p̄sep̄is lucis uillarensiū
& nr̄is solutionib̄ eaz̄ p̄scribas. ut aliē ex
aliis gratiores fiant. & clari ducescant.

Caritas que **Responsū huiusmodi.**
cū abstinentia peccatorū fidē instruit.
& castitate cū paciencia edificat. colupne
que quatuor partes dom̄ sustinet simul
ē. Ipsa enī caritas plantauerat hortū ual-
de gloriosū cū p̄ciosissimis aromatib̄ & no-
bilissimis florib̄. rosas & lilys qui suauissi-
mū odore sp̄uabant. in quib̄ uerus salomon
oculos suos pascere solebat. hortus iste uir-
tutes sc̄as designat. quas d̄s qui uera ca-
ritas ē in uirga iesel opatus ē. maria uide-
licet que in castitate floruit. & nobilissi-
mū flore p̄tulit. De flore isto uox uirtu-
ris audita ē. que uirgineale naturā no-
cauit quā lilii significat. q̄d in suo sti-
pite candidos flores cū flagrantia grati-
simi odoris emittit. sic & ipsa uirginitas
p̄t̄ dulcissimū odore bone uentionis in
mundo honorat. Heremite quoq; sine mo-
nach̄ qui p̄t̄ xpm̄ sc̄lo renūciauerit. si-
ne societate sc̄laris pompe uiuere debent
sic uirgo p̄t̄ uotū sine memoria uiri. q̄a
uirgines & monachi int̄ anglicos ordines

idē sūt. qm̄ sic angli meli aliud quā si-
cie d̄i inspicere desiderant. sic & ipsi om̄ib̄
pompis sc̄larib̄ abiectis. agm̄ d̄i xpm̄ se-
licet cruce ē baulantes secunt. in quib̄
p̄t̄ uerū contēptū sc̄li rutilantes flori
passionis d̄ince generant. H̄c o fili d̄i
ualle uere humilitatis positus. in quere
bona ambula sine elatione que p̄p̄ri
mouit assimilata difficile & uelut im-
possibile ascensū uel descensū p̄bet in-
tentib̄. & in cui similitate nullū edificū
construi pot̄. Homo enī qui tēptat aliē
ascendere quā possit puenire. ille nom̄
sc̄itatis absq; securitate possidet. quia
solo nomine sine edificio bonoz̄ opum
& quādā tēp̄ta leticia m̄tis glo-
riat. Tu enī gloriosissimū hortū que
caritas plantauit aspice. & ināq̄m̄ uir-
tutē in uera humilitate & simplicitate
cordis adte collige. & licet m̄ uarias
m̄tes hominū ostendit. sis. d̄ice tam̄ qm̄
longanimit̄ & pacient̄ om̄is nos diuina
bonitas toletat. fuge etiā inconstantiā
pigri serui qui hodie un̄ d̄no. cras al-
teri seruit. & gladio uerbi d̄i inultate
accingere exemplo fortissimoz̄ militū.
qui lectū ueri salomonis ambicent̄ enī
roduit. Mens quoq; tue sinceritatē cū
uigilantib̄ oculis deo omnipotenti ne i-
dubio dormire icipias uerū atq; nr̄m
cōm̄da. & esto probus & dilectus miles
ueri salomonis que p̄ uictoria corradit
ane pugne diligit. & coronat. Sp̄e sc̄s
igne sui amoris te accendat. ut in amo-
re seruitutis sui i deficient p̄ueneris. qm̄
uuul lapis celestis ierlm̄ q̄ndoq; fieri
merearis.

Questio.
Quom̄ intelligendū ē q̄d legit̄ qui uiuit in
eternū. grauit̄ om̄ia simul. cū p̄sex d̄is
opa sua distribuisse referat. **Solutio.**
Om̄pe d̄s qui sine uicio & sine fine uiuit.
& qui om̄ia in scientia sua eternit̄ habu-
it. mat̄ia om̄iū celestū & terrest̄ū simul
creant. celū scilicet lucidā mat̄ia. &

terra que turbulenta mat̄ia
lucida mat̄ia de claritate que
sp̄s h̄c fulm̄abat. que ei
turbulenta mat̄ia lucebat. ita q̄
ita erat. & ite d̄ne marie fin
t̄. & in̄is en̄culi apparuer
naq; fiat. maḡi de p̄dicta lu
cū eoz̄ habitaculo p̄cesserit.
& homo ē. ad faciē patris
uirtutis & hominē de quo rim
m̄t̄ erat ad maḡnē & similit
feruunt. Sic quoq; ad imp
p̄tenti d̄i cū d̄iceret fiat. q
mat̄ia de turbulenta mat̄ia
uirtute sue apparuit. Sex enī
q̄d sit. quā t̄ceptio & cōpletio
d̄is. op̄s d̄is d̄icit. Post er
mat̄ie nulla mora fuit.
d̄i oculi sp̄e d̄m̄ ferebat
mat̄ia p̄ca mora aliqua et
d̄is d̄icit. fiat lux. **Que**
d̄is d̄is t̄ptū ē. d̄iuit̄ d̄s.
erat sup̄ firmam̄tū ab h̄is
sup̄ firmam̄tū. H̄c q̄d crede
d̄is aquas sup̄ firmam̄tū.
d̄is aquas que sup̄ firmam̄tū
d̄is que sub firmam̄tū erat.
d̄is uirtutes aque t̄rens.
d̄is ita etiā & sup̄iores
d̄is instructionib̄ adēnt. In
sup̄iores meli ē q̄d crearet a
d̄is in istis inferiorib̄ aquis in
quas uirtutē hoc quēadmodū
d̄is d̄icit. s̄ ille sup̄iores aq
d̄is suo sic d̄s eas constituit.
d̄is in celo suo fluunt. & ma
d̄is ut aque inferiores. qm̄ n
d̄is & nr̄is uirtutib̄ om̄io iū
d̄is. quā h̄ humilitate & igr
d̄is d̄is sup̄ firmam̄tū solit
d̄is p̄ anima subst̄at ne distol
d̄is inferiorē atq; d̄is firmam̄to
d̄is sc̄li celestū luminatū se
d̄is & d̄is que inf̄ita d̄is

Quis motus?

Volare
virenter

+

terra que turbulenta materia erat. Ita uero
 lucida materia de claritate que eternalis sic
 spissa lux fulminabat. que etiam super tur-
 bulenta materia lucebat. ita quod ei adiu-
 cta erat. & iste due materie simul create
 sunt. & inuis circulus apparuerunt. In primo
 namque fiat. angeli de predicta lucida materia
 cum eorum habitaculo processerunt. quia deus.
 deus & homo est. ad faciem patris angelos cre-
 auit. & hominem de quo tunica induen-
 dus erat ad imaginem & similitudinem suam
 formauit. Sic quoque ad imperium omni-
 potentis dei cum diceret fiat. quilibet cre-
 atura de turbulenta materia secundum speciem
 nature sue apparuit. Sex enim dies sex o-
 pa sunt. quia conceptio & completio singulorum en-
 usque operis dies dicitur. Post creationem etiam
 prime materie nulla mora fuit. sed mox quasi
 in oculis spei dei ferebat super aquas.
 nec etiam preterea mora aliqua erat. sed deus
 illico dixit. fiat lux. **Questio.**
Quid est quod scriptum est. diuisit deus aquas que
 erant super firmamentum ab his que erant
 super firmamento. Huiusmodi credendum est mate-
 riales aquas super firmamentum esse. **Solutio.**
Deus aquas que super firmamentum erant ab
 his que sub firmamento erant ideo diuisit.
 ut sic inferiores aque terrenis substitutioni
 vassant. ita etiam & superiores aque superi-
 oribus substitutionibus addeunt. In aquis enim
 superioribus nichil est quod crescat aut deficiat.
 sic in istis inferioribus aquis in quibus que
 quid uiuat hoc que admodum homo cres-
 cit & deficit. sed ille superiores aque in primo
 statu suo sic deus eas constituit & sustinet
 & in circulo suo fluunt. & materiales sunt.
 non tamen ut aque inferiores. quoniam multo sub-
 tiliores & nobis uisibiles omnino inuisibiles exis-
 tunt. quarum humiditate & ignis ibi extan-
 tis calore desuper firmamentum solidat. uelut
 corpus per animam subsistit ne dissoluatur. Aque
 uero inferiores iste desuper firmamento grossiores.
 speculum sunt celestium luminatum solis scilicet
 lune & stellarum que infinita diuersarum

specierum animalia continent. que in eis nas-
 cuntur & subsistunt. ideoque officia superiorum
 & inferiorum aquarum in cunctis dissimilia sunt.
Aniqua primum homo peccaret. **Questio.**
 uidebat ipse corporeis oculis deum. uel insuri-
 sum nos cum corporeis oculis. cum secundum apostolum
 corpora spiritalia in resurrectione recepimus.
In resurrectione cum homo corpus **Solutio.**
 spiritale recepit. & cum ideo corpus anime insepa-
 bilitate unitum fuerit. splendida facie seculi diu-
 nitatis cum angelis sine fine iuebit. Adam
 namque. qui ita sapiens & perfectus a deo formatus
 erat. quod scientia & sapientia super omnes homi-
 nes repletus fuit. deum in diuinitate sua sicut
 et nunquam uidebat. sed quoniam claritate de-
 uitatu ei precedentem exterioribus oculis uidit. in
 qua cum uerum deum esse ueraciter cognouit. Sicut
 enim ante peccatum cum adhuc anima ipsi cor-
 pori suo dominaretur. oculis suis qui per inno-
 centiam temperata fuerunt. predicta claritate in-
 spexit. quod peccata facere non potuit. quia uisione
 ista in paradiso per peccatum statim perdidit.
 cum oculi eius in purgatione precepti dei quod an-
 te cognouit. peccatales desiderium aperti sunt.
Quo genere locutionis usus est deus. **Questio.**
 & in qua specie primo homini apparuit.
 cum preceptum ei dedit. & in qua cum post pecca-
 tum in paradiso deambulauit. **Solutio.**
Omne deus angelicis uerbis ad eum locutus est. que
 ipse bene cognouit & intellexit. Per sapientiam
 enim suam quam a deo accepit. & etiam per spiritum pro-
 pheticum omnes linguas que per homines primo
 deum uenire se tunc in scientia sua habuit.
 ac naturalis omnium creaturarum ad plenum no-
 uit. Huius etiam cum inestimabili claritate ipsi
 apparuit. in qua nulli creature forma
 fuit. & iterum per peccatum deambulans in pa-
 radiso in flama ignis apparuit. **Questio.**
Quid est hoc quod deus dixit. ecce adam quasi
 nudi & nobis factus est. sciens bonum & malum.
Hoc tale est. Adam per scientiam boni & mali
 & mali aliquod commune nobiscum habuit
 sed bonum in scientia boni deseruit. malum
 in scientia mali cum gustu ueritatis ligni

ide sunt. quoniam sic angeli
 cie diuinitate desiderant
 pompis secularibus desiderant
 licet cruce et humilitate
 per uerum conceptum
 passionis dicitur generari
 ualle uere humilitatis
 bona ambula sine dolo
 moui dissimilata desiderant
 possibile ascensum uel desensum
 tentibus. & in cuius firmamento
 conlitiu potest homo cum
 ascendere quia possit per
 scitatis ablo. securitate per
 solo nomine sine claritate
 & quadam tepore
 riat. Tu enim gloriosissime
 caritas planantur supra
 tute in uera humilitate
 cordis adde collige & hanc
 mites hominum ostentat
 longanimitate & pacem
 bonitas tolerat. Fuge enim
 pugri serui qui uolunt
 reri seruit. & gladio
 accingere exemplum ferit
 qui lectu ueri salomoni
 to dicit. Oculi eius in
 uigilantibus oculis suo
 dubio dormire inquit
 comoda. & esto probus &
 ueri salomoni qui per
 ane pugne dilige & carit
 igne sui amoris te accende
 re seruitus sui desiderat
 uirtus lapsi celestis uirtus
 merearis. **Questio.**
 uon intelligenti est ad
 eterum. creatur omnia
 oia sua dicitur. uirtus
 impe de qui sine uia &
 & qui omnia in scientia
 it. materia omnia celestia
 creatur. esse scilicet

degit. Et tunc Adam a nobis alienatus
quia a bono qd pri ex pmo cognouit. p
consiliu serpentis contempit. & p gustu de
lectationis malu pri mceptu ali olemi
endo pfect. Et uerū dixit. Videte ne for
te sumat de ligno uite. & uiuat in et
nū. hoc ds ido dixit. quia in magna mīa
sup opns suū scilicet hominē qui peccauit
rat mouebat. ne ipse a glā sic mutatus.
miserabilis in etnū uiuere. & eū hoc m
quēdā dū par filiu suū qm ab eo discede
re uult ad se misericordit traxit. Ipse e
nū hominē quē idūmū uerbi sui psci
uit ualde diligebat. m enā omnē crea
turā ad seruiciū suū creauit. & eū in lo
cū m ille lucidus uelut cadauer in mo
tē cecidit deputabat. **Questio.**

Quales oculi primis parentib' apti sūt. cū
ante peccatū ambo uiderēt. Vñ dicit. Ili
dit mulier lignū. & cetera. **Solutio.**

Primi parentes ante originale peccatum
anima p inocentiā corpi dominante spi
ritales oculos habebāt. s; ipsi p peccatū
spiritali uisione cordē oculorū primariū. ut
p conditionē peccati mortalib' effectis.
carnales oculos apti sūt. ita qd p scientiā
mali opa peccatorū uidendo & cognosce
ndo scdm desideria carnis diabolo suaden
te faciebant. Sic enā omnē glām quā pri
us habuerant ita obliuioni tradiderūt.
qd uix aliqua corū recolebāt. sic homo q
rem aliquā delonge aspiciens uix cō
derare pot quid sit. & sic enā umbra p
transit que in speculo uidet. **Questio.**

Quid ē qd dñs dicit ad noe & ad filios ei
sanguinē animarū mīarū requirā de ma
nu cinctarū bestiarū. & de manu homi
nis. & paulo p̄t quicūq; effuderit hu
manū sanguinē effundet sanguis ei.

Deus p̄t nouissimū die in resurrexi **Solutio.**
one p idūmū hominis de manu. ad est
de mobili natura cinctarū bestiarū san
guinē animarū. noe & filiorū ei ac totius
humani generis qui sedes anime ē re

quiret. qm ipse n̄ uult. ut anima ab
corpe. aut sanguine iduat. nisi illo q
ipsa calefecit & qui sedes ip̄i fuit. Ip̄e
enī in potenti p̄scientia sua qua homo
nē de limo t̄re sp̄itaculo uite. qd anima
ē cū carne & sanguine formandū ut
eū p̄tea formabat p̄scit. in eadē p̄
entia sua cū enā resurrexiū requirit.
De manu etiā hominis sanguinē animarū
requirit. ita scilicet ut homo ille q
mū suū cōprimdo animā suā emittit
facit. p macerationē carnis & sangui
nis in penitencia cū merore plangen
tis uocis ad dñm creatorē suū semp da
met. qm animā illi quē ipse creauerat
uulnerib' mortis exire cogit. Quicūq;
aut effuderit humanū sanguinē
hoc quasi p uano ducens sine labore &
missi sudorū. sup hunc iudiciū di uid
p ferrū uel p paupertatē. uel diuitiarū
suarū amissionē. & si n̄ sup eū qui uent
sanguinis factus ē. sup filios tam ei & ne

Qualia corpa Questio. Sp̄itales iudicē
habuerūt angli qui apparuerūt abrahe.
quib' similia uentū butirū & lac appo
suerūt & comederunt. **Solutio.**

Tres angli qui apparuerūt abrahe seden
ti ad ostiū tabnaculi in humana for
ma apparuerūt. quia ut sūt ab homine
nullom̄ uideri possunt. Immutabile
quidē sp̄m mutabilis homo uidere n̄
pot. & hoc ē iobediencia adē qui spi
ritalis oculis in para dyso primarū om̄e
genus humanū cecitate suā t̄ndit
it. Om̄is creatura qd homo ē umbra
suā habet que hominē in idēficatu
tē uitā renouandū eē significat. Et
sic umbra hominis imaginē suā of
tendit. sic & angli qui naturalit̄ ho
minib' uisibiles sūt. p corpa que de aere
sumūt eis ad quos mittunt̄ in huma
na forma uisibiles apparent morib'
illoz se aliquē uisū contempentes. n̄ ange
licis loq̄lis. s; talib' uerbis que itelligē

possunt eis locum. ip̄iq; in
om̄idēntes. s; cor. abis enan
ros qui sup gram cadent a
in motū dissoluit. Valig
re caubet nature ad seduo
uunt ei creaturē naturā of
que uicio illi cōparet p qd h
p̄p̄nat sup̄re possunt. q
repor enā p serpenē sed
re abrahā & iacob. ille seru
p̄p̄erit. ut unatur man
remorib' cōponerent. **S**
rebra qui ad p̄ceptū dñi p
natiōe suā reliquit p uult
sue qd signaculū fidi fuit
uolū signifer ad p̄tū cō
p̄p̄arū p̄cessit. Ip̄e e
p̄tū uexillū sc̄itatis p̄ ce
fide opū suoz priuile
catis obtinuit. uñ in u
more sc̄m humanitatē
uunt. qm antiquo cōsilio
de semine ip̄i descē
nitate suā siluū antiq
hominē liberando des
er in spelunca duplici q
re abrahā a filijs hebr̄ se
quanto desiderio sepeliri
sp̄itaculū duplicē quā in
p̄p̄arū abrahē sibi p̄cio
uunt lex & noua figurat.
anima in corpe. sic noua l
uunt. & in his duab' mor
uunt subitauit in mun
tā. S; n̄ patriarche in e
u sepeliri desiderabant. q
p̄tū aracti sacramtū no
uunt cognouerūt. ut etiā
uunt que floruit sacramtū
uunt p̄p̄arū hominis lateb
uunt creatorē cognouerūt
uunt agnoz & arctū
uunt significabatur. **Quel**
uunt uerū ignis qui moysi

possint eis locumē. ipsiq; ut homines comedentes. si con cibul enamescit tāqm ros qui sup gram cadens a calore solis in momto dissoluit. Maligni ū spē spe cie cuilibet nature ad seducendos hoies utunt' ei creature naturā sfiderantes que uicio illi cōparet' p qd hominē quē ipugnat' supare possint. quē ad mōdū reptator enā p serpente seduxit. **Questio.**

Qur abrahā & iacob. ille seruo iste filio p̄ceperit. ut utatur i manib' suis sub femorib' eor' ponerent'. **Solutio.**

Abrāhā qui ad p̄ceptū dñi patriā & cog nationē suā reliquit p uulnib' carnis sue qd signaculū fidei fuit tanq' glo riosū signifer ad p̄hū cont' uicia pugnat' us p̄cessit. Ipse enī p grām spē sc̄i uexillū sc̄itatis p̄ cētis portabat. & p fidē opū suoz p̄uilegiū sūme sc̄itatis obtinuit. unī in uitamēto sub femore sc̄am humanitatē xp̄i p̄sig nauit. qui antiquo cōsilio om̄ipoten tis dī de semine ipsi descendet. p hu manitatē suā s̄ilūū antiqui serpen tis hominē liberando destruxit.

Quare in spelunca duplici quā **Q̄stio.** emit abrahā a filiis heb̄ sc̄i patriar che tanto desiderio sepeliri uoluerit.

Per speluncā duplicē quā in **Solutio.** sepulturā abrahē sibi p̄cio cōparuit uetus lex & noua figurat'. quia sic anima in corpe. sic noua lex in ueti latebat. & in his duab' mori que p mulierē subitauit in mundū sepul ta ē. Sc̄i ū patriarche in eadē spelun ca sepeliri desiderabant. quia spū p phetie attachi sacramētū noue legis in ueti cognouerūt. ut etiā in uirga aaron que floruit sacramētū filij dī in resēptione hominis latebat. qm in creatura creatorē cognouerūt. ut etiā in sacrificio agnoz & arictū xp̄e pas surus significabatur. **Questio.**

Fuit ne uerū ignis qui moysi in rubo

apparuit. & rubū n̄ cōbussit. uel qui in monte synai resplenduit. uel qui in die pentecostes sup discipulos in linguarū modū cecidit. uel qui sup caput beati oratiu sacramta celebrantis apparuit.

Ignis qui moysi de medio rubi flaman tis & n̄ ardentis uisus ē. spē sc̄s fuisse cre dendū ē. scintille ū p̄siliences dmer sa dona uirtutū. Maria quidē hui ignis ap purtio nequaquā de supior' elemtoz co ruscatione descendit. s; igne qui uita ē. & qui sibi adherentia n̄ exurendo dissipat. s; uiuificando confirmat.

Quid ē qd in libro regū de archa dicit. in archa non aliud ē nisi tabule testamti. & in epla ad hebreos legit' p̄r uelamētū ali ud tabnaculū qd dicit' sc̄a sc̄oz aureum habens thuribulū. & archā testamti cu cūrectā ex om̄i parte auro in qua ur na habens manna & uirga aaron que fron duerat & tabule testamti. **Solutio.**

Qui dixit n̄ aliud in archa populo s̄i s̄itico in magna ueneratione habita contineri quā tabulas testamti. ille nec plus in ea ēē cognoscebat. nec etiā plus inde scire q̄rebat. Paulus ū qui ob spē sui p̄fundā scienciā diuina grā reuelante plus aliis sapiebat. qd ampli in archa secreti seruaret' plenus

Nūquid uere credendus **Q̄stio.** Iedocum ē samuel fuit reuise ad iuocationē phitonis

Saul qui p̄t peccata **Solutio.** Ite. sua a deo reprobatus & derelictus fuit. e uentū futurū p̄ly p phitonissā scire uole bat. unī samuele amotius sibi euocari p̄ cepit qui ei idicaret qd q̄rebat. S; hoc nul lom fieri potuit quia ipossibile ēēt ut sc̄s & uis' homo p̄t mortē m̄daciū loq̄ret. cū nulla fidelis uel sfidelis anima a corpe soluta m̄daciū loqui possit. Anime nāq; samuelis & saulis equale mansionē habe re n̄ possunt. quia samuel fidelis amic' dī fuit. & saul p̄ceptor' ei' rebellis p̄uari cator extitit. Diabolus etiā hominē p̄ nul lū hominis animā decipe pot'. s; p sam

raha & p forma alicui creature cu deci
 pit. Saul eni regnu cu uita amisit quia
 a deo recesserat. sic etia ada p puaricati
 one a gla paradysi nudatus filius mortis
 effectus e. ideoq; qd iquirebat apud dm
Quid e **Q**uestio. **S**optinere n potuit.
 qd paulus dicit. Si linguis hominu & an
 geloz loquar. Que st lingue angloz. **Sol.**
Angli qui spe snt. nisi ppter homine uer
 bu rationalitatis n loquunt. qm lingue
 eoz sonant laut snt. Homo em qui omia
 que sonant p sonu eoz cognoscit. iocun
 ditate cordis sui in sono uocis qua cu spi
 ritamine anime leuat ostendit. **Q**uestio.
Que e longitudo & latitudo. & sublimitas
 & pfundiu. que ab effectis comprehendant
Per longitudine **S**olutio. cu omib scis.
 ista diuina essentia que sine fine & uico e.
 itelligit. qm ipsa ab ope suo qd nem ha
 bet in nulla ascensione illi scientie com
 phendi pot. **P**latitudin u ista pote
 stas di significat. que a nullo icepit. & que
 pficiendo n auget nec deficiento minu
 itur. **P**sublimitate naq; claritas sce diu
 nitatis que nuqua clarescere icepit. &
 cui fulgor nuqm transibit accipienda e
Ppfundiu aut designat. qd ds in his tri
 bus pdictis urib cont abyssu aquilonis q
 in potestate sua st. & qui nequaqm ei resis
 tere ualet pugnat. in cui claritate omis
 sci comprehendunt qui cu amant & cu co
 in bona pseruantia ministrj sui cu fide
 opib pstituerunt. **S**mus sum? **Q**uestio.
Quid e qd apls dicit. in ipso mouemur uiu
In ipso cu elementis mouem quib ita utim
 qd omia que ad usum nr in pnt ab eis qri
 mus. in ipso etia illuminati & p spiraculu
 uite uiuificati inuim. p qd cu dm ac crea
 tore nr in ee cognoscimus. In ipso etia sum
 quia sine uite in anima qualitaciq; meri
 ta ipse snt nuq; habebim p qua cu omni
 sensualitate nra cu elemis & in elemis sic
 uent uolamus & mouemur. **Q**uestio.
Quid e qd id e dicit. nocte ac die in pro

fundo maris fuit **S**olutio.
Paulus labores suos adtendens uerba nra in
 merore dixit. p ea ostendens. qd ex pnt
 sione di in eripms & laborib fuit. quib
 in piculis tepellati & fluctu maris qd
 nuqm inuidate cessat eet. **D**ent etia no
 luit ut p tenebras deceptionis diaboli fa
 rigaret & qd magna inquiete ista inuani
 temparet que tam omia ab ipso snt
 fidelit & pacem passus e. **Q**uestio.
Quid e qd dicit. ego inuim aplos cu pnt
 omib laborauerit. **S**olutio.
Paulus se inuim uocat quia cu xpo q
 sine peccato in humana forma apparu
 it ut ceti discipuli n erat. & quia cu p
 filiu di in spiritali uisione cu anima euf
 nec plent in corpe nec plent ext corp
 eet. ad fide qua nuq; discere ne scire de
 siderabat coactus e. **Q**uestio.
Quid e qd id e dicit. omne peccatu qd cuq;
 fecerit homo extra corpe e. qui aut in
 mecat in corpis sui peccat. **S**olutio.
Omne peccatu qd homo cu sensualitate p
 uolante scientia sua diabolo inadente
 in aliu homine opatur diabolica arte
 agit. que discordia int homines col ad
 tra & odii icitando seminat. & id illud
 extra corpe e. qui aut in calore carnis
 sue cu icesto desiderio in ueni & in me
 dullis mot p fornicatione sensu raba
 icitat & inuinetat quousq; festus fuerit
 ille in corpe sui peccat. **Q**uestio.
Adie resurrectionis usq; ad die ascensionis
Sol. quando dñs int discipulos n erat ubi
 fuisse credendus e? **S**olutio.
Deus qui p humanitate sua apud nos
 uisibiliter manendo tota terra inu
 culis suis repleuit p resurrectione
 sua p illos quadraginta dies eade ho
 manitate sua quam de spu sco concep
 ta ex oaria uirgine sibi assumpsit. oia
 elemta que p puaricatione primi ho
 minis inuidicia contraxerat inu
 dant. anime quoq; scilicet & saluand

... multitudine angloz con
 uolens uocem uocellorum in aere
 de sermo redemerat in aere
 ... secum manebant.
 ... de dno sepru e. & a
 ... ministrabant ei. In
 ... uid quale ministrum e
 ... diaboli se a xpo ita sepa
 ... ut nulla suggesti
 ... tunc cu reliquit
 ... homo ab inuio
 ... fugit. & mox
 ... diuinita
 ... humanitas que in
 ... fuerat in parady
 ... diaboli reptan
 ... ita ipsi un q
 ... in laudib
 ... de nichilo no
 ... creatoris t
 ... par uoloz
 ... origina
 ... qua iusti
 ... ueneno
 ... in illud m
 ... ificit. sic
 ... primi homi
 ... nisi pn
 ... ex oaria uirgi
 ... penitentia mu
 ... qua ds in ut
 ... spiraculu u
 ... serpents
 ... peccati mac
 ... que pa
 ... in filio d
 ... Qui aut f
 ... carnalia deside
 ... de hoc penite
 ... qui p xpm redempti
 ... **Q**ues
 ... de se ipso dicit
 ... de spu sco
 ... pessione filij.

alby

qual multitudinē angloꝝ comitatus cū
uictorioſo uexillo poteſtatis ſue captiuas
de inferno redemerat in aere ubi omnia
ſcificauit ſecū manebant. **Queſtio.**

Quid ē qđ de dño ſep̄tū ē. & acceſſerunt
angli & miniſtrabant ei. In quo miſi
trauerūt uel quale miniſt̄iū exhibuerūt ei.

Cum diabolus ſe a xp̄o ita ſeparū **Solutio.**
cognouit. ut nulla ſuggeſtione eū tan
gere poſſet. tunc eū reliquit & ab eo ſu
gubat ut homo ab inimico ſuo a quo
occidi timet fugit. & mox angli i lau
dib' miraculoꝝ ſc̄e diuinitatis ſona
bant. qm̄ humanitas que in protoplastis
deuicta fuerat in paradifo. in xp̄o
homine omnia diaboli tēptamta uictorio
ſe ſuperant. & ita ipſi unū que dñm & ho
minē eē ſciebant in laudib' miniſtrabat.

Cū noue anime de nichilo nouit **Queſtio.**
eritate pudentia creatoris in uteris ma
trū corpūculā parvuloꝝ ^{fundit} cre
dant. qua ratione originalis peccati ma
cula contrahūt. & qua uſticia puniunt.

Sicut ual' figuli qđ ueneno p **Solutio.**
fuſū ē omnia que in illud mittunt eū
picalo imundicie iſticit. ſic om̄s caro ho
minū p carnē primū hominis commacu
lata & iſecta exiit. niſi p munda carnē
filij dī quā ex maria uirgine iduit in
baptiſmo & penitentiā munda. Anima
enī ex forma quā d̄s in utero matris ad
hoc format ut ſpiraculū uite ad hoc
mittat p conſiliū ſerpentis quo primū
homo deceptus ē peccati maculā p qua
punit ſibi contrahit que p antiquū con
ſiliū ſc̄e diuinitatis in filio dī p fidē &
baptiſmū abluit. Qui autē ſine fide & ſi
ne baptiſmo carnalia deſideria om̄i ſtu
dio pſecerit. & de hoc penitentiā n̄ agit.
ille eū hiſ qui p xp̄m redēpti n̄ ſūt. in p̄di
tione pmanebit. **Queſtio.**

Cū dñs in euanglio de ſe ipſo dicit. ego ex dō
peſſi & ueni. & de ſp̄u ſc̄o. ſp̄e qui a pa
tre procedit. int' pceſſione filij. & pceſſione

ſp̄e ſc̄i que differentia ē. ut ille dicatur
filius qđ dici n̄ debet. nec recte dici pot
ſp̄e ſc̄s. Int' generationē filij & pceſſione
ſp̄e ſc̄i que diſtinctio eū utraq; ex patre ſit.

Pat' ment' poteſtas ē. & ego ſonans **Solutio.**
uerbū ſuū ab eo pceſſi qñdo om̄s creatu
ral p me creatur. & ſp̄e ſc̄s ab ipſo ſc̄licet
patre meo pceſſit. qñdo ego in uterū uir
ginis cui' caro ſerpentina deceptione uul
nerata n̄ ē deſcendebā. & humanitatē ex ip
ſa de eodē ſp̄u ſc̄o conceptā idē. Ignem e
nī ſp̄e ſc̄s qui ignea uita & uera accenſio
equalis uita in et̄nitate ē & p que om̄s for
mę que p filij dī formate ſūt uisibilit̄
mouentur. in uirgine que creatura ē a pa
tre pceſſit. uterūq; illi igne ſuo ita accen
debat. ut ipſa p eū ipregnata uerbū dei
p qđ om̄s creature facte ſūt ſine carnali pa
tre genuerit. Sicut enī forma hominis
uidet. & anima ei' carnalib' oculis uideri n̄
pot. & tamē in duab' naturis unū homo ē.
ſic filius dī qui in utero uirginis de ſp̄u ſc̄o
concept' homo factus ē inhumanitate ſua
ab om̄i carne uidebat & in deitate ſua uir
ſibilis ē & etiā in duab' naturis ſc̄licet hu
manitatis & deitatis ſue unus d̄s exiit.

Quid ē qđ paulus dicit. ſe in parady **Queſtio.**
ſū & uſq; in t̄m̄ celi rap̄tū uolente ſiue in
corpe ſiue ext' corpe hoc factū ſit. ut ſi e
corpe eū anima ei' ad illa rapet' exiit. an
in corpe manens & illud uiſificans ad illa

Paulus in extaſi p **Solutio.** Sp̄uente
rationale animā quo xpc̄ eā uocabat uola
uit ut homo qui dormit in multis p ſom
na circuit. ita tamē qđ ipſa interī ſangu
nē in carne illi caleſcit ne p frig' coagula
tus exſiccaret' que ad m̄dū ſol qui in altitu
dine ſtat p uires ſuas eū ſplendore ſuo alon
ge lucet & ardet. Ipſe miracula firmam̄ti
ut d̄s illud oſtendit eſp̄iciendo penetrant.
& ipſe etiā uſq; ad t̄m̄ celi id ē uſq; ad cla
ritatē illā rap̄t' ē que de claritate que ſc̄a
diuinitas ē fulminat & in qua beate anime
requieſcūt. & ibi tantā fortitudinē ad dō

suscepit. qua nequaquam ultra dubitare po-
 tuit. S; ubi scā diuinitas ardet & ubi an-
 gli qui ut fulgor solis sūt. & ubi etiā ali-
 angli qui ut splendor ignis apparent.
 qui immutabile diuinitatem que sine uicio
 & sine ē ituentē n̄ uenit. qm̄ ea quācūq;
 dū aquila superiore ignē sufferre n̄ posset.
 Ipse etiā in splendore angloꝝ qui cū ho-
 minib' officia sua faciūt in paradysū ue-
 nit ubi om̄ia archana que p̄ animā in-
 dit plene cognouit. & ea corpe ita sen-
 sit. ut sciret in scientia sua illa hominū
 ipotabilia ēē qui cū ē. & idō om̄ib' pro-
 phetis sapientior existit quorū p̄phetia
 quā in umbra uidebant meli apū qd̄
 ad multas utilitates multiplicat similis
 fuit. Om̄ia nāq; que anima uidit corpe
 sensit un̄ in dubio dimisit. utrū illā in
 corpe an ext' corp' uideret. & idō etiā oīa
 uerba illi p̄funda & acuta & calibi similia
 sūt. Deus ū mox ut anima in corp' suū re-
 uersa resechit eū ualde domabat. qm̄ se
 roces mores habuit. ne in p̄prietate sua
 dūceret. que ad altitudinē spē scī n̄ p̄-
Grā dī & liberū arbitriū *Quo* nerent.
Quid habent cōmune quid propriū.
Liberū arbitriū in anima ē que *Sol.*
 spiraculū a deo exiit & quā d̄s ad formā
 facture sue creat & p̄ quā homo se d̄m
 habere sentit siue fidelis siue infidelis in
 quacūq; p̄fessione uel opinione sit qui in
 scientia sua malū eligendo ad illud se de-
 clinat quācūq; adā fecit qui p̄ceptū
 dī scuit. & p̄ osiliū serpentis ad malū de-
 clinauit. Grā dī & liberū arbitriū hoc
 cōmune habent qd̄ homo in scientia bo-
 ni & mali utrūq; & bonū & malū ad op̄an-
 dū eligere pot. & qd̄ p̄ proprietatē liberi
 arbitrii scdm̄ gustū & desiderū carnis
 que nūquā coactus dimittere pot̄ elege-
 rit hoc diabolo adiuuante p̄ficiat. & qd̄
 scdm̄ uoluntatē anime elegerit. hoc grā
 spē scī adiuuante p̄ficiat. *Quo*
Quom̄ intelligendū ē qd̄ dicit. om̄ia inpon-

dere & m̄sura & numero constituti.
Deus om̄ia tabernacula corpū in *Sol.*
 in recta m̄sura ita constituit ut nullū
 cor illos qui in ipsis habitant pondere
 aut latitudine excedant. ut etiā sol in
 na ignis aer aqua ita in firmamento
 quali pondere numero & m̄sura oſti-
 tuta sūt. & ut homo qui om̄is creatura
 ē in recta m̄sura consistit. quia om̄ia
 m̄bra ei p̄ animā ita impleta sūt qd̄ ipse.
 dū anima in eo ē nec ardescere nec de-
 cere pot. Supbia ū que sup̄ om̄ia que
 d̄s oſtendit uolat. & que d̄m sp̄it nec
 eū cognoscere nec adorare uult. & que
 de om̄ib' creaturis suis ext' cadit mort'
 ē. & nullā rectā m̄surā habet qm̄ om̄ia
 que d̄s in prudentia & sapientia suae
 eke disposuit & constituit dissipat. *Quo*
Que & qualis ē armonia illa elementor' de
 qua dicit. In se elementa dū ueruantur
 sic in organo qualitatis sonus imitant.
 & om̄ia suū sonū custodiūt. Hūquid
 ad hoc p̄tinet qd̄ d̄s dicit. & concēnū
 celi qui dormire facit. *Solutio.*
De torrente itinere superioris etheris p̄
 que firmamentū euoluit sonus elementor'
 iocundus & gloriosus existit ut etiā im-
 phomalis uox spē hominis in uita sua
 dulcis ē. quia unūq; d̄q; elementū scdm̄ qd̄
 oſtitutū ē a deo sonū habet. qui om̄is
 sonus chordar' & cythare unū omnib'
 sonant. Concēnū ū celi ad armoniā de-
 m̄tor' que cū homine cōmutabunt n̄
 p̄tinet. ut etiā sol qui in firmamento po-
 situs ē mundo isti & n̄ s̄mo celo luat.
Quom̄ intelligendū ē. fons ascen *Quo*
 debat de trā irrigans uniuersā sup̄
Ex p̄cepto dī fons in trā *Sol.* Scie terre.
 uoluptatis ascendebat qui ea cū om̄ib'
 fructib' suis absq; diuersitate cōmū-
 tionis ut p̄mū a creatore oſtituta ē.
 irrigat. quia ipsa inestitudinē elat'
 & hiemis & alius tep̄statiū que in trā
 n̄ta sūt & que in stabilib' morib' boni

n̄a similes sūt n̄ habet. Su-
 dore solis luna obrigit. sic
 re claritatis hui' immutabi-
 & stelle obnubilant in qua
 mortale sit. & que etiā me-
 recipit. & si aliquid in ea u-
 tale ē hoc p̄ uires ei uelut
 re suffocaretur. Terra autē
 solis tantū ē qd̄ guttas pl-
 uis & fortū ignis guttas
 cū fructum calore suo ex-
 irrigat que de fonte qui
 ascendebat fuit & qui it-
 n̄ sc̄nū uirtutū que p̄ u-
 enoch & *Quo*. See
 uoluit in t̄eno paradyso
 tam ē credant nūquid
 uirtutū corporeo cibo & i-
 ut in prudentia *Sol.* S-
 de enoch & helia orch-
 uo illo ēē deberent ubi
 nec etiā uirtutū idiger
 qui in miraculis dī rapti
 in illis morat' isti que
 uol' ē qd̄ de uona *Quo*
 dicit cū comedisset d-
 uerari sūt oculi eius.
 marbas pingui & fructi
 paratū facile euerit. &
 uia sepe uirtut' herbas gen-
 t' uirtut' qm̄ mult' in morib'
 in uirtut' que uera & u-
 ita & sine octo libent' affi-
 cūq; cū tales mores habet
 p̄ om̄i cibos quib' reficit in-
 uis & in modicis sari & op-
 p̄o p̄ melancoliā ua & tris-
 tudine diuersor' morū n̄
 bonū dī illi adē. & cū que ad
 qd̄ cadit germinare & uires
 aut p̄ melancoliā istu mat.
 que p̄ paratū uirtut' fin-
 uerū sūt n̄a tristitia & a-
 uis uirtut' habet nisi p̄ n-

nū similes sūt n̄ habet. Sicut enī p splen
dore solis luna obtegrit. sic & in splendo
re claritatis hui' imutabilis t're sol luna
& stelle obnubilant in qua nichil ē quod
mortale sit. & que etiā nichil mortale
recipit. & si aliquid in eā ueniret qd mor
tale eēt hoc p uires ei uelut p aquā mor
te suffocaretur. Tertia aut' in qua ardor
solis tantus ē qd guttas plume sic mag
nus & fortis ignis guttas aquas que in
eū fundunt calore suo exsiccet p aquā
u rigat que de fonte qui in paradiso
ascendebat fluit & qui stabile ascensio
nē scārū uirtutū que p ignē spe scā ac

Cū enoch & Questio. Scēntē sē significat
belial in t'reno paradiso cor palit' r'is
lati eē credant' nūquid in loco tamē se
licitatis corporeo cibo & ichūmto egere

Deus in prudentia Sol. Scredendi sūt.
sua de enoch & helia ordinauerat qd i
loco illo eē deberent ubi nec cibo nec po
tu nec etiā uestitu ichgerent. & sic omīs
qui in miraculis dī raptus fuerit quā
diu in illis morat' istis que mortali' asit

Quid ē qd de iona Questio. Sū uirtut'
tha dicit' cū comedisset de melle. illu
minati sūt oculi eius. **Solutio.**

Ionathas pinguis & fructifere t're que
pararrū facile euertit. & que etiā ia
rata sepe utiles herbas germinat simi
lis erat. qm̄ uicis in morib' suis fuit. &
n̄ in iudiciis que uera & iusta erant sine
ira & sine odio libent' affirmabat. Qui
cūq; em̄ tales mores habet illi humores
p omīs cibos quib' reficit' in cerebro in ue
nis & in medullis sanis & optimis sūt qm̄ in
ipso p melancholā ua & tristitia cū uicis
firmitudine diuersor' morū n̄ surgūt. qm̄
domū dī illi adē. & cū que admūctū ros sup
qd cadit germinare & uirescere facit. Qui
aut' p melancholā ifirmat. hic dure t're
que nix pararrū euertit' similis ē. qm̄ in
morib' suis nā tristitiā & contradictionē
omīs iusticie habet nisi p naturā anime

sibi inceptis semp resistat nec etiā leticiā in
opib' suis habere pot'. S. qui p̄dictos mores
habet. ille in omib' opib' suis deuoluat ē. &
p cibos caro & sanguis illi crescit. & ipse p
eos ofortat. ut etiā ionathas cui' oculi p
imbecillitate corpis sui pri' turbidi erant.
acutū m̄sū recepit quādo p gustū mellis
qd p aere qui sup eo uolauit maiores uires
alio melle habuit confortatus ē. **Questio.**

**Cū ex corde humano cogitationes male sic
quent' exeant. quom' sciri pot' que ex cor
ruptione nre prauitatis oriunt'. uel que
malor' angloz immissione moueantur.**

Cogitationes que ex primo origi **Solutio.**
nali peccato cordib; hominū ita ifire sūt.
qd ipsi p eas in carne & sanguine & in
uenis suis ad delectationē mouent'. ille hu
mane sūt. s. aerie cogitationes quib' homi
nes in cordib' suis habere optant. & scire
desiderant que ipossibilia sūt quia fieri
n̄ possūt ille uane sūt. qm̄ undiq; ut aer
iurilit' uolant. De istis quoq; cogitatio
nib' sc̄ptū ē. Dñs sc̄t cogitationes ho
minū qm̄ uane sūt. Qd dicit'. homo q
p racionalitātē uolat & qui ea sc̄t que
cū expūto uidendo & tangendo cognos
cit semp illa occulta que ad animā p
tinet. & que p cor palit' sensibilitate com
phendere n̄ ualet scrutat'. Male aut' co
gitationes que ex diabolica arte homi
ni imisse ex corde & ore ipsi exeunt. esca
diaboli sūt. qm̄ ipse p eas animas sic homo
in uentre suū esca deglutit cū eas in decep
tione sua p ifidelitatē deo & p̄ceptis ei con
tūdere facit. & cū sic de ipsis expohat. licet
multi p scā opa & p p̄mā fidē cū deo p̄fīs
rentes ipsū p grām dī fortit' superent. **Ques.**

**Nūquid sp̄tali' oculis corporalia uident'. & edi
uerfo cor palit' oculis aliqua sp̄talia cognos
cuntur.**

Spirituales oculi scientia **Solutio.** sicut in
racionali anime sūt qui nequaquā corporalia ut
sūt uidere possūt. sic etiā oculi extiorib' oeu
lis n̄ uidet s. qd tantū p auditū que uiden
tur intelligit & cognoscat. Corporales etiam

oculi possibilitate n̄ habent ut spiritalia p̄fecte intueant. s̄ ut forma hominis in speculo in quo n̄ ē uidet. sic homo ea que spiritalia s̄ p̄ auditū uerborū in fide uidet & cognoscit. Nullus enī sp̄s sic in natura sua ē hōi apparere pot̄. quia ipse uiuens spiraculū a deo ē. & qui r̄m̄cā suā scilicet corp̄ uiuificando confortat. & cū eo opari n̄ cessat. qui etiā cū ab eo discesserit uel in lumine beatitudinis uel in tenebris penarū erit. **Questio.**

Ignis gehenne corporeus ē. an incorporeus. Si aut̄ ut sentiunt multi fideles corporeus ē. nūquid de mat̄ia quatuor elementorū eē

Nequaquā. quia **Solutio.** Sc̄dendum est. nec ille de his elementis. nec hic ignis ab illo. & ille uisibilis. Corporales & spirituales pene equales n̄ sūt. ut etiā corp̄ anime dissimile & ut anima corp̄ equalis n̄ ē. quia ex copalib' pens corp̄ arefcit & morit̄. & in spiritali igne gehenne sp̄s & anime torquent. nec tam in ipsis moriunt̄. Ignis q̄q; purgatorius in quo saluande anime uiuunt & puniunt̄. de igne gehenne accensus n̄ ē. s̄ p̄ iudiciū dī sc̄dū peccata hominū surgit de quo multi in extasy facti ualde ob

Sc̄i qui in celo. & impij **Questio.** stupuerūt. qui sūt in inferno. nūquid sentiūt ea que agunt

Sc̄i qui in celesti patria sūt. **Sol.** In terris. omnia que in tr̄is gerunt̄ sentiūt. qm̄ uel in iudicio dī uel in sonantib' laudib' angelorū omnia que in tr̄is agunt̄ corā deo apparent. Impij etiā qui a peccatis suis nūquā cessabūt nec ea p̄ penitentia em̄dabant ex irrisione qua sequaces suos derident ea que mala sūt cognoscunt. & ex uulatu quo sup̄ beatos q̄ eos n̄ secunt̄ ululant ea que bona sūt itelli

Parabole que in euangl̄is mul **Questio.** **S**gunt. ritarie referunt̄. sic ē de eo qui icidit in latrones. de rege qui fecit nuptias filio suo. de decē uirginib'. & alijs. nūquid sc̄dū reigeste ueritate oringent̄. aut tantū ad ostendendū aliquid sola similitudine p̄po

Xp̄e parabolas suas homi **Solutio.** **S**mittit. n̄ p̄posuit. p̄t̄ spiritalia uicia quib' sepe

fallunt. & etiā p̄t̄ ut tutes quib' contra illa uictoriose pugnant. quaten' p̄ eā cog noscerent quia ipse p̄ malis eos iudicaret. & p̄ bonis p̄mia donaret. **Questio.**

Cū sc̄dū animā abrahā & lazarus in regno gerio & diuel sūt in inferno. quid abrahā simus. qd̄ lazari dignus. & qd̄ lingua di uinis credenda est. **Solutio.**

Simul abrahā obedientia quā p̄ immolatione filij sui & p̄ circūcisione dō exi bunt significat. quia obedientia oīa bona aseruat & sustentat. ut etiā sim' q̄q; ogregata continet. & dign' lazari m̄ nistrū obedientie que mat̄ia p̄ceptorū dī ē intelligit̄. quia ipsa omnia bona docet. ut etiā homo digno suo que uult ostendit. Lingua aut̄ p̄t̄ n̄ uoluntate designat que continua carnalium desideriorū p̄fert. quia ut p̄ gultū lingue om̄s calidales sūt discernunt̄. ita & p̄ eā uoluntal hominis dimoscit. **Questio.** **S**ol.

Quid specialis meriti significat qd̄ sic in h'bris Gregorij tironensis ep̄i inuenit̄. qd̄ sc̄s erat in uolens in specie ignis ostentus

Deus om̄p̄e qui amor & fortitudo **Solutio.** existit. anima beati or̄t̄m̄ ignea effusione sp̄s sc̄i p̄fuderat. & idō p̄t̄ merita humilitatis pietatis & m̄e. quib' d̄m̄ in uū in contrito corde semp̄ ipeit̄. uicel in igne apparuit. **Q̄sto.**

In quali corpe beatus Nicolans in gillan bus nauis & dormientib' tam ostantino quā p̄fecto apparuit cū id in p̄prio corpe n̄ fecerit. **S.** & petrus & paulus & ceteri sc̄i quorū corpa in t̄ra sepulta sūt cū dormientib' uel uigilantib' uisibiles sūt. in quo aut̄ quali corpe ueniunt. **Solutio.**

Si uita spiritalis uisio hominib' n̄ apparet. eā non itelligerent quid eēt. nec etiā ei crederet̄. qm̄ ipsi in duab' naturis corp̄ & sp̄s sūt. forma dī scilicet homo cui al tera pars mutabilis & altā imutabilis ē. imutabile sp̄m̄ nūquā uidere possēt. ut si imutabili forma appareret. qm̄ se

no mutabilis n̄ nisi p̄ sp̄m̄ in
 sic etiā cor mi p̄ somi & n̄ p̄ se
 ma em̄ itentione quā d̄s in f
 n̄ d̄m̄ significauerat bone ei
 ut bonitū illoꝝ respondebat
 bonit' signa firmamū sp̄m̄
 d̄m̄ & mat̄i dilectissimi
 m̄m̄ de s̄o orichale in sigebet
 sic s̄m̄ famulū. uel mat̄i debe
 sp̄m̄ carnatū affectu uos in r
 d̄m̄ d̄m̄. & in confortū o
 m̄. d̄m̄. om̄i secretorū
 uer. & ex frequentib' nuncijs
 uigilantib'. n̄a quoq; dilectu
 m̄ p̄m̄. S. uos ecom̄ affect
 uos n̄m̄ quā ostendit̄. l̄t̄
 ual etiā uolentib' ut
 d̄m̄ d̄m̄ debueratis. ne
 m̄m̄ quā obrulit̄. U
 capm̄ ad cordis uiri ianu
 d̄m̄. ut si n̄ surgit̄ eo
 in h̄. p̄t̄ iporuitatē ta
 m̄. & queq; necessaria nobis
 p̄m̄ em̄ ut aliqua de it
 m̄m̄ m̄m̄ edocta nobis.
 m̄m̄ conuictoria & correp
 m̄m̄ nobis c̄m̄m̄m̄. h̄
 m̄m̄ quā idagm̄ a uol
 d̄m̄. humilit̄ deposem
 m̄m̄ que nobis magis nec
 m̄m̄ d̄m̄. & sic nos nos. f
 m̄m̄ m̄m̄ uir̄ orationis f
 m̄m̄ m̄m̄ **Congregatio sige**
 m̄m̄ que frequēt̄ uidet̄. h̄c n
 m̄m̄ m̄m̄ m̄m̄ em̄ istā uideo
 m̄m̄ apparet ut lux illa quan
 m̄m̄ se uox appropinquat. In
 m̄m̄ quosdā in bona itention
 m̄m̄ quosdā aut̄ in obsec
 m̄m̄ m̄m̄ lassescere. Unde s̄m̄
 m̄m̄ d̄m̄ ne quando m̄
 m̄m̄ de uia uita. uidi quoc
 m̄m̄ m̄m̄ circulos habentē. al

ma mutabilis n̄ nisi p̄ spm̄ unificatur: sic etiā cor n̄ p̄ sonū & n̄ p̄ se sonat. In bona enī intentione quā d̄s in sc̄is hominib' istis significauerat bonē etiā intentio in hominū istor' respondebat sicut etiā homines signa firmanū inspiciūt.

Hildigardi *fratres in sigeberech. h. dñe & matri dilectissime. fr̄es unanimes de sc̄o orichale in sigeberech. quicquid dñe suę famuli. uel matri debent filij. Qm̄ speciali caritatis affectu uos in matre sp̄uali elegerim' & in consortiū orationum n̄rā suscepim'. om̄iū secretor' cognitor' nouit. & ex frequentib' nuncijs quos uobis transmisiim'. uirā quoq; dilectio amāduertere potuit. S; uos econt' affectū matris in nobis n̄quā ostendistis. luctas cōmunitarias quas etiā nolentib' ut pote mat' filijs dirigere debueratis. ne quidē desiderantib' nunquā obtulistis. Uerū tamen ut cepim' ad cordis uiri iannā pulsare n̄ desinam'. ut si n̄ surgitis eo qd' mater n̄ra sitis. pp̄t' ipor' unitatē tamē n̄rā singat' & queq; necessaria nobis s̄ tribuat'. Perim' enī ut aliqua de statu loci n̄ri in uera uisione edocta nobis ap̄tatis & ut uerba cōmunitoria & correptionē habentia nobis t̄mittatis. hec s̄ mat' dilectissima quę id agnē a uobis p̄cipue desideram'. humilit' deposcentes ut & hec & cetera que nobis magis necessaria eēt nos t̄scribat' & sic nos nos. sic quoq; uos nos in osortū uirē orationis suscipiat'. Sal' n̄ uisione **Congregationis sigebensū. h.** spe qua frequent' uideo' hec michi & itellexi. Congregationē enī istā uideo ut nubem que apparet ut lux illa quando dies abscedit. & nox appropinquat. Int' nos etiā uideo quosdā in bona intentione ut stellas lucere. quosdā autē in obscuritate fatigationis lassescere. Unde surgite & apphēdite disciplinā ne quando nascat' dñs & peat' de uia uista. Uidi quoq; quasi coronā duos circulos habentē. alterū scilicet*

iferus & alium supi' anglis undiq; ple nos. Et in medio coronę hui' michabel archangls sicut turtis stabat. ita ut in duo circuli uelut duo parietes ipsi adhe rebat. In pectore autē eius forma filij hominis fulgebat. circa q̄ scriptū fuit. Uirgā uirtutis tue emittet dñs ex syon' dñare in medio inimicor' tuor'. Ipse quoq; dext' rā brachiū extendens. scutū dext'ra manu tenebat. Et iuxta eū quasi nubes uelut aureus fum' de turbulo ascendens apparuit. in qua merita orationū & sc̄a opa populi ist' resplenderūt. Et audiuit illū ad populū istū dicentē. Quādiu splendore sc̄itatis in uobis uideo. p̄ uobis pugnare uolo cont' nigra iacula que de ipis tyranis ad habitacula loci uiri flagrantia asperexero. Tunc cognoui qd' hec uirga uirtutis. uirga aaron fuit. que in ramis uirtutū floruit. quos d̄s in prima die in angim' posuerat. qui p̄ seipm̄ a felicitate deposuit. S; d̄s uirgā hereditatis in monte syon asperit. que ut uirtutis magnitudinis in homine floruit. ubi om̄p̄e deus in uirginitate surrexit. Et hic flos de syon exiit. unī etiā multe aque effluunt. suauissimū uentū dantes que s̄ uirtutia opa sc̄itatis in m̄tes hominū. ita ut dñm in om̄ib' cognoscant. Quapp̄ in his uult' dñi fulget qñdo suggestionē diaboli ase abscedunt. cont' illum militantes quasi in medio potestatis sue cū duas alas habent. ita qd' dñm plus q̄ seipos amāt. & qd' sc̄issima opa faciūt. Et tē quasi co lupna nubis in medio inimicor' suor' stat cū eos ex utraq; parte percutit. dñm scilicet amantes & sc̄issima opa facientes. qd' qñi sol micat in splendorib' sc̄or'. S; prim' angls magis uoluit dñm supare & in honorib' ei' stare. quā illū amare aut bona opa facere. Unde homo diuinitatē honorat cū se ipm̄ uincit. ubi possibilitate sua mala facere posset. quando uirginitas in uexillo regis in eo p̄manet. & qñdo alij

in gustu peccati reuertunt a mola in
 quitatis mundu relinquentes. qd totu
 in splendorib' scōz ē. quos uerbu di in
 uoluntate patris sic protulit. Et ideo ad
 turba istā in spū scō manifeste sic dicit.
 Benedictio dñi sup uos. in splendorib'
 scōz. Et om̄s qui uobis benedicunt bene
 dictionib' repleant. & qui uobis maledicunt
 benedictio ab illis fugiat. *Coment' in hr*

Onē hild ad edificationē *saugia. h.*
 ecclie diuinit' electe. monachor
 grex paup & pusillus in hirsangia. sic
 diuina pietate adornari ut nouerit
 humiles xpi in tribulatione solari. Be
 nedicta gloria dñi que de excelsis solo suo
 mirabili & iustitio ordine p̄spexit. dñi
 tantū hūm grē sue mundo p uos illuces
 cere uoluit. Inde om̄s ecclie filij iocundant.
 s. p̄cipue nos qui spiritalis noua exultatio
 nis luce p̄fundimus. dñi in merore que
 p defectu nr̄i ordinis toletam. diuina con
 solatione p uos letificari speramus. Que g
 sit que sumā nobis sollicitudinē pariant.
 que maxime mentē nr̄am remordeat. pau
 cis amaduertite. Deo teste dño abbi in ul
 lo detrahimus. que tam patre lenitatis
 p multa in nobis imemore. & quib'ā fa
 miliarib' suis laxius indulgente. libera q̄q.
 potestate in om̄ib' moderatus utentē i
 gemiscim'. Siquidē maximus calumpniis
 & itam̄s opinione nr̄am sup hec lacera
 ti p̄pendim'. & p̄cipue p lacrimabili dis
 cordia pride m̄t nos orta. & inebolom̄i
 m̄t ipsū abbate m̄m & priore nup cō
 mota. religionē nr̄am quā maximo o
 teptu a sc̄larib' haberi deflemus. Qua
 p̄t̄ icerti qd agamus. ut ut̄is orationib'
 diuina uoluntas nobis aliquaten' sup his
 elucescat humillime iploram'. Qd si lūcū
 solatoris qd potissimū qd ne sit deo in
 his placitū p uos certificari meruerimus
 id qd solū possimus ineq. caritati gratis
 simū scimus. p̄cū nr̄az rememorationem
 huic beneficio rependere semp studebim'.

S Congregatio hirsangia. hild.
 Serena lux dicit. Oplangens om̄le
 & ornati in signo ligature obe
 diencie. esto stabile in cogitationib' m̄
 ti. & desideria tua anhelent ad amore
 di. Tu g' osidera. ubi sit p̄spicit uel ad
 ueritas. Audi m̄surā uallū. ualles in
 tēsu iuret & florent de rore cel' & de
 calore solis. & in tēsu arescunt & desic
 cunt in inestitudine tēpstatū. S. tam
 ualles istas que p̄t̄ diuersitate tēpsta
 tū aliquādo pulcritudine suā p̄dunt. n̄
 habeo omnino in tali oblivione. quasi
 am̄do in pulcritudine suā n̄ refugiat.
 Sic etiā n̄ oblitiscat loci hui' in quo tu
 stas. quia sapientia n̄ carebit in co ma
 teria sc̄ritatis. ut ipse primū in recti
 tudine p̄cessit. Tu aut' esto lucidū om̄
 le in uictoria. & ualeant uicia que in
 inquieto tēpore concutunt te. & n̄ erit
 besce qd te p̄t̄ mala op̄a tua accenset
 qm̄ d̄s om̄ia uulneta in penitencia
 unguat & tergit. S. tam uicis oca
 lus notauit p̄teritā causā in dolore
 illo. qd tu cōmotū es in contumacia
 supior p̄latoz tuoz quia dulcedo iniqui
 entis matris sc̄licet miseric̄ie subtrahit
 ut a quib'ā oim̄b' tuis. in culpa iacentib'
 que n̄ recte dimittat se in pena q̄ ha
 buerit in penitencia sua. In congrua
 em̄ pluuia. facit trā arida. Sic homo
 qui peccauerit. si n̄ habuerit illū q̄ tū
 unguat. primus in desparationē fugit &
 arescat. qm̄ nulla medicina exhibetur
 ei sc̄dm qd ipse sustinere pot'. Nē cari si
 ly. audite uocē inuentis lucis. Apphēdit
 te m̄iam que n̄ est ex uobis orta. s. que
 ex deo uenit. & idō n̄ abstrahit eā ab il
 lis quib' ip̄pendenda ē. Retrahite g' illos
 in sanitate animaz suaz. *Coment' me*
Hildigardi quā *berbach. hildes. 1280.*
 dñi sibi elegit in familia. & plur
 moz secretor suoz conscia. paup grex
 firū in eberbach in numero prudentū

unquū cū uera luce n
 lampade cū fidelū anim
 cū sponso. felicit' iro
 ut. Syc dñi quos elegit su
 ut in quā dēserunt. s. co
 in p̄tina mansuetudine e
 nos felice. m̄mā & beatā e
 gamū & uas electionis sue.
 uoluntate debentis manē a
 ure. quia ueritas dñi p uo
 monitioni em̄ uas libent'
 m̄mā. humili p̄tione n
 ueritatis ē nos celestis. s.
 uel multa secreta referat p
 ad iūmare studentis. Ang
 feruētissim' qui semp c̄re
 ut & c̄nto dicit nos sanā
Mitica di me *Congega*
 dicitur uident hec n
 uos. uidentis in mon
 s. & in ualle aspiciere nob
 hū tēpstat sup uenit. he
 que ē in lumbis nr̄is. sic d
 n̄ sc̄licet dauid. Tota di
 ueritatis. qm̄ lumbi me
 nr̄is. & n̄ ē sanitas in ca
 uo. uenti nr̄i languent p
 uerit' g' ne felicitate illa q
 uerit' di in nobis ē uidet.
 uerit' p̄ numeratē bellon
 quia cū d̄s facit primū a
 uale elegante & fulmina
 uerit' ille temeritate iust. u
 in ipso p̄t. qm̄ nulla bon
 sit dicitur illi in alia uir
 sit quia d̄s societate cū m
 uerit' ne specialis grā d
 uerit' in ope antiqui ser p
 uerit' in semetipso & die
 uerit' uerit' cū discordia
 uerit' & in erecto collo cū es
 uerit' diabolo resillite ne lun
 uerit' uobis. sic illi p sup
 uerit'. Qui em̄ in tēsu labim

urgunt cū ueta lucerna & ardenti
 Lampade cū fidelū animā & suprior
 cū sponso. felicit̄ utroq; ad impi-
 as. Spe dñi quos elegit sibi & p̄destina-
 uit iniquā deseruit. s; cogitatu ipsoꝝ
 in patria mansuetudine emittunt. Ita
 uos felice animā & beatā elegit sibi or-
 gamū & uas electionis sue. Dilecta in dño
 obedire debemus mat̄ne ammonitioni
 ur̄e. quia ueritas dñi p̄ uos loquit̄. Am-
 monitiones enī uitas libent̄ percipiunt. p̄ca-
 mitq; humili petitione ne qđ in nobis
 corrigendū ē nos celect̄. s; ut dño q̄ no-
 bis multa secreta reseat placuerit. nobis
 id firmare student. Angls consiliū &
 fortitudinis qui semp̄ circa uos ē. conser-
 uet & custodiat uos sanā & iocolomē.

Multica di me **Conſagratio iebbach. h.**
 dicere uident hęc in umbra uisio-
 nis. Vos ascendistis in montē ualde excel-
 sū. & in ualle aspiciere noluitis. Intra na-
 lida tēpēstas sup̄ uenit. he. he languorē
 qui ē in lumbis ur̄is. sic dicit p̄bat̄us ser-
 uis scilicet dauid. Tota die contristatus
 ingrediebat̄. qm̄ lumbi mei impleti sūt illu-
 sionib; & n̄ ē sanitas in carne mea. Et
 idō oculi ur̄i languent p̄ mopia. Ca-
 uete qđ ne felicitatē illā que in p̄destina-
 tione di in uobis ē uidet̄. retrorsū abi-
 ciatis. p̄ nunciatē bellor̄ temeritat̄.
 quia cū d̄s facie primū angli uelut
 ualde elegantē & fulminantē lapidē fe-
 cisset. ille temeritatē iit. uñ gla ipsius
 in ipso p̄nt. qm̄ nulla bona desiderant.
 Et claritatē illi in alia uinea plantauit.
 Et quia d̄s societate cū malo n̄ habet
 prudere ne specialis grā di a uobis mo-
 ueat. in ope antiqui serpentis. qm̄ ille
 gaudet in semetipso & dicit. Uolunta-
 tē meā inuenio cū discordia in sp̄uali po-
 pulo & in erecto collo cū eis ambulo. Qua
 p̄t̄ diabolo resistite ne lumi claritatis.
 deficiat uobis. sic illi p̄ sup̄bia suā abla-
 tū ē. Qui enī intellū labunt̄ & uerū re-

furgunt. n̄ carebunt hereditate gr̄e di
 s; in turbine uindictē di icur uantur
 & tam deide reedificat d̄s in eis radice
 prime iceptionis sacrificij uirtutis di.
 Et dico uobis qui plantatio di estis. Sup̄
 locū ur̄m multica di dicunt hęc. Hū
 quā delebo te cū in n̄ resistis in impia te
 meritate que n̄ desiderat ablin. uelut
 etiā temeritas diabolice artis ut p̄dic-
 tū ē ostendit. In benedictione abrahe.

Lux ueniens te benedicit. Bertolfus prior

Onē sue de scō rupto **iwifilda. h.**
 dilectissime hild̄ sc̄i spe cohabitatio
 ne reuerentissime. / b. prior de iwifilda.
 cū ceteris fr̄ib; suis quor̄ d̄s nomina nouit.
 debite orationis exhibitionē. Si bene uale-
 tis & p̄cipi succellit̄ ad uota polletis. hoc
 om̄imodis exoptam. Ceterū quia abyssus de-
 spationis in reparanda cenobii nr̄i religi-
 one uallauit nos. & pelagus irracionalita-
 tis ei cooptat capita nr̄a. humilit̄ & sup-
 plicat̄ ante faciem ur̄am p̄strati osiliū ur̄i
 solacii cū om̄i deuotione exposc̄m. Spa-
 mus enī qđ nr̄is orationib; apud dñm op-
 tinere possitis. quatenū p̄ sp̄c sc̄i reuelatio-
 nē aliqua nobis p̄futura denuntiare debe-
 atis. qm̄ quorūda frat̄ū nr̄or̄ iportum-
 tate multociens grauamur. hęc om̄ia ro-
 gamus ur̄am sc̄it̄. ut stili n̄ dedigna-
 ta uicissitudine nobis referibatis. Valete
 & p̄ nobis peccatorib; obnoxius dñm rogate.

Serena. Ad frat̄os in iwifilda. h.

Sclaritas dicit. fortissima lux diu-
 nitatis. itegre sc̄it & nouit om̄ia. Quis
 tangit intellectū illū. aut quis comprehen-
 dit eū nisi ille qui uidet in saphirino
 oculo. qđ d̄s pat̄ sup̄ om̄ia tam imobilis
 ē in uultu sua qđ nullā iniquitatē dimittit
 iderec̄ta. quia ipsa illū n̄ tangit. Et
 deus pat̄ in semetipso ita delectatus ē. qđ
 om̄ne creaturā p̄ uerbū suū creauit. Vñ
 & creatura sua ei placuit. Et creaturam
 illā amplexus ē. que ipsū tangit aman-
 do eū. O magna delectatio op̄is huius.

266

267, 68

Serena lux dicit
 & ornata m̄
 diem. eto stibole m̄
 it. & desiderata tua
 di. Tu ḡ oshidat̄
 ueritat̄. Anū uolūta
 tēsu uir̄e & florent̄
 calore solis. & m̄
 cū in uicissitudinē
 ualles ista que p̄t̄
 tū aliquid p̄t̄
 habeo om̄ino in tali
 amido in p̄t̄
 Sic etiā n̄ oblitiscat̄
 itas. quia sapientia n̄
 teria sc̄it̄. ut ipse p̄t̄
 tudine p̄t̄. In aut̄
 le in uictoria. uelut
 iquero tēpore conuicti
 beate qđ te p̄t̄ mala
 qm̄ d̄s om̄ia uincit
 unguat̄ & tēpore. S; t̄
 lū notant̄ p̄t̄
 illo. qđ tu com̄it̄ et
 sup̄ior p̄t̄. tēpore. qui
 entis m̄t̄r̄ felicit̄
 it a quib; d̄s om̄ia
 que n̄ redit̄ dimittit̄
 buert̄ in penitentiā
 enī p̄t̄. facit̄ in
 qui peccauerit. si n̄
 unguat̄. p̄t̄ in
 arelet̄. qm̄ nulla
 ei sc̄it̄ qđ ipse fulmine
 it. audite uos em̄
 te m̄am que n̄ at̄
 ex deo uenit. & uob̄
 in quib; ipendenda
 in sanitate. am̄
Hildegardis op̄
 dñi sibi elegit
 moy. secretor̄
 fr̄m in eberbach

Deus pat̄ immobilis ē in rectitudine sua
 si in quo parit p̄ filiū suū ad parcendū
 admittit. Nam uerbu suū carne factū
 aspicit. & recordat qd̄ p̄ uerbu suū om̄s
 creature facte s̄t. Scdm̄ hunc modū etiā
 sc̄i dī illū in admonitione tangūt. in
 sua clara uoce simili candida nube. uo
 lante quasi uolatilis aer aque. Audite ḡ
 qui erupit̄ in criminib' ur̄is. Om̄s
 dñi idcirco uocamini. quia filiū dī imi
 tari debetis p̄ conuersationē uitā. Qua
 re ḡ mat̄na uiscera caritatis & rectitu
 dinis negligitis. similes existentes illis qui
 in oreb' corpus suū in lege castigabant.
 & iterū in alia uia errabant. sic etiā il
 li speculatores faciūt qui in alia uoce in
 custodia sonāt. s; tam̄ ciuitatē in insidijs p̄
 forant. Mens uia ē quasi nubes que re
 pestates portat. in nacundia in negligē
 tia. in sordēs pecorū in petulantia habēs.
 ubi pacificā hostiā negligitis dicentes. ho
 lumus resistere nobis. quia corp' in m̄ n̄
 possum' accingere in constrictione. qm̄ na
 ti sum' de ada. Nam uos in palacio regis
 n̄ uultis restringere iecur ur̄m ut debe
 retis. Cur ḡ n̄ erubescitis. qd̄ uos quasi
 a stabulo crepti asinor' & in magnū ho
 norē ceruoniam sc̄ificationis p̄ sup̄nū
 dñm̄ positi. iterū ad stabulū asinor' re
 curritis. Que in hoc similes facti estis ba
 laam. qui uamebat in uulnerib' feruen
 tiū cicatricū. furens in regione umbre
 mortis. Nolite ḡ relinquere montē sc̄i
 ficationis. in uanitate uoluptatis. Que
 turpitudinē que pietatē ē retrorsū in ali
 enū locū. Nam illi peccat. qui p̄uaricant̄
 in sc̄a institutione. Apphendite autē discipli
 nā. & ne erratis in uia iusticie quasi le
 gē n̄ habeatis & quasi sol n̄ radiet sup̄ tu
 ribulū benedictionis. ne quando nascat̄
 dñs & peatis de uia iusta. cū in p̄uaricatio
 ne iacetis. Om̄tuenda & ueneranda sac̄
 ficia que incredulitatē idolor' n̄ habēt. nec
 sac̄ficia p̄cutientū uulnerū. Que dolori

inserie. quia d̄s destruet in uobis immu
 tationē inuinitas. nisi cū curati
 ad oliuā sc̄ificationis que p̄fert bonū
 odorē suauitatis. & florē recte uirtutis
 nis. Quare estis curati in iudicij altis
 q̄si ceci n̄ sitis. S; ceci estis cū n̄ prudent
 causā illā in qua nati estis p̄ casū adē.
 & cū eam habeatis in brachio amplexo
 nis ridentes & cachinnantes quasi eā n̄
 habeatis. fugite ḡ hoc & nolite peccare.
 ut cito ueniat salus uia. Videte. & am
 bulate in recto timere. *Sorores in uer*

Hildigardi speciali *fulda. hildig.*
 ḡta diuinitatis illustrare. hūm
 lit̄ *zwifildensiu* sororū cetis. in accep
 tit̄ celitus donis amplificari. Om̄poten
 tia suā diuina clemētia mirabiliter ino
 bilis glorificauit. quā de fragili massa
 assumptā thesauris gr̄e sue nono orbi
 ne adimplere curauit. H̄re itaq; darita
 ti ḡ gaudem'. nosq; uiaq; om̄ia ur̄is or
 tiomb' supplicat̄ cōmendam'. Rogam' et
 etiā pietatē ur̄am ut cū diuine uisionis
 iustitias. cōmonitoria uerba ad nos diri
 gatis. & quom' a uia negligētie. ad uia
 correctionis redire debeamus. nobis osten
 dere n̄ negligatis. llateat in xpo uia di
 lectio. *Congregatiōi soror' zwifildensiu.*

Qui omnia uidet & que nichil latet
 dicit. Quidā nobilis uir. copula
 ut sibi inuicem cū summa diligentia. spe
 sū ualde pulcrā in facie cū saphirū in
 ul. cui statua equalis erat. & n̄ toruosa
 in ulla diuersitate. s; speciosa in om̄ib'
 ornantib'. Ipsa quoq; ualde amabilis fu
 it in om̄ib' morib' suis. ita ut eā deceret
 om̄is symphonia in cytharis & in om̄i
 genere musicor'. talis etiā existens qd̄
 noluit ēē concubina nec saltat̄ p̄ in ha
 bitu meretricio. & qd̄ nolebat uagari
 p̄ diuersas plateas. nec loqui ad uir̄o
 nē uenē. O uanitas & spurcicia diab
 licor' iaculoz & originum lafeme
 puellarū. contremisce sermone n̄rū. Cū

femina forma subtrahit
 marit̄ p̄r̄ dñi nolens in
 equā magna nobilitat in u
 ipsa dicit desponsario sup
 carnale uirū recusat. E
 p̄lecti dñi & adherere dñe
 m̄ uirū n̄ habet. Nā ipsa
 nere ut eua fiat ante quā
 p̄sentat. cū illa tē n̄ ad a
 asperit. Sic mulier faciat
 tē dī carnale uirū recusat
 tē n̄ ad aliu uirū que p̄
 ter. S; ualde dicit & ama
 cat̄. am̄qui serpenit̄. ut
 m̄ in se ipsa semp arida su
 m̄ uider fortilime armat
 ut in thalamū regis se co
 rugē dulcissima caritate a
 uolens colere officij carna
 ueripiscencia. s; uolens i
 ponere in dñm. recusat
 m̄ sine. aspiciat ut aquila
 uolūta p̄ fenestras suas. o
 dicit quom' am̄mū suū ab
 tē & delictis sc̄larib' & de c
 dicit uiri. Et idō femina
 thalamū carnalis uiri p̄
 s; debet in spiritali uita me
 uaco & sine fine. nec sit r
 p̄p̄r̄ rusticū occulte ama
 rere. n̄ ē meū. quia in p̄es
 p̄p̄r̄ mulier que ita fer
 sit sc̄m̄ relinquere. n̄ in pie
 tū montē ascendat. ne p̄ca
 tur. quia in p̄ri desponsata
 ad carnale amplexus uir. i
 tra in calore spē sc̄i iocund
 p̄p̄r̄ et floruit. S; nulla
 in hoc incipiat qd̄ spē sc̄s in
 ne p̄ca uacua remaneat. Ut
 ne uult respicere n̄ sit in d
 p̄p̄r̄ corā suū p̄ ambitione
 tē ueriosa p̄ flagrantia m
 p̄p̄r̄. s; sit stabilis in om̄ib'

feminea forma subtrahit se a iunctura
 mariti p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m nolens uir[o] copulari.
 oquā magna nobilitas in illa t[em]p[or]e ē quia
 ipsa deest desponsatio sup[er]m regis q[ui]m
 carnale uirū recusauit. Et sic debet am
 plecti d[omi]n[u]m & adherere d[omi]no suo. quare
 nū uirū n[on] habet. Nā ipsa debet sic p[er]ma
 nere ut eua fuit ante quā eā d[omi]s ad re
 p[re]sentaret. cū illa t[em]p[or]e n[on] ad adā s[ed] ad d[omi]n[u]m
 aspexit. Sic mulier faciat. que p[ro]p[ter] amo
 re d[omi]ni carnale uirū recusat ad d[omi]n[u]m aspici
 at & n[on] ad aliu[m] uirū que p[ri]m[o] habere uole
 bat. S; ualde durū & amarū ē p[ro]p[ter] dolo
 ratē antiqui serpentis. ut uiriditas car
 nis in se ipsa semp[er] arida sit. Attamē cū
 mulier fortissime armata fuerit. ita
 ut in thalamū regis se collocet. & ipsū
 regē dulcissima caritate amplectatur.
 nolens colere officiu[m] carnalis ardoris in
 concupiscentia. s; uolens multū ammi
 sui ponere in d[omi]n[u]m. recusans uoluptatē car
 nis sue. aspiciat ut aquila in sole & ut
 columba p[er] fenestras suas. cogitans & stu
 dens quom[od]o ammiū suū abstrahat de diui
 cis & delicijs sc[ilicet] & de consortio car
 nalis uiri. Et idō femina que n[on] uult ut
 in thalamū carnalis uiri p[ro]p[ter] dilectionē
 d[omi]ni debet in sp[irit]uali uita mecu[m] eē qui s[er]u[us] si
 ne uicio & sine fine. nec sit in futuriū. am
 plexib[us] rusticū occulte amans. S; si hec fe
 cerit n[on] ē mecu[m]. quia in peos mores habet.
 Quapp[ro] mulier que ita feruet. ut n[on] pos
 sit se[cl]m relinquere. n[on] in piculū nec in al
 tū montē ascendat. ne p[er] ea in lacū merga
 tur. quia in p[ri]m[o] desponsata fuit. & deide
 ad carnales amplexus uir. Nā uirgo ma
 ria in calore sp[irit]u s[an]c[t]i iocunda fuit. & ut
 gemitus ei floruit. S; nulla feminea for
 ma hoc icipiat qd[od] sp[irit]u s[an]c[t]i in illa n[on] misit
 ne p[er] ea uacua remaneat. Ualier que ad
 me uult respicere n[on] sit in diuersitate
 disp[er]si cordis sui p[er] ambitionē hui[us] se[cl]i. nec
 sit tortuosa p[er] flagrantia magniloquia
 sup[er]bie. s; sit stabilis in omib[us] ornamētis

uirtutū. & in nobilitate caritatis & iusti
 cie que d[omi]nant in omib[us] speciosis sup[er]m re
 gis. h[ec] o[mn]i[u]m turba puellar[um]. audi qd[od] sup[er]na
 uox ad te sonat. Noli eē concubina nec in
 alia uanitate sup[er]bie m[en]te tuā pone. itant
 uelis honore regis discer nere uncuq[ue]. sedm
 statū suū. cū p[er]tinet qd[od] in n[on] sit possibile ut
 discernā sole & luna & cetera ornamēta celi.
 Meretrix omnia quasi similia & equalia ha
 bet. uidelicet principē ut rusticū. Qui sic
 facit ihonorat me. sapientiā simile faciens
 ignorantie & pietatē uanitati. & cetera uir
 tutes similes cupro. h[ec] o nos puelle. nolite
 eē saltatrices in similitudine pessimorū
 morū sedm qd[od] uobis placet. ne in al[ter]u
 trū decipiamini in omib[us] reb[us] si sic fecerit
 tis. Nam saltatrix uncuq[ue]. sedm uanitatē
 illi saltat. S; & ap[er]tis ostijs ne ambulatis p[ro]
 fordiditate m[en]tis u[ost]re nec uirū faciatis in
 lasciujs uicib[us] p[er] petulantia latitudinis cor
 dis u[ost]ri quasi in plateis illud amantes qd[od]
 tēp[er]istis in amplexib[us] regis. cū rusticū p[er]
 gio amore in amplexus u[ost]ros ponitis. Unde
 mulier que n[on] uult habere consortiū uiri
 carnalis. n[on] sit ullom[od]o in ap[er]to quia hoc non
 deest eā. s; in occulto corpe & m[en]te. uelut
 columba in cauer[n]a maneat. ne eā accipit
 scilicet uirilis animus arripiat. h[ec] tu om
 ba. citi surge ad primā & regale desponsa
 tionē. p[ri]mū & p[ri]ncipalis uiri tui. Ipse enī
 uocat te. Eūda g[er] & corrige qd[od] illi offen
 diti & suscipiet te in e[tern]a saluatione. Et in
 uel.

Hadigarchi p[ro]p[ter] mōte s[an]c[t]i dyfiodi h.
 te. A. monachus idignus & prior de
 mōte s[an]c[t]i dyfiodi cū fr[atr]ib[us] e[is]d[em] loci de uir
 tute in uirtutē ascendere. & d[omi]n[u]m deoz in sy
 on uidere. Cū in exteras regiones uerba ad
 monitionū u[ost]rā mittatis. & quā plurimos
 mā rectitudinis desiderare faciatis. nos qui
 nos tere a carnalibus nouim[us] & ap[er]it quos p[er]
 plurimos annos fuitis. miramur cur uer
 ba celestiu[m] uisionū nobis scietib[us] subtraha
 tis. Scimus enī quom[od]o apud nos educata q[ui]n

miserit. quia d[omi]s d[omi]n[u]m
 mutationē n[on] mutauit.
 ad olma scificatam. & h[ic]
 odore suauitatis. & h[ic]
 m[en]s. Quare estis cur in
 q[ui] ceteri n[on] s[er]u[us]. S; cur d[omi]n[u]m
 causa illa in qua non d[omi]n[u]m
 & cū. eam habent in h[ic]
 n[on] ridem[us] & cadim[us]
 habent. fugit q[ui] h[ic]
 ut cito ueniat salu[us] n[ost]r[us]
 bulat in recto r[ati]o[n]e.
Hildegardi sp[irit]u
 gra d[omi]n[u]m s[er]u[us]
 lū. uisiderit s[er]u[us]
 t[em]p[or]e celis domi. ampliat
 t[em]p[or]e sua d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m
 b[us] glorificam. quā d[omi]n[u]m
 assumptā thalamū q[ui] n[on]
 ne adimplere curat. h[ic]
 ti & gaudem[us]. nosq[ue] m[en]s
 tiomb[us] supplicet conu[er]sio
 etiā pietatē uirū ut cū
 isitit. comonit[er]ia
 gatis. & quom[od]o a ma
 correctionis recte debet
 dere n[on] negligat. ualere
 lecto. Congregati
Qui omnia uidet & q[ui]
 dicit. Quā nobilitate
 ut s[er]u[us] h[ic] cū h[ic] m[en]s
 tā ualde pulchra in h[ic] m[en]s
 lū. cū statim caput
 in ulla diuer[si]tate. h[ic] p[er]
 ornamētis. ipsa quā
 ut in omib[us] morib[us] h[ic] m[en]s
 omib[us] symphonia in omib[us]
 genere multos. t[em]p[or]e
 noluit eē conu[er]sio. & h[ic]
 bitu meretricio. & h[ic]
 p[er] diuersas plateas. & h[ic]
 n[on] n[on] n[on] n[on]. O n[on] n[on]
 uox. uacillat. & h[ic]
 puellarū. conu[er]sio.

edocta. quom̄ conuersata estis. quia non
 alio quā muliebri opi istruisti. n̄ alius
 codicib' quā simplici psaltio ibuta estis
 & sine querela bonā & scām conuersati
 onē dilexistis. S; diuina pietas celesti ro
 re ut uoluit uos imbuat. & magnitudi
 nē secretorū suorū uobis aperiat. & cū in
 his uobis congaudere deberem. d's uos
 nobis nolentib; eripuit. & ad alios homi
 nes trāstulit. qd' cur fecerit. p'seruari nec
 scire possum. s; tantū hoc nolentes & uo
 lentel in multa p'turbatione sufferimus.
 Nos enī sp'abamus salutē loci nr̄i in uobi
 sitā eē. S; d's aliud quā uellem disposu
 it. Ne autē quia uoluntati d'i resistere
 n̄ possum' ipsi cedimus & uobis ogaudem'
 qm̄ plurima huc usq; iusta. huc usq; in
 audita p' diuinā reuelationē manifesta
 ut. huc usq; clausa reuerat. Nam spū d'i
 plena multa scribitis que ab homine n̄
 didicistis. que scī & docti uiri mirant.
 Ea p'p' quāuis longe a scīs sumus quia pec
 catores existimus supplices rogamus. ut
 tū p' glā d'm tū p' antiqua & iusta familia
 ritate memor nr̄i sint. & uerba cōlatio
 nis nobis porrigatis. & nobis apud d'm sub
 ueniant. ita qd' in nobis ē minus. d's p' me
 rita orationū ur̄arū in nobis supplere dig
 net. **Valere.** *ad fratres in sibi boni. hiluogard.*
In uera uisione uocē audiuit. hec aduersū
 iūrias quas & sp'iales & scāres cont' i
 sticia p'ferūt dicentē. O iusticia tu p'egri
 na & aduena es in ciuitate illoꝝ qui sibi
 cōponūt & eligunt parabolā de officio
 p'p'rie uoluntatis sue. nec ad tua iusticia
 nec ad amicitia tuā anhelant. que es
 p'p'riū putata amica regis. Un̄ clamas p'p'
 sorte illā in qua n̄ quiescit ulla iusticia.
 & in erūpnis dicis. Valde erubescō ita ut
 faciē meā sub pallio meo abscondā. ne in
 iusticiantes me uideat. S; ipsi dicunt. Qd'
 etiā; ex nobis ē. om̄ib' p'dest. Quapp' o ius
 ticia magnū resū habet. ita qd' ueni iudi
 cū ē qui tibi resistit. Et iterū in erūpnis

dicis. Un̄ ueni. De sinu patris. Et om̄i re
 gionē meā collecte sūt. S; & ibi posi
 tuta generacionum. ibi aderā. Et sic
 colupne nubis in me erecte sūt. Nūc
 autē sū rediū illoꝝ. qui in prima ra
 dice in me orti sūt. Quapp' ante
 quā in his dolerā p'p' ignorantia popu
 loꝝ suspirio. & tanq; inundantē aqua sic
 rugitus meus in alta uoce sonitua
 quas multarū p'p' nūmeratē stultorū
 hominū in garrulitate morū ipsoꝝ.
 & in strepitu i honestatis. he he. o aqua
 que in me trāstulit p' ignē spe scī & p'
 aquā recuperationis quasi aurora rui
 lās & quasi gēma coruscans. nō dormi
 tit & ut stulta animalia estis que in
 dū peccant & in dū retro iadūt. & i
 tēdū se iūcē ambulando inuolūt. Sed
 & de hoc monte filioꝝ d'i. hec in multo
 sp'amine iudi. Monte multe magni
 tudinis iudi. in cui uertice iur magnū
 sedebat qui in utraq; manu sua legem
 d'i quasi in carta sc'pta habebat. sicut de
 moyse sc'ptū legitur. Et sub pedib' eide
 iuri queda turba hominū sp'iali crea
 tione creūdata erat. qui om̄i iustitia
 ipsi legis cū gaudio & suspirio susce
 runt dicentes. O dñe d's nr̄. quando ad te
 ueniam. Libent' tibi obediam. S; tam
 in dū in quanda turbine se miserūt.
 & aliquando multa crimina in illis
 erūt. que tam multas lacrimas abluēt in
 aspersione sanguinis xp̄i ih̄u. Nam cū ho
 mo in tā magnis peccatis iaceret. qd' se de
 illis in nulla uirtute p' se ip̄sū erigere
 ualeret. dixit d's. Nolo hominē p' me
 metip̄sū erigere. & denno in miserib'
 mie plantare. ita ut in speculo ofessio
 nis resideat. qui se de miserib' diaboli p'
 se ip̄sū eripe n̄ potuit. S; ego p'p'p'ula
 quāuis multa crimina in his iudex. in
 p'bia tam in eis n̄ iudi. que p' communia
 in iactu lapidū peccatores contempit. S;

sub pedib' alioꝝ alia turbu
 p'p' camidā nabe creū
 factel habentes & in celū
 tam p'culantā cū sciscit
 imitatu sic pinguis ta
 uerit. ita ut cū in celū a
 suos ascendentes sagittas o
 rūt. atq; plumbeis fustul
 cullerūt. & sic posuerūt in
 lingua corū transiūt in
 terra sup' eos uenerūt. & q
 eos ceciderūt. atq; multē i
 ceciderūt. Et mirum mirabā
 mosi squalores eos ita cre
 quā d'i illis sic respondit.
 uerū dñe uos collegi. s; n
 tā me abicitis cū dicatis.
 uagare possit. aut quis i
 ur. aut qui collect. aut qui
 ure ualeat. sic etiā filij
 erūt cū p' benedictionē ab
 benedictionū sup' eos exere
 rūt p' lenetā honoris leu
 fronde mirum mirabāt & u
 res uolubāt. & scitātē p'
 p'p' xp̄i reliquerūt. I un
 uos illi reuorsū abijt & e
 ad celū mortis se declinau
 i sacrificij & de holocan
 uerūt ecclie edificauerūt.
 que p'p'p' educant in u
 uolubāt. Et cō om̄i aquile
 uera in unū gregē aggreg
 ip̄sū p' benedictione era
 uerūt hominū sub pedib' u
 re quoz oculos ar̄es in sp̄m
 pedebat. que cū odore mir
 uerūt fulminante uultu ip̄sū
 uerūt magnū uiri illi qui
 se montes sedebat. quida r
 ra alioꝝ effluerūt. Et illi cla
 uerūt sapientie sic clamauerūt.
 uerūt in multis sacrificij con
 uerūt om̄i in multis obligat

sub pedib' istoz alia turba hominum as
 pexi candida nube circumdatos. & pulcra
 facies habentes & in celu aspicientes. qui
 tam petulantia cu' fescitatione multax
 intulitatu sic pingues tauri mactu ad
 ierut. ita ut cu' in celu aspiceret arcus
 suos itendentes sagittas cont' celu emise
 runt atq; plumbis fustib' cont' celu p
 cussert. & sic posuerit in celu os suu' &
 lingua eoz transiuit in tra. Un' toni
 trua sup' eos uenerit & grandines sup
 eos ceciderit. atq; multe nebulæ eos ob
 tulerit. Et murmurabat. quare hui'
 modi squalores eos ita circumallaret. Et
 gra' di illis sic respondit. Ad magna be
 atitudine uos collegi. s; in temeritate
 uia me abicitis cu' dicitis. quis ad uos p
 tingere possit. aut quis sermo uos um
 cat. aut qui colles. aut que lingua uos p
 cutere ualeat. sic etia' filij isrl' dm' neglex
 erit cu' p benedictione abrahe corum
 benedictionu sup' eos erexit. & in finim
 suu' plenicia honoris leuauit. S; illi i
 fraude murmurabat & in temeritate
 deo resistebat. & scitatu p effusione san
 guinis xpi reliquerit. Tunc benedictio
 in illis retrorsu' abijt & euamit. quia
 ad casu' mortis se declinauerit. Et deus
 de sacrificijs & de holocaustis illoz alia
 curatu' ecclie edificauit. usq; ad omis
 aque puteoz educant in ualle ingratu' u'
 nebulæ. Et t' omis aquile in circueunte
 rota in unu' gregẽ aggregabunt. quia
 ipse pri' in benedictione erat. S; & aliam
 turba hominu' sub pedib' istoz uidi. au
 te quoz oculos ares in spinis aurea coloris
 pendebat. que cu' odore mirre & thuris
 & cu' fulmante multu' inspiciebant. Et de
 manib' magni uiri illi' qui in uertice ei'
 de montis sedebat. quida' riuuli ad pedo
 ra illoz effluerit. Et illi clara uoce ad fi
 nu' sapientie sic clamauerit. Deus olim
 uos in multis sacrificijs congregauit.
 s; nos omis in multis obligationib' delin

quim? Un' sup' torcular positi sum? cu' p
 pheta dicentes. Torcular calcam solus. &
 de gentib' n' e' uir mecu'. Et iteru' ubi sa
 gena missa e' in mare & ex omni genere
 pisciu' congregabat. sic illi piscantes elegi
 runt pisces bonos in uasa. sic gra' di ele
 git illos ad glam qui humiles corde st'
 & deuoti in timore dm'. tapmas n' iten
 dentes. Ne aut' prima uox que nos ad
 laude di congregauit. faciat uos in radi
 ce boni sic primos qui in parietib' templi
 consecrati st'. S; tu o mons. audi in admo
 nitione di. Deus te constituit sicut
 monte synai. ad sacrificandu ei hostia
 laudis. Ne aut' ad dm' conuertere. & esto
 candelabru' regis. ita ut n' erubescas in
 prima radice tua sic dextera di te plan
 tauerit. *Conuenit scilicet Eucharis. hildegar.*
Hildigardi sponsi celestis amplexib'
 uiguit iherenti. nec n' omib' fecit in
 xpo ouerantib'. cenobij scilicet Eucharis itre
 uita omis conuenit. id quo nichil e' melius.
 Quicq; uoluntate patris qui in celis e' face
 re conant. ipsi freres sorores & matres dm'
 uocant. Quisq; n' alios comonendo quasi
 lactando in melius pro strahere studuerit
 rit. hic dignitatem matris specialit' ob
 tinebit. Un' n' in merito te p' cetis uelut ma
 tre in dno ueneramur. cui' osolationis
 & eruditionis uberib' miramur affluenter
 reficimur. Ipsi q; qui facit mirabilia
 magna solus magnificamur. qui hec asa
 pientib' & prudentib' hactenus abscondit
 que mirabilite' chel' n' is humilitati tue re
 uelauit. Proinde quia uia mandatoru' di
 corde dilatato curere n' possum. admo
 nitionis tue stimulis excitari. par' ds tibi
 dederit. uehem' desideram. De celo idu
 bitant' cognoscat. quia in literis tuis scilicet
 in libro scimus delectari sum' sicut in om
 nib' diuitiis. Deniq; scilicet orationib' uis nos
 apud dm' adiuuari & osibus p'muniri.
 humilit' deposedim'. *R. eiponiu' hildegar.*
Vos qui cuncta xpi iduistis. & cu' imita

Handwritten mark or initial.

ri uultu. audite qđ psalmista dicit. Qui
 ponit nubē ascensū tuū qui ambulat sup
 pennas uentorū. Quid ē hoc? In constitu
 tione mundi posuisti nubē ascensū in
 uentū uolatilū. que in altitudine aeris
 sūt. Qđ etiā sic ē. Deus p̄scunt qđ sp̄itale
 populū in semetipso constituit ut erat.
 ut p̄pha dicit. Qui sūt hi qui ut nubes
 uolant. & quasi columbe ad fenestras su
 as. Montes sp̄italiū uelut nubes sūt que ē
 quasi mātia lummarū. scilicet solis. lu
 ne & stellaz. Sic etiā obedientia uelut
 mātia ē humilitatis. caritatis & aliaz
 uirtutū. in quibz fideles quasi columbe uo
 lant. cū p̄ ligaturā p̄rie uoluntatis desi
 deria sua ase abscidūt. ita qđ p̄cauer nā
 innocētie in solē aspiciūt qđ homines n̄
 sūt in uoluntate carnis sue. Et sic creator
 omniū ambulat sup pennas uentorū. cum
 supnus filius in humilitate castitatis
 pulcher flos p̄cessit. & ita in mansuetudi
 ne p̄mansit. Vñ sc̄ptū ē. Sup quē requies
 cā nisi sup humilē & mansuetū & tremē
 tē sermones meos. he sūt ale sp̄italis popu
 li. S; qui istis carēt uelut uolatilia cadēt.
 que pennas uolandi n̄ habent. In his
 etiā conuertitur multitudo maris. & san
 ctitudo gentiū uenit. Nam innumerabilis
 turba hominū. ad istas alas currit.
 S; quidā int̄ illos respiciūt ad aquilonē
 p̄ turbine uane gl̄e & supbie & p̄supstun
 tates seclariū morū in semetipsos oñden
 tes. nec psalmista sequentes qđ dicit. Bonū
 ē sperare in dño / quā sperare in principibz. Qđ
 ē hoc? Multo melius & utilius ē aspicere &
 uolare in nubē p̄ tunica xpi quā confidere
 in se. uelut in causa p̄cti angli factū ē.
 qui in supbia illi sperare uoluit ante quā
 sic stare n̄ potuit. s; in abyssū quasi plum
 bū cecidit. In hac supbia etiā adā uirā fu
 git. & alienā p̄grinationē uenit. in qua
 in patre suū quasi in alienū in p̄grinati
 one sua aspexit. quē ante bene cognoue
 rat. cū innocens in humilitate fuit. Sic

etiā filij hominū in semetipsos confidit.
 decepti uelut sp̄e habentes in principibz.
 S; cū d̄s clamauit adā ubi es? p̄scunt
 qđ factura digiti sui omnino p̄cenda n̄
 eēt. s; quōdoq; redimda ut sc̄ptū ē.
 Redemisti uirgā hereditatis tue / mons
 syon in quo habitasti in eo. Qđ ē hoc?
 Deus hominis recordatus ē quōdo p̄mū
 erē caput serpentis conuertit. ubi uer
 bū caro factū ē. Et mons syon fuit in
 quo d̄s habitat in humilitate. Et filius
 in corde patris. Nē tu o gregatio egre
 ga audi. ut sis mons syon. Nam d̄s ab
 ūcio p̄uidet. qđ omnē creaturā facere
 uoluit. uerbū etiā patris. in uirgine
 uirga homo surrexit. Ipsa enī uirga
 mātia omniū uirtutū sc̄itatis fuit. de q̄
 & uos o sp̄itales populi uenistis. Eua q̄
 pe omē genus humanū prulit. s; ita
 uirga illud in sua floriditate demore
 pauit. quōdo de uentre eius filius d̄i ex
 iit. Et sic o sp̄itales mons syon estis. q̄
 pat̄ in uerbo suo uos plantauit. Nam &
 filius excelsi patris. in tabernaculo d̄i
 uirginis habitauit. & sic fortis leo de
 illa exiit. ita ut totus mundus ip̄sū
 uideret. Qui & uos sp̄itales populos in
 semetipso egregauit. cū ad eū uelut in
 uel uolatis. peccata uirā n̄ in uoluntate
 op̄i portantes. Ipse enī sine peccato fuit.
 Vñ etiā uos eū imitauit si p̄t alim
 ambulatis & uosmetipsos ne peccetis
 pudiat. n̄ exultentes tanq; puluis quē
 p̄icit uent̄ a facie tr̄e. nec ut uentū
 aspidū. nec quasi plumbū in aquis ue
 hentibz. S; si in uana gl̄a curritis tanq;
 puluis estis qui hac & illac sp̄angit. & q̄
 fructū iusticie n̄ seminat. nec m̄ca
 electā plantat. s; q̄ magnā famā p̄du
 ducit & animas uirā ledit. Cū n̄ in ma
 lignitate supbie estis uenem̄ aspidū i
 sanabile conceptis qđ uos mortificat. &
 cū inquietudo m̄tū int̄ uos exm̄teret.
 estis quasi plumbū qđ in puteū uchem̄

ter cadit. Nam uana gl̄a &
 uolera supbie sūt. Et que sic
 ne m̄tū uicē implicant. &
 illi inuolant. Vñ pay & s
 fugit. & caritas xpi recedit
 multū sūt. cadent quasi plum
 bentibz. quia alas subleu
 bent. Nam uelut d̄m in uicu
 illos clamat. ut olim itonit
 iment in abyssū deiecit. ut
 dicit. Leua manus tuas in fi
 sine. q̄nta malignanti ē im
 s; denunt sc̄lisma opa. cū
 tr̄i dicit. Et ibi supbia e
 ar̄i chaboli in fine cecidit
 uos respiciens. sc̄tū suū u
 fuit. ubi etiā om̄ino p̄it. &
 uos supbia in hominibz in
 labiq; longitudo dierū
 uos p̄nit addidit. & r
 m̄ne eripnas fecit. ut
 dicit. Deū nescim̄. nec eū
 s; hic malignatus ē inimicū
 uos uenit lux ad filios tm̄
 uos p̄rietes tēpi estis. quia
 illa uos plantauit. Vñ uan
 supbia & turbine multaz. iē
 ip̄e. Nē uuentibz oculis he
 dicit. m̄ioribz auribz au
 r̄m in d̄sp̄sione n̄ uideo. qu
 singula passus uis sit. Uenit
 in uideo. In uera uisione etiā
 p̄gratione ita uidi ut au
 r̄. quōdā ut saphirū fulg
 ur luce stellaz lucentes. Qu
 r̄a r̄uolant. hi timorē d̄
 s; supra regularis legis p̄t
 uolunt. quāuis p̄ carne u
 ne ad occasionē ducit. m̄cā
 uenit. Qui aut̄ ut saphir
 uos d̄i habent. & ico q̄
 ta n̄ opant quāuis p̄ccat
 uos libent̄ se castigant. & h
 uos habet. S; qui ut lux it

ter cadit. Nam uana gl'a & malignitas
 uiscera supbie s't. Et que sic cu' iquerudi
 ne m'itu' iuce' implicant. odni' & iudicia
 illi' ministrat. Vn' pax & securitas ibi
 fugiunt. & caritas xpi' recedit. Et qui illis
 malis s't. cadent quasi plumbu' in aquis
 nehemtib'. quia alas subleuationis n' ha
 bent. Nam zelus d'ni in ultione sua sup
 illos clamat. ut olim i'tonuit cu' supbu'
 amiceu' in abyssu' deiecit. ut psalmista
 dicit. Leua manus tuas in supbias eoz i'
 fine. q'mta malignitas e' i'mie' in sco. Na'
 ds eleuant scissima opa. cu' luce' atene
 br'it diuisit. Et ibi supbia cu' omib' uis
 cerib' diaboli in fine' cecidit. cu' ad aqu
 lone' respiciens. scutu' suu' in nichilu' po
 suit. ubi etia' o'mino p'it. S; tam deide
 iteru' supbia in hominib' multas ciuita
 tes absq; longitudine dieru' edificauit.
 & penas penis addidit. & ruitas in mul
 titudine eripnas fecit. ubi homines
 dixerit. Deu' nescim'. nec eu' colere uolum'.
 Et sic malignatus e' inimicus in sco. Ne
 aut' uiuent lux ad filios turbe' uti' dicit.
 Hos parietes t'phi' estis. quia primitiua
 ecclesia uos plantauit. Vn' uana gl'am &
 supbia & turbine' multaz iquerudiniu'
 fugite. Ne uiuentib' oculis hec uideat. &
 audientib' interiorib' aurib' audite. Locu'
 u' in in d'p'sione n' uideo. quauis multa
 flagella passurus sit. Haurite q' & uigila
 te in deo. In uera uisione etia' quosda' in
 agregatione' ita uidi ut aurora' rutilan
 tes. quosda' ut saphiru' fulgentes. q'sda'
 ut luce' stellaz lucentes. Qui eni' ut au
 rora rutilant. hi timore' d'ni habent.
 & p'cepta regularis legis p' d'ni libent'
 cultodiunt. quauis p' carne' uelut uehima
 que ad occasione' ducit. m'ctu' deuare
 uideant. Qui aut' ut saphirus fulgent.
 caritate' d'i habent. & id'o gratia pecca
 ta n' opant' quauis. & etia' p' delicta
 sua libent' se castigant. & hec in c'fuetu
 dine habet. S; qui ut lux stellaz lucent.

beniuolentia' habent. & id'o cu' hominib'
 n' r'uant. s; lasciuia' pueriliu' moru' tenet
 & a grauib' peccatis se libent' abstinēt. &
 ea odiosa habent. Et alios in ingredine
 amari sumi. p'p' consuetudine' squalidoz
 moru' uidi. in qua quida' p'p' p'rietate'
 m'it' sue amari s't. & facultates diligunt
 & id'o spirital' osuetudine' n' amant. s; illos
 qui in sup'dictis trib' modis s't sepe affli
 gunt. Et audiu' uoce' de celo clamante'. Qm'
 diu' agregatio hec in his trib' modis detine
 tur. a deo n' relinquet. S; & ad illosq; in p'dicta
 ingredine' erat. eandem uoce' audiu' dicente'.
 Surge aquilo & ueni aml'. p'fla hortu' me
 um & fluet aromata illi'. Qd' dicit. h. ecce
 de masu' i'iquitatis. & ueni bonu' iusticie &
 uriga ut turtib' plantatione' scitatis. ut
 fulgeant in ea opa que n' marcescant. Aqu
 lo eni' s't r'patores qui uerbis r'p'e & exenta
 tione auaritie' et puocatione' iuriaz dul
 ces & utiles herbas ut turtu' p'sternere uolunt.
 que ad m'diu' aquilo immerisa p'cipitat. S; illi
 quos hoc m' affligunt. patientia' sic discent.
 & lacrimabili gemitu' p' suis & illoz peccatis
 ad d'ni clamant. uti' etia' aliquando rethosi ad
 peccandu' s't. & ob hoc fumus aromatu' ex
 cordib' eoz ascendit. que angli' suscipiunt. Et
 sic p' aquilone' iurichitas bonis t'ribuit. In
 etia' qui facultates libent' habent. his qui i'
 trib' p'fat' modis fulgent aliqua obiciunt
 ut ofundant. & etia' in necessar'is causis o
 bedientiaz suaz querunt q'm' eas affligat. &
 multociens in immundicia' carnis se uolunt.
 uelut porcus qui stercore' i' uoluit. & m'itib'
 serpentiu' oculi cu' grauisima osuetudine
 m'ctu' alios fatigant. S; uos qui iusticia' di
 ligitis hanc admonitione' memor'it' tenete.
 ita ut facultates p'p'ie uoluntatis ure' ido
 latria e'e' cognoscatis. & ab anglicis ordam
 bus scilicet spirital' populi separas que ad
 m'ctu' idoli fallacie' a deo uero separati e'. &
 etia' alia peccata relinquitte & ad saliente'
 fonte' ut lauementa fugite. lauacru' quoq;
 pacti illi' quo m'ctu' reliquistis i'spicite

etia' filij hominum
 decepti uelut sp' h' h' h'
 S; cu' ds clamant. ubi
 qd' factura d'gnu' suu'
 e't. s; quidq; uolunt
 Redemisti uirga' h' h' h'
 hon in quo h' h' h' h'
 Deu' hominis reuelat
 ere' caput serpens
 bu' caro factu' e' Et u' h'
 quo ds habuit in h' h' h'
 in corde patru' Ne m' h'
 ta auct' ut sis mou' h' h'
 uicio p'uidet. qd' u' h'
 uoluit. uerbu' eni' p' h'
 uirga homo s'it r'p'e. h'
 maria omni' u' h' h' h'
 & nos o' spirital' populi
 pe omne' genu' h' h' h'
 uirga illud in sua florib'
 p'uit. q'do de uenire' h'
 ut. Et sic o' spirital' m' h'
 pat' in uerbo suo nos p' h'
 filius ecc'le' patru' in h'
 uirgini' habuit. & h'
 illa exiit. ita ut u' h'
 uideret. Qui & nos p' h'
 semetipso agregant. h'
 uel uolant. peccata u' h'
 op' portant. h' h' h' h'
 Vn' etia' nos cu' u' h'
 ambulat. & u' h' h' h'
 p'uidet. n' ex h' h' h'
 p'iet uenit a facie' h' h'
 asp'ctu'. nec quida' p' h'
 h' h' h' h' h' h' h' h' h'
 puluis estis qui h' h' h'
 fructu' iusticie' n' h' h'
 electa' plantat. h' h' h'
 ducit & amant. u' h' h'
 uigilate sup' h' h' h'
 lamabile' conceptu' q' h'
 cu' iquerudo m' h' h'
 estis quasi plumbu' q' h'

quatenus a peccatis recedatis. & studete ut sacrificium ut in pingue fiat. ita ut p̄se ueretur in bono qd̄ iēpistis. Quandoquēq; enī homo uoluntatē suā in rota carnis sue mactat. sacrificium deo ē. Hoc enim ut sacrificium abrahę deo acceptabile ē. cū ille filiū suū ad sacrificandū deo obediendo ligauit. Quamuis enī domat qui praua opa dimittit. & pedes ligat qui itinera. p̄prie uoluntatis sue ostrimgit. & iēlnatus obedit ut caput ad gladiū ysaac iēlnauit. & corp̄ domat qui carnalē concupiscentiā abiicit. In his uictoria ē que uexillū portat. qd̄ in bono rumore & in suauib' odorib' uirtutū redolet. Qui hanc habet. corā cunctis inimicis suis securus iēdit. Hoc autē in sacrificiū pingue fiet uelut utulus saginatus qui absq; omī macula erat p̄ quas anima macie deficit. quia bonū plenū pingue ē. Xp̄s enī iūris fatigatus n̄ peccauit. & in hoc patientiā scōz sc̄ificauit. unī & uos fideles corda ur̄a ad illū p̄lia qui uobis exemplum dedit p̄parate. & sollicitudinē illoz quoz n̄ indigetis abiecte. & ut in alfa & in o. appareatis studete. In sensualitate enī peccatorū obumbrati estis. s; cū a peccatis surgeretis pulcre forme uirtutū in uobis apparebit. quapp̄ & dextera dī uos protegat. *Prior castellensiu fr̄m. hiluēs.*

Hildigardi honorandę & sincere caritatis uisus amplectende dñę & magistre sororū de scō Robto in pingue. C. prior licet idignus totaq; paup & humilis ogregatio castellensiu fr̄m inter choros uirginū sequi agnū quocūq; ierit. Locorū m̄sticio seuncti quia de siderabili p̄sentia ur̄a fr̄m cor palit̄ n̄ possum'. litarū officio salutare uos alloqui gaudem'. quippe q̄ in xp̄o ueneram' ut sup̄iore. & apud xp̄m mediatrice habere sp̄amus ut carissimam matrē. Audita nāq; fama ur̄ę bone

conuersationis & in dī fidelis administrationis p̄ ur̄a stabilitate & orationis obsequio & ad dñm p̄ ur̄a salute exhibem' munusculū. Hanc q̄ o dñā saluatoriā uobis scribitur epistola ut & nr̄i memoriā faciat' & subditis uobis eadē facere suadet. Nam multa audiuim' de uobis m̄ ualde gaudem'. ut possit archana dē scrutare. & de occultis suis n̄ modica manifestare. Provide clemētiā ur̄am petim'. ut qd̄ in uobis & in ordine nr̄o sc̄ilicet monastico uobis. immo diuini oculi dē placeat. sc̄dm qd̄ d̄s uobis ostenderit. uobis describere n̄ ambigam'. Valeat.

Ego fons uisus. *Hiluec. ar. n. d.*
 dico ad illos qui p̄p̄ nom' meū tunicā mea iēdunt. p̄grini s̄t in uenatione mundi. O plangendū & lugendū qd̄ celū ruptū ē. & qd̄ dies obsecrat' ē h̄c q̄ denarius reuocandus ē in arriū nō est laudis. O filij isrl̄ quare corrūpti dulcissimā caritatē que in me alto m̄ p̄fundū aspiciēte fluit plenissimo op̄. Et quia ipsa fluit in me. idō fluit enī de ipsa aque iuue. Ipsa autē stat in forma uirgē. quia sicut in uirgine dulcis simi amplexus s̄t. p̄p̄ integritatē enī sic etiā caritas habet dulcissimos amplexus uirtutū. S; in luget. qm̄ teneat n̄ sc̄ndūt illā p̄ garrulitatē inuentionis sue. Unde etiā fugit ab eis in altitudine illa unī uenit. & plangit. quia filij ipsi quos plenis uerbis emittit. deficiunt nolentes tergi a p̄ntidine uolantū n̄tū. O ipsi miseri quare adtingit se miserie alienationis & p̄grinationis. auferentes se de uiscerib' regalium nuptiarū nouę sponse que semp̄ p̄parata ē sponso suo sic uirgo uirō suo. cū illi n̄ dū in cognitione oinneta ē. s; cū adhuc in integritate sua iōrupta manet. Et qm̄ illi a spona illa se separāt. idō obrebrati & obumbrati s̄t quasi celū frige r̄nt. Quid ē hoc? Sicut firmanū celū

in omib' ornamentalibus suis sc̄licet
 ma & stellis illustrat orbē. & t
 legum ligna facit. de lapidib'
 de alijis iūm̄it' alia iūm̄it'
 n̄ deberet reliquo populo te
 n̄ ter ostendere. S; caritas i
 ita ut uirginitas que debet
 ere sic sol & munditas sic lun
 populus sic stelle in lumine s
 quia dulceta mat̄na uiscera il
 cur' s; tortuosa mulier pler
 magratie. & plena uisus m
 domib' demib'. horribilis exi
 m̄b' que facit. pessime istos
 porcorū currit. qui debuerit
 & relinquentes se s̄m ē. Ipsi en
 ne in semetipsis sc̄ndūt. in sp̄
 s; in macandia. & corrūpti
 ygnominia. & frangit ea
 uicentes oculos suos in e
 antel. & omīa idūm̄ta sua
 corū uisumantes. & se sap
 magistros suos exultantes.
 de dī in primo ortu ur̄o
 uol' s; multica donū dei. q
 uoluit in ur̄o angelico
 uol' s; penitē sup̄are qui p̄
 p̄p̄tationis uelut pueri dī
 p̄o cuomunt. O pulcri fle
 quare comeditis cib
 uoluit in alter utriū quere
 n̄ s; fecerit societate magu
 quib' mortiferū scelus. Et
 n̄ inquietos mores frequen
 n̄ s; uelut n̄t' unemq; hom
 sū sc̄dm m̄sura suā. Ambu
 uerita & apra retineta. sine
 o p̄p̄tationis. S; uos ubiq; i
 s; uicentis alij apphendit. &
 n̄ s; h̄c mora. & in eo fabrica
 uoluit. s; inamū in ipso labe
 & inamū faber qui iūte uas cē
 n̄ s; p̄t quia itabile ē. H

in omnibus ornamentis suis scilicet in sole luna & stellis illustrat orbem. & sic faber de lignis ligna facit. de lapidibus lapides. & de aliis instrumentis alia instrumenta. sic & isti deberent reliquo populo lucere. & bonum iter ostendere. Sed caritas in eis cilla est. ita ut uirginitas que deberet meis lucere sic sol & uirginitas sic luna. & reliquus populus sic stelle in lumine suo deficiunt. quia dulcia matris viscera illos non calefaciunt. sicut tortuosa mulier plena rugis & magredine. & plena uicis moribus; & stridentibus dentibus. horribilis exiens in his omnibus que facit. pessime istos secundum mores porcorum enutrit. qui debuerunt sancti & electi & relinquentes seculum esse. Ipsi enim uestre innocentie in semetipsis sciunt. in spiritibus moribus in uacundia. & corruptum uitam suam in ignominia. & frangunt capita sua in terra. uiuentes oculos suos in desperatione excecantes. & omnia idem sua per stultitiam morum conquinantes. & se sapientes super magistrum suos existimantes. heu heu fili uir in primo ortu uro non stituit uos sic multum donum dei. quoniam multum par uoluit in uro angelico ordine anti quam serpente supare qui pessimum morbum presumptionis uelut putridum cadaver in se ipso euomunt. O pulchri flores & socii angelorum quare comeditis cibos serpentis uidebit in alterutrum querentes torpentem & ferentem societatem magnorum scismatum quasi mortiferum seclusum. Et cur ascenditis inquietos mores frequentis interrogati omnes & investigationis multarum uariarum non discernentes unicuique homini datum suum secundum mensuram suam. Ambulate conuenientia & apta uerba. sine uolante uento sparsionis. Sed uos ubique uanum motum inuenitis istum apprehenditis. & eum confirmatis sine mora. & in eo fabricatis ab eo non cessantes. sicut in manu in ipso laboratis. sicut & inanis faber qui inutile uas componit quod stare non potest quia instabile est. Hec ergo o filio

tu mei apprehendite pulchram matrem uitam scilicet amica mea caritatem. & amplectimini eam. Dico autem uobis. Quidam in uelocibus equis sedentes & preciosis & fortibus armis armati fulgentes. ad occidentem se uertebant. ut contra illos pugnaret qui ab oriente ueniebant. Ad dexteram eorum uallis erat multae longitudinis uelut profunda uia erat. & ad sinistram eorum silua magna & alta tota in ramis suis niue profusa. De qua plurimum homines parum & ierme exercentes. ut armatos illos uiderent. in silua multo pauore fugerunt dicentes. Wach qui se isti. Sed ut ipsi essent armatis terrore recederent. magnos strepitus & sonitus in eadem silua faciebant. Unde quidam eorum armatorum indignati gladios suos exherentes. eos ad ferendum uibrabant. Et facta est uox ex alto dicens. Conuertite gladios uros in uaginas usque ad tempus temporum eradicationis. Et illi gladios suos in uaginas remiserunt. Et ecce quidam alii toto corpore nudi in equis sedentes circa peccatum & circa uentrem modico panno tantum obtecti uenerunt. Quos ut illi qui in silua erant uiderunt ad ipsos cucurrerunt. & equos eorum per collum & per caudas capientes. sicut & ipsos nudos per crura & per pedes eorum tenentes. magnos saltus & cachinnos in iustis suis cum illis & illi cum illis faciebant dicentes. O socii. nobiscum iudicite. Uide quidam illorum armatorum armis suis fatigati. ad ualle hanc que iuxta ipsos erat diuerterunt. & de equis descendentes. & arma sua que multo fulgore radiabant exerentes ea deposuerunt. Et ita in ocio in eadem ualle sedentes dixerunt. Quis potest cum his paruulis semper pugnare. Simanum ergo eos ludere. Quod ut idem paruuli homines in silua euntes uiderunt ad ipsos cucurrerunt & ludos suos circa eos faciebant. Sed isti nec cum illis iudebant. nec eos a se discedere cogebant. sicut tantum armis suis depositis in ocio sedebant. ludos istos insipientes. Et iterum sonuit uox ex alto dicens. Isti qui arma sua deposuerunt. non debent uocari

principales magistri in palacio regis. q̄a
 fatigati s̄ ad plū. Hunc o filij mei ad
 tendite. Intellectus iste ē ad nos. Nam bo
 ni & utiles plati & ceti qui sc̄aria contēp
 nūt in iudoci cur̄sū bonoz opū cū d̄ign
 ti custodia armati sedent. ut cont̄ diabo
 lū pugnet. Ad dexterā eoz ē uia rectitudi
 nis. & ad sinistra iquietudo multaz. uenisi
 tudini de quib' multa uicia peccūt. que
 eosdē armatos multociens terri ita fugiūt.
 & multociens eis t̄rōrē suū in iima sua in
 cutiūt. Un̄ quida eoz i dignati cū iurriā
 sibi illatā patientē sufferre nolūt se adun
 dictā p̄parāt. s̄ diuina i spiratio eos monet
 ut quiescant. usq; dñi d̄s p̄ grām suā easdē
 iurrias eradicet. Et sic acōmōtione un
 dicte sue cessat. Et quida alij qui t̄rena de
 sperisille uident. inamū hoc m̄ se currere
 ostendūt cū nich ab om̄i opib' sint. quā
 uis se in simulatione tegant. quapp̄ &
 uicia illa eos derident. & cū eis in magna
 irrisione ludos suos exercent. S; & quida
 p̄dictoz platorū & ceteroz qui t̄rena om̄i
 no desperisille debuerant tedio fatigant. &
 in recto itinere diligentia bone custodie de
 serit. & negligent uacantes dicūt. qd̄ cū in
 cū illis semp pugnare n̄ possint. Un̄ & eadē
 uicia eis illudūt. s; tam̄ ipsi nec illa plenit̄
 suscipiūt. nec om̄ino ase ire faciūt. s; in
 torpore negligentie sedent. Quapp̄ ut a
 pre ostenditur. nec utiles magistri nec
 utiles pugnatōres corā deo s̄. quia ad sa
 lute suā in tedio torpescūt. Intellectus iste
 o sectatores tuncē mee ad uos tendit. O spi
 ritales populi qui dicitis uos bene & recte i
 cedere. cur n̄ imitamini opa agm̄ q̄ fuit
 mansuetus. mitis. humilis. castus & obedi
 ens p̄cepto patris sui. & patient ad sacrifi
 cū corpus sui p̄ uobis. Surgite ḡ. sic pri
 mū uos plantauit multiciū donū d̄i ad 9
 sortū angloz. Hos enī m̄tū nescitis qd̄
 factus. uolentes montē ascendere que app
 hendere n̄ potestis. un̄ etiā m̄tū ruitis
 in ualle. q̄a icipitis quod pficere non po

testis. S; & in m̄te uia i quieti estis. uolen
 tes sc̄i ēē ubi n̄ sūt merita nec merces bo
 ni & recti opus. Quapp̄ estis sic alieni q̄
 uolunt habere qd̄ n̄ possunt cape. Comu
 lescite ḡ & confortate corda uia & currite
 uias d̄i. qm̄ merces dabit illi qui opat. n̄
 illi qui opus querit quasi illud uideat in
 speculo. un̄ etiā decipit in estimacione sua.
¶ Quidā sacerdotes. *h. i. v. e. a. d. n.*
 idigardi dñe & matri de cenobio
 beati robr̄i uenerande ac d̄ligen
 de. a. e. h. ben solo nomine sacerdotis cū
 cetis societatis sue s̄rib' sub defensione be
 ani martini degentib'. sincerissimū m̄tū
 hominis affectū cū uiscerib' im̄e deuotio
 nis. Quia o electa & dilecta sc̄itatis famula
 & mat' plurimoz sc̄itaz sequentiū caris
 sima. de te plura audiui. que odoren
 te multis conferūt. & idō ad altitudi
 nē tuā confugimus. ea que d̄i sūt. aut fieri
 bundo corde postulantes. Nos enī qui a
 puericia ad seruitutē dei consecramur.
 quaten' etiā sacris ordinib' diuini officij
 creatori n̄ro fidelit̄ seruamus. cū ad sa
 cerdotiū puenerim' ubi digne & irre
 phensibilit̄ uiuere deberemus. ea que
 sp̄e sūt sepius negligim'. & ea que carnis
 s̄t facimus. Nam cū populo d̄i deberem'
 ēē oculis contēplationis. autis obediēti
 natus discretionis. os ueritatis. manus in
 ste opationis. & pes in uia rectitudinis &
 exemplū uirtutū. illi magis odor mar
 tis & scandalū offensionis sumus quā pe
 tra soliditatis. Un̄ & multa mala inueniūt
 nos. qm̄ asc̄tario d̄i ut ita dicamus
 in lutū seditatis cadimus. Tu autē opa
 mat' & conscia secretoz d̄i. nich nos te ob
 nixe & humilit̄ dep̄cantes. ut uerba d̄i
 nē admonitionis ad nos p̄ferat. nos coram
 piat & admonet. quia quāuis uel modicā
 eā scientiā sc̄pturaz habeamus. te t̄mū
 uetā & mirabile itelligentiā animo doc
 tore & n̄ ab homine accipientē. deuotissimē
 me audire desideram'. Hunc d̄s tibi m

fundat. que p̄ nobis sitien
 fundat. Sale. *Ad clericoz d*
¶ Vox inuentū alarū.
 Quis sustentatio lapid
 uobis dico. Currite u
 officij sacrificioz legis. E
 constructionē habeant u
 sicut figura hec p̄ multico
 rōndit. Accingere gladio
 tū potentissime. Dumit
 simplicitatē morū in bun
 do roquunt in suauissim
 n̄ tenget inridat terrei
 calor in secreto suo. Time
 ritū homo quasi de sicca
 fragit ararū & cū frue
 rit. q̄ de calore sol
 ē. Unde ipse potentissim
 d̄i ē id ē p̄ma & acuta
 quia ei n̄ terat estuatio e
 ḡugentia peccatoz. S; u
 p̄ter. nobilis de nobili. rex
 quib' de genere suo. sic t
 ne constituti s̄. que ad m̄
 t̄mā suā filio suo t̄ t̄bi
 d̄ctū ē. hereditas mea sit
 at. ad summū sacerdotiū d̄
 & ueritate. Istud testimon
 tū traditū. sic ut p̄hator
 tū habens. cū filio suo r
 sacerdotis inuenit patre &
 ut sic ille ambulauit. sic
 lent in constructione corp
 ordos habuerit crim̄ in p
 m̄. aut in petulantia gul
 lico surgat & medicū re
 cōm̄at quasi uenemū bib
 se d̄ctū uelut domesticū s
 ergo audite. Un̄ quida d̄
 bolent. in d̄lect alterā hu
 tā uicā. In humida enī u
 tradit d̄ctoz s̄. negotia
 a d̄ctoz. tyro. macedonia

fundat. que p nobis firmiter denote et
fundat. Sale. *Ad diericos dñi orationis h.*

Uox uiuentiu alarū dicit. O qui es
ut sustentatio lapidū & cingulū
mbroz diuersorū hominū. audite hec
que uobis dico. Currite uias planas ad
officiū sacrificiorū legis. Et mbra uia
constrictionē habeant in lumbis ur̄s.
sicut figura hec p iusticiā donū dei os
tendit. Accingere gladio tuo sup femur
tū potentissime. Diuinitas enī uisitat
simplicitatē morū in humili puella. &
ibi requieuit in suauissima castitate q̄
n̄ tetigit uiriditas terrenarū. s; sup̄nus
calor in secreto suo. Time surrexit ue
rus homo quasi de sicca terra quā n̄
fregit anarū & cui fructus n̄ ē semi
natus. s; que de calore solis p̄duxit flo
rē. Unde ipse potentissimo gladio accin
ctus ē id ē p̄ma & acuta uera iusticia
quia ei n̄ ierat estuatio carnis in ne
gligētia peccatorū. S; ut filius ē de
patre. nobilis de nobili. rex de rege. &
quisq; de genere suo. sic sacerdotes de
me constituti s̄t. que ad hūcū & pat̄ sub
stantiā suā filio suo tribuit. ut etiam
dictū ē. hereditas mea isrl̄ ē. qd̄ cōpu
tat ad sumū sacerdotū de mīa & grā
& ueritate. Istud testimoniū ē p me uo
bis traditū. sic ut phator magnū exer
citū habens. cū filio suo relinquit. Ido
sacerdotes imitent̄ patrē & dñm suū. ita
ut sic ille ambulauit. sic & ipsi ambu
lent in constrictione corpis sui. S; si sa
cerdos habuerit crīm in putredine car
nis aut in petulantia gula & lasciuie
ilico surgat & medicū requirat & illud
euomat quasi uenemū biberit. nec in
se diuti uelut domesticū suū teneat.
Ergo audite. Dñs quida duas regiones
habuit. uidelicet alterā humidā & alte
rā arida. In humidā enī multe uicis
situdines diuersarū negotiationū quasi
in tharso. tyro. macedonia & in ethio

pia erant. In tharso intelligite uelocit̄ cur
rentes & in unaquaq; re crescentes. s; tam
nalde laborantes. in thuro aut̄ in angus
tia laborantes. & m̄tū in magna necessi
tate deficientes. in macedonia ū in sicca
te estuantes sic fructus ille qui in p̄cedit
m̄ deficit. ut & lupus ostendit qui m̄tū
deuorat. m̄tū relinquit. m̄tū rapit
& m̄tū suffocat. in ethiopia aut̄ furri
ue epulantes & in uenenosa tyrannide
bachantes. & in ipudicia ardentes. In a
rida ū regione erant locupletes homi
nes pulcritudine herbarū & florū quos
homo n̄ seminauit habentes. & in con
templacione dñi sui manentes. ubi etiā
dulcissimus odor & suauissim̄ sonus fu
it. sic in abel p̄figuratū ē. qui icēpit be
ne facere. & in abrahā qui obediētiā
ostendit. & in moysē qui istructionē ani
mā p̄ uirtuta p̄cepta sacrificiorū dedit.
& in filio dei qui om̄ia bona cōpleuit.
Iste intellectus ē ad mundū qui in seclari
populo in nascentib; filius crescit. & qui
in spiritali populo decrescit. qui in semi
ne suo deficit. S; deus p̄ncipales magis
tros sup̄ cōmūne populū elegit. ad istrū
ctionē animarū eorū. Et filius dñi uenit sup̄
nis magist̄. ut sc̄ptū ē. Ecce apparebit
dñs sup̄ nubē candida & cū eo sc̄oz milia
habens in uestim̄to & in femore suo sc̄p
tū. rex regū & dñs dñantū. Nam filius
dñi in innocētia simplici puelle quasi in
nube apparuit. & tabernaculū suū in so
le posuit. cū mens eisdē uirginis mirabi
lit̄ illustrata ē ubi ipsa dixit. Ecce ancil
la dñi. fiat in sc̄dm uerbu tuū. Et ita
surrexit in ea magna columpna sup̄ oīa
nascētia. genera. cū filius dñi tanq; spon
sus p̄cessit de thalamo suo. natus de ipsa
suauissima uirgine quasi in dulci sono
& in suauissimo desiderio. uelut sponsus
sponsā suā in m̄te sua sibi suauit̄ copulat.
Vñ & cū eo apparuerit multe & admiran
de uirtutes. antiquā legale istructionē

in bonis opib' super excellentes. Et sic in ue
 stramento & in femore ei scriptum est. rex regum
 & dominus dominantium. quia caro ei suauiter su
 dauit de uirgine & non de femore uiri.
 ita super omnes creaturas ascendens. sic rex
 qui hominibus imperat. quoniam peccatum illud
 non perdidit. scilicet fortissima uel potentie di
 uinitatis que omnes creaturas presens.
 antequam in mundo peccaret. Unde & ip
 se in uerbis suis administravit omnia utili
 tate legis uelut bonus dispensator qui
 populo sibi subiecto ostendit quid ipsi
 ad eum uel de eum in necessitatibus suis debeat.
 ut in scripto est. Reges eos in uirga fer
 rea. tanquam uas figuli confringet eos.
 Nam in fortissima potentia diuinitatis
 unius fontis emicuit. qui purissima & o
 stantissima legalia precepta per semetip
 sum ostendit. sic imperans rectis iusticia
 in uirga ferrea & confringens ac statu
 ens queque secundum quod iustum erat. que admodum
 figulus aliud uas frangit & aliud facit.
 Hunc audite o imitatores mei. Ab uero
 seculi populus meus precessores & magistris
 habuit. Quare ergo perferens indignationem &
 audaciam & incertitudinem in uariis moribus
 & in multiloquio superbie quasi faciat
 noua celestia & eburnea altitudinem mon
 tium que instrumta uentis facile dissipant.
 & que ab hominibus concutuntur. ita ut
 etiam auferatis animabus uestris decem minas.
 & denarium illum qui est retributio celestis
 regni in rectis hominibus. Apprehendite
 autem disciplinam. uidebunt legalia & iustu
 ta precepta in uerbis uestris. & tales in cogi
 tationibus in uerbis & in operibus uestris estote.
 ut mundi sitis uelut holocaustum in sa
 cerdotali officio. cauete ne uenenosa
 uerba sitis in uobis in uanitate huius seculi.
 quia per uariationem legis non expectat uobis. Sed
 fideles lumen portate in manibus uestris. ita
 ut omnis populus ad uos conuertatur. hec
 sunt precepta legis quasi mons magnus. su
 per quem lumen positum non latet. Ideo habere

disciplinam in cinctura lumborum uestrorum per
 bona exempla lucentes ceteris populis. quia
 uirga regendi eos habetis. Unde etiam esto
 te solliciti ne quando irascatur dominus & peccati
 de uia uista. quoniam exemplo filii dei ambu
 lare debetis per uiam bonorum operum. que omnia
 prius in sacrificio uirtutum & agnitionis per
 signata fuerunt de officio uestrum. In ueteri
 enim testamento sacerdotes in lumbis suis non
 tabescebant. quia nullus in lumbis suis per
 cunctus eos precesserat. Sed ne solus iusticie
 effulsit. Ergo in illo ambulare. castita
 tem uestram seruantes. quoniam non uirtulus non ar
 det nec uictima agni per uobis in ligno
 crucis suspensus est. scilicet pastor magister &
 bonus per uobis ad passionem crucis datus
 est. Iam imitandum in operibus uestris. Ista
 mini autem aduersus iniusticiam & nolite
 peccare. scilicet non oculum non iudicia nec
 opprimere pressuram habere in irratione
 cordis uestrum. quando uidetis casum hominum
 propter stulticiam morum eorum. scilicet imitate illi
 minia. & corripite eos in mansuetudine.
 Et nolite in estimatione uestra cultum hoc
 habere. quasi seculi sitis propter consuetudinem car
 nis uestrae. ubi dicitis in cordibus uestris. hoc
 elegit dominus in sanctitate. nec ullis debet nos
 per cultum uirtutum precedere. Et quare de
 dignamini perclaram faciem in illis qui in
 misericordiam meam amplexati sunt per circumspectionem
 mentis sue. & qui in ordinatione imitan
 tur angelos qui sunt speculum uultus mei
 ita ut ipsi eos subsequantur per mortifi
 cationem temporalis mundi. Angeli enim
 ministrant salutem omni populo. Sed & in
 abraham & iacob & in uirga aaron. an
 geli salutem populi preminant. Quare
 ergo non possent nec deberent imitatores an
 gelorum & tunc meo pudere salutem po
 puli propter instantem necessitatem in necessitate
 positorum. Vos autem in militia sancti estote
 ita ut humilitas in uobis turri cui se
 nestris uirtutum bonorum operum & cum ca

mentis sancte medicame unice
 lura sua edificet. Interiora e
 nra uideat. que opa in u
 dere ergo solliciti ut scitatis
 sit & non plumbi. quia iacob
 continue felicitatis. etiam
 in descensu elationis. Sic n
 nra in duabus partibus spirital
 conualesceat & confortam
 bonis. ut non deficiatis. **Qu**
Hildegarch magister
 de seculo Roberto in p
 peccatores non metentisq;
 uera congregatio firmi in
 genitum cui fulgentissima
 cernit impietas uincere. I. y
 mi boni operum. cui om
 tibus & ad decem uume
 operum. & si eade in su
 comat. tam iuxta sensu.
 ueris differere participa
 sta supina regalis aule or
 tui inflamantur. quo uic
 medicare fonte claritati
 tur. interiora uero anglos. ag
 do ipsa origine sunt rem
 differunt. tanto debilius.
 pula lumme reuocet. sic &
 hinc ad uita sunt porcin
 danti. alij tenui. impetu.
 uacillare semp discurrer
 & ad illud beatificum princ
 su distansissima mobilit
 Sicut enim quedam anime in
 claritatis sic absorbe. ut a
 uidere. aliud nichil sentiri
 illi hominis omnia uiuifica
 deant. Quartum fulgore & c
 bene trestri graues obscuri
 reuerberantur. ad receptaci
 tatis. aprificam. quo sibi g
 nificam. Quia ergo tu ma
 lina ad claritatem illa uen
 splendor a corde tuo erit

uerus scē medicus unicuique scdm m
 surā suā edificet. Inīora etiā oeculta
 urā uideat. que opa in uobis sūt. Proui
 dete q̄ sollicitē ut scītal in uobis aurū
 sit & n̄ plūbū. quia iacob erectus ē in
 culmine felicitatis. elau aut̄ strictus
 in descensu elationis. Sic mouet mens
 urā in duab' partib' spūalis uite. Nam
 conualescite & confortamini in om̄ib;
 bonis. ut n̄ deficiatis. **Quidā sacerdo**
Hildigardi magistre. **ref. hildeg.**
 de scō Robto in pingis. O. C. V.
 peccatores nommetentisq; sacerdotes. &
 tota congregatio fr̄m in Amerbach de
 gentū. cū fulgentissima lampade. ad
 etnas nuptias intrare. Lux uicinis om̄
 nis boni operis. cui om̄is anima ui
 talis & ad decemū numerū p̄fecta sit
 coopari. & si cadē in sua puritate in
 ueniat. tam iuxta sensū accipientū a
 beatis differētē participat. Nam sicut
 illa sup̄ma regalis aule organa eo arden
 tius inflāmantur. quo uicini & quasi in
 medietate fontē claritatis contemplan
 tur. inferiora ū angloꝝ agmina quanto
 ab ipsa origine sunt remotiora. tanto
 differenti. tanto debilius. ab illo princi
 pali lumine relucēt. sic & sp̄s icorpati
 licet ad uitā sint p̄ordinati. alij habim
 dant. alij tenui. impetu claritatis a
 maiestate semp discurrentes irachant.
 & ad illud beatificū principū consequi
 dū distantissima mobilitate eleuant.
 Sūt enī quedā anime in illud pelag'
 claritatis sic absorte. ut aliud nichil
 uidere. aliud nichil sentire quā p̄sentia
 illi luminis om̄ia n̄nificantis sibi ui
 deant. Quarū fulgore & cetera anime ad
 huc t̄stri graues obscuritate. dū sepi
 reuerberantur. ad receptaculū ipsi clari
 tatis aptificant. quo sibi ex ea subtili
 notificant. Quia q̄ tu mat̄ reuerentis
 sima ad claritatē illā uicini ascendis
 ti. splendor a corde tuo erūpens consci

entias m̄as illuminet. ita ut p̄ radios
 tū ammonitionis. tū exhortationis. tū
 correptionis tenebre nr̄e immuantur.
 Nam quia habundant uiquitas & re
 frigit caritas p̄ scisma romanū tene
 bras erroris patimur. & qm̄ nubib' ū
 quitatis obstantib' sol iusticie. obscura
 tus ē. luna que ē ecclia ab ordine religi
 onis multimodis exorbitauit. Verūta
 men quia uerba xpi n̄ transeūt. si per
 manēt. & idē ipse testat. ecce ego uobis
 cū sū usq; ad consumationē sc̄li. quā
 totus iam pene orbis tenebris erroris
 inuolutus sit. radius quidā antique
 gr̄e ne tota gens peat. in uobis resplen
 dit. Ordo enī monachoz orbitat. or
 do clericoz claudicat. ordo quoq; sc̄mo
 malū titubat. & cū spūales religione
 hoc m̄ excedūt. sc̄lares ūstitūtā sibi a dño
 legē om̄ino negligūt. Nam nr̄ cetera faci
 uota quib' dñm obliuioni tradūt. legitima
 coniugia derelinquunt. & aliena p̄ libitu
 suo sibi copulant. homicidia p̄petrant.
 & idē magnos se fore existimāt. ac q̄sq;
 uelut iertē se eē dicat si hñ maculis ūni
 mis uenit. Quapp̄ sacerdotes qui clama
 re & ueritatē cū correptione loqui debe
 rent. iam silere cogunt. H̄c tu o mat̄ ue
 neranda. qm̄ ut in scripturis tuis legi
 mus cōmonitiones spūalib' multociens
 direxisti eas etiā sc̄larib' quā intime ro
 gamus ut dirigas. quia necesse ē ut
 duris & crebris correptionib' iclament.
 qui correptiones aliquas iux sustinere
 dignant. Speram' enī qd̄ animos suos
 uerbis tuis aduenti iclinet. qm̄ p̄ diu
 nā uisionē & uisionē te loqui credunt
 & scūt. quā uerbis nr̄is quos in multi
 tūgessionib' uacillare uidēt. Vale.

Ocurbe hominū **ad sc̄lares hoies dñsōꝝ p̄p̄ōꝝ. h.**
 nascentiū & crescentiū p̄ diuinā
 sapientiā. audite qd̄ ego serena lux &
 factor om̄iū uobis dico. Urā plantatio
 fuit in corde meo. in originati die ois

disciplina in cuncta bonis
 bona exempla fuerunt
 uicā regendi eos habent
 te solliciti ne quando
 de ma uita. qm̄ cetera
 laire debent p̄ uia bono
 prius in sacrificio m̄n
 signata fuerit de officio
 em̄ testamento sacerdoti
 tabescent. quia nullus
 cunctus eos p̄cessat. Sicut
 effudit. Ergo in illo
 tē m̄m seruauit. qm̄ n̄
 ei nec uictima agni p̄
 crucis suspensū est. p̄
 bonis p̄ uobis ad p̄senti
 ē. Illū uicam in op̄e
 min aut̄ aduersū tū
 peccare. sc̄lares n̄ ois
 opprimēte p̄senti
 uicū nr̄. quando malū
 p̄t̄ stulticia mori
 m̄a. & corrūte col in
 Et nolite in elatione
 habere. quā sc̄i sūt p̄
 m̄i nr̄. ubi dicit in
 elegit dñm in sc̄larib'.
 p̄ culm̄ uirtutū p̄cedit.
 dignamini p̄lata facit
 mea meā amplecti se
 m̄is sūt. & qui in
 tur anglos qui sūt
 na ut ipsi cō sūt
 canone tempali n̄
 m̄ntrant. sicut om̄
 abrahā & iacob & in
 q̄i salute p̄p̄ōꝝ
 & n̄ possent nec debent
 gloꝝ. & tunc me
 p̄u p̄t̄ uicam
 postroy. Nos aut̄ in
 te & in cubitib' m̄i
 ita ut humilitat in
 nelit uirtutū

creature. Et cū creau hominē / feci
 ei instrumētū qđ diabolus derisit. hoc
 ē. legē dedi ei qđ diabolus p malū suū
 derexit. / qđ malū n̄ ē meū qui sū plenū
 & potentissimū & acutissimū bonū. S;
 dñm decuit ut p semetipsū tale & tā mag
 nū opus faceret. qđ multa & diuersa o
 pa opari posset. / qđ homo ē. Deus enim
 n̄ est factus nec creatus nec uicissitudine
 tēporē tactus. s; semp eē habet. qđ rota
 nec iūctū nec finē habens designat. Ipse
 etiā nullū defectū habet. s; omnia inuen
 tia de dispositione ipsi pcedūt. / & ipse
 mortē supant. Quom̄. Audi o homo.
 Malū cecidit fortissima in diuinitatis
 que nūquā uiuere icēpit. / s; que semp
 uiuit. Cū enī uiuens speta sensit quia
 a deo facta & creata fuit malū arripuit.
 qđ deus qui ē iteger destruxit. quia ma
 lū tantā fortitudine habet. qđ n̄ dece
 ret. ut ullus illud suparet nisi iste qui
 sine n̄cio ē. Ipse etiā malū p humerum
 suū supauit. Quom̄. P hominē. Quid
 ē hoc. / hominē misit in anima & cor
 pe. In utroq; magnū misterū latuit.
 Nam uirginitas hominē scilicet maxi
 mū & p̄ciosissimū donū in sūmo sacerdo
 te eduxit. / p que d̄s hoc malū plenū de
 struxit. O pulcherrime forme homi
 nū quare in negligentia dormitis. / cū
 uos in magna gl̄a deus constituerit.
 Deus maximā legē uobis dedit. / cū ho
 minē in paradysū posuit. Et eodē amo
 re ipsū fecit. quo filiū suū hominē fie
 ri uoluit. ut malū illud suparet qđ se
 cont̄ eū exerat. Sic deus uoluit malū
 supare p suauissimā corpale formā ho
 minis. in quo diabolus estimauit uicto
 riā suā habere. unī etiā icēpit illi tēp
 tationib; suis illudere. / ignorant̄ quia
 p illū totū suparet. Quapp̄ o homines
 n̄ fatigemini in stulticia morū uōr.
 quasi legē n̄ habeatis. Qđ n̄ est. Nam
 ego legem uobis posui. ut n̄ comedere

est cibū sensibilis mali. s; uos p̄ceptū
 meū t̄ngressi estis. & scientiā m̄a que
 uos in p̄grinationē expulit appetistis.
 S; tu o homo dicit. Quare malū scio.
 In hoc cont̄chis in creatori. sic & ille
 qui me uoluit supare. S; ego nolo ma
 lū. / nec illud secreta mea tangit. Inp
 so aut̄ oculi ur̄i obtenebrati sūt. Et
 cū malū scitis. cur illud facitis. Quom̄.
 aut̄ posset creatura mea eē uacua. / sine
 utilitate. Vnaqueq; enī creatura que
 n̄ uiuit in rationalitate aut in sensibi
 litate habet in se duo utilia. / & unū qđ
 p̄t. Duo. scilicet altū in pinguedine
 forme. & alterū in ei uiriditate. / &
 unū qđ p̄t in ariditate. Sic etiā ho
 mo habet duo in se. uidelicet animā
 & corpus. animā in uirtutib; corp
 in opatione. sciens etiā malū qđ ē ne
 lit illud qđ p̄t aridū. Alioquin fa
 ctura n̄ eēt. Nam cū adā p̄ceptū acc
 pit. sciebat illud qđ me n̄ retigat. / &
 qđ in contrariū & cont̄ meū p̄ceptū
 fuit eē negligendū. S; cū illud concu
 puuit habere. sciebat quidē illud uelut
 in opatione. s; n̄ dū in opatione. sicut
 & celestes angeli malū eē sciūt. s; illud
 n̄ faciūt. Cū adā malū fecit in op̄. / sa
 uit illud sensibilis. & illud p̄fectū in
 gustu culpabilis unī in mortē cocidit.
 quā ille inuenit qui se in primū op
 posuit. / quapp̄ & de celestib; in abrec
 tionē corruit. S; tu o homo nescis in
 hoc quid dicit. fallax enī deceptor de
 cipit te. docens te contra. Cū datus
 uobis legē n̄ p̄cepti ut faceretis forma
 tiones. adulticia. homicidia. rapinas.
 icarcerationes nec ut quēquā icarcerate
 tis que n̄ fecistis sed uisū ut multiplicata
 remini in filiis ur̄is p̄ rectā instrutionē
 & n̄ p̄ libidine. & ut possideretis terrā.
 in labore colentes eam in fr̄mito &
 uino. & in aliis necessitatib; que ad ne
 cessitate ur̄am p̄tinent. Quapp̄ debe

ni legē meā seruare. & n̄ e
 p̄cepti nobis ut in rebo am
 nescio aduicio filios amari
 rti quasi liberi sūt p̄ficien
 terit. & exerceat omē m̄
 re potest. Quare ḡ p̄cti
 tūa legi ur̄e dicentes. n̄
 tū ut habeamus & exerceat
 omē disciplinē quasi celesti
 em n̄ p̄mittit nos celestis
 m̄. & agri. oues. & boues
 m̄. & etiā omnia quecūq;
 ab hac intentione impedi
 omnia dedit nobis d̄s. Qu
 amim illi qui uos creauit
 omnia nobis dedit. Cū ipse
 na dar. int̄su uobis ea d
 ūca auferat. S; uos dicit
 & bonā & constrictā ui
 & dericor. & aliorū sp̄tal
 f̄p̄o. audite. / qui n̄ estis i
 uisū ur̄is. Uos magis om̄
 ū ligati estis. cū d̄s p̄cep
 sic uicariis quom̄ uobis p̄
 sp̄tales homines recusam
 hanc. que uobis iuncta ē
 quā ligatura legis ur̄e q
 ūt̄ ip̄osita ē ipsos n̄ ostru
 ūculant̄ me in amplexu
 quando solum p̄t me reli
 mortē scificationis ascend
 ri filii erūt. Uos aut̄ qua
 p̄ ligaturā legis ur̄e uobis
 possit. Hunc ḡ itelligite
 nā seruare. / ne cū dñs ur̄
 ūa n̄a accuset uos qu
 ū destruxeritis qm̄ in ma
 ne habui estis. cū p̄t erunt
 om̄ agnus in torcular cri
 f̄p̄o o filii cari. p̄t dilectu
 uos ur̄am. / audite & itell
 & curba quid istanū. que p
 na me cont̄p̄nt. Quid faci
 om̄is criminib; p̄ destru

tis legē meā seruare. & n̄ destruere. Nā
 p̄cepti nobis ut in recto amore & n̄ in ue
 nenoſo aduſio filios amaretis. ſ; uos faci
 tis quaſi liberi ſitis p̄ficere quecūq; uo
 lueritis. & exercere om̄e maſu qđ p̄petra
 re poteritis. Quare ḡ p̄ictis a uobis uga
 tura legis ur̄e dicentes. n̄ ē nobis iſtitu
 tu ut habeamus & exercere conſtricti
 onē diſcipline quaſi celeſtes ſim̄. Sc̄m
 enī n̄ p̄mittit nos celeſtes eē. & etiā filij
 nr̄i. & agri. oues. & boues. & alia pecora
 nr̄a & cet̄a om̄ia quecūq; poſsidemus.
 ab hac iſtentione impediunt nos. hec
 om̄ia dedit nobis d̄s. Quare ḡ obliuiſ
 cimini illi qui uos creauit. & qui hec
 om̄ia uobis dedit. Cū ipſe uobis necella
 ria dat. int̄ſu uobis ea dimittit. & in
 t̄ſu ea aufert. S; uos dicitis. Non ē nr̄m
 ut bonā & conſtrictā uitā habeamus.
 ſ; ē clericor̄ & alior̄ ſpiritaliū hominū.
 Ergo audite. qui n̄ eſtis ſolliciti in hiſ
 cauſis ur̄is. Uos magis om̄ib; uſis ſpira
 lib; ligati eſtis. cū d̄s p̄cepit uobis ut
 ſic uiuatis quom̄ uobis p̄dictū ē. Nam
 ſpiritaſes homines recusant habere legē
 hanc. que uobis iuncta ē. Vn̄ liberi ſ.
 quia ligatura legis ur̄e que uobis ſpeci
 alit̄ ip̄oſita ē ipſos n̄ oſtringit. S; ipſi
 oſculant me in amplexib; caritatis.
 quando ſc̄m p̄t me relinquūt ſupra
 montē ſc̄ificationis aſcendentē. & ſic ca
 ri filij erūt. Uos autē quaſi ſerui eſtis
 p̄ ligaturā legis ur̄e uobis ſpecialit̄ im
 poſite. Hunc ḡ iſtelligite me & legē ueſ
 trā ſeruare. ne cū d̄s ur̄ uenerit con
 ſcientia ur̄a accuſet uos quia p̄cepta ip
 ſi deſtruxeritis qm̄ in magna dilectio
 ne habiti eſtis. cū p̄t erumina ur̄a ino
 cent agnus in torcular crucis poſit̄ ē.
 Ergo o filij cari p̄t dilectiſſimā forma
 tionē ur̄am. audite & iſtelligite me. S;
 & oturba quid ūgnis. que p̄ rabiē furori
 tu me contempnit. Quid facis in tam cri
 minoſis criminib; p̄ deſtructionē car

nis. ut hominē ſimile tibi occidas. Hoc
 malū eſtimatio primi p̄diti angli iuenit.
 qui me deſtruere uoluit. ſ; hoc n̄ potu
 it eē qđ ille ſic poſſe fieri eſtimabat. un̄
 & ob ſupbia ſua in p̄ditionē iuit. S; quia
 ada me cognouit & amant. & p̄cepta
 mea in uoluntate ſua oſculatus ē. ea uo
 luit obſeruare. niſi qđ diabolus eū ad i
 obedientiā p̄duxit. idō oportuit ut illū
 de pena mortis liberatē. qm̄ peſſimus
 deceptor eū decepat. Nam idē diabolus
 in om̄ib; hiſ nullū bonū guſtauit. ſ; in
 puerſu uſu ſupbie ad aquilonē aſpexit.
 quia in om̄ib; alijs latib; ſupiorū diſpo
 ſitionū me extius iſpiciens cū indignatio
 ne dubitabat me eē in aquilone. qm̄ ibi
 poteſtate meā quaſi alā in turbine obr̄ex
 tā. hoc p̄ſignificans qđ eadē poteſtas mea
 debuit malū illud deicere. qđ ille cogita
 bat p̄ficere. Sic & idē in hac puerſa uolun
 tate ſua detectus ē. Tunc tu o malū homi
 cidij p̄tinacit̄ efferbuſti. illo c̄ſiliante.
 Cū diabolus hominē creatū uidit. cepit
 exercitare om̄e malū ſuū. homini blan
 de iobediētiā quaſi p̄ opinionē p̄ſuaſit.
 qm̄ n̄ uidit in illo tantā maliciā q̄ntā
 in ſe. un̄ cepit. illū dolose tangere &
 ducere quaſi ad uſile honorē ut ipſi con
 ſentiret. Et ſic homo oſenſit diabolo.
 Tunc diabolus gauſus ē in ſemetipſo qđ
 hominē ſupauerat. quia homo fecit qđ
 ille uoluit. S; in homine tantū malum
 n̄ erat quantū in diabolo. qm̄ diabolus
 deo iudic̄ & eū deſtruere uoluit. & nul
 lo c̄ſiliante malū iceptit. homo autē pre
 ceptū di audiuit. ſ; tantū ſimilis eē con
 cupiuit. & fallaci deceptore oſiliante dō
 n̄ obediuit. Poſtea uidens diabolus origi
 nale bonū qđ in abel oriri cepit qui
 bonitate meā in opib; ſuis guſtauit. a
 criē in ſemetipſo iſremiuit. & homi
 ni homicidiū p̄ſuaſit. ut homo ho
 minē deſtrueret. ſic & ille me deſtruc
 re uoluit qđ eē n̄ potuit. quia for titu

ſi cibū ſenſibilib; mala
 meū t̄uſgreſſu d̄s
 uos in p̄gratione
 ſ; tu o homo dicit
 in hoc cont̄eſſi
 qui me uoluit ſignat
 ſi nec illud ſerua
 ſi aut oculi nr̄i
 ſi malū ſerua
 ſi poſſet creatura
 ſi uoluntate
 ſi inuit in racione
 ſi tate habet in ſe
 ſi. Dno. ſcilicet
 ſi orme. & alterū
 ſi mū qđ p̄t in
 ſi no habet duo in
 ſi corpus. anima
 ſi in opatione. ſerua
 ſi ut illud qđ p̄t
 ſi tura n̄ eēt. Nam
 ſi ſciat illud qđ
 ſi d̄ in contrariū
 ſi ut eē negligēt
 ſi uult habere. ſciat
 ſi in optione. ſi n̄
 ſi celeſtes angli
 ſi i facit. Cū ad
 ſi ut illud ſenſib
 ſi iſtu culpabilis
 ſi quā ille iuenit
 ſi poſuit. quapp̄
 ſi tione cori ur̄e. S;
 ſi hoc quid dicit. fallax
 ſi cepit. docet
 ſi uobis legē n̄ p̄cept
 ſi tione. aduſia. homin
 ſi i carcerationeſ
 ſi t̄i que n̄ ſc̄it
 ſi remm in ſi
 ſi & n̄ p̄ libid
 ſi in labore colent
 ſi imo. & in aliſ
 ſi ceſſitate ur̄am

amē meā nullus supare pot. Et ita sua
 dente diabolo facto homicidio. diabo-
 lus gausus in semetipso dicebat. Wach
 hominē de paradyso mea fortitudine e-
 ieci. wach etiā nē hominē in ita m̄ denuo
 seruire facio. Nam instrumētū altissimi
 ab alio instrumēto sibi simili in homicidio
 auudit. Ego enī altissimū supare n̄ ualui.
 qm̄ nec uertice nec postremitate in eo
 iudi. s; nē habeo instrumēta illi que omnē
 uoluntatē meā faciūt. tā se iuice occiden-
 do quā pficiendo omnē reliquā psuasio-
 nē meā. Quā magnā potestātē in istis
 habeo. quia qd̄ ego in altitudine celi face-
 re n̄ potui. hoc creatura ista in alia sibi si-
 mili me istigante facit. & plus opat̄ quā
 ego opatus sum qm̄ qd̄ ego uolui & non
 potui hoc ista facit. cū altā altā disp-
 dit. Et ex his opib⁹ magnū gaudū dia-
 bolus in se habuit. quia Cain fratrem suum
 abel occidit. Vñ etiā gehenna iusto iudicio
 plus in igne tē exarsit. quā ante idē ho-
 micidū faceret. Ego autē qui sū acutus
 sima lux dico. Ach ach ach homicidio. qd̄
 suadente diabolo exortū ē. ut bonū op⁹
 deiceret. Que hinc malo. ubi innocētia
 integritatē suā pdidit. Vñ terra luget
 qm̄ sudor sanguinē bibit. ubi homo ho-
 minē occidit. Quapp̄ & celi plangit. &
 etiā ceta elemēta lugent. aspsa uelut in co-
 lore sanguinis. quia in officis suis subdi-
 ta sūt hominib⁹ scdm̄ qd̄ causa & necessi-
 tas hominū postulat. O homicide imag-
 nā ruinā caditis. quando p corpale occi-
 sionē sepatis hoc ab hominē qd̄ in eo con-
 unxit. Nam cū homo malū hoc opatur
 in temeritate opis sui. uox sanguinis
 illi qui sic effusus ē. ad supna euilando
 in dolore eidē penē uolat. ita qd̄ elemēta
 exirita clamorē illū suscipiūt. & eum
 sursum deferūt. qm̄ anima p̄t̄ dolorē
 carnis occisi habitaculi sui tādū em-
 lat. quo usq; supnis iudex in zelo suo
 clamorē ei exaudiat. Quapp̄ o homi-

nes audite qd̄ dictū ē. Ecce uox sanguinis
 frat̄ tui abel clamat ad me de ita. Anima
 maximū planetū dat in habitaculo cor-
 pis sui. cū senserit illud in occasione da-
 ci. S; anime scōn. quoz corpa p̄t̄ nom-
 meū occidunt. sic in deiectione corporis sui
 clamāt. Vindica dñe sanguinē meū qd̄
 effusus ē. Et hunc clamorē cū celestia mi-
 licia ad celestia deferūt. quia templum
 meū in eis destructū ē. Anime autē illas
 hominū qui contumelias & criminib⁹
 suis efficiūt ut corpa eoz occidant. plan-
 ctū suū ad elemēta pducunt. s; cū sur-
 sum ad celestia secreta eleuare n̄ possunt.
 qm̄ in malignitate sua se ipsos p̄t̄
 pcutiūt. efficientes ut iusto iudicio ius-
 tatis sue. ab alio occidant. S; quocūq; in
 homo ab alio hominē occidatur. dem̄
 causā illā & scdm̄ uoluntatē penitentis.
 & scdm̄ merita cadentis iuste exannat.
 quia homo ad imaginē & similitudinē
 di factus ē. Hos autē qui in hoc homicidio
 feruent. audite. O pegrini in his uoloci-
 bus criminib⁹ in gehenna sepultura iustā
 eēt. nisi qd̄ imaculatus agnus qui p̄
 deptione mundi in cruce oblatus ē. sp̄-
 rā dauorū suoz & effusione sanguinis
 sui isp̄cit. Nam p̄t̄ ista crimina. que
 feruent in homicidio p̄petratis. gau-
 diū sū supbus inimicus n̄. exultant qd̄
 hominē sibi subiectū in sua potestate re-
 tinerē possit. S; cū filius n̄s in mundū
 uenit. idē diabolus eū int̄ homines con-
 uersari uident dixit. Ecce alius ad me
 uenit. & nescio un̄ sit. Nam primum ad
 deus de limo t̄re creauit. s; nescio un̄
 iste uenerit. Quāt̄ enim uidet & scit quā
 filium suū & eū amat. s; ego nescio de quo
 ip̄sū concepit. quia illa uirū in concipien-
 do habere ignoro. Caro enim illi in mag-
 nitate itegria ē. Vñ s̄ hoc hominē enī
 in tam magna potestate meā habeo. ut
 nullus eū in auferre possit quia frat̄
 suū occidit. & qm̄ in omnib⁹ istis opib⁹

suis uoluntatē meā impleat
 ut nullus eū in eripiat. Il-
 lico eū habeo. Sic ille an-
 ctū dicitur quo usq;
 erit suspensū ad infernū
 p̄t̄ frage. ut hominē h
 tholo. In passione ei sudor
 uariagū libidinis que p
 uore sanguinis hominū.
 exeret peccata iuste cop
 & ligatura quā passus ē. h
 obediencia itulit hominū
 d̄t̄ dissolut. atq; cruor u
 crimina homicidaz d̄ct̄
 suspensū amaritudinē pe
 p̄ quā amarissimā itā cui
 uoz adherent exm̄te
 mortē corporis gustau
 ista instrumēta diaboli pl
 e in quib⁹ homo occupat
 s; sic in omnib⁹ his signis e
 hinc ad infernū descendit.
 & potestātē. antiqui hostis
 istē diabolus erubuit. qd̄ r
 uoluntē ignorauerat. que
 in p̄t̄o inferni supare u
 n̄ fiducia ei qua se homin
 ore putabat omnino p̄stra
 p̄t̄ nullus homo in tā ma
 n̄ sit. quoniam uulnera ei
 hinc p̄ penitentia mundare
 Quapp̄ laus deo sit. Nunc p
 carnis gaudet & penitent̄ p
 ea leuata parte habeat. quia
 hinc ipsos gaudebit. quando
 hinc uulnerib⁹ de morte erip
 ea si ad celestia se sursum uolun
 qd̄ illud fugere. qd̄ p̄t̄
 ra sua me sp̄reuerit. ubi uob
 n̄ d̄p̄ret. s; semetipfos decep
 pra ad me respiciūt & mala
 sūt. in p̄t̄a ofensione sic d
 omni dñe. omni celestis exere
 cor. quia penitentia fecit

fuit uoluntate meā impleuit. Vñ estimo
 ut nullus eū m̄ eripiat. Nam iusto iu-
 dicio eū habeo. Sic ille antiquus hostis
 tādū dubitauit quo usq; filius meus i
 cruce suspensus ad infernū descendit &
 ipsū fregit. ut hominē liberaret. Quo
 modo. In passione ei sudor ipsi abstitit
 naufragū libidinis que pullulat in fer-
 uore sanguinis hominū & tremor ipsi
 extersit peccata uulne copulationis corū.
 & ligatura quā passus ē. ligaturā quā
 iobedientia itulit hominib; misericor-
 die dissoluit. atq; cruor uulnerū eius
 crimina homicidāz dēstit. Qui in cruce
 suspensus amaritudinē poculi sūpsit.
 p̄ quā amarissimā itā cui omnia mala
 uiciorū adherent extirpauit. & ita in cor-
 pe mortē corporali gustauit. p̄ quā uni-
 uersa iūstrūta diaboli plēnē destruxit.
 Et sic in omib; his signis cruciamtorū
 suoz ad infernū descendit & illū fregit.
 & potestātē antiqui hostis ligauit. Tunc
 idē diabolus erubuit. qđ tā fortē forti-
 tudinē ignorauerat. que ipsū tā fortē
 in puteo inferni supare ualuit. Et hoc
 m̄ fiducia ei qua se hominē posse reti-
 nere putabat omnino p̄stata ē. ut dei
 cepti nullus homo in tā magnis crimi-
 nib; sit. quin uulnera ei curari possit.
 si ea p̄ penitentiā mundare curauerit.
 Quapp̄ laus deo sit. Nunc penitens publi-
 canus gaudeat & penitens peccator in ue-
 ra leticia partē habeat. quia omnia celestia
 sup ipsos gaudebūt. quando illū qui eos
 suis uulnerib; de morte eripuit uidebūt.
 ita si ad celestia se fūctū uolunt erigere. &
 audaciū illud fugere. qđ p̄ mala deside-
 ria sua me spreuerūt. ubi uoluntate meā
 n̄ aspexerūt. si semetipsos deceperūt. Nam si
 p̄tea ad me respiciūt & mala opa sua de-
 ferūt. in pura confessione sic dicentes pec-
 camini dñie. om̄s celestis exercit̄ in redēp-
 tione eoz. quia penitentiā fecerūt gaude-

bit. O filii carissimi recordamini p̄i cre-
 atorū ur̄i. qui uos redemit ab omib; pla-
 gis criminū ur̄oz. & qui uos in sanguine
 dilecti filii sui mandauit a pessimo malo
 homicidij. Que huic malo qđ eam opat̄
 ē p̄t̄ ignominia ire sue. que socia mor-
 tis ē. Nam & finis ur̄i qui facit dissolutio-
 nē corporū ur̄i. in magnis dolorib; p̄ om̄s
 uenas ur̄as uobis adheret. hoc sentiens &
 ostendens in dolorib; suis qđ abel p̄ homi-
 cidij corpore uitā in dolorib; finuit. cū
 animā ei de habitaculo corporū sui. frater
 ip̄s p̄ malū homicidij p̄mū exire coegit.
 Hē illis sit salus & redēptio in sanguine
 dilecti filii mei. qui solliciti sūt currentes
 ad uerā penitentiā p̄t̄ peccata sua. *Vol*

Hmarus p̄posit̄ sc̄i Robti dilecte mat̄ sue. b.
 Hildigardi dñe reuerende. matri dul-
 cissime. magistre sc̄issime. & simi-
 lē dī in cenobio beati Robti ueracissime &
 p̄batissime. V. filius ei licet idignus oīs q;
 concors grex puellaz ip̄s cū cetis sibi ad-
 herentib; & deo ac sc̄o Robto quāuis repti-
 de famulantib;. in debita subiectione. in
 debita obedientia. & in affectu filiaz debi-
 ta dilectione ab uberib; consolationis ei
 in p̄senti sc̄lo ita cōolari. ut celestis patrie
 participes efficiant. p̄t̄ hui' icolatū exili.
 Quāuis o mat̄ dulcissima cottidie carne
 u' oculis te uideam. carnes aut u' te au-
 diamus. tibi q; cottidie ut iustu ē deuote
 adheream. & sp̄m sc̄m p̄ te nobis loqui i-
 telligam. absentia tuā qđ n̄ sine lacrimis
 p̄ferre possum. aliquid tam p̄ ut deo pla-
 cuerit nobis ieiunare n̄ dubitamus. cū
 te iam amodo carnalib; oculis n̄ uidebim.
 Non ē homo qui uiuet. & n̄ uideat mor-
 tē. Tunc enī maior erit meror & miseria
 n̄ā. qua n̄ sit leticia. Vbi tē responsū. de
 uniuersis casib; suis q̄rentū. Vbi tē nona
 interpretatio septuag. Vbi tē uox iaudi-
 te melodie. & uox iaudite lingue. Vbi
 tē noui & iauditi sermones in festis sc̄oz.
 Vbi tē ostensio de animab; defunctorū.

nel. m̄dne qđ dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 fr̄s tui abel. dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 m̄p̄m̄i. planctu dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 p̄s sui. cū sc̄erit̄ dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 ei. S. am̄ne. iōm. q̄m. dicit̄ ē.
 meū. occidit̄. sic in dicit̄ ē.
 clamat. Vindicta dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 effusus ē. Et hinc dicit̄ ē.
 uera ad celestia dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 meū. in eis destructū ē. dicit̄ ē.
 hominū qui conuulsi ē. dicit̄ ē.
 suis efficiat ut corpa ue. dicit̄ ē.
 dñi sui ad elemta p̄stare. dicit̄ ē.
 sū ad celestia sc̄erit̄ dicit̄ ē. dicit̄ ē.
 qm̄ in malignitate sua. dicit̄ ē.
 reuertit̄. efficiat ut uobis. dicit̄ ē.
 tans sue. ab alio occidit̄. dicit̄ ē.
 homo ab alio homine occidit̄.
 tans illa & sc̄m uolunt̄. dicit̄ ē.
 & sc̄m merita cadent̄. dicit̄ ē.
 qua homo ad magis. dicit̄ ē.
 si factus ē. Hoc aut̄ qm̄. dicit̄ ē.
 tructis. andre. O p̄p̄m̄i.
 nis criminib; in q̄d. dicit̄ ē.
 ē. nū qđ imaculatū. dicit̄ ē.
 seprone mundi in cruce. dicit̄ ē.
 tā dānorū suoz. dicit̄ ē.
 sū iſp̄cit̄. Nam p̄t̄. dicit̄ ē.
 feruēt̄ in homicidij. dicit̄ ē.
 iſ ē sup̄bus iūstrūta. dicit̄ ē.
 hominē sibi subactū. dicit̄ ē.
 emere possit. S. cū. dicit̄ ē.
 nem̄. idē diabolus. dicit̄ ē.
 uersari uolens. dicit̄ ē.
 n̄. & nescio nū. dicit̄ ē.
 deus de hmo. dicit̄ ē.
 n̄r uenerit. dicit̄ ē.
 filii sui & ei. dicit̄ ē.
 ip̄s conuulsi. dicit̄ ē.
 do habere ignoro. dicit̄ ē.
 m̄tate ingra. dicit̄ ē.
 in tam magna. dicit̄ ē.
 nullus eū. dicit̄ ē.
 sū occidit̄. dicit̄ ē.

Vbi te manifestatio preteritorum presentium
 & futurorum. Vbi te expositio naturarum di
 uersarum creaturarum. diuina dante gratia
 cum suauissimis & cum humillimis moribus
 & cum maxima affectione circa omnes afflu
 entibus visceribus me nonnumquam. Quanta diu
 ina miseratio in domus suis est. Quanta cu
 re hominum. Quanta uanitatium. Quare
 plurimum per difficultates maxime in longin
 quis regionibus mundi doctrinas diuersos
 iam preceperat. quare siti. iedha. algore.
 afflicti. per tragosam declamationem disputa
 tionum. per uigilias nocturnarum horarum. pro
 funditati immo enigmatibus sententiarum
 insudant. Certe certe seminus quia quod hec
 omnia non simplici oculo intentionis. sed uel cau
 sa symoniace prauitatis preferunt. ideo parum
 aut nichil proficiendo immo propositum con
 prehendunt. immo scintilla spe dei in ipsis
 per contumaciam qua aliquid ipsis uidentur.
 esse prius extinguunt. ita quod ad erubescen
 tiam modernorum scolasticorum scientia de
 super sibi data abutentium. spe prophetie &
 uisionis in organo masse fragilioris
 absque amuniculo instrumti exterioris re
 suscitatus talia preferat que nulla possunt
 cape ratione. quoniam que uult instruit. &
 ubi uult spirat. Unde & hic manifestis
 sine hoc impletum uidetur esse quod deus stulta &
 infirma mundi ut sapientes & fortia con
 fundat dicitur elegisse. Proferimus quidem ta
 lia. non ut uel maxime dilectissima moti face
 liuorum propter tantum domum tue simplicitati
 prestudio exercitatis collatum derogemus. nec ut
 ideo nos qui spectantur tui sumus. & qui frequen
 ter tecum manemus. & uocem tuam seculo audi
 mus. iam gloria gloriari queramus. ut illorum
 laboris sedulitate. per castitatem bonitatis &
 pietatis ad subtilitatem uere doctrine uesti
 ganda & adipiscenda. parum ualere demon
 stremus. quia frustra doctor foris mo
 uet labra. nisi sit inter spe qui auditores in
 formet corda. Plura enim uirtutum insigni
 a. plura miraculorum dei & sancti spe in te

apparent opa que nos dicere possumus. cur
 uelimus. Nam & aliorum est te laudare & pro
 dicare. ut in autem te mirari uenerari &
 diligere. Quoniam autem hec omnia ipsi rei ex
 merito melius nobis cognouisti. & quia pau
 ca ad intelligentiam plurimum sufficiunt sapien
 ti. plura dicere omittimus. & deo qui omnia
 potest gratias referimus. qui te nobis dedit.
 & qui te ad gloriam nominis sui & ad saluam
 multorum spiritu suo illuminauit. ipsum humi
 litate & obnoxie deprecantes. quatenus sancti
 corporis & corroborationem mentis tibi offerat.
 ita ut donum suum quod inter effudit ad edu
 cationem totius ecclesie habundantem distribuatur.

O filie que ad congregationem sororum suarum. b
 uestigia christi in amore castitatis subse
 cute estis. & que me paupercula in humili
 tate subiectionis propter supernam exaltationem
 uobis in matrem elegistis. non ex me sed ex diu
 ina ostensione per matris viscera uobis dico.
 Iocum istum uidelicet locum requiescentium re
 quies. beati Roberti confessoris ad cuius paruo
 cum confugistis. iuueni iuuentibus. mira
 culis per uoluntatem dei in sacrificium laudis
 & in promissione magistrorum meorum ad ip
 sum perueni. & cum in & omnibus me subsequen
 tibus cum diuino adiutorio libere aditari.
 Postea autem per admonitionem dei ad monasterium
 beati Wifibochi a quo per licentiam secesserim
 preui. & petitionem hanc coram omnibus dilectis
 habitantibus prececi. scilicet ne locum meum
 & predia elemosinarum loci nostri ab illis con
 ligata sed soluta. querens tamen ibi in ope
 rante utilitatis. saluationem. immarum
 uitam & sollicitudinem regularis disciplina
 omni. Et sciam quod in uera uisione precepi.
 ad patrem uidelicet ad abbatem loci istius digni
 Serena hinc dicit. Tu sis pater propositi & sa
 lutis animarum multarum plantationis filiarum
 mearum. Elemosina ex me ad te nec ad fra
 tres tuos pertinet. sed locum ut refugium ex
 sit. Si autem in contrarium sermionibus. uis
 penetrare uolueritis contra nos frendemus.
 et tunc similes amachelitis & antiocho de

scriptum est. quod templum domini
 quod aliqui inter uos in malignum
 dixerunt. alio die cor. immo
 cum tu dico quod pessimi raptori
 me pulvere spirituali medicine
 uere preparauerit te uerum dico.
 simul simul beha. & in hoc uisite
 spiritum. & iusticia dei destr
 in ego paupercula forma huius n
 ra libertate loci & alio die
 ipso abbate & a fratibus eius p
 in promissione codicis omni in o
 Conch. aut tam manores qua
 mactes. mactes & peccien
 in mollem ad ista habebat.
 ad uerum dei scriptum suum mata sit
 sic dicitur. affirmet. proficia
 quatenus benedictionem illi
 a. s. iacob & israhel dedit.
 in planetis hec filie mee. per ol
 hec habebit. quoniam uera eide
 compleri non fugerit. & sic in ge
 ra per plurima tempora cum lacrim
 non libent uera matris meae
 in nobiscum presentem habere
 filie. di admoneo ut caritate
 ut nos sic ego mater uita a pne
 ad admonui. quatenus claris
 magis simi propter beniuolentiam
 fortissime. in uerbis uis sic p
 dicitur nos docuit. Spe ses uob
 de. quia per fine meum uocem in
 in mactes. si uox mea nunquam
 ad in obliuione que frequen
 caritate sonuit. filie mee. ne
 uis simi per uisicia qua ha
 re sua. anhelantes & suspir
 dita. Postea in lucidissima &
 luce lucebit per gratiam dei. & fi
 uis in domo ipsi fient. V
 in uis filiarum mearum discere
 huius habitacionis & spu
 scire uoluerit. domum spe
 de corde illi. Quod si domus 9a

quo scriptū ē. qđ templū dñi despohant.
 Qđ si aliqui int' uos in malignitate sua
 dixerint. allochia ^{uoluntat} eoz immuere. tē ego
 qui sū dico qđ pessimi raptores sitis. Si
 autē pastore spūalis medicine ipsi abstra
 here tēptauerit. tē iterū dico. qđ similib
 sitis filius behai. & in hoc iusticia dī n̄ in
 spūalis. n̄ & iusticia dī destruet nos. Et
 cū ego pampula forma his uerbis p̄dic
 tā libertate loci & alio dion filiaz meaz
 a p̄fato abbate & a fratrib' ei petere. eam
 cū p̄missione codicis om̄s in ostituerūt.
 Cuncti autē tam maiores quā minores hec
 indentes. audientes & percipientes maxima
 beniuolentiā ad ista habebāt. ita ut etiā
 ad murū dī scriptū firmata sit. Vñ fideles
 hec discant. affirmēt. p̄ficient & defen
 dant. quaten' benedictionē ista p̄cipiat.
 quā d̄s iacob & israhel dedit. S; o qm̄ mag
 nū planctū hec filie mee p̄r obitū matris
 sue habebūt. qm̄ uera eide matris sue
 amplius n̄ fugerūt. & sic in gemitu & lue
 tu p̄ plurima tēpa cū lacrimis dicēt. heu
 heu libent' uera matris n̄re fugeremus.
 si eā in nobiscū p̄sentē haberem. Quapp̄
 o filie dī admonēo ut caritatē habeatis i
 ter uos sic ego mat' ura a puericia mea
 uos admonui. quaten' clarissima lux eū
 angli sitis p̄r beniuolentiā uram. &
 fortissime in uirib' uris sic pat' ur bene
 dictus uos docuit. Spe sēs uobis dona sua
 det. quia p̄r finē meū uocē meā amodo
 n̄ audietis. s; uox mea nūquā ducat int'
 uos in obliuionē que frequent' int' uos in
 caritate somit. filie mee nē rutilant in
 cordib' suis p̄ tristitia quā habent de ma
 tre sua. anhelantes & suspirantes ad ce
 lestia. Postea in lucidissima & rutilante
 luce lucebūt p̄ grām dī. & fortissimi
 milites in domo ipsi fient. Vñ si quis in
 hac turba filiaz meaz discordiā & discor
 sione hui' habitacionis & spūalis discipli
 ne facere uoluerit. donū spe scī auertat
 hoc de corde illi. Qđ si dñi o tēpnem. id

tam fecerit. manus dñi occidat illū corā
 om̄i populo. quia dignus ē ut confundat
 tur. Quapp̄ o filie locū istū que ad mili
 tandū deo elegistis. om̄i deuotione & stabi
 litate ihabitare. quaten' in eo supna p̄mia
 adipiscamini. Vñ & caritas in sapientia di
 cit. Ego ab antiquo ordinata sū & in for
 matione primi hominis sui cū a deo plas
 matus ē. quia celi & t̄ra. & reliquas crea
 turas d̄s p̄r hominē sapient' creauit ut
 ab illis & sustentaret & pasceret. n̄ & sa
 pientia sciet recte dici pot'. qm̄ celi & t̄ra
 creauit. & equali pondere ponderauit.
 Caro autē hominis cū anima in uenis &
 in medullis plent' p̄fusa ē. ita ut caro p̄
 animā semp suscitēt. & quia etiā homo cre
 atural p̄ animā cognoscat. ipsa in iocun
 ditate & gaudio habet. Sic nāq; homo in
 carne & anima uelut de m̄ia & caritate
 amabilis ē. que ad dñm dū sapientia & ca
 ritas unū sūt. P̄ has duas uirtutes
 scilicet sapientiā & caritatē. angli & ho
 mines deo in humilitate obtēpabūt. qm̄
 humilitas ad honorē dei frequent' se icinat
 & ita om̄s uirtutes ad se colligit. In his itaq;
 uirtutib' d̄s hominē plasmauit ne totus p̄
 iter. sic etiā angli om̄s n̄ pierūt quia mul
 ti cū deo p̄siterūt. alij ū cū antiquo serpen
 te ceciderūt. Deus em̄ hominē in sapientia
 creauit. in caritate eū unificauit. in
 humilitate ū & obedientia illū rexit.
 quaten' itelligeret quom̄ uiuere deberet.
 S; prim' angls hec itelligere noluit nec
 deo cōsensit. s; a se ipso eē uoluit qđ eē n̄ po
 tuit. qm̄ uita una a se ipsa ē a qua om̄ia
 uitalia sūt. quapp̄ ille de uita cecidit & a
 ruit. uelut etiā in creaturis uidelicet in ar
 borib'. in herbis & in alijs creaturis q̄ndocq;
 fit. cū aliqua de ipsis cadendo auersent. qđ
 succū n̄ gustauerūt. Angls quippe a deo in
 talis ē. homo autē plent' opus dī ē qm̄ d̄s
 plent' opus dī ē. qm̄ d̄s in ipso semp opatur
 qđ homo in se ipso itelligere pot'. quia
 quādm̄ in hac uita uiuit cogitare & oya

ri n̄ desinit aliqua in quacūq; parte sit. cū autē in hac uita finitus fuerit. in a lia uita infinitus uiuit. Cū enī homo bo na opa opat. bonis angelis similibus effici tur: cū autē magnū honorē quom̄ d̄s ipsū formauerit n̄ cognoscit. & cū are eta obedientia fugit. nec in humilitate opatur. s; a se ipso eē uult. similibus pesti bus angelis effectus de uita ut sathana cadit & arefcit. Tu autē o homo d̄m in his culpabile habere uis. quapp̄ tibi re spondet. Nū te ipsū creasti. Non. Con uenienti q̄ ē ut magis tibi seruias. qm̄ illi qui te creauit. Et quā mercede tibi parare potis. cū te ipsū n̄ fecisti. Nulla! s; penā ignis. Sic in duab; partib; istis an geli & homines atq; relique creature di diuise sūt. sic etiā ibi factū ē cū deus hominē in circūcisione signauit. qm̄ p̄ mus deceptor primū hominē fallacit̄ illudit. ita qd̄ iobediens deo factus uer uerbis illi ofensit. & p̄ iobedientia fecit ut ei consiliatus erat. S; eadē iobedientia p̄ circūcisionē in p̄cepto di scissa ē. q̄ndo abrahā beniuolus deo obeduit. ita facies sic ei p̄cepit. Tunc idē deceptor cū dolo si tate in se fremuit. quib;da hominib; malū hoc imittens. qd̄ possibile n̄ eēt ut illū d̄m confiterent. quē nec uidere. nec audire. nec palpare possent. Et sic in populo qui p̄ obedientia signatus erat bachatus ē. atq; meminit quia primū hominē dece pat ubi dixit etis sic dū scientes bonū & malū. & eis pessimū sufflatū imisit. dicens qd̄ nullom̄ nisi in aliqua formatio ne d̄m cognoscere possent. quia & homo forma eēt. & si d̄s hominē creasset cur se ita absconderet. ut homo illū nec uide re. nec audire. nec comprehendere ualeret. S; tota uetus lex & uere signatus popu lus. antiquū hunc deceptore. & errantes homines istos opprimere n̄ potuit nec adhuc potit. s; d̄s ante nouissimū diē illos opprimet. & corā om̄i populo uin

De circūcisione p̄d̄g. ca. 1a

et. Tali m̄ uetus lex cū om̄ib; his. uideb et cū illis qui circūcisione obseruauer & etiā cū eis qui in p̄dicto errore erāt. ad natiuitatē xpi euenit. ubi ipse ue rus sol iusticie in ueritate apparuit. Et idē sol magnū splendore p̄ doctrinā suā dedit. in humanitate sua iustus & iudic qm̄ p̄phete ipsū p̄cucur rerāt. quē ad m̄ quida planete sup̄ sole sūt. qd̄ d̄s p̄u detat quando firmanitū cū om̄ib; orna m̄tis suis constituit. Solū ē cū luna & stel lis d̄s aquā aduixit. & nubes cū repeha re posuit quas fulgura p̄forat. & que p̄ fontū tonitruū m̄tū semidunt. ita ut moueant. Sicut enī d̄s creaturā istā ad seruitutē hominis constituit. ita etiā & filiū suū p̄ eam p̄signauit. quē p̄phete p̄ dixit. & cui humanitatē cū seruitute p̄phete tetigerūt. uelut planete. solē ipse seruido sustentat. Prophecia nāq; que dixit. ecce uirgo concipit. humanitatē ipsū tetigit. quia integritas uirginis de calore spe sc̄i & n̄ de calore carnis conce pit. quē ad m̄tū sol rem aliqua radiis su is ita transigit. ut ex ardore ipsi tota caleat nec tam consumat. qm̄ sol iusti cie de illibata uirgine p̄cessit. & totum mundū illuminauit. uelut etiā sol p̄ fir manitū totū mundū illuminat. q̄ntam integritū p̄manet. Sic uirgo peperit fi liū cui nom̄ emmanuel. quia integri tate ipsū concepit. qui etiā in eadē integri tate ex ipsa p̄cessit ut sol p̄ firmanitū fulminat uento diuino. & uel nobilit̄ d̄s. qm̄ in eadē incarnatione que de ob umbratione spe sc̄i in uero uirginis & ta ē. sc̄a diuinitas itegra tota fuit sicut sol in firmanitū. atq; uis diuinitatis ad abysos. & om̄i creaturas transcendit. & tam filius di p̄ sc̄am humanitatē suā tunc nobiscū erat. S; & p̄olationē cor pi sui & p̄ doctrinā suā n̄ nobiscū est & erit. donec ipsū manifeste uideamus. Eadē quoq; soli iusticie cū luna & stellis

aque allunt. scilicet ut d̄s in uniuersū orbe mitteret gelū om̄i creaturē. Nam ipse p̄d̄xerat in sem p̄ntē etiā in creatione in timo d̄s ab om̄i ope suo re deat tunc om̄i creaturā a hominē subiecit. sic & n̄e ascensionē suā opa icarna pulis suis commisit. cū ex p̄ gelū om̄i creaturē p̄dicab hominib; fide rectā de filio quē ad m̄tū cū eo manent ei uiderant & cognouerit manitū luere. Hanc itaq; uis m̄ta populorū suscipi d̄mā ē. ut luna cū stellis uoluita ē. S; & idē popu li magistros & p̄latos ipū abiecerunt. uelut etiā fir ma luna & stellis illustrati d̄mā sustentaret. Deinde uir go & fulgura p̄ infideles crudelē tyrannos elenaban tū qui in fide ardebant. s; in fide luere. quasi lupi iua ni ipsorū effuderūt. ita qd̄ qui eos sepeheret. Tonitruū primo casu sathane cū ille uerfus ē tonitruū. p̄ inimicos eius peccare n̄ cessabant sur gita in plurimis xpianis q̄ d̄mā d̄mā uidebant apparu catholici cobuebant. sic p̄ e que arthanasius om̄ino con stantie euangelista confort p̄d̄re ihu hoc dixit qd̄ in a rā in multo spramine de d̄mā p̄d̄mā edidit. quē ad m̄tū uis p̄ra de unitate diuinita tate scripsit. uidelicet ut qui noluerit saluari teneat & uolūtā. in d̄mā p̄fecte crea tione demeritū gebemali

aque assunt. scilicet ut discipulos suos in
 uniuersū orbē mitteret predicare euan-
 gelii omni creature. Nam que pphete de
 ipso p̄dixerāt in semetipso cōpleant.
 sicut etiā in creatione mundi die sep-
 timo d̄s ab omni ope suo requieuit. Et ut
 deus tunc omnē creaturā ad seruendū
 homini subiecit. sic & n̄c filius d̄i post
 ascensionē suā opa incarnationis sue disci-
 pulis suis cōmūit. cū ex p̄cepto ipsi euan-
 gelii omni creature p̄dicabat. Ipsi nāq;
 hominib; fidē rectā de filio d̄i ostendebāt
 quē adm̄dū cū eo manentes miracula
 ei uiderant & cognouerāt. sic sol infr-
 manitō luces. hanc itaq; fidē innumera-
 bili turba populoy suscipiente ecclia or-
 dinata ē. ut luna cū stellis in firmam̄to
 constituta ē. S. & idē populi int̄ se diuer-
 sol magistros & platos spū scō ūp̄tante
 ostendebant. uelut etiā firmam̄tū cū so-
 le luna & stellis illustratū ē. qui totā ec-
 cliam sustentaret. Deinde tonitrus & ful-
 gura & fulgura p̄ fideles homines & p̄
 crudelis tyrannos eleuabant. qui fideles
 d̄ni qui in fide ardebant. sic sol in uirtu-
 te sua luces. quasi lupi uasert. & sangui-
 nē ipsoy effuderēt. ita qd̄ etiā n̄ erat
 qui eos sepehret. Tonitrus quoq; qui in
 primo casu sathane cū ille infernū de-
 merfus ē sonuerēt. p̄ imicos d̄i qui in pec-
 catis peccare n̄ cessabant surrexerēt. & ful-
 gura in plurimū xp̄ianis qui fidē in isti-
 deitate diuidebant apparuerēt. & multos
 catholicos cōburebant. sic p̄ arriū factū
 ē quē athanasius omnino concitauit de
 iohanne euangelista confortatus qui de
 pectore ihu hoc sūxit qd̄ in altrū uolauit
 cū in multico spiritamine de diuinitate e-
 uangelii edidit. quē adm̄dū idē athanasi-
 us p̄tra de unitate diuinitatis ecclia mu-
 mendo scripsit. uidelicet ut om̄s homo
 qui uoluerit saluari teneat fidē itēgm̄
 & unolatā. in d̄m p̄fecte credens. ne ige-
 hennā demersus gehennalis fiat. Sed

fidelis uera ē ut unus deus in trinitate p̄sonay
 eadēq; trinitas in uno deo gloriose hono-
 randa sit sine ulla confusione diuisionis
 unitatis. quia unus d̄s in una substantia
 diuinitatis inseparabilis ē. Non enī aliud ē pat̄
 in substantia. nec aliud filius. nec aliud sp̄c
 sc̄s. nec ab unūc in substantia diuinitatis
 segregati s̄t. s; in patre & filio & spū scō
 una diuinitas unū substantie in gl̄a maie-
 statis ē. At tam̄ alia ē p̄sona patris que nec
 filij nec sp̄c sc̄i ē. alia filij que nec patris nec
 sp̄c sc̄i ē. alia sp̄c sc̄i que nec patris nec filij
 ē. & p̄sonay itay una ē diuinitas inseparabi-
 lis. equus honor & stabilit. coeterna poten-
 tia & inuincibilis. Nam qualis ē pat̄ in di-
 uinitate & n̄ in p̄sona. talis ē filius in diu-
 nitate & n̄ in p̄sona. talis quoq; ē sp̄c sc̄s i
 diuinitate & n̄ i p̄sona. qm̄ alius pat̄. alius
 filius. alius sp̄c sc̄s in p̄sonay distinctione
 ē. n̄ tam̄ aliud pat̄. aliud filius. aliud sp̄c
 sc̄s in diuinitatis substantia. Et quom̄
 p̄sone iste intelligende s̄t. Deus utiq; in
 uerbo suo rationalis ē. & uiuit. Et d̄s cre-
 auit mundū scilicet hominē cū omni
 gl̄a. qd̄ ita debere ēē. d̄s semp in eūitate
 habuit. hoc d̄s solus fecit. sine quo nul-
 lus ē. Et quis eū n̄ extantē fieri faceret.
 Nullus omnino. Deus om̄ia in uerbo suo fe-
 cit. ut iohēs qui sup̄ pectus xpi recubuit
 affirmat. S. deus ignis ē. & in igne hoc
 flama later. & flama hec in uita mobi-
 lis ē. In igne aut̄ isto nulla diuisio ē. nisi
 distinctio p̄sonay. Ignis aut̄ materialis
 & uisibilis auri coloris ē. & in igne isto
 flama coruscat que in ualido uento fla-
 grat. Ignis quidē hic n̄ coruscarēt nisi fla-
 mens ēēt. & mobilis n̄ ēēt. nisi p̄ uentū. unū
 & tria uocabula in igne isto s̄t. Flamma
 nāq; de igne ē. & ignis de flama corus-
 cat. & n̄ nisi p̄ ualidū uentū mobilis est.
 Ignis quoq; cū flama ardet. & ardor iste
 iteger ignē & flama equalit̄ p̄fundit &
 iflat. & si ardor in igne n̄ ēēt. ignis n̄
 ēēt. nec tonitruū flama haberet. S; &

et. Tali in uerbo lex ei
 et cū illi qui erant
 & etiā cū eis qui in p̄dicatione
 ad natiuitatē xpi uenerunt
 ruf sol inuicere in uerbo
 idē sol magnū splendore
 dedit. in hominibus
 qm̄ p̄phete ip̄sū p̄dicauerunt
 dū quida plauer. hōp sol se
 detat quando firmam̄to
 m̄tis suis constituit. Sic
 lū d̄s aquā adm̄dit. & m̄-
 te posuit qual fulgur p̄
 somnū tonitruū m̄tis
 moncant. Sicut enī d̄s
 feruitatē hominū condidit
 filii sui p̄ eam p̄p̄tate
 dixerūt. & cū hominibus
 p̄phete tetigerūt. uelut
 seruendo subleuāt. Ipsi
 dicit. ecce itaq; conuenerunt
 ip̄sū tetigit. quia tetigit
 calore sp̄c sc̄i & n̄ de cal-
 p̄t. quē adm̄dū sol rē
 ita transigit ut in
 caleat nec tam̄ cōmūit
 cie de illibata uirgine
 mundū illuminant. n̄c
 manitū uerū mundū
 integrit̄ p̄manet. Sic
 lū cū nom̄ omnium
 tate ip̄sū conuenerunt
 tate ex ip̄sū p̄phete ut
 fulminat. nemo d̄m
 d̄s. qm̄ in eadē incarnatione
 umbratione sp̄c sc̄i
 ta ē. sc̄a diuinitas
 sol in firmam̄to. itaq;
 abyssos. & om̄s creaturas
 tam̄ filius d̄i p̄ se
 tunc nobiscū ē. & p̄
 p̄t sui & p̄ d̄m
 & ete. donec ip̄sū
 Et d̄e quoq; sol

anima ignis e. & ignis ei totū corp' in q'
 e p'fundit. uenas scilicet cū sanguine. of
 fa cū medullis. & carne cū huore. & i ex
 tinguibilis e. Et ignis anime ardore in
 racionalitate habet. quia uerbu sonat. Qd'
 si anima ignea n' eēt. frigidā coagulati
 onē n' p'neret. nec sanguines uenis corp'
 edificaret. Quia aut' anima in racionalita
 te uentosa e. p' omnia loca corp' calore suū
 recte diuidit. ne corp' exurat. Cū anima
 de corpe se extorsit. corp' deficit. quē ad
 mēdu ligna n' ardent cū ardore ignis ca
 ruerit. homo nāq. scdm dnm racionalis
 e. & racionalitas hominis cū igne in uen
 to sonat. Racionalitas enī magna us e.
 ignea & n' diuisa. & si n' eēt ignea n' eēt
 uentosa. & si uentosa n' eēt. n' sonaret. Ds
 itaq. omnia creauit. & p'ter ipsū solū nullū
 unquā aliqd' uitale fecit. quāuis homo ar
 te sua queq. fingat. que tam uiuere n' fa
 cit. qm homo uicū habet. Et hic qui omnia
 creauit. creatus n' e. quia nullū uicū ante
 ipsū fuit. s; ipse sine uicio e & omnia in ipso
 sūt. qm p' ipsū omnia facta sūt. P' illa aut' q'
 homo p' timore fugit ne eū ledant. fi
 duciā ad dnm habet. clamando ut ipsi suc
 currat. & ut eū in requie pacis conseruet.
 p' hec ū que p'ter hominē sūt & que in ipso
 existūt. & cū quib' ipse opat. & que ei ex hi
 placide ac conuement' assunt. caritate ad
 dnm habere dicit. Si enī homo nichil sci
 ret n' qd' sibi lene & suauē eēt. nesciret qd'
 idē eēt & qd' uocaret. nū de pondere duri
 cie nocuoz sumā scientiā habet. & quid
 bonū & malū sit cognoscat. & ea ut adā
 nominare scit. Nam si unū in reb' tantū
 sciret. opus dī in illo p'fectū n' eēt. & rem
 quā uideret n' cognosceret. & quā audiret
 que & qualis eēt scire n' posset. quā p' ua
 cius eēt & extinctus. quē ad mēdu hoc qd'
 p' ignē cōbustū in carbonē conuertit. itaq.
 ut p'dictū e. icreatus pat' e. filius etiā in
 creatus. sic & spe scs icreatus. qm he tres
 p'sone unus ds e. & omī creaturē penn

de dnm create sūt. s; sine ipso factū e in
 chū. Inuicū quippe qd' in uicio creatōm fa
 ctū e. similitudine illi qui sine uicio e
 habere uoluit. qd' nullom fieri
 debuit. quia nichilū fuit. qm in
 ta & ueritas e. in p'dito aut' anglo & in
 homine uanitas e. quā supbia insu
 mit que tamquā uentus p' transit.
 Et qd' p' dnm & i dō factū e. uita in
 ipso e. & ds caput illi conuertit. quā
 p'dicta mala primū arripuit. accū
 q' sine uita e miserū p'icit. Inuen
 tus etiā pat' e. q' nulla capacitare
 cōphendi nec numero finiri pot.
 ut illi possint que i p'ncipio facta sūt.
 Omnia enī ds in p'cencia sua habuit. s;
 tam subito illa n' creauit. nū etiā qdā
 uertualū in creatur' e sicut in homine
 qui itans p'iet. uicent. senex ac decre
 pitus efficit. qd' quidē cōphendi pot.
 S; & in filio & spū scō intelligendū e. qd'
 imenti. nec capacitare nec numero cō
 phendi possit. Eternus quoq. pat' est
 in illa scilicet eternitate que unquā ue
 pit. & in similitudine circueuntis rotę
 in qua nec p'ncipiū nec finis cōspicit.
 Deus enī spe e. Omnis quippe spe' in cō
 phensibilis et iduisibilis e. Eternitas
 nāq. sine omī cōmūtatione hac qd' dicitur
 fuit. & e. eterna manet. nec in ea
 ullus deo assimulat. Nam eternitas un
 ca e. omīq. eius creaturē p' ipsā facte sūt.
 Et coeternus patri in diuinitate filius. a
 creatura iduinitū qd' homo e iduit. qd'
 iduinitū diuinitas ita declarauit uoluit
 solū raduus suus ispat' e. Sol aut' lūm
 suū in trā emittit. nec tam p' hoc au
 get' nec minuit. nec filius dī in mēdu
 ueniens auctus nec minuitus in diuini
 tate e. qm iduinitū suū sic iduit. que
 admēdu ds adā de fragili creatura uol
 tuit ne nudus uideret. homo quippe
 eternitātē nisi in humanitate nequaquā
 uidere posset. quia diuinitas in huma

nitate latuit. ita qd' p' idu
 nitatē filius cognit' e. ut
 uelut homo cognoscat. q'
 uis n' uideat. S; & etnū
 tri & filio coeternus. qui in u
 nitate assunt. & cam ispat' u
 nitate. Et n' tres cōmūtates in
 cōmūtate in ipso e. & n' tres. ue
 particular' in illa fecit. que
 hominis in abscissione trū
 unitas una diuinitas e. quā
 hominis p' fortissima op
 mo nominare n' pot. S; &
 uicū habent in emere uer
 boe que ante p'ncipiū &
 sic se enarrare n' ualet. s;
 mā hāc tenent. de substan
 tial' e loquit'. Anima ei
 dō e. in & multa uisib
 nitatē diuinitatis in rect
 ita n' tres icreati dū. nec
 h' unus ds e uidelicet icrea
 tū. nec in tres modos nec u
 uisib'. Omne etiā pat' e.
 qd' omne filius ei e om
 ne omne spe scs qui uita
 t' etiā calor ignis & flām
 nū n' tres omnipotentes. s;
 p' om' un' ds omne e. Et u
 nū eēt. qd' homo qui cū ra
 na unus homo e in tres di
 n' itegra uita n' eēt s; mor
 quā posset unica uita in
 uertualit' uicū & mutator
 s; & ds e pat' qui potens e. e
 quā potentia pat' n' e. ds e sp
 s; quā omis uita p'cedit. h;
 h' s; e absq. omī diuisione
 nū e. cū fortissima uis suū
 nū nominat. Ita etiā dñan
 p' quando dñs e filius. uui
 nū e spe scs. & h' s; itegra
 nū nominū. sic ds omne op
 nū in diuinitatē signauit

nitate latuit. ita qd p idmitu huma
 nitatis filius cognit e. ut etia parma
 uelutis homo cognoscit. qm in eis la
 tent n uideat. S. & etius e spe ses. pa
 tri & filio coeternis. qui in uicio omi crea
 ture affuit. & eam inspando motabile
 fecit. Et n tres emittates in deo st. s. una
 emittas in ipso e. & n tres. uelut aruis
 particulas in illa fecit. que ad mdu mbria
 hominis in abscisione trumcant. s. et
 nitas una diuinitas e. qua rationalita
 hominis ppt fortissima opa illi nomine
 uno nominare n pot. S. & qm homo
 uciu habent in emerē uertit. ido etia
 hec que ante principiu & post fi
 ne st enariare n ualeat. s. in anima sua
 una fide tenent. de substantia di que
 spiritali e loquit. Anima eni spiaculu
 adeo e. un & multa iusibilia caput. &
 imitate diuinitatis in recta fide sentit.
 qua n tres icreati di. nec tres inuifi.
 s. unus ds e uidelicet icreatis & imen
 sus. nec in tres modos nec in tres partes
 diuisus. Ompe etia pat e qui p uerbu
 suu qd ompe filius ei e omnia creauit.
 que ompe spe ses qui uita e ita pntit.
 ut etia calor ignis & flame ardet. Sic
 tam n tres omnipotent. s. ds in tribu
 plonit un ds ompe e. Et ut iconueni
 ent eet. qd homo qui cu racionali ani
 ma unus homo e in tres diuideret. qm
 te itegra uita n eet s. mortale cadauer.
 quom posset unica uita in qua nulla
 mortalitas uciu & mutationis e diuidi.
 S. & ds e pat qui potens e. ds e filius
 qui potentia patris e. ds e spe ses q uita
 e p qua omis uita pcedit. Non aut tres
 di st. s. absq. omi diuisione unica de
 itas e. cui fortissima uis singlis nomi
 mb nominat. Ita etia dñando dñs e
 pat. opando dñs e filius. unificando
 dñs e spe ses. & hi st itegra diuinitas
 trui nominu. sic ds omie opus suu in
 ma in diuinitati signauit. Nec tres

dñi st singularit dominantel. s. plena
 itegritate una diuinitas in trib' urib'
 trui plonit e. scilicet dñando. opando
 unificando quoq. omis creaturas & eas ad
 officia sua mouendo. & sic un dñs e. Et
 dñs iste duo opa fecit. anglm uidelicet
 & homine cu omi creatura. Angls aut
 spe e. homo u ad imaginē & similitu
 dine di factus e. ut quinq. sensib' corpis
 sui opetur. p quos etia diuisus n e. s. p
 col e sapiens & sciens & itelligent opa sua
 adimplere. Has tres ures ds in homine
 signauit. p hoc scilicet qd anima homi
 nis racionalis e que corpus ad opandu
 mouet. & in qua quinq. sensus corpis
 hominis plente pficiunt. P usiu eni ho
 mo creaturas cognoscit. p auditu u rati
 onalitat ei nariat qd hoc sit qd audit.
 p odoratu aut qd sibi ouement udi con
 uement ad utendu sit discet ut. p gust
 tu etia quib' & qualib' pascat cognoscit.
 p tactu bona & mala opatur. & omnia
 opa sua cu pdictis quinq. sensib' regit.
 hi quinq. sensus in homine ita in unu
 coniungunt. qd alius alio nequaqua care
 re pot & in uno homine st. qui tam n
 in duos nec in tres homines diuidit. s. om
 ma opa sua cu his unis quinq. sensib' p
 ficit & unus homo e. S. & p hoc qd homo
 sapiens. sciens. & itelliges creatura cognoscit.
 itaq. p creaturas & p magna opa sua que
 etia quinq. sensib' suis uix comprehendit
 dñm cognoscit. que nisi in fide uidere n
 ualeat. homo itaq. p quinq. sensus suos i
 creaturis omia comprehendit & cognoscit.
 quia p usiu amat qd gustat. p auditu dñ
 ceruit. qd odorando sibi conuenient eligit.
 & p tactu id qd sibi placet opatur. & in hoc
 dñm qui omis creaturas creauit exemplat.
 Sic quoq. homo p hoc qd sapiens e qd sibi
 placidu seu nocuu sit sapit. & p hoc qd
 sciens e creatura iubendo constringit. qd
 ei ministrando subiaccat. & qd mult sibi
 adtrahit. & qd n uult ase fugat. & p hoc

de am create sic. s. sic
 chl. Inen quippe qd
 etu e. similitudine
 habere uoluit. qd nullu
 debuit. quia nichil
 ta & ueritat e. in ipso
 homine uariat e. qd
 ut que tanquam
 Et qd p dñm & i dñm
 ipso e. & ds caput
 pdicta mala pnti
 q sine uita e. in dñm
 suu etia pat e. qd
 comprehendit nec
 ut illa possint que
 Omia eni ds in p
 tam subito illa n
 uerualiu in creatur
 qui itam pnt. un
 pitul efficit. qd
 S. & in filio & sp
 imenti. nec caput
 phendi possit. Et
 in illa scilicet emitt
 pr. & in similitud
 in qua nec pncipi
 Deus eni spe e. Om
 phentibus et i dñm
 naq. sine omi emitt
 tur fuit. & e. etia
 ullus deo assimilat
 ca e. omis. eni crea
 Et coeternis patri in
 creatura idmitu. qd
 idmitu diuinitati
 soh ractus suu
 suu in tra emitt
 get nec mimm
 uement anctus nec
 tare e. qm idmitu
 admidit ds ad de
 tmit ne nudi
 emittate nisi in
 uidere posset. qd

qd̄ intelligens existit. qd̄ unicusq; creatu
 re in officio commentat nouit. Cū hūc enī
 trib' uirib' & appendit' eaz. homo raci
 onalis in anima ē. que nequaquā diuidi
 tur. ita etiā ut si p̄suationē diaboli m̄brū
 aliqd̄ hominis abscidit. rationalis ani
 ma p̄ hoc nullom̄ diuidit. Cor p̄ ū edi
 ficū anime ē. qd̄ cū illa scdm̄ sensibilita
 tē suā opat̄ queadmodū molendinū aquis
 circūferet. Om̄s ḡ populi erisinate unchi. i
 recta fide cōpellunt̄ ne ulla diuisione in
 unitate eē confiteant̄. s; qd̄ tres p̄sone u
 na uera fir maq; diuinitas sit. Et qm̄ tres
 anime n̄ sūt in una rationali anima que
 tres uires habet. s; una anima ē. quare ul
 la sepabilis diuisio in unitate diuinitatis
 eēt. cū om̄ia de deo creata sūt. Nequaquā
 ḡ dicendū ē tres deos aut tres d̄nos eē. sed
 unus d̄s dicit̄ qui om̄ia creauit. & unus
 d̄ns que om̄s creature d̄nm̄ inuocant & cui
 om̄s p̄p̄t̄ sūt. & idō p̄hibendū ne ulla sin
 gularitas in unitate diuinitatis diuisa ha
 beat. quia unus d̄s ē. Et pat̄ a nullo ē fac
 tus. qm̄ ante eū nullus apparuit. a quo ge
 nitus aut creatus eē possit. s; sine uicio et
 nut̄ ē. filius aut̄ absq; om̄i separatione a patre
 solo ē. n̄ factus uerbalis. nec creatus in m̄bris
 s; genitus. ut lum̄ in sole sine om̄i separatio
 ne ē. hic carnē de uirgine maria assūpsit.
 s; tam̄ claritas diuinitatis ab eo n̄ recessit.
 quia et̄nalit̄ in diuinitate cū patre fuit. q̄
 uis sub temp̄e idūm̄tū suū uidebat̄ carnē
 de matre uirgine idūerit. S; sp̄s sc̄s uita
 ē que om̄ia spiramina in creaturis mouet.
 & hic p̄ nullū spiram̄ uita factus nec etiā
 ab ullo creatus. nec ab alio ullo genitus ē.
 s; patri & filio in diuinitate coet̄nus & co
 equalis existit. Ipse & enī in prima crea
 tione mundi aderat. quia sp̄s d̄i ferebat̄
 sup̄ aq̄s circūlū toti orbis illustrans. cū
 uerbu d̄i dixit fiat. Et a patre & filio sp̄s
 sc̄s in ueritate p̄phetie p̄cedens. p̄phetas p̄
 phetate fecit. qui tam̄ multociens p̄fan
 ditatē p̄phetie occultabat. licet t̄p̄erū

scriberent. qm̄ uelut in umbra & in
 uisu noctis m̄ctū p̄ significationē loq̄
 bant. In igneis quoq; linguis sup̄ ap̄los
 ueniens. eos totos replebat. & eos alios
 homines fecit quā ante fuisset. na ut
 ipsi easde linguis uideret. & tactū d̄s
 sp̄s sc̄i sentirent. qui ante natiuitatē xp̄i
 nulli hominū sic apparuit. nec p̄tra ap
 parebit. qm̄ xp̄s unigenit' d̄i ē. Qd̄ aut̄
 in igneis linguis eis apparuit. hoc idō
 factū ē. quia uirgo maria in igneo colo
 re ip̄i filii d̄i concepit. & sic etiā ip̄e a
 patre & a filio p̄cedit. Et qm̄ ap̄li cū in
 igne uidebant. cū sapientia & intelligē
 tia manifeste loq̄bant. S; & qd̄
 filius d̄i in maria uirgine de sp̄i sc̄o
 conceptus ē. sp̄s sc̄s in ip̄o mansit & ma
 net. & semp̄ cū ip̄o ē nec unquā ab i
 uice separant. idōq; it̄gra & pura fidelē.
 qd̄ sp̄s sc̄s a patre & filio p̄cedit ut p̄
 dictū ē. hoc ū qd̄ filius dixit qui a pa
 tre p̄cedit. ad honorē patris dicebat. ad
 tendens qd̄ icarnatio sua ex tempore
 fuit. cū pat̄ne diuinitati temp̄ n̄ adit.
 Itaq; unus pat̄ ē & n̄ tres patres. s; un'
 potens. quia si potens n̄ eēt. filii n̄ ḡ
 nūisset. & si filius genitus n̄ fuisset. m̄
 dus creatus n̄ eēt. unus quoq; filius &
 n̄ tres filij. s; un' p̄ que om̄ia facta sūt.
 patri substantialis. & un' sp̄s sc̄s & n̄
 tres sp̄s sc̄i. s; unus unificans om̄ia
 mouens. Nam & unaqueq; radix in
 radice in se habet. de qua fructus p̄
 cedit. Istud aut̄ iequalit̄ ūp̄icit. & tam̄
 in uno sūt. Quare ḡ creator om̄iū in
 t̄nitate p̄sonaz n̄ eēt. P̄sona enī pat̄is
 p̄ radice p̄sona ū filij p̄ fructū. p̄sona
 aut̄ sp̄s sc̄i p̄ uiriditate intelligenda ē. &
 ab iuice n̄ separant. s; un' d̄s ē. Et in ista
 trinitatis unitate nichil pri. ante cetero
 do. nichil postius subsequendo. nich ma
 ius in magnificentia nichil minus in
 potentia. s; totē hūc trinitatis p̄sone si
 ne ulla uacuitate iūm̄ se coniungūt.

& in et̄nitate & in equalitate
 & coequalit̄ existit. ita ut
 nichil sit de quo scdm̄ d̄m̄
 possit. ē. & n̄ fuit. magnū
 d̄s uicio & sine carens. null
 nullū d̄m̄tū recipit. q
 sit ē. Op̄m̄ aut̄ d̄i in creat
 matū. m̄ formatū apparer
 trinitatē. s; in mai' dilatan
 se contrahendo. Tres ḡ p̄
 unūq; d̄s in trib' p̄sonis e
 ip̄e om̄ia creatur. & ita
 trinita p̄cedit. qd̄ quilibet
 tam̄ sic accipiat. h̄d̄c etiā
 ne a fide catholica se separ
 tione filij d̄i uerā eē excludat.
 trinitas sit. & qm̄ op̄ans cor
 ueritū unū sit ostendere
 temp̄e forma hominis
 diuineret p̄uiderat. & q
 d̄bitat seip̄sū abnegat.
 qd̄ in diuab; natur' u' anu
 p̄ tres modos unus homo
 n̄ de trib' u' sit scilicet a
 rationalitate. de quib' hor
 u' homo n̄ eēt. Nam ho
 s; in anima ē. que in cor
 s; sono uerbor' p̄ficat. qm̄
 unū assūt. queadmodū tan
 qua homo n̄ sine reliqua
 ne arbor absq; ramis creat
 tate ḡ recta fidelē ē. qd̄ xp̄e
 temp̄e natus d̄s ē. & etiā p̄
 n̄ uerū homo ē. Deus u'
 d̄m̄ta pat̄is. qm̄ illi sim
 u' n̄s & coequalis ē ante sel
 n̄ia p̄ p̄sū facta sūt. s; p̄ hū
 temp̄e habet ex substantia ma
 ip̄e & enī plenus d̄s ē in it̄e
 tam̄. plenusq; homo cū raci
 na & carne munda & absq;
 in conjunctione humane natu
 r̄e pat̄is in et̄nitate diu
 uer' aut̄ ei in humanitate

& in eternitate & in equalitate coeternae sibi
 & coequales existunt. ita ut in eisdem personis
 nichil sit de quo secundum diuinitatem dici
 possit. & non fuit. magni & parui / quoniam
 deus inicio & fine carens. nullum augmentum
 nullum decrementum recipit. quia immutabi-
 lis est. Opus autem dei in creatura prius non for-
 matum. in formatu apparet. & per tempora
 transit. se in maius dilatando. & in minus
 se contrahendo. Tres ergo personae in unitate.
 uniusque. deus in tribus personis colendus est. quoniam
 ipse omnia creatur. & ita est per quam omnia
 uitalia procedunt. quod quilibet fidelis indubi-
 tant sic accipiat. fidei enim necessaria est
 ne a fide catholica se separet. ut incarnatione
 filii dei uera esse credat. & se ipsum quoniam
 creatus sit. & quoniam operans corpus eius rationa-
 li anima unum sit consideret. Deus enim an-
 te tempora forma hominis in qua carne
 assumeret prouiderat. & quicquid in hoc
 dubitat seipsum abnegat. nec credit
 quod in duabus naturis anime & corpore
 per tres modos unus homo est. quia si u-
 num de tribus istis scilicet anima corpore
 rationalitate. de quibus homo constat de-
 beret. homo non esset. Nam homo rationa-
 lis in anima est. que in corpore quiescit
 cum sono uerborum proficit. quoniam creature ho-
 minum assunt. quoadmodum rami arbori.
 quia homo non sine reliqua creatura. sic
 nec arbor absque ramis creatus est. In ueri-
 tate ergo recta fidelis est. quod christus dei filius ante
 tempora natus deus est. & etiam per idem tempus car-
 nis uerus homo est. Deus itaque est. ex sub-
 stantia patris. quoniam illi sine tempore coe-
 ternus & coequalis est ante secula genitus. quia
 omnia per ipsum facta sunt. sed per humanitatem quam
 tempus habet ex substantia matris homo est.
 Ipse & enim plenus deus est integritate eterni-
 tatis. plenusque homo cum rationali ani-
 ma & carne munda & absque ulla uiri-
 li coniunctione humane nature. atque coe-
 qualis patri in eternitate diuinitatis est.
 minor autem ei in humanitate que tempus

habet. Et ipse deus & homo existens. non in
 duos diuisus est. sed unus est christus. non tamen per com-
 mutationem diuinitatis in carne. sed per as-
 sumptionem carnis quam diuinitas sibi adiu-
 nit. & quam claritate sua sic perfudit ut
 radus solis in sole lucet. nec ob hoc ulla
 confusione substantia diuinitatis seu sub-
 stantia carnis in unum confusa sunt. sed in
 uera unitate personae unum est christus uerus dei filius.
 Sic enim in rationali anima nulla commu-
 tatio per carnem hominis est. quoniam ipsa ratio-
 nalis spiritatio sit a deo que totum corpus ho-
 minis perfundit. & que cuncta opera operan-
 tis hominis mouet. & ut sic anima &
 caro unum est homo. ita etiam absque omnino du-
 bio dei filius ante secula natus carne ex uir-
 gine assumpta plenus ut predictum est idem est.
 deus & homo existens unum est christus. per unionem
 utique gratie dei christus dicitur. Qui in secula huma-
 nitate sua per figuram clauorum & lancee uul-
 neratus est. propter uulnere unum primi hominis
 quod cuncto generi suo ille inflixerat. quatenus
 luore sanguinis sui illud sanaret. & im-
 molatione olei gratie illud perfunderet. ac per pe-
 nitentiam illud ligaret. cum homo se peccatis
 se doleret. Uulneratus autem descendit spiri-
 taliter in puteum infernalis profundum. illicque
 plurimos sibi attraxit. scilicet eisdem inferno
 primi hominis abstulit. & omnes qui deum
 in moribus humane honorificentie unquam
 tetigerant. & eos in locum deliciarum & gaudiorum
 que in primo parente perdidierant loca-
 uerunt. Sed quod die tertia surrexit a morte
 dormientis corporis. in hoc tres personas deita-
 tis designauit. atque cum eodem corpore ascendit
 ad celos iuit. ibique dominando sedet ad dexteram
 patris que saluatio credentis populi est. il-
 lis uita tribuens quos sanguine suo re-
 demit. Et hi omnes ante tempora omnium prin-
 cipiorum preexisti sunt. quoniam uerbum patris per quod
 omnia facta sunt carne idem est. ut hominem quem
 formauerat redimeret. Idem autem filius dei
 in fine seculi iustus iudex ueniet iudicare
 uiuos & mortuos. uiuos scilicet qui opus

scriberent. qui uolunt
 inu noctis inuicem per
 bant. Iniqui quos
 uenient. eos totos replent
 homines facti qui ante
 ipsi eisdem linguas
 ipse se sentirent. qui
 nulli hominum sic
 parebit. quoniam christus
 in ignem linguas
 facta est. quia magis
 re ipsi filius dei
 parte & alio peccat. Et
 igne mactant. cum
Pria manifeste
 filius dei in maria
 conceptus est. ipse
 ner. & tempore
 mee separant. idque
 quod ipse se
 dicitur est. Hoc uero
 tre peccat. ad honore
 tendens quod
 fuit. cum patre
 ltaque unum
 potens. quia si
 nullus. & si
 dicitur creatus
 non tres filii. sed
 patri substantiam
 tres ipse se
 mouens. Nam
 ridetur in se
 ceat. Istud autem
 in uno sunt. Quare
 trinitate personarum
 per radice. prima
 aut ipse se
 ab unum non
 trinitatis
 do. nichil
 in ma
 potentia. sed
 ne ulla

fidei opantes in eodē ope bono iuveni sūt.
 mortuos autē qui opa mortis p̄ infidelitatē
 opati sūt. cū in uoce uocationis canentis
 tube. homo eadē filio dī p̄ iudiciū ut sca
 bellū subiacebit. qm̄ tē eū uidendo q̄ dig
 nus ē cognoscat. Nam in aduentu iudicis
 hui. p̄ p̄fata uocationē mortui cū corpib⁹
 suis resurgent. que ad iudiciū etiā p̄ sonū uer
 bi dī om̄s creatura p̄cessit. & om̄s de pri
 s̄ opib⁹ suis que in mortuo corpore o
 pati sūt. iudici suo respondebūt nec ullus
 se excusare pot̄it. quia un̄quisq; opa sua
 que pri se fecisse tantū sciebat. tē cognos
 cendo pala uidebit. qm̄ in ip̄s uelut in
 idum̄to ē. un̄ & illa eū ubiq; sequent̄. Et
 qui iusta & recta opa fecerūt. ibūt in maio
 rē claritatē uite. quā mundo hūc sol luce
 at. animab⁹ eorū gr̄a dī illustratis. unde
 angeli dī laudāt. quia isti tā magna o
 pa opati sūt qd̄ eis gloriose circūdant̄. ne
 lut homo p̄ciosa ueste qua iduit̄. Innu
 merabile quoq; multitudinē hominū illoꝝ
 qui ante finē suū uel etiā in fine suo pe
 nitentiā p̄fecte egerūt. ac dī in peccatis
 suis c̄fessi sūt. fili hominis in sanguine suo
 ad se eleuabit. & un̄quisq; scdm̄ opa sua
 mercedē in uita retribuet. S; mali de in
 iustis opib⁹ suis nullā excusationē haben
 tes. & qd̄ dicere possūt nescientes. & q̄ par
 tes diaboli simulacra adorauerūt. & cum
 diabolica turba mala opa iūte opati
 sūt. ofusione opū suoz uestient̄. & in pu
 reū infernū cū diabolo descendēt. que oc
 cupant eū dō similis ē uolunt. In ueri
 tate ḡ & fiducialit̄ credendū ē. quia una
 diuinitas in trib⁹ p̄sonis. & tres p̄sone in
 una diuinitate uita una eternitatē sūt. &
 qui sic n̄ crediderit de die saluationis era
 dicabit. Hos autē o magistri & doctores
 populi. quare ceci & muti estis in iūterio
 ri scientia litterarū. quā d̄s uobis p̄posuit.
 que ad iudiciū solē lunā & stellas iūstruit. ut
 rationalis homo tēpora tempū p̄ eas cog
 noscat & discernat. Scientia septuag;

Sophist.

uobis p̄posita ē. ut in illa uelut in sola
 ri radio unū qd̄q; p̄sensu cognoscat.
 & ut p̄ doctrinā uiam in infidelitatē er
 rantū hominū ut luna in tenebras no
 ctis luceat. q̄ sūt ut saducei & heretici
 ut alij multi in fide errantes qui int̄ uis
 iclusi sūt. & quos etiā multi ex uobis sc̄nt
 prona facie p̄corib⁹ & bestis similes ex
 tentes. Nam nec uidēt nec scire uolunt
 qd̄ p̄ sp̄itaculū uite. rationales sūt. nec ca
 pita sua ad illū eleuāt qui eos creauit
 & p̄ quinq; sensus regit q̄s ip̄s donauit.
 Quare ḡ in rationali homine similitu
 do prouin̄ animalis ē. qd̄ p̄ flatū aeris sim
 citat̄. que iterū exalat & sic finit̄. & qd̄
 scientiā aliā n̄ habet. quā qd̄ sc̄nt & si
 rientiē tinet. & qd̄ p̄ se nichil opat̄ nisi
 ad hoc ip̄ellatur. Et qm̄ decet ut homo
 in societate p̄corū sit qd̄ ip̄i p̄ nihil
 subiacet. & p̄ qd̄ pascit̄. ac eū impat̄. & do
 minat̄ qm̄ rationale n̄ ē. Unde sim̄is
 pat̄ ad filiū loquit̄. sic p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ sep
 tū ē. Reges eos in uirga ferrea. tanquā
 uas figuli ofringet eos. Qd̄ dicit̄. Qui
 resistunt reges eos in uirga ferrea. que
 dura ē castigant̄. & tanquā uas figuli
 qd̄ de luto factū ē ofringet eos. quia &
 ip̄i de t̄ra sūt. Ostiū em̄ recludit̄ p̄
 dē n̄ igr̄diant̄. nec p̄ famā bonoz opū
 egrediant̄ qm̄ fures sūt. & p̄ p̄p̄rietatē
 uoluntatis sue. inactat̄ & p̄dit̄ qd̄ no
 lit̄ quia hipocrite sūt. lege sibi in p̄
 tione euerentes. Hos autē qui in ma
 gistrati doctrina uelut luna & stelle
 audientib⁹ estis. quib⁹ tam magis p̄
 honore & diuicias sc̄i quā p̄ dī sp̄
 tuta r̄uminatis. m̄dite & intelligite qd̄
 multo plus necessarii est̄. ut noctur
 nal tenebras errantū & infidelū hominū
 sc̄nderetis qui ignorāt in qua uia
 ambulent. quatenus illos p̄ fidē ad uos
 heretis. Nunc ḡ regite eos p̄ uerā admo
 nitionē ip̄is ostendentes qd̄ d̄s in prin
 cipio p̄t̄ hominē celū & t̄ra & reliquas

creaturas creatur. & homi
 nū locū paradysi posuit.
 narrantis ē dedit. quapp
 illi hūc expulsi sūt. In eadē
 ne demonstratū ē quā in
 fuit. qd̄ homo n̄ creatori.
 dixit obedire. qm̄ multi
 fallaci seruo. qui se dīno si
 hū & em̄ uerbi p̄tepe corō
 ferrea. quatenū cognoscat
 suo auertat. nel si p̄ infide
 nauerit. qd̄ in sepulcrū i
 munitū sūt cadat. Nam
 p̄fenerant̄. tanquā uas
 figuli incongruūq; uide
 & quia opa fidi n̄ fecerūt.
 ne n̄ poterūt. sic & nec n
 gūli reparat̄ si ofringet
 uas regis intelligit̄. &
 qui nemo expugnare ne
 uidere pot̄ asp̄icere. ac qu
 uam regatū quā ab illo a
 ut qm̄ in nomine illi mag
 nificari estis. & sic populū
 uas regis corā illo de regim
 canit. Canete quoq; ne p̄ u
 & dicit̄ sc̄i ita recto effi
 dentū unū ad celestē doct
 sūt. Hec autē dura sūt uo
 gent̄ celestia adrendit̄ in
 uerū corp̄ suū uulnerat.
 carū sibi abstulit. ḡ q̄
 qui uita & ueritas ē. hom
 forma hec scribentē ne de
 doctrina litterarū. idoc̄ta ē &
 sua usq; in septuagesimū
 m̄becillus erat. & que serip
 colū & aurib⁹ extioris hor
 nec audiret. si que tantū n
 ra anime sue. ea uidit̄ & a
 ḡ mentē uiam in altū exte
 rando. qm̄ d̄s irrationale.
 fuit sic uoluit. Huius autē
 p̄p̄ensa forma ista uidi.

creaturas creant. & hominē in uoluptuo
 sū locū paradysi posuit. eiq; pceptū qd p
 uaricatus ē dedit. quapp̄ & in tenebras ex
 ihū hūi expulsus ē. In eadē ū p̄uaricatio
 ne demonstratū ē quā magnū piaculū
 fuit. qd homo n̄ creatori. s; illi qui eū se
 dixit obedire. qm̄ mlti ē obedire dño q̄
 fallaci seruo. qui se dño suo assimilant. Cū
 hūi & em̄ uerbis ip̄lete corda illoꝝ in utra
 ferrea. quaten̄ cognoscant. ne se a creatore
 suo auertāt. uel si p̄ infidelitatē ab eo dechi
 nauerūt. qd in sepulcrū inferi in eū illo que
 imitati sūt cadat. Nam qui infidelitate
 p̄seuerauerūt. tanquā uas figuli qd figulo
 idignū incongruūq; uidet̄ confringent̄.
 & quia opa fidei n̄ fecerūt. in et̄nā uitā itro
 ire n̄ poterūt. sic & nec ma lesactū uas fi
 guli reparatur. s; confringet̄. hec uos qui po
 pulū regitū intelligite. & ad inuisibile dñm
 que nemo expugnare nec carnalib; oculis
 uidere pot̄ aspiciete. ac quom̄ uillicationē
 uitā regatū quā ab illo accepistis attendi
 te. qm̄ in nomine illi magno honore glo
 rificari estis. & sic populū regite ne in die
 iudicii corā illo de regimine ur̄o erubesci
 tatis. Cauete quoq; ne p̄ uoluptatē carnis
 & delicias sc̄i ita redio efficiamini. ut uix
 oculū unū ad celestē doct̄mā ap̄te pos
 sitis. hec autē dicit̄ s̄ uobis. quia q̄ dili
 gent̄ celestia adtendit in hūi que regit
 totū corp̄ suū uulnerat qm̄ desideria
 carnis sibi abstrahit. Igit̄ p̄ timorē dī
 qui uita & ueritas ē. hominē in feminea
 forma hec scribentē ne despicitatis que
 doct̄ma lit̄ar; idocta ē & que ab infantia
 sua usq; in septuagesimū etatis sue annū
 imbecillū erat. & que scripturā hanc o
 culis & aurib; exterioris hominis n̄ uidit
 nec audiuit. s; que tantū in interiori scien
 tia anime sue eā uidit & audiuit. Holte
 ḡ mentē uitā in altū extollere eā sper
 nendo. qm̄ d̄s irrationale animal loqui
 fecit sic uoluit. Hūi autē hec in qua ego
 paup̄cula forma ista uidi. ab infantia

mea usq; in p̄dictā etatē ab anima mea n̄
 recessit. & hec que p̄dicta s̄ in loco isto
 sc̄pti qui a quib̄da tyrannū delectatus p
 plurima curricula annor; desolatus man
 sit in quo relique beati Robti requiescūt
 qui nobilit̄ sc̄dm dignitatē p̄sentis sc̄li fu
 it. & que d̄s in uicissimo etatis sue anno ad se
 gloriose collegit. qui locus n̄ tandē p̄
 colde desolationes annos p̄ grām dī in mira
 bilib; ip̄si restituit̄ existit. Hūi enī in hoc
 sc̄o suo uerbor; illoꝝ memor fuit que ad dñm
 capulos suos loquent̄ ait. ur̄i capilli capitis
 om̄s numerati s̄. nec omittere uoluit. qm̄
 eū reuelaret. De meritis & em̄ sc̄or; scriben
 dū ē. quaten̄ bona & recta fama in aures
 fidelū sonet. que ad m̄dū etiā creatura
 deo laudē sonat quia ab ip̄so creata ē. D̄s
 quippe et̄nū ē. & opus suū ad laudē nomi
 nis ei factū ē. qm̄ si anima in corpe homi
 nis n̄ eēt. homo n̄ uiueret. nec anima sine
 carne oparet̄. Sic angl̄s in deo laus ē. &
 homo opus in deo ē. Itaq; laus illi sit in om̄
 nib; mirabilib; suis & in meritis sc̄or; qui ue
 ra et̄nitas ē om̄ia creando. & in nouissimo
 die celū & et̄ā renouando. cui altitudinē
 & p̄funditatē nullus alius tetigit. & cui sci
 entie latitudinē nullus comprehendere po
 terit. hec itaq; sc̄ptura. a fidelib; audienda
 & intelligenda ē. Quā glorioſa diuinitas
 ē que creando & opando p̄ creaturā suā se
 ipsā ostendit. que ad m̄dū in trib; pueris
 fecit quos ita ifudit. qd sine om̄i inſione
 sc̄pturaz & absq; doct̄ma hominū in cam
 no ignis ip̄sū laudabat. Sic enī felix ani
 ma exuta carnē nichil aliud quā dñm sa
 pe & cognoscere desiderat. ita isti beati tre
 pueri adhuc in carne uiuentes dñm ar
 dent̄ desiderando. naturā anime imita
 ti s̄. Deus etiā pat̄ filiū suū p̄ incredulitatē
 ignorantie nominari uoluit. in habu
 chodonosor. uelut etiā maligni sp̄e ip̄sū
 sc̄uit. nec tam eū constitent̄. quib; om̄ib;
 mirabilia sua d̄s sepe ostendit. Om̄ipoten
 tiā quoq; suā in lamson fortissimo man

uobis p̄posita ē. ut in
 r̄i radio unūq; p̄
 & ut p̄ doct̄mā unū
 tantū hominū ut
 dñs laudat. q̄ s̄ ut
 ut alij multa in hūi
 iculū s̄. & quos etiā
 p̄uina facit p̄uorib; & be
 tent̄. Nam nec uidet̄
 qd p̄ ip̄uaculū uix
 p̄ta sua ad illū dicit̄
 & p̄ quinq; sensus regit̄
 Quare ḡ in rationā
 do p̄uina amant̄ ē. q̄
 citat̄. que iterū eadē
 scientiā alā n̄ habet
 r̄ientē tunc. & q̄ p̄
 ad hoc ip̄ellat̄. Et
 in locitate p̄uorū s̄
 ſubtrahit. & p̄ q̄
 imitat̄ qm̄ rationā
 pat̄ ad filiū loquit̄. sic
 tū ē. Regi col̄ in
 uas figuli ſtr̄m̄q; col
 resistunt̄ regē. ut in
 dñm ē castigant̄. & em̄
 qd de luto factū ē. d̄
 ip̄sū de et̄ā s̄. Vbi
 d̄ n̄ ignit̄. nec p̄
 egredunt̄ qm̄ fuit̄
 uoluntatis sue. uolū
 hūi quia hypocr̄it̄
 tione euertere. Iſt̄
 ḡstrali doct̄ma uolū
 audientib; est. qm̄
 honore & dñm
 tū r̄im̄m̄. m̄
 m̄lto p̄s̄
 uas tenet̄
 ſem̄dēt̄
 ambulent̄.
 heret̄. Nam ḡ
 m̄tione ip̄sū
 ſip̄o p̄ hominū

festant. qui for titudine sua leones & fe
roces bestias superant. ab uxore sua sic ada
ab eua deceptus e. qui tamen deinde uires
suas recipiens ipsa muliere & reliquos i
micos suos uicit. sic & xpc iterum despo
nans. uim inimicorum suorum deuastauit. In du
rissimo autem phio dauid contra gothab. p
figurauit quod per humanitatem filii sui an
tiquum serpentem ligaturus esset. S; & imol
le muliebrem sensum tantam uim misit. ut
mulier holofernem in nocte insufficienti sifi
ticiu populum liberauit. & in hoc genitrice
filii sui pfigurauit. per quam fidelis populus li
berandus erat. In antiquis enim scis per pro
phetiam pphetarum & holocausta arietum & tan
torum pactum federis figurate fecit. quia
ecclesiam per copulationem desponsationis filio
suo adiungenda pnotant. Vidimus enim
humanitatis filii dei. ecclesia eadem filio dei
adheret. qui in sanguine suo illa in here
ditate sibi donauit. ita quod ipsa per bap
tismum ad uitam sobole regenerat. quam eua ad
mortem generauit. Nam xpc in sanguine
suo ecclesiam sibi desponsauit. sic per uirami
tum quod ser uis abrahæ sub femore dñi sui
spondit pfiguratum e. uidelicet ecclesiam
xpc desponsanda e. S; cum lucifer cum om
nibus se comitantibus sensit. quod deus pater filio
suo nuptias parata fecit in se fremuit. & q
admodum cam ad sanguinem abel percussit. sic
corda incredulorum & tyrannorum inuasit. quoniam
iustos. bonos & electos dei capient. uulneraret
& occideret. hinc e quod xpc discipulis suis pa
rabola de homine rege dicebat qui ser uos
per uinitatis ad nuptias misit. si illis uenire
nolentibus. alios ser uos misit ad illos ut ue
nirer. quoniam prandium suum paratum esset. Quod cum
neglexisset. temeriter ser uos ei. & contume
lia affectos occideret. quoniam antiquos scos quos
deus primus misit. & apostolos qui preta missi se
iudei & ceteri increduli homines in magna
lentia sepe conuenientes de terra delinuerunt.
Deus autem patrem in nubibus celi positum uina
mri sui memor fuit. quando filium suum

que idem arcus significat ex integra imagine
natura nasci uoluit. qui omnes inimicos su
os potentem expugnando superant. que ad
indium etiam per aqua diluunt homines delin
ferunt. nouo tamen seculo hominum per aqua bap
tismatis recepto. in ecclesia christo regnan
te. uelut arcu in nubibus apparente. filio
quippe dei ecclesia uncta e. sic circuectio
legi. que ser uendo ecclesiam per pfigurati
one percussit. S; nouum scilicet quod per
nauitatem ecclesie deamatum e. nunquam in de
fectu ex toto deridetur. sic etiam arcus in
celo non deficiet. si cum timore ita comprime
tur. ut in uno oculo uideat. iterum in
lucido dei restantur. uelut etiam in tempe
filii perditionis receptabit. In uariis quoque
coloribus predicti arcus. uires uirtutum mille
narij numeris scorum significant. in uiguo
scilicet calore castitatis & continentia in
purpureo martiria martirum. in uacine
tino doctrina maior. in uiridi autem uir
tutes bonorum operum scorum accipiunt. que per
filium dei exspirare radando. ut radij a
sole procedunt. Persans autem rex nullis
exercitibus suis perdidit homicidas illos.
cruentate illorum succendit. quia cum dolo
res uidelicet ueteres & noui peruen
do preterierant. omne deus natus super sum
cos suos quando romam principis scilicet
que sanguine ueri agni & sanguine
aliorum scorum perfusa erat. suffodiendo terra
euerteret. & omnia legitima eorum. que in
ea habitabant. illos occidendo & uenden
do destruxerunt. Tunc ecclesia iterum reuol
uata e. que admodum ciuitas sancta uersum
noua descendit de celo. a deo parata sic
sponsa ornata uirgo suo. quoniam agni dei
ad se collegit. lactentis puerulis. uidentibus
mature ac decrepitate etatis homines. quod
ecclesiam in nouitate bonorum operum. & in ho
militate descendenti de celo uirtutum
ornauit. uelut unguis eorum bona & scilicet
opa perfecit. a spiritu sancto parata que admodum
sponsa ornata uirgo suo cum in dilectione

ei ardet. ut etiam ecclesia christi
Sic & in electo suo scilicet
deus fecit. que in infantia si
& que ad bonum fine perduxit
generare & tunc in se per libe
mi dei carnis deo exiit. H
uisione uideo. beatus patri
pate suo oritur cum mari
hoc loco uenit & opibus b
de deo in castitate. humi
te sermens. cum caducis &
prima merxat e. Sic enim in
uera uisione in ostendit &
de ipso loquitur. Ibi scilicet op
erit fuit. ibi scilicet stare &
pernit. ubi scilicet aut uera
de midacum amare dñi n
ro aut robro uera scilicet
sua diuina maiestas ap
ne & qualesda sorores mee
quas ei per magni mtra
uisionem transiit. ut or
e hinc uolentibus apse appa
rui beati robri de lorbu
sua. ubi scilicet princeps exiit
mundum per hinc ac diuicia
narratis sue & in alius
sua rationibus & circa fluen
pungit habent. magni ac
principes scilicet habebat. Qu
cui existens. in temporibus imp
d. uol claruit. puella q
er beate berthe ex longi
bus in magnis diuitis or
rimoniis oimper. Ex qu
n scilicet beati Robri ha
admodum pagano & tyrannu
e cum & dñi scilicet scilicet dñi
lo dñi cum adhuc pagan
per richimur uere fidei si
re. gla emgry sollempni.
pba sua que circa rhenu
debat eade filie. sue in don
sua ob elegantia gener

ei ardet. ut etiam ecclesia xpo coniuncta e.
 Sic & in electo suo scilicet beato Robro
 ds fecit. que in infantia sua totu pfudit
 & que ad bonu fine pduxit. qui clarus
 genere & diuicis sibi p libertate benedictio
 nis di carus deo extitit. Nam ut in uera
 uisione uideo. beatus patrou nri Robr
 patre suo orbatu cu matre sua uidua i
 hoc loco uiuent. & opib' bonis ifudans.
 ac deo in castitate. humilitate. & scita
 te feruent. cu caducis & tepalib' eterna
 pma merat' e. Sic em uiuent tam in
 uera uisione in ostendit & me docuit. sic
 de ipso loquat. Ubicunq; opimo uere scita
 tis fuit. ibi scital stare & pmanere diu
 potuit. ubicunq; aut uera scital n fuit.
 ibi indaciu durare diu n potuit. In be
 ato aut Robro uera scital fuit. que ad
 indu diuina maestas apte ostendit. cu
 me & quasda sorores mecu ad locu reli
 quax ei p magnu miraculu magnaru
 uisionu transiit. ut omib' cernentib'
 & scire uolentib' apte apparet. Pat' q' ma
 tris beati robri de lothringum oriun
 dus. ibide princeps extitit. & magna la
 titudine pdioz ac diuiciaz in regione
 natiuitatis sue & in aliis circunquaq; po
 sitis regionib' & circa fluenta rhem in
 pinguis habens. magni ac nominat' uir
 princeps scli habebat. Qui uere charoli
 cul existens. in tempib' impatoris magu
 karoli claruit. puellaq; matre iudeli
 cet beate berthę ex longinquis regionib'
 bus in magno diuitis orta. sibi in ma
 trimoniū oinxit. Ex qua du filia ma
 tre scilicet beati Robri habuisset. ipsa
 adultā pagano & tyranno ciuda. nobi
 li tam & duci scdm scli dignitate robo
 lao dicto cu adhuc pagani & xpiani
 ppt' r uicinitu uere fidei simul habita
 ret. gla cingui sollepnit' associauit. &
 pda sua que circa rhem in pinguis ha
 bebat eide filie sue in dote contulit.
 qren' ob elegantia generis sui. & ob

amplitudine pdioz suoz ide robolans
 ad xpianu nom cogi posset. qd tam in
 ebu pfuit. Qui cu ea p aliqd temp' lau
 dabiliter uixisset. ptea honestos mores
 ipsi uident' grauit' tulit. ac se alienis
 mulierib' coniungens. n illa tam mo
 re cingui deseruit. s; tyrannude icredu
 le mris gerens. baptisimū n amant. In
 beata & mulier' hec ualde crutiabat. in
 corde suo deo uouent. ut si ab illo liberaret'.
 thalamo alti uiri n associaret. & ab hoc
 etia suspit' us. lacrimis. orationib'. ac demo
 nims sacrificiu laudis deo offerens dicebat
 Do. quando liberabor de occupatione scli
 hui'. que anime mee & corpi meo ama
 rus carcer e. De beniuolentia aut' beate
 Berthe magis qua de scitate ei loquamur.
 ut gla in excelsis deo & mtra pax hominib'
 bone uoluntatis sit. Nam ipsa tandē filiu
 cepit & pepit. & si dicere liceret. panis il
 li ut beata di genitrix maria filiu suu
 inuoluit. Cui pat' plurima gla scli ut pfa
 tu e pollens. in monte illo qui libum dicit'
 castru ualde munitu habuit. & p tota p
 uncia illa fere usq; ad moquntia ciuitate
 ducatu tenuit. Cūq; beatus ifans robrius
 triu annoz eet. pat' eius in magno plus
 cont' xpianos diuicant. occisus corā deo
 & hominib' mrit'. & beata berthę uxor
 ipsi uidua remansit. Que se a uinculo
 mariti & a sollicitudine scli soluta uidet'
 p fatu castru deseruit. & ad aliu locu sciti
 cet sup naua fitu in quo ne relique ipsi &
 beati robri requiescut se contulit. ibiq; ecclesia
 edificauit. piositate quoq; & claritate uel
 timitor' abiecit. nec ulti dignitate generis
 sui & diuitiaz suaz adtendit. s; uili uel
 titu & grosso uelut sacco iduta ac cingu
 lo cineta. deiceps in continentia iudui
 tatis ut diu optauerat deo deuota serui
 ebat. Multos quoq; pfectos & alios quosda
 bonos homines ad se collegit. ac in pdicto
 loco pmanit. ibiq; iugilis & ieiunis se
 macerans. orationib; etia & elemosinis

que ide arent significat
 naruta nati uolunt. qu
 of potent expugnando
 nali etia p aqua dicitur
 ff. nono tam sdo homin
 estimat' recuperat. in q
 re. uelut areu in mltis
 quippe di ecclesia uicta
 legi. que feruendo uicta
 rione pcurrit. S. nono
 nantū ecclesie decantat
 factu ex toto derelict. si
 celo n deficiet. s; cu
 tur. ut in uno oculo
 ho di restantur. nate
 filii pdictiois recuperat
 colorib' pdicti arent. m
 nati numeri scōz signat
 scilicet calore calidat
 purpureo martra mar
 rino doctrina magoz. m
 ritel bonoz opū scōz
 filii dei exspirare cadunt
 sole pcedunt. Prefant
 exercitib' suis pdicti bon
 ciuitate illos succendit
 res uidelicet uerit' & u
 do pterierant. omz s; m
 cos suos qndo romanu
 que sanguine ueri agi
 alioz scōz pnta cre
 euerteret. & omia legum
 ea habnabat. illos occidit
 do destruxit. Tunc uicta
 ficata e. que a filii
 noua descendit de celo
 sponsa ornata uirū
 ad se collegit. lactent
 marure. ac decipere
 ecclesiam in nomine
 militate descendit
 ornatur. uelut
 opa pfect. a spū
 sponsa ornata uirū

Vita s. Ruperi

Mort. p. 5
Ruberi

Austeru vita
s. Ruperi

deo cotidie ministrans filium suum bono exemplo in scitate ministrat quomodo timebat quod per cognatos & amicos suos ad uoluptate seculi moneret. & ne hoc fieret. die noctuque illud deo commendabat. Sicut tam plurimum tyranni tam christum colentes quam idolis sermentes eam inter se festabant. & tam elegantia generis & corporis ipsi amplectentes quam diuiciis & precibus ei inhiantes. eam sibi matrimonio coniungi affectabant. Ipsa uero omni uno animo & una uoluntate anime repellebat. & soli deo placere studebat. & filium suum magis ad gloriam dei quam ad honorem seculi educare laborabat. In quo dum bonas uirtutes bona spe celestis uite exurgere uideret. animamque illi magis ad eterna quam ad caduca imperium adtenderet. de plurimis domus seculi spe gaudebat que in ipso uidebat. quoniam idem beatus robritus cum infantis lac sugens esset. mores malicie infantis plorando seu nascendo non habuit. & alacritate abstractus in puericia sua in moribus suis uelut homo qui diligentissima intentione ad deum anhelat fuit. quapropter patrem suum eum odio habens. ipsum stultum & fatuum fieri multociens affirmauerat dum uiuebat. Sicut qui deum bona & recta fide colebat. puerum hunc in puericia sua tam beniuolum existentem cernentes. ualde amabant. & beatum futurum quamuis per ignorantiam ueraciter tamen dicebant. Spe sanctus enim quod iacob patriarcha in uero matris sue gratia sua profunderat. infantem etiam istum inspirauit. quia deus miracula sua sepe in his etiam facit. qui per mollicitiam uenas ac medullarum plenam scientiam non habet. que ad hunc gratiam frumitum quod per molendinum in farina spargit. ante quam coqui & comedi possit aqua temperat. Deus namque memor prime creationis non dedignatur. quoniam spiritum uitae in coagulatione que per peccata immunda est mutat. & quam per inspirationem suggestionis diaboli coagulatione hec tortuosa sit & de munda

plasmatione primi hominis in hanc mundam coagulationem uiperarum morum mutata. deus tamen ipsa per spiritum uitae intelligibile facit. Et quidam homines ferunt. magis in malignitate quam in ordine carnis sibi quod eligunt attrahunt & a bona scientia quasi a fetore fugiunt. quidam autem magis in gustu carnis quam in malignitate peccata diligunt. quidam uero tam malignitate quam delectatione in peccatis fugientes ad bonam scientiam se conuertunt. Sicut qui in malignitate malicia sua proficiunt. diabolo qui claritate gloriosi honoris sui uident. in se ipsi confisus deum agnoscere nolunt similes sunt. quapropter multi ex his peribunt. Sicut qui magis ex gustu carnis quam ex malignitate ad peccata obstringunt. peccatores uocant. ex quibus tamen deus plurimos eligens consipnas celi statuit cum simplicitate peccatorum penitendo & emendando erubescunt. Qui uero per spiritum uitae se intelligibiles sentiunt. & ad bonam scientiam se inclinantem mala fugiunt. hinc itremo se alienati mente in celo sunt. ac angelis associantur. Predicta itaque coagulatione ex inno corpore sudans. etiam secundum modum uitae est. quia terra quedam tante duritie est. quod per nullum laborem fructum perferre potest. quod si duris laboribus culta uix aliquos fructus perfert. quod autem tam molli & humida est ut aratro facile eueria plurimum fructum afferat. Et quoniam homo per intellectum quod sibi suauis uel amarus sit intelligit. si in bona scientia operis refectionis degerit. spiritus sanctus uiriditate ut idem opus apprehenderit. primum deceptor qui in primo ortu illi peccati succendit mortem ipsi afflat. Et sic spiritus sanctus uiriditate celestis desiderium illud diligentibus affert & ut aratro penitentie multos peccatores conuertit. quatenus ad celestem regnum perueniant. ita etiam maligni spiritus perniciosa

mala ea diligentibus afflat. tamen ad desperationem inducunt. tamen loci immergant. In eodem mare que querit a se in terra a deo spiritus. ita ei deus ad mortem respicit. mortem diaboli recipit. homo enim in intellectu in omnibus operibus & terra fodere ac seminare super illud. quod tamen in terra mortuum uocet. si deus illud non uiuit. ita & enim benedictione fructus beniuolentiae deus iacet. uoluerit diligebat. & in eum beatus puerum robritum inspirauit. Deus namque per spiritum uita hunc beatum puerum ualde desideraret. & quoniam sugens in moribus suis ita quoniam cum uidebat. ipsum ualde diligebat. beniuolentia in honore illi desideria hominum uoluit super gratiam ad uocaret. Itaque cum puer iste sepelire desiderabat qui sepelire faciebat. Sicut tamen clericus in loco patris sui ducere per desiderare coelestem cum esse dicitur. ut gratia spe seculi misericors iacet. quod ministrum ac sustententem est. que ad deum uiscera hunc cum ornent. Nam & seculi uisceribus ubique pauper puerum matris sue obrulit dicens. Quod factum illa benigne respondit. filium non fratrem. cum coepent & honeste nutrire. ad inueniende etate in seculum uisceribus educat peruenit. in quo dicitur oleo leticie per coelestem gloriam totum mundi totum suum spiritum. quamuis eam hominibus habere uideret.

mala ea diligentib' i'lat. ipsiq; multo
 cient ad despatione iducit. quaten' tan
 tareis locis imergant. In omib' hui' ho
 mo mercede que querit accipit. ita ut
 si uita a deo i'rit. illa ei donabit. si autē
 ad mortifera respicit. morte p' sufflatū
 diaboli recipit. homo em' sensualita
 tē & intellectū in omib' opib' suis habet.
 & t'ra fodere ac semē sup' illa seminare
 pot. qd' tamē in t'ra mortuū sine fructu
 iaceret. si d's illud n' uiuificaret. In ple
 na & enī benedictione fructuose t're sci
 licet beniuolentie d's iacob antequā
 naceret diligebat. & in eadē i'p'itari
 one beati puerū robriū in i'fancia ip
 si' uisitauit. Deus nāq; p'uidit qd' sen
 sibilis t'ra hui' beati pueri ad d'm an
 helare desideraret. & quia hoc lac ad
 huc fugens in morib' suis i'cipiebat. omī
 qui eū uidebat. ipsū ualde diligebat. qm
 ubiq; beniuolentia in homine ē. ad a
 more illi' desideria hominū accendunt.
 uelut ros sup' granū ad uiriditate illi
 cadit. Itaq; cū puer iste septē annor' et
 litas discere desiderabat quib' eū mat' sua
 i'itru faciebat. s; tamē clericū eū ēē uolebat.
 s; in loco patris sui duce p'uncie sue ac
 defensore ceciliarū eū ēē disponebat. Ipse
 autē grā sp'e sci misericors sup' paupes
 erat. qd' ministrū ac sustentatio beniuo
 lentie ē. quē admā uiscera hominū serui
 entes eū ornēt. Nam & scdm mores pu
 erulor' ubiq; paupes puerulos i'uenit.
 eos matri sue obrulit dicens. Mat'. ecce
 fili' tui. Qd' factū illa benigne suscipies.
 ei respondit. fili' mi' fratres tui s; . Qui
 eū cōpetent' & honeste nutrit. etate
 & sapientia corā deo & hominib' p'fici
 ent. ad iuuenile etatē in scil' morib' ac
 uirtutib' educat' puenit. unct' oleo scita
 tis ut dauid oleo leticie p' consortib' su
 is. atq; gl'am totū mundi toto misu
 mris sue spreuit. quāuis eā cor palit' co
 tā hominib' habere uideret. In bonis

nāq; morib' scē uiuebat. & eccliam pul' ora
 tionib' assidue frequentabat. & que in sa
 cris uoluminib' docebat. bone memorie
 pio studio cōmendabat. Cūq; ad duode
 cimū etatis sue annū puenisset. mat' sua
 ad ipsū dixit. fili' mi'. qm plurimos facit
 tatis & diuitias habem'. oraculū in honore
 d'i & salutē animar' n'ar' faciam'. Cui ille
 respondit. Non mat' mi'. s; pri' qd' euangliū
 habet itendam'. Dicit enī xpc. frange esu
 rienti panē tuū. & egenos nagosq; idue
 in domū tuā. Et itum. Cū uideris in
 dū op' eū. & carnē tuā ne despexeris. Qd'
 mat' ipsi' audient quā plurimū gaude
 bat. quia fili' eius tā sanū cōsilū ipsi de
 detat. Nam p' spm scē bona & scā deside
 ria in animo illi sic balsamū sudabant.
 & quom' hec que locut' fuerat fieri posset
 scēū silent' tractabat. & sic obdormiebat.
 Vnde p' admonitionē sp'e scē quendā se
 nē in somnis uidit. qui pulcrā faciē ha
 bens quosdā puerulos in limpida aqua
 lauit. quos p'ea in qddā pomeriū omī
 genere florū & arborū amenssimū. &
 odore cunctor' aromatuū plenū iducens.
 candidissima ueste iduit. At beatus rob
 rus amentate eide loci allectus. ad senē
 dixit. hic manere uolo. Cui senex respo
 dit. hic m' n' pmanebis qm fructuosā
 scā in celsū tibi parabis ubi soci' angloz
 erit. quapp' qd' de paupib' facere disposu
 isti p'ficere n' negligas. quaten' p' uictū &
 uestitū illoz cibo mte pascaris. ac ueste q'
 ada p' iobedientia ex uictū ē iduaris. scloq;
 pegrin' mte factus. optimā partē tibi di
 gas. S; p' quā beatus puer robrius euugi
 lauit. hec que in somnis uiderat matri
 sue narrauit. Vnde illa multū gauisa.
 ad d'm genua sua flectens orabat dicens.
 O dñe d's meus. desiderū meū in filio
 meo implebis. Et deide tam mat' quā ide
 filius ei iuxta ripā defluentū aquar' q'
 dā habitacula domoz edificantes. ubi
 paupes & nudos conseruabat. quib' s;

plasmatione pruni h
 munda coagulatione
 mutata. d's tam ipse p
 intelligibile facti. Et quā
 nari. magis in malig
 cedine carnis sibi qd' d
 & abona sciencia. quā
 quida aut magis in op
 in malignitate pua
 n tam malignitatē op
 in peccatis frugentē
 se cnerit. S; qui in mal
 licia sua p'ficent. diaboli
 tē gloriosi honoris in
 n' confisul' d'm agnosc
 est. quapp' multi et
 nagis ex gustu carnis
 utare ad peccata eltra
 el uocant. ex quib' tamē
 ligen' collupnal' celu
 tate peccator' p'ntendit
 rubescit. Qui n' p'p'ri
 illigibiles sentit. & ab
 i'clmantes mala frugi
 lienati mte modo i'it
 tant. Predicta itaq; uo
 io corpe sudant. cui
 quia t'ra quēdā t'ra
 nullū laborē fructū
 i' d'm laborib' calca
 fert. qdā aut tam
 ut aratro facile cnerit
 tū afferat. Et qm
 qd' sibi suauē uel amari
 i' bona sciencia op'at
 gerit. sp'e scē m'itū
 at ei donabit. si n' m
 apphenderit. pruni d
 mo ortu illi' p'ccati
 t'p'i afflat. Et sic sp'e
 lectis desiderū illud
 & ut aratro p'ntent
 res cnerit. quāuis ab
 ueniat. ita t'ra malig

metū & uestitū p̄ duos fideles & scōs unō
 subministrabāt. quon̄ alē Wichbertus
 dicitur enī in sacerdotio seruebat. alē n̄
 quidā immittialū ipsorū existens. idoc̄
 erat. Ipse q̄q; beatus robtus tenere etatis
 & nobilitatis sue p̄t̄ amorē xp̄i oblitus.
 pedes paup̄ū multociens lauit. cibū &
 potū ipsū apposuit. ac lectos enī sepi stravit.
 & sic usq; ad quattuordecimū etatis sue
 annū deo fidelit̄ seruauit. Et qm̄ in
 pompa sc̄i p̄ multas diuitias & familiā
 pollebat. in quib; se ad sc̄m trahi uide
 bat. apud se tandē tractare cepit quom̄
 beatus alexius patrē & matrē. domū ac
 diuitias sc̄i pegr̄mat̄ reliquit. & se illū
 in hoc imitari omnino elegit. quaten̄ deo
 tanto libet̄ seruire in quiete posset. Qd̄
 mat̄ ipsi quib̄dā idic̄is in eo sentiens quā
 uis eā hoc celaret. ipsi eū lacrimis dice
 bat. fili! doloris mat̄ion̄ inseruim̄ te
 cordare. & genuit̄ matris tue uidne ad
 tende. & familiā tuā in te solū confiden
 tēm. aspice. & ne nobis tollerabile miseri
 am̄ iheras p̄uide. Nam de facultatib; in
 paup̄ib; & egenis ac omnib; idigentib; sc̄m
 qd̄ tibi placuerit. erogare potis. Et quid
 tibi meli & utili ē. quā deo sic seruire?
 hec mat̄ sua multis lacrimis multisq;
 gemitib; loquente. in corde suo beatus
 hic uiuens ualde turbatus ē. Eodē q̄q;
 tempore quidā nobiles tam de extrane
 is quā de consanguineis suis ad eū ueni
 ebant dicentes. Tu qui tantū honorē di
 catas tantasq; diuitias sc̄i habes. cur te tā
 contēptibile facis. Et his aliisq; similib;
 uerbis eū cottidie lacerabat. tēptantes si
 ipsū abono p̄posito & abona uia sua auer
 tere possent. Qd̄ ille ceruens. matri sue
 dicebat. Fecit p̄ suggestionē diaboli qui
 p̄posito & uite mee uidet̄ irretit̄ sc̄o
 implicabor. & p̄t̄ uias patris mei quā
 uis nolens ibo. Nam pegr̄mationē ob
 hoc desiderabā. ut solū tanto libet̄ de
 seruire possē. Quo audito. mat̄ ipsius

que totā spem suā in d̄m posuerat p̄
 more angustata & grauata. meue
 bat ne filius suus p̄ nobilitatē generis
 sui illectus sc̄o implicaret. malensq; he
 rede carere quā filium suū sc̄arib; impli
 camit̄ in retitū diabolo seruire. ipsi qm̄
 tū p̄ dolore potuit aiebat. fili. qm̄ uideo
 te p̄ multa c̄silia turbatū in orientem
 ad sc̄m trahi fac qd̄ uis. & pegr̄mano
 nē quā diu obtasti aggredere. & ille con
 dictū ē tu solus pegr̄mus es in ier̄m̄
 temere tuo sit. teq; ier̄solomē in adglam
 nominis sui remittat. At ille ex uolun
 tate matris sue pegr̄mationē arripit
 it. atq; ad lumina scōrū ap̄st̄orū petri &
 pauli cū quib̄dā hominib; suis p̄f̄ct̄ ē
 Quē cū homines regionis illi uiderent.
 sup̄ eo admirati sunt ad inuicē dicentes.
 Vere. hic homo nobilis ē. facies enī ei
 clara apparet̄ in benignolentia lucebat.
 qm̄ gr̄a sp̄s sc̄i ipsū p̄f̄derat. in
 om̄s qui eū intuebantur. in amplexione
 caritatis ipsū diligebat. Nam sic stella
 absq; nube clarescit & clara ē. sic etiā in
 facie hominis benignolentia efficit̄. qd̄
 idē homo in bona c̄suetudine sp̄s sc̄i ē.
 Et cū beatus robtus se deo meritisq; scōrū
 ap̄st̄orū petri & pauli cottidie comenda
 ret. p̄ aliqd̄ temp̄ ibidē morat̄ ē. Et aut
 ibi morat̄ faciente a quib̄dā religiois
 uir̄is eidē regionis interrogat̄. cū con
 uersationis aut̄ desiderii forte. quib; ip̄
 se om̄ia que in corde suo habebat ap̄t̄.
 At illi c̄silia ei dabant. ut euanḡm̄
 hoc adtenderet tibi sc̄ptū ē. uade &
 uende om̄ia que habes & da paup̄ib;
 & ueni sequere me. qm̄ pegr̄matio ip̄s
 bona & utilis ē. ne diuitie nobilitatē
 eū ad p̄ditionē traherēt. Qui c̄silio con
 se subdidit. & se ita facturū in anno
 suo deliberauit. Ad mat̄ suā demq;
 reuersus in p̄dio suo qd̄ latissimū fuit
 uillas & ecclias in quib; locis n̄ erat cō
 ficari fecit. & hominib; suis ea distri

bunt. quaten̄ tibi ma
 sine quacūq; inuener̄
 cunctis sup̄uementib;
 laborantib; in adiuo
 ip̄s n̄ ducant̄. mat̄.
 stiones suas & om̄ia qu
 quere. & p̄ xp̄i nomm
 gtabat. Possessio aut̄
 relictario iure tā ap̄t̄
 acētis p̄genitorib; suis
 illo tibi reliquit̄ ip̄s c̄
 tibi nana flum̄ rheno
 r̄p̄ rhem usq; ad sc̄i
 debat. & deidē ad alie
 quorū primū uir̄a. se
 transibat. & illic ultra
 d̄m dicit̄ qui ibidē in
 orū eidē uocabit̄ ē at
 hinc ad simerā am̄ie
 de p̄ siluā san̄ ubi am
 uocat̄ rheno se ifund
 habitatio aut̄ tam be
 tris ip̄s eodē temp̄e p̄
 cū aquas in ip̄o loc
 q̄ n̄ condite sūt. cū
 de sita & fortissimū ed
 prota adiacentē plani
 cū ueni montis & usq;
 tendebat. S. alta parte
 erat. in qua habitacula
 t̄. & stabula equorū
 ubi firmit̄ eorū edebat.
 unū ipsorū ex̄p̄mebat̄ fi
 loci maior̄ celebritas &
 mat̄. & om̄iū sc̄larū d
 pore pollebat. quā in ab
 di regionis iuggeret. qm̄
 tantū multorū hominū
 cas. illidie frequentaba
 beatus robtus uenientē ei
 saluet̄ cū iam fere iugū
 multi p̄p̄m quorū & unū
 ad remittentē ad uolūpra
 quos ip̄s quia totus in di

bunt. quatenus ubi manentes. & matri
 sue quoadiu uineret ministraret. ac
 cunctis superuenientibus. & in necessitate
 laborantibus in adiutorio subuenirent.
 Ipse uero dicitur. matrem. familiam. & posses-
 siones suas & omnia que habebat relin-
 quere. & pro christi nomine peregrinari fieri cog-
 nitabat. Possessio autem predictorum eius quae he-
 reditatio iure tam apertae quam amatae
 a ceteris progenitoribus suis possederat. a loco
 illo ubi reliquit ipsi eadem sit. uidelicet
 ubi naua fluminis rheno influit. sursum pro-
 ripam rhenum usque ad felsam fluminem se exten-
 debat. & deinde ad alia duo flumina
 quorum primum uisum secundum apostolum dicitur
 transibat. & illic ultra nauam fluminis
 eliam dicitur qui ibidem mediis terrarum flumi-
 norum eadem uocabuli est ascendebat. & ab
 hinc ad sineram amnem dirigebat. & i-
 de pro silua san ubi amnis qui herienbach
 uocat rheno se infundit recurrebat.
 Habitatio autem tam beati Roberti quam ma-
 tris ipsi eodem tempore pro suauitate deflu-
 entium aquarum in ipso loco erat ubi reliquae
 eorum ne condite sunt. ciuitas uero ipsorum ibi
 de sita & fortissimus edificis minuta.
 pro tota adiacente planicie usque ad radi-
 cem uicini montis & usque ad ripam rhenum
 tendebat. Super alia parte nauae fluminis uic-
 erat. in qua habitacula famulorum & piscato-
 rum eorum & stabula equorum ipsorum ac horrea
 ubi frumentum eorum edebat. & torcularia uero
 uinum ipsorum exprimebat fuerunt. In ipsius quoque
 locis maior celebritas & maior copia di-
 uitiarum & omnium secularium dignitatum illo te-
 pore pollebat. quam in aliis ciuitatibus eius-
 dem regionis uideret. quoniam ibi occursum &
 transit multorum hominum diuersarum provin-
 ciarum assidue frequentabat. Denique cum
 beatus Robertus iuuenile etate attigisset.
 scilicet cum iam fere uiginti annorum esset
 multi propinquorum & ministrorum eius ipsi qui
 tunc remittente ad uoluptatem se habebat
 quos ipse quia totus in dei amore ardebat

a se prius & eminentibus uerbis repellerebat
 quia deus quoniam omnia tam futura quam praeterita
 & praesentia nouit. aliud in eo fieri praediderat.
 Nam deus uide beatus uelut arbor fructuum
 plena. tam pinguis & elegantis naturae
 esset. ut mens ipsi pro generositate & diuiti-
 as se in comititate bonorum facile peruerit
 & in scititate arcescere posset. quemadmodum in
 quibusdam hominibus sepe accidit. qui bona
 opera inceperunt in quibus primo deum aruerunt. deus
 ipsi ad se trahit. Quidam enim in ciuibus pec-
 catorum semper oriuantes. deo in seculo secundum
 uoluntatem suam permittunt. quod quandoque a pec-
 catis suis resipiscere uelint. & in hoc die
 ab omni multociens eos decipit. ita ut primo
 deum in lasciuia plus peccent. quam si uotum
 illud in animo suo non haberent. quia tempus
 peccandi. & tempus peccata relinquendi se
 constitunt. hi namque tempus quo peccare de-
 sistant in moribus suis disponunt. & uicium
 grauiora peccata quam prius peccauerunt com-
 mittunt. & sic proprietate uoluptatis suae pro
 deo habent. & in suauitate ista pro diabolo
 decipiunt cum eis infundit ut omnia que de-
 siderant secundum uoluntates suas faciant. quoniam
 pro breue tempus illas habituri sunt. Istos tunc
 deus praediderat ubi dicebat. quoniam omnes dei gen-
 tium demonia. quia sic gentes formam quoniam
 manibus suis faciunt deum suum uocant. sic &
 isti uoluntatem suam deum constitunt cum sibi
 meritis proponunt posse facere quod uolunt.
 ut etiam antiquus serpens dicebat. in quo
 cumque die comederit terris erit sic dei. quoniam in
 se ipso conputabat ut homo proficere pos-
 set quicquid pro gustu carnis in desiderio
 suo haberet. Sic quoque cum gloriosum ho-
 norem suum uiderit. in semetipso estimant
 quia proficere posset quod uolunt. & quia deus
 puerilitate uoluntatis eius errauit. idcirco
 eo ipse deum & omnia opera & dona eius odio
 habet. In isto autem odio omnino obsecrat est.
 ita quod ueraciter scire non ualet. quia homi-
 nem amplius ledere non possit. non quantum deus
 illi permittit. & in hac eadem cecitate non

racula humanitatis filii dei pleni non cog-
 noscit. si ea in dubio habet. quoniam deus qui ip-
 si miserum precit non vult ut illa sciat.
 Omnes itaque voluptates carnis hominis & se-
 nullime nequitię diaboli in dispositione con-
 uerterent. sic stipula ante faciem uenti. quia
 ut calor uenti queq; leuora in creaturis
 arefacit & dissipat. ita & aspectus dei omnia
 mala ad nichilum redigit. Sed & homines
 cum per nequitiam diaboli ad uoluptatem carnis
 succendunt. quasi faciem sibi creant de qua
 dicit. imple facies eorum ignominia. quoniam
 plenitudine sordium uoluntates eorum sordiu-
 rant. in quibus etiam ignominiose detegun-
 tur. quia cum in semetipsis operantur quod in
 delectatione carnis sibi eligunt ignomi-
 nia cadentis sathane contaminant. Et
 quoniam sine timore uelut dii sunt in delectati-
 one carnis sue operari uolunt. in opinione
 malorum in quibus stare ostendunt. ignomi-
 niose dissipabunt. Inquit quicquid homo si-
 ne deo operatur per nichilum computat. & in-
 quisque propria mercede accipiet secundum suum
 laborem ab illo qui eum creauit. Ubi autem in
 dilecto suo Roberto stipula uento agitata
 non inuenit. quia quicquid idem scilicet de inspira-
 tione spiritus sancti accepit. ipso adiuvante festi-
 nantem compleuit. quoniam tempora proprietatis sue
 sibi non proposuit. Denique mater beati iuuenis
 huius roberti cum in uicinitatis continentia
 deo bonis & sanctis operibus deuote seruiret. som-
 num diuina reuelatione uidit. costam scilicet
 de latere suo cecidisse. unum multum per ita
 crebros gemitus & crebra suspiria cordis
 sui pertulit. sic & primum non multo tempe-
 rinfacto paruit. Nam filius eius beatus robertus cum
 intentione deuotionis quam deo uouerat ceter-
 quatenus eam completeret. magnis febribus infir-
 mari cepit. in qua infirmitate senex que
 ductu in somnis uiderat ei apparuit dicens.
 Ego antiquus dierum qui danielem in uisu
 noctis apparui tui. & nunc etiam me tibi manu
 festo. itaque ad gloriam infirmitate beatitudinis
 uoco. quoniam per pomerium quod tibi olim in ui-

su demonstrati bona & sancta opera que in
 complesti. ueraciter promissam. Qui ut
 de somno euigilauit. tibi & timore
 peritum quia libenter complestet quod deo in
 desideris suis uouerat. mater sue que
 uiderat indicauit. si illa primum maximo
 merore percussa. quantos gemitus quousque
 luctus hinc auditis ediderit. a quolibet
 simile passio. amadueri potest. Itaque cum
 beatus iste per triginta dies in preterita infir-
 mitate laborasset. inextinguibilem erat sine
 animo deus eum in bona confessione & in dei
 timore de hac uita tulit. ne si ad pre-
 terita etate perueniret. propter uas partem suam
 cederet. quia qui omnia nouit sic illi ex-
 pedire presciunt. Ubi enim illu peruenit. & per
 suum in innocentia fulgentem de hac uita
 subtraxit. In oratorio autem quod ipse & ma-
 ter sua super nauam fluminis in suspensio pre-
 dicto suo constituerat eum maximo conuen-
 su populorum totius regionis sepelire. alius
 quidem super eum flentibus quoniam in aeternis de
 presentia uita sublati est. alius uero super eum
 gaudentibus. quia per miracula que deus
 ibidem per eum fecit. tota regio illa uelut
 dies per solem illuminata est. Per octo namque in
 nos deus plurima signa & miracula per
 merita huius dilecti sui in predicto loco
 infirmitas in claudis. & in captiuis fecit. ita
 ut quousque in tribulationibus uerabatur.
 ad sepulcrum eius uenientes. per gratiam dei libe-
 rati sint. Beata autem Bertha uicinia dei elec-
 ta pro felice obitu filii sui sanctam uita in
 magna contritione cordis sui deinceps
 dixit. & omnia que habuit ad sepulcrum
 filii sui per seruitio dei obrulit. & cuncta
 necessaria congregationi suam quoniam ibidem
 deo in diuinis sermebat. ex his plenam
 subministravit. Nam pro fine filii sui.
 in omni bonitate ieiuniorum elemosinarum
 & orationum. fere per uiginti quousque annos
 iuuenis multos labores per diem amore pie &
 iuste consummavit. & deinde corporali infirmitate
 correpta. spiritum que semper in celestibus

desideris fixerat deo
 ce in sepulchro filii sui
 suo honorifice sepulta
 predictus locus in hono-
 rifice quousque usque ad tri-
 manorum peritum. Quibus
 pro felice transitu beati
 acti. gens northmanni
 quousque plurimas ciuitates
 rebus diuino iudicio de-
 tri quousque destruxit. & in
 ciuitate robolam partem
 in ubi nama fluminis rhe-
 suspensio est perueniens. ha-
 cuncto ad nichilum redeq-
 uerant homines ubi tan-
 re sua depositisset. & ad
 uole preterita loci qui super
 & qui per diuersa latibus
 reuerentes. & ciuitate
 nentes. altera parte nate
 non decurrentium flum-
 montium. alia habitaci-
 & omnia que in lignis
 in fundantibus atque in a-
 dicto destruit loco defe-
 altam ripam uane illic a-
 portabant. Et sic prior
 frequentia populorum cel-
 amplitudine diuitiarum
 & atque per subsequentera te-
 & maiore desolatione pe-
 pcha que beatus robertus
 re possederat. per extraneo
 mites in contritatem du-
 ti sunt. & nichil ex his icon-
 cecepta cetera in qua id
 suspensio est una cum mati-
 que & usque ad tempora ma-
 ma quod ea oculis nostris per-
 unde loci diuina demon-
 strant. & exceptis quibus
 ad eandem ceteram parti-
 tino hermanno hildenei

desiderat usq; in xerit deo reddidit. & in pa
 ce in sepulchro filii sui in p̄fato p̄dio
 suo honorifice sepulta ē. Qua defuncta.
 p̄dictus locus in honore sc̄itatis & in
 pace quietus usq; ad tyrannidē north
 mannoz p̄stitit. Quib̄da & enī annis
 p̄t felice transitū beate hui Berthe t̄m̄
 actis. gens northmannoz a fr̄m̄b̄ suis e
 gressa plurimas ciuitates circa fluenta
 rhem diuino iudicio deuastauit. trene
 rī quoq; destruxit. & sic grassando ad
 ciuitatē robolai parit̄ sc̄ilicet beati rob
 ti ubi nana flum̄ rheno cōnuect̄ de q̄
 sup̄dictū ē puenient. hanc etiā ruinā & i
 cendio ad meliū redegit. Quo facto. cū
 nefarij homines uti tandē repulsi ferita
 tē suā deposuissent. & ad t̄ras suas rediret̄.
 icole p̄fati loci qui sup̄stites remanserāt
 & qui p̄ diuersa latibula dispersi fuerāt
 reuertentes. & ciuitatē suā dirutā cer
 nentes. altā parte naue flum̄i p̄t̄ mu
 nim̄ decurrentiū fluminū adiacentiū
 montū. alia habitacula sibi edificabāt.
 & om̄ia que in lignis. in lapidib̄. in eie
 tis fundamētis atq; in alijs utensilib̄. ap̄
 dicto destruc̄o loco deferre poterāt. ad
 altā ripā naue illic ad habitandū de
 portabant. Et sic prior locus qui dudū
 frequentia populoz celsitudine edificioz
 amplitudine diuitiā pollebat desolat̄
 ē. atq; p̄ subsequētia tempa ad maiore
 & maiore desolationē p̄ductus. qm̄ om̄ia
 p̄dia que beatus rob̄tus hereditario iu
 re possederat. p̄ extraneos & diuersos ho
 mines in cont̄rietatē dissipatiōis dūct̄
 ti s̄t. & nichil ex his icommisū p̄mansit
 excepta eccl̄ia in qua idē d̄i electus ut
 sup̄dictū ē una cū matre sua requieuit.
 que & usq; ad tempa n̄ā durauit. sic
 etiā qd̄ ea oculis n̄r̄is p̄spexim̄. cū ade
 undē locū diuina demonstratiōe pue
 nissent. & exceptis quib̄da paucis uine
 tis ad eandē eccl̄iam p̄tinentib̄. que a
 d̄no hermanno hildenesheimensi ep̄o

& fratre ip̄si nobili uiro bernharo dicto.
 p̄ nos p̄cio n̄ro cōp̄m̄m̄. Et quia beatus ro
 btus uere beatus & uere sc̄s ē. hec in celest̄
 ti armonia audiui & didici. Quersim au
 rea ciuitas. ornata regis purpura. Oedi
 ficatio sume bonitatis que est lux nūquā
 obscurata. tu enī es ornata in aurora & i
 calore solis. O beata puericia que rutilat
 in aurora. & olaudabilis adolescentia q̄
 ardet in sole. Nam tu o nobilis rob̄te in
 his sic gēma fulsisti. uñ n̄ potes abscon
 di stultis hominib̄. sic nec mons ualli ce
 lat̄. fenestre tue ierusalem cū topazio &
 saphiro specialit̄ sūt decoratē. In quib̄ d̄n̄
 fulget o rob̄te. n̄ potes abscondi tepidis mo
 rib̄. sic nec mons ualli coronatus rosas li
 tis & purpura in uera ostensione. Que
 d̄n̄ in alia uinea plantare cōnt̄. ibi tulit
 eas spe sc̄s. & tibi cas nobilit̄ in mistio
 suo conuulxit. O tener flos campi & o dul
 cis uiriditas pomi & o sarcina sine me
 dulla que n̄ flexit pectora in crumina.
 o uas nobile qd̄ n̄ ē pollutū nec deuoratū
 in saltatione antique spelunce. & qd̄ n̄
 ē maceratū in uulnere antiqui p̄ditoris.
 In te simphonizat spe sc̄s quia anglicis
 eboris associatis. & qm̄ in filio d̄i orna
 ris cū nulla maculā habes. Qd̄ uas deco
 rū tu es o rob̄te qui in puericia & in ad
 olescentia tua ad d̄m̄ ambulasti in timo
 re d̄i & in amplexione caritatis & in sua
 uilissimo odore bonoz opū. O ierusalem
 fundamētū tuū positū ē cū torrentib̄
 lapidib̄. qd̄ ē cū publicanis & peccatorib̄ q̄
 p̄dite oues erāt. s̄. p̄ filii d̄i inente ad te cu
 rrent̄. & in te positi s̄t. Deinde muri tui
 fulminat unus lapidib̄ qui p̄ summū stu
 diū bone uoluntatis quasi nubes in celo
 uolauerit. Et ita turre tui o ierlm̄. ruti
 lant & candēt p̄ ruborē & p̄ candorē sc̄oz
 & p̄ om̄ia ornām̄ta d̄i. que tibi n̄ desunt
 o ierlm̄. Unde uos o ornati & o coronati
 qui habitatis in ierlm̄. & o rob̄te qui es
 focus eoz in hac habitatione succurrite

su demonstrati bono & fa
 coplesti. ueracit̄ p̄m̄o
 de somno euigilant. q̄
 p̄rit̄ quia libent̄ op̄e
 desiderat̄ suis uocant̄. q̄
 uidetur idcirco. s̄. d̄i p̄
 merore p̄uilla. quom̄
 luctus h̄m̄. iudic̄i edict̄.
 simile pullo. m̄iudic̄i p̄
 beatus ille p̄ uirḡm̄ d̄i
 nitat̄ laborat̄. m̄iudic̄i
 anno d̄s cū in bona f̄
 timore de hac uita r̄t̄
 t̄a etatē pueniret. p̄t̄
 ederet. qm̄ qui om̄ia
 edire p̄sent̄. s̄. cū
 i in innocētia f̄ḡm̄
 abrap̄t. In orator̄
 er sua sup̄ nana flum̄
 ho suo c̄traxerāt cū
 u populoz totū regnū
 p̄dē sup̄ cū flum̄i
 fenti uita sublat̄. d̄
 tandētib̄. qm̄ p̄
 bidē p̄ cū fecit. tota
 h̄e p̄ solē illumina
 nos d̄s plurima signa
 merita h̄m̄ d̄ict̄. s̄. m̄
 firmi in claudib̄. & m̄
 p̄ quicūq; m̄t̄
 ad sepulcrū cū ueniret̄
 eam s̄t. Beata aut̄
 ta p̄t̄ felice obit̄. s̄. h̄
 magna contritiōe
 dixit. & om̄ia que
 filii sui p̄ sermo d̄i
 necessaria cōgregatiōe
 deo in diuini sermōe
 subministrat̄. s̄. m̄
 in om̄i bonitate
 & orationū. s̄. p̄
 iudic̄i m̄t̄. s̄. h̄
 iudic̄i m̄t̄. s̄. h̄
 tate correpta. s̄. m̄

nobis famulantib' & in exilio laborantib'.
 O felix apparitio cui in amico di robro fla-
 ma uite cortificauit. ita qd caritas di in
 corde ei fluxit timore dñi amplectens. in
 etiã agnitio ei in supmis cruib' floruit.
 O beatissime robre qui in flore etatis tue
 ñ pduxisti nec potuisti uicia diaboli. in-
 naufragiũ mundũ reliquisti. ñe mtecede
 p famulantib' tibi in deo. Et itũm audi-
 tu uocẽ de celo. sic in alto in dicente. Pri-
 mus sonus ita pmanfit. ut a deo exiit.
 usq; dñi ipse genus humanũ in uirginis
 uero repaunt. Et idẽ sonus uita fuit. ita
 qd ñ transiuit sic uent' transit. Ipse qd
 in tã magna uoce sonuit ut abyssũ tan-
 geret. sic etiã in nouissima die omẽ gen'
 humanũ ea potestate demio suscitabit.
 ut in pma die de ipso exiit. hoc ẽ uer-
 bũ qd testificat iohannes. p qd omnia fa-
 cta sũt in formis suis. Tunc dñs fecit ho-
 minẽ ad imaginẽ & similitudinẽ suã. Et
 etiã uolatilia. animalia. bestie & pisces ho-
 mini assũt. Ham & angli & spẽ beatorũ
 corã deo sũt. S; in hoc qd uerbũ a deo ex-
 iit. dñs pat' filiũ nominauit. & uerbũ
 a deo genitũ uita fuit. Et uerbũ p quod
 omnia facta sũt. incarnatũ ẽ in mundo. Sic
 dñs uoluit homini cõungi. quia homi-
 nẽ sibi simile fecit. Unde idẽ uicent' dicit.
 quia in prima etate opatus sit. qd sibi pla-
 cuit. Postea cũ ad mediũ puentũ ẽ. rui-
 na paruit. Quid deide sequet'. absconũ
 ẽ. Ve ue. O uir phator surge. require in
 iustis iudicis tuis in aqua q; causã. ut
 sine ruina sit. O uerbũ patris. tu lumĩ
 pme aurore in circulo rote. et omnia in
 anima in opans. O tu pscientia di oia
 opa tua puidisti sic uoluiti. ita ut in
 medio potentie tue latuit. quia omnia
 pscuisti & opatus es quasi in similitu-
 dine rote. cuncta circueunt que in ciũ
 ñ accepit. nec in fine pstrata ẽ. Cũ illu-
 sor diabolus hominẽ decept' quẽ dñs
 for mauerat. in deo uis erat que ipsi pla-

cut quã antiquus serpens p omnia ser-
 tima sua ñ cognouit nec gustauit. que
 ẽ pulchra forma filij di qui diaboli in
 abyssũ supauit. & spiritaculũ hominis
 ad se ipsũ traxit. & uentẽ diaboli dũ
 dit. ita ut p propria uulnera sua ho-
 minẽ qui uiscera illi transierat ab ipso
 liberaret. & de claustris inferni tolleret
 & cũ demio cũ pennis candide nubib'
 ornaret. Hũ o tu homo gaude. quia de
 te fecit. sic qd uerissim' milicie sũt. dũ
 tacit' es. & p te uictoriã ppetant cũ dũ
 ista inferni fregit. S; & in tua formano
 ne in medio lateris orbis tũ fluxit. ita
 qd omis anglica milicia te indit & ual-
 de admittata ẽ. & ita te signant cũ cele-
 sti symphonia in anglica uictoria ubi
 format ut tutũ in certaminib' tuis pferat
 es. Gaude q; o homo & noli p ignorantiã
 te in uirtuione seducere quasi in magni
 honorib' tuis ñ sis. quia dñs te tale fecit
 ut omnia miracula sua plenissime mir-
 oparet. Nam cũ mortis nebula arida
 ẽ in feminea forma. ita qd ena in dolore
 omis filios nascentiũ hominũ in semet
 ipsa de gaudio pduxit ubi in exitum
 iuit. quia serpens illa decept' de quo
 malu suscepit. deide p alia feminea forma
 abstracta ẽ. Deus enĩ in antiquo dierũ pũ
 derat. qd diabolus p mulierẽ uita susti-
 care uolebat & ita in sapientia tã mag-
 nã turri edificauit. ut alia uita p alia
 mulierẽ pferret. in castitate innocentiã.
 Unde o sapientia cesu & angli te ado-
 rant. atq; omis celestis milicia nuntiat
 de te dicens. O uir de limo tũ omia or-
 nata miracula di sunt reuerẽ. ita ut no-
 uis sol pcederet. & nouũ lumĩ resplende-
 ret. & nouũ carmĩ in nos sonaret. Qua
 pp' o sapientia laus tibi sit. quia aliam
 mulierẽ inuenisti quã serpens deludere
 ñ potuit. que ẽ uirgo maria que omis
 genus humanũ coronauit. ut diabo-
 lus amodo hominẽ sic deludere ñ pos-

set ut pri' faceret. Eua
 omne fletũ concepat. i
 gaudũ cythara. & syn-
 syta cui ad filiũ suũ sic
 dicit. O fili dilectissime.
 miserib' meis de ui cire
 duntaxat que me crea-
 bra mea orãuunt. & i
 omne genus musicorũ in e-
 noy conuincit. ñe me &
 sine multa turba uirgũ
 p aduocatiã tuã saluare
 tã. In deo ambulamus &
 anglicũ ordinẽ colentes
 mĩ. & te ipsũ o fili sũ d
 plectimur. Vñ o dilectissi-
 dilectissime. implexator.
 uide uirginitatẽ mã
 in puluere. heu heu & n
 & uo ualde dũrũ ẽ cont'
 gulis pomũ. S; tu erig
 xpe. Nos enĩ desideramus
 qui. O quã graue nobis i
 maculatũ & innocentiã r
 tari. Tãũ confidim' in t
 rã gẽna requirere in p
 aduocam' te sponsũ & co-
 nos redemisti in cruce. I
 copulare sum' tibi cũ de
 pudant' urũ & eliger
 O puderrima forma o
 der desiderabitũ delicia
 mĩ p' te in lacrimabi
 do te uideam' & tecũ ma
 mĩ in mundo & tu in i
 plectimur te in corde qu
 te pscit. Tu fortissim' h
 descendens in aula uirg
 isti morte edificans mã
 tate. Na nobis societate
 uer' in te o dilectissime sp
 hesisti nos de faneib' dia
 parent' in m' seducente.
 p carnalẽ copula te in

set ut pri fecerat. Eua em̄ in dolore
 omnē fletū concepat. in maria autē
 gaudū cithara. & symphonia sonuit.
 Ipsi em̄ ad filiū suū sic de uirginitate
 dicit. O fili dilectissime quē genui in
 uiscerib' meis de ui circueuitis rote scē
 diuinitatis que me creauit. & om̄ia m̄
 bra mea ordinauit. & in uiscerib' meis
 om̄e gemis musicorū in om̄ib' florib' to
 noꝝ constituit. nē me & te o fili dulcis
 sine multa turba uirginū sequit'. qual
 p̄ adiutorū tuū saluare dignare dicen
 tes. In deo ambulamus & om̄s te sequim'.
 anglicū ordinē colentes. De tra sudam
 mus. & te ipsū o fili scē desponsationis. im
 plectimur. Vñ o dulcissime amator & o
 dulcissime. amplexator. adiuua nos cul
 totre uirginitatē mān. Nos sum' or̄te
 in puluere. heu heu & in ermine ade.
 & idō ualde durū ē cont' dicere qd̄ habet
 gustus pomi. S. tu erige nos saluator
 xpe. Nos em̄ desideramus ardent' te se
 qui. O quā graue nobis miserū ē te in
 maculatū & innocētē regē angloꝝ imi
 tari. Tam̄ confidim' in te. qd̄ tu deside
 res gemā requirere in putredine. Hunc
 aduocam' te sponsū & consolatorē qui
 nos redemisti in cruce. In tuo sanguine
 copulate sum' tibi cū desponsatione re
 pudiantes uirū & eligentes filiū dei.
 O pulcherrima forma o suauissime o
 dor desiderabilū deliciae semp̄ suspua
 mus p̄ te in lacrimabili exilio quan
 do te uideam' & tecū maneam'. Nos su
 mus in mundo & tu in uite nra & am
 plectimur te in corde quasi habeamus
 te p̄sentē. Tu fortissim' leo rupisti celū
 descendens in aula uirginis & destruxi
 isti mortē edificans uitā in antea ciui
 tate. Da nobis societate cū illa & p̄ma
 nere in te o dulcissime sponse qui ad
 straxisti nos de faucib' diaboli primū
 parentē nrm̄ seducētē. S. & illas que
 p̄ carnalē copula te in amantissimo

amore secunt'. ab om̄i ment' su sibi isti
 chantū defendere dignare. ad te sic cla
 mantes. O pat' om̄iū & or̄ge & impator
 gentiū qui constituisti nos in colta p̄me
 matris que construxit nobis magnū casū
 eripne. & nos secute sum' illa in p̄pria cau
 sa in exilio sociantes nos illi dolori. o tu no
 bilissime genitor p̄ sumū studū currim'
 ad te. & p̄ dilectissimā atq; p̄ dulcissimā pe
 nitentiā que nobis p̄ te uenit. anhelamus
 ad te. & p̄t̄ dolorē nrm̄ deuotissime amplec
 timur te. O gloriosissime & p̄t̄herrime
 xpe qui es resur̄rectio uite nos reliquimus
 p̄t̄ te fertile amatore conuentionis & cō
 phendim' te in supna caritate & in uirgi
 nea uirga naturatū tue. & in altā uite
 copulate sum' quā pri' essem' scdm̄ carne.
 Adiuua nos tecū p̄uenare & tecū gaude
 re & atē nūquā separi. O magne pat' in
 magna necessitate sum'. nē q̄ obsecram'
 obsecramus te p̄ uerbū tuū p̄ qd̄ nos o
 struisti plenos quib' idigemus. qd̄ pla
 ceat tibi pat' quia te deest ut aspicias
 in nos p̄ adiutorū tuū ut n̄ deficiam'.
 & ne nom' tuū in nobis obscurēt. & p̄
 ipsū nom' tuū dignare nos adiuuare.
 Et tūm uox de celo dicebat. O factura
 di que es homo in magna sc̄itate edifi
 cata es. quia sc̄a diuinitas in humilitate
 celos penetrauit. O quā magna pietas ē.
 qd̄ in limo terre dentas claruit. & quod
 angli deo ministrantes. d̄m̄ in humilitate
 uident. S. o quā nra res ē. qd̄ om̄s
 in putredine. & in magna miseria uinhe
 rū criminū suoy ad d̄m̄ aspicere n̄ mult.
 Verbū aut' patris p̄t̄ hominē caro factū
 ē. In om̄s homines gaudeat. & in lacri
 mabili uoce crimina sua plangat. ad illū
 se conuertentes. qui sine peccato carne
 idcirco iduit. ut et crimina eoy absterge
 ret. Nē aut' uos o dulcissime hunc nobi
 lissimū uiuenē amplectimur & in mag
 na reuerentia illū amate qui uos in san
 guine suo lauit. & qui uobis penitentiā

Symphonia incluse.

peccatorum & medicinam uulnerum nostrorum ostendit. Interque uox de celo sonabat. O tu uile scammum fruge fruge! ardue scale firmum dabitur aromatum. Ve ue tene cause. Nam ipsa abscondet se. quia uiuent oculus qui uidet in maxilla eam percutiet. Sicut gaudet. o o felix terra super se plangit. Ach ach. ipsa habet in hoc tempe fenestralia loca per illusionem antiqui serpentis si tam nescit uenit scissura uel templi dei. O uirgo ecclesia. plangendum est quod sensuimus lupus filios tuos de latere tuo abstulit. Oue callido serpenti. Sicut o quam preciosus est sanguis saluatoris qui in uerbo regis ecclesiam ipsi desponsauit. in filios illi requirit. Nunc autem gaudeat matris uiscera ecclesie. quia in superna symphonia filii eius in sinu suo collocati sunt. in otuissime serpentis confusus est. quoniam quos tua climatio in uisceribus suis habuit. ne fulget in sanguine filii dei. Et ideo laus est fit rex altissime. ^{inmensa} Vorachis ecclesia armis diuinis pincta & iacincto ornata. tu es ^{aroma} caldema stematum ^{populorum} iostolu & urbs scientiarum. ^{ornata} O tu es etiam et ranta in alto sono. & es chorista gemma. Et iterum uoce audi ut de celo dicentem. O uis eternitatis que omnia ordinasti in corde tuo per uerbum tuum omnia creata sunt sic uoluisti. & ipsi uerbum tuum in dunt carne in formatione illa que educta est de ada. & sic illuminata ipsi. amaximo dolore absterfa sunt. O quam magna est benignitas saluatoris qui omnia liberauit per incarnationem suam. quam diuinitas exspuit ut sine uinculo peccati. Et o errot sanguinis qui in alto sonasti cum omnia elementa se implicauerunt. in laudabile uoce cum tremore quia sanguis creatoris sui ita tetigit. ungue tuos de uulneribus suis. O pastor animarum & o prima uox per quam omni creature create sunt. ne pat tibi placeat ut digneris tuos liberare de miseris & languoribus suis. Nam & quida de terra surrexit qui in alto sonat. scilicet lucidissima stella clarissima uoce ad homi-

48
49
50
1

nes clamans ut penitentiam de iustis opibus suis faceret. Deus enim memor fuit quod hominem per penitentiam de malis suis in alium modum recreare uoluit. Unde et si auctant & terra tremat quod deus hominem penitentem suscipit. & quod omni angeli illi in laudibus recipientes uenerant. Et ideo uel hominum illi qui hominem peccatorem spernit. quoniam filius dei illi in sanguine suo redemit. & penitentem recipit. Primum enim opus uerbi dei in uoce eius ipsi accurrunt. & ita factum est. Deinde ideo uerbum per rictus statuendi edificii posuit. & ita mundus apparuit. Tunc oculus dei formam hominis inspicit. & spiraculum uite in illo uidit. & scientia cor illi imbuit. Et sic celum plenum fuit atque oculos undique habuit. & domino suo ministrant. Tunc ad rugiens sic apud se dixit. Ve ue omni creatura dei fulminat. & nulla neci est. Et ita de ore suo quasi in gurgitem mare fluxit quia corporalis non fuit. & ad hominem misit. Tunc uerbum dei uidit quia factum suam nebula tetigerat. & in regem terra scilicet in nobilissimam uirginem uenit. de qua carne assumpsit. & ita de homine in gurgitem mare absterfit. & antiquum serpentem estudit. In o frondens uirga. in tua nobilitate ita sic aurora peccat. Ne gaude & letare & tuos debiles dignare amala consuetudine liberare. atque matrem tuam porrige ad erigendum nos. huc ergo uersa gloriosa & itacta puella. in puella castitatis tu matris scitatis que de placuit. Nam superna insilio in te fuit. quod supernum uerbum in te carne iduit. Tu can didu huius. quod deus ante omnem creaturam inspicit. O pulcherrima & dulcissima gemma ualde deus in te delectabat cum amplexione caloris sui in te posuit. ita quod filius eius de te lactatus est. Venit enim tuus gurgitem habuit. cum omni celestis symphonia de te sonat. quia uirgo filii dei portat. ubi castitas tua in deo claruit. Il-

certa tua gaudium habu
quod ros cadit cum ei uiri
ut & in te factum est. o
Nunc omni ecclesia in g
in symphonia sonat. p
gum & laudabile ma
Nunc iterum aue o uir
purpure regis que est
sicut lorica. Tu frondi
alia inestridine. qui
humanam pinceret. A
uente alia uita peccati
suis demidauerat. O f
ita de uoce nec de guttu
sup te uoluit. si dimm
issima uirga te perduxit
chara tua deus in prin
sue pnderat. & te uer
terra o laudabilis uirga
magnus est in uiribus suis
de formam mulieris per
culi omni ornamenti su
omni creature sue. Inde
organa & mirat omni
maria quia deus te ualde
ualde plangendum & tu
na in crumme per consili
tere fluxit. Nam ipsa
matrem omnium posuit. u
neribus ignorantie & de
dolor generi suo prult
uente tuo nouis sol per
crimina tue absterfit.
dichone per prult. qu
nocensset. Vn o saluati
tuni humano generi
abra filii tui ad celeste
tun audiu uoce de celo
aura uis quia gloriosa
sono genit. ita ut omnia
insperet. & que prea sen
tali. ita ut innocente lmu
re. & que deinde per uoce
uiscerula ostendit. ita n

cera tua gaudium habuerit. sic gratiam super
 quod tibi cadit cum ei in utilitate infundit
 ut & in te factum est. omnia omnis gaudij.
 Nunc omnis ecclesia in gaudio rutilat &
 in symphonia sonat. propter dulcissimam vir-
 ginem & laudabilem mariam dei genitricem.
 Nunc iterum aue o virga ac diadema
 purpure regis que et in clausura tua
 sicut lorica. Tu frondens flor uisti in
 alta incassitudine. qua ad a omne genus
 humanum produceret. Aue aue de tuo
 ventre alta uita processit. qua ad a filios
 suos denudauerat. O flos tu non germina-
 sti de rore nec de guttis pluuie. nec aer
 super te uolauit. sed diuina claritas in nobis
 infusa uirga te produxit. O uirga flori-
 ditate tua dens in prima die creature
 sue producit. et te uerbo suo antea ma-
 teria o laudabilis uirgo fecit. O quam
 magnus est in uerbis suis latus uiri de quo
 deus forma mulieris produxit. qua fecit spe-
 culum omnis ornamenti sui. & amplexione
 omnis creature sue. Inde conueniunt celestia
 organa & mirat omnis terra o laudabilis
 maria quia deus te ualde amauit. O quam
 ualde plangendum & lugendum est. quod tristi-
 cia in crimine per consilium serpentis in mu-
 lierem fluxit. hanc ipsa mulier quam deus
 matrem omnium posuit. uiscera sua cum uul-
 neribus ignorantie & decerpit & plenum
 dolore generi suo protulit. Sed o aurora de
 ventre tuo nouus sol processit qui omnia
 crimina eue absterfit. & maiorem bene-
 dictionem pre protulit. quam ena hominibus
 nocuisset. Vnde o saluatrix que nouum
 lumen humano generi protulisti. collige
 umbra filij tui ad celestem armodiam. Et
 iterum audiam uocem de celo dicentem. Ecce o
 aurora uis quam gloriosa es que in primo
 sono existi. ita ut omnia elementa uitae
 susceperet. & que preta sententiam in abel gus-
 tasti. ita ut innocentem sanguinem funde-
 ret. & que deinde per noe in archa nona
 mutacula ostendisti. ita ut omnis terra

denudata sit a creaturis que in ipsa fuerunt.
 Tu sapientia nouum succum de terra edidisti & in
 abraham nonum scilicet et imitatum adoratum fecisti. &
 illi circuncisione que incarnatione christi nuntia-
 tur dedisti. O stella. in tua claritate speciosam
 forma per filios hominum ostendisti. ita quod ma-
 gi filium dei lactente adorabant. & quod de facie
 eius uirtutes clarescebant. ubi omnes filios homi-
 num deum uocant. quia omnia elementa & omnes
 filii hominum uerbum dei in facie hominis
 uidebant. Iudicium ergo homo & die. Emulati-
 one delecto. contradictione autem habeo in me
 ipso. Ne ue hinc malo. in quo me condemna-
 ui. Unde o deus qui hominem ad imaginem &
 similitudinem tuam fecisti. & in illo omnia bona
 profecisti. & omne malum in ipso commisti. &
 clausura iterum estregisti cui & plurimas ani-
 mas abstulisti. in meritis hanc uirtutem tuam
 libera fideles tuos qui pleni officium uolunta-
 tis sue profecerunt. sed tam inuidiam ad te in fide
 aspererunt. Et o ignis spe paradijs uita uite
 omnis creature. sed et unificando formas.
 Sed et unigendo piculose fractos. sed et ter-
 gendo ferida uulnera. O spiraculum scintillae
 o ignis caritatis o dulcis gustus in pectoribus
 & infusio cordium in bono odore uirtutum.
 O fons purissime in quo considerat quod deus ali-
 enos colligit & peccatos requirit. o lorica in
 te & spes copaginis in bron omnium. & o con-
 gustu honestatis salua beatos. Custodi eos qui
 carcerati sunt ab inimico & solue ligatos quos
 diuina uis saluare uult. O iter fortissimum
 quod penetrat omnia in altissimis & in tre-
 mis & in omnibus abyssis tu omnes componis & col-
 ligis. De te nubes fluunt. ether uolat. lapi-
 des humore habent. aque riuulos educunt.
 & terra utilitate fructat. Tu etiam semp edu-
 cas doctos per inspirationem sapientie iustificatos.
 Vnde laus tibi sit qui es fons laudis &
 gaudium uite spes & honor fortissimi dantis
 prima lucis. O ignee spe. ut laus tibi sit.
 qui in tympanis & cytharis oparis. Men-
 tes hominum de te flagrant & tabernacu-
 la animarum eorum uires ipsas continent.

nes clamant ut p...
 p... faceret. De...
 qd homin... p...
 in aliu modu...
 h... & ita...
 penitente...
 in landib...
 ue homin...
 sperunt. qm...
 suo redem...
 m... eni...
 currit & ita...
 r... statu...
 d... appar...
 hominis...
 lud misit. &...
 sic actu...
 bunt. & dno...
 rugiens. sic...
 creatura...
 Et ita de ore...
 ut quia corp...
 misit. Tunc...
 ra sua nebula...
 scilicet in nob...
 de qua carne...
 magis mare...
 penes...
 tua nobilitate...
 Ne gaude &...
 re amala...
 mi tua por...
 uerbia glorio...
 pilla castitati...
 placuit. h...
 supm...
 d... l...
 speret. O...
 ualde de...
 ne calor...
 em de te...
 d... habuit...
 de te sonit...
 ti. ubi...
 ta...

53

54

Ooo. Postea posuit ds sapientia in au-
 rota. Ach ach ach. Et fecit illustrati in
 semetipso. scilicet magni monte iusti-
 cie. he he he. Nunc iusticia montis fac-
 ta e ma uelut umbra. p. gulosa gulam
 erantui. S. tu o fortitudo montis non
 tam omnino sic tabesces. s. in alta fenel-
 tra surgel. cu multe aquile aspicient in
 te. O magna res que in nullo constituto
 latuit. ita qd e facta nec creata ab ullo.
 s. in se ipsa pmanet. O uita que sur rerit
 ti in aurora in qua magnus rex sapien-
 tia que in antiquo apud uru sapientie
 fuit miser recordit manifestauit. quia
 mulier p foram antiqui pdatoris mor-
 te itauit. O inelus. ach meror. he plan-
 ctus. qui in muliere edificati st. O auro-
 ra. hec abluisti in forma pme coste.
 O feminea forma soror sapientie. qua
 gloriosa es. qm fortissima uita in te
 sur rerit. qua mors nuqua suffocabit.
 Te sapientia erexit. ita qd omis creatu-
 re p te ornate st. in meliore parte qua
 in primo acciperet. Vnde o iuridissima
 uirga aue que in uentoso flabro sciscita-
 tionis scoz pdisti. Cu uenit temp qd tu
 flor uisti in ramis tuis. aue aue sunt t
 quia calor solis in te succidant sic odor-
 balsami. Nam in te floruit pulcher-
 flos. qui odore dedit omib aromatib.
 que arida erant. Et illa apparuerit
 omia in uiriditate plena. Vnde celi de-
 derit rore sup gram. & omis terra
 leta facta e qm uiscera ipsi frumtu
 prulerit. & qm uolucres celi micos in
 ipsa habuerit. Deinde facta e esca homi-
 nib. & gaudiu magnu epulantiu. un-
 o suauis uirgo in te n deficit ullu gau-
 diu. hec omia ena contempit. Nunc aut
 laus sit altissimo. O uirga mediatrix.
 sca uiscera tua morte supauerit. & uen-
 ter tuus omis creaturas illuminauit.
 in pulcro flore de suauissima integrita-
 te clausi pudor il tui orto. Quid e hoc.

O qua magnu miraculu e. qd in subdita
 feminea forma rex itronit. hoc ds fecit.
 quia humilitas sup omia ascendit. Et
 o qua magna felicitas e in ista forma.
 quia malicia que de femina fluxit. hanc
 femina fluxit. hanc femina ptea det-
 fit. & omne suauissimu odore uirtutu
 edificauit. ac celi ornauit plus q tra-
 pri turbauerit. O tu illustrata de di-
 uina claritate elata uirgo maria uer-
 do dei ifusa. unde uent tuus floruit
 de itronu spe di. qui in te sufflaunt & in
 te exsistit qd ena abstulit in abscisione
 puritatis p contacta contagione de sug-
 gessione diaboli. Tu mirabilu abscondit
 ti in te immaculata carne p diuina ratio-
 ne cu filius di in uentre tuo floruit sca
 diuinitate cu deducente cont carnis ui-
 ra que construxit ena integritati copu-
 lati in diuini uiscerib. Audi g o homo
 hoc miraculu. Aue maria o uictrix
 uite reedificando salute que morte con-
 turbasti & serpente contruisti. ad que
 se ena erexit erecta ceruice cu sufflatu
 supbie. hunc conculcasti cu de celo filiu
 dei genuisti que ispuant spe di. O dul-
 cissima atq. amantissima mat. salue q
 natu tui celo fixu mundo edidisti. Qd
 e hoc. O clarissima mat. sec. medicine.
 tu uingenta p sem filiu tuu ifudisti in
 plangentia uulneta mortis. que ena e-
 dificauit in tormita animaz. Tu destru-
 xisti morte edificando uita. Oia p nobi
 ad tui natu stella maris maria. O in-
 uisicu illustrati & lectu ornati & dul-
 cedo omniu deliciaru. que in te n deficit
 ent. Nunc apuit mundo clausa porta
 qd serpens in muliere suffocauit. unde
 tuet in aurora flos de uirgine maria.
 Quia g femina morte itruxit. clara
 uirgo illa iteremuit. & iso e summa be-
 nedictio in feminea forma p omi crea-
 tura. quia ds factus e homo in dulcis-
 sima & beata uirgine. O qua piosa

18

qua in nantate & uigil
 ab eo fugabit. sup. feli-
 abriet. Quia aut uita
 fordere uolentes n pudes
 rilla sermatione illa
 Vn nres uas simul fecit
 spicenti in uirtu. in q
 misera creatur ut uolunt
 narib capiat. & ut de
 dat. Odor em flori e
 in abstinento. uonem
 desiderat. pomoz aut
 alios sibi subiectos sicut
 in qz di elemosina cap
 idcoy. & uocet am in
 dute pmeret. hec hunc
 me tangit. & p longu
 in ma me ungit. ut
 quaz. alta puerida e
 S. puerida ma e uolunt
 quia. fidelis fugere de
 foecet. Qd cu fuerit
 symphoniar. at dicunt
 ne uoluptatis sibi uolunt
 ma solaris lucis diu
 aspererit. uocet diu
 ferne bone & fidelis
 ma denantent. n d
 uentu maxime colunt
 laus itaq. linguam
 uultu. & omi
 tel suos idit. Sanguis
 cu retrahit uolunt
 de gaude. quia in p
 dentel suscipit. & ena
 omis in beatitudine
 filios suos in gaudio
 angeli de ipis uolunt
 rd. Hos de opib uolunt
 miam. & ad uolunt
 qd inuenerit fuge. uolunt
 emerna sua. uolunt
 spmunt. quod illi
 populos. qua nra

ē uirginitas uirginis huius que clausa por-
 tā habet. & cui uiscera scā diuinitas calo-
 re suo infundit. ita qđ flos in ea creuit. &
 filius dī p̄ secreta ipsi quasi in uia exi-
 uit. Unde dulces gē in qđ filius ipsi ē p̄
 clausurā uentris eius paradysū apuit.
 Audiat tū tremat elemēta. Qua causa
 Qm̄ primū ortū huius uirginis omnis crea-
 tura cū gaudio suscepit. ita qđ celi quasi
 aurora rutilabat p̄ manifestationē uir-
 tutū & p̄ clarā fortitudinē que illi em-
 enet. quia sol ueritatis in ista uirgine
 omnē scificationē animarū exspūant.
 Ergo o filie mee. audite me fonte uiuū
 dicentē uobis. Scā & electa uir uitalis in uo-
 bis sit. & nō facultas diaboli que dīm in tur-
 ribus uulnet id̄ derelinquit. Hec uerba bo-
 nis oculis uidet. & bona auribus audit. s; i;
 lapidea mens ea nō percipit que dīm derelin-
 quit & diaboli amplectit. magnā turri
 miser no edificauit. O bona & recta deside-
 ria. quantā claritatē habetis. ubi dulcis
 odor uir ad dīm ascendit. Valde durū
 ē humano generi. contēdere uoluptati
 tēnoy. Audiant ḡ filie mee uerba hec.
 Primū malū in temeritate decipiens op̄
 hominis suffocauit p̄ mulierē montē tur-
 riu in lamentationē expulsū. in quo for-
 me recte affectionis apparere debuerūt.
 Nam inuicibilis raptor ac fallax suggestor
 uenit & inuoluit affectionē istā in in-
 gredinē uelocis et inuis & in feditate pol-
 lutionis. ita ut munda eē nō possit. O. oo.
 creatura. ach ach ach mundo. he he he
 contrarie uoluptati. que in morte icar-
 nata erat cū de celo abscessa ē & in infernū
 posita. ubi eā diabolus euoluit cū ino-
 centiā suffocauit. S; filius dī reliquit hāc
 umbrosā uoluptatē que nō potuit plūm
 transire. & uenit palā uā ubi nō erat
 fallax natura. & ita p̄ eū surrexit ino-
 centia. Et sic eduxit filios adē. de contra-
 ria uoluptate natos. trahens eos ad se ip-
 sū p̄ uulnera iſchorū clauoy. mīstrūm

to ligni. frangendo ligaturā cor ubi li-
 gati erāt in catena gustus mali op̄lam.
 in māma iūctatis. & in dulcedine pe-
 cati. Ideo o filie mee debetis uos semp̄ en-
 ciare in memoria eīde filij mei. p̄ pro-
 prias causas uitalis ut nō deficiatis. p̄ fal-
 lace tyrannū. In uos etiā nō crescant spe-
 ta amare uacuitate & flagrans mens sup-
 bie. nec uanitas que seminat honorē scifi-
 cationis ne ame cadatis. s; gaudū uirū
 sit in me. & celeste regnū sit merces uirū.
 & pax scā sit uirū uos. O filie. uerū. mag-
 nis medicis & summi studū bonū uult
 uos apprehendere. & nō ē qui possit uos ab
 illo separe. Unde o tortuose illudor. qm̄
 aut quo uadis in congy uentū. cū uis
 In uore cades. Et ego paup̄cula formā
 pondere grauis egritudine ualde gra-
 uabar. quia spē dīm me cūp̄it. & in fili-
 ab̄ iocū uirū uerba ista dicere nō p̄cepit.
 Nū existimatis. qđ p̄ cūuā ciboy & po-
 tuū & p̄ lacrimā morū regnū dī accipi-
 unt. Non. Regnū em̄ dī p̄ macerationē
 corporis & contritionē mētis accipitur.
 Mens quippe mea cū fulgore corone
 meę corā uobis parata ut regia commu-
 na sup̄ne hereditatis sup̄ illa afferretur.
 & manna & bestias sicut nō. & nolantia
 & mala granata. s; hoc nō facit. Hanc
 alia parte afferit in quosdā scilicet mo-
 res obseruationis legalis disciplinē. in
 alia autē disciplinā legis eoy. qui sub con-
 uicio uincti sūt que a uobis nō querit. qđ
 nō in hortū istū. s; in uinea mea electi
 uos elegi. Et ego p̄ octo annos hec parat
 bar. s; p̄ quinque annos sub silentio rati-
 Pres autē annos uentis & foris illos fla-
 gellauit. qui in fulgore corone meę ino-
 uocabat me. Que omnia sic intelligenda sūt.
 Nullus fidelis existimet p̄ iſchorū uen-
 tris & p̄ effusionē uoluptatū suę sup̄
 nā glām adipsi. qm̄ qui illa habere
 desiderat. attenuationē corporis & p̄ uis
 laminitatē cordis in bona uoluntate

& nō in acerba maligna
 Mens quippe mea cū
 me corā uobis parata
 ma sup̄ illa afferat. s;
 fulgore corone scilicet
 que in multis immaculi
 gēt. ita qđ in eis multa
 are uimentib; ad beatti
 designat qui diligenti
 opa hominū illoy. qui
 dīe imitari creatori
 qđ em̄ reliquas op̄i sel
 scdm̄ carnatia desider
 offerit. s; horū qui e
 relinquentes corpa sua
 p̄stet uir. & laudib; dī
 iſistit. Anima autē o
 dit. quā dīs hominū ip̄
 bechar. & ut platis sui
 p̄ponunt subditus sit
 creaturū iſtū. quare
 nō iſeruat. Deus em̄
 nec homo se ip̄sū crea-
 turū populū ut angli
 deo seruire debent. q
 sit. & hominū iobediē
 ut. S; bestie situarū ū
 sēb; renuntiauerūt. s; ſeli
 p̄i abiciant. & qđ sic h
 in illi sit. ita ut queac
 nmet sic ip̄sū omnē con
 omē s̄fortū sēli fugiā
 heremite fecerūt qui se
 ne mori p̄ fenestras oci
 rer. Nolantia ū p̄cepta
 & alioy catholicoy doct
 sēb; hanc serūt. & p̄ que ho
 les nō sūt inuit. Mala
 more dī in cordib; illoy
 tū bonū & scilicet op̄i circ
 diligentiſſimas ut ruce
 do ad se colligūt. & qui
 b̄nt uirā eoy imitando
 nalia desideria & negl

& n̄ in acerba malignitate arripit.
 Mensa quippe mea cū fulgore corone
 mee corā nobis parata ut regia commu-
 nia sup illā offeratis. anglos illos cū
 fulgore corone scilicet miraculoy di-
 que in multis miraculis hominib' resul-
 gēt. ita qd̄ in eis multa mutant que be-
 ate uiuentib' ad beatitudinē parata sūt.
 designat qui diligentissima & scilicet
 opa hominū illoy qui eos in anglico or-
 dine imitant creatori suo offerit. An-
 gli enī reliqua opū seclariū hominū q̄
 seclm carnalia desideria ununt deo n̄
 offerūt. s; horū qui carnalia desideria
 relinquentes corpa sua p̄t̄ d̄m ad trā
 p̄sterunt. & laudib' di sic angli semp
 isistūt. Mamma aut̄ obedientiā osten-
 dit. quā d̄s hominū iposuit ut deo o-
 bediat. & ut platis suis que a deo sibi
 p̄ponunt subditus sit. & quā cētis etiā
 creatur is isit. quatenū utilitati homi-
 nis iseruat. Deus enī hominē fecit.
 nec homo se ipsū creauit. & ob hoc spi-
 talis populus ut angli p̄ obedientiā
 deo seruire debent. quā lucifer disp-
 sit. & hominū iobediētā demonstra-
 uit. S; bestie situarū ^{idicat} qd̄ hi qui
 seclō renuntiauerūt. seclm cū omib' pom-
 pis abiciant. & qd̄ sic hospites & pegrī
 in illi sūt. ita ut queadā bestie ho-
 mines sic ipsi omnē consuetudinē &
 omē s̄ortū seclī fugiāt. uelut ueri
 heremite fecerūt qui se seclō clauerūt.
 ne mors p̄ fenestras oculoy suoy ita-
 ret. Nolantia ū p̄cepta beati benedicti
 & alioy catholicoy doctoy sūt qui is̄pū
 seclō hauerūt. & p̄ que homines sic carna-
 les n̄ sint uiuūt. Mala aut̄ gramata a
 more di in cordib' illoy declarat. q̄ p̄dic-
 tis bonis & seclis opib' circūdati sūt. & qui
 diligentissimas uirtutes orando & fien-
 do ad se colligūt. & qui uerba seclōy lam-
 būt utā corū imitando. S; hoc ad car-
 nalia desideria & negligentia resp̄i-

cientes n̄ facitis. cū in altā parte que ad
 seclm tendit in afferitis carnaliū uolupta-
 tū diueritates seclm obseruationē iunen-
 cularū illay que mundo studiose & dili-
 gentē uelut disciplinate deseruūt ut
 p̄fatu ē. in altā aut̄ parte conuertentes uos
 ad constrictionē & ad placitū uariou stu-
 diorū illoy qui carnalib' copulib' frequē
 isudant. quatenū amantes amantib' pla-
 ceant. qd̄ nec dicto nec seclō nec manda-
 to a uobis postulo quia spiritali copule ad-
 hesistis nec ad oculū famulantes carnali
 amplexioni uos subiecistis. ubi n̄ in uanā
 & mox cadentē floriditate putredimus
 mundi uos coaptauit. s; in uinea uere elec-
 tionis & uere beatitudinis iduxi uos. q̄
 tenuis in sūma electione mercede laborū
 uoy recipiatis. Nam & ego p̄ octo annos tol-
 lerabā qd̄ uanitate isantiū facere iccepistis.
 & qd̄ deide in eadē uanitate p̄t̄ malā con-
 suetudinē ei lusistis. & qd̄ p̄t̄a in aliqua par-
 te eadē uanitatis peccastis. quia uanitate hāc
 quasi eam ignorare p̄ quinq; annos sub silen-
 tio dissimulauit. s; cū deide quedā ex uobis
 in maxilla cū quibūda signis suis me pec-
 teret. manū meā lenauit & p̄ tres annos in
 tra & extra locū conauerit dolorib' eos-
 castigauit. & etiā ap̄to signo p̄mguedum
 peccati ubi percussit. ubi in pulcritudine de-
 sponsationis neglectū sustinuit. In zelo enī
 meo qui primogenita egypti percussit. & qui
 pharaonē in mari rubro submerit sit ~~qui~~
 qui in multis signis que illi ostendebā me
 spreuit fur rex. & quāda hominē p̄strauit
 ita ut quāda penas peccatorū suoy uideret.
 q̄sda etiā sentiret frigore uidelicet & igne
 p̄mixtas. & hoc feci illis ad ostensionē exem-
 pli. que in plurimis signis que eis uidentib'
 & uidentib' ostendi me cognoscere nolu-
 erūt. Homo aut̄ ille que sic in zelo meo
 flagellauit. & cetera que in habitatione
 ista sūt. caueant ne de uia mea recedentes
 ad priores transgressiones reuertant. ne
 in rubro mari suffocent. qm̄ priora pa-

to ligni. frangenda
 gati erat in carna
 in mīma uigilant
 cati. Ideo ofiue me
 care in memoria
 p̄t̄al causat uos ut n̄
 lac tyranni. In uobis
 ta amare uacandū
 bre. nec namat que
 carionis ne ame cadit
 fit in me. & celestis
 & p̄t̄ scā sit ut uos
 mul medent & sumi
 uos. apprehendere. & i
 illo separe. unde o
 ut quo uacat mior
 Inuore cadet. Et q̄
 pondere graui cogit
 uabar. quā spē d̄m
 ab ioci uerba d̄m
 Nū exultant. q̄
 tū & p̄ lēnā uos
 ant. Non Regni
 cor p̄t̄ & conu
 Oenā quippe meā
 me corā uobis parata
 ma sup̄n̄ uobis
 & mamma & uobis
 & mala gramata
 alta parte offerit
 res obseruationē
 aita aut̄ disciplinā
 mago uincit sic que
 n̄ in s̄ortū istā
 uos elegi. Et q̄
 bar. s; p̄ quinq; annos
 P̄ tres aut̄ annos
 gellam. qui in fulgore
 notabat me. Quā
 Nullus fidelis
 tris & p̄ effusionē
 nā glām adp̄to
 desiderat. m̄
 laminate corū

ti am nolo. Necessē ē enī ut in meliorem
 partē surgant. quia d̄s uult ne legē suā
 relinquat. Nunc ḡ ofilie mee ante cūc
 tūā p̄surre illi quā in spiritali populo fa
 ciā qui tūcā meā scidit & qui uestē
 meā diuisit. & qui pactū meū qd̄ cū
 ipso pepigi reliquit. ad me ilico surgite.
 Due genti peccatrici que in uis p̄tre
 diuisi iacet. & que plascimā uiciorū semp
 ipudica ē. & que p̄ nimietatē uiciorū
 mānas porcorū fugit. Vñ dicat. O d̄ne
 qui hominū cibū & uestimētū p̄uidisti
 & dolores illi in sanguine agni abluisti
 & aspice qd̄ niger uentus nos deridet &
 germina scitatis a nobis excutere uult.
 & illi de medio nr̄i abscede. quia n̄ d̄n
 uent temp̄ plenitudinis scismatū. cum
 om̄is t̄ra uestimēto scetationis demda
 bit. Nē ḡ ofilie uidete & audite & h̄c
 piculosū uentū fugite. & ad regē nr̄m
 currite. Et cū hoc feceritis. de beatitudi
 ne illa qd̄ cherubim & seraphim atq; om
 nis ordo celestis mulierie aspiciunt in uul
 tū d̄i. fluant benedictiones sup̄ locū istū
 & filias ei quasi ymber temporaneus &
 serotinus. atq; ut tutes in eis multipli
 cent. & diuitie t̄raz. S. & om̄s qui tibi
 benedicunt multiplicent in benedictio
 nib; . Et d̄s locū istū aspiciat. nec ei obli
 uiscat. Crescite ḡ & multiplicamini
 sup̄ montes & colles sc̄ificationis. p̄ sc̄i
 finū domū d̄i. Unde qui uoluerit uobis
 benedicere. t̄ra repleat eū in benedictio
 nib;. & qui uoluerit uobis maledicere.
 sit ille maledictus ex iusto iudicio. Nos
 nāq; estis speculū meū. S. quid cogitatis
 in cordib; ur̄is. In me ē qd̄ uolo in uobis
 pficere. Quid ē hoc. Hoc ē qd̄ iustū ē.
 Domū gr̄e d̄i p̄fundat uos ut n̄ sup̄emi
 in ab inimico. Ergo n̄ derelinquite me.

Conuenit fr̄m de domo imogumta. h̄
 nē carissime matric; sc̄issime ac
 xp̄i famule & magistr̄e sororū
 in cenobio beati robri in pingis. h̄ld.

totus conuenit fr̄m de s̄co Martino in
 domo d̄i cū consensu ambulare. & in
 hac ualle lacrimaz sponso uirgini con
 placere. Quia iustū ē ut in causis nr̄is no
 luntatē d̄i aspiciam; . ad clemētia peccant
 iurē cfugimur. in qua iustitū & iudiciū
 tempib; nr̄is diuini domū quo uos d̄s
 respexit ac mirabiliter ditauit. n̄ admi
 rari solus. s; multoz deo iubente cūer
 tis. Nos enī uisus & auditis miraculis que
 d̄ns p̄ nos opat. laudū p̄coma quāuis iug
 na ei offerim; . s; quia multociens d̄m ne
 ghigim; . multis tribulationib; . uterim;
 isimis calamitatib; . afficimur. innume
 ris angustis subicimur. & ne omnimodis
 desipantē peamur. sic necessariū ita uul
 tū ē ut ad eos qui d̄m toto corde diligit
 & optimā partē cū maria elegerit con
 fugiamus. & eoz consiliū & auxilū q̄
 riamus. Aueridici siquidē p̄sonis relati
 ē nobis qd̄ quedā de errore catharoz sep
 serunt. que ad m̄dū illa in uisione secretorū
 di uidit. que ut nobis cūfirmatū om
 in deuotione experim; . qm̄ diuine ostē
 sionis & responsio magis credim; quā hu
 mano. Sc̄is itaq; orationib; ur̄is nos cō
 m̄dam; . petentes ut quecūq; nobis spon
 sus ur̄ d̄ns ih̄c de his reuelare dignabit.
 nobis bona uoluntate sic uos docet scri
 bi faciat. Salute. *h̄ld. de catharoz.*

Mense iulio p̄sentis anni qui ē mil
 lesimus centesimus sexagesimus
 ientis d̄nce icar nationis. aspiciens a lo
 ge. uidi in umbra uere uisionis sub al
 tare qd̄ ē ante oculos d̄i. & enī uidi sub
 tromū d̄i. Et uidi qd̄ uirgini quorū se
 mores qui in circuitu sedis sedet uireū
 mare qd̄ in aspectu sedis ē mouebat. &
 dixerit. Moueamus uanas fundamēt
 ur̄ uisionis illorū qui iusticia suā p̄ ius
 ticia ponere uolunt. & moueam; sem
 tillas ardentis iusticie illorū qui dicit
 se populi regere & n̄ regit. atq; mo
 ueamus fistulas uarietatis squallidorū

morū & demerital chorū
 scismata scismatū. Antiq
 rugit. uolens in medio p
 larū ardentis iusticie uol
 n̄ erit. Adnocem antiquū i
 genera nascuntur. & om̄s c
 metate s̄. & aspiciam; gl̄a
 loquentis apparuit. & me
 numero b̄stibres t̄raei &
 considerem; t̄ba que am
 canit. & p̄ntamētū istoz
 illi qui in trono sedet. co
 om̄s unciam; . & freno cū
 ne ante tempa temporū
 p̄ntis. & ante quadragim
 p̄ muliere in deseritū f
 it. Nam uirgini & tres a
 n̄tel s̄. qd̄ apuerit s̄ opib;
 do ore ingre bellie efflami
 n p̄ quatuor angulos ang
 n̄ ruinā mori s̄. cū cadi
 andebant. ua qd̄ in orie
 squallidorū morū efflata ē
 blasphemā & obliuio di
 n̄ uiculi & p̄ cultū id
 ficū eritandō. & in an
 n̄oz. atq; in septem te
 uelimitoz sc̄im tortuosi
 larata. que cū om̄ib; p̄dic
 sup̄uenientib; contamin
 sexaginta anni s̄. atq; in
 mor̄ m̄tel. qd̄ antiquus
 lacteris uestimētoz popu
 cept. Hunc aut̄ immeta
 sub altare s̄ uoces suas ele
 n̄ qd̄ aspho cor palis emer
 t̄ntē populorū molata s̄.
 p̄loz uentis flat qui uir
 s; qui sup̄ nigrū equū sed
 r̄ uenti illa eritandō em
 ibit. Et t̄n̄ antiquus dra
 nam dia rugit sup̄ penn
 d̄candō. & dicit. Quid ē t
 d̄ & similes eoz d̄tuerit

morū & deamatas chor das illudon &
 scismata scismatū. Antiquus enī leo
 rugit. nolens in medio pdictay scintil
 larū ardentis iusticie uolare. S: hoc in
 n̄ erit. Adiuocem antiquū in quo omnia
 genera nascentiū. & om̄s creature dnu
 merate s̄. & ispiciam gladiū qui in ore
 loquentis apparuit. & uideamus in quo
 numero bilibres tritici & hordei sūt. atq;
 considerem tubā que ante primū ue
 canit. & putantū istoz & p̄ uir tute
 illi qui in throno sedet. collū antiqui le
 onis uinciam. & freno eū ostingam
 ne ante tempa temporū & dimidiū tē
 poris. & ante quadraginta m̄sel. mare
 p̄t mulierē in desertum fugientē emu
 tat. Nam iugum & tres anni ac quatuor
 m̄sel s̄. qd̄ apueris opib' hominū que
 ab ore uigre bellic efflant. quatuor uen
 ti p̄ quatuor angulos anguloz in mag
 nā ruinā moti s̄. cū eade opa sup̄ eos al
 cendebant. ita qd̄ in oriente uicilitudo
 squalidoz morū efflata ē. & in occidente
 blasphemā & obliuio di in scōs ei p̄ fa
 mā uicili & p̄ cultū idoloz sc̄m sacri
 ficū cruciando. & in austro oclioz
 uicioz. atq; in septentrione phylacteria
 uelimitoz sc̄m tortuosū serpenē di
 latata. que cū om̄ib' pdictis malis p̄rea
 supuenientib' contaminata s̄. S: tam̄
 sexaginta. anni s̄. atq; iugum & qua
 tuor m̄sel. qd̄ antiquus serpens cū phi
 lacteris uelimitoz populos deludere
 cepit. Hunc aut̄ innumerabiles sc̄i dei q̄
 sub altare s̄ nocēs suas eleuāt. claman
 tes qd̄ aspicio cor palis emeris eoz p̄ n̄qui
 tatē populoz uolata sit. Vnde de sono
 ipsoz uentus flat qui miracula nē facit.
 s: qui sup̄ nigrū equū sedit. sibilos cont̄
 rii uenti illa eritudo emittit. s: n̄ p̄na
 lebit. Et nū. antiquus draco cont̄ scōs in
 uacundia rugit sup̄ pennas uentoz se
 elenando. & dicit. Quid ē hoc? Inud. qd̄
 isti & similes eoz c̄stuerit. ego destrua

Et responsū illi dant. Quis m̄sus ē pugil
 lo aquas. & celos palmo ponderant. Quis
 appendit trib' digitis molē t̄re. & libra
 uit in pondere montes. & colles in statera.
 Nam nos in statera di m̄si simus. in quo
 omnia facim' pigneā scintilla que ad facie
 ei' lucet. Tu aut̄ in oculo tuo ignē ad u
 rendū habes. & ex ipso flāmā educes fere
 usq; ad locū prime c̄stutitionis tue. & hoc
 cont̄ d̄m & cont̄ celos & cont̄ om̄s qui in
 celo habitant facies. S: n̄ adhuc. Cū ū
 d̄s celos palmo ponderant. tūc ardens
 mons sup̄ collū tuū cadet. atq; om̄is for
 titudo tua om̄ino destruet. S: de troino
 canticū nomū nobis tē dabit. ac oculi q̄
 undiq; omnia uidendo & ituendo aspiciēt.
 Tu ū in uocacissimo guttore tuo temp'
 uorandi n̄dū habes. m̄ p̄ thronū di & p̄
 omnia idūta ei' conuincat' ab hac istama
 tua cessa. Nos aut̄ populi & gentes. audite
 sp̄m uobis dicente. Antiquus serpens p̄ me
 diū ur̄i in articulo sua turres facit. sci
 licet cū illis qui saduceis similes s̄. & similes
 illis qui baal d̄m nominat & istū d̄m n̄
 cognoscūt. ita qd̄ arte deceptuosi sp̄e eis
 t̄dū quasi scintilla apparet. uidebet aut̄
 nigra aut turbida. aut lucida & localis
 que mox euanesceat. & hoc diabolicū & de
 ceptuosū ē. qm̄ deceptuosi sp̄e quatuor e
 lementis & om̄ib' ur̄ib' eoz se similes m̄tū
 faciūt. quia p̄mū hominē supauerūt. Qd̄
 aut̄ adeo ē. ibi sapientia & p̄phetia ē. ac
 occulta ostensio in alienis reb' que ad homi
 nē n̄ p̄tinēt. quia d̄s incomprehensibilis ē.
 Isti aut̄ homines de quib' diabolus in arti
 culo sua turres facit. similes cancro s̄ q̄
 ante & retro icedit. & similes scorpiomb'
 qui cū ignis caudis in oculo uos figit.
 ac pessimo ueneno crudelis infidelitatis
 uos intinuit. q̄s diabolus uelit quib'dā
 diuinis p̄ceptis m̄tū uadit. que sua uo
 luntate querit qm̄ imago di s̄. & hoc ido
 facit. ut eos tanto facilius p̄m̄dū illu
 dendo decipiat. hi etiā similes quib'dā

tonis coment' s̄m de
 domo di cū consenti
 hac ualle lacrimaz
 placere. Quia m̄si ē
 iustate di ispiciam. ad
 ur̄e c̄stutitionis. in qua
 tempib; n̄r̄i d̄m̄m̄
 respexit ac mirabit' d̄m̄
 ur̄i ioh̄n̄s. s: multoz d̄m̄
 r̄i. Nos enī iustis & iustis
 d̄m̄ p̄ nos op̄t. iustis p̄
 na ei offerunt. s: quia
 glugm̄. m̄tū t̄d̄m̄
 istū calantatū. istū
 r̄i. angustis subuenit. &
 desipantes p̄camū. s: n̄
 tū ē ut ad eos qui d̄m̄
 & optima parte cū m̄
 fugamus. & cor. cor
 ramus. Auerit' istū
 ē nobis. qd̄ queda de
 sermis. quia d̄m̄ illi
 di m̄d̄m̄. que ut nobis
 in deuotione exp̄m̄
 fiom & responsū mag
 mano. S̄c̄s itaq; oclioz
 m̄dam' p̄cēt̄ ut
 sus ur̄ d̄m̄ iustis d̄m̄
 nobis bona uoluntate
 bi faciat. S̄c̄s
Mense m̄s p̄m̄
 sc̄m̄ c̄stutit'

magis uoluerit scire. qui propria omnia sua
 dissipando abiecit. Et dicit. Pietati hoc a nobis.
 quia uenenosus est. Hinc quia prima principia negat. scilicet
 quod deus cauit. et a comminando descendendo procedit iussit.
 his quod dicitur principium negat scilicet quod ante antiquitatem die
 rum apparuit quoniam uerbum dei fieri debuit. his uobis peo
 res uidetis qui oculos habent ad uiden
 da ignea forma que in seia diuinitate ne
 homo splendet. qui tam pro longum tempus
 estimabit se uidere iustum. quo usque deus
 illum igneo flagello percussit in quem con
 siderabat. hi sunt etiam sulphurei montes
 igne mixti cum nequissima bestia que os
 suum contra dominum aperit. et contra celum et contra
 omnes qui in celo sunt. et sunt etiam uiscera ei
 de incongruentis bestie que excipit et
 exprimit pessima inmundicia et peccatum
 eam amplectendo spurcicia ac nequitia
 omnium malorum per uiam errantium sic prophete do
 minum prophetauerunt in uia salutis eius os
 tendentes cum omnibus uirtutibus iusticie que
 dignitas dei inspirauit et docuit. sic et dia
 bolus blasphemus et nequitia et inuidia
 omnium malorum istos imbuedo replet. Ha
 antiquo serpenti in uicio rume sue cla
 uis quam se habere putauit defecit. si ne
 in semetipso deputat. quod hec nequissima
 bestia clauis ei sit. ita quod cum ea omnem uo
 luntatem suam perficiat. si in illa omnis forti
 tudo ipsi omnino ceteret. Hec uos populi
 qui purissimam fide habetis. dominum inspicien
 tes. audite uocem illi qui erat et qui est. et
 qui uenturus est uobis dicente. Audite
 uerba sacerdotum qui iusticiam meam tenent
 et seruant. et in quorum auribus hec uerba
 mea sonabunt. et qui etiam hec uerba in
 nomine meo ad uos dicent. atque cum claman
 tibus uocibus eorum profatum inmundum et profanum
 populum a uobis pietate. et cum aspexit ac du
 rit uerbis eos cruciat. et eos omnino in
 expulsionem ducite. atque in inferos cauer
 nas et speluncas eos ex toto effugate. quia
 uoluit uos seducere. et hoc etiam uidetur
 eo facite ne sitis a deo anatematrati

et ne pax a uobis fugiat. quoniam magistri et
 sacerdotes reges et duces et principes coram
 deo uocari non potestis. quod in illis habita
 cula uobiscum datus. quia ciuitates et mille
 urbes destruent. et patria uestra propter hoc erunt
 nosos homines diripient. si uobiscum primum
 serint. Nunc laus deo sit qui super thronum
 sedet et abyssos tetinet. et qui omnes celos in
 duratione sua tenet. Et spiritus dei dicit. Qui
 uerba ista audire et intelligere neglexerit
 nec eis erudere uoluerit. gladius uerbi dei
 cum magna tribulatione illum occidet. Et
 mox in eadem uisione audiui torrentem
 uocem ad me dicentem. Hec que uidisti et
 audisti scribe. et ea sacerdotibus ecclesie que
 purissima fide dominum colunt celeriter transcri
 te. ut illa ubique in circuitu suo populum
 predicent. ita ut ab his diabolicis artibus se
 obseruent. ne inter eos radicem ponant et perant.
 Si ego paupercula forma deinde plurimum
 diebus in infirmitate oppressa linguam meam
 super pedes meos plenam stare non potui. quo
 usque hec scripserunt. commendassem.

Philippus dechanus cum esset clericus. hild
 philippus dechanus licet idignus
 maioris ecclesie totiusque clerici colo
 mensium. hild de seo robro in pingua ue
 nerande sectaria pariter illi qua elegit
 maria et nunc per mundicia cordis. et
 in futuro facie ad faciem dominum intrari. Quia
 matris pietate inuam diligunt uobis no
 tum facimus quia pro qua nuper a uobis re
 cessistis cum per diuinam uisionem ad nos uenit
 scitis. ubi uerba uite. per deus uobis inspi
 rituit uobis apertis. in maxima admi
 ratione ducti sumus. pro eo quod deus in tantum
 gisti uase in tanta fragili sexu hominum tan
 ta mira secretorum suorum operatur. Si spiritus ubi
 uult spirat. Nam cum ex multis reuerti uer
 bus manifestum sit. quod in percordis uerbi pla
 cita sibi seculo elegerit. merito et nos in
 admirationibus ueris ad uos quasi ad in
 ueni diu templum procel oblatum. accedimus. et
 de corde uro sicuti reuera de diu oraculo

ueritatis responsa flagrant
 dicit enim inam quam time
 sidera in qua ad curam ar
 terit deo commendentur.
 uerit deo inu uerit m uera
 aboler de nobis p uiderit.
 tunc curat. Rogantur
 que inua uoce nobis pri
 quos. commendentur et nobis
 quia cum carnalibus occupate
 sunt signa que nec frequ
 ne. autem facile per neglig
 in tradim. Valeat dilectio
 uobis sit que toto corde di
Qui erat et qui est et
 et qui uenturus est
 Qui erat. creatura f
 ra quod testimonium testim
 pio habuit. omnia opa su
 uerit. Qui est omnem creat
 testimonium testimoniorum
 suum ostendebat. ita quod f
 runt. Qui uenturus est est on
 et a deo in alia uicissit
 dit. et omni rugas tempus
 terget. et omnia simul ser
 uat. et per purgationem ignis
 de populo uenturus est. sicut sic
 inu cum omnibus. ornati
 nulla in carnis. Oculos enim
 denudat. autem ad audiendum
 raudiu. os ad gustandum h
 quasi lumen oculorum ei est. uer
 aurum est. aer odoramentum
 et uiriditate sudando ut
 l. una quoque tempa tempu
 curia hominum ostendit. S
 tur rationales sunt sic fit. e
 habet sic etiam rationalita
 pendit. Quatuor etiam an
 igne. mibe et aqua firma
 temos esse quasi uenat cum
 et igne et aqua sic ossa fue
 immutata et uiriditate

91

92

neritatis responsa flagitamus. beatitu-
 dine enim vitam quam iuste exoramus. ut de
 sideria nostra quam ad vitam animarum respiciunt
 ut iustitiam deo commendemus. & si quid adhe-
 rent deo animi ut in vera visione ut
 assoleat de nobis prouiderit. licet nobis i-
 timare curetis. Rogamus etiam ut ea
 que in uoce nobis prius dixistis. licet
 quoque commendemus & nobis transmittamus.
 quia cum carnalibus concupiscentiis dediti su-
 mus. spiritualia que nec frequentiter uidemus
 nec audimus facile per negligentiam obliuio-
 ni tradimus. Valeat dilectio nostra. & ille uo-
 bis sit que toto corde diliguntis. **Ad e-**
um erat & qui est rui colomentiui. h.
& qui uenturus est. pastoribus ecclesie
dicit. Qui erat. creaturam facturus erat.
 ita quod testimonium testimoniorum in semet
 ipso habuit. omnia opera sua faciendo sic
 uoluit. Qui est omnium creaturam fecit. &
 testimonium testimoniorum in omnibus operibus
 suis ostendebat. ita quod quod formatum appa-
 ruit. Qui uenturus est omnia purgabit.
 & ea denovo in alia uicissitudine iterum
 bit. & omni ruga tempore & tempore ab-
 sterget. & omnia simul semper noua esse fa-
 ciet. & per purgationem ignota ostendet.
 De ipso uenturum fuit sic dicens. firma-
 mentum cum omnibus ornamentis suis posuit.
 nulla uic carens. Oculos enim quasi ad ui-
 dendum. aures ad audiendum. nares ad odo-
 randum. os ad gustandum habet. Nam sol
 quasi lumen oculorum eius est. uenturum autem auditur
 aurium eius. aer odoramentum eius. ros gustus
 eius. uiriditate sudando ut oris spirantem.
 Luna quoque tempora temporum dat. & sic sci-
 entiam hominibus ostendit. Stelle autem ue-
 lut rationales sunt sic sunt. quia circulum
 habent sic etiam rationalitas multa com-
 phendit. Quatuor etiam angulos orbis
 igne. nube & aqua firmant. & sic omni-
 timos terre quasi uenas coniungit. Lapides
 de igne & aqua sic ossa fudi. & terra de
 humiditate & uiriditate quasi medulla

constituit. Abyssos uelut qui corpus sustinet
 in fixura extendit. circa quas sudantes aque
 sunt ad firmamentum corporum. Sic omnia sunt consti-
 tuta ne deficiant. Si mibet igne & aqua
 non haberent. firma coagulatio non esset. &
 si terra uiriditate & humiditate non habe-
 ret. uelut cinis esset. Si & si cetera luminaria
 lumen de igne solis non haberent. paucas non
 fulguraret. si cetera essent. Nec sunt etiam in-
 strumenta edificationis hominis que tan-
 gendo. osculando & amplectendo comp-
 hendit cum ei ministrat. tangendo scilicet
 quia homo in ipsis manet. osculando quoniam
 scientiam cum ipsis habet. amplectendo quia
 nobis potestatem cum eis exercet. Si & homo
 nullam licentiam possibilitatis haberet. si
 ista cum eo non essent. Sic ista cum homine. & ho-
 mo cum illis. O filii qui greges meos pasci-
 tis de instanti instructione dominice uocis
 quare non erubescitis cum ceteris creaturis precep-
 ta que de magistro suo habent non deserit
 si proficiunt. Vos estis sic sole & cetera lumi-
 naria. ut luceretis hominibus per ignem doc-
 trine in bono rumore fulgurantes & ar-
 dentia corda parantes. Hoc in prima eta-
 te mundi feci. Abel enim elegi. noe dilexi.
 abrahe me ostendi. moysen ad institutionem
 legis in beati. prophetas etiam amantissimos a-
 micos meos constitui. Unde etiam abel sacer-
 dotem presignabat. noe principale ma-
 gistrum. abraham renouationem sobolis. moy-
 ses regale nuntium. & propheta plurimum ma-
 gistra. Si & abel ut luna splendorem suum
 effudit. quia tempore obedientie in mine-
 re suo ostendit. & noe uelut sol quoniam edi-
 ficium obedientie profecit. ac abraham ut for-
 tes planete cum circumscriptione attulit. & moy-
 ses ut ceteris stelle cum per obedientiam legem col-
 legit. Et propheta ut quatuor anguli qui
 firmos terre sustinent in fortitudine persi-
 terunt. cum orbe terre. per instantem uigilantem
 corripuerunt. per quod etiam dominum ostenderunt. Im-
 que autem uere mutae sunt in clamante uo-
 ce canentis tube dominum. sciam rationalita-
 tem

& ne par nobis fuger
 sacerdotes reges & dicit
 deo uocari non potest
 cula nobiscum dicit
 uere destruent. & p
 nos homines dicit
 ferunt. Nam lani dicit
 sedet & abyssos tenet
 dinatione sua tenet
 uerba ista audire
 nec esse credere uideri
 cum magna tribulatione
 moy in eadem uisione
 uoce ad me dicitur
 michi scribe. & ei
 purissima fide dicit
 te. ut illa ubiq. in
 phent. ita ut ab
 obseruare. ne ut
 S. ego paupercula
 dicit m. m. m. m. m.
 sup pedes meos
 m. h. e. scripserunt
Philippus dicitur
 inquit dicitur
 maioris ecclesie
 mentium. h. d. de
 nerande solam
 maria. & uic
 in futuro facie
 manna pueri
 tu facimus
 cessantibus
 scilicet ubi uerba
 ut nobis apud
 tione dicitur
 gli uale in
 ta mira secreta
 uultu spirat. Nam
 eius manifesti
 etiam sibi scilicet
 admiratione
 unum di tempore
 de corde meo

92

+

n̄ amantes. que sic stelle circuli circunt
 om̄s habent. Tuba dñi iusticia dī ē. qm̄
 magno studio r̄m̄mare deberetis. cam
 quoq; in officiali lege & obedientia cū sc̄a
 discretione p̄ conuenientia tempora
 iterando populis. & n̄ in inimicitate cam il
 lis ic̄tendo. S; hoc p̄t pecuniā p̄t re uo
 luntatis ur̄e n̄ facit. Vnde firman̄to
 iusticie dī hummaria in lingua ur̄e dicit.
 uelut cū stelle n̄ lucent. Vos enī nox sp̄ual
 tenebras estis. & quasi populi n̄ laborant.
 nec p̄t rediū in luce ambulat. s; uelut nu
 dus coluber in cauerna se abscondit. sic uō
 fed̄itate in uilitate pecorū utatis. He he.
 uos ēē deberetis ut dicitū ē mont syon. in q̄
 habitasti in eo. Nam uos benedicti & sig
 nati in celestib; p̄sonis habitaculu ēē debuit
 tū mirra & thur̄ redolent. in quo etiā deus
 habitaret. S; hoc n̄ estis. s; ueloces estis. ad las
 ciuā puerulū etatis illoꝝ scilicet. qui de sa
 lute sua loqui nesciūt. S; & quicq̄d caro
 ur̄a postulat facit. quā p̄t de uobis dicit.
 Leua manus tuas in sup̄bia eoz in fine.
 quanta malignatus ē inimicus in sc̄o. Nam
 potestas dī colla ur̄a iniquitate erecta de
 p̄met & ad nichilū deducet que uelut in
 sufflatu uenti inflata s̄t cū dñi n̄ cognosci
 tis. nec hominē timentis. nec iniquitatē contē
 mitis. ut eam in uobis finiri desideretis. Vm̄
 enī n̄ uidetis nec enī uidere desideratis. s; opa
 ur̄a insp̄ctis & ea in uobis in seip̄s iudicatis.
 scilicet faciendo & relinquendo sc̄dm̄ pla
 citū ur̄m̄ que uultis. Quanta malignatā
 & inimicitia hec ē. q̄d homo nec p̄t dñi nec
 p̄t hominē in bona conuersione ēē uult. s;
 q̄d honorē appetit sine labore. & p̄mia et̄
 na sine abstinentia. & q̄d tantū uelut in
 sc̄itate iam̄ cupit p̄sonare sc̄dm̄ q̄d diabo
 lus dicit. Homis & sc̄s sū. S; n̄ hoc. Quid n̄
 dicitis. Oculos n̄ habetis cū op̄a in igne
 sp̄e sc̄i hominū n̄ lucent. & cū bona exem
 pla ei n̄ r̄m̄matis. Vnde firman̄tū uult
 cū dī in uobis luce solū caret. & aer edificatio
 ur̄i uirtū in odore suauitatis. Vnde dicitū ē.

Oculos habent & n̄ uidebunt. naves ha
 bent & n̄ odorabunt. Nam sic uenti flūt
 & om̄ne orbē p̄fundūt. sic uos ueloces
 uenti cū doct̄ina ur̄a om̄i populo ēē
 deberetis sic dicitū ē. In om̄ne terrā gemit
 sonus eoz. Vos aut̄ in una quaq; uolunt
 selari fama iam lassati estis. ita q̄d m̄di
 milites. m̄dū seru. m̄dū ludificantes
 cantores exultis. s; p̄ fabulosa officia n̄
 muscat in estate aliquando abigitis. P̄ doct̄
 nā quoq; sc̄pturay que de igne sp̄e sc̄i
 posite sūt. anguli fortitudinis ecclie esse
 deberetis eam sustentantes. sic anguli qui
 timos t̄re sustentent. s; p̄strati estis nec
 eccliam tenetis. s; in cauerna uoluptatis
 ur̄e fugitis. & p̄t rediū dicitur. & aua
 ritie & cet̄a n̄ uanitatū subditos ur̄os
 n̄ imbutis nec eos doct̄inā auobis que
 rere p̄mittitis dicentes. Om̄ia elaborare
 n̄ possum. Nam eos p̄cepta legis p̄m̄
 dere & cōstringere deberetis. ne uultū eoz
 p̄ fragilitatē quasi p̄ medulla faceret q̄d
 sibi eligit. uelut t̄ra humiditate & uiri
 ditate p̄fusa & cōstricta ē. ne em̄s sit.
 Prop̄t uos aut̄ ut cinis spargitur. & in
 una quaq; causa que uolūt facit. Vos
 enī ignea colūpna ēē deberetis illos p̄
 dendo & eis clamando. ac bona opa
 corā illis exercendo. ac dicendo. app̄h
 dite disciplinā ne quando uascat cinis.
 & peatis de uia uista. Nam lex dñi p̄ amo
 re & timore plena discipline ē. & idō q̄
 natura scilicet & sp̄ualis & carnalis in
 recto itinere exercenda ē. ne creator ma
 net̄ eis quos creauit q̄d uas suas n̄ ma
 bulat. S; uosmetipsos seducitis dicentes.
 Hec hos nec illos figurare possum. Q̄a si p̄
 cionalitatē quā d̄s uobis dedit subditos
 ur̄os ueracit̄ corr̄iptis. uernati resistere
 n̄ auderēt. s; quantū possint uerba
 ur̄a uera ēē dicerēt. S; quia hoc n̄ facit.
 de uobis dicit. Turbati s̄t & mori s̄t sic
 ebr̄us. & om̄is sapientia eoz deuorata ē.
 Hoc tale ē. Nam turbati estis cū nullū

respectū boni in uobis h
 ne ambulatis. Voti quo
 bratione estis cū opa in
 sū uobis n̄ dant. uelut in
 caris sic ebr̄us. quando
 n̄rit. ac p̄t uoluntati
 factis. Vnde om̄is sapie
 tur̄is & de doct̄ina ubi
 p̄t p̄t uoluntatis
 cū hoc q̄d tangendo &
 talis in plenis desideris u
 ante carnis ur̄e faciebant
 m̄m̄tia sua nescit q̄d
 ad uos dicit. Mores mor
 p̄t in recta stabilitate
 pedes reliquim̄ corp̄ sū
 p̄t eos circūdēt. u
 indant̄ undiq; circū
 temp̄ loquendi in n̄ ha
 m̄ne temp̄ ē ut andiam
 temp̄ erat. S; dico. A
 facti sui uini sui n̄ d
 suo obtulit. quāuis
 hoc in tremendo iudicio su
 m̄. angustiat̄. multū
 n̄ morte ualde timuit.
 plent. Q̄a quāda alij ho
 dicit. Quid facit stult
 destruet eū. S; tam̄ ip̄
 s̄s ei peccat. Abrahā u
 cordis sui nec p̄t. amore
 qui eundē finit̄ in l
 ret. Moȳs quoq; legis la
 aspa. as̄rib; & auentis fin
 re possit ē. s; tam̄ legē n̄
 cepta dei adimplent. Prop
 dēt̄ hominū uelut de
 uenti s̄t. cū deo obedebāt
 dico & congruente t̄pon
 p̄t sufferte n̄ uultis. &
 ligit. Hec ēē deberetis. s;
 aut̄ nox aut̄ dies eritis. Et
 qua parte stare uelut. V

Denos habent & in nobis
 vent & non odorabit. Nam
 & omne orbis p[er]finitur
 ueni cu[m] doct[ri]na ma
 deberet sic dicitur e[st] h[ab]ere
 sonus eor[um]. Vos aut[em] m[un]di
 selari fama tam lat[er]e
 multos. in d[omi]no seru[us] m[un]di
 cantores g[er]it[ur]. s[ed] p[er]finitur
 multas in d[omi]no. aliquid
 na[m] quoq[ue] s[er]p[en]tis. q[ui]e d[omi]no
 posse s[er]p[en]tis. magis for[ma]
 deberet eam s[er]p[en]tis
 timor[is] e[st] s[er]p[en]tis. s[ed] p[er]finitur
 ecc[lesi]am tenet. s[ed] in car[na]
 ure fugat. s[ed] p[er]finitur
 r[ati]o & car[na] n[on] n[on] n[on]
 n[on] imbut[ur] nec eos doct[ri]na
 r[ati]o p[er]finitur d[omi]no
 n[on] possum. Nam eos p[er]finitur
 dere & c[on]tingit d[omi]no
 p[er] fragilitate[m] qu[am] p[er]finitur
 sibi eligit. uelut tra[n]s
 dicitur p[er]finitur & d[omi]no
 Propt[er] uos aut[em] u[os] u[os]
 ma[n]qua[m]q[ue] causa[m] q[ui]e d[omi]no
 em[er]it ignea obliqua[m] d[omi]no
 dendo & est d[omi]no
 cora[m] illis ex[er]citu[m] d[omi]no
 d[omi]no d[omi]no d[omi]no
 & p[er]finitur de ma[n]tra
 re & timore plena d[omi]no
 natura s[er]p[en]tis & p[er]finitur
 recto timere ex[er]citu[m] d[omi]no
 nec est quos ex[er]citu[m] d[omi]no
 b[er]at. S[ed] n[on] m[un]di
 Hoc hos nec illos d[omi]no
 cionat[ur] qua[m] s[ed] n[on] m[un]di
 uos ueracit[er] cor[re]p[er]t
 re n[on] auderet. s[ed] n[on] m[un]di
 u[er]a u[er]a e[st] d[omi]no
 de nobis dicit. Car[na]l[is]
 e[st] u[er]a. s[ed] n[on] m[un]di
 hoc tale e[st]. Nam m[un]di

respectu boni in uobis habentis. ita ut be
 ne ambuletis. Mori quoq[ue] in magna du
 bitatione estis cu[m] opa u[er]a rectu[m] respon
 su[m] uobis n[on] dant. uelut nescitis quid fa
 ciatis sic e[st] u[er]a. quando illa que optio
 n[is] ac p[ro]p[ri]e uoluntatis u[er]e desiderat
 factis. Unde om[n]is sapientia qua[m] de sep
 turis & de doct[ri]na ubiq[ue] q[ui]suis. in
 p[ro]p[ri]e uoluntatis u[er]e deuorata e[st].
 cu[m] hoc q[ui]d tangendo & sapiendo scieba
 tis. in plen[is] desideris u[er]is & in pingue
 dine carnis u[er]e faciebatis. uelut isau[us] q[ui]
 infantia sua nescit q[ui]d faciat. Quapp[ro]p[ter]
 ad uos dicit. Mores moralitatis ad po
 pulu[m] in recta stabilitate n[on] habentis. sic
 pedes reliquum corp[us] sustinet. quaten[us]
 septuaginta eos circūdat. uelut abyssus aq[ui]
 sudantib[us] undiq[ue] circūdat e[st]. S[ed] dicitis.
 Temp[us] loquendi in n[on] habentis. nec etiā
 nunc temp[us] e[st] ut audiam[us]. sic in priorib[us]
 temp[or]ib[us] erat. S[ed] dico. Abel aut[em] p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m
 fratris sui mun[us] suu[m] n[on] deseruit. s[ed] illud
 d[omi]no suo obtulit. quā[m] ob hoc occisus sit.
 Noe in tremendo iudicio suffocationis crea
 tur[am] angustiatu[m]. multu[m] sudore[m] emisit.
 cu[m] morte ualde timuit. ubi u[er]a dei co
 plent. Quid quida[m] alij homines uidentes
 dixer[un]t. Quid facit stult[us] u[er]e. Veni eni[m]
 destruent e[um]. S[ed] tam[en] ipse impleuit q[ui]d
 d[omi]s ei p[re]cep[er]at. Abrahā u[er]o nec p[ro]p[ter] dolore[m]
 cordis sui nec p[ro]p[ter] amore[m] filij sui cessauit.
 quoniam eundē filiu[m] suu[m] in holocaustu[m] liga
 ret. Moyses quoq[ue] legis lator. dura &
 aspa a fr[atr]ib[us] & auentis suis in multo dolo
 re passus e[st]. tam[en] legē n[on] dereliquit. s[ed] p[ro]
 cepta dei adimpleuit. Prophete etiā de i[n]
 deb[itis] hominib[us] uelut de rabid[is] lupis
 occisi s[un]t. cu[m] deo obediebāt. Hos aut[em] imo
 dico & congruente temp[or]e iur[is] apo
 puli sufferre n[on] uultis. & idō innumera
 bilia & infinita torm[en]ta in sinu u[er]i col
 ligunt. Dies e[ss]e deberent. s[ed] nox estis. Nam
 aut[em] nox aut[em] dies eritis. Eligite nobis in
 qua parte stare uelit[is]. Vos aut[em] in fir

manito iusticie & legis di. sol & luna & stelle
 n[on] estis s[ed] tenebre. in quib[us] uelut mortui ia
 cetis. Unde n[un]c dico. Denos opa que p[er]finitur
 ip[s]u[m] fecit. illis qui ab eo declinat p[ro]ponit. q[ui]
 manipulos bonor[um] fructu[m] recte n[on] ferunt.
 que ad m[un]du[m] pat[er] opa p[ro]bitatis sue filij suis
 e[um] ab eo recedunt ostendit. ubi in honestate
 n[on] bene ambulat. Adā in beniuolentia p[ro]
 ceptu[m] di suscepit. s[ed] cōsilio diaboli defecit. in
 claritate qua[m] uelut lucidu[m] uestim[en]tu[m] habu
 it. & patrimoniu[m] paradysi p[er]didit. ac lam
 tabile uestim[en]tu[m] iduit & in tenebrosa t[er]ra
 uiuit. Tunc diabolus gaudebat quia homi
 ne deriserat. & hoc fecit usq[ue] ad abel qui
 bona uoluntate s[er]m[on]em dilexit. & uolunta
 te illa bono ope ostendit. Ibi aut[em] diabo
 lus cain inasit. ita q[ui]d fratre[m] suu[m] occidit.
 hoc d[omi]s in m[en]te sua uelut in libro septa in
 s[er]p[en]te. que multia diabolus nesciunt q[ui] in
 scā diuinitate tantu[m] apparuerit. quia in
 g[er]it[ur] in abel sacerdotali officio & sangui
 ne martyri or nata e[st]. q[ui]d p[re]ter totu[m] in silio
 di cōpletu[m] e[st]. Deinde d[omi]s p[ro]p[ter] in edificatione
 arche celeste fundam[en]tu[m] p[ro]figurauit. ubi
 nouu[m] munciu[m] p[er]duxit. Tunc nāq[ue] t[er]ra nouu[m]
 fucū scilicet unu[m] dedit in quo mors & in
 ta e[st]. ubi etiā diabolus filio noe p[ro]fuit q[ui]d
 p[ro]p[ter] inuidiatē patre[m] suu[m] ihonoraret. unde
 etiā idē filius ei de benedictione liber tatis
 demudatus. etiā seru[us] factus e[st]. Postea di
 uinitas p[er] circūcisionē & uerā ostensionē
 muros eidē fundam[en]ti in abrahā demon
 strabat. & etiā in sterili muliere. Circū
 cisio eni[m] confusio serp[en]tis & uulnus mor
 tis erat. Prima quoq[ue] mulier sterilis uite
 fuit. ecc[lesi]a aut[em] fera uite p[ro]fide erat. Diabo
 lus aut[em] in quib[us]da[m] in genere abrahā e[um] ma
 ledictione irrationē p[ro] homicidii & p[ro]
 tra praua opa fecit. in de benedictione
 di ceciderit. S[ed] digitus di legē moysi sep
 fit. ubi u[er]a uel p[ro]fide fundam[en]ti in altu[m] p[ro]
 duxit. quapp[ro]p[ter] idē diabolus ibi pessimu[m].
 & sumu[m] malū i[er]t. q[ui]d p[ro] cōsiliatus. hic
 manifeste ostendit. cu[m] in baal se e[ss]e deū

dicit. Unde dicitur filios israel multis plagis
 percussit. Tunc uncorius uenit & in sinu
 uirginis dormiuit. quando uerbu di
 caro factu e. & celeste fundamentu totu
 copuluit. Ipse em in uirginea natura
 sacrificiu abel p sanguine martirij ple
 nit factus e. Antiquus quippe serpens ei
 insidiabat quia nesciunt quis eet. & qm
 multa illa que in mente di erant n cogno
 uit. & iudaicu populu hortabat ne illu
 in mutabilib suis audirent. s; qd eu adu
 cipulo suo uenditu capent. Quapp ipse
 in diuersas regiones uenditu se. & regio
 ne sua pdiderit. fili aut di ecclesiam qua
 si archa noe sup alios montes posuit.
 qndo pdiscipulos suos principes apoc.
 & reges fide docuit. ubi eam quoq. omib
 generib scilicet iustoz publicanoz ac pec
 catoz impleuit. Ipse quoq. in abraham
 obedientia incepit. cu incarnat patri suo
 usq. ad morte obeduit. & in circucisione
 baptismit in nomine sce trinitatis dedit.
 eu discipulos suos baptizare credentes
 pcepit. In eode aut baptisimo serpens i
 cisione suffocatus e. & mors deuicta ac
 uulnerata e. un ecclesia noua generatio
 ne p aliena uia genuit. qua eua sterili
 uirte fuit. maria aut maiore gran con
 tulit. qua eua nocuisset. S; antiquus ser
 pens iudeis ac insidib hominib p suasis
 ut scos di psequerent. & occiderent. fili
 aut di uexillu uictorie in omib opib
 suis obrinnit. & discipulis suis sic moysi
 lege dedit. ut omis populos docerent. &
 magistros eligerent. & ecclesiam in om
 nib ordinib suis ornatet. & hoc p fecerit
 p inspiratione spe di qui in cordib eoz ue
 ra doctrina scripsit. Et quia uerbu di
 incarnatu erat. deo placuit. qd omis or
 dines anglon qui p nomina sua homini
 bus nota s in spiritali populo spiritalit
 designarent. uelut in pspiteris & epis
 ac in cetis huiusmodi spiritalib ordinib. Tunc
 ecclesia in spiritalib hominib sic auroa ap.

paruit. & ita in uirtutib fulgebat.
 qm in tribulationib eoz defensione qm
 scuti & ptectione quasi lorica habebat.
 Et ita spiritalis populus in magno hono
 re cora deo & hominib stabat. usq. ad
 tyranm quenda qui baalliticis cu fer
 ritate idolor ee cepit. Qd spiritalis po
 pulus uidens. primo suspicauit & con
 tremuit. S; tam ide spiritalis pls deide
 singularitate ac singulari ppteritate in
 actib suis int. & apacto qd deo p symbo
 pmiserat declinauit. ac uelut uideri fecer
 rant. illud pr illud. & aliud pr aliud p
 ceptu reliquerit. & iniquisq. ordo largi
 sedm uoluntate ppteritatis sue sibi po
 suit. & de bona curatione & de bona
 doctrina se auertit. Tunc etia uelut
 obedientie sic adam demudabant. & ita
 sedm uoluntate carnis inuice ceperit.
 Et illud in tenebrosa terra fecerit. sic
 etia ada pr iobedientia a deo tenebro
 sis nominat e. & ecclesie sic pri fulserat
 n lucebat. s; uelut obnubilatio turbidit
 ei facti sunt. que ad hunc etia ada pr
 iobedientia obnubilatus nec sibi nec
 aliis lucebat. s; in tenebris iacebant.
 Et de ueniente luce iteru andiu nocet
 dicente. O filia syon corona honoris
 capitis filioz tuoz iehabuit. & palliu
 dilationis diuitiaz eoz immineat. quia
 temp illud n cognouerit. qd cu ad in
 dendum & subditos suos ad docendum de
 di. Nam & uerba ad mittendum paruu
 los meos eis data sunt que ipse recto &
 congruenti tempe n pbent. im fieri
 pegri mi filij fame multi defecerit. qm
 uerba doctrina n retinuerunt. uoce quoz
 habent & n clamant. opa etia eis data
 sunt & n opant. Glam absq. merito ha
 bere uolunt. & meriti absq. ope. Qui
 glam cu deo habere uult. ppteritae sua
 abscedat. & qui meriti apud dm habe
 re desiderat. opus ad hoc exhibeat. s;
 quia hoc n facit ad ser uos ser uoz co

ptabimini. & ipse iudice
 de libertate tua a uobis deci
 benedicho achmaam. Ita
 curret. Ita aut & ptea al
 nemet. Nam & diabolus in
 de uobis dicit. Eicaf epulau
 ma omis uoluntatis mee.
 S; & oculi & aures & uent
 me de spiritibus istoz plene
 mea plena se de uicis eoz
 deo suo laborare noluit. s;
 chis copulant. Quapp i
 miltare & iocando cu eis
 os in agro dm sui labora
 que admodu dnt eoz ipis
 uol discipuli & subditi in
 el cora populo disciplinati
 se eis erigite uos sup illos
 & omne honore eoz ab
 & omno despoliamet fuisse
 dabo in semetipso dicit
 uobis iudicio dei ita coplet
 si. uidentib me dico. In
 dnt fiet. p quenda certan
 re erranti ppo qui nunc
 ueritantes puaricatores
 qui ubiq. uos psequer. & e
 n odabit. s; ea demudabit
 dicit. Ita ser piones se. n
 opib serpentinis. S; & qu
 dm de uobis iprecabit. Ite
 dit. Nam uias uias in iug
 ad mitione deridebit
 dit. S; populus iste qui ho
 solo seductus & missus. pe
 nemet. & uelut in omi scie
 & maiorib scilicet princip
 get. Quis & de uobis sic di
 uol nobiscu tenent. & quari
 n paruum. qui tota terra
 uipantib suis possunt. Ita
 & iugur uoluit. & uis eos.
 et tota ecclesia destruet. P
 hoc de uobis dicit. ut

putabimini. & ipsi iudices in i erunt.
 ac libertas tua a uobis declinabit sicut
 benedictio achanaan. Ita flagella p
 currēt. alia aut & p̄tea alia & peiora
 nemēt. Nam & diabolus in semetipso
 de uobis dicit. Etas epulantiū. & conu
 iua om̄is uoluntatis mee. in istis inuenio.
 S; & oculi & aures & uent̄ mens ac uene
 mee de spiritibus istoy plene sūt. & uerba
 mea plena sūt de uicis eoy. Nam ipsi in
 deo suo laborare nolūt. s; eū quasi mi
 ebili cōputant. Quapp̄ icipia cū eis
 militare & iocando cū eis ludere. qm̄
 eos in agro dñi sui laborantes n̄ inuenio
 queadmodū dñs eoy ip̄is iubet. S; o
 uos discipuli & subditi mei. multo plu
 eis corā populo disciplinati estis. Et q̄a
 sic estis erigite uos sup̄ illos. & om̄i diuini
 as & om̄i honorē eoy abstrahite ab eis
 & om̄ino despoliantes suffocate eos. hec
 diabolus in semetipso dicit. que etiā in
 multis iudicio dei ita cōplebit. S; ego q̄
 sūt. audientib; me dico. In tempe illo cū
 istud fiet. p̄quenda erit ante ip̄m peio
 rē erit ante ip̄lo qui nunc ē sup̄ uos p̄
 uariantes p̄uariatores ruina cadet
 qui ubiq; uos p̄sequet. & qui opa uia
 n̄ celabit. s; ea denudabit. & de uobis
 dicit. Isti scorpiones sūt. in morib; & i
 opib; serpentinis. S; & quasi in zelo
 dñi de uobis ip̄recabit. Inter impioy p̄
 ibit. Nam uias uias in uiquitate uia
 ad im̄tionē deridebūt & subfanna
 būt. S; populus iste qui hoc faciet a di
 abolo seductus & mislus. pallida facie
 ueniet. & uelut in om̄i sc̄itate se cōponet.
 & maiorib; sc̄larib; principib; se coniu
 get. Quib; & de uobis sic dicit. Quare
 hos nobiscū tenetis. & quare eos uobiscū
 ēē patimini. qui totā terrā im̄maculosū
 uiquitatis suis polluit. Isti enī ebr̄i
 & luxuriosi sūt. & nisi eos a uobis abici
 ant tota ecclia destruet. Populus aut
 qui hoc de uobis dicit. uulub; capis q̄

aliam coloris sūt idm̄. & recto in ton
 sus iecidet. atq; om̄ib; morib; suis placi
 dū. & quietū se hominib; ostendet. Ana
 ricia quoq; n̄ amant. pecuniā n̄ habet.
 & in oculis suis tantā abstinentiā i
 mitat. ut iux ullus ex eis reprehendi pos
 sit. Diabolus enī cū hominib; istis ē. lati
 tante fulgore eis se ostendens. uelut in
 constitutione mundi ante ruinā fuit.
 & p̄phetis aliquantū se simile facit & di
 cit. Populus iocando loquit. scilicet qd̄
 uelut rabida & imunda ammalia &
 uelut musca ei me ostendā. S; nunc in
 penias uentoy fulgurante tonitru uo
 lare uolo. & eos om̄ib; modis ita ifunde
 re. ut om̄ne uoluntatē meā p̄ficiant.
 Et sic in hominib; istis. signa mea om̄i
 potenti deo assimilabo. Nam diabolus
 p̄ aerios spē hec opatur. qui p̄t̄ praua
 opa hominū in sufflatu uenti & aeris.
 ita innumerabiles circa quosdā discunt. r̄.
 sic musce & culices qui in ardore calor̄is
 homines p̄ multitudine sua ifestāt. Ip̄se
 enī homines istos hoc in ifundit. qd̄ cas
 titatē eis n̄ aufert. & qd̄ eos castos ēē p̄mit
 tit cū castitatē habere uoluerit. Et itum
 mē se dicit. Castitatē & continentiā d̄s
 diligit. qd̄ & ego in istis imitabor. Et sic
 idē antiquus hostis p̄ aerios spē eosdē ho
 mines iflat. ita qd̄ ab icestis peccatis se
 abstrinet. Vnde mulieres n̄ amant. s; ea
 fugiūt. Et ita quasi in om̄i sc̄itate ho
 minib; se ostendent. & illudentib; uerbis
 dicent. Ceteri homines qui ante nos cas
 titatē habere uolebant. ut assū p̄fice se
 torrebant. Nulla aut̄ pollutio carnis
 concupiscentie nos tangere audet. quia
 sc̄i sum; & sp̄u sc̄o ifundimur. Vnde et
 rantes homines qui nē sūt nesciūt qd̄
 faciūt. sic & isti qui nos in priorib; tē
 p̄ib; p̄cesserunt. Nam alij homines qui
 eo tempe in fide catholica erant. istos
 homines timebūt & seruilis officio eis
 ministrabūt. & quantū poterūt eos

paruit. & ita in uerbo
 qm̄ in tr̄bolatione
 sc̄iti & p̄uotione
 Et ita s̄p̄ualit̄ populi
 r̄ corā deo & hominib;
 tyranm̄i quendi qui
 uitate idolor̄ et cogit
 pulis uident. p̄ma
 tremat. S; con̄ s̄p̄
 singularitatē & imp
 actib; suis iur. & ap̄ta
 p̄m̄icac̄ doctrinam ac
 rant. illud p̄ illud &
 ceptū reliquit. & uol
 sc̄dm̄ uoluntatē p̄p̄
 fuit. & de bona doctrina
 doctrina se auertit. Et
 obediente sic adam dicit
 sc̄dm̄ uoluntatē carnis
 Et illud in tendentia
 etiā adā p̄ obediētiā
 fuit nominat̄ ē. & uol
 n̄ lucebat. s; uelut
 ei facti sūt. quia
 iobediētiā obm̄idit
 istis lucebat. s; in
 Et de uentre luce
 dicente. Q̄d̄ s̄p̄
 caput filioy. m̄
 dilataciōni dimissis
 temp̄ illud n̄ cognouit
 dēnsū & subdit
 di. Nam & uobis
 los meos est dicit
 conyugem temp̄
 paḡm̄ filij
 ueta doctrina
 habent & n̄ dant
 sūt & n̄ opant
 bere uolunt. & n̄
 glām̄ cū deo habent
 abiciat. & qui
 re deficiat. q̄d̄
 quia hoc n̄ faciūt

mutabunt. Tunc de conuersione
 istoz populis gaudebit. qm̄ ei iusti
 iudebunt. Cūq; isti cur su erroris sui
 hoc in cōfirmauerit. doctores & sapi
 entes qui tunc in fide catholica fidelit̄
 p̄sistunt. undiq; p̄sequentes expellent.
 s; tam̄ n̄ om̄s. qm̄ aliqui illoz fortissi
 mi milites in iusticia dei s̄t. S; & quas
 da ēgregationes scōz quoz cūersatio
 scā ē. mouere n̄ poterūt. Quapp̄ prim
 cipib; & diuitib; osiliū dant. ut eosdē ecclie
 magistrōs & reliquos sp̄itales homines
 scilicet subditos eoz sustib; & lignis coer
 ceant. quaten; iusti fiant. Et in aliquib;
 hoc cōplebit. un; alij t̄iti contremiscent.
 S; tam̄ scām qd̄ helie dictū ē. multi iustoz
 seruabunt. qui in errorib; istis n̄ cōfundent̄
 nec a fundamentis suis destruent. Seduc
 tores aut̄ isti in iceptione seductionis er
 roris sui mulierib; dicēt. Non licet uos no
 discū ēē. s; qm̄ rectos doctores n̄ habent.
 nobis obedite. & quecūq; nobis dicim; & p̄
 cipim; facite. & salue eritis. Et hoc in fe
 minas sibi cōtrahunt. & eas in errore suum
 ducunt. Vnde etiā ipsi in sup̄bia timēt
 animi dicēt. Om̄s sup̄auim;. Qui tam̄ p̄
 ea eisdē feminis secreta luxuria cōmisse
 bunt. & ita iniquitas & secta eoz denuda
 bit. S; qui sū dico. Sic qui sū dico. Sic i
 iquitas que iniquitatē purgabit sup̄ uos
 ducet sic scriptū ē. Posuit tenebras lati
 bulū suū. in circuitu ei; tabernaculū ei;
 tenebrosa aqua in nubib; aeris. Nam
 d̄s praua opa uīa que absq; luce s̄t. con
 stituet ad iudiciā in qua se a nobis sine
 adiutorio abscondet. qm̄ equitate sup̄uō
 n̄ clamabit. s; uos iniquos ēē dicet. De celo
 enī lex & doctrina ē. in quib; apud uos ha
 bitare debuit. s; ornamentū uir tūcū & re
 dolens hortus delectatū essetis. S; malū
 exemplū in m̄tib; hominū estis. cū riuu
 lus bone fame de uobis n̄ fluit. ita qd̄
 nec cibū ad uescendū nec uestimētū ad o
 piendū in recta respectione anime ha

beris. s; multa opa absq; bono scient.
 Vnde honor uī p̄bit. & corona de ca
 pite uīo cadet. Sic iusticia iusticia p̄
 uocat. & querit ac p̄seruat om̄ia san
 dala. ut sc̄ptū ē. Heritiam ue hominū
 p̄ que scandalū uenit. Nam oportet
 ut p̄ tribulationes & contritionis pra
 ua opa hominū purgent. S; tam̄ uol
 te erumpit & illis accumulāt q̄d̄
 in impietate sua miserias iserūt. In hoc
 les aut̄ homines isti & diabolo seducti.
 se opa uīa erūt ad castigandū uos. qd̄
 d̄m̄ pure n̄ colitis. & tam̄dū uos erunt
 abūt. quousq; iusticie & iquitates uīe
 purgent. Isti aut̄ deceptores illi non
 sūt qui ante nouissimū diē uenturis
 cū diaboli in altū uolauerit ut ipse
 in uicio cont̄ d̄m̄ pugnare cepit. s; p̄ter
 rent ger̄m̄ illoz s̄t. S; tam̄ p̄quā ipsi
 in p̄uicacitatib; baal & malis prauis opib;
 sic uenti fuerunt. principes & ali ma
 iores in eos irruent. & uelut tabidū
 pos eos occidēt. ubiq; eos inueniunt.
 Tunc aurora iusticie & nouissima uīa
 meliora priorib; erūt. ac de om̄ib; p̄ter
 itis timorati erunt. & quasi p̄uicacitiam
 aurū fulgebunt. & sic p̄ longa tempora
 p̄manebunt. Nam prima aurora iusticie
 in sp̄ituali populo tunc surget. ut pri
 mit̄ cū paruo numero icept̄. nec op
 si multas facultates nec multas diuitias
 habere uolunt que animas occidit. s;
 dicent. Ve nobis. quia peccauim;. Ip̄s
 nāq; de p̄terito timore & de p̄terito d̄o
 re ad iusticiā cōfortabunt. quia d̄m̄
 angli in casu diaboli in amore d̄i d̄o
 tati sūt. Et sic p̄ta in humilitate inuic
 nec prauis opib; deo rebellare cupient.
 s; a multis errorib; purgati. decepti in
 fortissima uīa rectitudinis p̄sistēt. S;
 tunc multi homines mirabunt. qd̄
 tam ualida tempestas hanc lenitate p̄
 cecurrit. Homines aut̄ qui ante tem
 pa ista fuerūt. multas & ualidas pug

nas cont̄ uoluntates suas in p
 sin sustinuerit. de quib; se er
 rit. s; in tempib; uīis iquitas
 p̄ual uoluntates & incōposi
 uos habebunt. in quib; mul
 ti uos pariemini. Quicūq;
 ta effugere uoluerit. canea
 tel suū ita contenebret. qd̄
 uariū itaz occipet. s; in q
 p̄ualib; p̄ bona opa & res
 uoluntatis illa fugiat. &
 sū illi p̄uidebit. Diaboli
 s; errore fecit. qd̄ etiā in p
 re icept̄. in sp̄ituali uicio
 sp̄itale p̄m̄ exspuit. s; d̄s
 s; d̄s d̄s in rectitudine se
 uā quosdā homines cont̄
 rorē seruat. ut illū d̄i
 aboli in cauda erroris
 ut. & sic coluber in cauer
 de. uelut etiā in nouissimū
 uīa ducet. D̄s enī opa sua
 ut que de limo carne & e
 o sp̄ituali uite sp̄ituali
 hominis ab eo recesserit. e
 uerit uerunt. s; tam̄ in
 die renouabunt. Qd̄ aut̄
 de limo fecit. ueterē legē
 s; p̄figurauit. s; qd̄ idē h
 mo in carne & ossa sur re
 legē ostendit. quā fili d̄i p̄
 uat. Qui etiā p̄t emere r
 & cūm̄ erit. in quo deme
 cū p̄mo sc̄itatis & cū p̄m
 facit creatoris uidebit. q
 renouatus ē que ad h̄m̄ d̄i
 re sp̄m̄ tuū & creabunt. &
 facit r̄e. Qd̄ dicit. Tu d̄s
 d̄i emet̄ in nouissima
 m̄ & homines in imort
 gunt. ita qd̄ am̄ n̄ crescet
 nec in illa p̄teritūe uer
 renouabit facit terre sc̄lu
 tanna in una scientia.

nal cont uoluntates suas in piculis corpi
 sui sustinent. de quib' se eripe n' potu
 erit. s. in tempib' uris i' quita bella pp
 prias uoluntates & incopositos mores
 mos habebitis. in quib' multas tribula
 tiones patiemini. Quicunq; q' picula is
 ta effugere uoluerit. caueat ne in oca
 lis suis ita contenebret. qd' in retib' erup
 naru' istaz occipet. s. iniquisq; qm' u
 pualebit. p' bona opa & respectu bone
 uoluntatis illa fugiant. & ds auris su
 iu' illi p'uidebit. Diabolus naq; i' ope
 di' errore fecit. qd' etia' in p'mo homi
 ne icepit. in spumaf uicior' suoz sup
 spirale pplm' exspuit. s. ds pplm' quem
 sibi elegit. in rectitudine seruabit. sic
 etia' quosda' homines cont' nouissimu
 errore seruauit. ut illi dissipent. Sic
 diabolus in cauda et toris hui' c'funde
 tur. & sic coluber in caverna abscon
 det. uelut etia' in nouissimo errore i' o
 sione ducet. ds em' opa sua in ada p'ui
 dit que de limo carne & ossa fecit. cu
 ei spm'aculu' uite inspauit. S. cu' spe
 hominis ab eo recesserit. caro & ossa i
 cinere uertunt. s. tam in nouissimo
 die renouabunt. Qd' aut' ds homine
 de limo fecit. ueterē legē hominu' dan
 da p'figurauit. s. qd' idē homo de li
 mo in carne & ossa sur' rexit. spirale
 legē ostendit qua' fili' di' p' semetipsum ac
 tulit. Qui etia' p' cinere renouabitur
 & cinis erit. in quo demonstrabit qd'
 cu' p'mo scitatis & cu' p'mo uere legis
 facie creatoris uidebit. quia ibi uere
 renouatus ē que adu' dū sc'ptu' ē. Emit
 te spm' tuu' & creabunt. & renouabis
 facie t're. Qd' dicit. Tu ds qui omnia cre
 asti emittes in nouissima tuba spm' tu
 um & homines in imortalitate sur
 gent. ita qd' am' n' crescet nec arefcent.
 nec in ulla putredine uerterent. Et sic
 renouabis facie terre scilicet qd' cor p'
 & anima in una scientia & in una p

fectione erunt. hoc ds faciet. in quo nec
 uicium nec finis ē. Nam ds in nullu' respici
 cit. quia ipse totus ē. Et ipse homine
 creauit. i' que opus & miracula sua po
 suit. & cui qd'q; edificiu' uir tutu' comu
 sit p' qd' ad ipsu' tendat qd' idē ds ual
 de amat. quia caritas ē. Nam ds facit
 uelut aliquis pat' familias qui familia
 ri amico suo bona sua comittit. q'tenus
 p' bono ope corde bonoz mercede ab ip
 so recipiat. Hunc osily di' audite & i' d' h
 gite quid' spe di' ad uos dicat. ne de me
 hore parte peatis. Et spe di' uobis dicit.
 In ciuitate & regione inam aspiciete. &
 nefarios homines a uobis abicite qui pe
 iores iudeis sūt. & similes saduceis. Nam
 quādm' uobiscu' manserunt. tuti & securi
 ē n' poteritis. Ecclia em' sup' uiquitate is
 toz plorat & plangit. qm' filii ei' in uiqui
 tate istoz c'raminant. Quapp' ipsos a
 nobis picite ne cōgregatio & ciuitas uita
 peat. qm' in coloma p'ide' comituu' re
 galu' nuptiaz p'paratu' ē. in plate' eius
 adhuc fulminant. Ego aut' timida &
 paup'cula p' duos annos ualde fatigata
 sū. ut corā magistris & doctorib; ac ce
 teris sapientib; in quib' da' maiorib; locis
 ubi mansio illor' ē. uinente nocte ista p
 ferre. S. quia ecclia diuisa erat. uocem
 hanc iteri subtraxi. *Preposit' sc'i petri totiq;*
R peccator & p'positus cler' treuitor. h.
 maioris ecclie sc'i petri. ac totus
 treuitor. clerus. hild' dei famule. ac mis
 terior' ipsi' quā plurimoz. conscie. in ce
 nobio beati robbi deuote iuuenti. cū grā
 achone man' extensas ad dū p' ipsa. Cū
 p' diuinā p'missione reuelent' ex multis
 cordib; cogitationes. n're ad uos p' diuinā
 uoluntate. cū toto amisu' corpi' isto
 ta deuotione m'ris nos diligamus. Scim'
 em' p' spm' sc'm' uos i' habitare. & plurima
 cetis hominib; i' cogita p' ipsu' uobis ma
 nifestari. Nam ex quo a nobis recessistis
 cū in dieb' pentecostes nup' ad nos sup'na

beati. s. multa opa
 unde honor in p'p
 p'it uro cadet. Sic
 nocat. & querit. s. p'p
 dala. ut sc'ptu' ē. p'p
 p' que scandala uerit
 ut p' tr' uoluntates
 na opa hominu' p'p
 te erumpit. & d' d' d'
 in impetare sua m' d' d'
 lel. aut' homines d' d' d'
 se opa uia erit ad c'p' p'
 sim p'it n' colub' & erit
 abut. quousq; i' temp' p'
 put gent. s. h' aut' d' d'
 fut qm' uere nouissimū
 cū diabolus in adu' d' d'
 in uicio cont' d' d' p'p
 ren' gerit illos. s. s. in
 in p'ueritatis. h' d' d' d'
 sic uentū fut. ut p'p
 uores in col' tr' uerit. &
 pos eos occidit. uobis
 Tunc. aut' uia m' d' d' d'
 meliora prior' d' d' d'
 ris em' d' d' d' d' d'
 aurū fulgebunt. s. p'p
 p' manducet. Nam p'p
 in spiritali populo em' d'
 mit' cū p'p'io n' d' d' d'
 si multas facit d' d' d'
 habere uolunt' qm' d' d'
 dicent. Ve nobis. qm'
 nāq; de p'p'io n' d' d' d'
 re ad iusticia' d' d' d' d'
 angli in casu diabol' d'
 tan sūt. Et sic p'p'io n'
 nec p'p'io n' d' d' d' d'
 s. a multis erit d' d' d'
 fortissima in m' d' d' d'
 tunc multa hominib;
 tam ualida uoluntate
 cecurrit. Domine d'
 pa ista fuerit.

93

dispositione uenisset. ubi comminatione
 di nobis imminere p̄chrisit. multa dispen
 dia ecclesie: multa picula hominū. cir
 ca nos & apud nos uidim⁹ & expti sum⁹.
 quia scdm̄ bonū c̄silium qd̄ nobis dedit
 tis nā dñi placare neglexim⁹. & nisi p
 miām dei uindicta ipsi retracta fuisset
 forsitā eisdē piculis iminentibus
 in desparatione succubissem⁹. Et quia
 d̄s in uobis ē. & uerba ipsi ab ore urō
 sonat. q̄m̄t̄me mat̄nale dilectione
 uiam exorant. ut ea que uita uoce no
 bis tunc p̄palastis. p̄ p̄sentē banū s̄p
 ta nobis t̄nsmittantur. quaten⁹ succedent
 posteritas & uindictā dei & miām eius
 sup̄ nos directā uideat. & uos conscientia se
 cretorū ipsi ueracē & dilectā eē cognos
 cat. Proteccio dñi sup̄ uos semp̄ maneat.
 & qd̄ in uobis cepit. bono fine in uobis p̄
 ficiat. *Ad clerū t̄m̄uorū. hildeg. ar. vii.*

Ego paup̄cula forma que in me
 nec sanitate nec uim nec forti
 tudine nec doctrinā habeo. s; que ma
 gistris subdita sū. de mistico lumine
 uere uisionis ad p̄latos & ad clerū t̄m̄uorū
 sū hec uerba auctū. Doctores & magis
 tri tuba iusticie canere nolunt. ideo o
 rientis bonorū opū in eis extinctus ē qui
 totū mundū illuminat. & qui quasi spe
 culū luminis ē. Oriens enī iste cū doctri
 na in eis lucere deberet que diuersa p̄cep
 ta regeret sicut & sp̄ta solis diuersa ē.
 Auster etiā uirtutū cū calore suo in
 ipsis frigidus ut hiemps ē. quia bona
 opa & de igneo sp̄u sc̄o ignita in se non
 habent. & qm̄ absq; uirtute aridus ē.
 Occidentis quoq; mie in nigredine sacri
 elicium uersus ē. quia bene inuendo
 passionē xp̄i n̄ colunt. qui p̄ humilita
 tē in humanitate descendit. & diuinita
 tē suā obtegit sic sol in c̄ditū absconditur.
 S; septentr̄o cū aquilone in eis opatur.
 ubi iniquisq; eorū latitudine p̄rietatis
 sue exeret. que in penas animarū c̄uer

ret. sicut etiā elicū cor̄p̄ hominis con
 stringit. Ipsi nāq; p̄ bona opa cū ori
 ente n̄ surgūt. & cū ardore solis n̄ ar
 dent. nec cū occidente a malis declinat.
 s; cū septentr̄ionali aquilone in p̄p̄ri
 tate cordis sui se abscondit. Ob hoc u
 re diabolus tres nictos uentos ex aqu
 lone cū iudicib; sibilo emittit. primū
 felicit̄ cū sup̄bia & odio cont̄ orientē q̄
 extinctus ē. scdm̄ cū oblatione d̄i cont̄
 austerū t̄m̄ cū infidelitate cont̄ occiden
 tē. Nam cū doctores & magistri recte in
 bulando d̄m̄ mutari sūt. orientis aqu
 lonē in eis ita c̄struxit qd̄ suspirare
 n̄ possunt. & auster in bonis opib; cū in
 illis cremabat. & occidentis uires cū
 in tenebras decit. quando isti num
 dū & seip̄os agrū sequentes relinque
 bant. Hunc aut̄ uis uirtutis fortitudi
 nis in muliebri debilitatē ichmarē
 que cū uirtuti fortitudine pugnat
 n̄ debet. quia uis caput ē. Mulier
 ū tempus illud. cū quodā tyranno i
 cepit. cū om̄e malū exortū ē. Ego aut̄
 ex uera uisione didici. qd̄ multo c̄nt
 quilibet pat̄ familias qui potens d̄m̄
 ē. filius & famulus suis qui p̄ p̄uarica
 tione p̄ceptorū suorū ipsi displicent. pro
 bitatē ac potentia & possibilitatē suā
 p̄ponit. & qd̄ p̄tea manū suā. extenden
 do cū uirga correptionis eos idemat.
 & dissipat scdm̄ qualitātē delicti ip̄s
 dicent. Unde uenit. & qd̄ absq; me d̄m̄.
 Et de zelo d̄m̄ audim⁹. qd̄ d̄s absq; uir
 one p̄uaricationē p̄ceptorū suorū n̄ di
 mittit. Adā enī p̄cepta d̄i p̄uaricat.
 uisione celestū & clara uelut amittit.
 in locū miserie nullus ē. P̄ d̄m̄ etiā d̄m̄.
 cam p̄ effusione sanguinis sui q̄ occi
 dit expulsus ē. P̄ tur̄m̄ etiā ip̄s ex fi
 lio adā sur̄ reuert̄ qui oblatione d̄i ha
 bebant. ita qd̄ se homines eē sc̄re no
 lebant. uñ tur̄ p̄ peccando scdm̄ mo
 res pecorū uidebat. exceptis filiis d̄i

qui ab eisdē hominib; & an
 separabūt. de quib; noe natu
 tus d̄m̄ eleuatus ē. & sp̄c d̄m̄
 ferbat. & m̄bel sc̄dit. & aq
 uo c̄d̄nt. & sic terra de e
 parant̄ mandata ē & de si
 bel que biberat. Deus enī u
 sic collū capiditatis antici
 q̄r̄tū ē. Tunc t̄ra que in
 abel p̄r̄ molata fuerat. no
 in p̄uit. & sapientia ueri
 s; diabolus enī uisione sc̄e
 uis p̄uenit. m̄ & zehus ē
 in uirtute dedit ac benedi
 ctionē. & in maledictione se
 c̄nt̄ tradidit. Et ita sapu
 in celo & in t̄ra opata ē. Deid
 m̄ abrahā magis op̄ e
 m̄do & ostendendo obedi
 parā reliquit & ubi se cu
 in obediencia illos p̄ignau
 n̄ ē. qui s̄t̄ in qui ut nub
 uificatione uulū c̄fusiōm
 p̄uit. S; mulier p̄ c̄d̄m̄
 uis mulieris sc̄nta ē. in
 aut̄ ē filius d̄i p̄figurat̄ ē.
 d̄m̄ abrahē d̄s p̄uarica
 uis. & in c̄fusiōne ip̄
 uis tr̄uit. & in fecunditat
 uis p̄uidit. qd̄ alia fem
 parit̄m̄ c̄t. qm̄ fili d̄i on
 cationē n̄ā in natiuitate
 Moyses aut̄ legit̄ in act
 uisionis uenit & legē dedit
 p̄uenit ē. s; populus illi
 uaricationes p̄ceptorū d̄i in
 d̄m̄ peccatis sūt. Zehus aut̄
 di p̄uaricationes usq; in fine
 uis. S; tam̄ cū d̄s uind
 ut multo c̄nt̄ eā p̄ homi
 hā aliqua creaturā p̄m̄m
 uis c̄fusiōne malorū
 p̄p̄t̄ sepe & multi in e
 p̄uenit agunt. sic &

qui ab eisdem hominibus & amoribus eorum se
 separabat. de quibus noe natus est. Tunc ze
 lus domini eleuatus est. & spiritus domini super aquas
 ferebat & nubes seclit. & aquas in dilu
 uio eduxit. & sic terra de criminabilibus
 peccatis mundata est & de sanguine a
 bel que biberat. Deus enim ista fecit. Et
 sic collu cupiditatis antiqui serpentis
 extrinseca est. Tunc terra que in sanguine
 abel prius uiolata fuerat. nouum suum ui
 uum prouit. & sapientia uerum opari cepit.
 Sed diabolus cum irratione seclit in filio
 noe peccauit. uim & zelus domini peccante
 in seruitute dedit ac benedictione ei sub
 traxit. & in maledictione seruitutis pec
 cantes tradidit. Et ita sapientia noua
 in celo & in terra operata est. Deinde sancta trimi
 nitas in abraham magnum opus ostendit. p̄fig
 nando & ostendendo obedientiam ubi ille
 patriam reliquit & ubi se circumscidit. &
 in obedientia illos p̄figurat de quibus dic
 tum est. qui sunt in qui ut nubes uolat. & in
 circumscissione uulni effusionis antiqui ser
 pentis. Sed mulier per cachinnum stulticia
 prime mulieris secuta est. in fecunditate
 autem eius filius dei p̄figurat est. Nam in obe
 dientia abrahe deus p̄uariatione ad eum mu
 tavit. & in circumscissione ipse morti uul
 nus iculit. & in fecunditate sterilitate fe
 mine prouidit. quod alia femina alium filium
 paritura esset. quoniam filius dei omnem p̄figuifi
 cationem istam in natiuitate sua compleuit.
 Moyses autem legifer in adiutorium circū
 scissionis uenit & legem dedit. quod etiam a deo
 p̄petratum est. si populus illi p̄pter multas p̄
 uariationes p̄ceptorum dei in idolis & in
 aliis peccatis iur. Zelus autem domini huiusmo
 di purgationes usque in finem mundi opa
 bitur. Sed tamen cum deus iudicia sua emut
 ut. multociens ea per hominem aut per a
 liam aliquam creaturam p̄nuntiat. ne ho
 mines excusatione malorum suorum habeant.
 quapropter sepe & multi inter eos surgunt.
 & penitentiam agunt. sic & in iona fac

tum est. Et sic deus per amicos suos laudat. & per
 inimicos suos p̄dicat. Nam deus formam digi
 ti sui cum p̄fata ostensione in uirum & in
 feminis sepe tetigit. ut scriptum est. Et p̄
 phetabit filium uiri & filie uire. Postquam
 autem deus p̄figurat quod facere uoluit. re
 cordatus est quod dixerat quod contereret caput
 serpentis. Et quoniam mulierem scilicet uir
 ginem obedientiam & castitatem ac omnium bono
 rum pfudit & omnium bono impleuit. ita quod su
 perbia que in eam fuerat in hac aruit. Sed uir
 go hec filium dei de spiritu sancto cepit. qui mi
 rabilitate p̄cessit. & in mundum in miracu
 lis uenit. Tunc deus ab ope illo cessauit. quod
 sic carnaliter p̄parat. Et hunc filio suo
 omnia carnalia ad spiritualia reuocare de
 dit. quia ille caro scitatus est que palena
 natiuitate p̄cessit. & quam esse uuln serpentis nū
 quam uiolauit. Unde idem filius dei ueterem legem
 rigauit. cum in baptismo per fidem & obedi
 entiam & per abstinentiam carnalium desideriorum
 uiam scitatus demonstrauit. & cum pe
 nitentiam hominibus dedit. & cum omnia hec
 in mortali corpe cum morte sua confirmauit.
 & cum miracula & signa discipulis
 suis dedit. sic pater ipse dederat. Nam quia
 deus homo apparuit cum tonitru diuinitatis
 in discipulos suos nouum ignem misit.
 qui antea nunquam apparuerat. & discipuli
 nouus ignis linguis & noua scientia in
 fusi sunt. que secundum celestem armoniam homi
 nes uiuere docuit. Tunc orientis in uirtute
 sua resplenduit. & autem in calore suo arsit.
 nec occidentis nocturnus erat. nec septentrio
 cum aquilone uachabat. quia per passionem christi
 tempore fuerit usque ad tyrannum quondam
 acui tempe omne malum & iniusticia ac p̄ua
 ricatio exorta est. Sed & hec cum fame & pes
 tilentia examinata sunt. & cum bellis & pluis
 icurua sunt. & cum penis penitentie pur
 gata sunt. Nunc autem lex in spiritali populo ne
 glecta est. qui bona facere & docere contemp
 nit. Magistri quoque & prelati. relictis iusti
 cia iusticia dormiunt. Unde uocem hanc

de celo dicentē audim. O filia syon coro
na de capite tuo inclinat. & palliū chila
rationis dimittas. tunc tibi imminuet. & in
paruū numerū cōstriget. & de regione
ad regionē expellet. Potentes enī homi
nes plurimē ciuitates & claustra dissipan
da sūt. Et principes dicent. Abstraham ab
his iniquitatē. que totū mundū in ipsis sub
uertit. Et iudi & audim qd hec picula &
cōtentiones regionū & claustra ppter pūari
cationē obedientie & aliorū pceptorū legalū
constitutionū occurrēt. Et iudi qd nō in
hūmilitate pūaricationū aliqui deo adhere
būt. & ad ipsū ambulabūt. quecādmō in
tēpe helie factū ē. Hi ū enī magno honore
pstitent. & uelut holocaustū dei habebun
tur. quia amaliū recesserūt ut noe & loth.
Et hec eadē purgatio in hoc muliebri tē
pore in modico incipiet. & ptea maior fiet.
& deinde utriusq; ueniet. in quo bella &
ppha ex uultu di iudicio erūt. S. hoc mulie
bre temp' tādū nō durabit. quādū huc usq;
pstitit. Tunc iusticie & iudicia di surgēt.
& disciplina ac timor di in populo erunt.
& iusti & boni homines in spiritali ppo fiet.
qui tam in paruo numero ppter humilita
tē manebūt. & in prima aurora sic here
nate reuertent. & hoc etiā in timore pte
ritorū temporū faciūt. que sibi aduersa fu
isse pspexerūt. Et homines stulticia lasciuo
morū tē nō habebūt more puerorū. s. stulti
cia de ignotis tempib' sustinebūt que uen
tura sūt. Et tunc fortes uiri surgēt & pphē
tabūt. & omnia uerā & noua sc̄pturas & omīs
sermoneſ p sp̄m sc̄m effusos colligent. &
uēllectū eorū sic momle cū p̄ciosū lapidi
b' ornabūt. P hos & p alios sapientes pluri
mi selares boni fient. & sc̄e iuuēt. hoc autē
studū sc̄tantū cito nō auēct. s. diu durabit.
quia hec omnia ppter errantē temp' fient. ubi
multi martires in fide erūt. Nam ut p
hator hec faciet. qui uicū & finē opū suoz
in his aspiciet. quaten' errantē ppo in hoc
resistat. Ipse namq; pphetas p̄mittū cōstitū

ut uelut caput. sapientes uelut oculos. doc
tores uelut os. sic etiā puerbū di omnia fac
ta sūt. Et quia deinde reliqua uibra sc̄larū
fideles bona opabunt' ut dictū ē. & in fi
nū eorū caput ponit. id ē itellectū pphē
pphetā aperit. Tunc & principes cytharū
& tympana in erūpnas & in ruitūa uer
tent. quecādmō filii sūt fecerūt cū cap
ti fuerūt. P̄ hec omnia spiritalia sine ualō
& defectu cōfortabunt. & homines p̄p̄
lā iuuentis libri inspiciēt. Et tunc in
res & fortitudo ac sanitas in populo fiet.
quia uir phator ac rē sanitate replēt.
& etiā uiriditate uirū p̄ducet. ne
fideles corpe & anima ierrantē temp'
deficiant. Itud autē usq; ierrantē temp'
na p̄durabit. in quo fidelis p̄p̄s ad mo
tē quasi ad epulā festinabit. S. & temp'
hoc errore hoc in renebit. usq; di illud
ds in grā & mīa ac in zelo suo disc̄ntat.
In omib' his hortulan' uirtua de herō
suo p̄ciet & uirtua ad se colliget. quecā
mō di sc̄p̄m ē. Deut ultionū d̄ns. ds ultio
nū libere egit. Qd tale ē. Deut in zelo suo
caput omīs iniquitatū ceterit. & illud d̄ns
in casu p̄stermit. quia omīs iniquitas ex
chabolo ē qui in inferno sepult' ē. Ipse nāq;
ds ultionū ē quia in nullū aspexit uel
respexit a quo quicquā sibi addendū
assumeret. s. in semetipso unūquodq; d̄ns
tribuit. cōstituit & facit. & illud libere
hoc in egit. quia ipse solus & iustus &
bonus & timētus in omib' iudicis sūt.
Deus & enī in ultione p̄ditō ē quia bona
noluerūt. & idō cū diabolo eos dampnat.
multos quoq; p dolore libere inclinat. qd
ueterū p̄tea libere elenat. ut ppter bona opa
uelut cōstipue celi sūt. sic plurimos ex pu
blicanis & peccatorib' sc̄os fecit. Tunc di
abolus se erigens. in p̄ditō filio suo sup
pennas uentoz uolare uult. Deut autē i
semetipso disponit ea que uult. qm ne
mo eū supare pot. & omne unū diaboli
dissipat uelut fāber qui omnia uirtua

in fabrica sua ad nichilū
nū suā in zelo suo extendit
ubi emde satanan in pri
m. abyssū p̄ciet. Unde ille f
tam sūt uirt. na in abyss
noc. an se eriget. quia in
ceptus ē. Postea diuinitas
creante opabit. quia om
notū ē qdō purgatio in
fiet. Et reueri nouo igne
m ignes linguis apparuit
primo ualde ornata uid
plures ipse in aurea fide
tunc diffuse fuerant. S. i
ne squalidoz morū cū u
neciat circūdata & aliis
in cōquarata ē. & etiā in
loctione iocunditatis &
in principalū & honesti
mū uirtūta ē. atq; in obli
p̄catorū inclinata. Quappi
uel ab inimicis sup eam u
p̄uentiā sic in iona faci
Decan' sc̄oz aplōz.
Dei grā eccle sc̄oz ap
in coloma dictus decan
solari cū unuerſis eide
d̄ns hūc. omibq; in mon
xpo militanti' deuorā u
nē. & in uero salutarī sal
qua nobis innotuit. qd for
tū mām speciale d̄nam t
nre beatitudinis cōfortū
nō solū nos. immo unuerſi
cū uirtū di ad pietatē
cōtā ē. Unde ē qd iam ma
omīs terrinos tē nre aci
mar. Ecce odor d̄narū de
sūt odor agrī pleni. em b
Benedicte itaq; fittis a d̄no.
d̄no & humili uirō monti
p̄catorū celebratis. que cum
mōmū. unuerſeq; u
laudines celebrare. nō d

in fabrica sua ad nichilū redigit. & ma-
 nū suā in celo suo extendit. sic ibi fecit
 ubi emicā satanam in prima deiectione
 in abyssū precit. Unde ille sic coluber fo-
 ram suū intat. ita in abyssū se abscondit.
 nec anī se eriget. quia nunc totus de-
 ceptus ē. Postea diuinitas ignota omī
 creature opabit. quia omī hominū ig-
 notū ē quādo purgatio mundi p ignē
 fiat. Et treueri nouo igne qui discipulis
 in ignis linguas apparuit. int̄ fideles
 primo ualde ornata uidi. ita qd omīs
 platee ipsi in aurea fide cū miraculis
 tunc distulit fuerant. S; nē p uagatio-
 nē squalidoy morū cū tedio quasi dñm
 nesciat circūdata & alijs plurimis ma-
 lis cōiūmata ē. & etiā in hīs tedio & i
 defectione iocunditatis & pulcritudi-
 nis principaliū & honestatū iūstrutio-
 nū uicāta ē. atq; in obliuionē multoy
 peccatorū iclīnata. Quappr ignee uitio-
 nes ab inimicis sup eam ueniunt. nisi p
 penitentiā sic in iona factū ē deleantur.

Decanū scōr. apłōr. i. oragis scōl. x. h.
 Dei grā ecclie scōr apłōrū que ē
 in coloma dictus decanus. i. magist̄
 scolarū cū uniuersis eidē ecclie fr̄ib; /
 dñe hild. omībq; in monte scī robri
 xpō militantib; deuotā in dño oratio-
 nē. & in uero salutarī salutē. Ex die
 qua nobis innotuit. qd sorore immo fi-
 liā nrām specialē dñam sigeuizen ī
 nrē beatitudinis cōfortiū collegistis.
 n̄ solū nos. immo uniuersa coloniensū
 ciuitas nutu dī ad pietatis amorē suc-
 centa ē. Unde ē qd iam manifeste per
 omīs terminos nrē acunctis pla-
 mar. Ecce odor dñarū de scō robro /
 sic odor agri pleni. cui benedixit dñs.
 Benedicte itaq; sint a dño. que in mo-
 dico & humili urō monticulo ea opa-
 pietatis celebrastis. que cuncte sublimi-
 tates montū. uniuersq; uallū nrā
 latitudines celebrare. n̄ dicim; n̄ po-

uerit. s; neglexerit. Audiuim; siquidē
 mupime. fama pdente. qd ille hostis an-
 tiquus p orationes nrās electus sit. qd si
 ita ē. obsecram; ut modū & ordinē elec-
 tionis nobis rescribendo significet. q
 ten; uobis ogaudeam; & ppetua nobis
 cū deuotione dñm collaudem; ipsā qd
 dñam sigeuizen sic familiarī cognos-
 em;. ita speciali salutari. deuotā in xpō
 orationes pmissas renouantes. & easdē
 ab ipsa expectantes. Val. **hildesariis.**

Deus opus suū fecit. s; illud imo in
 n̄ cōstituit. Adā em; p̄t. nā cursū
 circuiti sui n̄ cōpleuit. s; p̄t meridie req-
 situs ē. Deus aut; sp̄ntam suū in p̄phas
 misit ut ueritatē nuntiaret. & sic sapi-
 entia more illoy quos ipsa cōstituit loq-
 dat. q̄ten; miracula pferret. Apłi etiā p
 sp̄m sc̄m op̄ dī in fide p̄fecerit. & marti-
 riū eoy & alioy dñm ostendit. Sp̄ntalesq;
 populos sp̄e sc̄s īflant. qui sc̄m in semet
 ipsū finit. & anglicū ordinē colūt. Sic
 opus dī simile diei ē. Omīs em; unū dix-
 erūt. s; tam; singillatū clamauerūt. In or-
 tu nāq; diei aurora solē p̄cedit. & in ma-
 ne radus solis resplendet. qui in tercia
 in calore suo ardere icipit. in media uero
 die in calore suo pleni; ardet. & circa no-
 nā calorē suū iclīnat. circa uesp̄am aut;
 calorē suū que in die habuit finit. & an-
 te noctē se abscondit. & sic dies cōplet.
 & ab opib; suis requiescit. Que si imo in
 cōplerent. hominū displiceret. Unde ī
 deo ē nom; sabaoth. quia unquūq; hui;
 m̄di cur suū pleni; officū habet. Tali m̄-
 ds in omīb; opib; suis opat. Sic etiā in hac
 muliere de qua q̄ritū gestū ē. p qua al-
 ti & altiores parui & minores cū labo-
 rib; & orationib; unū dixerūt & singul-
 lati clamauerūt. sc̄dm qd sp̄e sc̄s eos
 hoc officū docuit. Nam quidā p suspi-
 ria m̄e. & quidā p orationes & iugi-
 tias p ipsa laborauerūt. quidā etiā iem-
 ma & castigationē in corpe suo susti-

95

95

nebant. multi quoq. p ipsa elemosinas dederunt. & maxima turba cum adiutorio cuiusq. boni quod facere poterit se ad ipsam declinavit. & aliqui in magno studio sine tedio hoc profecerunt. & ita omnes ad dominum per ipsam simul aspiciunt. que ad dominum cum etiam dies circuitu sui compleat. Hunc autem cum laude simul dicamus. gloria tibi domine. Benedictio dei in gratia ipsi super nos sit. & super omnes qui super illa misericordia mori fuerunt. quoniam ipse dominus dixit misericordiam uolo et non sacrificium.

Uestridus per mebbach. h. l. v. **Q**ui electe dei dilecte hild domine uenerabili. O. prior totaque egre gano fratrum in Eberbach in thalamo summi regis per tuum delictis sempiternis. Deo dignissima scitans uere odorifera & sua unissima opinione sepe audita. nos ierit & idignu. ineffabili spe leticia sumus gaudi. pro eo quod deus omnipotens gratia & misericordia uobis tanta sine largitatis contulit dona mirifica. Patet enim luce clarum quod nos diligat dominus in hominibus ipsi diligentes. quoniam tam digna tam grata. tam amabilis tam uenerabilis estis est omnibus in quibus habitat. ut cum in uobis esse. uobiscum manere nullum ambigat. Cum uero uirtutum tanta collata sunt beneficia. sepe quoque precant uobis esse non dubitant munera & pie caritatis pie copassionis non decere viscera. Unde precant uere largitate supplicat exoramus ut quia per peccatoribus redimendis ac saluandis natus est dominus ex carne beate orate semper uirginis. amore ipsi dominum nostri omnipotentis nostri conditoris ac possit in redemptoris. nostri miseramini. participesque orationum uirtutum facere nos dignemini. Insuper etiam obnoxie rogamus. ut lital quas de secularibus & idiotis ad spirituale conuersatione ouertis quos nos ouertis dicimus. spiritu sancto uos seipsum audiuim. uobis demigne transmittere non dubitemus. quatenus mirifica opa dei & uo

luminare ei in ipsis uideamus. & quoniam poterit toto affectu bonorum operum illa sequi uirtutibus & compleamus. Val. Ad gratias mo

Ego paupercula nachos. h. l. v. **E**in lecto egritudinis plus quam per biennium iacent. hec michi & nocet de celo ad me sic dicuntur audiui. Ad spiritalem populum que deus in presentia sua cum miraculis prophetie secundum quod ipsi placuit placuit. que uides & audis scribere. hoc mihi experient. Deus quodam uirtuosa opa que in sanctis & electis suis operantur. per quatuor creaturas diuina animalia presignantur. spiritus enim hominum per eadem animalia & per eadem miracula occulta multum sua manifestat. que ad dominum ex ezechielis prophetie & uirtutibus dilecto suo per ipsa animalia ostendebat quod ex communi populo spirituale populum segregari & congregari uellet. Iohannes quippe dicit. In medio sedis & in circuitu sedis quatuor animalia. plena oculis ante & retro. Quod dicit. In fortitudine potestatis dei qui deus & homo est. & in omni parte quo potestas ipsi extendit. quatuor euangelistis ibidem fideles precepta dei rummantes & plenitudinem circumspectionis uirtutum habentes esse debent. ita ut uideant inde facti processerunt. & cum quid futurum sit. Deus enim ignis est. & angelus miracula eius hominibus sepe numerant. & mirabilia throni sui mentes spiritus sunt qui ante faciem eius lucent. & qui in amore suo ita ardent ut non aliquid uelint. quia quod ipse uult. De quibus dicitur est. Qui facit angelos tuos spiritus & ministris tuos igne ueritatem. Quod dicit. Omne tuum illis qui facit ministris tuos scilicet eos qui ad salutem hominum aut dirigunt eos spiritus cum amissione cessantes in idest in uita in conspectu tuo sit. & tu spiritus esse ministris tuos cum precepta tua adimplenda ministris fuerunt. Angeli namque ministris sunt quoniam unamquamque interpretationem spirituum uirtutum quod deus in hominibus uult. ad remittit

hoc enim in ipse hominum quia opera eorum colligunt & ipse opera hominum. tunc ipse etiam spiritus uocant. super nos rectore ad iudicium multoties dirigunt. Super quibus uirtutibus uoluntati tuam igne ueritatem. cum in amor in quo etiam ardore cum idem ueritatem ministrant. Omnia facit ei semper spiritus uel cant. & in eadem conuiscant ipse uident. & illa mirantur agnoscunt. id est. & ignis qui ignis est ardet nec per amorem potest. si in amorem uirtutibus ardentem quia in uirtutibus circumspectus ad ad illa eos semper inducit. Nam illis sic de se penitent per omnia honoris sui & miracula uirtutum. quatenus homo conuiscant & cum superaret. & si de semper presisteret. Eodem quod illis qui ministris sui sunt. si saltem pronuntiantes spiritus. e uirtutibus & spiritus seruare in uirtutibus cordis spirituales effectos uirtutum factualem precepta sua populo ostendunt. facit etiam & illos ostendo dic ac nocte in labore suo ardere. & ita ignis in etiam igne effectos uirtutum sine tedio iudicare. Deus in uirtutibus sua per ordinat quod hominibus signando operantur angelos hominibus loqui fecerunt & in iacob factus est. quod hanc anima locuta est. Angelus qui ei ministrant facit uirtutibus & honorantes occurrunt operantur. & id est etiam dicunt. Et per hos igneos uirtutibus dei uelut uelut uirtutibus designant. qui se ipsi

hoc enim in ipf homines officiales sunt
 quia opa eoz colligunt & discernunt.
 & ipf opa hominum que p spm opam
 tur. ipf etiā spē uocant. & angli qm a
 supno rectore ad iudicia sua explenda
 multociens dirigunt. S; ministros tuos
 qui ubiq; uoluntati tue deseruiūt facit
 igne urentē. cū in amore tuo ardent.
 in quo etiā ardore cū idefessa laude t
 iterū ministrat. Ministri & enī dī qui
 faciē ei semp inspicūt uelut flāma corus
 cant. & in eade coruscatione miracula
 ipf uident. & illa mirando & laudando
 agnoscūt. idōq; & ignis urentis sūt. & p dīm
 qui ignis ē ardet nec p aliu accendi nec
 extingui poterit. s; in amore ipf iertm
 gubilit ardentel quia ipse pallio huma
 nitatis circūdatul ad admiranda muta
 cula eoz semp iudicat. Nam pallio fortitu
 dinali sūt dīs se pēnit p qd hominē spē
 culū honoris sui & miraculor suoz con
 stituit. quatenū homo cont diabolu pug
 naret & eum superaret. & sic in diuina lau
 de semp pfliteret. Eode quoq; m dīs facit
 illos qui nunciū sui sūt. filiū ecclie uerba
 salutis pnuuntiantes spē. cū eoz carni sue
 resistere & spm seruire iubet. quos sic to
 to corde spūales effectos rīm deide tanto
 fiducialius pcepta sua populo suo ppala
 re iūtuūt. facit etiā & illos qui sibi mmi
 strando die ac nocte in laborib; sūt in amo
 re suo ardere. & ita igne urentē eē. & sic
 etiā igne effectos iterū seruitio suo si
 ne tedio iudicare. Deus nāq; in pscien
 tia sua pordinauerat qd miracula &
 occulta sua que in angli sūt etiā in
 hominib; signando oparet. unde &
 anglos hominib; loqui fecit ut in abra
 ha & in iacob factū est. que ad mīdū etiā
 balaā asina locuta ē. Anglicos & enim
 spē qui ei ministrant faciē ipf lau
 dantes & honorantes occultis suis quasi
 uestimto opt. & idō etiā urent ignis
 dicunt. Et p hos igneos ministros q
 serent dī uelut uestimto tecti sūt. here
 nite designant. qui se ipsos abnegan

tes quasi homines n̄ sint uiuūt. &
 confortiū hominū fugiūt. Nam
 dīs p opus suū qd homo ē magna
 mirabilia opat. que in anglicis spi
 ritib; pdestinauit. & que corā ipso cū
 laude & mirifico honore fulminat
 S; & ut p̄fati ē in circuitu sedis. q
 tuor animalia plena oculis ante &
 retro ostendunt. qd sūt omnia opa scā
 que dīs in hominib; istis opat. qui ad
 ipfū & ad tronū suū respiciūt. p fide
 orient. p spē auster. p precordationē
 lapsus qui in primo parente factus
 ē occident quasi retro existentib; atq;
 p prudentiā oculos iante ad aquilo
 nē dirigentib; ne bellator aquilonis
 cū cadente morbo supbie & cū arden
 te flāma icestus eoz corruere faciat.
 Cū oculis itaq; istis quos undiq; habet.
 ad dīm anbelare debēt ne a fide extin
 guant. & ne a luce separent. & ne sic a
 quiloni appropinquēt ut morte etna
 suffocentur. Istud quippe ē quasi in cir
 cuitu sedis qm orientis auster & occidet
 dīm ostendūt. s; aquilo totus ab ipso
 supatus uelut scabellū pedū ei subie
 ctus ē. Et deide sēptū ē. Et animal
 primū simile leoni. & scdm animal
 simile uirtulo. & tertū animal habent
 quasi faciē hominis. & quartū ani
 mal simile aquile uolanti. Qd dicit.
 Animal hoc primū cucullatos ho
 mines significat. qui primū in for
 titudine leonis se omnino a seculo abst
 hinent. un̄ etiā & illi igneis qui ocul
 tis dī uelut uestimto coopti sūt. & q
 faciē dī semp inspicūt assimulantur.
 Vestitus enī istoz n̄ a seculo ē s; mira
 bilit a deo. que ad mīdū dīs in illis or
 dinauit qui hunc primū ostenden
 do & docendo ptulerūt. Nam cucul
 la ei ab anglicis spiritib; p̄signata ē.
 qui in faciē dī & n̄ in alium aspici
 unt. & latitudo ei ad similitudinem
 nubis tendit. qm & angli in nubib;
 multociens uiuūt. & quia etiā uestis

Significatio cuculle

In mare ei in ipf...
 ter nū toto affectu...
 nunt & compleant...
 Ego paup...
 in lecto agr...
 dicimū lacri...
 ad me sic dicit...
 pplm que dīs...
 cū p̄phete scim...
 ut que uidet...
 cupient. Deu...
 scil & electi...
 cretor dī animalia...
 enī hominū p...
 miracula occulta...
 tat. que ad mīdū...
 hamū dilecto...
 debar qd ex...
 segregari &...
 quippe dicit...
 tu scil p̄p̄or...
 ante & retro...
 potestati dī...
 parte opo...
 tuor euan...
 dī rimmantel...
 homi ut ruti...
 ut uideant...
 quid fuerit...
 dī miracula...
 ant & mirabilia...
 sūt qui ante...
 more suo...
 quā qd ipse...
 facit anglos...
 igne urentē...
 ei qui faci...
 ad saluē...
 spē cū...
 n̄ ita in...
 muros...
 da nunt...
 qm unā...
 si qd dīs...

23

inocentie ade quasi lucida nubes
 erat. homines itaq; isti cuculla cap
 suu regunt. ne ad sinistra uel ad
 dextera declinantes recte cora se in
 impetu spe gradiant. dm semp uspi
 entes ne de bonis opib' reuertantur.
 hec omnia in obedientia qua filius ho
 minis p se ipsu ostendit fieri debent
 quatenus pcepta magistrorū cū ri
 more di obseruent. ita etiā ut sicut
 homo a uoce tonitruis pure formidat.
 sic etiā peccata timeat. Nam sic leo et
 cetras bestias in fortitudine pcellit. sic
 isti in fortissima in diuinitatis cecōs
 homines pcellūt. qm quāuis hominē
 sint. n̄ sic homines uiuūt. Cū em ho
 mo se abrenuntiano se ipsū deo
 obtulerit. mundū accusat. ita ut il
 le in omib' sibi intulit sit. & sic mentē
 suā eleuat. que ad mūdū daniel dicit.
 Aspicebā in uisione noctis & ecce cū
 nubib' celi filius hominis ueniebat. &
 usq; ad antiquū dierū puenit. Qd
 dicit. Cū mentē meā ad celestia sur
 sū eleuare. aspicebā in cōsideratione
 plurimay aduersitatū qd omnia sup
 na & diuina miracula que ds in an
 glicis spūib' opatus ē p filiu suū in ho
 minib; p̄signaret. & ita idē filius usq;
 ad antiquū dierū puenit. quia fi
 lius di ds & homo ē. & ita ds & homo
 iste ds ē. S; & bona opa hominū. &
 laudes angloy se coniungūt. & unū
 in deo sūt. his quoq; cucullatis ho
 minib' turba uirginū associatur.
 que uirū cū amore & diuitiis. & to
 tū mundū relinquit. Sic enī uir
 go delicis mundi hui' ablata ē de
 bet. ne ubera uoluptatis fugat. sic e
 tiā turba cucullata amūdo reho
 ta ē debet. ne ulla officia selaria
 cū illo exerceat. Et ut uirgo auro
 rehocta ē ita qd sub cura & potestate
 ipsi n̄ ē s; sicut libera ab eo ē. sic eti
 am monachus amūdo rehoctus

Laut maxime
 uirginis

illi subingatus n̄ sit. s; liber ab illo mane
 at. Uirginitas quoq; solē significat qui to
 tū mundū illuminat. quia ds uirgin
 tate sibi adunxit. que uirū rehocto illa
 genuit. que radus diuinitatis p̄fudit q
 & omnia regit. Rex nāq; qui cuncta regit
 ds ē & illi uirginitas coniuncta ē. quando
 ds & homo de uirgine natus ē. Sic alit
 uirgine a dextri' eius in uestitu decantans
 circūdata uarietate. qm diabolo repug
 nans alit uirginitas ut uiri diuinita
 tis in ope fulgent. ubiq; comp̄heusa mul
 titudine diuer' s; uirginū. Diuinitas que
 uirginitate sibi desponsauit. cū primū
 anglis ad sinistra partē cecidit. & tū etiā
 populi saluationis in adā sibi elegit. que
 dextriā suā nominauit. de quo populo uir
 ginitate sibi adunxit que maximū
 opus p̄tulit. quia ut ds p uerbu suū
 omnia creauit. ita & uirginitas p calo
 re scē diuinitatis filiu dei genuit. Sic
 uirginitas absq; fecunditate n̄ ē. qm
 uirgo dñi & hominē p que omnia se
 genuit. S; & hoc in omib' uirgines uerū
 & noui testamti quas ds in scis suis opa
 tus ē uelut uestimti auro decorati de
 corate sūt. & has uirgo ad se libere col
 liget. qm ligatura utri eam n̄ constituit
 git. Nota quoq; quā ezechiel uidit uir
 ginitate p̄signauit. quia eadē uirgini
 tas ante incarnationē filii di in lege p̄
 signata ē. Post incarnationē autē cū il
 la mirabilē plurima miracula opa
 bat. qm ds p ipsā omnia placula purga
 uit. & unāquāq; uirginitate recte or
 dinauit. Uirginitas quippe uetera sus
 fert ac noua sustinet. & ipsa radus
 fundamti omniū bonorū ē. quia semp
 & semp cū illo fuit qui sine uicio & sine
 peccata p̄dita fuit. p illa in saluatione
 reuixit. cū p̄ahenā naturā peccata ho
 minib' abstiraxit. Scdm autē animal
 simile uirulo in clericali habitu diuina
 sacrificio uisitentes ostendit. hos imbe
 licet qui nuncā dñi saluatois circūfō

unt. & agrū p̄ceptorū di a
 ner tūt. & hos etiā qui an
 tū nominant. qui ob hoc
 cultant se emgere debent
 re carnatū uoluptatū uad
 cū aratro strenue enertan
 quoq; sobrietatis habebūt
 peccata hominū abluunt
 fier. quia in semetipsis pe
 hec itaq; duo p̄dicta gene
 minū illoz qui p leonem &
 nati sūt. aliud quoddā ge
 ad se trahit quos ipsi com
 quoz plurimū se ad dñm u
 enertāt. quia contrariet
 rectitudinē diligit. & op
 temeritatē agunt de p̄
 ceteris. Qui sūt. & quid sūt u
 qd simi nos. Et qm si
 p̄phētis similes sūt. &
 dicitur quom ds popu
 nertit. Hos q̄ qui dñm t
 spm dñi ad nos dicent
 ta mala a uobis auferre &
 ante dies tribulationū
 cū imici di & nri nos fi
 recti locū humilitatis a
 conuertent. ne amodo in
 ne p̄maneat. quanta ha
 quam ad dñm etiā uerere le
 fuerat sine in spūale in
 ut unāquāq; priore uirg
 hora purgauer. In primo
 ade concessit terrā colere.
 re. noe edificare. & hoc u
 sacerdotū qd in xpi icar
 tū ē. qd p̄i abraham p e
 moyses p legis lationem
 hec omnia idē filius di p
 marte sua p̄fecit. Unde & a
 diligenda sūt. Post rui
 tam in hominib' quā in a
 nonē suā recte p̄signauit.
 aut deceret ut sacerdos o
 le. dūcipulus officia mag
 cū agricola sacerdotē. dñ

unt. & agrū p̄ceptorū dī arando ubiq; e-
 uertūt. & hos etiā qui angli dñi exerei
 tui nominant. qui ob hoc quoq; emgulo
 castitatis se emgere debent ne in uanita-
 te carnalū uoluptatū uadant. / s; ut agrū
 cū aratro strenue enerant. Circūcisionē
 quoq; sobrietatis habebūt. qm̄ p̄ ipsos
 peccata hominū abluunt. & hoc in nūa
 fiet. quia in semetipsis peccata sentiunt.
 Hec itaq; duo p̄dicta genera uidelicet ho-
 minū illoꝝ qui p̄ leonem & utulū desig-
 nati sūt. aliud quoddā genus hominū
 ad se trahūt quos ipsi conuersos uocant.
 quoz plurimi se ad dñm in morib; suis n̄
 ouertūt. quia contrarietate poti; quā
 rectitudinē diligūt. & opa sua cū sono
 temeritatis agunt de plantis suis sic di-
 centes. Qui sūt. & quid sūt isti. Et qd̄ sumus
 & qd̄ sumus nos. Et qm̄ sic agunt pseu-
 do p̄phetis similes sūt. / & quia n̄ recte
 iudicāt quom̄ d̄s populū suū consti-
 tuerit. Hos q̄ qui dñm timent. / audite
 sp̄m dñi ad nos dicente. hec sup̄dic-
 ta mala a uobis auferre & uosmetipsos
 ante dies tribulationū illaz purgare
 cū timetis d̄s & uiri uos fugabūt. & in
 rectū locū humilitatis & paupertatis uos
 conuertent. ne amodo in tanta latitudi-
 ne p̄maneat̄s quanta hactenus fuisistis.
 quemadmodū etiā ueterē legē d̄s a con-
 stantudine sua in sp̄itale uitā mutauit. &
 ut unāquāq; priore institutionē ad uitā
 hora purgaret. In primo enī ortu d̄s
 adē concessit terrā colere. abel sacrificare.
 noe edificare. & hoc usq; ad finm̄
 sacerdotiū qd̄ in xpi incarnatione exor-
 tū ē. qd̄ pri; abrahā p̄ circūcisionē.
 moyses p̄ legis lationem p̄figurabat. / s;
 hec om̄ia idem filius dī postea in huma-
 nitate sua p̄fecit. Vnde & ad hominē i-
 telligenda sūt. Post ruinā enī adē. / d̄s
 tam in hominib; quā in angli; ordina-
 tionē suā recte p̄signauit. hequaquā
 aut̄ deceret ut sacerdos officia agrico-
 le. discipulus officia magistrī coleret.
 cū agricola sacerdotē. discipulus ma-

gistrū in timore dī & humili paci-
 entia imitari debeat. Om̄pe enī
 d̄s in opib; suis cognoscit̄ quēadmodū
 dñi in adā opari icēpit. cui tñā cole-
 re & homines peccare dedit. quia &
 ipse d̄s om̄ia creauit. & ut p̄ sacrifi-
 cū abel filiū suū p̄ redēptione ppli
 sacrificandū p̄signauit. & sic p̄ noe
 qui archā edificauit qd̄ in sp̄itali po-
 pulo magistrī cōstituendi eēt p̄si-
 gnauit. Nunc uos magistrī sup̄di-
 ctos hōies scilicet cūerios in ordme
 uro corripite & corrigite. quia plu-
 rima pars eoz nec in die nec in no-
 cte opit̄. qm̄ nec dō nec sc̄lo ad p̄fēc-
 tū seruiūt. & eos ab ignorantia ista
 excitare. uelut bonus pignitatus
 hortū suū ab inutilib; herbis pur-
 gat. in uobismetipsis aut̄ sc̄m or-
 dīnē uirū p̄udentes & iuste itelli-
 gentes ne iuste iudicetis. Inueni-
 ent̄ itaq; eēt ut leo. utulus. homo.
 & aquila in significationib; suis s̄
 iuncte aduersarent. s; unūquodq; istoz
 alteri iusticia in figura ueritatis
 ipendat. Sol & enī cū luna & stellis.
 totū mundū bene & ordinate illi
 mināt. Vnde & isti qui p̄ filiū ho-
 minū ad curationē hominū signa-
 ti sūt. sanare unguere & baptisimū
 sc̄ficare cū humili obedientia possūt.
 Nam om̄is sacerdos qui a deo unct̄
 & sacerdos nominatus ē uulnera pec-
 catoz ungere & curare cū iudican-
 te iusticia potit̄. qm̄ officiū hoc a
 deo habet. & idō illud implere n̄ ne-
 gligat. Et ego paupercula & idocta
 feminea forma quanda bestia iudi-
 cū facies & anteriores pedes ei simile
 ut so erat. / cui reliquū corp̄ similitudinē bouis
 ostēdebat excepto qd̄ p̄stiores pedes ei similitu-
 dinē pedū asini habebat. qd̄ cauda carebat.
 Tria aut̄ cornua icapite habuit. quoz duo si-
 militudinē cornū bouis habentia iuxta au-
 res erāt. t̄ciū ū in medio frontis exisset. cornu
 capicorni assimilabat̄ facies ū ei dē bestie ad

ill submagistrū n̄ sic. / s; ut
 ar. / s; ut
 n̄ mundi illum. / s; ut
 tate sibi adhibere. / s; ut
 genit. / s; ut
 & om̄ia regit. / s; ut
 d̄s ē & illi unguent
 d̄s & homo de unguent
 regna a d̄s et cū in
 circūdata ueritate. / s; ut
 nant altit unguent
 n̄ mope fulgore. / s; ut
 titudine d̄s et cū in
 unguentatē sibi desponit
 angli; ad similitū partē
 populū saluatiōis in
 dextra sua nominant. / s; ut
 guntatē sibi adhibere
 opus p̄hibet. quia ut d̄s
 om̄ia creauit. ita & unguent
 re s̄c̄e d̄m unct̄ s̄c̄e
 unguentatē abiq; s̄c̄e
 ungo d̄m & hominē
 genit. / s; ut
 & non restant. quia d̄s
 tū ē uelut uelut
 aurate sūt. / s; ut
 liger. qm̄ ligata ut
 git. / s; ut
 guntatē p̄signant. / s; ut
 tal ante incarnationē
 guntatē ē. / s; ut
 la mirabilē p̄hibet
 bat. qm̄ d̄s p̄ op̄a
 unt. & unāquāq;
 d̄manit. / s; ut
 fert ac nona s̄c̄e
 fundamētū om̄i
 & semp cū illo s̄c̄e
 sine ē. Nam n̄
 peccata p̄d̄ta s̄c̄e
 remp̄t. cū p̄d̄ta
 m̄nib; abstraxer. / s; ut
 simile m̄nlo in
 sacrificio d̄s et cū
 licet qm̄ n̄ca d̄m

emē. postior autē pars ei ad occiden-
 tē uersa fuit. Qd sic intelligendū ē.
 Bestia hec cui facies & anteriorē pe-
 des similes urso sūt. bestiales mores
 latent habentes quosdā homines
 ostendit. qui quidē mansuetudinē
 uerboꝝ pferūt. s; in exemplis uesti-
 gion suoz ubi inante ad rectitudi-
 nē recedere deberēt. temeritatē & du-
 riciā puerilitatis demonstrāt. Cui
 reliquū corp⁹ similitudinē bouis of-
 tendit. excepto qd postiores pedes ei
 similitudinē pedū asini habent. &
 qd cauda caret. qm idē homines in
 gū di ut bos se ferre simulant. cū
 tam in subsequentiū exemplis mores
 asini qui sub pondere cadit in se ma-
 nifestat. nec se caudā habere demon-
 strāt quia in ipsis deficit qd dñs iubet
 hostiā cū cauda offerri. scilicet quō
 bonū qd in humilitate & pauprate
 incipit. ad finē beatitudinis n̄ pdu-
 cit. Qd autē tria cornua in capite
 habet. quoz duo similitudinē cornu-
 um bouis habentia iuxta aures sūt.
 in hoc tres uitas hominū in princi-
 pali cōmercio stantes designat. na
 qd duc effigie in agro dñico laboran-
 tū & uerbo dñi auditū p̄bentū si-
 mul. t̄. t̄. t̄. in medio frontis exis-
 tens cornū capricorni assimilāt. qm
 hoc in fortitudine fiducia sue sp̄ta-
 les homines istos manifestat. qui in
 squalore capricorni altitudinē illā
 in qua nullatenū p̄manere possunt.
 ascendere satagunt. In hac & enim
 altitudine ceteros populos ut phari-
 sei publicanos sp̄mūt & uelut uiles
 despiciunt. & se etiā officialib⁹ quibdā
 causis regionū adiungūt. quatenus
 pillas alius duob⁹ cornib⁹ meliores &
 excellentiores habeant & ut etiā na-
 altitudinē sc̄taris ascendere uide-
 ant. Nam & sc̄lari sollicitudinē se
 adiungūt. & multiplicē locupletari-
 onē comprehendūt. uelut totā terrā

laborib⁹ suis euerant & p hoc latitu-
 dinē diuitiaz plus quā deberēt capi-
 ūt. in similitudine quoq; uiuenti hui⁹
 illud facientes cui filius di dicit. qd que-
 cūq; haberet uenderet & daret paup-
 bus. & ille abiit merens quia & diuitias
 seli & uitā etnā habere uolebat. qd
 difficile erat ut fieret. Homines etiā
 celi & terrā simul habere uolūt qd in-
 possibile ē. qm in comprehensione & pos-
 sessione diuitiaz absq; supbia elationis
 & absq; pprietate uoluptatis nequa-
 stare possūt. sic etiā impossibile ē. qd
 homo in cacumine uerticis alicuius mo-
 tis staret. & tēpestate ualidi uenti qual-
 satul n̄ caderet. Amore quoq; hui⁹
 timorē n̄ habent quos egrum habet
 qui manū suā ad auxiliū & elemosi-
 nā porrigit. s; in stulticiā asini se
 inuolūt. qui magnis onerib⁹ se onerari
 parit quousq; sub eodē onere subcū-
 quō uigū sp̄nalis uite & sollicitudinē sūt
 habere uolūt. s; in ipsis stare n̄ possūt. &
 idcirco ut asinus cadunt. Unde & facies
 eide bestie ad orientē. postior autē pars
 ei ad occidentē uersa ē. quia cū sp̄tali
 uitā adtendere uident. sc̄lari quoq; i-
 herent. in hoc p̄ditos anglos mirantur
 qui in semetipsoz osidentes de celsis gū
 corruerūt. Et t̄. t̄. animal habent facie
 quasi hōis. sc̄lari hōies istos significat
 qui opa sua cū sollicitudine corp⁹ & ani-
 me faciūt. & tam bona intentione ad dñm
 ascendūt quasi cū pennis uolent. quā
 queq; bona desideria sic radunt solum ex-
 de uisti emittunt. / un̄ & uelut pennas
 uident. S; & ad obseruanda p̄cepta legi-
 & sacerdotis currit. & ad dandas elemo-
 sinas in mīa mouent. atq; in t̄. aspiciunt
 quom̄ in illa circant & in gemina pro-
 his se pulucri t̄. pares elumāt & peccato-
 res se nomināt. & ita in sc̄lari uita magi-
 penā quā uoluptatē carnalis gaudij ha-
 bent. & sic ad magistrōs suos sc̄lari sac-
 dotes pueniūt. facie suā qua peccata
 gustabāt mirantes atq; p̄ grām sp̄s si

in penitencia peccata sua
 renouant ut septuē. R. e.
 Qd dicit. Qd in nouo sp̄
 hūmilitate hominis qui pecc-
 ata qd cū de malo studie
 sideriū conuertet. Hā p̄
 cō t̄. renouabit. cū he-
 sit se peccatis in inuolūtū
 n̄ possit quin peccet. & tam-
 ne penitendo se cūertit. S;
 peccat. n̄ renouaret. Qui
 renouant. uidelicet cū pecc-
 penitente fugiūt na qd p
 & quidā alio in cū peccata
 uer. & que facere possent p
 uerū dicit. / un̄ & sic rei
 sp̄m s̄m accipiūt. Sic enī i
 uerū dicit n̄ omittit qui
 & sic in tempe sicco p
 & deinde uim ad uirū
 sic etiā d̄s hominē posuit
 sūt in semetipso renouet.
 in omib⁹ opib⁹ hōis recte d
 hūmilitate ex una aqua multi-
 tur. que ad hūmilitatē & d̄s aqua
 traxit. Hui⁹ quoq; se
 semetipsoz semp̄ aspiciūt &
 uer. & qualit̄ uināt & qm
 habent. & sic uiuentes cū
 t̄. t̄. & celestia n̄ dimit-
 in semetipsoz imolant cū ei
 qd ipsi uelut luna fulmin
 ex uno corde suspirat. s; e
 ut luna defecerit. uico p
 resurgit. que ad hūmilitatē etiā
 cū hūm p̄ sole resurgit. I
 uerūt ut melior d̄ros pe-
 de argentate. qm ubi dor-
 cū in medio magistrōz
 simplicitate pure scientie
 cū de se p̄ceptis peccati
 & cū est quiescēt. que ad hūm
 uer mechas alas suas ad qu
 dicit. uidelicet celestia an-
 t̄. t̄. causis peccata sua p
 t̄. t̄. un̄ & beati mori

fecerit. In fortissima quoque in secula
 tū cōsiderant quā dolores & quā gra
 ua pondera in peccatis sūt que ip
 si palpando pri' tetigerant. & illa
 nunc ut mortiferū cadaver in se
 metipsis occidūt & corp' suū ut occisā
 ouē cōstringūt & psequunt. atq; sic
 in ardentem solē aspiciūt omnia scēla
 ria que ante cognouerāt. retro abi
 ciendo & p puluere cōputando. & ī
 ardenti amore dī timorē gehenne
 spernendo. & ut in fide & in spe pte
 uerare debeant. cōfido. hoc itaq;
 m̄ faciūt ut ysaias dicit. qm̄ sera
 phim alii duab' uelabant faciē eius
 que ale fide & spē significāt. quia in
 fide fideles homines dīm uidēt. & p
 spē p̄mia et̄na desiderāt. & duab' uela
 bant pedes ei' que sensualitatē & ītel
 lectū ostendūt quib' idē hoies michi
 tatē peccatorū suorū tegūt. ne carna
 lia desideria pprie uoluntatis sue p
 ficiāt. S; & aliis duab' uolabāt que ca
 ritatē dī & pximi demonstrāt. qm̄
 cū dīm sup omnia diligūt pximo suo
 in necessitatib' suis assistūt. & ita in
 fortitudine dī sup omnia uolāt. cum
 cuncta trena tūcendūt. atq; unam
 quāq; rē in peccatis diligēt aspiciūt.
 quaten' p abstinētiā peccatorū se af
 fligāt. & sic etiā in pleno desiderio
 cū p̄ciosis lapidib' bonorū opū celestē
 ierlm̄ ornāt. In leta quoq; uita p̄cep
 torū dī n̄ dormitāt. s; semp in nouitate
 desiderij anime uelut canens tuba so
 nāt. qd̄ sūt ardentia suspiria que in
 nocturna obscuritate in peccatis na
 ti ad dīm habēt. quando cū in timo
 re & amore cognosēt. dicentes qd̄ ip
 se sc̄s sit qui omnia creauerit. & qd̄ sc̄s
 sit qui nūq; mortalis fuerit. & qd̄ sc̄s
 sit qui īfernū frēgerit. & ab illo elec
 tos suos eduxerit. Beati nāq; homines
 bene opando & dīm laudando nūq; in
 cessabūt. & cū opari cessauerit. p̄
 finē tamē uite sue a laude creatoris

l. 2. h. m. h. o. o.

sui n̄ desisterent. Ego autē paupcula ab in
 fantia mea debilis & infirma. in musica
 & uera uisione ad hanc septuā coacta
 sū. camq; in graui egritudine in lecto
 iacens deo iubente & adiuuante cōsp̄si.
 q̄ten' illā p̄lati & magistris qui ad ser
 uitū dī signati sūt representare. ut imp
 sa q̄si in speculo cōsiderarēt. qui & quales
 eēt. & ut etiā illis eam demonstrarēt
 & ap̄irēt qui p obedientiā ipsi subiecti
 sūt. Et audiui uocē de celo dicentē. Nemo
 uerba hęc contēpnat. ne si ea contēp
 rit. uindicta dī sup ipsū cadat. *Verū*

Hildegardi m̄te & corpe unquam
 imaculatē & acinabulsi dō dicit
 te. *W. de kureheim. cū cētis societatis sūc
 fr̄ib' in partu ebriis suis deo q̄m̄s idignū
 famularū exhibentib'. exemplo deppore
 hostiles turmas deo duce p̄terere. Quā
 curū uirā fraglantia n̄ modica trari sp̄
 cia disp̄it. eo qd̄ n̄ solum opari bona uerū
 pphetare uentura. contēplari celestia. sp̄
 sc̄i gr̄a cor ut in mundū illustauerit. dō
 nū dixim' licet idignū uirē nos sc̄itāt ob
 tentu frat̄nitatis cōmittē. Et certe quā
 nos ultima xp̄i tamē m̄bra uobiscū fore
 credim'. fident' dicim' qd̄ quicq; in eū
 nomine uos poscim'. cū p̄stare potest n̄
 negētū postulanti'. Rogam' ḡ benigni
 tatē ur̄am mar' & sponsa agni. q̄ten' in
 ur̄is orationib' m̄i memneritis p̄penti'.
 certa de nr̄is siquid possit apud dīm. qd̄
 ur̄e orandū semp ur̄i memoriā faciat.
 Adhuc unā petitiōne uos petere p̄sum
 imus sc̄licet ut uerba que sp̄u sc̄o uos do
 cente nobis & aliis quā plurimū in hęc
 heim p̄sentib' de negligentia sacerdotū
 quā in diuino sacrificio habēt ap̄m̄b'
 mat̄na pietate nobis sc̄be & cōstruere
 n̄ negligent' ne a memoria nr̄a elabant.
 s; ut ea attent' p̄ oculis nr̄is habeam'. qm̄
 cū tremis & sc̄lar' b' causis plus quā oport
 tet ibimam'. uerba cōfessoria in uentū
 multociens negligent' emittam'. ualeat
 mat̄na dilectio in uobis. *hiloco. m. 15.**

in lecto egritudine diu iac
 iat nationis millesimo co
 gessim. uidi in gulam co
 pulcherimā imaginē n
 habentē. que electissima in
 r̄issima in deliciis tamē p
 erat. ut eam humana mi
 comprehendere ualeret. & e
 ra usq; ad cēnū pringebat.
 maxima claritate effulsi
 in cēnū aspexit. Candidiss
 ex albo serico iudebat. &
 am' lapidib' sc̄licet smar
 buchis quoq; & margarit
 riculabūt. calciamita ex on
 del habent' S; facies ei' p̄
 rat. & uestis ipsi' in dext
 fuerat. atq; palliū ei' elec
 tū suū amiserat. &
 d̄m̄p' demigrata erat. Et
 al' & lugubri. in altitud
 dur' dicens. Audi cēnū qd̄
 didata ē. & ita luge qd̄
 tā ē. & abyssū contēmissa
 mea demigrata sūt. Uulpe
 & uolucres celi nidof' ego
 & consolatorē n̄ habeo. ne
 que icamba & a quo susten
 detur. Ego in corde patris
 filii hominis qui in uirgin
 & natū ē. sanguinē suū
 cū eodē sanguine me sibi
 & dotauit. quaten' in p̄u
 regeneratione sp̄e & aque
 taminatos a sp̄uma serper
 rē. Hūctici autē mei uide
 qui faciē meā facere debent
 tā rubere. & uestē meā ut
 rubere ac palliū meū ut p̄
 cadare & calciamita mea
 fulgere. facies meā puluere
 & uestē meā sciderūt. palli
 uerū fecerūt. & calciamita
 uerū. & qui me ubiq; orna
 me in omnib' hīs destruerūt
 meā p hoc sordidat. qd̄ cor

In lecto egritudinis diu iacenti anno dñice
 icar nationis millesimo centesimo septu
 agesimo. iudi iugulanti corpe & animo
 pulcherrimā imaginē muliebrē formā
 habentē. que electissima in suauitate & ca
 rissima in deliciis tante pulchritudinis
 erat. ut eam humana mens nequaquā
 comprehendere ualeret. & cui statua ater
 ra usq. ad celi ptingebat. facies q̄q. ipsi
 maxima claritate effulsit. & oculis suis
 in celi aspectu. Candidissima etiā ueste
 ex albo serico iduebat. & pallio p̄ciosissi
 mis lapidib⁹ scilicet smaragdo saphiro.
 bachi quoq. & margaritis ornato cir
 cū dabat. calciamta ex omichino circa pe
 des habent. S; facies ei puluere aspsa e
 rat. & uestis ipsi in dextro latere scissa
 fuerat. atq. palliū ei eleganti pulcri
 tudinē suā amiserat. & calciamta ip
 si sup̄ demigrata erat. Et ipsa uoce mag
 na & lugubri. in altitudinē celi clama
 bat dicens. Audi celi qd facies mea sor
 didata ē. & t̄ra luce qd uestis mea scis
 sa ē. & abyssē contremisce qd calciamta
 mea demigrata s̄t. Uulpes foucas habēt
 & uolucres celi nidof. ego autē aditrore
 & consolatore n̄ habeo. nec baculū sup̄
 que icumbā & a quo sustent. Et itū di
 cebat. Ego in corde patris latui. quo usq.
 fili hominis qui in uirginitate ceptus
 & natus ē. sanguinē suum fudit qui etiā
 cū eodē sanguine me sibi desponsauit
 & dotaui. quaten⁹ in pura & simplici
 regeneratione spe & aque c̄tractof & o
 taminatos a spuma serpentis regenera
 re. Nutriciū autē mei uidelicet sacerdotē
 qui faciē meā facere deberēt uelut auro
 rā rubere. & uestē meā ut fulgur cho
 ruscare ac palliū meū ut p̄ciosos lapidē
 radiare & calciamta mea ut candorē
 fulgere. facie meā puluere consparserit.
 & uestē meā sciderit. palliūq. meū im
 brosiū fecerit. & calciamta mea demigra
 uerit. & qui me ubiq. ornare debuerat
 me in omnib⁹ his destituerit. Nam faciē
 meā p hoc sordidat. qd corp⁹ & sangnē

sponsi mei cū magna imundicia
 lasciuie morū suoz & magna spur
 cicia fornicationū & adulation & p̄s
 sima rapina auaricie uendendo &
 emdo queq. iconuenientia tractat
 & accipit. atq. tanta sorde circūuol
 uit uelut si itant in lutū ante por
 cos poneret. Sic em̄ homo cū deus
 ipsū de limo t̄re fecit & in facie eius
 spiraculū uite insp̄rauit. mox caro
 & sanguis factus ē. ita etiā eadē uir
 tus di oblationē panis uini & aque
 sup̄ altare ad uerba sacerdotis diu
 nitatē iuocantis. in uerā carnē & in
 uerū sanguinē xp̄i uidelicet spon
 si mei t̄nsert. qd tam p̄t̄ cecitatē
 hanc qua homo in casu adē cecatus
 ē. homo carnalib⁹ oculis uidere n̄
 pot. h̄xura nāq. uulnerū sponsi
 mei recens & apta ē. quādiu uulne
 ra peccatorū hominū patebūt. Hec
 eadē uulnera xp̄i sacerdotē qui me
 candida facere & in candore ser
 uire deberēt. in nimia auaricia sua
 de ecclesijs ad ecclesijs discurrentes con
 taminat. Veste quoq. meā p hoc scin
 dūt. qm̄ p̄uaricatores legū & eugli
 ac sacerdotū sū s̄t. & palliū meū in
 hoc obfuscat. quia p̄cepta que eis i
 stituta s̄t p omnia negligūt. nec eam
 abstinentia uelut in smaragdo. nec
 in largitione elemosinaz uelut in sa
 phiro. nec in alijs bonis & iustis opib⁹
 quib⁹ d̄s uelut alijs generib⁹ gemarū
 honorat. bona uoluntate & p̄fecto
 ope cōplent. S; & calciamta mea sup̄
 demigrauit. qm̄ ipsi nec recta scilicet
 nec dura & aspa iusticie itnera ha
 bent. nec bona exempla subditū su
 is p̄bent. cū tam subtilis in calciam
 tis meis quasi in secreto meo candorē
 ueritatis in aliquib⁹ habeā. falsi q̄p
 pe sacerdotē in semetipsis decepti s̄.
 qm̄ honorē sacerdotalis officij sine
 ope habere uolūt qd eē n̄ pot. quia
 nulli merces nisi p̄misso labore op̄is

fin n̄ desident. Ego autē
 fanta mea debuit & t̄ra
 & uera uisione ad hanc
 sū. camq. in gratia
 iacenti deo iubeat & d̄m
 q̄ten illa placit & m̄
 utiū di signati s̄t m̄
 sa q̄si in speculo cōd̄m
 ēnt. & ut etiā illi can
 & aptet qui p̄ obediētiā
 s̄t. Et audiui uocē de celo
 uerba hec contemp̄t. uer
 rit. unducta di sup̄ p̄
 rui cōk̄ uerba ui cō
 d̄m h̄m̄ uerba ui cō
 imaculat & s̄
 t. v. de l̄ uerba ui cō
 fr̄id⁹ in partib⁹ s̄m̄
 famulatiū ex h̄m̄
 hostiles curmal d̄m
 curū uerba s̄m̄
 cia d̄m̄. qd n̄ s̄m̄
 p̄phetare uerba. cō
 s̄i gr̄a cor m̄m̄
 m̄ d̄m̄ licet id̄m̄
 tenui s̄m̄
 nos ultima xp̄i tam
 credim̄. s̄m̄ d̄m̄
 nomine uos p̄sent. & n̄
 negatū postulam̄. h̄
 tate in am̄ mar & s̄m̄
 uerū orationib⁹ m̄
 certa de m̄ s̄m̄
 uerū orandū s̄m̄
 adhuc m̄a p̄sent
 inis scilicet ut uerū
 cente nobis & alijs
 beim̄ p̄sent & d̄m̄
 quā in d̄m̄ s̄m̄
 māna p̄tate uerū
 n̄ negligam̄ ne a m̄
 s̄. ut ca uerū p̄
 cū t̄m̄ & s̄m̄
 ter h̄m̄. uerū
 m̄d̄m̄ uerū
 māna d̄m̄

dabit. Ubi autē grā dī hominē tangit
 ibi ipsū opari ut mercede accipiat
 facit. Celi itaq; uarios dolores qui ho
 minib' contri s' in ultione dī pluat.
 & totā terrā nebula obteget. ita ut
 uiriditas ei' arescat. & ornāmīta ipsi'
 fusca fiant. abyssus quoq; contremis
 cat. qm̄ in ultione & dolore cū celo
 n̄a in furorē mouebit. Principes enī
 & temerari' ppls sup uos o sacerdotes
 qui me hacten' neglexistis irruent
 & uos abiciēt & fugabūt. & diuitias
 uas uobis auferēt. p eo qd temp' sacer
 dotalis officij ur̄i n̄ adtendistis. Et
 de uobis dicēt. Adultos istos & rapto
 res & plenos om̄i malo. ab ecclia eici
 amus. Et in hoc facto obsequiū deo
 se exhibuisse uolūt. quia eccliam p
 uos pollutā ēē dicūt. Vñ septima di
 cit. Quare fremuerūt gentes. & ppli
 meditati sūt iania. Astiterūt reges
 tē. & principes continerūt iunū.
 Nam pmissione dī sup uos in iudi
 cū suis fremere incipient plurime
 gentes & multi ppli de uobis medita
 bunt iania. cū sacerdotale officiū
 ur̄m & consecrationē uas p uobi
 lo cōputabūt. His assistent in euer
 sione ur̄a reges tē cū tēnis reb' ibia
 būt. & principes qui uobis dñabunt
 cūeniet in hoc uno cōsilio q̄ten' uos de
 rīminis suis expellāt. qm̄ innocētē ag
 nū a uobis p pessima opa fugastis. Et
 audiui uocē de celo dicentē. Imago
 hec eccliam demonstrat. Quapp' tu
 homo que ista uidet & audis plangen
 tia uerba hec sacerdotib' qui ad regen
 dū & docendū pplm̄ dī cōstituti & ordi
 nati sūt pfer. quib' cū aplis dictū est.
 Ite in orbē uniuersū. & p̄dicare euāgē
 um om̄i creaturē. Cū enī d's hominē
 creauit. om̄e creaturā in ipso signa
 uit. quēadmodū in paruo loco m̄branc
 temp' & numerus toti anni describit.
 Et idō d's hominē nominauit om̄e
 creaturā. Et uerū ego paupcula se

minea forma gladiū enaginatū in acce
 pendentē iudi. cui acet alia ad celi. alia
 ad trā uersa erat. Et gladius iste sup
 tale populū extendebat quē ppha dñi p
 uiderat cū admīnando dicebat. Qui s'
 hi qui ut mubei uolant. & quasi columbe
 ad fenestras suas. Isti & enī qui de trā de
 uati & de cōmuni p̄lo separati sūt inuere
 & in colubina simplicitate morū & op̄i
 ēē debuerūt. nunc prauū in morib' & in
 opib' suis sūt. Et uidi qd gladius iste que
 dā loca spiritaliū hominū abscidit.
 S; tamē etiā uidi qd plurimos timorati
 pueros & simplices sacerdotes in aduer
 sitate ista sibi d's obseruabit. uelut hodie
 respondit ubi dicebat. qd dereliquisset
 sibi in isrl' septē milia uiuier. s; gema
 que n̄ sūt icur uata baal. Nunc autē ip̄
 tinguibilis ignis sp̄c s'ci. ut ad meliorē
 partē conuertamini uobis ifundat.

Hierres in bagenthe. h. l. v. c. ar. d.
 Hildigardi castre columbe in fira
 munit' petre latitanti. s'ci' h'ca
 turbati in bagenthe orationū sup dno
 tionē. & qd spectat ad em̄ā salutē. Quid
 dī grā h'c ur̄a corā hominū salubrit
 lucet. patre ur̄m qui uos ardentē lucer
 nā ad illuminationē ecclie suppōsit. q̄
 rificam'. & quāuis peccatores. scitanti
 ur̄e. qua celestis sponsi amplectit' singu
 lari privilegio iherens coruabit. q̄
 demus. Caritate etiā ur̄am ignorare no
 lum'. qd die noctuq; uos faceret' mē
 re desideram'. & assidue ur̄i memoria
 in orationib' nr̄is faciemet. uos abiecit
 corpe quasi p̄sentē m̄cū amplectimur
 n̄re. Ergo p̄fectionē ur̄am humilit' dē
 p̄camur. ut sponso nr̄o sub cui' m̄bra
 secure requiescitis. nos uerā uā m̄dicam
 tes cōmendatis ne p̄terierit turba clam
 res nr̄os cōpescat. s; orationib' nr̄is ad
 dñm adducti. meream' accitare cordis
 nr̄oy illuminari. Hoc autē idē dō dī
 em̄ ut dissolutionē quā in loco nr̄o orā
 ēē scripsit quēadmodū icēpistis. sp̄i s'ci uos

docente sedare & extrapa
 & ut phoc quoq; uitas ē
 b' cōmunitatis. quia n̄
 p̄uolu magm̄ tam an
 p̄m facile icur rem' G
 uos m̄m̄ docet & mult
 demonstrat. hec etiā u
 sibi placuerit manifest
Congregationi frat
 go paupcula form
 tudine dū grau
 amā cogebat. ut hec u
 a hui' p̄ferre. Et audiui
 em̄ā p̄lo hunc op̄i s'ci
 cer qm̄ celi & trā in re
 iller. q̄ten' s'ci' cū dē p̄li cō
 ut istitatio eoy p̄mit' cō
 ut n̄ desititā cēt. Et dī
 em̄. altitudinē & p̄sim
 uas n̄ rectū modū s'ci
 & latitudinē toti orbis sic
 s; m̄m̄ā suā iordinate
 q̄. s'ci' ut in die luceret.
 geret. & lumā ut in nocte
 ceret. In uerbo quippe ille
 ut om̄ia hec facta sūt ut e
 n̄ in hui' uelut in speculo
 siderare. q̄ten' in hoc qd iō
 n̄. Deni enī hominū sp̄r
 uant. & ita unificatus &
 factus ē. Vide autē cōforti
 laude & munusio illi deo
 creaturā illi subiecit. N
 m̄m̄ illi cōcesserat. s; ip̄
 re n̄o uerūe audiuit. &
 p̄uicando obsecatus &
 Vñ diabolus in se gauisū
 in celo supare nequiu'. u
 licet in hominē qui aliu
 diabolus nāq; horē dñm r
 quēadmodū etiā se ipsū ē
 s; d's in antiquo cōsilio q̄
 s; habuit cōputabat. qm̄
 s; ita obseruaret ut ei r
 resistere posset. & idē anti
 quā om̄iū creaturay

docente sedare & extirpare n̄ omittatis.
 & ut phoc quoq; lictas cōmonitorias no-
 bis cōmittatis. quia n̄ cūi extinguat.
 piculū magnū tam animarū quam cor-
 pum facile icurruēt. Grā tpe sci que
 uos intus docet & multa secreta uobis
 demonstrat. hec etiā uobis scdm qd
 sibi placuerit manifestare dignet. Vat.

Congregatiōe fratru in hagenbe. h.
 go paupcula forma multa egri-
 tudine diu grauata. p uera sapi-
 entia cogebat. ut hec uerba ipis p̄lo lo-
 ci hui p̄ferre. Et audiui qd eade sapi-
 entia p̄lo huic opus suū p̄ponebat scilicet
 cet qm̄ celi & terram in recta insima cōstru-
 isset. q̄ten̄ fr̄es eide p̄li cognosceret qua-
 lit̄ istitutiō cor̄ p̄mit̄ cōstruta cēt. & qua-
 lit̄ n̄ destructa cēt. Et dixit. Girū celi cir-
 cūm. altitudinē & p̄funditatē ei ita cōstru-
 tuent ne rectū modū suū supercelleret.
 & latitudinē totū orbis sic ordinam̄ ne ip-
 sa insua suā iordmate excederet. Sole
 q̄q; feci ut in die luceret & tenebras obte-
 geret. & lunā ut in nocte cū stellis clares-
 ceret. In uerbo quippe illo cū d̄s dixit fi-
 at. om̄ia hec facta s̄t ut etiā n̄c p̄sistūt
 un̄ in hui uelut in speculo uos populi con-
 siderate. q̄ten̄ in hoc qd̄ icēpistis p̄manea-
 tis. Deus enī homini spiraculū uite ispi-
 rauit. & ita unificatus caro & sanguis
 factus ē. Deide aut̄ c̄fortiū angloꝝ cū
 laude & ministriō illi dedit. & reliquā
 creaturā illi subiecit. Nam d̄s lunā cō-
 mitatis illi cēcesserat. s; ipse in om̄i hono-
 re isto uermē audiuit. & ita p̄cepta d̄i
 p̄uaricando obcecatū & extinctū ē.
 Vn̄ diabolus in se gauisus ait. Deū que
 in celo sup̄are nequū / in ope suo inde-
 licet in homine qui alius d̄s ē sup̄auit.
 Diabolus nāq; horē d̄m nominauit.
 queā d̄m̄cū etiā se ipsū ēē d̄m uoluit.
 S; d̄s in antiquo c̄silio qd̄ ante eū i
 se habuit cōputabat. qm̄ ordinationē
 suā ita obseruaret ut ei in illa nullus
 resistere posset. & idē antiquū c̄siliū a
 scientia om̄iū creaturā; in se ipso ab-

scendit. un̄ & diabolus illud nec sci-
 uit nec scit. atq; eide c̄siliū usq; in no-
 uissimū diē isci erit. ubi tē in maxi-
 ma c̄fusione sua eide c̄siliū queā sen-
 tiet & cognosceret p̄ que p̄onia ofun-
 det. Nam diabolus hominē isepabi-
 lit̄ p̄ditū ēē ut ipse uoluit putabat.
 Hoīes enī in magna seueria & obli-
 uione d̄i se hoīes fore obliui ihuma-
 ne iuxerit. quousq; idē antiquū q
 filiū queā sc̄ificatū p̄sim sibi ele-
 git. Et d̄s sobrietatē & uirginitatē
 in abel p̄signauit. qui p̄t̄ iusticiam
 martyr̄ effectus. hoc fecit qd̄ pat̄ su-
 us facere neglexit. Sc̄ificati aut̄ po-
 puli se homines ēē cognoscebāt &
 humane uiuebāt. de quib; etiā noe
 surrexit que d̄s in archa obserua-
 uit. S; d̄s uolens iniquitatē submer-
 gere. os abyssi apuit & plurimā cre-
 aturā in aqua submersit. & tē p̄ se
 metipsū iurauit qd̄ nequaquā ult̄
 omnē carnē aqua p̄deret. recordans
 quia homo p̄ aquā regenerandus &
 saluandus cēt. Post diluuiū ū anti-
 quū c̄siliū multa miracula ad c̄su-
 sione diaboli ostendebat. qui de occi-
 sione abel int̄ se gaudebat dicens.
 Ecce opus d̄i qd̄ de paradiso eieci. in
 tra diuisū iacet. S; noe sc̄ificat̄ in
 sp̄u sc̄o opatus ē & altare d̄o edificauit
 in quo antiquū c̄siliū altare illud p̄-
 signauit qd̄ iohes in apocalypsi ui-
 dit sup̄ qd̄ orationes sc̄oꝝ ascende-
 bāt. Cū enī homo in penitentiā pec-
 catōꝝ orat & cū salutē a d̄o querit.
 sc̄s nominat̄. Antiquū q̄q; c̄siliū plu-
 rima signa in abrahā opabat̄ qui
 patriā cognatō suā cū p̄pria uolun-
 tate sua reliquit & durā legē p̄ quā
 mors c̄fusa & serpentis nequitia i
 sanabili uulnere uulnecata ē in sc̄i-
 tate iust. q̄ndo p̄cepta d̄i adimpleuit.
 qd̄ adā n̄ fecit cū p̄ceptū d̄i p̄uarica-
 tus uoluntatē suā secutus ē. Idē etiā
 c̄siliū purificationē legis in moyse

Altitud. & p sanguinē hircorū & utu-
 loz pfiguravit qd innocens agnus p
 homine imolatus ē. Nam filius
 dī de corde patris exiens de uirgine
 natus ē. & omnia hec p semetipsum
 impleuit. Virginitas enī in filio dei
 surrexit que erecto uerillo telos pe-
 netrauit. qm idē filius uirginis to-
 tus ieger. totus scs fuit. & p eum
 magnus ordo uirginū surrexit.
 que uetus lex n̄ cognouerit. S. &
 ipse sacerdos fuit cū se ipsū in ara
 crucis p hominib⁹ imolauit cui⁹
 sacerdotes in sacerdotio suo adun-
 chi s̄ qui anglos imitari debent.
 qui nimen⁹ dī exultāt. Angli quip
 pe opa hominū ex debito officij
 sui uelut septuā dō ostendūt. qd
 & sacerdotes faciūt cū peccata ho-
 minū p penitentiā suscipiūt. &
 ea p idultā miām dō ostendūt. Sic
 & iullicus fecit qui diffamatus est
 apud dñm suū quasi dissipasset bo-
 na ipsi. cū unūquēq. debitore dñi
 sui minus scribere iussit quā debe-
 ret. Iullicus etiā iste synagoga ē q̄
 nulla liberationē p sanguinē hir-
 corū & utulorū habere potuit. s̄ im-
 molationē innocens agni pfigu-
 rauit. p que officio suo priuari ti-
 muuit. Et int̄ se dicebat. qd suffer-
 re n̄ posset duriciā legis que iussit
 si quis hoc uel illud fecerit morte
 moriat. & etiā erubescere qd foras
 piceret. ita ut in nulla petitione
 miē reficeret. Ex qua dñi multi in
 filio dī ad idulgentiā cūerterent.
 ipsa p idulgentia merite pene lau-
 dabat. quia dñi seruus p penitentiā
 & cōfessione dño suo retributionē
 dederit. ab illo multū laudat. qm
 eū multū dilexit. que ad m̄dū ma-
 ria magdalena xpm dilexit. Sep-
 tura hec miē sacerdotib⁹ adē. un-
 etiā decet illos ut xpm imitent.
 & castitatē amet. & icestū fugiāt

filius nāq; dī ut iustos faceret iustos
 in cruce passus ē. & etiā ipsos ad serua-
 bit ut de iullico dictū ē. S. abel p m-
 sticia martir exiit. Post passionē
 aut filij dī multitudo martirū ex-
 orta ē qui p fide & cōfessione ipse passi
 s̄. quos etiā alij martires comitant. s̄
 licet illi qui cont̄ peccata & uicia pug-
 nando se ipsos uincunt. & isti p dūctorū
 martirū penne s̄. Qui aut̄ hos uult
 psequunt. uindicta dī sup illos cadit.
 S. & illi qui uirginitatē tribulando
 psequunt. ita qd illa dolorib⁹ p̄fūdāt.
 uindicta dī n̄ effugiet. & idō multoci-
 ent accidit qd nobiles ex iudicio dī ut
 nobiles & diuites egem efficiunt. & qd
 multi alijs piculis & calamitatib⁹ sub-
 ciunt. Qui ū sacerdotale officij simi-
 iuste p̄mūt & blasphemāt. hi in ream
 suo similes s̄ cam qui fratrem suū oc-
 cidit. un̄ pena illi cōstringendi & pu-
 niendi s̄. Sacerdotale namq. officij
 in magisterio suo a dño deo ē. Itaq; si
 pientia in turba loci hui⁹ turri cōsi-
 cauit. quā bachus topazio & saphiro
 exornauit. & in ipsa speculari pot-
 it. & iuxta eā torcular cōstruit. qd qd
 da hominib⁹ cōmisit qui unū in ipsa
 exprimeret. atq; secus illud domū etiā si-
 cit in qua alios ēē iussit qui omnia que
 ad agros suos p̄tinebat p̄tineret. S. n̄
 pestas ualida & pestifera s̄. n̄ p̄tina
 ē. ita qd hōies p̄dictū torcular castro-
 entel ad eandē turri iacula emittēbāt.
 & qd alij in p̄fata domo manentis s̄
 cont̄ ipsa turri piciebant unde et
 illi qui in ipsa turri erat lapides adde-
 sū istos iaciebāt. Turris hec altitudinē
 magisterij designat. que bachi multū
 cet illis qui a puericia in innocentiā &
 sc̄tate uixerit. decorat. & que topazio
 id ē hui⁹ qui optamā partē eligentiā s̄
 renuntiat elucidat. & que saphiro si-
 uet ipsi qui p̄ amore dī pompi-
 schi & s̄ ipsos ab iugāt exornat. In
 ista speculari s̄. uidelicet hi qui

subiecti sunt in magni-
 tudine officij illos ostent-
 atione ingati inuul-
 ad altare iussit. & un-
 uolūt & cōseruāt. s̄. domi-
 strictionē istoz demon-
 exultentes & in seculo uiue-
 met ipsos p̄t̄ dñm relinē-
 larus corpulib⁹ reb⁹ labo-
 se unā cōseruāt. tēpēstas
 tar in qua in torculari
 laros suos acumina sup
 etiā in domo stantes du-
 tē cont̄ ipsos dirigit. qd
 ad iurā p̄notari se im-
 canche subiecti sunt ex-
 istis sapientia iducias e-
 nar. que ad m̄dū in enq
 dñm suū de ueni dī
 illa & hoc anno usq; d
 & sterora m̄tā. Nam s̄
 ē ut homo uoluntatē p̄
 mar. Alioquin nūq. obe-
 rit sterora. ē in humili-
 one plato sub dī. Cū enī
 m̄dū se icemat omnia cari-
 & semetipsum q̄si p luto cōp-
 ego paupcula & debilis si-
 a hui⁹ p̄fatis s̄rib⁹ dico. In
 n̄t̄. ugnis in nobis ardeat
 ne suo ira p̄fundat. ut u-
 nalcant ut p̄t̄ icēp̄stis.
 osū remp̄ correctionis & e-
 nobis surrexerit. lapides
 gore suū ut p̄t̄ erat rec-
no hūmentis cenob
Amplo spē sc̄i & reueren-
 te s̄pōse. xpi. hild. & soro-
 bro in p̄ngis magistrie ex-
 ora concors cōgregatio h-
 bi. cū bonoz opū humilit-
 na. cūa sublimari glā. Gi-
 na op̄mionis uīe tanq̄ pe-
 cilli icestimabili flore resp̄i-
 dactamur. ut cū aplō dī
 dī et qui semp̄ triumphat

subiectis suis in magistrio p̄sūt. Torcular
 aut̄ officii illoꝝ ostendit. qui p̄ conse
 crationē uigati ministerio passionis xp̄i
 ad altare isidit. & uinea dñi sabaorb
 colit & c̄seruat. s. domi custodia & con
 strictionē istoz demonstrat. qui idiote
 existentes & in se lo uidentes. sc̄m & se
 metipsos p̄p̄t̄ dñm relinquūt. & in neces
 sariis corporaliu' reb' laborāt. & tam̄ sp̄ita
 te intā c̄seruat. rēp̄stat ū remeritatē no
 tat in qua in torculari manentes ad p̄
 lator̄ suos acimma sup̄bie mitt̄. & q̄
 etiā in domo stantes duriciā iobedien
 tiē cont̄ ipsos dirigt. quapp̄ idē plati
 ad iurā p̄uocari se imites p̄ uerba ua
 cundie subiectis suis exhibent. At om̄ib'
 istū sapientia iudicial̄ em̄dationis c̄sti
 nit. quē ad h̄m̄dū in euglio cultor in nec
 ad dñm suū de uicu dicebat. Dñe dimit
 te illa & hoc anno usq; dñi fodiā circa illa.
 & sterora mittā. Nam fodere circa illa.
 ē ut homo uoluntate p̄prietatis suę pre
 mar. alioquin nūq̄ obedire potit. S; mat
 rere sterora. ē in humilitate & subiecti
 one plato subdi. Cū enī homo ad obedi
 endū se ic̄lmat om̄ia carnalia desideria
 & semetipsū q̄si p̄ luto cōp̄mat. H̄c itaq;
 ego paup̄cula & debilis forma. uobis lo
 ci hui' p̄fatis fr̄ib' dico. In extingubilis
 uite ignis in uobis ardeat. & uos lumi
 ne suo ita p̄fundat. ut in ipso p̄manere
 naleatis ut p̄r̄ ic̄cepistis. h̄c cū fructu
 osū temp̄ correctionis & em̄dationis in
 uobis sur rexerit. lapides turris n̄re ful
 gore suū ut p̄r̄ erat recipient. **Congr̄a**

tu hūmēntis cenobii. hildesar
 templo sp̄e sc̄i & reuerende ac dō dilec
 te sponse xp̄i. hild. & sororū de sc̄o Ro
 b̄to in pinguis magistrie exoptatissime.
 tota concors c̄gregatio hūmēntis ceno
 bii. cū bonoz opū humilitate & istan
 tia. c̄na sublimari gl̄a. Graciose reuelan
 tia opimonia uite tanq̄ paradysiaci nar
 cissi ic̄stimabili flore resp̄si. usq; a deo
 delectamur. ut cū ap̄lo dicere cogam̄.
 Gr̄as ei qui temp̄ triumphat in nobis. in

quib' odore noticie sue manifestat in
 om̄i loco. Cōtēplantes enī totā cōpa
 gē m̄m̄i corp̄is ecclie in qua unius
 sp̄e dundit singlis p̄ut uult. ei exu
 berantiā in uite sc̄ritatis excellentia o
 gaudem̄ effluntare. Quia q̄ uos post
 tempa ap̄loꝝ quasi quoddā speculū
 diuine pietatis c̄templam̄. idō in ne
 cessitatis articulo tanq̄ ad firmilli
 mū iexpugnabilis munitiōnū ab̄sū
 c̄fugientes c̄silio & orationib' ur̄is ut
 nobis succurratis dep̄camur. Ordo
 quippe n̄r. licet p̄ om̄ia sim' uobis dñs
 similes. p̄ uos honorat & beatificat.
 Itaq; relatū ē nobis de opib' ur̄is qm̄
 breuit̄ & lucide ecclie filijs tanq̄ de
 siderabiles diuicias c̄tulistis. & quia
 nec hoc dono careret̄. pedib' sc̄ritatis
 uite puoluit. om̄i m̄cōmune petimū
 pietatis uite almutatē. ut aliqd̄ sup̄ re
 gula beati benedicti patris n̄ri memo
 riale ur̄m relinquantis. adm̄dū nobis
 necessariū. Vicimur enī m̄dactis pu
 ri. p̄dictiq; regule t̄n̄sgressores. simo
 dalit̄q; decretoz contēptores. Qd̄ ideo
 maxime euenit. quia quisq; platorū
 n̄roz p̄libitu int̄is sue tam̄ istituta
 canonū quā regule despicit. ut dñi ip
 si sibi s̄ lex. sc̄dm̄ eidē regule testimo
 niū. qd̄ nolūt hoc dicūt sc̄m̄ & iustū.
 & qd̄ nolūt hoc putāt n̄ licere. Nū sit
 qd̄ om̄i uento doct̄me c̄reuseram̄.
 & ualde p̄sūptionib' hominū aggra
 uem̄. Quas & beat' pat' angustinus ab
 horrent. de eis sic loquit̄. Quāuis enī
 contē fide n̄ sit. ipsā tam̄ religionē
 n̄rām quā paucissimū & manifestū
 simū celebrationū sacram̄tis. m̄ia
 dñi uoluit c̄ liberā. a deo seruilib' o
 nerib' p̄mitt̄. ut tollerabilior sit
 d̄ctio uideoꝝ. Que quāuis uere liber
 tatis temp̄ n̄ cognouerit. legalib' tam̄
 sacram̄tis. n̄ humanis p̄sūptionib'
 subiciunt̄. Preciosi itaq; opib' c̄resi im
 mo toti mundi gazis. opul car̄i ex
 hibebitis. si peticioni n̄re in hoc ad

modu uniuersis claustris necessaria sa-
tageritis. Si em tota scdm scriptura
exponeretis / nichil ta utile & ta ca-
ru nobis exhibere possent. De reliquo
orate p nobis ut spū scō nra collecta
societas nulla unquā hostilis fraudis
machinatione disturbet. s; qui cep-
in nobis bonū opus pstruere in no-
bis dignet in beneplacita sibi opari-
one. Valeat matna dilectio ura. **De**

Et ego **regula scī benedicti. hii:**
panpcula feminea forma & hu-
mano magistio idocta ad uerū lumī
& ad memoriā beati benedicti scdm
petitionē urām pspexi. qten ea que
in doctrina regulē ipse intellectui ho-
minū difficiliora & obscuriora in p-
gram dī manifestarent. Et audiui
uocē a uero lumine in dicentē. Luci-
dissima dona & multica spiramina
spc scs in beato benedicto opatus ē.
ita qd mens ipse in amore dī arde-
bat. & in uirtutib' ut aurora rutula-
bat. nec suasionē diabolice artis in
opib' suis pfectit. Ipse em grā spc scī
hoc in pfulsus erat. qd in nullo ope
suo uelut in puncto moniti & iclus
oculi. uirtute spc scī carebat. fons qq;
clausus fuit qui in discretionē dī doc-
trina suā effudit. cū acuti clauū do-
ctrine nec nimis ialtri nec nimis in-
pfindū. s; in medii rote fixit. ita ut
imiquisq; siue fortis siue ibecillus siue
isur m' sit. ex ea scdm possibilitatē suā
bibere cōperent possit. Hora aut hęc
circuēns potestas dī ē. qua d's in an-
tiquis scīs usq; ad moysen qui p'lo dī
legē dedit opatus ē. & qua etiā in aliis
scīssimis uir'is opabat. quoz clauus la-
borū in tā alta altitudine isur' erat
ut cōmuni ppls usū cape n ualeret.
Beatus quippe benedictus doctrinā
suā in timore dī mitissime hausit &
in pietate pcepta dī docuit. & in cari-
tate murū scitatis regule cōstituit.
& in castitate omib' pompis & delicia

non in timore
superare
incarnare
in castitate

si trem scī pegri n' fuit. Et qm ipse in
timore & pietate. in caritate & castitate
doctrinā suā scīpsit. idō nichil eide doc-
trine addendū uel auferendū ē. quia
ei nichil deē. qm in spū scō facta & cōple-
ta ē. Et quia fili colūbe erat. ausculta o
fili pcepta patris tui dicebat. & etiā id
circo scitatis p'dictarū uirtutū plen' erat.
quēadmodū moyses uir mitissimus sup
omīs homines qui morabant in tra. Et
aut ut p'us pat' iste dicit. monachi qdā
in diuer sitate morū se dissipant. cōsiderem-
tib' aprū ē. un' ipsū scdm merita opū suoz
merces donabit. Nam ante tempa beati
patris hui benedicti. nulla certa regula
monachi cōfirmati. diuer sa icertitudine
& instabilitate hac & illac uagabant. ut
to magistio & certa locatiōe carent.
Quapp' ipse uicia instabilitatis morū illoz
describens. ut uita eoz a'fidelib' mona-
chis deuter' monet. S. doctrinā ei uere se-
quentib' p'p' tacitū uitalis grammatice
loquendi cōcedat licentia. scilicet cū cū aliq;
in cōsiliis. aliqua in negotiis seu in maiorib'
necessitatib' agenda sūt. in imōe & n' sigilla-
tim loquēdo data licentia & modice ac-
breuit' cōferant que oportet. & deide signa-
facto. omīs in silentio scdm cōueniē morem
silēat. qm idē benedictus licentiā hanc
statuta hora in qualibet die n' p'fixat.
s; eā in potestate sua quēadmodū oport-
tuit habebat. hanc licentiā hanc loquēdi n'
dabat. nisi aliqua iusta necessitate sen ali-
qua pia uilitate cōpulsus. Atam quia
fere ihumanū ē hominē in tacitū uita-
te temp' eē & n' loqui. idē pat' in potestate
& discretionē abbatis dimittit. quēadmodū
dū alia plurima ei cōcedit. ut discipulis
suis hora cōperentē p'ndeat. quia ipse hoc
que honesta & necessaria sūt ad imōe lo-
quant. & ne in idiscreto silentio ratio as-
ficiant. qm p' hui' mōdi ad imōe loquēdi
p'missionē cōuenienti' & seueri ad tacitū uita-
tate silentii admoneri & cōterri poterit.
+ Qd aut dicit. hiemis temp'e. id ē. al. den-
tū nouēbris usq; in pascha u'pta cōstituta

tionē rationis octaua hora
dū ē ut modice ampl' de n
punit. & iam digesti surg
ē. quia qui t'ia partē hora
hieme ingulat. seu qui t'ia
noctis & diei in hieme dor-
magist' nec p' hac dormitu
aut in reliquo corpe debu
qui aut sup modū ingula
modū dormit debilitatē si
icertit. Sicq; dormientes
digesti surgent. quia cib
t'is sup'at. p tā mordas
aliquid se uertent. oportet
gat. qm & nigilie iste la
m' isert cū ille ierti sono
& cū se purgauerit. qm si
modū dormierit. febre
atq; p' miorē calorē e
si sine sentiet. s; ut ab hū
& ut dō fidelit' seruat ex
p' p'nti bono animo ac
siquē. Qd n' uelut p' rug
frū' qui p'salterij uel lecti
idagēt meditationi isē
ne aut sopori aut ociosita-
tine. s; canite utilitati ar-
nali m'uallo na disposito
tine p'mittit. usq; dū laud
illucescēte iā die icipiat.
tas noctis id ē p'salmis no-
m'ualliu haberi p' medita-
m' aut lectionū designat
chual m'uallo dicit. Ap.
ad simplicitat' et nouēbris si
na ingulaz agenda. ut pe-
truallo quo frēs ad necessar
cane custodito. mox mari
tine luce agendi sūt subsequa
u'rib' notandū ē qd tā in esta
ne scilicet in trib' lectionib' &
dicit. frēs nec p' nocturnos n
nos ad lectos pauandū redū
modū nocte nocturnas uic
temp' p'bat. qd laudes
n' illucescēte chē uiderēt. (

tionē rationis octava hora noctis surgū
 dū ē ut modice ampli de media nocte
 pauset. & iam digesti surgant. hoc ideo
 ē. quia qui tēā partē horarū noctis in
 hieme uigilat. seu qui tēā partē horarū
 noctis & diei in hieme dormit. nec p̄ his
 uigiliis nec p̄ hac dormitione in cerebro
 aut in reliquo corpe debilitat. qm̄ homo
 qui aut sup̄ modū uigilat aut qui sup̄
 modū dormit debilitatē sensus & corpis
 icurrit. Sicq; dormientes ad uigilias
 digesti surgent. quia cib̄ comestus & po
 tus sūptus p̄ tā morosal horas iam in
 aliud se uertent. oportet ut homo sur
 gat. qm̄ & uigilie iste sanitatē homi
 ni inferit cū ille ierti sōno se excusserit.
 & cū se purgauerit. qm̄ si homo sup̄
 modū dormierit. febres facile icur
 ret. atq; p̄ m̄iōrē calōrē cōmōtionē car
 nis sue sentiet. s; ut ab his se defendat.
 & ut dō fidelit̄ seruat exhortationē
 p̄i patris bono animo adimpleat. Et sub
 sequit̄. Qd̄ ū restat p̄t uigilias noctis a
 fr̄ib; qui psalterij uel lectionū aliquid
 idigent meditationi ūseruiat. monēt
 ne aut sopori aut ociositati p̄tea dedi
 ti sint. s; carere utilitati anime. hoc hic
 mali m̄iuallo ita disposito scdm̄ qd̄ tēp̄
 tunc p̄mittit. usq; dū laus matutinalis
 illucescente iā die icipiat. hic p̄t uigi
 lias noctis id ē psalmus nocturnus finit̄
 m̄iuallo haberi p̄ meditationē oratio
 nū aut lectionū designauit. S; mox de
 estuali m̄iuallo dicit. Apascha aut̄ usq;
 ad sup̄dictas xl nouēbris sic rēpetur ho
 ra uigiliay agenda. ut paruisimo in
 tuallo quo fr̄es ad necessaria nature ex
 eant cūltochto. mox matutinu q̄ icipi
 ente luce agendi s̄t subsequant̄. In his itaq;
 uerbis notandū ē qd̄ tā in estate quā in hie
 me scilicet in trib; lectionib; & enā cū una
 dicit̄. fr̄es nec p̄t nocturnos nec p̄t matuti
 nos ad lectos paulandū redibāt. s; ita p̄t
 mediā noctē nocturnas uigilias utroq;
 tempe tempabāt. qd̄ laudes iam cantan
 tes illucescente die uiderēt. Et p̄ recto dis

posito tempam̄to n̄ granabant̄ s; gaude
 bāt. quia etiā ampli quā media nocte
 paulatione facta & deide excussa. homo
 p̄tea uigilans. in uerbis suis p̄ his uigiliis
 n̄ debilitat̄ ut p̄dictū ē. Qd̄ aut̄ p̄tea di
 cit̄ quib; dicit̄. dicto uerfu benedicat ab
 bas. d̄m̄ca orationē ibi p̄mitti n̄ demon
 strat. sic nec illic ubi de primo noctur
 no d̄m̄ca diei hoc in scribit̄. modulans
 ut sup̄dixim; sex psalmus & uerfu resi
 dentib; om̄ib; disposito p̄ ordm̄e in sub
 sellis. legant̄ in codice ut sup̄dixim;
 quatuor lectiones. nec etiā ubi de sc̄do
 & tēio nocturno loquit̄. quia finit̄
 tēio nocturno dicit̄. dicto aut̄ uerfu &
 benedicente abbate. legant̄ alie q̄tuor
 lectiones d̄m̄ca orationis nulla memo
 riā illic faciens ne int̄ruptio ibi eē
 uideat̄. S; & finit̄ sex psalmus sc̄di
 nocturni primari diei dicit̄. Post hos
 lectio apli sequit̄ ex corde recitanda
 & p̄t hęc p̄ ipsi; trib; lectionib; una de
 ueti testam̄to memoriē legat̄. & it̄m̄
 deide lectio una apli memoriē recita
 ta uidelicet sequat̄. in hoc ostendens qd̄
 cū fr̄es lectionib; & meditationi ūserui
 ūt ea que in diuina sc̄ptura necessaria
 habent memoriē sue cōmendēt. ita
 ut cū oportunū temp̄ ūlterit & cū
 necessitas se imerferit absq; mat̄iali sc̄p
 to illa in mediū p̄ferant. quēadmodū
 & p̄dictas lectiones ex corde & memoriē
 id ē sine libro qm̄ breues s̄t recitabūt.
 ne in breuitate eoz̄ ipedim̄tū sustine
 ant. si aut̄ codice ad legendū aut̄ lum̄
 ad uidendū in promptu n̄ habuerit.
 S; qd̄ in diurnis horis diuini opis de
 his teneat̄. hoc ideo ē. quia in arbitrio
 ipsoz̄ dimittit. qd̄ aut̄ ex corde & me
 moriē. aut̄ in codice cū claritate diei
 capitula id ē p̄dictas lectiones p̄ferat̄.
 qm̄ min; ipedim̄tū p̄t lucente die
 tē sustinebūt. In d̄m̄ca aut̄ dieb; & in
 aliis sollempnitatib; p̄t nocturnos eu
 ḡlium legi p̄cipient̄. itelligi mult̄ qd̄
 om̄i tempe uidelicet tam̄ in nocte qm̄

si terra sc̄i p̄gru...
 timore & pietate...
 doct̄ina suā sc̄pt̄...
 trime addendū...
 ei mebn̄ deē...
 ta ē. Et quia...
 fili p̄cepta...
 circo sc̄itac̄ p̄...
 quēadmodū...
 om̄i hominū...
 aut̄ ut p̄t...
 in d̄m̄ca...
 r̄ib; apr̄i ē...
 merces donab̄...
 p̄t̄ il h̄m̄ benedict̄...
 monachi d̄m̄ca...
 & it̄labilitat̄...
 to magis...
 Quapp̄ ip̄e...
 d̄scribent̄...
 ch̄i d̄m̄ca...
 quētib; p̄t...
 loquendi...
 in c̄l̄is...
 necessitatib;...
 r̄im loquido...
 breuē d̄m̄ca...
 facto om̄i...
 silētiū...
 statuta hora...
 s; eā in...
 t̄ur habebat̄...
 d̄abat̄ nisi...
 quia p̄a...
 fere ib̄m̄am̄...
 te semp̄...
 & d̄m̄ca...
 d̄m̄ca alia...
 fuit hori...
 que honesta...
 quant̄...
 ficiant̄...
 p̄missionē...
 t̄tē silētiū...
 + Qd̄ aut̄ d̄m̄ca...
 it̄ nouēbris...

in die. nunciū dī audiri & cōpleri. & p̄ illud deo seruiū debet. & ut etiā audito euḡsio monachi illi euḡsij recordentur. ecce nos reliquim' omnia & secuti sum' te. & etiā hoc itendit. ut si quis p̄ raritate sacerdotū seu p̄ occupatione alicui' ip̄cedimti. eo die nullā habere uel misse. intēē n̄ poterit. lectū & audiri euḡsij sibi sufficiat. Et qd̄ euḡsio lecto dicit. data benedictione scilicet in cōuetudina ria oratione. icipiat matutinos. hic int̄ualsu ad meditationē orationū seu lectionū haberi n̄ ostendit. nec i his dieb' fr̄es simitū matutinis ad q̄ escendū ad lectos redire phibet. s; si temp' p̄miserit. ita ut si matuti' sint reuert. quia in phiritate nocturni & diuini seruitū fatigati s̄ in arbitri um eoz ut ad lectos redeant silent' ponit. Que enī fieri recusat. ea apte m̄ dicit. & que fieri exhortat. illa apte manifestat. hec autē de quib' tali m̄ re ticer. arbitrio & discretioni abbis & fr̄m dimittit. Vñ & in fine nocturnoz matutinoz diuinalūq; diuini serui cū horaz p̄t kiriel dīca orationē dicenda manifestat. ubi dicit. cētū n̄ agendis ultima pars ei orationis dica tur ut ab omib' respondeat. s; libera nos amalo. & ubi collectā dicendā eē n̄ ostendit. quia dicto s; libera nos ama lo. dicit & sic finiant' uigilie noctur na. & n̄m. & cōpletū ē. & uerū misse s̄. nulla collecta designata. quatenus fastidū orantib' tollat. & ne p̄missa oratio dīca in neglectū ducat. qm̄ orationē dīca oratione p̄ciosiore n̄ iuenit. p̄ quā diuinū seruitū t̄mnet. S; & deide in fine cōpletorij subdit. kiriel. benedictio & misse fiant. illa uidelicet benedictio que eo temp'e huc usq; in usu habet. Et qd̄ dicit. semp' me moret sim' qd̄ ait p̄pha. seruite dño i timore. & n̄m psallite sapient. in hoc itelligi uult. qm̄ diuinū seruitū

adbremanerat. ut in gaudio & sine rebo stitudo illud deide pficiat quia breue ē scitur. & quia ubi distinctio longa ē. ad sp̄m ap̄sallentib' parit' sustinetur. ubi breuis ē. ad sp̄m n̄ sustinendo p̄cedat. Carrulitates enī in diuino officio cōra do quasi p̄ minimo habent. qm̄ dignū ē ut corā rege stans beato benedictio fa tente ipsū honeste alloquat'. Postea aut subisert. In conuentu tam̄ omnino bre uet oratio. qm̄ ante singlas canonicas horas orationē dici admonebat. quia cū in sequētib' uibeat qd̄ hospitū pacis osculū n̄ p̄ri offerat' nisi oratione p̄missa. m̄l tomagis cū om̄p̄e d̄s saluandus ē. ora tio p̄mittēda ē & breuis. ne forte psalmo die p̄tea isistentel. m̄n' ipsi psalmodic' tendat. cū p̄ p̄missā & p̄p̄a orationē fa tigati fuerit. Qd̄ autē monachi lectiter ma p̄ modo cūerlationis scdm̄ d̄sp̄nā tionē abbis sui accipiat. hoc manifestat eū de uestimtis fr̄m loquit' ubi dicit. stramta aut lectoz sufficiat. manta gū & lena & capitale. Uestiu dormit. scilicet simplici & sola ueste que p̄p̄a ad curē hominis ē ne nudū iaceat. quia nea fuit. & n̄ dupli ueste iduri. quia hoc pati n̄ possent. emeti emugis aut fimb' ne uestis qua iduri dormit ab eis diffliat. & ne ita nudū appareat. Et etiā dicit. Siquis frat' contumax aut i obediens aut supbus & ceta. & mox sub uingit. si itelligit qualis sit pena. exō municationom subiaceat. n̄ illa uere sacro docū sub stola plata. s; exōmunicatio in qua uerbis tantū simplicit' a cōser tio fr̄m seu in refectorio seu in diuino officio in choro. seu in dormitorio seu ubi similib' sepatit. qm̄ pena hoc itelligentib' grauiore cōfusiōis ruboris ifert quā uindicta corpalis. cū n̄ itelligentib' corpalis disciplina iferenda sit ut sub dit. S; in aut' iprob' ē. uindicta corpalis subdatur. id ē aut uerberib' aut alii corpaltib' castigationib' castiget. quia hūc n̄ uerba s; d̄m' morsus carnis sup

ad correptionē dicit. monastij sic dicit. fr̄ib' nā sine aliquo typo ne id ē sine p̄signata m̄itu ritionis. ubi etiā in ryp' ē ubi. & in po. qd̄ ē pote ceterari m̄ se dicat. et & negare ubi uis ita ut & meliores cibos det. ser uel & detiores cibos subu adimā selares in curty do facere solent qui aut sant. & ne potestate hā n̄ p̄nt idigenti quā non ne subminuitet. qm̄ ill idiget quā illi qui idig idando que danda s̄ n̄ m̄ faciet. Postea subisert septimana sabbato m̄u p̄ foredes & p̄nuerē ubi; agendo. Et itim. Pedes n̄ gredat. quā ille qui itra lauent. uidelicet ad ma dant unā horā refection n̄ scilicet prandū. id ē ne uidelicet potui itmet t̄i panis potui cōmifcet. p̄at benedictionē egrec orationis. & mox sub sequi nacheione igrediat. id ē emi. Deide dicit. S; & car n̄s omnino debilib' q; p̄re carnes tam quadrupedi itelligi uolens. & nullas m̄nes comedere solent ubi meliorati fuerit. ac re solto abstineat. scilicet d̄mpedi. quia s̄am illa comedere n̄ solebat. s; ifir uel uolantū qm̄ munde libidm̄e comedentib' ifert bit. Deide subisert. Et p̄u canonicas scilicet in alim̄ in regula cōstruitas. ita qd̄ alios & sepi' alij senes & it & thamores cibos accipiant

ad correptionē ducit. Et de cellerario monastij sic dicit. fr̄ib' instituta anno nā sine aliquo typo uel mora offerat. id ē sine p̄signata m̄tura deīnitate iustitiam. ubi etiā in typo intelligit. ty. qd ē tibi. & in po. qd ē potestas. scilicet necellarari m̄ se dicat. tibi potestas ē dare & negare ubi uis. ita ut cui uelit plures & meliores cibos det. seu cui uelit pauciores & detiores cibos subministrat. quē ad m̄dū sc̄aret in curijs principū aliquando facere solent qui ammonā ubi dispensant. & ne potestate hanc arripiat qd n̄ plus idigenti quā non idigenti anno ne subministrat. qm̄ illi plus dabit q̄ idiget quā illi qui idigens n̄ ē. nec etiā idando que danda s̄t morā retardatio n̄ faciet. Postea subfert. Egressurus de septimana sabbato mundicial faciat. sc̄o p̄s sordet & puluerē ubi necesse fuerit exīgendo. Et r̄im. Pedes ū tam ipse qui egredit. quā ille qui intratur ū ē. om̄ib' lauent. uidelicet ad mandatū. Et deinde. Ante unā horā refectionis accipiat mixturā scilicet prandū. id ē panē & potū. panē uidelicet potū imctū qd̄ offe sūt. qm̄ ubi panis potū cōmiscet. Et p̄tea. Accipiat benedictionē egredient uidelicet orationis. & mox subsequit. & accepta benedictione ingrediat. id ē oratione cūem̄enti. Deinde dicit. S. & carmū eius iſir. m̄s om̄ino debilib' q̄. p̄paratione c̄cedat. carnes tam quadrupedū quā uolatilū intelligi uolens. & nullas carnes quā homines comedere solent excipiens. At ubi meliorati fuerit. a carm̄ib' om̄s more solito abſtineat. scilicet a carm̄ib' q̄ drupedū. quia tam illas & fucū earū comedere n̄ solebat. s; iſir. tam ū carnes uolatilū qm̄ munde s̄t nec ardentē libidine comedentib' iſerūt manducabāt. Deinde subfert. Et p̄ueniāt horas canonicas scilicet in alim̄tis. id ē horas in regula c̄stitutas. ua quidē ut ante alios & sepi' alijs senes & iſantes prandū & suauiores cibos accipiant. Et itū dicit

Et sic accepta benedictione ingrediat ad legendū. uidelicet benedictione orationis. Et mox subsequit. Nec p̄sumat aliquis ubi de ipsa lectione aut aliunde quicquā requirere. ne detur occasio nisi forte prior p̄ edificatione uoluerit aliquid breuiter dicere. q̄a eo tempore si qui ubi c̄tū p̄latū erat. p̄sentib' de eadē lectione monita salutis faciebat anteq̄ ab iūce discederēt qm̄ tē pauci fuerūt. qd̄ p̄m̄dū multitudine crescente deuitabant ne hac occasione uerba ociosa p̄rūpent. s̄t aut̄ lector ebdomedarius accipiat myrtū ut sup̄dictū ē p̄riquā icipiat legere p̄r̄ cōmunionē sc̄am. quia in tempore beati benedicti ad m̄sā lecturū uelut deo ad altare seruiret. qm̄ sc̄a uerba p̄ferre debebat. d̄nica die cōmunicabāt. s; deinde prandebat. ne ieiunans in legendo forte defectū cordis sentiret. in quo etiā p̄fatus pat̄ intelligi uolebat qd̄ quisq; fidelis p̄r̄cepta eucharistia se c̄nti & diligentius solito in om̄ib' obseruaret. Quod aut̄ subfert. duo pulmentaria coctas. s; om̄ib' sufficiant. pulmentaria cibos illos ostendit. qui ad ignē positi hac & illac ligniolo mouent ne cōburnant. & qd̄ subsequit dicens. si ubi fuerit poma aut nascentia leguminū addat & tertū. Faba & p̄sa. & alia huiusmodi legumina demonstrat que de agro recentia colligunt uelut poma de arborib' tolluntur. & illa n̄ coctas; a cortice abtata p̄ t̄cio cibario fratrib' apponi iubet. Pisces q̄q; aut casei aut oua in t̄cio cibario intelligenda s̄t. & in gr̄a exultit. & hęc p̄ius pat̄ non nominauit. quia p̄scuit qd̄ monachi ab his se n̄ abſtinerēt. & idō hęc n̄ int̄dixit eū nec illa nominauit. Postea r̄im̄ scribit. Carniūm quadrupedū om̄ino ab om̄ib' abſtineat cōmestio p̄ter om̄ino debiles & egrotos. ubi de uolatilib' retinet. qm̄ co

adbreuauerat. ut in p̄
 studiose illud deinde p̄
 scatur. & quia ubi dicitur
 sp̄m̄ ap̄lletur p̄r̄t̄
 breuit̄. ad sp̄m̄ s; s; s;
 Garrulitate enī in d̄m̄
 do quasi p̄ m̄m̄m̄ d̄m̄
 ē ut corā regē s̄m̄ d̄m̄
 t̄nt̄ ipsi honeste alio
 subfert. In cōmuni
 met̄ oratio. qm̄ aut̄ s; s;
 horas orationē dicit ad
 in seq̄m̄b' uelut qd̄ d̄m̄
 n̄ p̄r̄ offerat nisi oratio
 tomagū cū om̄p̄. s; s;
 tio p̄m̄t̄ d̄m̄ ē & breuit̄
 die p̄ra s̄m̄m̄. m̄s
 tendat. cū p̄m̄t̄ s; s;
 rigan fuerit. qd̄ aut̄
 ma p̄ modo c̄m̄
 rione abb̄s s; accipit
 cū de uolunt̄ s; s;
 stram̄ta aut̄ lectore
 gū & lena & cap̄t̄. s;
 scilicet simplici & s; s;
 ad cūc̄ hominū ē
 nea s; s; n̄ d̄m̄
 hoc panē n̄ possunt. c̄m̄
 s; s; ne uelut quā d̄m̄
 est d̄m̄. & ne m̄
 etiā dicit. S; qm̄ s; s;
 obediens aut̄ s; s;
 um̄q; s; s; qd̄
 m̄m̄m̄m̄ s; s;
 docet sub stola p̄ra
 in qua uerbi c̄m̄
 no s; s; s; m̄
 officio in d̄m̄ s; s;
 m̄ s; s; s;
 gen̄ib' ḡm̄m̄
 quā m̄m̄m̄
 corporis d̄m̄
 d̄m̄. S; m̄
 subd̄m̄. id ē
 corporis d̄m̄
 h̄ic n̄ uerba s; s;

mentionē illorū sanis n̄ int̄dicat. Nam
 idē pat̄ quia temp̄e suo monachorū
 ouerſatio rudiſ & adhuc fere iſolita
 fuit. eſu carniū ipſiſ p̄ om̄ia int̄dicē
 re deuitabat. un̄ ut eſu nolatilū ute
 rent̄ eiſ p̄mittebat. Deidē dicit. Ut ui
 deat̄ ab ipſo uel ab om̄ib' uſq; dū cōple
 to ope dī publica ſatiſſatione penite
 at. p̄ſtantiſ uenā petendo. & tūm ita
 tam̄ ut ſatiſſaciat reuſ ex hoc. id ē ſup
 terrā ſe p̄ſternendo. Poſtea ſubiſertur.
 hora qua deſiderauerit hoc qd̄ p̄ri re
 ouſant. aut aliud om̄ino nichil acci
 piat uſq; ad em̄dationē congruā qm̄
 ip̄t̄ contēptū quelibet neceſſaria res
 p̄teruo fr̄i denegabit̄ uſq; dū peniten
 do humilitatiſ em̄dationē oſtendat.
 Et itūm. Deidē om̄iū ueligiſ fr̄m
 ut orent p̄ ipſo uidelicet ad d̄m quē
 grauib' culpiſ ſuiſ offendit. & mox itū.
 & hoc p̄ficiant uſq; dū benedicat illoſ
 in publico ſalutando & ad humilitatē
 p̄uocando. & deidē niſi p̄ ſatiſſatio
 nē id ē in trā p̄ corpiſ ſui deiectionē
 uenā petendo ibi corā om̄ib' humi
 liatūſ fuerit maiori um̄dicte ſubia
 ceat. ſcilicet corā illiſ in carniſ ſue ex
 acerbatione. S; qd̄ dicit. ſi anime ū
 peccati cauſa fuerit latent̄. id ē ſi fiat
 in aliquib' cauſiſ latent̄ exceſſit. uel
 ſi peccatū aliqd̄ occulte com̄iſit. tantū
 abbi aut ſeniorib' ſp̄italib' patefaciat.
 conſulū peccati cōfiteſſendo & ſic idulgn̄
 tiā oſequat̄. Et ſubiſert. hoc ipſū tū
 qd̄ un̄quiſq; oſſert. abbi ſuo ſugge
 rat. & cū ei fiat benedictione & uo
 luntate. Nulluſ itaq; fr̄m regularē
 & cōmunē cibū & potū in cōuentu
 fr̄m ſuorū ſibi regularit̄ & cōmunit̄
 appoſitū deuitate debet ex it̄egro. n̄
 abbiſ ſui p̄miſſione. nec cū fr̄eſ cōmū
 niſ orationib' aut opationib' iſtitū.
 p̄pria uoluntate ſua ab eiſ declinat̄
 niſi aſp̄itali parte ſuo ſibi p̄miſſū fu
 erit. S; tam̄ de quolibet regulari &
 cōmuni cibo & potū in conuentu

fr̄m ſuorū ſibi regularit̄ & cōmunit̄ ap
 poſito. corpi ſuo parte ſubtrahere licet
 poſit. ita ſane ne clamor idē rumorū
 exurgat. ſic cōmunē conſuetudinē mo
 nasterij regularit̄ & humilit̄ ſine q̄mo
 nia ubiq; ſequendo. Poſtea ſic ſcribit. Non
 p̄ſumat̄ forū manducare etiā ſi om̄ino
 a quorūſ roget̄. niſi forte ab abbe ſuo ſibi
 p̄cipiat. Qd̄ ſi alit̄ fecerit. ex cōmunit̄.
 ex cōmunit̄ qua cōmunit̄ & iude
 dieniſ ſiat a cōmunit̄ & ſocietate fr̄m
 ſuorū ut etiā ſup̄dictū ē uſq; ad ſatiſſati
 onē ſepat̄. Et dicit. Expleto ope d̄ioſiſ
 mo ſilentio exant̄. & agant̄ reuerentia
 dō. ut reuerent̄ eximelſ icuruent̄. & ut
 reuerentiā in aliſ opib' ſuiſ habeat̄. quali
 in ſeruiſio dī ſit. nec ulla laſcīa nec ul
 ſu exceſſu arripiat̄. Deidē iſert̄. ut q̄m
 ciatūſ fuerit hoſp̄el. occurrat̄ ei ap̄tore
 uel a fr̄ib' cū om̄i officio caritatiſ. & p̄
 mit̄ orent̄ partē. id ē om̄iſ quicūq; ſit
 ad eccliam ad adorandū ducant̄. na
 qd̄ frat̄el d̄m oret̄ ne cū eſſe hoſp̄el
 ordm̄e ſuiſ iſtingat̄. illi aut̄ ut conuer
 ſationē illorū uidentelſ melioreſ ſiant̄. Et
 itūm. ielmat̄ capite uel p̄ſtrato om̄i cor
 pe in trā. x̄p̄e in eiſ adoretur qui & ſuſci
 pit̄. quia cū hoſp̄el ſup̄uenit̄. qui eoſ
 tē ſuſcipuit̄ ſeu cū diſcedit̄. qui eoſ t̄
 p̄ſequendo benedicūt̄. aut corā eiſ obren
 rentia x̄p̄i ſe ielmat̄. aut corā eiſ ne
 niā petent̄. q̄ſi x̄p̄e p̄ſent̄ ſit. Mox quoſq;
 ſubiſert. Et poſt̄ hec om̄iſ ei exhibent̄
 humanitat̄. qd̄ ē tam̄ in aſſabū & ſoci
 ali ſermonatione collocutione qm̄ ſi
 om̄i neceſſaria corpalī neceſſitate fr̄m.
 Abbaſ aquā in manib' hoſp̄el d̄t̄ p̄
 humilitatiſ officī. & pedel hoſp̄el
 om̄ib' tā abbaſ quā cōgregatio lauet̄. ſci
 licet illi quib' abbaſ idē opul̄ iungit̄.
 Nam beatus pat̄ benedictuſ cū hoſp̄el
 quol ſuſcepat̄ com̄eſſuri cēnt. aquā ma
 niſ eorū portexit̄. & cū a niſa ſua reſſet̄.
 pedel eorū lauit̄. & hoc p̄t̄ exemplū ſibi
 dī qd̄ in cena diſcipuliſ ſuiſ exhibuit̄. ſic
 exceptiſ mulierib; quariſ pedel n̄ reſſet̄.

ſi contēptū mundi &
 cōuerſatione ſua eiſ oſt
 temp̄e monachi tūm
 ex t̄ancoy. n̄ dū ſentiel
 x̄p̄m & n̄ aliud ibi q̄reb
 opib' ibi inueniāt̄. Et u
 niſa fr̄ib' ſc̄dm̄ locon̄ q
 t̄at̄ uel aerū temp̄e de
 fr̄ib' uel ſuſta dari ſc̄d
 & ut etiā abſq; mur mu
 n̄bi regio tante frigidi
 uel a calidit̄ ielmat̄ in
 ſuere n̄ ualeat̄. quia ſi
 uentat̄. tam̄ agnina
 agnū ſiſu t̄unice p̄ ſi
 ſup̄no iudici placet̄. O
 hoſ tam̄ mediocrib' loc
 monachiſ p̄ ſingloſ cuc
 culla uidelicet ampla
 dem̄. manuiſ breuib'.
 p̄udentib'. duob' quoq;
 laure ſub aſcella deorſū
 cū deſup̄ adheribat̄. qd̄
 monachi ē. ſignificat̄
 ad ſc̄dm̄ p̄ſcipiat̄ cū illi
 habet̄. t̄unica ſi lanca
 la c̄ſtrictiore. ſi circa e
 giorē & ad pedel tende
 nec multū amplū nec
 manuiſ tendentib'. mu
 n̄doq; latere ſub aſcella
 re que t̄unica deſup̄ ea
 deidē. Abbaſ aut̄ de m̄ſi
 ſit̄ circa uelut quoz
 ſi deſcendētia. qm̄ ſe
 ſua n̄ urebant̄. Quapp̄
 ha bi qui in uia d̄i r̄gi
 accipiat̄. qui reuertent̄
 t̄at̄. ubi iellegi pot̄. qd̄
 ḡſt̄io eiſe pat̄ ſi degen
 eximelſ femoralib; ure
 multat̄udo hominū ſen
 n̄ urebat̄. idē uero idē pat̄
 & p̄t̄ ſignū pueriliſ ſin
 mulat̄ans d̄m in cella ſua
 puliſ ſuſ femoralia n̄ c̄

Lij.

s. contemptu mundi & in habitu & in sca
 curatione sua eis ostendebat. lino & em
 tempe monachi tumultu supruentium
 extraneorū nō sū sentiebāt. s. qui eos adibāt
 xpm & nō aliud ibi q̄rebāt. quē etiā in sc̄is
 opib' ibi inueniebāt. Et idē sic pcedit. Uesti
 mta fr̄ib' sc̄im loq̄ qualitātē ubi habi
 tānt uel aerū temp̄ie dent. ubi ostendit
 fr̄ib' uestimta dari sc̄im qd̄ pati possūt.
 & ut etiā absq; mut' mutationib' sit. Ham
 ubi regio tante frigiditatis ē qd̄ homi
 nes a calid' idūm̄tis in necessitate se ab
 stinere nō ualēt. quia supfluitatē illorū
 intabūt. tam agnina lana pellicū quā
 agnūm filū tunice p̄ idūm̄to monachorū
 supno iudici placēt. Vox q̄q; subsequit.
 Hos tam mediocrib' locis sufficere credim'
 monachis p̄ singlos cuculla & tunicā. cu
 culla uidelicet ampla & ad talū descen
 dentē. manus breuib' & manū modice
 pcedentib'. duob' quoq; girōib' in utroq;
 latere sub ascella deorsū p̄fluentib'. cui capi
 cū desup adhibebat. qd̄ singulare signū
 monachi ē. significās ne hac aut illac
 ad sc̄im p̄spiciat cū illud sup caput suū
 habet. tunicā ū lancā & aliquātū cucul
 la c̄strictiorē. s. circa c̄rta aliquātū lar
 giorē & ad pedes tendentē. brachialis
 nec multū amplis nec multū c̄strictis ad
 manus tendentib'. imo aut girone in
 utroq; latere sub ascella deorsū descenōn
 te que tunica desup capicio carebat. Et
 deide. Abbas aut de m̄tura p̄uideat ut nō
 sint curta uelut quorūda laicorū. s. ad ta
 lū descendentia. qm̄ femoralib' in cella
 sua nō utebant. Quapp̄ subisert. femora
 lia hi qui in uia dirigunt de uestuario
 accipiāt. qui reuerentes ibidē lota resti
 tuāt. ubi itelligi pot. qd̄ monachi sub ma
 gistro eidē patris degentes. nō nisi de cella
 exeuntes femoralib' utebant. Nam quia
 multitudo hominū femoralib' eo tempe
 nō utebat. idēo idē pat̄ p̄p̄ mores homū
 & p̄p̄ signū puerilis simplicitatis & hu
 militatis dū in cella sua residerēt. disci
 puli sui femoralia nō c̄cessit. s. exeuntes

bus siue in equis siue pedes p̄p̄ exem
 pli castitatis & p̄p̄ uirile honestatē
 & reuerentiā hominū eis idūlfit.
 S; nē tempe isto qm̄ mores homū
 ita ostendūt. deo nō displicet si mona
 chi p̄p̄ blasphemā icellus quā in
 nuditate carnis degustare poterit
 femoralib' utant. ne nudi carne car
 nē attingentes carnaliū peccatorū re
 miniscant. Et itum. Stramita aut
 lectorū sufficiāt matta sagū uidelicet
 aut de grosso lino aut de canabo fac
 tā. & fere in modū sacci formatū. &
 quoda genere stramitorū repletū. &
 sic sup mattā positū qd̄ monachi p̄
 lectulter mo habebāt. & lena scilicet
 ex lana. quā in die sup lectū p̄p̄ ho
 nestatē expandebāt. & quia in nocte
 cū uellent se tegebāt. Statiq; dicit.
 Venitur ab abbe omnia que sūt necessa
 ria. & subisert. Zona id ē qua sup
 tunicā emgebant ne illa diffliceret
 quia absq; femoralib' dormiebāt. &
 bracie qd̄ ad curē erat a quo calige
 ligate dependebāt. & mox psequitur.
 mapula uelut sudariū ex lino forma
 ta qua sudorē a se p̄fluentē dū i ope
 laborabat abstergebāt. Postea aut
 dicit. Et cū oblatione ipsā pericionē
 & manū pueri inoluāt in palla al
 taris. ubi itelligendū ē. qd̄ pericio pa
 rentū pueri p̄ testimonio & c̄firma
 tione lūtil cōmendabat cū illū deo
 offerebat. quēadmodū & illi qui sta
 bilitatē & c̄uersionē & obedientiā suā
 corā dō & sc̄is ei in c̄secratione sua p̄
 misit ut sup ostendit. Et deide. Si
 quis de ordine sacerdotū in monas
 terio se suscipi rogauerit. nō quidē
 cū ei c̄sentiat. qui sacerdos itelligen
 dus ē ille qui aut p̄positure aut ar
 chisp̄p̄teratui aut par rochie p̄erat.
 qui etiā p̄p̄ eandē plationē animū
 suū uix ad subiectionē coercere potit.
 nō aut ep̄e quia idēo c̄t qd̄ prim
 cepl animaz populi qui & magist

fr̄m suos sibi regulari
 posito. corp suo par
 potit. na lane uel d
 erit ut sic cōmū
 naterū regulari. &
 ma ubiq; sequendo
 p̄sumat forū mand
 a quorū nō p̄t. ubi for
 p̄cipiat. Qd̄ si ali
 exōmmunicatō. qm̄
 dicit sūt a cōmū
 suos ut etiā sup
 onē sepat. Et dicit. Ex
 mo silentio exant. &
 do. ut reuerent
 reuerentiā in aliū
 in seruitio dī sūt. nec
 sū excellū arripit. s. d
 ciarū fuerit hosp̄. u
 nel a fr̄ib' cū om̄i
 m̄t' orant parit. id ē
 ad eccliam ad ad
 qd̄ fratres d̄m̄ orō
 ordmē suū itringit. d
 iationē illorū. uide
 utim. idēo capio
 pe in itā. xps̄ in ad
 p̄t. quia cū hosp̄
 rē suscipiūt sūt cū
 p̄sequendo benedic
 remā xpi sē itā
 mā p̄cent. qm̄ xps̄
 subisert. Et post
 humanitat. qd̄ ē
 ali sermo d̄m̄. m̄
 om̄i necessaria. corp
 Abbas aqua in m̄
 humilitatis ostendit
 om̄ib' tā abbas. qm̄
 licet illi quib' abbas
 Ham beatus par
 quos suscipit. uide
 nōb' eorū portat. d
 pedes eorū. lam̄. d
 dī qd̄ in cena d̄m̄
 ex cepit multū d̄m̄

424
abbis exiit. abbi subiceret. si hic si
conueri uoluerit. solus in peniten
tia sit absq; subiectione magistris.
Deinde subierit. Et si forte ordinati
omni aut alicui rei causa fuerit. in
monastio. id est si aut in obedientis
& in officis interiorum seu in negociis
exteriorum aliqua ibi per consilia tractanda
sit. illum locum adtendat quando ingressus
fuit in monastium uidelicet locum id
est propositum conuersationis humilitatis
& subiectionis. que bonum & alium gra
dum sibi acquirit. in quem locum ipse ido
uenturus est. pro oculis in corde suo te
near cum in monastio monachale ha
bitum suscepit qui contemptum mundi de
monstrat. non illum qui ei per reuerentia
sacerdotum excessus est. scilicet non adten
dat quod prius locum doctoris habuit.
uidelicet quod prius doctor & magister
in populo seu in clero fuit nec cogitet
nec estimet se prudentiorem & docti
orem seu in loquendo promptiorem aut
cautiorem alius frater suus in claustris
nuntius est. cum ipse in seculo conuersatus
seclariis adhaerit & eas omnes pertransiit.
si magister per uoluntaria conuersatione qua
se discipline regule sponte subiecit.
& per reuerentia sacerdotum sui cum ali
is boni exempli scitatis dabit obe
dientiam & subiectionem in omnibus cau
sis se habere ostendat. Et idem patet
deinde dicit. Si uero preterea uoluerit stabi
litate sua firmare. non renuat talis
uoluntas. & deinde non solum si petierit
suscipiat congregationem sociandus.
uerum etiam suadeatur ut steterit ut eius
exemplo alii erudiant. & quia in om
ni loco unum domino seruit uno regi mi
litas. Itaque quod prius patet iste super scriptum
suscipiendus nomen in oratorio co
ra omnibus promittat de stabilitate sua.
& quod mox intulit. de qua promissione
sua faciat petitionem ad nomen sanctorum
quorum reliquie ibi sunt. & quod hic dicit
non renuat talis uoluntas. & postea

uerum etiam suadeatur ut steterit. & uiam quia
in omni loco unum domino seruit. sic intelligi
uoluit. Nam si quisquam monachus mo
nastium suum in quo stabilitatem & petico
nem suam ut super scriptum est promittat. qui
libet occasione instabilitatis sue latere
seu praeuere exierit. & ita ad longinquas
partes peruenit. & si ibidem monas
terium conuersationis suae uiderit. in quo pe
nitentia ductus manere in stabilitate
uoluerit. & se suscipi per conuersionem
rogauerit. tunc si dignus est. etiam quantum
per longitudine peregrinationis litteral
commendatiam non habeat nec habere
possit. melius erit ut suscipiatur quam
inuitus ei denegetur. quia si non suscipiatur
forsitan aut debilitate aut infirmitate
aut senectute seu alio quibus quia
minime oppressus seu longitudine time
ris & reuerentia ad monastium in ex
ierat in desperatione ductus. ad seum re
duret & in seculo permaneret. & eo in ma
nima & corpore periret. Sed tamen multo mi
lius illi est ut ad monastium suum de quo
absque promissione spiritualis patri sui exi
it si ullom potuerit redeat aut re
missione petat. quam in alieno permanere
maneat. ita sane si ibi disciplinam mona
stice religionis esse nouit. Quod idem patet
in sequentibus affirmat dicens. Cauet
autem abbas ne aliquando de alio uero
monastio monachum ad habitandum sus
cipiat sine consensu abbatis eius aut litteral
commendatiam. ubi non uult quod monachum
suscepta stabilitate & petitione obliga
ti de loco ad locum secundum libitum suum sine
promissione moueant. si ut uocati sunt
firma tenacitate ceterent. Deinde pro
tetur. Nec occasione sacerdotum obliuiscatur
regule obedientiam & disciplinam. si ma
gis ac magis in domino proficiat. Item uero
illum semper adtendat quo ingressus est in
monastium. propter officium altaris. Quod dicitur
suo ordinatus. de sacerdote in monastio
biat. si pia deuotione locum istum humi

litas & subiectionis
suo tenet. quo ex
monachale habitu
cum mundi arripit
& deo & homini ad
iicit. & istum in hum
quod se seruim & mi
se seruim altaris
in omnibus se humili
demonstrabit. Nam
quod humilitate & deuot
chris suscepit quippe i
re in omnibus sine sum
si etiam adtendat quod pro
officio altaris subieci
atque. utrum se deice
sua computabit. Et s
aut sibi obuiant fir
ore benedictione pe
in saluatione quia
uictus est in omni hum
bit. Deinde etiam dicit.
one ultimam opem di
mini absentium fiat. c
opem di oratio diuina
dicit. per eandem oratio
ri que ad hunc ibi or
letania & oratio di
qua discipuli beati
eandem oratione dicit.
omalo. de absentibus a
los tuos fratres nostros
memorant. Collectas em
re in illo tempore na
dum seruim per a
sepi terminabat. Poste
nis uisq; ad quinti
tatis discipline dilig
cha adhibeat ab om
qui cum puer ista qui
mi tener in corpore e
animo atque iterum i
ad queq; bona flecti
pientibus resistere pre
aut ad quinquagesim
rit iam in uuentur

litatis & subiectionis p̄ oculis in corde
 suo teneat. quo exemplū xpi sequen
 monachile habitū suscepit. & contēp
 tū mundi arripuit. quā ea hora se
 & dō & hominū ad sermendū sub
 iecit. & isup in humili mte cogitet
 qd se seruum & ministrū dī fecit. cū
 se seruituti altarū subiugauit. un
 in omib' se humiliore & subieciore
 demonstrabit. Nam n̄ solū adtendet
 qd humilitē & deuote habitū mona
 chi suscepit quapp̄ se uile ac obedien
 tē in omib' sine simulatione estimabit
 s; etiā adtend' qd p̄ hoc qd se dō in
 officio altarū subiecit. humilē & mitē
 atq; ultimū se deiecit in estimatione
 sua cōputabit. Et subfert. Ubicūq;
 aut sibi obuiant fratres. uimor apri
 ore benedictionē petat scilicet uelut
 in saluatione qua seniori suo se sub
 iectū eē in omī humilitate demonstra
 bit. Deide etiā dicit. Et semp ad orati
 onē ultimā op̄ dī cōmemoratio om
 niū absentū fiat. que oratio ultima
 op̄ dī oratio dīca intelligit. qm̄ sup̄
 dicit. p̄ eandē orationē dūmū op̄ fini
 ri queadmodū ibi ostendit. uidelicet
 letania & oratio dīca & missē fiant
 quia discipuli beati hui' patris cū in
 eadē oratione dicerent. s; libera nos
 a malo. de absentib' addiderūt. & famu
 los tuos fratres n̄ros absentē ihoc eoz cō
 memorantē. Collectas enī orationū plena
 rie in illo tempe n̄dū habebāt. & idō
 dūmū seruitū p̄ dīcam orationē
 sepi t̄minabāt. Postea aut dicit. Infan
 tib' ū usq; ad quinquēdecimū annū e
 tatis discipline diligentia sit. & custo
 dia adhibeat ab omib'. & hoc idō dicit.
 qm̄ cū puer infra quinquēdecimū an
 nū tener in corpe ē. tener etiā ē &
 animo. atq; iterim timorē habet. &
 ad queq; bona flecti pot. nec se corri
 pientib' resistere p̄terue audet. cum
 aut ad quinquēdecimū annū puene
 rit iam in uuentute florescit uelut

arbor que flores p̄ducit. & medul
 la ac sanguis in eo c̄fortat. unde
 etiā uires animi ei exurgūt. ita qd
 pueriles correptiones suscipe & pa
 ti ut prius fecerat dedignat. Ad ul
 timū ū beatus pat̄ omnia hec sic af
 firmat. Facientib' hec regna pa
 rebūt eterna. qm̄ omnia que in hac
 regula desēpta s̄ nec nimis remis
 sa nec nimis constricta s̄. s; ad dex
 trā & n̄ ad sinistra respiciūt. qua
 p̄t ea c̄seruantē ad celestia mox p
 ducūt. Igit̄ ego paup̄cula feminea
 forma. hec uerba de sapientia an
 dūm. que me obscura uerboy regu
 le sup̄dicti patris beati benedicti
 docuit. q̄ten illa apte p̄ferre. un
 mansueti. mitel. & timorati hec au
 diant. & ea pio corde itelligāt. & hu
 mili deuotione suscipiāt. *heleuge*

Hrus. abbas sc̄i dyssibodi. h̄as.
 dei gr̄a seruus in monte sc̄i
 dyssibodi & puifor ouilis d̄ni
 ei licet idignus cū tota c̄gregatio
 ne fr̄m suoz uenerabili matri d̄ne
 bild. de sc̄o Robto radio d̄um sp̄le
 dorū ult' humanam sensus capacita
 tē qd uerissime scimus illustrare
 plenissime. donis septiformis sc̄i
 sp̄e habundare. ac sicientib' pocu
 la de eodē fonte causa diuine re
 numerationis ministrare. Quia
 mat̄ dilecta om̄ipotentis dī sc̄i pa
 tracti sp̄e istinctu. nec n̄ & iustione
 qui uult om̄s homines saluos fieri
 & ad agnitionē ueritatis uenire.
 nup̄ urām ad nōl uenisse cognoui
 mus. eide paractio p̄ut possimus
 licet n̄ condigne ualeamus gr̄as in
 cessantē referim'. quia ut ueracit̄ fa
 team illustrationis ei ardore & tac
 tū plenissime int̄ nos & in nobis p
 sentim'. d̄ni om̄s odij & inimicit̄
 fom̄ta p̄ plures iam annos iuetera
 ta. om̄s unanimit̄ c̄sensu abiectim'.
 & in uere caritatis unitatē plenit̄

uerū etiā suadeat ut
 in om̄i loco una d̄no ser
 uentur. Nam si quāpiam
 nastū suū in quo h̄bit
 nē suā ut sup̄ sc̄p̄m
 libet occasione absc̄
 seu p̄terue gerere. & t̄
 p̄micias p̄uenire. & t̄
 t̄rū c̄uasiōis h̄e ab
 necētia ductū maner
 te uoluerit & se s̄lū p̄
 rogauerit. t̄ si d̄ignū
 p̄longitudine p̄gram
 cōmendatū n̄ h̄bit
 possit. melius erit ut s̄
 itrotū ei denoget. q̄
 forfitan aut d̄d̄itū
 te aut senectū seu ab
 mme op̄sūū seu longi
 rit & reuerfionū ad m̄
 icrat in d̄p̄tione d̄nū
 d̄ret & in s̄lo p̄maner
 nima & corpe p̄ter. s; c̄
 tū illi ē ut ad monast̄
 abiq; p̄missione sp̄itū
 ut si ullom̄ p̄uenerit
 missione petat. quā in
 maneat. ita sane si ibi
 st̄ce religiois c̄ uerū
 in sequentib' d̄st̄m̄
 aut̄ abbas n̄. d̄ignū
 monast̄io monachū ad
 c̄p̄iat sine c̄sensu abbas
 cōm̄dantē. ubi si m̄t̄
 sup̄dicta stabilitatē & p̄
 ti de loco ad locū s̄lū
 p̄missione monachū
 firma tenactate d̄st̄m̄
 tur. Nec occasiois d̄st̄m̄
 regule obiectiois d̄st̄m̄
 gis ac magis in d̄m̄
 illū semp̄ d̄st̄m̄
 monast̄iū p̄ter obiectio
 tur. Monachū d̄st̄m̄
 suo oram̄m̄ de d̄st̄m̄
 biat. s; p̄a d̄st̄m̄

quasi in uno corpe & anima eue
 num. Ca ppr scitatis ure dilectione
 obnixi p cib' pullamul. ut pdicti
 splendoris diuina gra uobis colla
 ti ispectu p que ure caritati clausa
 & ceteris mortalib' abiconsa. oculis
 cordis uri referant. qm ex debito
 debetis quia cu sororib' uris anobi
 quauis corpe s; n spu ut ueraciter
 speram' & scimus egressa estis. si ue
 racit' in uera caritate que e uecu
 omniu bonoz euenerim. uel si qua
 radice alicui dissensionis int' nos ad
 huc lateat manifestetis. s; & de ali
 is quib'q; maiorib' ut de minorib'
 admissis taceam' que diuine maie
 statis oculis contra cognouerit.
 nobis septis manifestare uelitis. Su
 p hec unanimi cōsensu iamua ure
 caritatis oportune & iportune p
 desceptione gestarū ac uirtutū. nec
 n & ure patrom nri nec n & uri
 beatissimi wysibodi in cui domo
 ab ipis cunabulis nutrita estis pul
 samul. ureq; pietatis aures itime
 comonem' atq; obnixi p cib' ide
 fesse p fuisi expectim'. quaten' etiā
 memoria ure beatitudinis per
 hoc in laudib' eide patris nri ha
 beat. ut quicqd ds de ipso nobis
 reuelauerit. nobis apiatit. Omni
 potens pat' etne mie nre ure ca
 ritatis lumine sui fulgoris ifla
 met' & obnixe desiderantib' pocu
 la ad refocilandū subministrat.

Congregationi sci wysibodi. hu
 um creature puissionē di
 pecesserit plurime stelle que
 innumerabiles in lumine tē fue
 runt. cū illo qui lucifer erat cecide
 runt. & nox mortis illis cadentib'
 pparata ē. S; planete scilicet angli
 iusticie qui flama ignis sūt cū dō
 pstitert. & iextinguibili igni q
 uita ē ministrabant. Ignis ū fla
 mā habet quā uentus mouet. ita

qd eade flama flagrando apparet.
 Sic in uoce uerbu ē. & uerbu audit.
 Et ignis flama habet. & dō laus ē.
 & uent' flama mouet & deo laus ē.
 & in uoce uerbu ē. & dō laus ē. atq;
 uerbu audit. & dō laus ē. Quapp' &
 omis creatura laus di ē. Qui n timet
 n amat. & q n laudat n opat. Et n
 mor ignis ē. & caritas ut flama se
 dilatat. & sic creatura laus ē. & homo
 opus ē. Si aut' creatura n et' ho opa
 ri nesceret. S; creatura in missione dei
 peccat. & cōsilū hoc in dō fuit qd ho
 minē ad imaginē & similitudinē suā
 fecit. Ham cū cadentes stelle dō n lau
 dauert. nec opa ei narrauert. nox mo
 rit ipis scripta ē. quia uita neglexerūt.
 & opa di noluerūt. im etiā ad nichilū cō
 putati sūt. tē ds magnū hoc cōsilū in se
 metipso habuit qd fortitudinē suā nul
 la aduersitas cadentū pualeret. atq;
 puidit qd in feminea natura op' tale fac
 turus erat. qd nec angli nec homo nec
 ulla alia creatura ad finē pducere pos
 set. Cū em' ds hominē plasmasset casu
 tes angli cū fallaci opinione hominē
 adierunt sic & ipsi fallaces erāt. & sic
 homo mortalis factus ē. Tūc ds ma
 bel planetas puidit qui cū ipso pstit
 rūt. qd ē laus angloz & hominū. & i
 ipso fundamētū sacerdotalis officij &
 templi sui posuit. quapp' & mors illi
 in corpe occidit. S; de abel atq; ad noe
 omis filij hominū qsi lac sugentes in
 recta scientia dormitabāt. Hoc aut' ar
 chā uisionē di edificauit. in q ds p
 nant qd hominē in partē lucis sue
 admidū anglos seruauerat. Abrahā n
 magnū opus obedientie fecit que col
 lū antiqui serpentis p circūcisionē mul
 nerauit. p quā ds ipū cōfudit quia ho
 minū mechā ifuderat quā uirgo o
 truit qndo uniceor nē in sinu sinu
 collocauit. qm p antiquū cōsilū in u
 tero uirginis carnē idit. Moyses
 quoq; legē scēpsit quā obedientia p

mortificationē car
 seductor qui ipsa m
 ē. & cui dolositas in q
 pbia deceptat. p mor
 fidelū finita ē. S; &
 quasi duo planete ic
 erant. quicadmidū &
 ma ignis sūt. abrahā
 moyses n opa in crea
 bouit & oncl atq; hū
 ioblatione carnis et
 filij di psignando. I
 do uirgo uniceor nē o
 dō nca turri sic dec
 uirginalē opus ē. in
 cōsilij pfectū ē. uidelū
 nā quia mulier aud
 rit totū mundū obi
 illa intrauit. & sic itē
 atq; omis creatura
 in fortitudine & ho
 litate iurrit. s; ds
 ipsa ordinauit. tam
 cula que nec angls
 nel creature cape p
 uirgo in lumine sol
 casū mulieris in bor
 ds ad cōfusione habē
 nā deceptat ipso nesc
 uenturū ē sic nec d
 mē & ab omi felicitat
 creaturas uisione su
 currentes hominē i
 rēt. hominē aut' dei
 illi iurrit. ita ut si b
 illi unabit uel si m
 bolus ab aquilone ifi
 qm homo duab' alit si
 bom & mali raciona
 sine uoce n ē. nec uo
 uerbo. Ilex mēdū au
 rionalitas in ea cogn
 omnia utilia & iutilū
 at. ita & racionaltas
 quicadmidū nec hon
 S; dicendū ē. qm ho

mortificationē carnis ostendit. in q̄
 seductor qui ipsā vulneravit cōfusus
 ē. & cui dolositas in qua hominē p̄su-
 pbia decepat. p̄ mortificationē carnis
 fidelium finita ē. S; & abrahā & moyses
 quasi duo planete incarnationis filij
 erant. quē ad hūcū & planetē uelut flā-
 ma ignis sūt. abrahā enī xp̄m p̄iudic-
 moyses sū opa in creaturis fecit. scilicet
 boues & oues atq; hircos offerendo. &
 ioblatione carnis creature oblationē
 filij dī p̄signando. Hoc definitū ē q̄n-
 do uirgo uirginitatē cepit. & q̄ndo deus
 eburna turri sic decuit fecit qd purū
 uirginale opus ē. in qua op̄ magnū
 cōsiliū p̄fectū ē. uidelicet qd d̄s homo ē.
 Nā quia mulier audito uerbo serpen-
 tis totū mundū obumbravit mori-
 illa iteravit. & sic itans debilis facta ē.
 atq; om̄s creatura de ibecillitate illi
 in fortitudine & honestate sua debi-
 litatē incurrit. s; d̄s magnū cōsiliū in
 ipsa ordinauit. tanta uidelicet mira-
 cula que nec angls nec homo nec om̄
 nel creature cape possūt. scilicet qd
 uirgo in lumine solis antiqui cōsiliū
 casū mulieris in bonū iteravit. & hoc
 d̄s ad cōfusione diaboli fecit. qui femi-
 nā decepat ipso nesciente qd in illa
 uenturū ēt sic nec d̄m recte cognouit.
 un̄ & ab om̄i felicitate sepult⁹ ē. Ven̄ nāq;
 creaturas iustione sua officiales fecit p̄-
 currentes hominē ut hominē serui-
 rēt. hominē autē deīde creauit. & opa
 illi iūxit. ita ut si bonū eligerit d̄s
 illi uiuabit uel si malo cōfenserit dia-
 bolus ab aquilone infidias illi ponit.
 qm̄ homo duab⁹ alis scientiē uidelicet
 boni & mali rationalis ē. uerbū autē
 sine uoce n̄ ē. nec uox rationalit̄ sine
 uerbo. Uox int̄dū audit. & nulla ra-
 tionalitas in ea cognoscit. uerbū autē
 om̄ia utilia & iutilia cū uoce nunci-
 at. ita & rationalitas sine scientia n̄ ē.
 quē ad hūcū nec homo sine uiscerib⁹.
 S; dicendū ē. qm̄ homo opari icipiat.

Primū enī lac fugit. deīde molle
 cibū cū anhelitu in se trahit. in
 t̄cia autē etate dentib⁹ comedit. ⁊
 in scientia qd uult sibi eligit. &
 qd n̄ uult sibi abstrahit. & t̄c uue-
 n̄ ē. Et p̄tea ad etatē senectutē
 currit ita qd medulle ipsi⁹ om̄i sci-
 entia plene sūt. & deīde lac & duas
 priores etates n̄ sentit. s; mutata etā
 ipsū imbuit. ita qd ueritatē cog-
 noscit. Sic ante diluuiū lac fuit.
 in noe autē mollis cib⁹. in abrahā autē
 dentū cōmestio. & cibi electio. s; in
 moysē om̄ia puerilia opa timebant.
 q̄ndo p̄oblationē carnalis creatu-
 re ueritatē p̄miciant. & filij dī
 tetigit. in quo om̄ia priora time-
 bant. & in meliora mutabant. cū ip-
 se uir plene etatis sapientiā & ueri-
 tatē docebat. S; etas uirginis m̄dū
 in lasciuia ē. scilicet cū in uanitate
 lasciuie currit. & si uirgo ē illud
 multociens in motib⁹ & in morib⁹
 suis ostēdit. sic etiā si uirgo n̄ ē il-
 lud plurimū signū celare n̄ potit.
 Si enī uirgo celū aspicit. ita qd
 mundū ueractē relinquit filij dei
 imitat. & d̄m attendit q̄ serpenti
 dixit. qd caput ipsi⁹ p̄ mulierē con-
 terendū ēt. quia ueni ipsi⁹ prauū
 fuit qd uirgo cōculcare debuit. illa
 uidelicet que filij dī genuit. Ham
 & a filio dī nouū scm̄ p̄ aquā recu-
 pationis ortū ē. q̄ etiā duos plane-
 tas ad se collegit qui incarnationē
 ipsi⁹ ornabāt. scilicet uirgines &
 monachos qui ante natiuitatē ei⁹
 n̄ apparuerūt. s; in natiuitate ipsi⁹
 orti sūt cū ostēdentes. quē ad hūcū
 matutina stella solē. im̄ signa &
 miracula tē pleni quā pri⁹ resplen-
 duerūt. qm̄ ipse p̄ humanitatē suā
 trā tetigit. & qd uox p̄phetay pri⁹
 erat. hoc n̄c filius dī p̄ semetipsū
 pleni⁹ opabat sic sc̄ptū ē. Specio-
 sus forma p̄ filius hominū. Et sic

qd eade flāma flagrat
 Sic in uoce uerbi ē
 Et ignis flāma habet
 & uent flāma mouet
 & in uoce uerbi ē
 uerbi audit. & d̄s
 om̄s creatura laus dī
 n̄ amat. & q̄ n̄ laudat
 mor ignis ē. & carnis
 dilata. & sic creatura
 opus ē. Si autē creatura
 ri nescit. S; creatura
 p̄estit. & cōsiliū hoc in
 minē ad magis & f̄m
 fecit. Ham cū cadentē
 daret. nec opa ei n̄c
 tū ipsi⁹ sc̄pta ē. quia
 & opa dī noluit. in
 putari sūt. & d̄s magnū
 metipso habuit qd formā
 la aduersitas cadentē
 p̄iudic qd in femina
 turis erat. qd nec anḡ
 ulla alia creatura ad
 ser. Cū enī d̄s hominē
 res anḡs cū fallaci op̄
 aduerunt sic & ip̄i fallā
 homo mortali factū ē
 bel planetas p̄iudic qm̄
 rūt. qd ē laus anḡs
 ipso fundam̄i ueritatē
 templi sui posuit. quā
 in corpe occidit. S; d̄s
 om̄s filij hominū q̄
 recta scientia dormitat
 chā iustione dī aduerunt
 nant qd hominē iustit
 ad hūcū anḡs formā
 magnū opus obediēt
 sū antiqui serpens p̄
 nerant. p̄ quā d̄s ip̄i
 mmi machā infidias
 truit q̄ndo immo
 collocauit. qm̄ p̄
 tero uirginis carnis
 quosq; lege sc̄ptū

ipse oculus filii dei occulte in mundum venit. ita etiam alienam naturam ad se collegit. videlicet quod homines mundum & pompam mundi relinquit. S; & quemadmodum stella de uotis personis ipsius demonstretur. ita ut de ipsis personis totum mundum illustrabat. sic a iugibus & a monachis ecclesia prius ornabatur. quod propter & omnes populi ipsos quasi anglos narrabant. sic & de ipsis propheta clamauerat. Qui sunt hi qui ut nubes uolant. & quasi columbe ad fenestras suas. Et eodem spiritu quo istud planum fuit. etiam dicitur est. Ergo incipiet & pariet filium & uocabit nomen eius emmanuel. Sic in omnibus creaturis filii dei per significationes paulatim ostensus est. quoniam sapientia non est preceptum sed diligenti prouidet. ne in omnibus ordinationibus suis defectus sit. quod stultus homo non facit qui secundum quod repente cogitat repente operatur. & ideo opus eius multociens recte non cognoscitur. quemadmodum etiam in primo anglo factum est qui in estimatione honoris inuenit in ictu oculi in tenebrosam lacum cecidit. ubi omnia ornamenta sua perdidit. & nigro ac extinguibili igni se tradidit. Prefati autem planete in significationibus suis cum magno honore & reuerentia conuersationis sue usque ad tempus cuiusdam tyranni cucurrerunt. qui consilium antiqui serpentis osculari cepit. Et tunc muliere tempore fere primo casu simile uenit. ita ut omnis iusticia secundum infirmitatem mulieris debilitata est. & hoc tali in superbia medietate sua decurreret. S; elephas cum magnis et uirginibus iusticia uocabitur. faciens ut aliud tempus surgat. & sic utile tempus perbitatis bellorum & iusticie ueniet. Hec autem ad ammonitionem populi huius loci hec omnia dicta sunt. scilicet quoniam religio ipsi recepit. &

quis status eius nunc sit. & qualis futurus sit. Locus enim iste in ardente sole tanta fortitudine spiritalis populi exortus est uelut scelo huic mortuus esset. & etiam in tanta simplicitate quod scilicet populum cum caritate ad plenitudinem inspectoris dei capere non potuerit unicusque secundum qualitatem illi non occurrentes. sed rigori conuersationis sue inflexibiles instantes. Primum enim uelut ignis fuerit. & non in flama circumruerit. & duri ad alium populum erat. quia celum sic aquile inspiciebatur. Postea ad meliorem partem accelerauerit. & sic certus ad fontes aquarum de uirtute in uirtute ascendentes cucurrerit. & in lumine caritatis deo & hominibus intuebatur. & quoniam in amore dei ardebat. ut circo laus dei in populo erat. quemadmodum planeta flama ignis est. Tunc populus consuetos nobilissimos lapides scilicet topazium smaragdum. saphyrum. & iacemum cum laude narrabant. quoniam in meliorem partem se parauerit. & quia de uirtute in uirtute ascenderit & se in caritate dilatauerit. & quoniam per actiua uirtutem in hospitalitate & in elemosinis ad omnes & ad montem syon aspicebatur. unum & ab omnibus huiusmodi syon nominati sunt. S; & in obedientia mortificationis carnis cum abraham opabantur. & in suauitate odore regule cum moyses pompam seculi relinqueret propter humilitatem incarnationis ihesu christi se uelut ad seculum fecerit. S; postea pallida nubes uane glorie atque superbie super ignem bonorum operum istorum ascendit. quemadmodum nubes sole obnubilat. ita ut non uideat. Ideoque quidam reprobos super os uenerit que eos strauerit. S; tamen aliquid uirtutis sui reuerit. sic uidelicet quod propter pallidam nubem uane glorie atque superbie ignis ibi uidebat. qui est disciplina & bona consuetudo regule. unum etiam tam ad mores spiritalium quam ad mores secularium declinabat. & hoc fere usque. Nunc modo autem usque. ad genua conuersationis sit. quoniam in utraque parte ordinationis

sapientie defectu haud recte ordinat quando recte constituta anima & corpus sit. & non laudat atque in pugna est quantum illi prout enim propter gustum capere anima uero hoc tam unum instrumentum sermo iste est pompa conuersationis sue in sapientia non est. Ipsi sunt. S; ita est omnino in ad genua conuersationis tam conuersationis quod licet & alienum dicitur isti operibus huiusmodi uelut per bilati sunt ita quod ardorem regule in eis magne tempestate cadit. scilicet quod seruicium dei in honore huiusmodi famulantur quoniam in eis non uidetur. hominibus habet uirtutes. cal homo in spiritu sancto ad similitudinem uero cum diuinatione tendit. Audite que uirtutum inimica ueluti pedis anetis in uerba genua conuersationis estis attendite & illi unum tam inimicis suis super os deo tamen se defendit. respicitur uirtutibus laudate itaque ut inimico celerant. Gladus enim & regule precepta in obedientia & regule itaque superbia & obsequio. a quibus hoc in eadem uix super genua pulvis pessime & destruit ponderis illi quo in primum non uenit. S; in tempore est. quapropter

ambulet nos observant. qm̄ si hoc
erit. ds̄ p̄culosa m̄dicta nos occi
det qd̄ vobis n̄dū accidit. & idō etiā
in om̄ib' p̄culis ut̄ il' defensionē ip
si' habuistis. s; cū p̄prietatē uolum
tatū ur̄e plenē opib' feceritis q̄si
ds̄ a vobis inspiciendus n̄ sit. tē detri
m̄tū vobis occurreret. & aduersa
que p̄dicta sūt vobis aderunt.
In m̄ltica quoq; uisione ut ds̄ uo
luit p̄t̄ p̄tione & uisione p̄latōz
meoz scilicet helengeri abbat̄is &
cunctoz fr̄m̄ in p̄f̄ato monte bea
ti dyfibo di dō famulantiū de uita
& meritis eisdē patris aspiciēbā. &
p̄t̄ p̄latas uisiones libri uite meri
toz anno d̄ince incarnationis mil
lesimo centesimo septuagesimo
regnante fr̄iderico romanoz im
patore. sub p̄sūta aplice sedis fere
p̄ triennū in lecto egritudinis ia
cent. ex pietate sapientie uocē dece
lo uigilans corpe & animo sic dicen
tē audiuit. Electus d̄i dyfibo d̄us ab
infantia sua sp̄u sc̄o ut beatus meo
laus. & beatus benedictus corq; cū
miles insp̄natus. ad om̄e bonū qd̄ in
t̄it & audiuit. scribendo corde an
helabat. Quapp̄ de ipso dici pot̄.
Ex ore infantū & lactentiū p̄fecisti
laude p̄t̄ inimicos tuos. ut destruas
inimicū & ultorē. Qd̄ sic intelligēdū
ē. In bono affectu infantū loquela
n̄dū habentū. & illoz qui magis
lac sugere quā mirabilia facere
deberent. tu qui d̄ns cunctoz es ad
p̄fectū dixisti nominis tui laudē
cū mirabilia tua in eis sepe opat̄
es. scilicet cū eos n̄dū plenā medul
lā habentes ita insp̄nasti. qd̄ multa
in sp̄u sc̄o loquēdo & opando nesci
ent̄ p̄ferebāt. & cū alios cont̄ car
nis uita tanta fortitudinē roborat
ti ut toto desiderio ad celestia ten
dentes. officia carnis peccando non
exereret. In his autē nullus dubie

tatē apprehendat quia serpentū d̄olus
in beatis illis bona & sc̄a hec facere n̄
ualebat. Nā hec fecisti p̄t̄ inimicos tuos
indelicet p̄ditos anglos. q̄ten̄ ad c̄n̄s
onē suā uirtutē tuam ip̄ucriū igne
m̄derēt. & ut sic destruas inimicū q̄p̄
illū qui in om̄ib' bonis te abnegat. &
ultorē scilicet hunc qui lapides & la
cūla impietatis sue cont̄ uerba & mira
cūla reprehendendo & p̄uertendo capi
erit. hec mala in sup̄dictis beatis homin
bus nichil p̄ualebant. qm̄ ea que recta
sūt loq̄bant. Hs̄ enī in beato dyfibo dō
ab infantia ei usq; in decrepita etate ip̄i
in domū suā opatus ē. ita qd̄ p̄uicia
illi in nequitia n̄ ludebat. & qd̄ inuent
ei in lasciuia n̄ ardebat. & qd̄ maturi
tas senectutis ip̄i ad sinistra n̄ respice
bat. Ip̄se nāq; omnē pompā sc̄i hui' ita
corde & corpore reliquit. qd̄ q̄da cū stul
tū. q̄da uanū. q̄da errantē. quida n̄
mirabile in opib' suis p̄ hoc ē affirma
ret dicentes. Qd̄ ē hoc qd̄ iste facit.
Parentes q̄ beati dyfibo d̄i in libera
te sc̄i pollentes. de excellenti genere
hiber nensū originē dixerat. s; can
tū pompā & gl̄am mundi in sup̄st
tate n̄ habebant. unī q̄da tyrannoz
in sup̄bia timentes. cū in eadē regione
quā plurimos p̄ tyrannidē sibi sub
iugassent. etiā parentes beati hui' mi
ri qui eo tempore puer erat opprimere
ditioni sue subiugare nitentur. Ip̄
si autē libertatis generis sui n̄ inemor
iustaq; subiectionē recusantes. ab illis
declinabāt. & ad remotiora loca eadē
regionis se longe contulerūt. & uerā
q̄da flumē qd̄ de mari sumit. una
cū filio suo beato dyfibo dō. om̄iq; fa
cultate sua in quoda oppido mansio
nē accepit. ubi & cū lit̄is certiq; libe
ralib' artib; imbuendū religiosū m̄ri
cōmendauerūt. At ip̄se p̄ gr̄am sc̄i sp̄e
ea que a doctorib' suis bona audiebat
capaci ingenio bonē memoriē cōmen
dabat. & ex hoc parentib' suis in afflic

cione exilia laboranti
d̄ni faciebat. Sic puer
d̄i p̄ficiens corpeq; &
de studio studii uo
do & elemosinas dan
ta ut ad om̄e qd̄ de
discere potuit toto d
ret. & sic p̄ gradus in
rita etatis sue singul
suscepit. ad gradum
tūta. annoz cēt p̄t
timore d̄ni suscepto. &
pugnatū q̄ in horto
nita & aromata plan
ut hort' fuit uirtutū
In his nāq; studis idē
nerboz sapientie n̄ d
tū m̄ca cū aromatis
legendū ē. Ego qui u
re debeo bona itentio
onē carnis mee p̄beo
re ip̄i meys pegrin
im̄m̄dicta illoz fug
etate cū illis habere d
aromatib' uirtutū q
amare & uenerari fe
elestis desiderij de ce
adunante n̄ deficiet.
sc̄a uoluntate beatus
n̄ solo fuit. ita qd̄ mi
tes fecerūt q̄si cū n̄ cog
cū eo manere abhorri
se totū sp̄m̄ & n̄ carni
bor. Cūq; in hūm̄dū i
dabilē seruiret. & ol
d̄m diligebāt ut rep̄h
ret. accidit qd̄ q̄da in
regionis partib; de p̄t
uita future spei mig
p̄sul' tā minor qm̄ i
fuerunt cūemisset. u
p̄sule eligeret. q̄da illo
neltatis & uita sc̄itatis
di cognouerūt. cū sibi
namim̄t elegerūt. q̄da
ta & cūeratio rep̄he

tione exili laborantib' n̄ parvū gau
 diū faciebat. Sic puer iste de die in
 die p̄ficiens corpeq; & sc̄itate crescef.
 de studio istudii bonoz opū oran
 do & elemosinas dando ascendebat.
 ita ut ad om̄e qd̄ de dō audire uel
 discere potuit toto desiderio p̄petra
 ret. & sic p̄ gradus uirtutū & p̄ cre
 m̄ta etatis sue singul' sacri ordimb'
 susceptis ad gradum p̄sbyteratus cū
 tīginta annoz eet p̄tingebat. Quo cū
 timore dñi suscepto fecit ut bonus
 p̄guntari q̄ in horto suo queq; pig
 m̄ta & aromata plantat. semp̄ studet
 ut hort' suus uiridit' & n̄ aridus sit.
 In his nāq; studiis idē sc̄s memor fuit
 uerbor' sapientie ū dicit. Mellis mir
 ra meā cū aromatis meis. Qd̄ sic intel
 ligendū ē. Ego qui uultis opib' istuda
 re debeo bona intentione mortificati
 onē carnis mee p̄beo dō cū p̄t amo
 re ipsi uicij pegrin' fieri & comune
 imundicia illoz fugere. & nulla soci
 etate cū illis habere desidero. qm̄ in
 aromatis uirtutū ipsū uerū dñm
 amare & uenerari festino. cū amor
 celestis desiderij de corde meo ipso
 adiuuante n̄ deficiet. In hac recta &
 sc̄a uoluntate beatus iste q̄si mortu
 us selo fuit. ita qd̄ multi hec uiden
 tes fecerūt q̄si cū n̄ cognoscerēt. & qd̄
 cū eo manere abhorrerēt. quia ipse
 se totū sp̄m & n̄ carni seruare cogē
 bat. Cūq; in hūmili uirtutib' dō lau
 dabiliter seruaret. & ob hoc illis qui
 dñm diligebat irreprensibiliter place
 ret. accidit qd̄ q̄da antistes in eisdē
 regionis partib; de p̄senti uita ad
 uitā future spei migraret. Et cū po
 pulus tā minor qm̄ maior sc̄dm̄ o
 fuerudine euenisset. ut alii sibi in
 p̄sule eligerēt. q̄da illoz q̄ mores ho
 nestatis & uitā sc̄itatis beati dñsibo
 di cognouerūt. cū sibi in antistite u
 nanimiter elegerūt. q̄da autē quoz ui
 ta & cūerlatio reprensibilis erat

hoc fieri p̄hibebat dicente. Qd̄ p̄de homi
 nē tacitū & n̄ loq̄ntē & pplm̄ n̄ cog
 noscentē magistrū fieri. S; ds̄ sup
 beati hūc respexit ut sc̄ptū ē. hu
 mile & paupem iustificare. Qd̄ sic
 intelligendū ē. Istū qui se p̄t dñm ad
 trā humiliat. & q̄ se egenū & pau
 perē toto corde c̄fiter in opib' sc̄is
 iustificare. quia iusticia apto oculo
 pietatis in eū aspicit. hic & enī
 humilis paup̄tate semp̄ desiderauit
 & in columbino oculo simplicitati
 in dñm semp̄ aspexit. q̄ten c̄nal diui
 cias sibi cōpararet. un̄ & ds̄ ipsū dilex
 it. Mortē q̄q; p̄ morte habuit. &
 om̄ia deficientia p̄ nichilo cōputa
 uit. om̄iaq; sua in dñm posuit. & idō
 ds̄ eū elegit. Sup̄ nāq; iudex uirū
 istū cōmuni p̄plo occultauerat s; eū
 se diligentib; manifestauerat. un̄
 quāuis q̄b̄da obstupescētib' ipsū ma
 gistrū & antistitē eē uoluit. Cūq; be
 at' iste a prudentiorib' p̄fati om̄is
 suscipe cogeret. ipse se idignū tante
 dignitatis reclamās. ut quia potuit
 manū & pedes rexit. s; tam̄ illis ipel
 lentib' & p̄ualentib' qui dñm timebāt
 etiā nolens. diuina autē ordinatione
 in sedē episcopat' positus ē. In q̄ ep̄s
 copatu ipse felix iusticia dī clamare
 & docere cepit. om̄sq; quos potuit sub
 iectos eē dō monuit. & qd̄ ab infantia
 sua p̄ sp̄m sc̄m imbuit eēt nē ructu
 andō manifestauit. & bona exempla
 sc̄arū uirtutū p̄ano affectu eū in se
 p̄buit. Quida autē ob merita uirtutū
 quas in ipso uidebat eū amabat. &
 intento cordis aure doctrinā eī ca
 piebat. q̄da ū qui dñm p̄t r̄gū piece
 rat sup̄ hūc furendo clamabat. Iste
 uiuit q̄si ho n̄ sit. un̄ & nos ihuma
 ne uiuere cogit. Et q̄s potit eū audi
 re. Et multū iurū afficiebat eū.
 Ipse autē paucos & fideles homines
 ad se colligebat. qui ei & consolatio
 nē & adiutor iū in om̄ib' p̄bebant

tate appendar. quia
 in beatis illis bona & sci
 ualebat. Nā hec sc̄it
 uidelicet p̄fectos magis
 onē suā uirtutē uirtutē
 uiderēt. & ut sic dicitur
 illi qui in om̄ib' bonis
 uirtutē sc̄itēt hūm
 cula ip̄tatis sue cōm
 cula reprehendendū & p̄
 er. ha mala in simplici
 bus mebi p̄ualdem. q̄
 sit loq̄bant. Is enī in
 ab infantia cū n̄q; in dō
 in domi sua op̄atū ē
 illi in nequitia n̄ habebat
 ei in lasciuia n̄ ardore
 tal senectutis ip̄s ad
 bar. Ipse nāq; om̄is p̄
 corde & corpore reliquit
 tū. q̄da uirū q̄da crani
 mirabile in opib' suis p̄
 rēt dicentes. Qd̄ ē hoc
 Parentes q̄ beati dñsibo
 te seli polleat. de caritate
 hibernensis oragū
 tū pompā & gl̄iam
 tate n̄ habebat. un̄
 in sup̄bia timēt. cū in
 qua plurimos p̄
 uigassent. cū p̄
 ri qui eo temp̄e p̄
 ditioni sue submag
 si autē liberas gē
 iustitāq; subuehē
 declinabat. & ad
 ragous se longe
 q̄da fūm̄ qd̄ de
 cū filio suo beato dñsibo
 cultate sua in quada
 nē accepit. ubi & ca
 ralis ar̄tib; m̄
 cōmendauerūt. de
 ea que a doctorib' hū
 capaci regno dō
 dabat. & hoc p̄

Et cor suū cotidie afflicte p̄t̄ dñm
dicent. O dñe dñs. ego seruus tuus
ante pietatē tuā p̄sternor. facient
que iussisti. Tu enī scis quia te
solum desidero. quāp̄t̄ cōfido qd̄ de
fidertū meū qñdoq; implebit que
ad iudicū sc̄ptū ē. Delectare in dño.
& dabit tibi petitiones cordis tui.
Qd̄ sic intelligēdū ē. O homo q̄ in pe
ccatis conceptus & natus est. cont̄ car
nis affectū delectare in p̄ceptis illi
qui te creauit. ad memoriā quoq;
reducens quis ille fuerit qui te libe
rauit. Qd̄ cū fecerit. dabit t̄ ea que
petis. qm̄ ea que petenda n̄ s̄t n̄ pe
tis. s; cordis tui afflictionē humili
ato sp̄u illi ostendens clamando
& dolendo te ipsū ut peccat̄ ea que
recta s̄t ad laborandū cōstringes.
Itaq; q̄ penitere & mala sua hoc
in emendare studuerit. prudentio
res filius lucis s̄t. quia ipsi hoc nec
uoluerit nec fecerit. V̄s nāq; placet
ut homo durū bellū cont̄ se ipsū
& cont̄ drachonē habeat. & q̄ hoc
fecerit. hui' p̄cc̄ & desideria deū
festinant̄ implebit. quē ad iudicū
& in beato d̄ysibodo fecit q̄ dura
bella habuit quādiu in corpe uix
it. s; tam̄ ea bono fine feliciter con
sumauit. In t̄m̄ aut̄ dñi sc̄s iste po
pulo suo uerbis & exemplis in sede
p̄fate dignitatis p̄c̄t. magna irri
sio & magnū sc̄isma in tota regio
ne illa ebulluit. alij quidē ueteri
& nouo testam̄to resistentib' xp̄m̄q;
abnegantib'. alij hereses hereticorū
apparentib'. alij sectā iudeorū app̄
hendentib'. alij sectā paganorū di
ligentib'. alij n̄ humane s; in cōfu
sione peccatū turpi studio uiuere
ardentib'. alij aut̄ disciplinā p̄t̄
humanitatē qd̄e habentib'. nulla
tam̄ bona facere studentib'. his
maximū errorib' & cōfusionsib' be
atus d̄ysibodus se uti lit̄ & irēpi

de opponens multa obprobria multa
iniurias patient̄ sustinuit. optans p̄
sentē uitā magis p̄dere quā tantū
tam̄ incūmentib' malis cōsentire. Cū
ista p̄ aliquos annos sine eradicatione
corde malorū cū piculo etiā corp̄is su
sustinisset tedio tandē affectus ad dñm
in orationib' suis cū magno planctu
dixit. O dñs & o iudex omnū factorū ho
minū qd̄ p̄dest in cū p̄p̄o isto labo
rare. qui iusticiā tuā rabidū morsu
b' t̄nsigit. Veniq; auctores p̄fatorū
errorū cū p̄p̄o eisdē errorib' imphica
to. uidentes qd̄ beatus iste errorib' &
p̄uauitati corū n̄ cōsentiret. s; qd̄ eos
ubiq; cōstant̄ absq; timore mortis
argueret. plurimas isidias ei posu
erūt. & tandē coadunato agmine
icredulorū de sede sua multis crume
lis affectū expulerūt. Ipse aut̄ malis
dō in quiete seruire. quā sine fruce
tu utilitatis diuici tardare. paucis & re
ligiosis uirū ad se collectis. sedē digni
tatis sue quā p̄ decē annos stremit̄ &
religiose reuerat. patriā & omnia que
habebat p̄ xp̄i nomine reliquit. dicit̄
nec sibi nec alijs p̄c̄e ut ibi maneret.
n̄ tam̄ magna icredulitas cū duritia
ūiquitatis excreuerat. & p̄gymatione
quā diu optauerat p̄ c̄na uita leto a
nimo arripuit. Cūq; hiberniā exisset
multis regionib' pagrat̄. multisq; alijs
locis diligēt̄ p̄spect̄. anime sue rōi
em q̄rens. in alamanniā tandē uenit
ubi quidē durū & imitē p̄p̄m̄ inuenit.
ibiq; festinus gressū p̄ aliqd̄ temp' fugit.
cū eisdē populo uerba salutis & exem
pla sc̄ntatis daret. multi enī audient̄
amabat. multi aut̄ eū nec audire n̄ ama
re curabat. S; cū in eadē p̄uincia mu
ras faceret. secū deliberando qd̄ declina
re posset. bonā & dulcē famā de religio
ne beati benedicti audire. q̄ in p̄p̄i
me ad dñm migruerat. & religionis sue
quā plurimos amatores reliquerat. &
ita p̄ admonitionē sp̄s sc̄i desiderū

suū n̄cū impletū ē co
desiderauerat qd̄ p̄ p̄p̄o
so. aliquos uere & p̄fect
sibi cōciaret. Ob hanc
de locis ad loca p̄cessit.
in morib' populorū illi
placuisse incēbat. T
cepit dicent. Inclina d
exaudi me. qm̄ iops &
sic intelligēdū ē. Tribu
descendens ichma tu
ctus. et ante m̄e tue
orationis mee. qm̄ io
p̄uillanitate n̄cū
p̄ contritionē afflictio
te sequi te diligere su
p̄. cordare itaq; qd̄
seruire studui. & p̄p̄i
p̄t̄ & cōceptū mi
time dñs p̄t̄ uiridit
ip̄s p̄c̄s hal suscipie
nē quent̄ m̄i ei imm
gram cadit. & etiā u
da ostensione ip̄s m
quidq; locus uero su
mendus c̄t. Nam hi
ut c̄cū dilect̄s suis fec
tione desiderabat. cū
nā & bonā intentionē.
cū om̄ corde suo itēu
uidendo. loquendo &
Omne quoq; fabulosa
sp̄s sc̄s ip̄s abstractit. q
m̄m̄ est qui sc̄dm̄ u
mulatione orant̄ & u
a deo iuste q̄rūt. ubi
acciderit. qm̄ p̄ ostensū
s; qui tales s̄t uelut ita
p̄gent. S; cū homo a
ficat. in ip̄s qm̄ somn
bia & uana gl̄a ac ex
a p̄p̄s. c̄cāq; uicia p̄ u
gunt. ne homo ille ab
om̄ creatoris sui ullon
cor auertat. Beatus a
bona spe desiderū su

suū nōdū impletū ēē cognouit. quia diu
 desiderauerat qđ p̄ p̄lo olim sibi cōmis-
 so. aliquos uere & p̄fecte religionis uirōs
 sibi cōsociaret. Ob hanc nāq; causā itum
 de locis ad loca p̄cessit. nec in locis nec
 in morib; populorū illorū qđ anime sue
 placuisset inueniebat. Tē flere & orare
 cepit dicens. Inclina dñe aurē tuā &
 exaudi me. qm̄ iops & paup̄ sū ego. Qđ
 sic intelligēdū ē. Tribulationib; meis
 descendens ichna tu dñe q̄ rector eim
 etorū ei aurē miē tue & exaudi uerba
 orationis mee. qm̄ iops in anima p̄
 pusillanimitate m̄tis. & paup̄ in corpe
 p̄ contritionē afflictionū sū ego. qui
 te sequi te diligere sup̄ om̄ia debui.
 Recordare itaq; qđ ab infantia mea t̄
 seruire studui. & p̄p̄t amore tuū pau-
 peratē & conēptū mundi semp̄ dilexi.
 Tunc d̄s p̄p̄t uiriditatē boni desiderii
 ipsi p̄ces has suscipiens suauē cōsolatio-
 nē quētis m̄ti eī inmisit uelut ros sup̄
 gram cadit. & etiā in uisu noctis qua-
 da ostensione ipsi manifestauit. qđ
 qñdoq; locus uoto suo aptus ab eo in-
 ueniendus ēēt. Nam huic beato uirō d̄s
 ut ceteris dilectis suis fecit qđ eū tota affec-
 tione desiderabat. cū ipsis ob tam mag-
 nā & bonā intentionē qua fiducia lit̄ i
 eū om̄i corde suo iudebant. p̄sens ēē
 uidendo. loquendo & audiendo uidebat.
 Omnē quoq; fabulosā famā u. n. e. gl̄e
 ipse sc̄s ipsi abstraxit. que in multis ho-
 minib; est qui sc̄sim uoluntatē suā in si-
 mulacione orant & ieiunāt. cū aliqđ
 a deo iuiste q̄rūt. ubi si qđ est ut uolūt
 acciderit. q̄si p̄ ostensione a deo habēt.
 s; qui tales s̄t uelut stipula a uento dis-
 p̄gent. S; cū homo a uanitatib; se mōti-
 ficat. in ipsis q̄si somnū caput. & tē sup̄
 bia & uana gl̄a ac exquisitio honoris
 a ipsis ceteraq; uicia p̄ uirtutē di ostrin-
 gunt. ne homo ille ab amore amplexi
 om̄i creatoris sui ullom̄ p̄ suggestiones
 eorū auertat. Beatus aut̄ dylibodus p̄
 bona spe desiderij sui gaudens. quia

illud p̄ adiutorij di qñdoq; impleri
 sciebat. cū bonā famā de populo in
 partib; gallie circa rhenū manentē
 audisset. ita scilicet qđ popl̄s ille du-
 rus qđ ēēt. s; tam celsiasticā religio-
 nē deuoti uiuendo teneret. tēdebat
 eū irrisioms illudentis p̄p̄li. & in-
 expectans. festine ad flum̄ rhenū it̄
 suū direxit. & ide diuertens ac p̄ a-
 ma queq; iccedens ad flum̄ uolu gl̄am
 puenit. illoq; transito montē excel-
 sū & nemorosū uicit. quē p̄t decē
 annos p̄grinationis sue ascendit.
 & ibi sessus residens & quiescens. ad
 comites suos qui tres erāt. quorū p̄m̄
 scilicet senior Gishaldus. sc̄s cle-
 mens. ceteris salustus uocabat. qđ cū
 eo de hibernia uenerāt. sp̄u sc̄o ta-
 ctus dicebat. hic requies mea erit.
 Nā cū deide eundē montē circūm-
 quaq; pagrasset. & queq; latā eī di-
 ligentē considerasset. amenitas illi
 anime sue magis & magis inhabi-
 tandū cōplacuit. quia & celsitudo
 illi difficilē accessū aduentib; p̄-
 beret. & qm̄ riuuli ex utq; parte
 eī fluentes. ubi manentib; refoci-
 lationē corp̄is daret. Et orabat di-
 cens. D̄s qui sup̄ celos residet & abyf-
 sū regit. p̄cor ut amenitas loci hui
 in amenitate animā uertat. quia
 decet ut in loco isto a fidei p̄lo tibi
 fidelit̄ seruiat. Et hec dicens sibi
 habitationē in descensu eide mon-
 tis uersus orientē p̄p̄t cōpendiū aque
 designauit. & conuersationē qđ diu
 desiderauerat. strenue icipient. o-
 rando uigilando & ieiunando.
 dure & aspe solitariā uitā ubi dix-
 it. Socij aut̄ eī qui cū eo aderant
 ne inuicē aliqđ gaudij haberent.
 sigillatim habitacula sua remoti
 ab eo cōstruebāt. Et sciendū ē qđ
 radicib; herbarū aliqñdū ubi
 sustentabant. cū alios cibos n̄ ha-
 berēt. Mons aut̄ ille cū adiacen

tibus sibi filius. locis quoque pauperum & iuniorum
 non unum hominum sed conpunctualium
 tam minorum quam maiorum plus quam ad
 milia unum eo tempore erat. Unde ac
 cidit quod cum homines eandem situm
 seu per captione fetarum seu per piscatio
 ne adiacentium fluminum seu per piscatio
 nis lignis seu per alios necessitatibus suis
 in se invicem irent. beati hunc virum
 aut radices effodierunt aut alia sibi
 necessaria circumquaque colligentes
 viderunt & ita ipso pro aliquo tempore
 manifestatus est. R. rumor enim in ipsam
 exierat. quod quidam sanctus cum quibusdam aliis
 in locum illum a deo missus venisset. Quod
 plurimum admirantes bono desiderio
 ad eum veniebant & sibi quicquid utili
 tia cum eo conferebant. quibus ipse verba
 salutis & vite reddebat. quoniam autem
 prope exitum suum usque ad id tempus in
 lingua corde hominum precipue la
 boraverat. unum & eadem pro modo suo &
 intelligebat & proferebat. Ex quo factum
 est ut hi quibus ipse verba & monita
 indeficientis vite dabat ei & cum ipso
 manentibus quicquid necessaria corporis
 sepe afferret. Servus autem dei cum sibi
 associatus viris pauperes & egenos ad
 se colligebat. & quicquid propter cottidi
 am vitam sibi remansit per hoc illos
 pascibat. Nam semper memor fuit
 quod ad cibum pertinet. quapropter antonius
 macharum & eius similes quod herbis &
 duris cibariis vivebant in corde suo
 frequenter habebat. quatenus cor exem
 plo corporis sui a mollibus & a delicatis
 cibis stringeret. ne ab antiquo ser
 pente deciperet. Et quanto plus beatus
 iste carne sua affligebat. tanto am
 plius gratiam suam deus cum illo multiplic
 auit. & per signa miraculorum eum ma
 nifestavit. unum plurimum istum &
 debiles ipsi allati sunt. quos ipse sanctus per
 merita eius repente sanavit. quod tamen
 ipse humiliter expansebens laudem
 hominum quantum potuit fugiebat.

Cuius fama sanctitatis eius per totam hanc pro
 vinciam populo predicante volaret. quod
 deum timentes ad eum venerunt. & pariter
 oratorum in descensu prefati montis
 ad orientem ei edificaverunt. in quo divina
 officia cum suis celebraret. quatenus & ipse
 ac ceteri per deo supplicantes. verba & pas
 cina vite ab eo sibi perciperent. Alii autem ver
 sus occidentem in planicie pedes eadem
 montis nepres & fructuosa exciderunt. &
 beato viro hortos & pascua pecuniam
 pariterque tuguria paraverunt. unum & ipse
 fructuosa que ibi excisa sunt que in lega
 ri locutione studium dicunt. idem locum
 studerthei principum appellat. Unde
 quicquid ex longinquis regionibus ad beatum sic
 veniebant. & ei animas suas a bona fide
 & spe commendabant quod ipsi in eadem provin
 cia habitantes diuino iudicio eximii
 erant. ac se in hoc facto negligentes esse dice
 runt. quoniam deus ad gloriam & ad honorem nostrum
 sui locum illum per sanctum suum misisset. que
 ipsi iuxta se habentes misit & famu
 lantibus suis frequenter honorare neglex
 erunt. Unde factum est quod principes ceterique no
 biles & divites una cum reliquis populo cal
 de tral inhabitantes. montem ipsum cum
 omnibus terminis suis ultimum decurrerunt. In
 mos scilicet nam & gloriam in longum &
 in latum ut predictum est directis. eadem be
 ato viro ac postquam ei in esciatione obla
 tionum offerret. quia mirabilia dei in
 ipso viderent. quatenus etiam sanctus cunctis
 nis sibi bonis hominibus congregatis. ne
 cessaria presentis vite ex hoc sine indige
 tia sufficeret. Et communem vocem & clama
 re dicebant. Laus tibi domine deus. quia hoc
 sanctum tuum nobis mittere dignatus es.
 Qua oblatione suscepta beatus iste mul
 tum eximuit. recordatus quod in episcopo
 pati onere plurimum adversa pro sui
 tinuatur & gemens ad deum flexus orabat
 ut eadem oblatio ad fructum & usum
 one animarum spiritu sancto donante eximiret.
 Deinde die nocturnaque in corde suo ei
 tuando cogitabat que ad mundum in de

siderio multum sue per plu
 actos annos habuerat.
 gulosos & asperum vite viro
 in spiritu intellexit quod deum
 in congregatio in loco illi
 ferunt. Et spiritu sancto ipse
 notatione cordis sui ad e
 doctrinam beati benedicti
 ad deum transferat. & quod
 sancte institutionis sue. fid
 de temporibus adhuc in
 reliquit. atque ad longum
 ubi eadem cunctis rehi
 bar. inuicem humiliter
 illis misit. qui vitam
 doctrinam predicti patri
 regula spirituali populo cunctis
 ta sancto spiritu sancto donam
 struatur. Et sic quia
 uerfationis viros reliquit
 quibus & oratorum & ha
 emma in suspensio eadem
 esse accessum uerfatus occu
 erunt. delictet ne animam
 ne forte rigor ac reli
 na frequentatione super
 tunc & in sequentibus uer
 ad omnia occurfancia
 superuentibus in rede
 secundum qualitate cor o
 in descensu montis ip
 habitaculo & in orato
 uerit ut superdictum est se
 congregatio autem cor
 deum qua secundum numer
 mirabat. & quicquid fac
 bebant inuisione ac pmi
 ri fiebat. ac communem
 ratione beati benedicti &
 bar & enim pauperum par
 gano ipse per constructio
 legum ita composita & fir
 lus fons uiciorum in ea
 & quod iaculis suis ea tunc
 separare non ualeret. & quod

fiderio mris sue p plurimos ante tñs
 actos annos habuerat. qm̄ & ubi reli
 giosos & aspe uite uiros colligeret. qm̄
 in spū itellexit qd̄ dñm̄ deceret ut spū
 lus cgregatio in loco illo creatori suo
 seruiret. Et spū scō ispuante omnē de
 uotionē cordis sui ad cūersationē &
 doctrinā beati benedicti posuit. q̄. i. m̄
 ad dñm̄ transferat. & q̄sdā beatos uiros
 scē institutionis sue fideles ministros eis
 de tempib' adhuc iuuentel & sup̄stuel
 reliq̄at. atq; ad longinquas regiones
 ubi eadē cūersatio religiose & scē iuge
 bat. nuncios humili supplicatione p
 illis misit. qui uinea dñi sabaoth scdm̄
 doctrinā p̄dicti patris plantaret. qui
 regula spūali sp̄lo cūementē ex om̄i ui
 ta scōz spū scō donante & ostendente
 cōstituerat. Et sic quā plurimos eisdē
 uersationis uiros religiosos sibi attrit.
 quib' & oratorni & habitacula cūeni
 entia in sup̄cilio eisdē montis p̄t̄ diffi
 cile accessū uersus occidentē edificari fe
 cit. in delictis ne am̄ ap̄plo ifestarent. n̄
 ne forte rigor ac religio eoz cotidiana
 frequentatione sup̄uenientū in mol
 litiē & in segnitie uerteret. Ipse ū ut
 ad om̄ia occurrantia parat' eēt. & ut
 sup̄uenientib' in reddendis responsis
 scdm̄ qualitatē eoz om̄ib' satisfaceret
 in descensu montis ipsi ad orientē in
 habitaculo & in oratorio qd̄ sibi para
 uerat ut sup̄dictū ē solitari p̄mansit.
 Congregatio aut' eoz dē fr̄m̄ tā scdm̄
 dñm̄ quā scdm̄ numerū hominū aug
 m̄tabat. & queqd̄ facere uel habere de
 bebāt uisione ac p̄missione sc̄i hui' ui
 ri fiebat. ac cōmunē uitā scdm̄ istitu
 tionē beati benedicti exercebāt. Strude
 bat & enī pius pat' d̄sibodul qd̄ o gre
 gatio ipsi p̄ consuetudinē sibi cōstitue
 legis ita cōposita & firma eēt. qd̄ diabo
 lus foueā uiciorū in ea parare n̄ posset.
 & qd̄ iaculis suis eā t̄stingere & ab uincē
 separe n̄ ualeret. & qd̄ ipsa terribilis

p̄tinentiā uiciorū & uelut acies or
 dinata in cōcordia ut tutū diabolo
 & hominib' appareret. Sapient' q̄ppe
 eā cōt' hostiles turmas acriorū spū
 tui in humilitate pugnare. & ua
 nitate sup̄bie ac arrogantiā m̄tis
 in delectatione sc̄i hui' uitare doce
 bat. laudeq; & q̄sam uictoris q̄ legi
 time certauerit. & se deide in cau
 tela recte circūsp̄ctionis bene cōserua
 uerit diligent' p̄ponebat. Vallo n̄
 rigoris & districtiois toti spūali
 discipline eā circūfodit & munit
 ne diabolus latent' & repente sup̄
 eā irrueret. sciens quia ille mari
 mū studiū habeat. quaten' sup̄ spū
 tale pplm̄ irruat. & qd̄ multo plus
 gaudet. si spūale hominē scdm̄ no
 luntatē prauitatis sue sup̄auerit.
 quā si multos sc̄lares uicisset. qm̄
 illi simile sibi fecisse uidet. cū ace
 lesti desiderio cadit. queadmodū &
 ipse de celo p̄ sup̄biā corruit. hoc
 n̄ sc̄s ut uice filios suos coadunare
 & corroborare cepit. Qd̄ ut sc̄lares
 homines uiderēt. ex tota p̄uincia
 illa accurrebāt. & queqd̄ ipse in
 necessitatib' suis opari & facere icho
 abat. hoc ipsi bono animo studio
 se p̄fecerūt. Vñ factū ē. qd̄ beata o
 gregatio illa ad quinquagesimū
 numerū p̄fectoz fr̄m̄ p̄ duodecim
 annos multiplicata ē. Ipsis nāq; tē
 porib' pauci cūersationis hui' ho
 mines iuenebant. & nullus inā hāc
 nisi p̄batus aggrediebat. S; sp̄c sc̄s
 qui cōgregationē istā plantauerat. eā
 & rigant. queadmodū ros eū sup̄
 pingue agrū cadit. ita ut in ea
 sub disciplina uiuentes de uirtute
 in uirtute ascenderēt. nec ab anti
 quo ifidiatore impedim̄tū habe
 rēt. quia ubi sp̄c sc̄s in miraculis
 suis ē. ubi idē antiquus hostis pau
 dus erit nec illuc irrare audebit.

Cūq; fama sc̄la
 uincia populo
 dā dñm̄ t̄m̄t
 oratorni in defen
 ad orientē ei cōstit
 officia cū suis cōlab
 ac ceti p̄ dō sup̄uen
 cūa uirt' ab eo n̄de p̄p
 sus occidit in plan
 montis nep̄t' & fr̄m̄
 beato uiro horat' & p̄
 p̄uinaq; m̄gura p̄uina
 fr̄m̄tela que ubi cōstit
 r̄ locutione th̄m̄t
 st̄ndernhei p̄m̄t
 q̄q; ex longinquas r̄p̄
 ueniebūt. & ei annu
 & sp̄c cōmendabat qd̄
 cia habitantes d̄m̄
 erit. ac se in hoc factū
 r̄t. qm̄ d̄s ad q̄sam
 sui locū illū p̄ sc̄m̄
 ipsi iuxta se habent
 rarib' suis frequentib' h
 r̄t d̄n̄ factū ē qd̄ p̄m̄
 biles & d̄m̄t
 dē tr̄at' i habitantib' n̄
 om̄ib' t̄m̄tis suis n̄
 mos sc̄lares n̄m̄ & q̄
 m̄ lam̄ ut p̄dictū ē
 mo uiro ac possit o
 tionis offerret. quā
 ipso uideret. quaten'
 m̄ ubi boni hominū
 cōsilia p̄sentis m̄t
 cia sufficeret. Et
 re dicebat. Lam̄ n̄
 sc̄m̄ tui nobis imm̄
 qua oblatione sup̄p̄
 tū extimit. r̄uor
 pati onere p̄m̄
 t̄m̄t & q̄m̄ d̄s
 ut eadē oblatio ad
 onē anim' sp̄c sc̄s
 ret. Deide d̄e n̄
 tuando aggr̄at

si siquid ibi latent feminaverit. hoc
 spe sc̄s ut r̄ ad c̄fusione illi' sc̄leat
 Verita autē & sc̄itate beati d̄sibo
 di signa & miracula di sc̄bant. que
 etiā sine redio sepi' renouabant. qm̄
 d̄s noua semp faciet. Quidā enī ur
 cui' lingua p̄ nimia inaltitudine cor
 poris sui debilitata fuerat. ut hu
 mana uerba p̄ferre n̄ posset. ad ip
 sū ex longinquis partib' ueniens.
 mirib' & manūū idicis put potu
 it flebit̄ exorabat. ut sibi inicom
 modo isto apud d̄m subueniret.
 At pius pat̄ oratione facta. grām
 di sibi adēe sentiens. exempliq; do
 mni recordatus ubi mirū loqui
 fecit. in os hominis illi' sufflauit
 dicens. In nomine illi' q̄ muto dix
 effeta & ille loqui cepit. t̄ uinculū
 isir miratis qd̄ linguā hōis hui' de
 bilitasti. p̄cipio ut soluaris & hinc
 recedas. nec am̄ linguā ei' ad loqū
 di ipedias. Stātiq; uinculū lingue
 ei' solutū ē & humana uerba ad rec
 tū p̄tulit. gr̄asq; dō & beato huic
 egit. Quo facto. etiā quidā ydropic'
 miro timore islatus. amicorū suorū
 manū' eidē sc̄o oblatū ē q̄ multū
 lacrimis effusus sanitate corpis ab
 eo petiuit. S; cū ipse aliquitū hēsi
 tasset & se idignū tanti facti affirma
 ret. tandē uictus p̄ce supplicantiū.
 omnipotentē d̄m p̄ illo exorauit. eūq;
 manū' suis tangens benedixit. & sic
 idē morbus p̄ grām di ab illo paula
 tum disparuit. S; & leprosus quidā
 horrenda cute distortus adhē bea
 tū ueniebat. & p̄cib' p̄mū p̄ isir muta
 sua effusus. etiā uerbis commabat
 se ab eo nūq̄m discessurū quin sol
 pitati restitueret. Cū ip̄ortunita
 te beatus ille tandē comot'. eū in
 habitaculū suū dixit. secūq; p̄ ali
 qd̄ temp' retinuit. & p̄ces ad d̄m
 p̄ illo sepi' fundens. eū sanā & pul
 crā carnē corpis sui habentē ad

sua redire fecit. Ipsa autē ueritas que
 tūc hęc uidit & fecit ea & n̄c hęc p̄ se
 metipsā nescientib' in aprū p̄dixit.
 Plura quoq; signa & miracula p̄ eū
 facta sūt in cecis. claudis. in debilib' &
 in possessis a diabolico sufflatu. & etiā
 in illis qui de tēpestate malorū hūmā
 sensus suos amiserāt. qui & de longin
 quis ac de incanis partib' ad ipsū det̄
 rebant. qui & om̄s p̄ eū sanabant. qm̄
 uirt' di in ipso erat. Nam idē sermū
 di int' suos ut heremita iuxit. que in
 ta radix uite monachorū ē. qm̄a hōies
 cū ueritatis illi' a se lo p̄ om̄ia abstrach
 cū laude angloꝝ in solitudine uiuunt
 & uita eorū tam laboriosa ē. qd̄ etiā
 plurimi p̄ fragilitate tā corpis. quā
 animi eā sustinere n̄ possent. si ipsi
 ip̄unde & repente aggredereut. In hac
 autē districtione beatus pat̄ iste uinculū
 subditos suos ad om̄e opus bonū doc
 trina & exemplo c̄fortauit. ut homo
 q̄ ignē ardentē ualde ardere facit. &
 ob hoc ipsi alui magistrū eo uiuent
 nec q̄rebant nec uolebat. p̄ferri. cū il
 los ex p̄cepto ei' int' se haberet. q̄ ob
 ad rectitudinē conuersionis sue. ob
 offensione & murmuratione dirige
 ret. habitū autē monasticę religio
 nis quo c̄gregatio ei' utebat n̄ suscipit.
 qm̄ leniore conuersionē sc̄dm̄ regu
 la beati benedicti quā ipse haberet.
 subditis suis idulserat. & hoc idō fecit
 ne si illis in habitu similit foret. cum
 tam duricia rigoris sui in uigiliis.
 ieiuniis & in alijs carnis sue contric
 tationib' deponere noller. religionē eorū de
 trahere. & cōmūne eorū uita destrueret
 uideret. s; miser r̄ uno uictu quo cor
 pus suū iux sustentabat. & aspo. ac du
 ro uestitu sic de t̄ra sua p̄c̄ḡt mandu
 c̄t. quo aduixit frequē uisus ē.
 imitans beatū paulū p̄mū heremi
 tā & ei c̄similes q̄ magis in silis. quā
 in uillis eē uolebat. diuina quoq; in
 officio altaril' ex eo tēpore. quo de sebo

sua expulsus ē. usq; ad
 sc̄dm̄ ordinē amittitū
 d̄m̄ p̄cipū p̄p̄terō
 in hoc ulla opp̄sione
 d̄s habeat. passionē
 d̄m̄ etiā pat̄re & d̄
 c̄gregationē sue mult
 laborabat. si om̄s qui
 fieri reuocabat. quia
 pat̄re & doctore habe
 ret inspectores c̄uersati
 habere. ipsū autē ut e
 taceret. quādū uiue
 ret. Quapp̄ de bono
 suis habeat. p̄ plur
 mulgati s̄. multiq;
 c̄silia & ap̄r̄tha de
 q̄ q̄rebāt. S; & plur
 hac manebat. & qui
 facti montis cui' circ
 r̄is ē positi erāt. p̄p̄
 re & rumorē c̄uersa
 de p̄dixit & facultatū
 nel sibi sup̄ eē c̄fider
 d̄sibodo absq; om̄i
 t̄r̄. atq; nullas in
 illac ad utilitatē ille
 aut di cū iam ibidē
 cū iam uirib' corpis
 fere defecisset. filijs si
 sc̄o p̄dixit. qd̄ in hui'
 currit ut ad id tem
 puenerat. semp p̄dit
 multas & magnas p̄
 r̄iones passuri eēt. q
 in plurimā c̄fusione
 d̄p̄sissent. in magna
 p̄p̄o se facere c̄tendē
 postōs ip̄sōꝝ p̄turba
 tio laboraret. Atq;
 b̄ndamē c̄solabat di
 sp̄rit & in dolore co
 no desiderio hacten'
 tulationē uirām quā
 sc̄lo uideā. qd̄ etiā si
 c̄fido. Hos autē sc̄ito

sua expulsus ē. usq; ad finē uite sue n̄
 scdm ordinē antistitiū. s; scdm osuetu
 dinē paupū p̄piteroy celebrabat. nec
 in hoc ulla opphione m̄tis s; leticiā cor
 dis habebat. passionē xpi mutando.
 Sp̄nale etiā patrē & defensōrē ut iustū
 ē cōgregatiōis sue multociens p̄ponere
 laborabat. s; om̄s qui sub eo erāt. hoc
 fieri recusabat. quia n̄ aliū p̄ter ipsū
 patrē & doctōrē habere uolebat. dicen
 tes inspectores cōuersationis sue quidē se
 habere. ipsū autē ut eis in dño sublimi
 luceret. quādiu uiueret nūq; imuta
 rēt. Quapp̄ de bono uoto qd̄ i cordib'
 suis habebāt. p̄ plurimas puincias di
 uulgati s̄. multiq; ad eos uementes
 cōsilia & auxilia de animab' suis ab e
 is q̄rebāt. S; & plurimi q̄ in puincia
 hac manebāt. & qui in uicinitate p̄
 fati montis cui' circulus longus & la
 tus ē positi erāt. p̄t̄ suauissimū odo
 rē & rumorē cōuersationis eoy q̄cqd̄
 de p̄dys & facultatib' habere poterāt
 uel sibi sup̄ eē cōsiderabāt. deo & beato
 d̄ysibodo absq; om̄i rēflectione offere
 bāt. atq; nullulas in p̄fata silua hac
 illac ad utilitatē illorū edificabāt. Sēs
 m̄t̄ d̄i cū iam ibidē diu laborasset. &
 cū iam uirib' corpis p̄m̄iss' laborib'
 fere defecisset. filijs suis tremdo in sp̄u
 scō p̄dixit. qd̄ in huiūdi p̄sp̄itate & se
 curitate ut ad id temp' sine offensione
 puenerāt. semp̄ p̄durare n̄ possent. sed
 multas & magnas p̄suras & tribula
 tiones passuri eēt. quia diabolus quē
 in plurimā cōfusiōnē uiuendo sepius
 dixissent. in magna irisione qm̄ i
 p̄p̄lo se facere cōtendebat. eos quoq; &
 postōs ipsorū p̄turbare maximo stu
 dio laboraret. Attam̄ eos pie & ha
 bundantē cōsolabat dicens. Ego in suis
 spir̄itib' & in dolore cordis mei cū mag
 no desiderio hacten' laboraui ne tri
 bulationē uitā quādiu uiuo in hoc
 sc̄lo uideā. qd̄ etiā sic fieri in dño
 cōfido. Hos autē sc̄tore qd̄ p̄t̄ obitū

meū qui citi' utabit. qm̄ uires corpis
 mei iam in defectu s̄. & p̄t̄ tribulatioes
 q̄s passuri estis. nouissima tempora
 uitā priorib' meliora & p̄siora erūt.
 ita qd̄ in om̄ib' necessarijs anime &
 corpis tē ampli' quā me uiuente uos
 & posteri uiri habundabitis. Que
 uerba dū illi audisset. in magno do
 lore cū lacrimis plangebat. qm̄ sine
 illi' inuicere itelligebant. Et rumor
 iste in p̄p̄m̄ exiuit. multosq; ad ui
 dēdū eū excitauit. un' & ipsū adie
 r̄t. & se orationib' & sc̄tari ei cōmen
 dauit. quib' ipse monita salutis
 uerba benedictionis dāns. etiā filios
 suos & locū sibi datū eis cōmenda
 bat. & ut hec cordib' suis attenti' is
 gerēt. finē etiā suū ad eē eos n̄ cēla
 bat. Tē illi t̄m̄mū uite ei' ad eē audi
 entes. lugubri uoce plurimos gemi
 tus dederūt. & quo aduixit eū solito
 frequenti' uisitabat. Vñ autē finē
 suū sc̄ret. nemini apuit. exceptis
 paucis & religiosis uiris. qui fere om
 nia secreta ipsi nouerant. quib' &
 dixerat. qd̄ anglica ostensione ei ma
 nifestatū s̄. & hoc cētōs celauit. q̄a
 cuncta op̄a n̄e laude purent q̄ntū
 potuit abscondit. Cūq; p̄ triginta
 annos in p̄dicto monte deo fideliter
 seruisset. & fr̄ib' suis queq; necessaria
 p̄sentis uite ad plenū subministrat
 set. plus labore quā semo iam fessus
 egrotare cepit. quia uires corpis ei'
 om̄ino defecerāt. & mox cōuocatis om
 nib' fr̄ib' patrē eis p̄nominauit. quē
 etiā dū adhuc uiueret. tē p̄mū ipsi
 petentib' p̄fecit. cui & om̄ia que ad
 eundē locū p̄mebat cōmisit. qm̄
 iante t̄nsactis tempib' suis patrē sibi
 p̄ponere recusauerāt. quia eundē
 sem̄ in om̄ib' ut patrē semp̄ sc̄turi
 fuerāt. S; & locū sepulture sue eis
 ostendit. & ne in excellenti loco. s;
 in humili umbraculo oratorij
 sui in quo dō solitari' seruierat.

sua redire fecit. l'p̄
 tūc hec uidit & sic
 metip̄la nesciens
 Plura quoq; signa
 facta s̄ in cec̄. d̄
 in possessis a diabolo
 in illis qui de rep̄
 sensus suos amittit
 quis ac de mecum p̄
 rebant. qui & eim̄ p̄
 uirē d̄ in ip̄o erat. I
 d̄ ut suos ut herem
 ta racty uite monach
 cōuersationis illi' a sc̄
 cū laude angloy. in
 & uita eoy tam labor
 plurimi p̄ fragrantia
 animi eā sustinere n̄
 ip̄nde & rep̄ent. app̄
 aut d̄structione beati
 subditos suos. ad om̄e
 rma & exemplo s̄
 q̄ ignē ardentē ualde
 ob hoc ipsi alii magis
 nec q̄rebant nec uolē
 los ex p̄cepto ei' ut s̄
 ad rectitudinē cōm̄
 offensione & murmur
 rēt. habitū autē mar
 ni quo cōgregatiō ei'
 qm̄ lem̄ore cōm̄
 ta beati benedicti q̄
 subditos suos d̄
 ne si illi in habitū
 tam d̄n̄ticiā r̄gō
 uerunt & in alijs car
 tatis deponere uolē
 nābere & cōm̄
 uideret. s; miser
 pus suis t̄p̄ sustinē
 ro uelut sic d̄
 exierat. quo ad
 imitans beati p̄
 tā & ei cōm̄
 in uillis eē uolē
 officio altaris q̄

ipſu ſepelirēt. effuſis genitib⁹ & la-
 crimis rogabat. qđ ſua ſe implere
 illi flendo in magnis dolorib⁹ p̄mit-
 rebāt. Dolentes quoq; om̄ia bona opa
 & doctrinā ei ſingillatim d̄numera-
 bāt. & amare plangendo clamabāt.
 Heu heu qđ erit de nobis. cū te de-
 fenſorē ac conſolatorē corpū & am-
 mā n̄ā p̄demul. Et quēadmodū
 ſiciens ceruus fontē aquarū deſiderat.
 ſic & ipſi eū diuti⁹ habere deſidera-
 bāt. qđ pri⁹ p̄ gaudio qđ eū eo frequen-
 ter habebāt. cordib⁹ ſuis iſigere n̄
 potant. Demq; iſgrauelcente dolore
 r̄um euocati fr̄ib⁹ ſuis ſine ſuū in-
 ſtare ut potuit eis inotuit. & p̄ mil-
 tos labores multasq; tribulationes
 octogefimo p̄mo etatis ſue anno
 octauo in lunij terminū p̄ſentis
 uite accepit. & d̄no cui fidelit̄ ſer-
 uerat ſp̄m illis aſtantib⁹ reddidit.
 Quo migrante. ſuauiſſimus odor
 uelut odor baſſami mirre & thu-
 riſ ac omnium aromatiū ſtatim ſub-
 ſecutus ē. & plurima ſigna ibi fa-
 cta ſūt. Per totā aut̄ p̄uincia illa
 fama citiſſime uolabat. beatū d̄y
 ſubocū de hac uita migratſſe. un̄
 maxima multitudo hominū ad
 exequias ei p̄petant cupiebat & ſe-
 pulchre ei adēē. & ſigna que deus
 ibi faciebat uidere. Sepulch̄ itaq;
 ē in paruo umbraculo oratorū ſui qđ
 ipſe ſibi parauerat in qđ etiā rogauerat
 ſe t̄re cōmendari. Suauiffimū aut̄ o-
 dor qđ eo migrante apparuerat. uſq;
 ad triceſimū migrationis ei die circa ſe-
 pulch̄rū ipſi durabat. in quib⁹ etiā dieb⁹
 hōies ſeptē amalignis ſp̄itib⁹ obſeſſi.
 t̄ginta qđ. claudi multiq; cœci & ſur-
 di atq; alij quā plurimi uarijſſi lin-
 guorū fatigati. ſepulch̄rū ei tangū-
 tel p̄ grām d̄i ueracit̄ curati ſūt. Et qm̄
 hec ſigna multa erāt. & quia homi-
 nel tēp̄ illi ſigna p̄ cōſuetudine ha-
 bebāt. ea cordib⁹ ſuis iſolenti qđ opor-

teret iſigebāt. At ipſi illa ceruel dicebat.
 D̄s maiora ſigna & plura miracula p̄-
 more beati patris hui⁹ quā eo uiuenti
 nobis oſtendet. qđ p̄ etiā cōfidim⁹ qđ p̄
 merita ipſi ab om̄ib⁹ piculis m̄ſerem⁹.
 S; qđade hiſ ſignis que ibi facta ſūt. & que
 p̄m̄dū ibi p̄ grām d̄i in hōib⁹ ſiebat.
 multi plus & neglegenti qđ deberet gra-
 debāt. idēo d̄s ea ad caſtigacionē cor-
 ſubthebat. Sp̄c em̄ ſēs n̄ uult ut homo
 in miraculis que ab ipſo ſūt gloriēt. ſunt
 tremēda laude illi ſoli qđ potēſtatē ea fa-
 ciendi habet gl̄a art̄buit. D̄s quippe
 opa ſcōrū ſuorū ita diſtinguit ut iſ creatu-
 ras cōſtituit. ſic uidelicet qđ quib̄da bona
 na opa & ſc̄itātē abſq; ſignis cōcedit. qđ
 b̄da aut̄ bona opa & magna miracu-
 la art̄buit. & qđ alijs p̄ grām ſuā dar-
 ut p̄ bona exempla corū multi ad d̄m
 cōuertant. quēadmodū iſ ſolē in die &
 lunā in noctē. & ſidera in tempa d̄i
 creunt. Totū qđ. circuli orbis cū uola-
 tilib⁹ & reptilib⁹ cœlisq; animalib⁹ creſci-
 tib⁹ repleuit. ita ut ille nullom̄ in alijs
 neceſſitate uacuiſ ſit. un̄ & quib̄da
 officia ſua mouet in miniſt̄io illo qđ
 ad hominē p̄tinet. Inaqq; em̄ creatu-
 ra in genere ſuo multiplicat ſic d̄s il-
 li in prima cōſtitutione p̄cepit. ſi que
 irrationalis ē hōi miniſt̄io ſuccur-
 rit. qm̄ p̄familias qđ homo ē domū
 ſuā ſine adiutorio & miniſt̄io regere
 n̄ pot. D̄s aut̄ ſolū hominē ex ratio-
 nali & uiuente anima uiuere ſecit. qđ
 p̄p̄ ſp̄ritam ipſi n̄ deſicit. ſic nec rami
 arboris deſiciūt. qđ d̄s ſcientiā illi
 fudit. ita qđ cogitando que uult dic-
 tat. & qđ in m̄re habet. qđ p̄tea claman-
 ti uoce & racionabili uerbo multipli-
 cat. ut etiā ſolia in arbore multipli-
 cant. Irrationalis ū creatura ſcientiā
 racionaltatis n̄ habet. & idēo uentroſa
 ē & p̄terit. homo aut̄ racionaliſ exi-
 tens. p̄ ſcientiā utilitatē cognofcit. &
 illa diligit. & eā ad ſe trahit. atq; in
 eadē ſcientia qđ mali & qđ nocimū

ſit uidet & illud timē
 illo cuſtodit. & in hiſ
 & amore qđ in ſcientia
 ſe ubiq; regit. uelut
 uolat. Ipſe n̄āq; ſolus.
 h̄itudine d̄i formatiſ
 ipſi oparet̄ creant. &
 ad bonū ſe erigit. ibi
 m̄mū ſ occurrit. I
 chone ut p̄dictū ē d̄s
 ſunt. & quia hominē
 h̄itudine ſuā fecit. idē
 p̄ om̄i mortali creatu-
 riſ ſine ad defectū ha-
 et bonū p̄ficere n̄ uult
 ē habere pot. Qui aut̄
 bono uſq; ad finē. hi
 d̄t. & ibi cherubim om̄i-
 n̄te t̄mū d̄i d̄mū
 d̄i illa uelut p̄riſſim
 p̄oſiſſimof Lapides ſi
 celeſtis armonia cant
 decantat. & ſic ſp̄c ſēs
 nona fact. S; qui in
 in p̄ditof angloſ m̄m̄
 ſuā a gl̄a celi cecider
 n̄m̄tates mercede eti
 D̄s & em̄ hominū ple-
 n̄tatis ut p̄dictū ē;
 qđ hō p̄ illa diabolū
 p̄ bonā ſcientiā mali
 ſer. & idē uictorioſiſ
 ſiſ em̄dē. antiquū h
 eū im̄cat & ut locū
 poſſideat. qđ nullate-
 nā facere poſſet. qm̄
 cendo ſer. ab hoc ſe
 quim p̄lationē ſe ad
 tar. Qđ ſi obſcure tene
 aſcenderit. ita ut hō
 p̄at quia peccare poſ
 tū elegerit. & in illo ſp̄
 uerit. illi aſſimilabit
 inimicū reſceſſit. q̄ten
 proſe p̄rietatis ſue ſp̄
 ghemales pene exort

Ly

sit uideret & illud timet & fugit ac se ab
 illo custodit. & in his duob' scilicet timore
 & amore q's in scientia boni & mali habet.
 se ubiq; regit. uelut q' aut' cu' duab' alis
 uolat. Ipse naq; solus ad imaginē & simi
 litudinē dī formatus ē. qm̄ d's eū ut scdm̄
 ipsū oparet' creauit. nū ū eū scientia sua
 ad bonū se erigit. ibi p' grām spe scī ad
 intonū s' occurrit. In hac & enī distin
 ctione ut p'dictū ē d's om̄s creaturas po
 sunt. & quia hominē ad imaginē & simi
 litudinē suā fecit. idō plenā scientiā illi
 p' om̄i mortali creatura dedit. & qm̄ caro
 ipsi' sine ad defectū habet. idēo anima
 ei bonū p'ficere n̄ nisi ab illo qui sine fine
 ē habere pot'. Qui aut' p'seuerauerit in
 bono usq; ad finē. hi in celi ad dīm ascen
 dit. & ibi cherubim om̄ia bona opa eoz
 ante tronū dī annunciat. & tē q' facies
 dī illa uelut purissimū aurū & uelut
 p'ciosissimos lapides spicit. quapp' & om̄i
 celestis armonia canticū nouū sup̄ illa
 decantat. & sic spe scs̄ in opib' scōz semp
 nona facit. S; qui in malo p'seuerauerit.
 hi p'dictos anglos imitant. qui ob neq'ciā
 suā a glā celi ceciderūt. & sic p' squalidā
 uanitates mercede etne uite amittunt.
 D's & enī hominū plenā scientiā ratio
 naltatis ut p'dictū ē imisit. qm̄ p'uidit
 qd' hō p' illa diaboli supare possēt. q'a
 p' bonā scientiā malū. & p' malū bonū
 scit. & idō uictoriosissimo bello aduer
 sus eundē antiquū hostē p'har'. q'ten'
 eū uincat & ut locū quē ille p'didit
 possideat. qd' nullaten' n̄ p' plenā scien
 tiā facere possēt. qm̄ qd' homo cognos
 cendo scit. ab hoc se uix tēmere pot'.
 quim p'elationē se ad illud intēdū uer
 tat. Qd' si obscure tenebre in cor hōis
 ascenderit. ita ut hō in carne sua sa
 piat quia peccare possit. & si tē pecca
 tū elegerit. & in illo ipentens p'seuerata
 uerit. illi assimilabitur q'a claritate
 luminis recessit. q'ten' desideria tene
 brose p'prietatis sue implet. p'p' qd' &
 gehemales pene exorte s't. Beatus aut'

facere desiderat qd' in carne n̄ sapit.
 & aduitorū a spu scō postulat ut in
 speculū scitatis aspiciat. Et ut homo
 faciē suā in speculo in quo tam n̄ ē
 cōsiderat. & qd' idignū ibi uiderit qm̄
 tū pot' em̄dat. sic beatus p' fidē bona
 opa opari hoc m̄ ad cōfusione diabo
 li cont' carnē suā desiderat. & qd' caro
 ei n̄ adducit. & ita p' durissima & for
 tissima bella se ipsū eū uoluntatib;
 suis erupans. claritate qm̄ p'diti an
 g'li habuerāt. possidebit. S; & hi qui
 p'p' negligentia peccatorū a bonis ho
 minib; recesserūt. eisdē p'dictis ang'lis similes
 s't. q' a p'fectis & bonis ang'lis q' faciem
 patris semp' inspiciūt recedebāt. Et sic
 boni ang'li faciē patris semp' laudan
 do inspiciūt. sic beati homines bona
 opa in speculo fidei opantes. faciē dī hoc
 m̄ in fide inspiciūt. & p' durissima bel
 la eū ipso semp' p'sistūt. D's naq; crea
 turas ita cōstituit. ut hō opa sua eū
 illis cōpleat. im̄ q' quosdā hōies ita im
 bunt qd' scā edificia cōstruūt. & qd' ad
 seruendū dō alios colligūt. q's tamē
 plurimas & uarias uicissitudines ip
 se d's multociens scdm̄ uoluntates su
 as facere p'mittit que om̄ia tolerat.
 nec statū illis ultionē suā imittit. Ibi
 aut' spe scs̄ in edificis & in hominib;
 edificat. etiā si illi negligent' in pecca
 tis uixerit. si q's ibi p' contumaciā p
 ueritatē sue destit'ctionē fecerit. ig
 nis spe scī illū festinanē in zelo & in iu
 dicio suo exurit. hoc m̄ spe scs̄ in p'fa
 to loco q' opatus ē. ubi beatus dyssibodus
 in bonis opib' dō seruierat. & ubi ipse
 ex hac uita migrans felice spm̄ dō red
 diderat. Nā p' transitū ei quib'dā an
 nis cōsactis magna p'ssura belloz om
 nē p'dictā p'incia occupauit. ita qd'
 qdā tyrannica rabie sup'uenientel.
 partes & tras rheno circūq; cōiguas
 eū eadē p'incia deuastabat. Quo hō
 ror & timore in eis p'riti. quocūq;
 poterat fugierit. Principes aut' sup'

teret iugebat. ut p'p' a
 D's maiora signa & p'p'
 more beati patris hō
 nobis ostendat. q' p'p'
 merita ipsi ab om̄i p'p'
 S; q'de his signis que hō
 p'ridū ibi p' grām d'cō
 multi p'p' & negligēt
 debāt. idēo d's ea ad
 subtrahat. Spe om̄is hō
 in miracis que ab ipso
 tremēda laude dī hō
 ciendi habet glā d'cō
 opa scōz hōis ita d'cō
 ras cōstituit. sic malicia
 na opa & scitatis d'cō
 dā aut' bona opa & m
 la arribit. & qd' d'cō p'
 ut p'bona exempla d'cō
 cūerant. quā d'cō hō
 lumā in nocte & sidere
 creunt. Torū q'q; cōstit
 talib' & reptilib' cōstit
 rib' replent. ita ut d'cō
 necessitate uacant sic
 officia sua mouet in m̄
 ad hominē p'p' hō
 ra in genere suo m̄
 li in prima d'cōmō
 irracionalis ē hō
 rit. qm̄ p'p' hō
 suā sine aduicō hō
 n̄ pot'. D's aut' solū hō
 nali & m̄uente. am̄
 p'p' sp'ram ipsi n̄ d'cō
 arboris deficiūt. q'd
 fructu. ita qd' d'cō
 tar. & qd' in m̄re hō
 ti uoce & racionabilis
 car. ut etiā solū m̄
 cant'. Irrationalis hō
 racionaltatis n̄ habet
 ē & p'p' hō
 tens p'scientiā m̄
 illa d'cō. & ei
 eadē scientia q'd m̄

C
 m

dicte p[ro]vincie cū reliquo p[ro]p[ri]o p[re]fatum
 monte al[ter]i & i[er]eptu[n]abile scientes
 cū multa festinatione ante quā ab ho-
 stib[us] occuparet[ur] nolentib[us] fr[atr]ib[us] ibide[m] d[omi]no
 famulantib[us] sup[er] eū c[on]fugerit. & firmis
 muris cū imminentes habitacula inco-
 fecerit. ostendentes q[uo]d tā p[ro] merito sc[ilicet] d[omi]ni
 sibodi quā p[ro] munimenta eidē montis a-
 p[re]dicta crudeli tyrannide eruerent.
 Pre multitudine aut[em] & i[n]c[on]tinentie ho-
 minū illo[rum] q[ui] ipsū montē p[ro]occupave-
 rat cōgregatio fr[atr]ū ubi d[omi]no famulan-
 tū in quiete manere & d[omi]no in rectitu-
 dine seruire n[on] ualebāt. & idō cōsilio
 & rogatu eor[um] d[omi]ni principū & hōiū
 in longinqual[es] regiones idē fr[atr]es se di-
 uiserūt. quia p[ro]mittēbāt eis q[uo]d p[ro] tri-
 bulatione & labore istos honorifice
 eos reducerēt. exceptis quib[us]dā paucis
 & p[re]fectis uiris qui ad tumba beati pa-
 troni sui ut eā in honore cōseruaret
 se cōtulerūt. qui etiā tante p[er]fectionis e-
 rant. q[uo]d nec de se[lo] nec de uita sua q[uo]c-
 quā curabāt. Sup[er]dicta u[er]o afflictio n[on]
 p[ro] multa temp[or]a anno[rum] durabat. s[ed] p[ro]
 uincia h[ec] a tyrannide icur[us] sanctorum
 inimicor[um] p[ro] adiutorū d[omi]ni liberabat. Quo
 facto. hi qui eundē montē occupave-
 rat. pollicitationis sue recordantes ti-
 more q[uo]d di[um]i uentel. fr[atr]es sup[er]dictē cōgre-
 gationis ubiq[ue] poterāt i[n]uelligabāt.
 & eos cū magno honore reducebant.
 atq[ue] omnia que ibi congesserāt. & que
 ibi edificauerāt cū maiorib[us] facultati-
 b[us] & amphiorib[us] alodiis quā p[ri]ori habu-
 illet eis cōtulerūt. Vn[de] factū ē. q[uo]d scdm uer-
 ba beati d[omi]ni sibodi que uiuentis p[re]dixerat.
 nouissima temp[or]a eor[um] priorib[us] meliora
 & p[ro]sp[er]iora p[ro]t[er] obitū ipsi[us] & p[ro]t[er] tribulati-
 ones eor[um] fierēt quā p[ri]ori fuisset. ita q[uo]d
 etiā ex longinquis regionib[us] quā pluri-
 mi tā sp[irit]uales quā sc[ilicet]ares illo uenerūt.
 & cōsilia. u[er]o itaq[ue] tam animar[um] quā cor-
 p[or]um ab eis peterēt & acciperēt. S[ed] d[omi]n[us]
 beatos homines istos p[ro] negligentia
 al[ter]ius uolens purgauerit. quocient

delinq[ue]bāt. quē ad m[er]itū & t[em]p[or]e fecit quādo
 de signis & miraculis que p[ro] merito p[re]di-
 cti sc[ilicet] patris facta s[un]t. plus & negligentia
 quā deberēt gaudebāt. un[de] & am[er]ita
 frequentatione n[on] apparebāt ut p[ri]ori appa-
 re solebāt. Vbi aut[em] opa sp[irit]us sc[ilicet]i uident[ur]
 & cognoscunt[ur]. s[ed] tam[en] in offensione di-
 cuntur. illic idē sp[irit]us sc[ilicet]s n[on]q[ue] ad nom[en]
 simū quadrantē iudiciali pena eandē
 offensionē examinat. Cūq[ue] ad sepul-
 crū beati hui[us] patris signa & miracula
 fieri cessasset. cū tam[en] post[er]i ei multis
 annis transitū ipsi[us] ad d[omi]n[um] religiose con-
 seruaret. tandē illi cū suspiriis int[er] se
 gentes diuino iurā recordati s[un]t q[uo]d p[ro]p[ri]a
 t[er]ris suis exigentib[us] d[omi]n[us] manū suā in p[re]di-
 ctis miraculor[um] ibi subtraxisset. & q[uo]d
 ea n[on] nisi int[er] se ob memoriā eidē sc[ilicet]i of-
 tenderet. seq[ue]ntes accusantes ad iudicē d[omi]ni
 r[ati]ō. Q[uo]d facimus in negligentia cōpen-
 tes. q[uo]d hūc sc[ilicet]m d[omi]n[um] n[on] ueneram[us]. cū plu-
 rima miracula & bona p[ro] merito q[ui]
 si fecerit nobis d[omi]n[us]. Itaq[ue] maiores na-
 tu eidē p[ro]uincie & sapientes quosq[ue] ad-
 euntes & cōsiliū ab eis accipientes cū con-
 sensu & auctoritate bonifacii mogun-
 tine sedis antistitis. temp[or]e & die p[re]fate
 r[ati]ō quo ossa beati d[omi]ni sibodi eleuaret.
 dieq[ue] hūc p[ro] omnē p[ro]p[ri]am eidē t[er]re d[omi]ni
 gabāt. Et cū dies p[re]fixus aduenisset. &
 multitudo p[ro]p[ri]i accurrisset. p[re]sente p[ro]
 fato antistite sepulcrū sc[ilicet]i uiri adem-
 tes. cū magna ueneratione ossa & cine-
 res ei susculerūt. & ea de umbraculo eu-
 torij in quo tumulata fuerāt in mon-
 steriū pene uersus occidentē eidē mon-
 tis cōstructū. cū ymnor[um] laudib[us] magnis
 populor[um] uocib[us] p[ro]t[er] plurimos migratio-
 nis ei ad d[omi]n[um] annos cōsisteret. & in li-
 cello ad hoc p[re]parato honorifice amde-
 bāt. S[ed] d[omi]n[us] qui occulta nouit. itū meri-
 ta hui[us] sc[ilicet]i sui ubi manifestant. ita q[uo]d
 eodē die int[er]m[en] d[omi]ni h[ec] fiebat. quāda[m]
 ydropicus & alij isit[er]ni diuersa isit[er]ni
 tate grauati curati s[un]t. & q[uo]d i[n] saniss[im]o
 mus odor qui in cōsuetu ei apparuerat

tota die illa uerū
 appareret. Vn[de] factū
 die annuale quo
 gratias ipsi[us] ad-
 mentes cū magni
 oblationū deiceps
 p[re]dicte cōgregatio
 in pace iuebat. &
 sine offensione in
 q[uo]d ipsi[us] eos ualde
 bat. & q[uo]d eis cū a
 ubiq[ue] aderat. & p[ro]
 tel in multis facul-
 plurimis curricu-
 & regū cōsactis m-
 cialib[us] p[re]fate regio-
 p[ro]t[er] maiores natu
 impator[um] scilicet
 temp[or]e romanū u-
 tel. dixerūt n[on] decet
 n[on] carni d[omi]no & n[on] in
 diuicias & pompā
 siderēt. uelut illi fa-
 beati d[omi]ni sibodi eē
 istis opp[er]si. diuicias
 r[ati]ō. in regno & ill-
 Quor[um] uerba impat-
 & sapient[er] d[omi]n[us] simul
 fr[atr]ib[us] illis nec alodi-
 q[uo]d ipsi[us] fideles cōt[ra]
 straheret. Quo resp[er]
 icepta intentione se
 ipatore defuncto al-
 teporib[us] sibi succede-
 crudelū belloy ex-
 deitate inalescebat
 reno adiacentes p[ro] e-
 re s[un]t. Quapp[er] nobili-
 p[ro]uincie qui erat de-
 capū maguntine sc[ilicet]
 to ipatore q[ui] eo temp[or]e
 ipsi aderat. & sup[er] di-
 mando faciebāt. die
 facultatū habere. in
 & uita suā defendere
 monte sc[ilicet]i d[omi]ni sibodi h[ec]

tota die illa iterū mita flagrantia illic
 appareret. Vñ factū ē. qđ ppls eide pūncie
 die annuale quo hec facta sūt. diemq. in
 gratiam ipsi ad dñm ad sepulcrū ei ue
 nientes cū magna ueneratione p̄cū &
 oblationū deiceps frequentarēt. hiatre itaq.
 p̄dicte cōgregationis p plurimos annos
 in pace uiuebat. & dō beatoq. d̄ysibodo
 sine offensione in quiete seruebat. ita
 qđ ppls eos ualde amabat & beatifica
 bat. & qđ eis cū adiutorio & rebus suis
 ubiq. aderat. & p̄p̄ta locupletet & diui
 tel in multis facultatib' facti sūt. Demq.
 plurimis curricula plurimoz annoz
 & regū cōsactis maxima p̄ha cū pūn
 cialib' p̄fate regionis itū exorta sūt. Qua
 p̄t maiores natu cū p̄ncipib' eide terre
 impatorē scilicet karolu magnū q̄o
 tempe romanū impiū suscepit ad eum
 tel. dixerit n̄ decere qđ hi qui spū &
 n̄ carni dō & n̄ mundo seruire deberēt
 diuicias & pompā sibi in sup̄fluitate pos
 siderēt. uelut illi facerēt qui in monte
 beati d̄ysibodi eēt. cū ipsi p̄lū & angu
 stis opp̄si. diuicias & facultates n̄ habe
 rēt. in regno & illi seruire ualerēt.
 Quoz uerba impator sapientē suscipiebat
 & sapientē dissimulabat. diceſ qđ ipse
 fr̄ib' illis nec alodia nec alias facultateſ
 q̄s ipsis fideles cōtulisset ulla racione ab
 straheret. Quo responso accepto. illi ab
 icepta itentione se continebat. Hoc itaq.
 ipatore defuncto aliisq. quā plurimis
 temporib' sibi succedentib'. nē tyrannidel
 crudelū belloz exorta ē que tanta cru
 delitate inalecebat. qđ n̄ qđa ciuitates
 reno adiacentes p easdē opp̄siones diru
 te sūt. Quapp̄ nobiliores natu sup̄dicte
 pūncie qui erāt de p̄genie p̄dictoz p̄n
 cipū maguntine sedis p̄sule sibi cūme
 to ipatore q̄ eo tempe ipū tenebat. &
 ipsi adierit. & sup̄dictā q̄rela acri cla
 mando faciebāt. dicentes se nulla copiā
 facultatū habere. un̄ & impio seruire
 & uitā suā defendere possēt. qm̄ illi q̄i
 monte sc̄i disibodi habitaret alodia

sua & parentū suoz possiderēt. & se ig
 norare un̄ hoc eēt. Quib' idē impator
 auditis assensū p̄buit. certisq. p̄ncipib'
 & iudicib' cōuocatis. q̄si sub iudicio no
 lens requisit qua traditione & cōfir
 matione tā longe & tā late possessio
 nel alodia fr̄ib' his collate fuisset.
 S; illi impatorē itelligentes. & inuidia
 maliciaq. excecari multa falsa & inis
 te cōposita testimonia ptulerūt. & p̄
 dictos fr̄s possessiones illas quas pluri
 mis tempib' sine q̄rela possederāt. ius
 te & absq. impiati iudicio & concessi
 one habere dicebat. Quapp̄ iudicio
 iudiciū iuste iudicantiū. impiati sen
 tentia data & accepta ab eodē impa
 tore licentia. sup̄dicte querele pelama
 tores una cū p̄fate pontifice qui p̄ci
 pue inuasionis hui auctor erat pos
 sessiones & alodia que ad montē be
 ati d̄ysibodi spectabat. & eide montis
 t̄m̄nū diuina ultione annuente crū
 delissima inuasionē & ab̄sitione distur
 babāt. Qua p̄secutione & icōmodita
 te fr̄s ubi habitantes p̄turbati & con
 sternati ac om̄ino denudati. bellozq.
 instantiū horrore p̄riti. eundē mon
 tē planctu magno euulantes reliq̄rūt.
 atq. ad aliena loca q̄cūq. potant se
 cōtulerūt. Quib' ab euntib'. ne sp̄e rede
 undi haberēt. p̄ p̄fatos inuafores ha
 bitacula eoz n̄ ad solū diruta sūt.
 excepto sc̄ificato loco in quo ossa p̄
 dicti sc̄i p̄t translationē ipsi huma
 ta fuerāt. S; tamē ne idē locus diu
 no officio penitus desolatus remane
 ret qui auctores destructionis hui
 erat. sacerdotē unū q̄ ipsū in memo
 habitantē regeret ipsi p̄fecerūt. cui
 & uictū & uestitū uix sufficientē de
 beneficijs ad eundē locū p̄mentib'
 designabat. Sicq. locus iste in huiū
 di desolatione diu p̄mansit. Demq.
 p̄t multa curricula annoz quida
 pius & nobilis uir comesq. p̄fate p
 uincie luthardus noie sc̄o quidē

quide deditur. & plurimis diuicijs
 circūdati. p̄dictū montē altū &
 pulcrū desolatūq; iudens p̄ diuinā
 grām compunctus suspirauit. & p̄
 glām scē trinitatis & ob memoriā
 beati dyssibodi tres sacerdotes ibidem
 dō seruire disponens. sufficientiā
 necessariorū p̄sentis uite ipsū de facul
 tatis suis instituit. S; & p̄tea alijs q̄b̄
 da annis renouatis quida magun
 tine sedis archieps̄. pius. humilis.
 & contrit̄ corde eundē montē ascen
 dens. & genua sua ad tumbā bea
 ti dyssibodi supplicat̄ iclmas. de pos
 sessionib̄ eisdē scō iuste ablati se
 magnū & diuitē factū uehēnter
 idoluit. uotūq; dō faciens ad mune
 rū duodeci aplōy duodeci canonicos
 ut ibidē dō & p̄faro patrono die noc
 tiq; seruiret̄ disposuit. quib̄ y de al
 lodis ad eundē locū p̄ride p̄tinentib̄
 q̄ntū potuit resignari fecit. Sicq;
 purgatio diuina paulatī flagella
 sua aliquētū rexit. s; tam̄ hoc n̄dū
 ad plenū p̄fecerat. Itaq; cū spm̄ scō i
 secreto suo deidē placuisset. quenda
 ad sc̄m prudentē uirū q̄ y magun
 tine sedi p̄erat̄ ispirauit. eū sitire
 fecit q̄ten̄ locus sepe p̄nominat̄. sul
 gore quē in p̄mo ortu suo suscepit
 recipet. hic nāq; ut prudenti p̄fata
 milia fecit qui filijs suis cū caritate
 substantiā diuidit. & canonicos in
 sup̄dicto monte manentes ad alia lo
 ca sibi cūuentia p̄fuit. atq; religi
 osos uiros q̄ in magna disciplina sc̄m
 regulā beati benedicti uiuerēt. & in
 quib̄ om̄e bonū scē uiuendo p̄fice
 ret̄. ibidē restituit. Quo facto. eos in
 amplexione cordis sui ispexit. & ut
 in largitate beatus uir elemosinas
 de substantia & facultate quas pos
 sederat sc̄m qd̄ potuit eis submi
 nistravit. Congregatio itaq; hec plu
 rima flagella tē & p̄tūdū illi di
 uina p̄missione paciebat. sic & illi

qui p̄ri ibidē erant multociens passi s̄
 queadmodū & nē ibi in flagellis di mult
 rociens sit. & ut p̄modū erit cū eadē i
 ibi habitantes p̄meruerit. Plurime
 aut̄ stulte fabulationes de om̄ib̄ p̄dicti
 causis p̄ uarietates multaz̄ uicissitudinū
 in p̄lo discunt̄ & narrant̄ que spe sc̄s
 n̄ collegit. & idō uelut stipula dissipabunt̄.
 s; hec que hic plata s̄ p̄ spm̄ sc̄m ad glo
 riā nominis ipsi & ad memoriā beati
 patrom. atq; ad castigationē audiendū
 hōiū ueraci reuelatione manifestata s̄.
 un̄ nec eis de priorib̄ opinionib̄ quicūq;
 addendū ē. ne uerba illi qui ē in sublima
 tionē ducant̄. Quapp̄ etiā cōsiderandū
 ē. qd̄ d̄s ap̄mo homine huc usq; in hōi
 opatus sit. Cū enī adā primū lapsū ē.
 de paradiso p̄grinatus ē. & qm̄ ipse p̄
 uitē creatura cecidit. idō etiā d̄s hominū
 creaturas sibi offerre iubeat̄. queadmodū
 itam̄ p̄mū lacte nutrit̄. Postquā aut̄
 filius d̄i humanitatē iduit. se ipsū patri
 sacrificiū obtulit. & os hōis ad cibū in
 tice apuit. sic y p̄uer cibo pascit̄. S; cū
 idē filius d̄i celos ascendit. igne spe sc̄i ho
 mines repleuit. eosq; cū uicis & concupis
 centis pugnare. & sic se ipsos dō sacrifi
 cū facere docuit. ita qd̄ y sc̄m celestē
 armoniā uiuere elegerit. uelut spiritali
 hōies faciūt. q̄ se ipsos & mundū p̄
 amorē d̄i relinquūt. & ut y alij boni ho
 mines facere studēt. q̄ in ardenti desidio
 sc̄m donū spe sc̄i forte c̄mentā agḡ
 diunt̄. queadmodū hō in p̄fecta etate p̄ se
 ipsū escā caput. Sic d̄s & hic fecit. qm̄ u
 cillantē opinionē abstrulit. & ueritatē si
 diuiciale iocendē p̄dare iussit. Itē itaq;
 d̄s illos qui in p̄dicto loco manebat̄ & ma
 net̄ ut p̄fatu ē sepi purgauit. sic & alios
 quā plurimos sepi castigauit. ita tam̄ qd̄
 ex toto n̄ defecit̄. queadmodū etiā filius
 uisit̄ fecit. q̄ cū bonū iccepisset p̄p̄ multas
 p̄secutiones passi s̄. & q̄ cū in multico
 so tempe suo sanguinē agni emerent̄
 in disp̄sionē dati s̄. s; tam̄ in nouissimo

tempe requirunt̄. &
 Nē aut̄ laus dō sit.
 penitē semp̄ p̄uat̄. u
 cam usq; ad c̄lūma
 nbi & om̄is c̄lūtu
 apparebit̄ ut eā p̄
 amiquis hostis ad
 nec sibi nec alijs p̄d
 re potit̄. Verba itaq;
 p̄ruit. Ego aut̄ p̄
 ro cōgritudinē mee
 indi & audiri. & se
 s; d̄s potestare habi
 si s̄ placuerit. ad. &
Exp̄positio euanḡ
Homo q̄da qu
 d̄s & hō ē. er
 tudine boni nich
 heū sc̄l adā cui par
 cōmiserat. Et hic di
 ḡit̄ sc̄l q̄a d̄s opa n
 tur̄ uider. q̄si d̄s
 q̄i honorē d̄i q̄ nen
 ip̄sū diuidere uellet
 sic d̄i. qd̄ ē. N̄s fecit
 eht̄. Et idē y hōies si
 fecerit. Et uocauit il
 diuinū p̄ceptū t̄ngre
 hoc iudicio de re ūtū.
 ē qd̄ nudus eēt. n̄ qd̄ ē
 ē ne comedere ce
 cionē
 nulli
 sc̄m op̄tua iudicat̄
 diuites. iam enī n̄ p̄
 excusare n̄ potes. quā
 idō maledicta t̄ra in
 comedet̄ ex ea cunctis
 & tribulof̄ ḡminabit̄ t̄
 In sudore uult̄ tui uese
 y malu & amarū op̄ p̄
 est t̄mecal pellicia. Et
 nulli sc̄l adā cui d̄s pa
 r̄ cōmiserat. int̄ se uo
 cū iam de paradiso m
 qd̄ faciā q̄a d̄i n̄s sc̄l
 tionē idē honorē u